

N O U L
TESTAMENT

AL
DOMNULUI ȘI MÂNTUITORULUI NOSTRU
IISUS HRISTOS

—
TIPĂRIT
ÎN ZILELE MAJESTĂȚEI SALE
CAROL I
REGELE ROMÂNIEI

*Cu aprobarea și binecuvântarea Sfântului
Sinod al Sfintei Biserici Autocefale
Ortodoxe Române*

Proprietatea Tipografiei Cărților Bisericești

—
BUCUREȘTI
Tipografia Cărților Bisericești
1905

SFÂNTA EVANGHELIE
DELA
MATEI

CAPITOLUL I.

Neamul și nașterea lui Iisus
Hristos.

Cartea neamului lui Iisus Hristos, fiul lui David, fiul lui Avraam.

2. Avraam a născut pre Isaaç, iar Isaac a născut pre Iacov, iar Iacob a născut pre Iuda și pre frații lui.

3. Iar Iuda a născut pre Fares și pre Zarà din Tamàr, iar Fares a născut pre Esrom, iar Esrom a născut pre Aràm.

4. Iar Aram a născut pre Aminadav, iar Aminadav a

1. Luc. 3, ²⁹—₃₈. 2. Fac. 21, ²²
₂₅; 29, ³⁵. 3. Fac. 38, ²⁹. I
Paralip. 2, ⁵, ₉; Rut. 4, ¹⁸. 4. I Pa-
ralip. 2, ₁₀.

născut pre Naasòn, iar Naason a născut pre Salmòn.

5. Iar Salmon a născut pre Voòz din Rahàv, iar Vooz a născut pre Ovid din Rut, iar Ovid a născut pre Iesè.

6. Iar Iese a născut pre David împăratul, iar David împăratul a născut pre Solomon din femeea lui Urié.

7. Iar Solomon a născut pre Rovoàm, iar Rovoam a născut pre Avia, iar Avia a născut pre Asà.

8. Iar Asa a născut pre Iosafat, iar Iosafat a născut pre Ioràm, iar Ioram a născut pre Ozia.

5. Is. Nav. 2, ₁; Rut. 4, ¹³. 6. II
Imp. 12, ²⁴. 7—II. III Imp. 11, ⁴³.
I Paralip. 3, ₁₀, ss.

9. Iar Ozia a născut pre Ioatam, iar Ioatam a născut pre Ahăz, iar Ahaz a născut pre Ezechia.

10. Iar Ezechia a născut pre Manasi, iar Manasi a născut pre Amon, iar Amon a născut pre Iosia.

11. Iar Iosia a născut pre Iehonia și pre frații lui, la mutarea în Vavilon.

12. Iar după mutarea în Vavilon, Iehonia a născut pre Salatiil, iar Salatiil a născut pre Zorovavel.

13. Iar Zorovavel a născut pre Aviud, iar Aviud a născut pre Eliachim, iar Eliachim a născut pre Azor.

14. Iar Azor a născut pre Sadoc, iar Sadoc a născut pre Ahim, iar Ahim a născut pre Eliud.

15. Iar Eliud a născut pre Eleazar, iar Eleazar a născut pre Matan, iar Matan a născut pre Iacov.

16. Iar Iacov a născut pre Iosif bărbatul Mariei, din care s'a născut Iisus, ce se zice Hristos.

17. Deci, toate neamurile dela Avraam până la David,

12. Ezra 3, 2. 16. Mat. 27, 17, 22.

neamuri patrusprăzece; și de la David până la mutarea în Vavilon, neamuri patrusprăzece; și dela mutarea în Vavilon până la Hristos, neamuri patrusprăzece.

18. Iar nașterea lui Iisus Hristos așa a fost: Că logodită fiind mama lui, Maria, cu Iosif, mai înainte de a se adună ei, s'a aflat având în pântece din Duhul Sfânt.

19. Iar Iosif, bărbatul ei, drept fiind și nevrând s'o vădească pre ea, a vrut pre ascuns s'o lase pre dânsa.

20. Si acestea gândind el, iată îngerul Domnului în vis s'a arătat lui, grăind: Iosife, fiul lui David, nu te teme a luă pre Maria femeea ta, că ce s'a zemislit într'insa, din Duhul Sfânt este.

21. Si va naște fiu și vei chiemă numele lui: **Iisus**, că acesta va măntui pre norodul său de păcatele lor.

22. Iar acestea toate s'au făcut ca să se plinească ceea ce s'a zis dela Domnul prin

18. Luc. 1, 27, 34 și 2, 5. 19. Numer. 5, 15; A doua Lege 24, 1.

20. Luc. 1, 35. 21. Luc. 2, 21; Fapt. 4, 12 și 5, 31.

prorocul, ce zice: „Iată fecioara în pântecă va aveă și va naște fiu și vor chiemă numele lui: Emanuil, ce se întâlnește: cu noi Dumnezeu”.

23. Si sculându-se Iosif din somn, a făcut precum i-a poruncit lui îngerul Domnului, și a luat pre femeea sa.

24. Si nu o a cunoscut pre ea până ce a născut pre fiul său cel întâi născut, și a chiamat numele lui: **Iisus**.

CAPITOLUL II.

Maghi dela răsărit. Omorărea pruncilor. Întoarcerea lui Iosif cu Maria și cu Iisus Pruncul din Eghipet în Nazaret.

Iar dacă s'a născut Iisus în Vitleemul Iudeei, în zilele lui Irod împăratul, iată Maghi dela răsărit au venit în Ierusalim,

2. Zicând: Unde este împăratul Iudeilor, cel ce s'a născut? că noi am văzut steaua lui la răsărit și am venit să ne închinăm lui.

3. Si auzind Irod împăra-

23. Is. 7, 14; Luc. 1, 31. 24. Luc.

II, 1, 21. 21. Luc. 2, 6, 7; Fac. 35, 19.

2. Num. 24, 17.

tul s'a turburat, și tot Ierusalimul cu dânsul.

4. Si adunând pre toți arhieci și cărturarii norodului, i-a întrebat: Unde este să se nască Hristos?

5. Iar ei au zis lui: În Vitleemul Iudeei, că așa s'a scris prin prorocul:

6. Si tu Vitleeme, pământul Iudei, nici de cum nu ești mai mic între domnii Iudei, că dintru tine va ești Povățitor, carele va paște pre norodul meu Israil.

7. Atuncea Irod intru ascuns chiemând pre Maghi, a cercat cudeamăruntul dela dânsii de vremea intru care s'a arătat steaua.

8. Si trimițându-i pre ei în Vitleem, le-a zis: Mergând cercetați cuamăruntul pentru prunc, și dacă îl veți afla, să îmi vesti și mie, ca și eu vineind să mă închin lui.

9. Iar ei ascultând pre împăratul s'au dus. Si iată steaua, pre care o văzuseră la răsărit, mergea înaintea lor, până a venit și a stătut d'asupra unde era pruncul.

10. Iar ei văzând steaua

6. Mih. 5, 1; Ioan 7, 42.

s'au bucurat cu bucurie mare foarte.

11. Și intrând în casă, au văzut pruncul cu Maria, mama lui, și căzând s'au închiinat lui, și deșchizându-și visierile sale, au adus lui daruri; aur și tămâie și smirnă.

12. Și Iuână înștiințare, prin vis, să nu se întoarcă la Irod, pre altă cale s'au dus la țara lor.

13. Iar după ce s'au dus ei, iată îngerul Domnului în vis se arată lui Iosif, zicând: Sculându-te iă pruncul și pre muma lui și fugi în Eghipet, și fii acolo până voiu zice ție, că vă Irod să caute pruncul să-l peardă pre el.

14. Iar el sculându-se a luat pruncul și pre muma lui, noaptea, și s'au dus în Eghipet.

15. Și a fost acolo până la moartea lui Irod, ca să se plinească ceea ce s'a zis de Domnul prin prorocul, ce zice: Din Eghipet am chiemat pre fiul meu.

16. Atunci Irod văzând că s'a batjocurit de Maghi, s'a

11. Luc. 2, ¹⁶; Ps. 71, ¹⁰; Is. 60, ⁶.
15. Osie 11, ¹.

mâniat foarte; și trimițând a omorât pre toți pruncii, carei erau în Vitleem și intru toate hotarele lui, de doi ani și mai mici, după vremea care cercase dela Maghi.

17. Atunci s'a plinit ceea ce s'a zis de Ieremia prorocul, ce zice:

18. Glas în Rama s'a auzit, plângere și tânguire și tipet mult; Rahil plângând pre fiu săi, și nu vreă să se mângâie, pentru că nu sănăt.

19. Iar după ce a murit Irod, iată îngerul Domnului în vis se arată lui Iosif în Eghipet,

20. Zicând: Sculându-te, iă pruncul și pre muma lui și mergi în pământul lui Israil, că au murit cei ce căutați sufletul pruncului.

21. Iar el sculându-se a luat pruncul și pre muma lui și a venit în pământul lui Israil.

22. Dar auzind că Arhelau împărătește în Iudeea, în locul lui Irod, tatăl său, s'a temut să meargă acolo; iar

18. Ier. 31, ¹⁵, 20. Eșir. 4, ¹⁹.
22. A doua Lege 33, ¹⁶; Is. 11,
₁ și 53, ₂; Zah. 6, ₁₂.

luând poruncă în vis, s'a dus în părțile Galileei,

23. Și venind a locuit în cetatea ce se numește Nazaret, ca să se plinească ceea ce s'a zis prin proroci, că Nazarinean se va chiemă.

CAPITOLUL III.

*Ioan Botezătorul în pustie.
Botezul lui Iisus.*

Iar în zilele acelea a venit Ioan Botezătorul, propovînd în pustia Iudeei,

2. Și zicând: Pocăiți-vă, că s'a apropiat împărăția cerurilor;

3. Că acesta este cela ce s'a zis de Isaia prorocul, ce zice: Glasul celui ce strigă în pustie: Gătiți calea Domnului, drepte faceți cărările lui.

4. Și acest Ioan avea îmbărcămintea lui din peri de cămilă, și brâu de curea împrejurul mijlocului lui, iar brana lui era acridă și miere sălbatică.

5. Atunci eșia la dânsul Ierusalimul și toată Iudeea

III. 1. Marc. 1, ₄; Luc. 3, ₃, 2. c.
4, ₁₁; 3. 3. Is. 40, ₃, 4. IV Imp. 1,
₃; Marc. 1, ₆.

și toată laturea dimprejurul Iordanului,

6. Și se botezau în Iordan dela dânsul, mărturisindu-și păcatele lor.

7. Și văzând pre mulți din Farisei și din Saduciei venind către botezul lui, a zis lor: Pui de năpârci, cine va arătat vouă ca să fugiți de mânia ceea ce va să fie?

8. Faceți, dar, roduri vrednice de pocăință.

9. Și să nu vi se pară a grăi întru sine-vă: Părinte avem pre Avraam; că zic vouă, că poate Dumnezeu și din petrile acestea să ridice fiu lui Avraam.

10. Că iată și securea la rădăcina pomilor zace; deci, tot pomul, carele nu face roadă bună, se tae și în foc se aruncă.

11. Eu vă botez pre voi cu apă, spre pocăință; iar cela ce vine după mine, mai tare decât mine este, căruia nu sănăt vrednic a'i țineă încă-

6. Marc. 1, ₅. 7. Luc. 3, ₇.
9. Luc. 3, ₈; Ioan 8, ₃₉, 10. c.
7, ₁₉; Luc. 3, ₉; Ioan 15, ₂, ₆.
11. Marc. 1, ₈; Luc. 3, ₁₈; Ioan 1, ₂₆; Fapt. 1, ₅.

țămintele; acesta vă va bo-teză pre voi cu Duh Sfânt și cu foc,

12. A cărui lopată este în mână lui, și va curăți aria sa, și va adună grâul în jînîța sa, iar plevele le va ar-de cu focul nestîns.

13. Atunci a venit Iisus din Galileea la Iordan către Ioan, ca să se boteze dela dânsul.

14. Iar Ioan îl opriă pre el, zicând: Eu am trebuință a mă boteză de tine, și tu vii către mine?

15. Și răspunzând Iisus a zis către el: Lasă acum, că-așa este cu cuviință nouă să plinim toată dreptatea. Atunci l-a lăsat pre el.

16. Și botezându-se Iisus, îndatăși a eșit din apă; și iată i s'a deschis lui cerurile și a văzut pre Duhul lui Dumnezeu pogorându-se ca un porumb și venind preste dânsul;

17. Și iată glas din ceruri zicând: Acesta este Fiiul meu cel iubit, întru carele am binevoit.

13. Marc. 1, 9—11; Luc. 3, 21, ss.

16. Luc. 3, 20. 17. Psal. 2, 5; Is. 42, 1; Mat. 17, 5; Marc. 1, 11 și 9, 7; II Petr. 1, 17.

CAPITOLUL IV.

Postul și ispila lui Hristos. Înce-perea propoveduirii. Chemarea Apostolilor.

A tunici dus a fost Iisus în pustie de Duhul, ca să se ispitească de diavolu.

2. Și postind patruzeci de zile și patruzeci de nopți, după aceea a flământit.

3. Și venind la dânsul ișpi-titorul, a zis: De ești Fiiul lui Dumnezeu, zî ca petrile acestea să se facă pâni.

4. Iar el răspunzând a zis: Scris este: nu numai cu pâne va trăi omul, ci cu tot gra-iul ce iasă din gura lui Dum-nezeu.

5. Atunci l-a dus pre el di-avoul în sfânta cetate și la pus pre el pre aripa bisericiei,

6. Și a zis lui: De ești Fi-iul lui Dumnezeu, aruncă-te jos, că scris este: Îngerilor săi va porunci pentru tine, și pre mâni te vor ridică, ca nu cumva să împedeci de peatră piciorul tău.

IV. 1. Marc. 1, 12; Luc. 4, 1, ss.

2. Eșir. 84, 28; III Imp. 19, 8.

3. I. Tes. 3, 5; Mat. 3, 17.

4. A doua Lege 8, 3. 6. Ps. 90, 11.

7. Și a zis Iisus lui Iarășii scris este: să nu ispитеști pre Domnul Dumnezeul tău.

8. Apoi l'a dus pre dânsul diavoului într-un munte înalt foarte, și i-a arătat lui toate împărățiile lumii și slava lor.

9. Și i-a zis lui: Acestea toate le voi da ție, dacă că-zând te vei închină mie.

10. Atunci a zis Iisus lui: Mergi înapoia mea, Satano, că scris este: Domnului Dumnezeului tău să te închină și lui unuia să-i slujești.

11. Atunci l-a lăsat pre el diavoului, și iată îngeri au ve-nit la dânsul și slujau lui.

12. Iar auzind Iisus că l-oan a fost prins, s'a dus în Galileea;

13. Și lăsând Nazaretul, a ve-nit și a locuit în Capernaum, lângă mare, în hotarele Zavu-lonului și ale Neftalinului,

14. Ca să se plinească ce-ea ce s'a zis prin Isaia proro-cul, carele zice:

15. Pământul Zavulonului și pământul Neftalinului,

7. A doua Leg. 6, 16. 10. A doua Leg. 6, 13; Mat. 16, 22. 11. Evr. 1, 11. 12. Marc. 1, 14; Luc. 4, 14.

13. Marc. 1, 21; Luc. 4, 14.

14. Is. 9, 1.

16. Luc. 1, 79. 17. c. 3, 2; Marc. 1, 15; Luc. 4, 15. 18. Marc. 1, 16; Luc. 5, 2; Ioan 1, 35. 20. c. 19, 27.

rabia și pre Zevedei tatăl lor, au mers după dânsul.

23. Și a străbătut Iisus totă Galileea, învățând în adunarile lor și propoveduind evanghelia împărătiei și tămăduind toată boala și toată neputința întru norod.

24. Și a eșit vestea lui în toată Siria, și aduceau către dânsul pre toți cei ce se aflau cu feluri de boale, și pre cei ce se tineau de chinuri, și pre cei lunatici, și pre cei slabănoși, și îi vindecă pre ei.

25. Și au mers după dânsul noroade multe din Galileea și din Decapole și din Ierusalim și din Iudeea și din ceea parte de Iordan.

CAPITOLUL V.

Fericirile, Apostolii și Învățătorii sănt sare și lumină. Plinirea legei și a poruncilor. Iubirea vrășmășilor.

Iar văzând pre noroade s'a
sunt în munte; și șezând el,
au venit către dânsul ucenicii lui,

2. Și deschizându-și gura
sa îi învăță pre ei, zicând:

23. Marc. 1, ³⁹; Luc. 4, ¹⁵, ⁴⁴.
24. Marc. 6, ⁵⁵. 25. Marc. 3, ⁷;
Luc. 6, ¹⁷.
V. 2. Luc. 6, ²⁰.

3. Fericiti cei săraci cu duhul, că acelora este împărăția cerurilor.

4. Fericiti cei ce plâng, că aceia se vor măngâia.

5. Fericiti cei blânzi, că aceia vor moșteni pământul.

6. Fericiti cei ce flămânesc și însetoșează de dreptate, că aceia se vor sătura.

7. Fericiti cei milostivi, că aceia se vor milui.

8. Fericiti cei curați cu iniama, că aceia vor vedea pre Dumnezeu.

9. Fericiti făcătorii de pace, că aceia fiți lui Dumnezeu se vor chiemă.

10. Fericiti cei izgoniți pentru dreptate, că acelora este împărăția cerurilor.

11. Fericiti veți fi când vă vor ocărî pre voi și vă vor goni și vor zice tot cuvântul rău împotriva voastră mințând pentru mine.

12. Bucurați-vă și vă veseliți, că plata voastră multă este în ceruri; că așa au go-

3. Is. 57, ¹⁵. 4. Is. 61, ². 5. Ps. 36, ¹¹. 6. Luc. 6, ²¹. 7. Pild. 21, ²¹; Iac. 2, ¹⁸. 8. Ps. 23, ⁴; 50, ¹⁵; I Ioan 3, ²⁻³, 10. I Petr. 2, ²⁰; 3, ¹⁴. 12. Iac. 5, ¹⁰.

nit pre prorocii cei mai înainte de voi.

13. Voi sănțeți sarea pământului; iar dacă sarea se va strica, cu ce se va sără? Întru nimic nu mai este de treabă, fără numai a se arunca afară și a se călcă de oameni.

14. Voi sănțeți lumina lumii. Nu poate cetatea a se ascunde, d'asupra muntelui stând;

15. Nici aprind făclie și o pun subt obroc, ci în sfesnic, și luminează tuturor celor ce sănt în casă.

16. Așa să lumineze lumenia voastră înaintea oamenilor, ca să vadă lucrurile voastre cele bune și să slăvească pre Tatăl vostru cel din ceruri.

17. Să nu socotiți că am venit să stric legea sau prorocii; nu am venit să stric, ci să plinesc.

18. Că amint zic vouă: Până ce va trece celul și pământul, o iota sau o cirtă nu

13. Marc. 9, ⁵⁰; Luc. 14, ³⁴.
15. Marc. 4, ²¹; Luc. 11, ³²; 8, ¹⁶. I Petr. 2, ¹². 17. c. 3, ¹⁵; Rom. 3, ³¹. 18. Luc. 16, ¹⁷ și 21, ³³.

va trece din lege, până ce vor fi toate.

19. Deci, cela ce va strică una dintr'aceste porunci mai mici, și va învăță așa pre oameni, mai mic se va chiemă intru împărăția cerurilor; iar cela ce va face și va învăță, acela mare se va chiemă întru împărăția cerurilor.

20. Că zic vouă: Că de nu va prisosi dreptatea voastră mai mult decât a Cărturărilor și a Fariseilor, nu veți intra întru împărăția cerurilor.

21. Auzit-ăți că s'a zis celor de demult: Să nu ucizi, că cine va ucide, vinovat va fi judecătei;

22. Iar eu zic vouă: Că tot cel ce se mână asupra fratelui său îndeșert, vinovat va fi judecătei; și cine va zice fratelui său: Racă, vinovat va fi soborului; iar cine va zice: Nebune, vinovat va fi gheenei focului.

23. Deci, de îți vei aduce darul tău la altar, și acolo îți vei aduce aminte că fratele tău are ceva asupra ta,

19. Iac. 2, ¹⁰. 21. Es. 20, ¹³.
22. I Ioan 3, ¹⁵; A doua lege 5, ¹⁷. 23. Marc. 11, ²⁵.

24. Lasă acolo darul tău înaintea oltarului și mergi mai întâi de te împacă cu fratele tău, și atunci venind adă darul tău.

25. Impacă-te cu părâșul tău degrabă, până ești pre că cu dânsul, ca nu cumva părâșul să te dea judecătorului, și judecătorul te va dă slugei și în temniță vei fi aruncat.

26. Amin zic ţie: Nu vei ești de acolo până nu vei dă co-drantul cel mai de pre urmă.

27. Auzit-ăți că s'a zis celor de demult: Să nu precurvești.

28. Iar eu zic vouă: Că tot cela ce caută la femeie spre a o poftă pre ea, iată, a preacurvit cu dânsa întru înimia sa.

29. Iar dacă ochiul tău cel drept te smintește pre tine, scoate'l pre el și îl leapădă dela tine, că și folosește ţie ca să peară unul din mădu-lările tale, și nu tot trupul tău să se arunce în gheenă.

30. Și dacă mâna ta cea

25. Luc. 12, ⁵⁵; 27. Eș. 20, ¹⁴.
28. Iov 31, ¹; 29. c. 18, ⁹; Marc. 9, ⁴⁷.

dreaptă te smintește pre tine, tae-o pre ea și o leapădă de la tine, că și folosește ţie ca să peară unul din mădu-lările tale, și nu tot trupul tău să se arunce în gheenă.

31. Iarăși s'a zis: Că cela ce-și va lăsă femeea sa, să-i dea ei carte de despărțenie.

32. Iar eu zic vouă: Că tot cela ce-și va lăsă femeea sa, afară de cuvânt de curvie, o face pre ea să preacurvească, și cela ce va luă pre cea lăsată, preacurvește.

33. Iar ați auzit, că s'a zis celor de demult: Să nu juri strâmb, ci să dai Domnului jurăminte tale.

34. Iar eu zic vouă: Să nu te juri nicidcum, nici pre cer, că este scaun al lui Dumnezeu,

35. Nici pre pământ, că este așternut al picioarelor lui, nici pre Ierusalim, că este cetatea a marelui împărat,

36. Nici pre capul tău să te juri, că nu poți un păr alb sau negru să faci;

31. A doua leg. 24, ¹; 32. c. 19, ⁹; Marc. 10, ⁴; 11; Luc. 16, ¹⁸; I Cor. 7, ¹⁰; 33. Eș. 20, ⁷; 34. c. 23, ²²; Is. 66, ¹.

37. Ci fie cuvântul vostru: așa, așa; nu, nu; iar ce este mai mult decât acestea, dela cel rău este.

38. Auzit-ăți că s'a zis: O-chu pentru ochiu, și dintre pentru dinte.

39. Iar eu zic vouă: Să nu stați împotriva celui rău; ci, de te va lovii cineva preste față obrazului cea dreaptă, întoarce-i lui și pre cealaltă;

40. Și celui ce voiește să se judece cu tine și să îți ia haină ta, lasă-i lui și cămașa.

41. Și cel ce te va sila pre tine o milă *de loc*, mergi cu dânsul două.

42. Celui ce cere dela tine, dă-i, și de cel ce voiește să se împrumute dela tine, nu te depărta.

43. Auzit-ăți că s'a zis: Să iubești pre aproapele tău și să urăști pre vrășmașul tău.

44. Iar eu zic vouă: Iubiți pre vrășmașii voștri, binecuvântați pre cei ce vă bleaste-mă pre voi, bine faceți celor

ce vă urăsc pre voi, și vă rugați pentru cei ce vă su-pără și vă goneșc pre voi;

45. Ca să fiți fii ai Tată-lui vostru celui din ceruri, că pre soarele său îl răsare pres-te cei răi și preste cei buni, și plouă preste cei drepti și preste cei nedrepti.

46. Că de iubiți pre cei ce vă iubesc pre voi, ce plată veți avea? Au nu și vameșii aceeași fac?

47. Și de veți îmbrățișă cu dragoste numai pre prietenii voștri, ce mai mult faceți? Au nu și vameșii fac așa?

48. Fiți, dar, voi desăvâr-șiti, precum și Tatăl vostru cel din ceruri desăvârșit este.

CAPITOLUL VI.

Milostenia. Postul. Rugăciunea. Defăimarea celor lumești.

L uați aminte, milostenia voastră să nu o faceți în-naintea oamenilor, spre a fi văzuți de dânsii; iar de nu, plată nu veți avea dela Tatăl vostru, carele este în ceruri.

2. Deci, când faci milostenie

37. II Cor. 1, ¹⁷; Iac. 5, ¹².
38. Eș. 21, ²³—²⁴. 40. Luc. 6, ²⁹; I Cor. 6, ⁷; 42. Luc. 6, ³⁰; 34.
43. Lev. 19, ¹⁸. 44. Luc. 6, ²⁷; 23, ³⁴; Fapt. 7, ⁵⁹.
45. Luc. 6, ³². 48. A doua lege 18, ¹⁸.
VI. 2. Rom. 12, ⁸.

nie, să nu trâmbitezi înaintea ta, precum fac fătarnicii în adunări și în ultițe, ca să se slăvească de oameni. Amin zic vouă, că își iau plata lor.

3. Iar tu făcând milostenie, să nu știe stânga ta ce face dreapta ta,

4. Ca să fie milostenia ta intru ascuns, și Tatăl tău, cel ce vede intru ascuns, acesta va răsplăti ţie intru arătare.

5. Și când te rogi, nu fi ca fătarnicii, că iubesc în adunări și în unghiuurile ultiților stând să se roage, ca să se arăte oamenilor. Amin zic vouă, că își iau plata lor.

6. Iar tu când te rogi, intră în cămara ta, și încuind ușa ta, roagă-te Tatălui tău celui intru ascuns, și Tatăl tău cel ce vede intru ascuns, va răsplăti ţie la arătare.

7. Și rugându-vă, să nu grăiti multe, ca păgânii; că li se pare că, intru multă vorba lor vor fi auziți.

8. Deci, nu vă asemănați lor, că știe Tatăl vostru de ce aveți trebuință, mai înainte.

4. Luc. 14, ¹⁴. 5. IV Imp. 4, ³³.
7. Is. 1, ¹⁵.

te de a cere voi dela dânsul.

9. Deci aşa se vă rugăți voi: Tatăl nostru, carele ești în ceruri, sfințească-se numele tău;

10. Vie împărăția ta, fie vorea ta, precum în cer, și pre pământ;

11. Pânea noastră peea spre ființă, dă-ne-o nouă astăzi;

12. Și ne iartă nouă greșalele noastre, precum și noi iertăm greșitilor noștri;

13. Și nu ne duce pre noi în ispătă, ci ne izbăveste de cel viclean. Că a ta este împărăția și puterea și slava în veci; amin.

14. Că de veți ertă oamenilor greșalele lor, ertă-va și vouă Tatăl vostru cel ceresc;

15. Iar de nu veți ertă oamenilor greșalele lor, nici Tatăl vostru nu va ertă vouă greșalele voastre.

16. Și când postați, nu fiți ca fătarnicii, triști, că își smolesc fețele lor, ca să se arăte oamenilor, postindu-se.

9. Luc. 11, ²; Eș. 20, ⁷. 10. Luc. 22, ⁴². 12. Ps. 31, ⁵. 13. c. 26, ⁴¹.
14. Marc. 11, ²⁶. 15. c. 18, ³⁵.
16. Is. 58, ⁵.

Adevăr grăesc vouă, că își iau plata lor.

17. Iar tu postindu-te, unge-ți capul tău, și fața ta o spălă,

18. Ca să nu te arăți oamenilor că postești, ci Tatălui tău celui ce este intru ascuns. Si Tatăl tău, cel ce vede intru ascuns, va răsplăti ţie la arătare.

19. Nu vă adunați vouă comori pre pământ, unde moile și rugina le strică, și unde furii le sapă și le fură,

20. Ci vă adunați vouă comori în cer, unde nici moile, nici rugina nu le strică, și de unde furii nu le sapă, nici le fură;

21. Că unde este comoara voastră, acolo va fi și inima voastră.

22. Luminătorul trupului este ochiul. Deci, de va fi ochiul tău curat, tot trupul tău va fi luminat;

23. Iar de va fi ochiul tău rău, tot trupul tău va fi întunecat. Deci, dacă lumina care este intru tine, este întuneric, dar întunericul cu cât mai mult?

20. Luc. 12, ³³ s; I Tim. 6, ¹⁹.
22. Luc. 11, ³⁴ — ³⁶.

24. Nimenea nu poate a sluji la doi domni, că sau pre unul va urî și pre altul va iubi, sau de unul se va țineă și de altul nu va griji; nu puteți lui Dumnezeu a sluji și lui mamona.

25. Pentru aceasta grăesc vouă: Nu vă grijiți cu susținutul vostru ce veți mâncă și ce veți bea, nici cu trupul vostru, cu ce vă veți îmbrăcca. Au nu susținutul mai mare este decât hrana și trupul decât haina?

26. Căutați la paserile celorui, că nici seamănă, nici seceră, nici adună în jidușe, și Tatăl vostru cel ceresc le hrănește pre dânsele. Au nu aveți voi mai multă deosebire de acestea?

27. Și cine din voi grijiindu-se, poate să și adauge statului său un cot?

28. Și de haină ce vă grijiți? Socotiți crinii cămpului cum cresc; nu se ostenesc, nici torc.

29. Iar grăiesc vouă, că

24. III Imp. 18, ²¹; Luc. 16, ¹³; II Cor. 6, ¹⁶. 25. Luc. 12, ²²; Filip. 4, ⁶; I Tim. 6, ⁷, 26. c 10, ³¹; Luc. 12, ²⁴. 29. III Imp. 4, ²¹.

nici Solomon, întru toată mărire sa, nu s'a îmbrăcat ca unul dintr-aceştia.

30. Deci, dacă pre iarba câmpului, care astăzi este și mâne se aruncă în cuptor, Dumnezeu, aşa o îmbracă, nu cu mult mai vârtos pre voi, puțin credincioșilor?

31. Deci, nu vă grijiiți zicând: Ce vom mâncă? sau: Ce vom bea? sau: Cu ce ne vom îmbrăca?

32. Că acestea toate neamurile le caută; că știe Tatăl vostru cel ceresc, că trebuință aveți de acestea toate;

33. Ci căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu și dreptatea lui, și acestea toate se vor adauge vouă.

34. Drept aceea, nu vă grijiiți de ziua de mâne, că ziua de mâne va grijii de ale sale. Ajunge-i zilei răutatea ei.

30. c. 8, ²⁶; 16, ⁸.
33. III Imp. 3, ¹³; Ps. 36, ⁴.
34. Es. 16, ¹⁹.

CAPITOLUL VII.

A nu judecă pre alții. Cinstirea celor sfinte. Stăruința în rugăciune. Calea măntuirei și a pierzării. Păzirea de proroci minciinoși.

Nu judecați, ca să nu fiți judecați.

2. Că, cu ce judecată veți judecă, veți fi judecați, și cu ce măsură veți măsură, se va măsură vouă.

3. Și ce vezi stercul cel ce este în ochiul fratelui tău, iar bârna care este în ochiul tău nu o simți?

4. Sau cum zici fratelui tău: Lasă să scot stercul din ochiul tău, și, iată bârna este în ochiul tău?

5. Fățurnice, scoate întâi bârna din ochiul tău, și atunci vei vedea să scoți stercul din ochiul fratelui tău.

6. Nu dați cele sfinte câinilor, nici lepădați mărgăritarele voastre înaintea porcilor, ca nu cumva să le calce cu picioarele lor, și întorcându-se să vă rupă pre voi.

7. Cereți și se va dă vouă,

VII. 1. Luc. 6, ³⁷; Rom. 2, ¹; 1 Cor. 4, ⁵; 2. Marc. 4, ²⁴. 5. Luc. 6, ⁴². 7. Marc. 11, ²⁴.

căutați și veți află, bateți și se va deschide vouă;

8. Că tot, cela ce cere, iă, și cela ce cauță, află, și celui ce bate, i se va deschide.

9. Sau care este omul acela dintre voi, dela carele de va cere fiul lui pâne, au doară peatră și va dă lui?

10. Sau de va cere pește, au doară șearpe și va dă lui?

11. Deci, dacă voi, răi fiind, știți să dați daruri bune fiilor voștri, cu cât mai vârtos Tatăl vostru, cel din ceruri, va dă cele bune celor ce cer dela dânsul?

12. Deci, toate căte voi și să vă facă vouă oamenii, faceți și voi lor asemenea, că aceasta este legea și prorocii.

13. Întrați prin ușa cea strâmtă, că largă este ușa, și lată calea, ceea ce duce în perzare, și mulți sănț cei ce intră printr'insa;

14. Că strâmtă este ușa și îngustă calea, care duce în viață, și puțini sănț cei ce o află pre ea.

15. Păziți-vă de prorocii cei

8. Pild. 8, ¹¹. 9. Ioan 14, ¹³.

11. Luc. 11, ¹³; Iac. 1, ¹⁷. 12. Luc. 6, ³¹; Rom. 13, ⁸, ¹⁰. 14. Fapt. 14, ²¹. 15. Ier. 14, ¹⁴; Fapt. 20, ²⁹.

minciinoși, carii vin la voi în haine de oi, iar înăuntru sănț lupi răpitori.

16. Din roadele lor îi veți cunoaște pre ei. Au doară vor culege din spini, struguri sau din ciulini, smochine?

17. Așa tot pomul bun, roade bune face, iar pomul rău, roade rele face.

18. Nu poate pomul bun se facă roade rele, nici pomul rău să facă roade bune.

19. Deci, tot pomul care nu face roadă bună, se tae și în foc se aruncă.

20. Pentru aceea, din roada lor îi veți cunoaște pre dânsii.

21. Nu tot cela ce îmi zice mie: Doamne! Doamne! va intra într-împărăția cerurilor, ci, cela ce face vocea Tatălui meu, carele este în ceruri.

22. Mulți vor zice mie, în ziua aceea: Doamne! Doamne! au nu cu numele tău am prorocit? și cu numele tău draci am scos? și cu numele tău multe minuni am făcut?

16. Luc. 6, ⁴⁹ s; Iac. 3, ¹². 18. Mat.

12, ^{ss}. 19. c. 3, ¹⁰; Luc. 3, ²; Ioan 15, ², ⁶. 21. Rom. 2, ¹³; Iac. 1, ²², ²⁵. 22. Luc. 13, ²⁵ s; Fapt. 19, ¹⁵.

23. Si atunci voi mărturisi lor, că nici o dată nu v' am știut pre voi; depărtați-vă de la mine, cei ce lucrați fără delega!

24. Deci, tot cela ce aude cuvintele mele acestea și le face pre ele, asemănă'l-voiu pre el bărbatului întelept, carele 'și-a zidit casa sa pre peatră.

25. Si a căzut ploae, și au venit râurile, și au suflat vânturile, și s'au pornit spre casa aceea, și n'a căzut, că eră intemeiată pre peatră.

26. Si tot cela ce aude cuvintele mele acestea, și nu le face pre ele, asemănă-se-va bărbatului nebun, carele 'și-a zidit casa sa pre nisip.

27. Si a căzut ploae, și au venit râurile, și au suflat vânturile, și au lovit în casa aceea, și a căzut, și eră cădere ei mare.

28. Si a fost după ce a sfârșit Iisus cuvintele acestea, se mirau noroadele de învățătura lui;

23. c. 25, ⁴¹; Ps. 6, ⁸.

24. Luc. 6, ⁴⁷ s. 25. c. 16, ¹⁸.

27. Ezech. 13, ¹¹. 28. Marc. 1, ²²; Luc. 4, ³².

29. Că ii învață pre ei ca cela ce are putere, iar nu ca Căturarii.

CAPITOLUL VIII.

Vindecări a felurite boale. Îndepărarea unui căturar și chemarea celui ce avea să ingroape pre tatăl său. Domolirea mărei și izbăvirea a doi îndrăcini.

Si pogorându-se el din munte, au mers după dânsul noroade multe.

2. Si iată un lepros venind se închină lui, zicând: Doamne, de vei vreă, poți să mă curătești.

3. Si tinzând Iisus mâna, s'a atins de dânsul, zicând: Voesc, curătește-te! Si îndată s'a curățit lepra lui.

4. Si a zis Iisus lui: Vezi, nimănui să nu spui, ci mergi de te arată pre sineți preotului, și du darul care a poruncit Moisi, intru mărturia lor.

5. Si intrând Iisus în Capernaum, s'a apropiat de dânsul un sutaș, rugându'l pre el,

6. Si zicând: Doamne, slu-

VIII. 1. c. 5, ¹. 2. Marc. 1, ⁴⁰; Luc. 5, ¹². 4. Luc. 17, ¹⁴; Lev. 14, ². 5. Luc. 7, ¹¹.

ga mea zace în casă bolnav, cumplit chinuindu-se.

7. Si a zis Iisus lui: Eu venind îl voi tămădui pre dânsul.

8. Iar sutașul răspunzând a zis: Doamne, nu sănt vrednic ca să intre subt acoperemântul meu, ci numai zi cu cuvântul, și se va tămădui sluga mea;

9. Că și eu sunt om subt stăpânire, având subt sinemii slujitori, și zic aces- tia: Mergi, și merge; și alția: Vino, și vine; și slugei mele: Fă aceasta, și face.

10. Iar Iisus auzind aceasta s'a minunat și a zis celor ce veneau după dânsul: Amin grăesc vouă: Nici intru Israil n'am aflat atâtă credință.

11. Si grăesc vouă, că mulți dela răsărit și dela apus vor veni și se vor odihni cu Avraam, și cu Isaac, și cu Iacob, intru împărăția cerurilor,

12. Iar fiii împărăției vor fi goniți întru întunericul cel mai dinafară; acolo va fi plâns și scrâșnirea dintilor.

11. Is. 49, ¹²; Luc. 13, ²⁸ s.
12. c. 22, ¹³ și 25, ³⁰.

13. Si a zis Iisus sutașului: Mergi, și cum ai crezut, fie tie! Si s'a tămăduit sluga lui întru acel cias.

14. Si venind Iisus în casa lui Petru, a văzut pre soacra lui zăcând și aprinsă de friguri.

15. Si s'a atins de mâna ei și o au lăsat pre dânsa frigurile, și s'a sculat și slujă lui.

16. Iar făcându-se seară, au adus lui pre mulți îndrăciți și a scos duhurile numai cu cuvântul, și pre toți bolnavii i-a tămăduit,

17. Ca să se plinească ceea ce s'a zis prin prorocul Isaia, care grăește: Acesta nepuținete noastre a luat și boalele noastre a purtat.

18. Si văzând Iisus noroade multe împrejurul său, a poruncit ucenicilor să meargă de ceea parte.

19. Si apropiindu-se un căturar, i-a zis lui: Invățăto-

14. Marc. 1, ²⁹; Luc. 4, ⁴⁰.

15. c. 9, ²⁵. 16. Marc. 1, ³²; Luc. 4, ³⁸. 17. Is. 53, ⁴; I Petr. 2, ²⁴.

18. Marc. 4, ³⁵; Luc. 8, ²².

19. Luc. 9, ³⁷ s.

rule, voi să merg după tine, ori unde vei merge.

20. Și a grăit Iisus lui: Vulpile au vizuini și paserile cenușii cuiburi, iar Fiul Omului n'are unde să și plece capul.

21. Iar altul din ucenicii lui i-a zis lui: Doamne, dă-mi voe întâi să merg să îngrop pre tatăl meu.

22. Iar Iisus i-a zis lui: Vinod după mine, și lasă morții să-și îngroape morții lor.

23. Și intrând el în corabie, au mers după dânsul ucenicii lui.

24. Și iată, visor mare s'a făcut în mare, cât se acoperă corabia de valuri; iar el dormiă.

25. Și venind ucenicii lui l-au deșteptat pre el, zicând: Doamne, măntuește-ne, că perim.

26. Și le a grăit lor: Ce sănăteți înfricoșăți, puțin credincioșilor? Atunci sculându-se, a certat vânturile și marea, și s'a făcut liniște mare.

27. Iar oamenii se mirau, grăind: Cine este acesta, că și vânturile și marea ascultă pre el?

20. II Cor. 8, 9.

28. Și trecând el de ceea parte, în laturea Gherghesnilor, l-au întâmpinat pre dânsul doi îndrăciți, eşind din mormânturi, foarte cumpliști, cât nu putea nimenea să treacă pre calea aceea.

29. Și iată, au strigat grăind: Ce este nouă și tie, Iisuse, Fiul lui Dumnezeu? Ai venit aici mai înainte de vreme să ne muncești pre noi?

30. Și era departe de dânsii o turmă mare de porci, păsând.

31. Iar dracii îl rugau pre el, zicând: De ne gonești pre noi, dă-ne voe să ne ducem în turma cea de porci.

32. Și a zis lor: Mergeți! Iar ei eşind au mers în turma de porci; și îndatăși a sărit totață turma de pre țăruri în mare, și s'a înnechat în apă.

33. Iar păstorii au fugit, și intrând în cetate, au spus de toate, și cele de cei îndrăciți.

34. Și iată toată cetatea a eșit întru intimpinarea lui Iisus, și văzându-l pre dânsul

28. Marc. 5, 1; Luc. 8, 26. 34. Marc. 5, 17; Luc. 8, 37.

l-au rugat ca să treacă din hotarele lor.

CAPITOLUL IX.

Însănătoșarea unui slăbânog. Cheamarea lui Matei. Invierea fizicei mai marelui sinagoge. Femeea cei curge sănge. Vindecarea a doi orbi și a unui mut.

Și intrând în corabie, a trecut și a venit în cetatea sa.

2. Și, iată, au adus lui pre un slăbânog, carele zaceau în pat.

3. Și văzând Iisus credința lor, a zis slăbânogului: Îndrăznește, fiule; iartă-ți-se și păcatele tale.

4. Și, iată, oare-cari din Cărturari au zis întru sine: Aceasta hulește.

5. Și văzând Iisus gândurile lor, a zis: Pentruce cugetați cele violente întru inițiile voastre?

6. Că ce este mai lesne? a zice: Iartă-ți-se păcatele tale, sau a zice: Scoală-te și umblă?

7. Dar ca să știi că putere are Fiul Omului pre pământ a ertă păcatele, atunci a zis

IX. 2. Marc. 2, 3; Luc. 5, 18.

13. I. Imp. 15, 22; Osie 6, 6.
14. Marc. 2, 18; Luc. 5, 33.

9, 15.

Pentruce noi și Fariseii pos-
tim mult, iar ucenicii tăi nu
postesc?

15. Si le a zis lor Iisus: Au
doară pot fiu nuntă să se je-
liască, în cătă vreme este cu
dânsii mirele? Ci vor veni zile,
când se va luă dela dânsii mi-
rele, și atunci vor postă.

16. Nimeni nu pune pe-
tec de pânză nouă la haină
veche, că își ia plinirea sa
dela haină, și mai rea spăr-
tură se face.

17. Nici pun vin nou în foi
vechii; iar de pun, se sparg foii,
și vinul se varsă, și foii per-
ci pun vinul nou în foi noui,
și amândouă se țin.

18. Acestea grăind el că-
tre dânsii, iată, un boier oare-
care venind, s'a închinat lui,
zicând: Fiica mea acum a mu-
rit, ci veșind pune mâna ta
preste dânsa, și va învia.

19. Si sculându-se Iisus, a
mers după dânsul, și uceni-
ci lui.

20. — Si iată o femee, în-
tru curgerea săngelui fiind
de doisprăzece ani, venind

15. Ioan 3, 29. 18. Marc. 5, 22;
Luc. 8, 41. 20. Marc. 5, 25.

MATEI

9, 28.

dinapoi, s'a atins de poala
hainei lui;

21. Că ziceă întru sine, că
numai de mă voiu atinge de
haina lui, mă voiu măntui.

22. Iar Iisus întorcându-se
și văzându-o pre ea, i-a zis:
Indrăznește, fică; credința ta
te a măntuit. Si s'a tămăduiut
femeea din ciasul acela. —

23. Si viind Iisus în casa
boierului, și văzând fluerăto-
rii și multimea gâlcevind, a
zis lor: Fugiti, că n'a murit
fecioara, ci doarme.

24. Si își rădeau de dânsul.
25. Iar dacă s'a scos afară
norodul, întrând, o a luat de
mână, și s'a sculat fecioara.

26. Si a eșit vestea aceasta
preste tot pământul acela.

27. Si trecând Iisus de a-
colo, au mers după dânsul
doi orbi, strigând și grăind:
Miluește-ne pre noi, Fiul lui
David!

28. Iar după ce a mers în
casă, au venit la dânsul orbii
și le-a grăit lor Iisus: Cre-
deți că pot să fac eu aceasta?
Grăit-au lui: Așa, Doamne!

21. c. 14, 36. 26. Luc. 7, 17.
27. c. 15, 22 și 20, 30.

— 24 —

9, 29.

MATEI

10, 4.

29. Iunici s'a atins de o-
chii lor, grăind: Dupre cre-
dința voastră, fie vouă! Si
s'a deșchis ochii lor.

30. Si le a poruncit lor I-
isus, grăind: Vedeți, nime-
nea să nu știe.

31. Iar ei eșind, l-au vestit
pre dânsul în tot pământul
acela.

32. Iar eșind ei, iată, au a-
dus la dânsul pre un om mut,
îndrăcit.

33. Si scoțându-se dracul,
a grăit mutul, și s'a mirat
noroadele, grăind, că nici o
dată nu s'a arătat aşa întru
Israël.

34. Iar Fariseii grăiau: Cu
domnul dracilor scoate pre
draci.

35. Si străbatea Iisus prin
toate cetățile și orașele, în-
vățând în soboarele lor, și
propoveduind Evanghelia
împăratiei, și vindecând toată
boala și toată neputința întru
norod.

36. Iar văzând el noroa-
dele, i s'a făcut milă de dâ-
nsul.

29. c. 8, 13. 30. Marc. 1, 43 și 7, 36.

32. c. 12, 22 s.; Luc. 11, 14 s.

35. c. 4, 23; Marc. 6, 6. 36. Marc.
6, 34. I Petr. 2, 25; Numer. 27, 17.

37. Luc. 10, 2. 38. Marc. 3, 13.

X. 1. Marc. 3, 14 s.; 6, 7; Luc. 9, 1.

2. Fapt. 1, 13.

— 25 —

CAPITOLUL X.

*Chiemarea Apostolilor și trimiterea
lor la propoveduire.*

Si chiemând pre cei doispră-
zece ucenici ai săi, le a dat
putere *asupra* duhurilor ce-
lor necurate, ca să le scoată
pre ele și să tămăduiască toa-
tă boala și toată neputința.

2. Iar numele celor doi-
sprăzece apostoli sănt acese-
tea: Cel d'intâi, Simon, ce se
numește Petru, și Andrei fra-
tele lui, Iacob al lui Zevedei,
și Ioan frațele lui,

3. Filip și Vartolomei, To-
ma și Matei vameșul, Iacob
al lui Alfeu, și Levi, ce s'a
numit Tadeu,

4. Simon Cananitul și Iuda
Iscarioteanul, care l-a și vân-
dut pre dânsul.

10. 5.

MATEI

10. 19.

5. Pre acești doisprezece i-a trimis Iisus, poruncindu-le lor și grăind: În calea păgânilor să nu mergeți, și în cetatea Samarinenilor să nu intrăți,

6. Ci mai vârtoș mergeți către oile cele perduite ale casei lui Israel;

7. Și umblând, propoveduți, zicând: S'a apropiat împărăția cerurilor.

8. Pre cei bolnavi vindecați, pre cei leproși curățăți, pre cei morți înviați, dracii scoateți; în dar ați luat, în dar dați.

9. Să nu aveți aur, nici argint, nici bani la brâele voastre,

10. Nici traistă în cale, nici două haine, nici încălțăminte, nici toiac; că vrednic este lucrătorul de hrana sa.

11. Și ori în care cetate sau oraș veți intră, cercetați cine este întră dânsul vrednic, și acolo să rămâneți până când veți ești.

12. Și intrând în casă, să-i

6. c. 15, 24; Fapt. 13, 46. 7. c. 3,
2 și 4, 11; Luc. 10, 9. 9. c. 11, 5;
Marc. 6, 8; Luc. 9, 3.
12. Luc. 10, 5, 8.

14. Fapt. 13, 51. 15. c. 11, 24.
16. Luc. 10, 3; Rom. 16, 19. 17. c.
24, 9; Luc. 21, 12. 18. Marc. 13, 9 s.
19. Luc. 12, 11 și 21, 14 sq.

MATEI

10. 19.

urați, grăind: Pace casei a-cesteeea.

13. Și de va fi casa aceea vrednică, va veni pacea voastră preste dânsa; iar de nu va fi vrednică, pacea voastră se va întoarce la voi.

14. Și ori-cine nu va priim pre voi, nici va ascultă cuvintele voastre, eşind din casa, sau din cetatea aceea, scuturiți praful de pre picioarele voastre.

15. Amin grăesc vouă, că mai ușor va fi pământului Sodomului și Gomorului în ziua judecăței, decât cetăței aceiea.

16. Iată, eu vă trimit pre voi ca oile în mijlocul lupilor. Deci fiți înțelepți ca șerpii și proști ca porumbei.

17. Și vă feriți de oameni, că vă vor dă pre voi în soboare, și întru adunările lor vă vor bate pre voi.

18. Încă și înaintea domnilor și a împăratilor veți fi duși pentru mine, întru mărturie lor și limbilor.

19. Iar când vă vor dă pre

10. 20.

MATEI

10. 33.

voi, nu vă grijiți cum, sau ce veți grăi, că se va dă vouă într'acel cias ce veți grăi;

20. Că nu voi sănăteți cei ce grăiți, ci Duhul Tatălui vostru este carele grăește întru voi.

21. Și va dă frate pre frate spre moarte și tată pre fețior, și se vor scula feciorii asupra părinților și ii vor omori pre dânsii. Și veți fi urăți de toți pentru numele meu.

22. Iar cela ce va răbdă până în sfârșit, acela se va mântuă.

23. Iar când vă vor goni pre voi într'această cetate, fugiți în celalătă. Amin grăesc vouă: Nu veți sfârși cetățile lui Israîl până când va veni Fiul Omului.

24. Nu este ucenic mai pre sus de dascălul său, nici slugă mai pre sus de domnul său.

25. Ajunge ucenicului să fie ca dascălul său, și sluga ca domnul său. Dacă pre stăpânul casei l-au numit Vezelzul, cu cât mai vârtoș pre casnicii lui?

24. Luc. 6, 40; Ioan 13, 16 și 15, 21.
25. c. 12, 24.

26. Deci, nu vă temeți de dânsii, că nimic nu este aco-perit, care să nu se desco-pere, și ascuns, care să nu se cunoască.

27. Ceea ce grăesc vouă la întuneric, să spuneti la lu-mină; și ce auziți la ureche, să propoveduiți d'asupra ca-selor.

28. Și să nu vă temeți de cei ce ucid trupul, iar susle-tul nu pot să'l ucidă, ci să vă temeți mai vârtoș de cela ce poate să peardă și trupul și susletul, în gheena.

29. Au doară nu se vând două paseri pentru un ban? Și nici una dintr'însele nu cade pre pământ fără de Tatăl vostru.

30. Iar ai voștri și perii ca-pului vă sănăt toți numărați.

31. Pentru aceea nu vă te-meți, că voi sănăteți cu mult mai buni decât paserile.

32. Deci, tot cela ce va mă-turisi pre mine înaintea oa-menilor, voi mărturisi și eu pre dânsul înaintea Tatălui meu, carele este în ceruri.

33. Iar cela ce se va lepădă

26. Marc. 4, 22; Luc. 8, 17.
27. Luc. 12, 33. Luc. 9, 26.

de mine înaintea oamenilor, că mă voiu lepădă și eu de dânsul înaintea Tatălui meu, carele este în ceruri.

34. Să nu socotiți că am venit să pun pace pre pământ; n'am venit să pun pace, ci sabie.

35. Că am venit să despărțesc pre om de tatăl său, și pre fică de mumă sa, și pre noră de soacra sa.

36. Si vrășmașii omului, casnicii lui.

37. Cela ce iubește pre tată sau pe mumă mai mult decât pre mine, nu este mie vrednic. Si cela ce iubește pre fiu sau pre fică mai mult decât pre mine, nu este mie vrednic.

38. Si cela ce nu iă crucea sa și nu vine după mine, nu este mie vrednic.

39. Cela ce 'și-a aflat sufletul său, îl va perde pre el, și cela ce 'și-a perdit sufletul său pentru mine, îl va află pre el.

40. Cela ce vă priimește pre voi, pre mine mă priimește, și

35. Mih. 7, ¹, 37. A doua Leg. 33, ⁹; Luc. 14, ²⁶; 38. c. 16, ²⁴.
39. Luc. 17, ³³; 40. c. 18, ⁵; Luc. 10, ¹⁶; Ioan 13, ²⁰.

41. III Imp. 17, ¹⁰ și 18, ⁴.
42. c. 25, ⁴⁰; Marc. 9, ⁴¹.
XI. 2. Luc. 7, ¹⁸, s.

CAPITOLUL XI.

Trimisii lui Ioan la Iisus. Asemănarea Fariseilor și Legiuitorilor cu copiii ce se jucau în larg. Mustrația unor cetăți. Iisus lăudă pre Tatăl și chiamă la sine pre cei osteneți.

Si a fost când a săvârșit Iisus poruncind celor doi-sprăzece ucenici ai săi, s'a mutat de acolo ca să învețe și să propoveduiască în cetețile lor.

2. Iar Ioan auzind, din închisoare, de lucrurile lui Iisus, trimițând pre doi din ucenicii săi, i-au zis lui :

41. III Imp. 17, ¹⁰ și 18, ⁴.
42. c. 25, ⁴⁰; Marc. 9, ⁴¹.
XI. 2. Luc. 7, ¹⁸, s.

3. Tu ești cela ce vine, sau pre altul să aşteptăm?

4. Si răspunzând Iisus a zis lor: Mergând spuneți lui Ioan cele ce auziți și veДЕti:

5. Orbii văd și șchiopii umbă, leproșii se curățesc și surzii aud, morții se scoală și săracilor bine se vestește.

6. Si fericit este cela ce nu se va sminti întru mine.

7. Si ducându-se ei, a început Iisus a grăi noroadelor pentru Ioan: Ce ați eșit în pus tie să veДЕti? Au trestie clătită de vânt?

8. Dar ce ați eșit să veДЕti? Au om îmbrăcat în haine moi? Iată, cei ce poartă cele moi, sănt în casele împăraților.

9. Dar ce ați eșit să veДЕti? Au proroc? Adevarat grăesc vouă: și mai pre sus de proroc.

10. Că acesta este de care este scris: Iată, eu trimit pre îngerul meu înaintea feței tale, carele va găti calea ta înaintea ta.

11. Amin grăesc vouă:

3. A doua Leg. 15, ¹⁸. 5. c. 15, ²⁰; Is. 35, ⁵; Luc. 7, ²²; Is. 61, ¹.

6. c. 13, ⁵⁷. 7. Luc. 7, ³⁴ s.

9. Luc. 1, ⁷⁶ și 7, ²⁸. 10. Malah. 3, ¹, s.; Marc. 1, ².

Nu s'a sculat între cei născuți din femei mai mare decât Ioan Botezătorul; iar cel mai mic întru împărația cerurilor, mai mare decât el este.

12. Din zilele lui Ioan Botezătorul până acum, împărația cerurilor se silește, și similarii o răpesc pre ea.

13. Că toți prorocii și legea până la Ioan a prorocit;

14. Si de voiți să priumiți, acesta este Ilie, cela ce va să vie.

15. Cela ce are urechi de auzit, să audă.

16. Cu cine voiu asemănă pre neamul acesta? Asemenea este copiilor celor ce sed în targ și strigă către soții lor,

17. Si grăesc: Fluerat-am vouă, și n'ati jucat; de jale am cântat vouă, și nu ați plâns.

18. Că a venit Ioan, nici mâncând, nici bând, și ei zic: Drac are.

19. A venit Fiiul Omului, mâncând și bând, și zic: Iată om mâncător și beutor de vin, prieten vameșilor și păcăto-

12. Luc. 16, ¹⁶; 14, c. 17, ¹²; Mal. 4, ⁵; 15. Marc. 7, ¹⁶; 18. c. 3, ⁴; Luc. 7, ³³; Ioan 19, ²⁰; 19. c. 9, ¹⁰.

șilor. Si s'a îndreptat înțelepciunea dela fiii săi.

20. Atunci a inceput Iisus a mustă orașele întru care se făcuseră puterile sale cele mai multe, pentru că nu s'au pocăit.—

21. Vai tje, Horazine! vai tje, Vitsaido! că de s'ar fi făcut în Tir și în Sidon puterile care s'au făcut întru voi, de mult în sac și în cenușă s'ar fi pocăit.

22. Însă zic vouă: Tirului și Sidonului mai ușor va fi în ziua judecăței, decât vouă.

23. Si tu, Capernaume, care până la cer te ai înnălit, până la iad te vei pogori; că de s'ar fi făcut în Sodom, puterile care s'au făcut întru tine, ar fi rămas până în ziua de astăzi.

24. Însă grăesc vouă, că pământului Sodomului mai ușor îi va fi în ziua judecăței, decât tje.

25. Intr'acea vreme grăind Iisus, a zis: Mărturisescu-mă tje, Părinte, Doamne al cerului și al pământului, că ai ascuns acestea de cei înțe-

21. Luc. 10, ₁₃, s. 23. Is. 14, ₁₂.
25. Luc. 10, ₂₁; I Cor. 1, ₂₇.

CAPITOLUL XII.

Ucenicii rufând spice sămbăta. Vindecarea omului cu mâna uscată, și celui orb și surd. Păcatul improativă Duhului Sfânt. Scenul lui Iona. Muma lui Iisus și frații săi.

In vremea aceea mergea Iisus sămbăta prin semănă-

27. c. 28, ₁₈; Ps. 8, ₁; Ioan 3, ₂₅ și 17, ₁; I Cor. 15, ₂₇; Efes. 1, ₂₂; Filip. 2, ₉; Eyr. 2, ₈, 28. Is. 55, ₁; Ier. 31, ₂₅; 29. Ier. 6, ₁₆; 30. I Ioan 5, ₂.

XII. 1. Marc. 2, ₂₃; Luc. 6, ₁.

10. Si iată, un om era acolo având mâna uscată. Si

lepti și prițepuți, și le ai descoberit pre ele pruncilor.

26. Adevărat, Părinte, că așa a fost bunavoință înaintea ta.

27. Toate îmi sănt date mie dela Tatăl meu, și nimenea nu cunoaște pre Fiiul, fără numai Tatăl, nici pre Tatăl nu'l cunoaște nimenea, fără numai Fiiul, și căruia va voi Fiiul să-i descopere.

28. Veniți către mine toți cei osteniți și însărcinați, și eu vă voi odihni pre voi.

29. Luați jugul meu preste voi și vă invătați dela mine, că sănt bland și smerit cu înima, și veți află odihnă sufletelor voastre;

30. Că jugul meu este bun, și sarcina mea ușoară.

turi; iar ucenicii lui au flămânzit și au început a smulge spice și a mânca.

2. Iar Fariseii văzând, au zis lui: Iată, ucenicii tăi fac ce nu se cade a face sămbăta.

3. Iar el le a zis lor: Au n'ați cetit ce a făcut David, când a flămânzit el și cei ce erau cu dânsul?

4. Cum a intrat în casa lui Dumnezeu, și pânile punerei înainte a mâncaț, care nu se cuvenia lui să le mânânce, nici celor ce erau cu dânsul, fără numai preoților?

5. Sau, n'ați cetit în lege, că sămbăta preoții în biserică spurcă sămbăta, și nevinovați sănt?

6. Dar grăesc vouă, că mai mare decât biserică este aici.

7. Si de ati și ce este: Mila voesc, iar nu jertfa, n'ați fi osândit pre cei nevinovați.

8. Că Domn este și al sămbetei, Fiiul Omului.

9. Si trecând de acolo, a venit în sinagoga lor.

10. Si iată, un om era acolo având mâna uscată. Si

2. Eș. 20, ₁₀. 3. I Imp. 21, ₆.

4. Eș. 29, ₃₃. 5. Numer. 28, ₉.

7. c. 9, ₁₃; I Imp. 15, ₂₂; Osie 6, ₆.

l-au întrebat pre dânsul, zicând, de să cuvine sămbăta a vindecă? ca să'l vinuiască pre el.

11. Iar el le a zis lor: Ce om este dintre voi, care va avea o oare, și de va cădeă aceea sămbăta în groapă, au nu o va apucă pre ea și o va scoate?

12. Dar omul, cu cât se desobește de oare? Pentru aceea se cuvine sămbăta a face bine.

13. Atunci a zis omului: Întinde mâna ta. Si o a întins, și a venit la starea cea dintâi, sănătoasă, ca și ceea cealaltă.

14. Iar Fariseii eșind afară, sfat au făcut asupra lui, ca să-l peardă pre el.

15. Dar Iisus cunoscând, s'a dus de acolo; și au mers după dânsul noroade multe, și i-a tămaduit pre dânsii pre toți,

16. Si le a poruncit lor ca să nu'l facă pre el arătat,

17. Ca să se plinească ceea ce s'a grăit prin Isaia prorocul, ce zice:

18. Iată pruncul meu pre care am ales, iubitul meu în-

11. Luc. 14, ₅, 14. Ps. 2, ₂; Marc.

3, ₆; Luc. 6, ₁₁, 16. c. 9, ₅₀.

17. Is. 42, ₁, 18. c. 3, ₁₇; Is. 11, ₂.

45. Atunci se duce și iă cu sine alte șeapte duhuri mai rele decât sine, și întrând locuiesc acolo, și se fac cele de pre urmă ale omului acelui mai rele decât cele d'intâi. Așa va fi și acestui neam viclean.

46. Și încă grăind el către noroade, iată, muma lui și frații lui stăteau afară, căutând să grăiască cu dânsul.

47. Și a zis lui oare cine: Iată, muma ta și frații tăi stau afară, vrând să grăiască cu tine.

48. Iar el răspunzând a grăit celui ce i spusese: Cine este muma mea și care sănătății mei?

49. Și tinzându-și mâna sa spre ucenicii săi, a zis: Iată muma mea și frații mei.

50. Că ori cine va face voea Tatălui meu celui din ceruri, acela este fratele meu și sora și muma mea.

45. II Petr. 2, ²⁰;
46. Marc. 3, ³¹; Luc. 8, ⁴⁹.
50. c. 7, ²¹; Ioan 6, ⁴⁰.

XIII. 1. Marc. 4, ₁ s. 3. Luc. 8, ₄ s.

CAPITOLUL XIII.

Pilda semănătorului și alte pilde pentru împărăția cerurilor.

Și în ziua aceea eșind Iisus din casă, sedează lângă mare.

2. Și s-au adunat la dânsul noroade multe, incât i-a fost lui a intră în corabie să seadă; și tot norodul stă prețarmurele mărei.

3. Și le a grăit lor multe, în pilde, zicând: Iată, a eșit semănătorul să seamene.

4. Și semănând el, unele au căzut lângă cale, și au venit paserile și le au mâncaț pre ele.

5. Iar altele au căzut pre petriș, unde n'aveau pământ mult, și îndată au răsărit, pentru căci n'aveau pământ adânc;

6. Și răsărind soarele s'au pălit, și, pentru căci n'aveau rădăcină, s'au uscat.

7. Iar altele au căzut în spini, și au crescut spinii și le au innecat pre ele.

8. Iar altele au căzut pre pământ bun și au dat roadă: una adecață o sută, iar alta șezeci, iar alta treizeci.

9. Cela ce are urechi de auzit, audă.

10. Și apropiindu-se ucenicii au zis lui: Pentru ce în pilde grăești lor?

11. Iar el răspunzând a zis lor: Pentru că vouă s'a dat a ști tainele împărăției cerurilor, iar acelora nu s'a dat.

12. Că cela ce are, i se vadă și i va prisosi; iar cela ce n'are, și ceea ce are se va luă dela dânsul.

13. Pentru aceasta în pilde grăesc lor, că văzând nu văd, și auzind nu aud, nici înțeleg.

14. Și se împlineste întru dânsii prorocia lui Isaia, ce zice: Cu auzul veți auzi, și nu veți înțelege, și privind veți privi, și nu veți vedea;

15. Că s'a ingroșat înima norodului acestuia, și cu urechile greu au auzit, și ochii lor și-au închis, ca nu cumva să vadă cu ochii, și cu urechile să audă, și cu inima să înțeleagă, și să se întoarcă, și să îvindece pre ei.

16. Iar ochii voștri fericiți

sânt că văd, și urechile voastre că aud.

17. Că am grăesc vouă: Că mulți proroci și drepti au dorit să vadă cele ce vedeteți voi, și n'au văzut, și să audă cele ce auziți, și n'au auzit.

18. Deci voi ascultați pilda semănătorului:

19. Dela tot cela ce aude cuvântul împărăției și nu îl înțelege, vine vicleanul și răpește ceea ce este semănăt în inima lui. Aceasta este cea semănătă lângă cale.

20. Iar cea semănătă pre petriș, acesta este care aude cuvântul și îndată cu bucurie îl priimește,

21. Insă n'are rădăcină întru sine, ci este până la o vreme, iar făcându-se necaz, sau goană pentru cuvânt, îndatăși se smintește.

22. Iar cea semănătă în spini, acesta este care aude cuvântul, dar grija veacului acestuia și înșelăciunea bogăției, înneacă cuvântul și neroditor se face.

23. Iar cea semănătă în pământ bun, acesta este care

13. 6, 25, ³⁹; Luc. 8, ₁₈, 14. Is. 13, ₁ s. Ioan 12, ⁴⁰; Fapt. 28, ₂₆.
13. Luc. 10, ₂₂ s.

18. Marc. 4, ₁₄; Luc. 8, ₁₁ s.
20. Is. 58, ₂; Efes. 3, ₁₇.

13, 24.

aude cuvântul și l înțelege, care aduce roadă și face: unul o sută, iar altul șasezeci, iar altul treizeci.

24. Altă pildă le-a pus lor înainte, zicând: Asemănătusă împărăția cerurilor, omului care a semănat semânță bună în țarina sa.

25. Dar dormind oamenii, a venit vrășmașul lui și a semănat zizanii între grâu și s'a dus.

26. Iar dacă a crescut iarbă și a făcut roadă, atunci s'a arătat și zizaniile.

27. Și venind slugile stăpânlui casei, i au zis lui: Doamne, au n'ai semănat semânță bună în țarina ta? dar de unde are zizanii?

28. Iar el le-a zis lor: Un om vrășmaș a făcut aceasta. Iar slugile au zis lui: Vreă-vei dar să mergem să le plivim?

29. Iar el a zis lor: Ba, ca nu cumva plivind zizanile să rupeți și grâul împreună cu dânsela.

30. Lăsați să crească amândouă împreună până la seceriș, și atunci, la vremea secerișului, voi zice secerătorilor: Plivîți întâi zizanile și le le-

MATEI

13, 36.

gați snopi, că să le ardem pre dânsela, iar grâul îl adunați în jitnița mea.

31. Altă pildă le-a pus lor înainte, zicând: Asemenea este împărăția cerurilor, grâunțului de muștar, pre care luându-l omul, l'a semănat în țarina sa.

32. Este mai mic decât toate semințele, iar dacă crește, este mai mare decât toate buruenile și se face opac, încât vin paserile cerului și se sălașluesc în ramurile lui.

33. Altă pildă a grăit lor: Asemenea este împărăția cerurilor, aluatului, pre care luându-l muierea l'a ascuns în trei măsuri de făină, până ce s'a dospit toată.

34. Acestea toate a grăit Iisus noroadelor, în pilde, și fără de pilde nu grăia lor,

35. Ca să se plinească ceea ce s'a grăit prin prorocul, ce zice: Deșchide-voi în pilde gura mea, spune-voi cele ascunse din începutul lumiei.

36. Atunci lăsând Iisus no-roadele, a venit în casă.

31. Marc. 4, ³¹; Luc. 13, ¹⁹, ³³. Luc. 13, ²⁸, ³⁴. Marc. 4, ³³, ³⁵. Ps. 77, ².

- 36 -

13, 37.

MATEI

13, 50.

37. Și s'a apropiat către ția Tatălui lor. Cela ce are urechi de auzit, audă.

38. Iar el răspunzând, a zis lor: Cela ce a semănat semânța cea bună, este Fiul Omului;

39. Iar țarina este lumea; iar semânța cea bună, aceștia sunt fiii împărăției; iar zizanile sunt fiii celui viclean;

40. Iar vrășmașul cel ce le-a semănat pre dânsela, este diavolul; iar secerișul este sfârșitul veacului; și secerătorii sunt ingerii. Deci, cum se adună zizanile și se ard cu foc, așa va fi la sfârșitul veacului acestuia.

41. Va trimite Fiul Omului pre ingerii săi și vor aduna dintru împărăția lui pre toate semințele și pre cei ce fac fărădelegea,

42. Și i vor aruncă pre ei în cuptorul cel de foc; acolo va fi plânsul și scârșnirea dinților.

43. Atunci dreptii vor străluce ca șoarele întru împără-

ția. I Cor. 3, ⁹; 41. c. 25, ³².
42. c. 8, ¹⁹ și 22, ¹³. 43. Dan.
10, ¹⁴

- 37 -

44. Iarăși, asemenea este împărăția cerurilor, omului neguțător, ce caută mărgăritare bune,

45. Care, aflând un mărgăritar de mult preț, mergând a vândut toate câte avea și l-a cumpărat pre el.

46. Care, aflând un mărgăritar de mult preț, mergând a vândut toate câte avea și l-a cumpărat pre el.

47. Iarăși, asemenea este împărăția cerurilor, năvodului, care s'a aruncat în mare și a adunat tot felul de pești;

48. Pre care, după ce s'a umplut, scoțându-l la marginea și șezând, au ales pre cei buni în vase, iar pre cei răi i au lepădat afară.

49. Așa va fi la sfârșitul

veacului. Vor ești ingerii și

vor despărți pre cei răi din

mijlocul celor drepti,

50. Și i vor aruncă pre ei

în cuptorul cel de foc; acolo

44. c. 16, ²⁴; Filip. 3, ⁷, ⁴⁶. Pild.
8, ¹⁰ s. 49. c. 25, ³⁴; Marc. 13, ²⁷.

va fi plângerea și scârșnirea dinților.

51. Grăit-a lor Iisus: Înțeles-ăți acestea toate? Zis-au lui: Așa, Doamne.

52. Iar el le-a zis lor: Pentru aceasta, tot cărturarul care se învăță întru împărația cerurilor, asemenea este omului stăpân al casei, care scoate din vistieria sa noui și vechi.

53. Și a fost, după ce a sfărșit Iisus pildele acestea, a trecut de acolo.

54. Și venind la patria sa, îi învăță pre dânsii în sinagoga lor, încât se mirau ei și ziceau: De unde îi este lui înțelepciunea aceasta și puterile?

55. Au nu este acesta feitorul teslarului? Au nu se numește muma lui Maria și frații lui: Iacob și Iosif și Simon și Iuda?

56. Și surorile lui, au nu sănt toate la noi? Deci, de unde sănt lui acestea toate?

57. Și se sminteau întru dânsul lor Iisus a zis lor: Nu este proroc necinstit, fără numai în patria sa și în casa sa.

58. Și n'a făcut acolo puteri

53. Luc. 4, ¹⁶; 55. Marc. 6, ¹; Ioan 6, ⁴⁰; 56. Luc. 4, ²²; 57. Ioan 4, ⁴⁴.

multe, pentru necredința lor.

CAPITOLUL XIV.

Tâerea capului sf. Ioan de Irod. Minunea înmulțirii pâinilor. Iisus umblând pre mare.

Intr'acea vreme a auzit Irod, cel a patra parte stăpânitor, vestea despre Iisus,

2. Și a zis slugilor sale: Acesta este Ioan Botezătorul; el a inviat din morți, și pentru aceasta se fac puteri întru el.

3. Că Irod prințând pre Ioan l'a legat pre el și l'a pus în temniță, pentru Irodiada, mizeriea lui Filip, fratrei său.

4. Că zicea Ioan lui: Nu ți se cuvine tie să o aibi pre ea.

5. Și vrând să l'omoare pre dânsul, se temea de norod, pentru căci ca pre un proroc il avea pre el.

6. Iar prăznuindu-se ziua nașterei lui Irod, a jucat fata Irodiadei în mijloc și a plăcut lui Irod.

7. Pentru aceea cu jurământ a mărturisit ei să-i dea orice va cere.

8. Iar ea, îndemnată fiind de

XIV. 1. Marc. 6, ²⁹; Luc. 9, ⁷.
3. Marc. 6, ¹⁷; Luc. 3, ¹⁹.
4. Lev. 18, ¹⁶.

muma sa, a zis: Dă-mi aici în sate să și cumpere bucate lipsie capul lui Ioan Botezătorul.

9. Și s'a întristat împăratul; dar pentru jurământ și pentru cei ce ședeau împreună cu dânsul, a poruncit să i se dea.

10. Și trimițând a tăiat pre Iordan în temniță.

11. Și s'a adus capul lui în lipsie și s'a dat fetiei, și l'a dus la muma sa.

12. Și venind ucenicii lui, au luat trupul și l-au îngropat pre el, și venind au vestit lui Iisus.

13. Și auzind Iisus, s'a dus de acolo cu corabia, în loc pustiu, deosebi; și auzind noroadele, s'a dus după dânsul pedestri de prin orașe.

14. Și eșind Iisus, a văzut norod mult, și i s'a făcut milă de ei și a tămaďuit pre bolnavii lor.

15. Iar făcându-se seară, au venit la dânsul ucenicii lui, zîndă: Locul este pustiu și vremea lată a trecut; slobozește norodul ca să se ducă prin

16. Marc. 6, ²⁹; 13. Marc. 6, ³² s.
1. Ioan 6, ¹⁹; 14. Marc. 6, ³⁴ s. Luc.
9, ¹⁹ s. Ioan 6, ¹ s.

sate să și cumpere bucate lipsie capul lui Ioan Botezătorul.

16. Iar Iisus le a zis lor: Nu rebeu să meargă; dați-le voi să mănânce.

17. Iar ei au zis lui: N'avem aici fără numai cinci pâni și doi pești.

18. Și el a zis: Aduceți-le pre ele aici la mine.

19. Și a poruncit noroadei să șeadă pre iarba, și luând cele cinci pâni și cei doi pești, și căutând la cer, a binecuvântat, și frângând a dat uceniciilor pânilile, iar ucenicii noroadeelor.

20. Și au mâncat toți și s-au saturat, și au luat rămasigile de sfărămituri douăsprăzece coșuri pline.

21. Iar cei ce mâncaseră erau bărbați ca cinci mii, afară de muieri și de copii.

22. Și îndată a silit Iisus pre ucenicii săi să intre în corabie și să meargă înaintea lui de ceea parte, până ce va slobozi noroadele.

23. Și slobozând noroadele, s'a suiat la munte să se roage deosebi. Și făcându-se seară, era acolo singur.

22. Marc. 6, ⁴⁵; Ioan 6, ¹⁷.

14, 24.

MATEI

15, 4.

24. Iar corabia era în mijlocul mărei, învăluindu-se de valuri, că era vântul împotriva.

25. Iar intru a patra streajă a noptei a mers la dânsii Iisus, umblând pre mare.

26. Și văzându-l pre el ucenicii umblând pre mare, s'a spăimântat, zicând că nălucă este, și de frică au strigat.

27. Dar Iisus îndată a grăit lor, zicând: Îndrăzniți, eu sănătănu vă temeți.

28. Iar Petru răspunzând, a zis: Doamne, de ești tu, poruncește-mi să vin la tine pre apă. Iar el i-a zis: Vino.

29. Și pogorându-se Petru din corabie, umblă pre apă ca să meargă la Iisus.

30. Iar văzând vântul tare, s'a înfricoșat, și începând a se afundă, a strigat grăind: Doamne, măntuește-mă.

31. Și îndată Iisus tinzând mâna, l'a apucat pre dânsul și i-a zis lui: Puțin credincioșule, pentru te ai îndoit?

32. Și intrând ei în corabie, a stat vântul.

33. Iar cei ce erau în corabie venind s'aînchinat lui,

26. Luc. 24, ³⁷; 31. c. 6, ²⁰ și 8, ²⁶; Iac. 1, ⁶.

— 40 —

MATEI

15, 4.

zicând: Cu adevărat Fiul lui Dumnezeu ești.

34. Și trecând a venit în pământul Ghenisaretului.

35. Și cunoșcându-l pre el oamenii locului aceluia, au trimis în toată laturea aceea și au adus la dânsul pre toți bolnavii,

36. Și-l rugau pre el ca nu mai să se atingă de poalele veșmintelor lui; și căți se atingeau se măntuiau.

CAPITOLUL XV.

Obiceiuri omenești împotriva poruncilor lui Dumnezeu. Vindecarea fiziciei Hananienei și a altor bolnavi. Săturarea norodului în pustie.

A tunci au venit la Iisus Cărturarii și Fariseii, cei din Ierusalim, zicând:

2. Pentruce ucenicii tăi calcașă așezământul bătrânilor? că nu-și spală mâinile sale când mânâncă pâne.

3. Iar el răspunzând le-a zis lor: Pentruce și voi călcăți porunca lui Dumnezeu pentru așezământul vostru?

4. Că Dumnezeu a porun-

34. Marc. 6, ⁵⁵ s. 36, c. 9, ²¹;

Luc. 6, ¹⁹; XV. 4. Eș. 20, ¹² și 21, ¹¹.

15, 5.

MATEI

15, 21.

cit, zicând: Cinstește pre tatăl tău și pre mama ta; și: Cela ce va grăbi de rău pre tatăl său, sau pre mama sa, cu moarte să moară.

5. Iar voi ziceți: Cela ce ar zice tătăne-său sau mâne-sa: Dar este aceea cu care te ai fi folosit dela mine,

6. Și să nu cinstiască pre tatăl său, sau pre mumă-sa. Și ați stricat porunca lui Dumnezeu, pentru așezământul vostru.

7. Fățarnicilor, bine a profitat pentru voi Isaia, zicând:

8. Se apropie de mine norodul acesta cu gura lui și cu buzele mă cinstește, iar înima lui departe stă dela mine.

9. Și înzadar mă cinstește, învățând învățături, porunci omenești.

10. Și chemând la sine pre noroade, le-a zis lor: Auziți și înțelegeți;

11. Nu ce intră în gură spurcă pre om, ci ce iasă din gură, aceea spurcă pre om.

12. Atunci apropiindu-se ucenicii lui, i-au zis lui: Cu-

7. Is. 29, ¹¹; Marc. 7, ⁶.

10. Marc. 7, ¹⁴.

noscut-ai că Fariseii auzind cuvântul, s'aîn scandalisit?

13. Iar el răspunzând a zis, Tot sadul, pre care nu i-a sădit Tatăl meu cel ceresc, se va dezrădăcină.

14. Lăsați-i pre dânsii; povățuitorii orbi sănătău ai orbilor; și orb pre orb de va povățui, amândoi în groapă vor cădeâ.

15. Și răspunzând Petru, a zis lui: Spune nouă pilda aceasta.

16. Iar Iisus a zis: Incă și voi nepricepeți sănăteți?

17. Dar nu înțelegeți, că tot ce intră în gură merge în pântece, și iasă pre afedron?

18. Iar cele ce ies din gură, din inimă ies, și acelea spurcă pre om.

19. Că din inimă ies gânduri rele, ucideri, preacurvii, curvii, furtișaguri, mărturii mincinoase, hule.

20. Acestea sănătău care spurcă pre om, iar cu mâni ne-spălate a mânca, nu spurcă pre om.

21. Și eșind Iisus de acolo, s'a dus în părțile Tirului și ale Sidonului.

14. Luc. 6, ³⁹; Rom. 2, ¹⁹.

19. Fac. 6, ⁵ și 8, ²¹; 21. Marc. 7, ²⁴.

— 41 —

15, 22.

MATEI

15, 35.

22. Si, iată, o muiere Hananiană eșind din hotarele acelea, strigă către dânsul, zicând: Miluește-mă, Doamne, Fiul lui David; fiica mea rău se îndrăcește.

23. Iar el nu i-a răspuns ei cuvânt. Si apropiindu-se ucenicii lui, îl rugau pe el, zicând: Slobozește-o pre ea, că strigă în urma noastră.

24. Iar el răspunzând a zis: Nu sănt trimis fără numai către oile cele perduite ale casei lui Israël.

25. Si ea venind s'a închinat lui, zicând: Doamne, ajută-mi!

26. Iar el răspunzând, a zis: Nu este bine a luă pânea fiilor și o aruncă căinilor.

27. Iar ea a zis: Adevarat, Doamne, dar și căinii mânâncă din sfârâmiturele ce cad din masa domnilor săi.

28. Atunci răspunzând Iisus, a zis ei: O! muiere, mare este credința ta; fie tă precum voești. Si s'a tămaduit siifica ei dintru acel cias.

29. Si trecând de acolo Iisus, a venit lângă marea Ga-

23. Ps. 33, ⁶, 24. c. 10, ⁶.

26. Marc. 7, ²⁷, 28. c. 8, ¹⁰, ₁₈.

29. Marc. 7, ³¹.

lileei, și suindu-se în munte, a șezut acolo.

30. Si au venit la dânsul noroade multe, având cu sine șchiopi, orbi, muți, ciungii și alții mulți, și i-au aruncat pre dânsii la picioarele lui Iisus, și i-a tămaduit pre ei,

31. Încât se mirau noroadele văzând pre muți grăind, pre ciungi sănătoși, pre șchiopi umblând și pre orbi văzând; și slăviau pre Dumnezeul lui Israël.

32. Iar Iisus chemând la sine pre ucenicii săi, a zis: Mă' mi este de norodul acesta, că iată trei zile sănt de când așteaptă lângă mine, și n'au ce mâncă; și a'i slobozi pre dânsii flămânci nu voesc, ca nu cumva să slăbiască pre cale.

33. Si au grăit lui ucenicii lui: De unde nouă în pustie atâtea pâni, încât să se sature atâta norod?

34. Si a zis lor Iisus: Câte pâni aveți? Iar ei au zis: Șapte și puțini peștișori.

35. Si a poruncit norodului să șeadă pre pământ.

30. c. 11, ⁶; Is. 35, ⁵; Luc. 7, ²².

32. Marc. 8, ¹ s.

— 42 —

16, 36.

MATEI

16, 11.

36. Si luând pre cele șapte pâni și peștii, mulțumind a frânt și a dat ucenicilor lui, iar ucenicii norodului.

37. Si au mâncați toți și s'au saturat, și au luat rămășițele de sfârâmituri șapte coșnițe pline.

38. Iar cei ce mâncaseră erau patru mii de bărbați, afară de muieri și de copii.

39. Si slobozând noroadele, a intrat în corabie și a trecut în hotarele Magdalului.

CAPITOLUL XVI.

Iudei cer semn. Aluatul Fariseilor. Mărturisirea lui Petru. Lepădarea de sine și luarea Crucii. Mustrarea lui Petru.

Si apropiindu-se Fariseii și Saduciei, ispitindu-l îl rugau pre dânsul ca să le arăte lor semn din cer.

2. Iar el răspunzând, a zis lor: Când se face seară, ziceți: Benin va fi, că se roșește cerul;

3. Si dimineață: Astăzi va fi furtonă, că se roșește cerul posomorât. Fățarnicilor, față

36. Marc. 8, ⁶.
XVI. 1. Marc. 8, ¹¹. 2. Luc. 12, ⁵⁴;
6. 11, ⁴.

cerului știți să o socotiți, iar semnele vremilor nu puteți?

4. Neamul viclean și preacurvar semn caută, și semn nu se va dă lui, fără numai semnul lui Iona prorocului. Si lăsându-i pre dânsii, s'a dus.

5. Si mergând ucenicii lui de ceea parte, uitaseră să ia pâne.

6. Iar Iisus le-a zis lor: Căutați și vă păziți de aluatul Fariseilor și al Saduciei.

7. Iar ei cugetau întru sine, zicând: Pâne n'am luat.

8. Iar Iisus cunoșcând aceasta, le-a zis lor: Ce cugetați întru voi, puțin credincioșilor, că n'ați luat pâne?

9. Dar nu înțelegeți, nici vă aduceți aminte de cele cinci pâni ale celor cinci mii, și câte coșnițe atăi luat?

10. Nici de cele șapte pâni la cele patru mii, și câte coșnițe atăi luat?

11. Cum nu înțelegeți, că nu pentru pâne am zis vouă să vă păziți de aluatul Fariseilor și al Saduciei?

4. c. 12, ³⁹; Luc. 11, ²⁹; Iona 2, ¹.
6. Marc. 8, ¹⁵; Luc. 12, ¹; I Cor.
5, ⁶; Galat. 5, ⁹. 8. c. 6, ³⁰.
9. c. 14, ¹⁷; Ioan 6, ⁹. 10. 15, ³⁴; 37.

— 43 —

12. Atunci au înțeles, că nu de aluatul pânei a zis lor să se păzască, ci de învățătura Fariseilor și a Saducheilor.

13. Iar venind Iisus în părțile Chesariei lui Filip, a întrebat pre ucenicii săi, zicând: Cine'mi zic oamenii că sânt eu, Fiiul Omului?

14. Iar ei au zis: Unii, Ioan Botezătorul; alții, Ilie; iar alții, Jeremia, sau unul din proroci.

15. Zis-a lor Iisus: Dar voi cine'mi ziceți că sânt?

16. Și răspunzând Simon Petru, a zis: Tu ești Hristos, Fiiul lui Dumnezeu celui viu.

17. Și răspunzând Iisus, a zis lui: Fericit ești Simone var-Iona, că trup și sânge nu îți-a descoperit tie, ci Tatăl meu cel din ceruri.

18. Și eu zic tie, că tu ești Petru, și pre această peatră voiu zidi biserică mea, și porțile iadului nu o vor birui pre dânsa.

19. Și îi voiu dă tie cheile împărației cerurilor, și orice

12. Galat. 5, ⁹; 13. Marc. 8, ²⁷; Luc. 9, ¹⁹ s. 16. Marc. 8, ²⁹; Ioan 1, ⁴⁹ și 6, ⁶⁹; 17. I Cor. 2, ¹⁰; Galat. 1, ¹⁸; 18. Ioan 1, ⁴²; 19. c. 18, ¹⁸; Is. 22, ²².

vei legă pre pământ, va fi legat în ceruri, și orice vei dezlegă pre pământ, va fi dezlebat în ceruri.

20. Atunci a poruncit uceniciilor săi ca să nu spue nimenvi că el este Hristos,

21. De atunci a început Iisus a spune uceniciilor săi, că se cuvine lui a merge în Ierusalim, și multe a pătimi dela bătrâni și dela arhierei și dela cărturari, și a fi omorât și a treia zi a inviă.

22. Și luându-l pre el Petru, a început a-i stă lui împotriva, zicând: Milostiv fi tie, Doamne; să nu fie tie aceasta.

23. Iar el întorcându-se, a zis lui Petru: Mergi după mine, Satano! sminteală imi ești; că nu cugetă cele ce sânt ale lui Dumnezeu, ci cele ce sânt ale oamenilor.

24. Atunci Iisus a zis uceniciilor săi: Oricine voește să vie după mine, să se leape de sine, și să'și ia crucea sa, și să'mi urmeze mie.

25. Că cine va vrea să'și mânuiască sufletul său, per-

21. c. 17, ²². 24. Marc. 8, ³⁴ s.; Luc. 9, ²³ s. 25. c. 10, ³⁹; Luc. 17, ³³; Ioan 12, ²⁵.

de-l va pre el; iar cine își va perde sufletul său pentru mine, astă-l va pre el.

26. Că ce folos este omului de ar dobândi lumea toată, iar sufletul său își va perde? Sau ce va dă omul schimb pentru sufletul său?

27. Că va să vie Fiul Omului intru slava Tatălui său, cu lăngării săi, și atunci va răspândi fiecărui după faptele lui.

28. Amin grăesc vouă: Sânt unii din cei ce stau aici, carii nu vor gusta moarte până ce vor vedea pre Fiul Omului venind intru împărăția sa.

CAPITOLUL XVII.

Schimbarea la față. Vindecarea lăunetcului. Plata dajdiei.

Si după șase zile a luat Iisus pre Petru și pre Iacob și pre Ioan fratele lui și îi-a suiat pre dânsii într'un munte înalt deosebi.

2. Și s'a schimbat la față înaintea lor, și a strălucit fața lui ca soarele, iar hainele lui s-au făcut albe ca lumina.

3. Marc. 8, ²⁹; Luc. 9, ²⁵; Psal.

4. 27. Fapt. 17, ¹¹; Rom. 2, ¹.

5. Marc. 9, ¹ s.; Luc. 9, ²⁷.

XVII. I. Marc. 9, ² s.; Luc. 9, ²⁸.

II. Petr. 1, ¹⁶ s.

3. Și iată, s'au arătat lor Moisi și Ilie, împreună cu dânsul vorbind.

4. Și răspunzând Petru a zis către Iisus: Doamne, bine este nouă a fi aici; de voești, să facem aici trei colibi: tie una, și lui Moisi una, și una lui Ilie.

5. Și încă grăind el, iată, nor luminos î-a umbrat pre el, și iată glas din nor, zicând: Acesta este Fiul meu cel iubit, intru care bine-am-voit, pre acesta să ascultați.

6. Și auzind ucenicii, au căzut pre fețele sale și s'au spământat foarte.

7. Și apropiindu-se Iisus s'a ătins de dânsii și a zis: Sculați-vă și nu vă temeți.

8. Și ridicându-și ochii lor, pre nimeni n'au văzut, fără numai pre Iisus singur.

9. Și pogorându-se ei din munte, le-a poruncit lor Iisus, zicând: Nimenvi să nu spuneți vederea aceasta, până când Fiul Omului se va sculă din morți.

10. Și l-a întrebat pre el u-

3. Luc. 9, ³¹, 5. c. 3, ¹⁷.

7. Dan. 8, ¹⁸; 9. c. 16, ²⁰.

10. c. 11, ¹⁴; Mal. 4, ⁵.

cenicii lui, zicând: Dar ce zic Cărturarii, că Ilie trebuie să vie mai înainte?

11. Iar Iisus răspunzând, a zis lor: Ilie adeca va veni mai înainte și va așeză toate.

12. Iar grăesc vouă, că Ilie a și venit, și nu l'au cunoscut pre dânsul, ci au făcut lui păcate au voit Aşa și Fiul Omului va să pătimească dela dânsii.

13. Atunci au înțeles ucenicii că pentru Ioan Botezătorul le-a zis lor.

14. Și venind ei la norod, s'a apropiat cătră dânsul un om, îngenunchind înaintea lui și zicând:

15. Doamne, miluește pre fiul meu, că este lunatec și rău pătimește; că de multe ori cade în foc și de multe ori în apă.

16. Și l'am adus pre dânsul lui ucenicii tăi, și n'au putut să-l vindece pre el.

17. Iar Iisus răspunzând, a zis: O! neam necredincios și îndărătnic! Până când voi fi cu voi? Până când voi su-

feri pre voi? Aduceți-l pre el aici la mine.

18. Și-l a certat pre el Iisus, și a eșit dracul dintr'însul, și s'a tămaduit copilul din ciasul acela.

19. Atunci apropiindu-se ucenicii către Iisus deosebi, au zis: Pentru ce noi n'am putut să-l izgonim pre el?

20. Iar Iisus a zis lor: Pentru necredința voastră; că am grăesc vouă: De veți avea credință cât grăunțul de muștar, veți zice muntelui a-cestuia: Mută-te de aci colo, și se va mută, și nimic nu va fi vouă cu neputință.

21. Dar acest neam nu iasă, sără numai cu rugăciune și cu post.

22. Și intorcându-se ei în Galileea, le-a zis lor Iisus: Va să se dea Fiul Omului în mâinile oamenilor,

23. Și-l vor omori pre el, și a treia zi va înviă. Și s'au intristat ei foarte.

24. Și venind ei în Caper-naum, s'au apropiat cei ce

20. c. 21, 21; Marc. 11, 23; Luc. 17, 6. 22. c. 20, 17; Marc. 9, 31; Luc. 9, 22 și 18, 31. 24. Eș. 30, 13; Marc. 9, 33.

11. c. 14, 9. 14. Marc. 9, 17; Luc. 9, 38.

luau dajdie, de Petru, și au zis: Invățătorul vostru nu dă dajdie? Zis-a: Adevărat.

25. Și când a intrat în casă, a apucat Iisus mai înainte de el, zicând: Ce ți se pare, Simone? Împărații pământului dela cine iau dăjdi sau bir? delasfii lor, sau dela cei streini?

26. Grăit-a Petru lui: Dela cei streini. Zis-a Iisus lui: Iată dar că fiii sănt scuțiți.

27. Dar ca să nu-i smintim pre dânsii, mergând la mare, aruncă undița, și peștele care vei prinde întâi, iă-l, și deșchizând gura lui, vei află un statir; acela luându-l, dă-l lor pentru mine și pentru tine.

CAPITOLUL XVIII.

Intrebări despre inițiatate. Pentru scandal. Puterea de a legă și a deslegă. Certarea greșalei fratelui. Ertarea greșalelor.

In ciasul acela s'au apropiat ucenicii către Iisus, grăind: Oare cine este mai mare în împărația cerurilor?

2. Și chemând Iisus un prunc, l-a pus pre el în mijlocul lor,

27. Luc. 23, 2.
XVIII. 1. Marc. 9, 34; Luc. 9, 46 s.

3. Și a zis: Amin grăesc vouă: De nu vă veți întoarce și să vă faceți ca pruncii, nu veți intra întru împărația cerurilor.

4. Că cine se va smeri pre sine ca pruncul acesta, acela este cel mai mare în împărația cerurilor.

5. Și cine va priimă pre un prunc ca acesta întru numele meu, pre mine mă primește.

6. Iar cine va sminti pre unul dintr'acești mici, carii cred întru mine, mai de folos i-ar fi lui ca să și spânzure o peatră de moară la grumazul lui și să se înnece întru adâncul mărei.

7. Vai lumei de smintelele! că nevoie este să vie smintelele; dar vai omului aceluia prin care vine sminteala!

8. Iar de te smintește pre tine mâna ta, sau piciorul tău, tae-le pre ele și le leapădă de la tine; mai bine își este tie să intri în viață șchiop sau ciung, decât două mâni sau

3. c. 19, 14; Marc. 10, 15; I Cor. 14, 20. 4. I Petr. 5, 6. 5. c. 10, 40.
6. Marc. 9, 42; Luc. 17, 2; Rom. 14, 15. 8. c. 5, 30; Marc. 9, 43.

CAPITOLUL XIX.

Despărțirea căsătoriei. Binecuvântarea pruncilor. Primejdiiile avuției.

Viața de veci ca răsplătire următorilor lui Hristos.

Si a fost când a sfârșit Iisus cuvintele acestea, a trecut din Galileea și a venit în horele Iudeei, de ceea parte de Iordan.

2. Si au mers după dânsul noroade multe și i-a vindecat pre ei acolo.

3. Si au venit la dânsul Fărisei, ispitindu-l pre el și zîndă lui: Oare se cade omului să și lase muierea sa pentru pieice pricină?

4. Iar el răspunzând a zis lor: Dar n'ati cetit, că cela ce i-a făcut d'intâi, bărbat și muiere i-a făcut pre ei?

5. Si a zis: Pentru aceasta va lăsa omul pre tatăl său și pre mama sa și se va lipi de muierea sa și vor fi amândoi un trup;

6. Pentru aceea nu mai sănt doi, ci un trup. Deci, ce a împreunat Dumnezeu, omul să nu despartă.

XIX. 1. Marc. 10, ¹, s. 4. Fac. 1, ²⁷; 5. Fac. 2, ²⁴; I Cor. 6, ¹⁶; Efes. 5, ³¹. 6. I Cor. 7, ¹⁰.

— 50 —

7. Zis-au lui: Dar cum Moisi a poruncit să i se dea carte de despărțire și s'o lase pre ea?

8. Zis-a lor: Moisi după învârtoșarea înimei voastre a dat voie să vă lăsați muerile voastre; dar din început n'a fost aşa.

9. Iar eu grăesc vouă: Ori cine își va lăsa muierea sa, afară de cuvânt de curvie, și va luă alta, preacurvește; și cela ce va luă pre cea lăsată, preacurvește.

10. Zis-au lui ucenicii lui: Daca aşa este pricina omului cu muierea, nu este de folos a se însură.

11. Iar el a zis lor: Nu toți cuprind cuvântul acesta, ci celor ce să dat.

12. Că sănt fameni, carii din pântecel maicei lor s'au născut așa; și sănt fameni, carii s'au scopit de oameni; și sănt fameni, carii singuri s'au scopit pre sine pentru împărăția cerurilor. Cela ce poate cuprinde, să cuprindă.

13. Atunci s'au adus la dânsul princi, ca să pue mâinile

7. c. 5, ¹⁰; A doua Leg. 24, 1.
9. c. 5, ³²; 11. I Cor. 7, ⁷, ¹⁷.
13. Marc. 10, ¹⁸; Luc. 18, ¹³.

preste ei, și să se roage; iar ucenicii i-au certat pre ei.

14. Dar Iisus a zis lor: Lăsați princi și nu-i opriți pre ei a venit la mine, că a unora ca acestora este împărăția cerurilor.

15. Si punându-și preste ei mâinile, s'a dus de acolo.

16. Săiată, un Tânăr venind la el, a zis lui: Invățatorule bune, ce bine voi face ca să am viața de veci?

17. Iar el a zis lui: Ce mi zici bun? Nimenea nu este bun, fără numai unul Dumnezeu; dar de voești să intre în viață, păzește poruncile.

18. Zis-a lui: Care? Iar Iisus a zis: Să nu ucizi, să nu preacurvești, să nu furi, să nu fli mărturie mincinoasă;

19. Cinstește pre tatăl tău și pre mama ta, și să iubești pre vecinul tău ca însuși pre tine.

20. Zis-a lui Tânărul: Toate acestea le-am păzit din tinerete mele; ce încă îmi lipeste?

21. Zis-a Iisus lui: De voință să fii desăvârșit, mergi,

14. c. 18, ²; 16. Marc. 10, ¹⁷; Luc. 18, ¹⁰; 17. Luc. 10, ²⁶, ²⁸; 19. c. 15, ⁴.
11. c. 6, ²⁰; Luc. 16, ⁹.

— 51 —

vinde-ți averile tale și le dă săracilor, și vei avea comoară în cer, și vine urmează mie.

22. Iar Tânărul auzind cuvântul, s'a dus întristat, căci avea agoniscală multă.

23. Si Iisus a zis uceniciilor săi: Amin grăesc vouă, că, cu anevoie va intră bogatul întră împărăția cerurilor.

24. Si iarăși grăesc votă: Mai lesne este a trece cămila prin urechea acului, decât bogatul a intră întră întră împărăția lui Dumnezeu.

25. Iar ucenicii lui auzind, s'au îngrozit foarte, zicând: Dar cine poate să se mantuască?

26. Iar Iisus cautând, a zis lor: La oameni aceasta este cu neputință, iar la Dumnezeu toate sănt cu putință.

27. Atunci răspunzând Petru, a zis lui: Iată, noi am lăsat toate și am urmat tăie; oare ce va fi nouă?

28. Iar Iisus a zis lor: Amin grăesc vouă, că voi cei ce ati urmat mie, intru a doua naștere, când va sedează Fiul O-

22. Psal. 61, ¹⁰; 23. Marc. 19, ²³; Luc. 18, ²⁴; s. 27. Marc. 10, ²⁸; Luc. 18, ²⁸; 28. Luc. 22, ³⁰.

20, 29.

MATEI

mului pre scaunul slavei sale, veți sedeă și voi pre douăsprăzece scaune, judecând pre cele douăsprăzece seminții ale lui Israel.

29. Și tot cel ce a lăsat case, sau frați, sau surori, sau tată, sau mumă, sau muire, sau feciori, sau holde, pentru numele meu, însutit va luă și viață veșnică va moșteni.

30. Și mulți d'intâi vor fi pre urmă, și de pre urmă intâi.

CAPITOLUL XX.

Pilda despre lucrările viei. Iisus vestește palinile sale. Fiul lui Zevedei iubitorii de slavă. Vindecarea a doi orbi.

Că asemenea este împărația cerului, omului stăpân al casei, care a eșit dis-de-dimineață să tocmească lucrători la via sa.

2. Și tocmindu-se cu lucrătorii câte un dinar pe zi, i-a trimis pre ei în via sa.

3. Și eșind la al treilea cias, a văzut pre alții stând în târg fără de lucru,

30. c. 20, ₁₆ și 22, ₁₄; Marc. 10, ₃₁; Luc. 13, ₃₀. XX. I. c. 21, ₃₃.

- 52 -

20, 12.

4. Și a zis și acelora: Mergeți și voi în vie, și ce va fi cu dreptul voiu da vouă; iar ei au mers.

5. Iarăși eșind întru al șaselea și întru al nouălea cias, a făcut asemenea.

6. Iar întru al unsprăzecelea cias eșind, aflat-a pre alții stând fără de lucru, și a zis lor: Ce ați stat aici toată ziua fără de lucru?

7. Zis-au lui, că nimenea pre noi nu ne-a tocmit. Zis-a lor: Mergeți și voi în via mea, și ce va fi cu dreptul veți luă.

8. Iar dacă s'a făcut seară a zis domnul viei către ispravnicul său: Cheamă pre lucrători și le dă ~~1~~ ¹ plată, începând dela cei de pre urmă până la cei d'intâi.

9. Deci venind cei dela al unsprăzecelea cias, au luat câte un dinar.

10. Iar venind cei d'intâi, socoteau că vor luă mai mult, și au luat și ei câte un dinar.

11. Iar după ce ați luat, răpștiau împotriva stăpânu lui casei, zicând:

12. Acești de pre urmă un cias au lucrat, și i'ai făcut

MATEI

20, 26.

pre dânsii întocmai cu noi, carii am purtat greutatea zilei și zăduful.

13. Iar el răspunzând, a zis unuia dintr'înșii: Prietene, nu 'ți fac ție strâmbătate; au nu un dinar te-ai tocmit cu mine?

14. Ia-ți al tău și mergi; voiesc și acestuia de pre urmă să i dau ca și ție.

15. Au doară nu mi se cade să fac eu ce voi și vreă cu ale mele? Au este ochiul tău viclean, pentru că eu sănă bun?

16. Așa vor fi cei de pre urmă intâi, și cei d'intâi pre urmă, că mulți sănă chemați, dar puțini aleși.

17. Și suindu-se Iisus în Ierusalim, a luat pre cei doi-sprăzece ucenici, deosebi, pre cale, și le-a zis lor:

18. Iată, ne suim în Ierusalim și Fiul Omului se va dă Athoreilor și Cărturarilor, și l vor judecă pre el spre moarte,

19. Și l vor dă pre el neamurilor ca să-l batjocuriască, și să-l bată, și să-l răstigniască, dar a treia zi va înviă.

16. Rom. 9, ₂₁; 16. c. 19, ₃₀; Marc. 10, ₃₁; c. 17, ₂₂; 19. Luc. 18, ₃₂.

20. Marc. 10, ₃₅. 22. Ioan 18, ₁₁.

24. Marc. 10, ₄₁.

- 53 -

să fie mai mare, să fie vouă slugă,

27. Și care dintre voi va vrea să fie întâi, să fie vouă slugă;

28. Precum și Fiul Omului n'a venit să-i slujască lui, ci să slujască și să-și dea suflul său răscumpărare pentru mulți.

29. Și eşind ei din Ierihon, a mers după dânsul norod mult.

30. Și iată, doi orbi, șezând lângă cale, auzind că Iisus trece, au strigat, grăind: Milu-ește-ne pre noi, Doamne, Fiul lui David.

31. Iar norodul i-a certat pre dânsii ca să tacă, dar ei mai tare strigau, grăind: Milu-ește-ne pre noi, Doamne, Fiul lui David.

32. Și stând Iisus, i-a strigat pre dânsii și le-a zis: Ce voiți să vă fac vouă?

33. Zis-au lui: Doamne, să se deschidă ochii noștri.

34. Și săcându-i-se milă lui Iisus, s'a atins de ochii lor, și îndată au văzut cu ochii lor, și au mers după dânsul.

28. Ioan 13, 4; Filip. 2, 7.

30. Marc. 10, 48; Luc. 18, 35.

33. Ecles. 11, 7.

CAPITOLUL XXI.

Intrarea lui Hristos în Ierusalim. Atunarea vânzătorilor din biserică. Smochinul cel uscat. Botuzul lui Ioan. Pilda despre cei doi fiți trimiși în vie. Lucrările cei răi.

Și când s'a apropiat de Ierusalim, și a venit în Vînafagi, la muntele Maslinilor, atunci Iisus a trimis doi ucenici,

2. Zicându-le lor: Mergeți în satul care este înaintea voastră, și numai decât veți găsi o asină legată, și mânz cu dânsă; deslegându-o, aduceți-o la mine.

3. Și de va zice vouă cineva ceva, veți zice, că acestea Domnului trebuesc, și numai decât le va trimite pre ele.

4. Iar acestea toate s'a făcut, ca să se plinească ceea ce s'a zis prin prorocul ce zice:

5. Ziceți fetei Sionului: Iată, Impăratul tău vine la tine bland și șezând pre asină și premânz, fiul celei de sub jug.

6. Și mergând ucenicii au făcut precum le-a poruncit lor Iisus.

XXI. 1. Marc. 11, 1; Luc. 19, 29; Ioan 12, 12, s. 5. Zah. 9, 9; Isaia 62, 11; Psal. 23, 8.

7. Au adus asina și mânzul și au pus d'asupra lor veșmintele lor, și l'au pus d'asupra acestora.

8. Iar cei mai mulți din norod așterneau veșmintele lor pre cale, și iți tăiau stâlpări din copaci și le așterneau pre cale.

9. Iar noroadele cele ce mergeau înainte și cele ce veneau pre urmă, strigau, zicând: Osana Fiului lui David, bine-este-cuvântat cel ce vine intru numele Domnului! Osana, intru cei de sus!

10. Și intrând el în Ierusalim, s'a cutremurat toată cetatea, zicând: Cine este acesta?

11. Iar noroadele ziceau: Acesta este Iisus, prorocul cel din Nazaretul Galilee.

12. Și a intrat Iisus în biserică lui Dumnezeu și a scos pre toți cei ce vindeau și cumărau în biserică, și mesele schimbătorilor de bani, le-a răsturnat, și scaunele celor ce vindeau porumbei,

13. Și a zis lor: Scris este:

7. IV. Imp. 9, 13. 9. Ps. 117, 24, 25.
11. Ioan 1, 45; 13. Marc. 11, 15;
Luc. 19, 45 s.; Ioan 2, 13, 17; Is.
60, 1; Ier. 7, 11.

Casa mea, casă de rugăciune se va chemă; iar voi o ați făcut pre dânsa peșteră tâlhărilor.

14. Și au venit la dânsul, în biserică, orbi și schiopi, și i-a vindecat pre ei.

15. Iar văzând Arhieci și Cărturarii minunile care a făcut, și pruncii strigând în biserică și zicând: Osana Fiului lui David! s'a măniat

16. Și i-au zis lui: Auzi ce zic aceștia? Iar Iisus a zis lor: Adevărat; au nici o dată n'ați cetit, că din gura pruncilor și a celor ce sug ai săvârșit laudă?

17. Și lăsându-i pre ei a esit afară din cetate, la Vitania, și s'a sălășluit acolo.

18. Iar a doua zi întorcându-se în cetate, a flămândit.

19. Și văzând un smochin lângă cale, a venit la dânsul, și n'a aflat nimic într'insul, fără numai frunze, și a zis lui: De acum să nu se mai facă din tine roadă în veci. Și îndată s'a uscat smochinul.

20. Și văzând aceasta ucenicii s'a minunat, zicând:

14. Is. 35, 6. 16. Ps. 8, 2.
18. Marc. 11, 12. 19. Luc. 13, 6, 7.

21. 21.

MATEI

Cum îndatăși s'a uscat smo-chinul!

21. Și răspunzând Iisus a zis lor: Amin zic vouă: De veți aveă credință și nu vă veți îndoii, nu numai cea a smo-chinului veți face, ci și muncelui acestuia de veți zice: ridică-te și te aruncă în mare, va fi;

22. Și toate, ori câte veți cere întru rugăciune, crezând, veți luă.

23. Și venind el în biserică, au mers la dânsul, când învăță, arhiepii și bătrâni no-rodului, zicând: Cu ce putere faci aceasta? și cine îți-a dat tie puterea aceasta?

24. Și răspunzând Iisus, a zis lor: Intrebă-voiu și eu pre voi un cuvânt, pre care, de mi-l veți spune mie, și eu voi spune vouă cu ce putere fac acestea...

25. Botezul lui Ioan de unde a fost? Din cer, sau dela oameni? Iar ei cugetau întru sine, zicând: De vom zice: din cer, va zice nouă: Dar pen-truce n'ati crezut lui?

26. Iar de vom zice: Dela

22. Marc. 11, ²⁴; 23. Marc. 11, ²⁷; Luc. 20, ¹ s. 26. c. 14, ⁵.

— 56 —

21. 32.

MATEI

oameni, ne temem de norod, că toți au pre Ioan ca pre un proroc.

27. Și răspunzând lui Iisus, au zis: Nu știm. Zis-a lor și el: Nici eu nu voiu spune vouă cu ce putere fac acestea.

28. Dar ce vi se pare vouă? Un om aveă doi feciori, și mergând la cel d'intâi, i-a zis: Fiile, mergi astăzi de lucează în via mea.

29. Iar el răspunzând, a zis: Nu voiu; iar mai pre urmă că-indu-se, a mers.

30. Și mergând la celălalt, a zis așînderea. Iar el răspunzând, a zis: Eu, doamne, voiu merge, și n'a mers.

31. Care dintr'acești doi a făcut voea tatălui său? Zis-ai lui: Cel d'intâi. Zis-a lor Iisus: Amin zic vouă, că vameșii și curvele merg mai înainte de voi întru împărăția lui Dumnezeu.

32. Că a venit la voi Ioan, în calea dreptăței, și n'ati crezut lui; iar vameșii și curvele au crezut lui, dar voi văzând nu v'ati căit după aceea, ca să credeți lui.

31. Luc. 3, ¹², ¹³. 32. Marc. 12, ¹ s.; Luc. 20, ⁹; Is. 5, ¹.

21. 33.

MATEI

33. Ascultați altă pildă: Un om era stăpân al casei, care a sădit vie, și o a îngăduit împrejur cu gard, și a săpat într'insa teasc, și a zidit turn, și o a dat lucrătorilor, și s'a dus departe,

34. Iar când s'a apropiat vremea roadelor, a trimis pre slugile sale la lucrători, ca să iâ rodurile ei.

35. Dar lucrătorii prințând pre slugile lui, pre unul l-au bătut, iar pre altul l-au omorât, iar pre altul cu petri l-au ucis.

36. Iarăși a trimis și pre alte slugi mai multe decât cele d'intâi, și le-a făcut și acelora așînderea.

37. Iar mai pre urmă a trimis la ei pre fiul său, zicând: Se vor rușină de fiul meu.

38. Însă lucrătorii văzând pre fiul, au zis întru sine: Aceasta este moștenitorul; ve-ni să-l omorâm pre el și să stăpâni moștenirea lui.

39. Și prințându-l pre el, l-au scos afară din vie și l-au omorât.

40. Deci, când va veni dom-

nul viei, ce va face lucrătorilor acelora?

41. Zis-au lui: Pre cei răi, cu rău îi va perde și via o va dă altor lucrători, carii vor dă lui rodurile la vremea lor.

42. Zis-a lor Iisus: Au nici o-dinioară n'ati ceteit în Scripturi: Peatru pre care nu o au băgat în seamă ziditorii, aceasta s'a făcut în capul unghiu lui; dela Domnul s'a făcut aceasta, și este minunată întru ochii noștri?

43. Pentru aceea zic vouă, că se va luă dela voi împărăția lui Dumnezeu, și se va dă neamului care va face rodurile ei.

44. Și cel ce va cădea preste peatru aceasta, se va sfărâma; iar preste care va cădea ea, îl va spulberă.

45. Și auzind Arhiepii și Fariseii pildele lui, au cunoscut că pentru dânsii grăește;

46. Și căutând să-l prindă pre el, s'au temut de norod, de vreme ce ca pre un pro-roc îl aveă pre el.

42. Ps. 117, ²¹ s.; Is. 8, ¹⁴ și 28, ¹⁶; Fapt. 4, ¹¹; Rom. 9, ⁵³; I Petr. 2, ⁶; 46. Luc. 7, ¹⁶.

— 57 —

CAPITOLUL XXII.

Chemarea la nuntă. Intrebarca pre dajdie. Saduchetii și invierea Orților. Intrebarea legiuitorului pentru porunca cea mai mare din lege. Iisus întreabă pre călurari: al cui fiu este Hristos.

Si răspunzând Iisus iarăși a Sgrăit lor în pilde, zicând:

2. Asemănătu-s-a împărăția cerului, omului, împărat, care a făcut nuntă fiului său.

3. Si a trimis pre slugile sale să strige pre cei chemați la nuntă, dar nu vrea să vie.

4. Iarăși a mai trimis pre alte slugi, zicând: Ziceți celor chamați: Iată că am gătit prânzul meu; juncii mei și cele hrânite ale mele s-au jungiat, și toate sănt gata; veți naști la nuntă.

5. Dar ei nebăgând în seamă s'au dus: unul la holda sa, altul la neguțatoria sa;

6. Iar ceilalți prințând pre slugile lui i-au pedepsit și i-au omorât pre ei.

7. Si auzind împăratul acela, s'a mâniat; și trimițând oștile sale, a perdit pre ucișăii aceia și cetatea lor o ars.

XXII. 2. Luc. 14, ₁₆ s.

8. Atunci a zis slugilor sale: Iată nunta este gata, dar cei chamați n'au fost vrednici.

9. Deci mergeți la răspândirea căilor, și pre căți veți așa, chamați-i la nuntă.

10. Si eşind slugile acelea la răspândire, au adunat pre toți căți au aflat, și buni și răi; și s'a umplut nunta de cei ce sădeau.

11. Iar împăratul întrând să vadă pre cei ce sădeau, văzut-a colo pre un om care nu era imbrăcat în haină de nuntă,

12. Si i-a zis lui: Prieten, cum ai intrat aici neavând haină de nuntă? Iar el răcăea.

13. Atunci împăratul a zis slugilor: Legându-i lui mânile și picioarele, luăți-l pre dânsul și l aruncați întru întunericul cel fhai din afară; colo va fi plângerea și scrâșnirea dinților;

14. Că mulți sănt chamați, dar puțini aleși.

15. Atunci mergând Faraon, sfat au făcut ca să lă prinădă pre el în cuvânt.

16. Si au trimis pre ucenicii

13. Marc. 12, ₁₃; Luc. 20, ₂₀.
14. c. 19, ₃₀; 20, ₁₆; Marc. 10, ₃₁.

lor împreună cu Iordanii, zicând: Invățătorule, știm că adevărat ești, și calea lui Dumnezeu întru adevară înveți, și nu ți este ție grija de nimenea, că nu cauți în față oamenilor.

17. Deci spune nouă: Ce ți se pare ție? Se cade a dă dajdie Chesarului, sau nu?

18. Iar Iisus cunoscând viileșugul lor, a zis: Ce mă îspiti, fățurnicilor? Arătați-mi mie banul dajdiei.

19. Iar ei au adus lui un dinar.

20. Si a zis lor: Al cui este chipul acesta și scriptura cea de pre el?

21. Zis-ai lui: Ale Chesarului. Atunci a zis lor: Dați dar înapoi pre cele ce sănt ale Chesarului, Chesarului, și pre cele ce sănt ale lui Dumnezeu, lui Dumnezeu.

22. Si auzind s'au mirat, și lăsându-l pre ei s'au dus.

23. Într'aceea zi au venit la dânsul Saduchetii, carii zic, că nu este inviere, și l-au întrebat pre el, zicând:

24. Invățătorule, Moisi a zis: De va muri cineva ne-a-

18. Pb. 40, ₇. 23. Marc. 12, ₁₈; Luc. 20, ₂₇, 24. A doua Leg. 25, ₅.

vând feiori, să ia fratele lui pre muerea lui și să ridice sămânța fratelui său.

25. Deci erau la noi șeapte frați, și cel d'intâi însurându-se, a murit, și neavând sămânță, a lăsat pre muierea sa fratelui său.

26. Așișdereea și al doilea, și al treilea, până la al șaptelea.

27. Iar mai pre urmă de toți a murit și muierea.

28. Deci, la inviere, a căruia dintr'acei șeapte va fi muiere? că toți o au avut pre ea.

29. Iar Iisus răspunzând a zis lor: Vă rătăciți, neștiind Scripturile, nici puterea lui Dumnezeu;

30. Că la inviere nici se însoără, nici se mărită, ci ca îngerii lui Dumnezeu în cer sănt.

31. Iar pentru invierea morților, au năti cetit ceea ce s'a zis vouă dela Dumnezeu, grăind:

32. Eu sănt Dumnezeul lui Avraam, și Dumnezeul lui Iсаac, și Dumnezeul lui Iacob? Nu este Dumnezeu, Dumnezeu al morților, ci al viilor.

32. Eș. 3, ₆.

33. Și auzind noroadele se mirau de învățătura lui.

34. Iar Fariseii auzind că a astupat gurile Saducheilor, s'au adunat împreună

35. Și l-au întrebat pre el, unul din ei, învățător de lege, însuțit pre el și zicând:

„Învinățătorule, care poate fi mai mare în lege?

37. Iar Iisus a zis lui: Să iubești pre Domnul Dumnezeul tău cu toată inima ta și cu tot sufletul tău și cu tot cugetul tău. Aceasta este înțâia și mai mare poruncă.

38. Iar a doua este asemenea acestea: Să iubești pre a-proapele tău ca însuțipre tine.

39. Intr'aceste două porunci, toată legea și prorocii atârnă.

40. Și fiind adunați Fariseii, i-a întrebat pre ei Iisus, zicând:

41. Ce vi se pare vouă de Hristos? Al cui fiu este? Zis-au lui: Al lui David.

42. Zis-a lor: Dar cum David cu Duhul îl numește pre el Domn? zicând:

35. Marc. 12, 28; Luc. 10, 25.

37. A doua Leg. 6, 5.

38. Lev. 19, 18. 40. Marc. 12, 35; Luc. 20, 41.

43. Zis-a Domnul Domnului meu: Șezi de adreaptamea, până ce voi pune pre vrășmașii tăi așternut picioarelor tale.

44. Deci, dacă David îl numește pre el Domn, cum este lui fiu?

45. Și niminea nu putea să-i răspundă lui cuvânt, nici a mai îndrăznit cineva dintr'acea zi să'l mai întrebe pre el.

CAPITOLUL XXIII.

Mustrări Cărturarilor și Fariseilor.

A tunci Iisus a grăbit noroadeelor și ucenicilor săi, zicând:

2. Pre scaunul lui Moisi au sezut Cărturarii și Fariseii.

3. Deci, toate câte vor zice vouă să păziți, păziți și faceți, iar după lucrurile lor nu faceți, că ei zic și nu fac.

4. Că leagă sarcini grele și cu anevoie de purtat, și le pun pre umerii oamenilor, iar ei

43. Ps. 109, 1; Fapt. 2, 34; I Cor. 15, 45; Evr. 1, 12; XXIII. 3. Mal. 2, 7. 4. Luc. 11, 46; Fapt. 15, 10.

nici cu degetul lor nu vor să le miște pre ele.

5. Și toate lucrurile lor le fac ca să se vadă de oameni, că și lătesc filacterile lor, și și măresc cepragele haineelor lor.

6. Și iubesc șederile cele mai întâi la ospături, și scaunele cele mai de sus în sinagoguri,

7. Și încinăciunile prin târguri, și a se chemă de oameni: ravi, ravi.

8. Iar voi să nu vă numiți: ravi, că unul este Învățătorul vostru, Hristos, iar voi toti frați sănătei.

9. Și tată să nu chemați vouă pre pământ, că unul este Tatăl vostru cel din ceruri.

10. Nici să vă numiți: Învățători, că unul este Învățătorul vostru, Hristos.

11. Iar cel ce este mai mare între voi, să fie vouă slugă;

12. Că cel ce se va înălță pro sine, se va smeri, și cel ce se va smeri pro sine, se va înălță.

3. c. 6, 1; Num. 15, 35; A două Leg. 6, 1, 22, 12. 8. Marc. 12, 29; Lev. 11, 45. 9. Mal. 1, 6; Iac. 3, 1; II. c. 20, 26 s. 12. Pild. 29, 23; Iov. 39, 10; Ies. 17, 24; Luc. 14, 11; 18, 44; I Petr. 5, 5.

13. Vai vouă, Cărturarilor și Fariseilor fățarnici! că mâncați casele văduvelor, făcând rugăciuni lungi, intru fățarie; pentru aceasta mai multă osândă veți luă.

14. Vai vouă, Cărturarilor și Fariseilor fățarnici! că închideți împărăția cerurilor înaintea oamenilor; că voi nu intrați, nici pre cei ce vor să intre nu-i lăsați.

15. Vai vouă, Cărturarilor și Fariseilor fățarnici! că încungurați marea și uscatul ca să faceți un nemernic, și dacă se face, il faceți pre el fiu gheenei îndoit decât pre voi.

16. Vai vouă, povătuitori orbi, care ziceți: Că cel ce se va jură pre biserică, nimic nu este; iar cel ce se va jură pre aurul bisericei, vinovat este.

17. Nebuni și orbi! căci ce este mai mare? aurul, sau biserică care sfîrșește pre aur?

18. Și: Cel ce se va jură pre oltar, nimic nu este; iar cel ce se va jură pre darul ce este d'asupra lui, vinovat este.

13. Marc. 12, 46; Luc. 20, 47.
14. Luc. 11, 52.

19. Nebuni și orbii căci ce este mai mare? darul, sau oltarul care sfîntește pre dar?

20. Deci, cela ce se jură pre oltar, se jură pre el și pre toate cele ce sănt d'asupra lui.

21. Si cela ce se jură pre biserică, se jură pre ea și pre cela ce locuește într'insa.

22. Si cela ce se jură pre cer, se jură pre scaunul lui Dumnezeu și pre cela ce șeade pre el.

23. Vai vouă, Cărturarilor și Fariseilor fățarnici! că ze ciuți izma și mărarul și chimenul, și ați lăsat cele mai grele ale legei: judecata, și mila, și credința; acestea se cădea să le faceti, și acelea să nu le lăsați.

24. Povățitorii orbi, carii strecuți tântărul și înghiții cămila.

25. Vai vouă, Cărturarilor și Fariseilor fățarnici! căci curății partea cea din afară a paharului și a blidului, iar dinlăuntru sănt pline de răpire și de nedreptate.

26. Farisee oarbe, curățește

19. II Petr. 1, 19. 22. c. 5, 34.
23. Luc. 11, 42. 25. Luc. 11, 39.
26. Tit. 1, 15.

întâi partea cea dinlăuntru a paharului și a blidului, ca să fie și cea dinasfară curată.

27. Vai vouă, Cărturarilor și Fariseilor fățarnici! că vă asemănăți mormânturilor celor văruite, care dinasfară se arată frumoase, iar dinlăuntru sănt pline de oasele morților și de toată necurăția.

28. Așa și voi: din afară vă arătați drepti oamenilor, iar dinlăuntru sănțeți plini de fățarie și de fărădelege.

29. Vai vouă, Cărturarilor și Fariseilor fățarnici! că zidiți mormânturile prorocilor și împodobiți gropile dreptilor,

30. Si ziceți: De am fi fost în zilele părinților noștri, n'am fi fost părtași lor întru săngele prorocilor.

31. Drept aceea, însivă mărturisți de voi, că sănțeți fi ai celor ce au omorât preproroci.

32. Si voi împlieți măsura părinților voștri.

33. Șerpi, pui de năpârcă, cum veți scăpa de judecata gheenei?

34. Pentru aceasta, iată, eu

33. c. 3, 1. 34. Luc. 11, 43; Fapt. 5, 40.

trimis la voi proroci, și înțelepți, și căturari, și dintre dânsii veți ucide și veți răstigni, și dintre dânsii veți bate în soboarele voastre, și i veți gonii din oraș în oraș;

35. Ca să vină asupra voastră tot săngele drept, care s'a vărsat pre pământ, dela săngele lui Avel celui drept, până la săngele Zahariei fiul Varahiei, pre care l-ați omorât între biserică și între oltar.

36. Amin grăesc vouă: Vor veni acestea toate preste neamul acesta.

37. Ierusalime, Ierusalime, cela ce ai omorât pre proroci și ai ucis cu petri pre cei trimiși la tine, de câte ori am vrut să adun pre fiii tăi, în ce chip adună găina puii săi sub aripi, și n-ați vrut!

38. Iată, se lasă vouă casa voastră pustie.

39. Că zic vouă: De acum nu mă veți mai vedea, până când veți zice: Bine-este-cuvântat cel ce vine întru numele Domnului.

35. Fac. 4, 8; II Paral. 24, 21 s.;
Luc. 11, 51; Evr. 11, 4. 37. Luc.
19, 46, 38. III Imp. 9, 1.
39. Ioan 12, 19.

XXIV. 1. Marc. 13, 1; Luc. 21, 5.
4. Efes. 5, 6; Colos. 5, 18.
5. c. 7, 22; Ioan 5, 43.

Si eșind Iisus din biserică mergea, și s-au apropiat către dânsul ucenicii lui ca să-i arăte lui zidurile bisericei.

2. Iar Iisus a zis lor: Vedeți acestea toate? Amin grăesc vouă: Nu va rămâne aici peatră pre peatră, care să nu se risipească.

3. Si șezând el pre Muntele Maslinilor, s-au apropiat către dânsul ucenicii lui, deosebi, zicând: Spune nouă, când vor fi acestea? și care este semnul venirei tale și al sfârșitului veacului?

4. Si răpunzând Iisus a zis lor: Căutați să nu vă amăgiască cineva pre voi;

5. Că mulți vor veni întru numele meu, zicând: Eu sănt Hristos, și pre mulți vor înșela.

6. Si aveți să auziți războae, și veți de războae. Căutați să nu vă spăimântați,

7. Că se cuvine toate ace-

24. 8.

MATEI

tea să fie, ci încă nu va fi atunci sfârșitul.

8. Că se vasculă neamul preste neam, și împărătie preste împărătie, și va fi foame ete și ciumă și cutremure pre alcurea. Ci acestea toate vor fi începătură a durerilor.

9. Atunci vă vor dă pre voi în necazuri, și vă vor omori pre voi, și veți fi urăti de toate neamurile pentru numele meu.

10. Si atunci se vor sminti mulți, și se vor vinde unul pre altul, și se vor urî unul pre altul.

11. Si mulți proroci minciuni se vor sculă și vor înșela pre mulți.

12. Si pentru înmulțirea fărădelejii, va răci dragostea multora;

13. Dar cela ce va răbdă până în sfârșit, acela se va mândri.

14. Si se va propovedui această evanghelie a împărătiei întru toată lumea, întru mărturie la toate neamurile; și atunci va veni sfârșitul.

9. Marc. 13, 8; Luc. 21, 11, s.; Ioan 16, 2, 10. c. 11, 6. II. c. 7, 15.
12. II Tim. 3, 1, 13. c. 10, 22;
Marc. 13, 13, 14. Rom. 10, 18.

— 64 —

24. 23.

15. Deci, când veți vedea urâciunea pustiirei, care s'a zis prin Daniil prorocul, stând în locul cel sfânt (cela ce cetește să înțeleagă),

16. Atunci cei din Iudeea să fugă la munți;

17. Si cel ce va fi pre casă, să nu se pogoare să iâ ceva din casa sa;

18. Si cel ce va fi în câmp, să nu se întoarcă înapoi să și iâ haina sa.

19. Iar vă! celora ce vor avea în pântece și celora ce vor apleca în zilele acelea!

20. Ci rugați-vă ca să nu fie fuga voastră iarna, nici sămbăta.

21. Că va fi atunci necaz mare, care n'a fost din începutul lumiei până acum, nici va fi.

22. Si de nu s'ar fi scurtat zilele acelea, nu s'ar fi mântuit tot trupul, dar pentru cei aleși se vor scurtă zilele acelea.

23. Atunci, de va zice vouă cineva: Iată, aici este Hristos, sau acolo, să nu credeți.

15. Dan. 9, 26 s. 17. Luc. 17, 37.
20. Eș. 16, 29, 21. Fapt. 1, 12.
23. Marc. 13, 21; Luc. 17, 29 și 21, 8.

24. 24.

24. Că se vor sculă hriskoși minciuni și proroci minciuni, și vor dă semne mari și minuni, căt să amăgiască, de *va fi* cu putință, și pre cei aleși.

25. Iată, mai înainte am spus vouă.

26. Deci, de vor zice vouă: Iată în pustie este, să nu ieșiti; iată în cămări, să nu credeți.

27. Că precum iasă fulgerul dela răsărit și se arată până în apus, așa va fi și venirea Fiului Omului;

28. Că unde va fi trupul cel mort, acolo se vor adună vulneri.

29. Înă indată după necazul acelor zile, soarele se va întuneca, și luna nu și va dă lumina sa, și stelele vor cădea din cer, și puterile cerurilor se vor clăti.

30. Si atunci se va arăta semnul Fiului Omului pre cer, și atunci vor plângătoate nemîntinile pământului; și vor vedea pre Fiul Omului ve-

31. A doua Leg. 18, 1. 28. Iov 80, 19. Avac. 1, 8; 29. Is. 13, 10; 18, 10, 11. 30. Ioil 2, 10; 3, 15; A-

MATEI

24. 38.

nind pre norii cerului, cu putere și cu slavă multă.

31. Si va trimite pre îngerii săi cu glas mare de trâmbiță, și vor adună pre cei aleși ai lui din cele patru vânturi, de la marginile cerurilor până la marginile lor.

32. Iar dela smochin vă învățăți pildă: Când mlădița lui este moale și înfrunzește, știți că aproape este vara.

33. Așa și voi, când veți vedea acestea toate, să știți că aproape este lângă ușă.

34. Amin grăesc vouă: Nu va trece neamul acesta, până când toate acestea vor fi.

35. Cerul și pământul vor trece, iar cuvintele mele nu vor trece.

36. Iar de ziua aceea și ciasul, nimeni nu știe, nici îngeri din ceruri, fără numai Tatăl meu singur.

37. Că precum a fost în zilele lui Noe, așa va fi și venirea Fiului Omului.

38. Si precum era în zilele cele mai înainte de potop:

31. I Cor. 15, 52; I Tes. 4, 16.

32. Marc. 13, 28; Luc. 21, 29.

33. Iac. 5, 8, 36. Marc. 13, 32.

37. Fac. 7, 7; Luc. 17, 26, 8; I

Petr. 3, 20.

— 65 —

3.

mâncau și beau, se însurau și se măritau, până în ziua întru care a intrat Noe în corabie,

39. Și n-au știut până când a venit potopul și a luat pretoții; așa va fi și venirea Fiului Omului.

40. Atunci, doi de vor-fi în câmp, unul se va luă și unul se va lăsă.

41. Două măcinând la moară, una se va luă și una se va lăsă.

42. Deci priveghiați, că nu știți în care cias Domnul vostru va veni..

43. Iar aceasta să știți, că de ar ști stăpânul casei în care cias va veni furul, ar fi priveghiat și n-ar fi lăsat să i sape casa lui.

44. Pentru aceasta și voi fiți gata, că în ciasul carele nu gândiți, Fiul Omului va veni.

45. Oare, cine este sluga cea credincioasă și înțeleaptă, pre care l-a pus domnul său preste slugile sale, ca să le dea lor hrana la vreme?

40. Luc. 17, ³⁵, 8, ⁴²; c. 25, ¹³; Marc. 13, ³⁵, ³⁵, 43. Luc. 12, ³⁵; I Tes. 5, ², ⁴⁵. c. 25, ²¹; Luc. 12, ⁴²; Evr. 3, ⁵.

46. Fericită este sluga aceea pre care venind domnul său îl va află făcând aşa.

47. Amin grăesc vouă, că preste toate averile sale îl va pune pre el.

48. Iar de va zice acea slujă rea întru inima sa: Zăbovește domnul meu a veni,

49. Și va începe a bate pre soțile sale, și a mâncă și beă cu bețivii,

50. Veni-va domnul slujei aceieia în ziua întru care nu-l așteaptă, și în ciasul întru care nu știe,

51. Și-l va tăia pre el în două, și partea lui cu fățură-nică o va pune. Acolo va fi plângerea și scârșirea dinților.

XCAPITOLUL XXV.

Pilda despre cele zece fecioare și despre talanți. Judecata de apoi.

A tunci se va asemănă împărăția cerurilor cu zece fecioare, care, luându-și candele sale, au eșit întru întimpinarea mirelui.

2. Și cinci dintre ele erau înțelepte, iar cinci nebune.

46. Apoc. 16, ¹⁵, 51. c. 8, ¹² și 13, ⁴².

3. Cele nebune luându-și cîindelele sale, n'au luat cu sine unt-de-lemn;

4. Iar cele înțelepte au luat unt-de-lemn în vasele sale, cu candelete sale.

5. Și zăbovindu-se mirele, și dormitat toate și au adormit.

6. Iar la miezul nopței s'a facut strigare: Iată mirele vine! Ești întru întimpinarea lui.

7. Atunci s'a sculat toate fecioarele acelea și și-au împodobit candelete sale.

8. Iar cele nebune au zis celor înțelepte: Dați-ne nouă din untul-de-lemn al vostru, că se sting candelete noastre.

9. Și au răspuns cele înțelepte, zicând: Nu cumva nu ne va ajunge nouă și vouă, și mai bine mergeți la cei ce vănd și vă cumpărați vouă.

10. Iar mergând ele să cumpere, venită mirele, și cele zece erau gata, au intrat cu el la nună, și s'a închis ușa.

11. Iar mai pre urmă au venit și celelalte fecioare, zicând:

Doamne, Doamne, deschide ușa!

12. Iar, c. 24, ⁴²; Marc. 13, ³³; Luc. 21, ³⁶. 14. Luc. 19, ¹².

12. Iar el răspunzând a zis: Amin zic vouă: nu vă știu pre voi.

13. Drept aceea priveghiați, că nu știți ziua, nici ciasul întru care Fiul Omului va veni.

14. Că în ce chip un om ducându-se departe, a chemat slugile sale și le-a dat lor avuția sa;

15. Și unuia i-a dat cinci talanți, iar altuia doi, iar altuia unul, fiecăruia dupre pu-terea lui, și s'a dus îndată.

16. Și plecând cel ce luase cinci talanți, a neguțătorit cu dânsii și a făcut alți cinci talanți.

17. Așijderea și cel cu doi, a dobândit și acesta alți doi.

18. Iar cel ce luase unul, ducându-se a săpat în pământ și a ascuns argintul domnului său.

19. După multă vreme a venit domnul slugilor acelora și a făcut socoteală cu dânsii.

20. Și venind cel ce a luat cinci talanți, a adus alți cinci talanți, zicând: Doamne, cinci talanți mi-ai dat mie; iată, alți

25, 21.

cinci talanți am dobândit cu ei.

21. Zis-a lui Domnul său: Bine, slugă bună și credincioasă; preste puține ai fost credincios, preste multe te voiu pune; intră întru bucuria domnului tău.

22. Și venind și cel ce a luat doi talanți, a zis: Doamne, doi talanți mi-ai dat mie; iată, alti doi talanți am dobândit cu ei.

23. Zis-a lui Domnul său: Bine, slugă bună și credincioasă; preste puține ai fost credincios, preste multe te voiu pune; intră întru bucuria domnului tău.

24. Și venind și cel ce a luat un talant, a zis: Doamne, te-am știut că ești om cumplit, seceri unde n'ai semănat și aduni de unde n'ai risipit.

25. Și temându-mă m'am dus de am ascuns talantul tău în pământ; iată, ai al tău.

26. Și răspunzând domnul său, i-a zis lui: Slugă viecleană și leneșă, ai știut că secer unde n'am semănat, și adun de unde n'am risipit?

27. Pentru aceasta dar se cuvenea să fi dat argintul

24. c. 24, 45. 26. c. 18, 35.

MATEI

25, 34.

meu schimbătorilor, și venind eu aș fi luat al meu cu dobândă.

28. Luai, dar, dela el talantul, și-l dați celui ce are zece talanți;

29. Că tot celui ce are, i se va dă și-i va prisosi, iar dela cel ce n'are, și ceea ce i se pare că are, se va luă dela dânsul;

30. Și pre sluga cea netrebuie, aruncați-l întru întunecul cel mai din afară; acolo va fi plângerea și scârșirea dinților.

31. Iar când va veni Fiul Omului întru slava sa, și toți sfintii îngeri cu dânsul, atunci va ședea pre scaunul slavei sale,

32. Și se vor aduna înaintea lui toate limbile, și-i va desprăti pre dânsii unul de altul, precum desparte pasitorul oile din czi,

33. Și va pune oile de-a dreapta sa, iar ezii de-a stânga.

34. Atunci va zice împăratul, celor de-a dreapta lui: Veniți, binecuvântați Părintelui

29. c. 13, 12; Marc. 4, 25; Luc. 8, 18 și 19, 26. 30. c. 8, 12; 24, 31. c. 16, 27; I Tesal. 4, 16. 32. Rom. 14, 10. 33. Ezech. 34, 17.

- 68 -

95, 35.

MATEI

26, 1.

meu, moșteniți împărăția care este gătită vouă dela întemeietorii lumiei,

35. Că am flămânzit și mi-ai dat de am mâncat, am însecat și mi-ai dat de am băut, strein am fost și m'ati priimit,

36. Gol și m'ati îmbrăcat, bolnav am fost și m'ati cercetat, în temniță am fost și ați venit la mine.

37. Atunci vor răspunde lui dreptii, zicând: Doamne, când te-am văzut flămând, sau însetat, sau strein, sau gol, sau bolnav, sau în temniță și n'am slujit tie?

38. Sau când te-am văzut strein și te-am priimit? sau gol și te-am îmbrăcat?

39. Sau când te-am văzut bolnav, sau în temniță și am venit la tine?

40. Și răspunzând împăratul, va zice lor: Amin zic vouă! Întru cât ați făcut unuia dintr-acești frați ai mei prea mulți, mie ați făcut.

41. Atunci va zice și celor de-a stânga lui: Duceți-vă de la mine, blestemătilor, în formă cel veșnic, care este gă-

42. Că am flămânzit și nu mi-ati dat să mănânc, am însetat și nu mi-ati dat să beau,

43. Strein am fost și nu m'ati priimit, gol și nu m'ati îmbrăcat, bolnav și în temniță și nu m'ati cercetat pre mine.

44. Atunci vor răspunde și ei, zicând: Doamne, când te-am văzut flămând, sau însetat, sau strein, sau gol, sau bolnav, sau în temniță și n'am slujit tie?

45. Atunci va răspunde lor, zicând: Amin grăesc vouă! Întru cât n'ati făcut unuia dintr-acești prea mici, nici mie n'ati făcut.

46. Și vor merge aceștia în munca veșnică, iar dreptii în viața veșnică.

CAPITOLUL XXVI.

Sfat improativa lui Iisus. Ungerea lui cu mir. Cina cea de taină. Văzarea lui. Rugăciunea în grădină. Prinderea și ducerea lui la Catafa. Lepădarea lui Petru.

Si a fost când a săvârșit Iisus toate cuvintele acestea, a zis ucenicilor săi:

45. Marc. 14, 41. 46. Dan. 12, 2; Ioan 5, 29.

- 69 -

26, 2.

MATEI

2. Știi că după două zile
paștile vor fi, și Fiul Omului
se va dă să se răstigniască.

3. Atunci s-au adunat Ar-
hiepii și Cărturarii și bătrâ-
nii norodului în curtea Arhi-
ereului, ce se numia Caiafa,

4. Și sfat au făcut să prindă
pre Iisus cu vicleșug și să-l
omoare.

5. Dar ziceau: Nu în ziua
praznicului, ca să nu se facă
turburare întru norod.

6. Iar fiind Iisus în Vitania,
în casa lui Simon leprosol,

7. Venit-a la dânsul o mu-
iere având un alavastru cu
mir de mult preț și l-a tur-
nat pre capul lui, șezând el.

8. Iar ucenicii lui văzând,
le-au părut rău, zicând: Pen-
tru ce se facă această pagubă?

9. Că se putea vinde acest
mir drept mult și să se dea
săracilor.

10. Iar Iisus știind, a zis lor:
Pentru ce faceți supărare mu-
ierei? că bun lucru a făcut cu
mine;

11. Că pre săraci pururea

XXVI. 2. Marc. 14, 1; Luc. 22, 1.
3. Ioan 11, 47. 5. c. 27, 15.
2. Ioan 12, 3. 11. A doua Leg.
15, 11; Marc. 14, 7; Ioan 12, 8.

— 70 —

26, 19.

ii aveți cu voi, iar pre mine
nu mă aveți pururea;

12. Că vărsând aceasta
mirul acesta pre trupul meu,
spre îngroparea mea a făcut.

13. Amin grăesc vouă: Ori
unde se va propovedui evan-
ghelia aceasta, în toată lumea,
zice-se-va și ce a făcut acea-
sta, intru pomenirea ei.

14. Atunci unul din cei doi-
sprăzece, care se numia Iuda
Iscarioteanul, mergând la Ar-
hieci, a zis lor: Ce'mi veți dă
mie, și eu îl voi dă pre el
vouă?

15. Iar ei i-au pus lui trei-
zeci de arginți.

16. Și de atunci căută vre-
me cu prilej ca să-l dea pre el.

17. Iar în ziua cea d'întâi
a azimilor au venit ucenicii la
Iisus, zicând lui: Unde voești
să gătim tă să mănânci paș-
tile?

18. Iar el a zis lor: Mergeți
în oraș la oare-cine, și ziceți
lui: Invățătorul zice: Vremea
mea aproape este; la tine voi u-
face paștile cu ucenicii mei.

19. Și au făcut ucenicii pre-

14. Marc. 14, 10; Luc. 22, 3, s.
15. Zah. 11, 12. 17. Marc. 14, 12;
Luc. 22, 7, s.

26, 20.

MATEI

cum le a poruncit Ior Iisus,
și au gătit paștile.

20. Iar făcându-se seară, a
iezut cu cei doisprăzece uce-
ni ai săi.

21. Și mâncând ei, a zis:
Amin grăesc vouă, că unul
din voi va să mă vândă.

22. Iar ei întristându-se
foarte, au început a zice lui,
fiecare dintr'înșii: Nu cumva
mi sănăt, Doamne?

23. Iar el răspunzând a zis:
Cela ce a intins cu mine mâna
în blid, acela va să mă vândă.

24. Ci Fiul Omului merge,
precum este scris pentru el,
dar văd omului acelui prin
care Fiul Omului se vine!
Mai bine ar fi fost lui de nu-
năfi să născut omul acela.

25. Și răspunzând Iuda, cel
care lă vândut pre el, a zis:
Nu cumva sănăt eu, Invățăto-
rulu? Zis-a lui: Tu zisești.

26. Deoică măncând ei, lu-
ând Iisus pânea și binecu-
rând, a frânt și a dat uce-
nicilor și a zis: Luati, mân-
ăncându-vă este trupul meu.

27. Iar luând paharul și

Marc. 14, 20, s.; Luc. 22, 20.

Ioan 13, 23. Marc. 14, 20.

Pas. 40, 8, 26. I Cor. 11, 23.

26, 34.

MATEI

mulțumind, a dat lor, zicând:
Beți dintru acesta toți,

28. Că acesta este sângele
meu al legei ceii noui, care
pentru mulți se varsă spre er-
tarea păcatelor.

29. Și zic vouă, că nu voi
mai bea de acum dintr'aceas-
tă roadă a viței, până în ziua
aceea când o voi bea pre a-
ceasta cu voi nouă întru îm-
părația Tatălui meu.

30. Și dând laudă, au eşit
în Muntele Maslinilor.

31. Atunci a zis lor Iisus:
Toți voi vă veți sminti întru
mine în noaptea aceasta, că
scris este: Bate-voiu păstorul
și se vor risipi oile turmei.

32. Dar după ce voi învia,
voiu merge mai înainte de voi
în Galileea.

33. Și răspunzând Petru, a
zis lui: Deși toți se vor sminti
întru tine, iar eu niciodată
nu mă voi sminti.

34. Zis-a Iisus lui: Amin
zic tă, că într'această noap-
te, mai înainte de a căntă co-
coșul, de trei ori te vei lepăda
de mine.

30. Marc. 14, 20, s.; Luc. 22, 20.

31. Zah. 13, 2. 34. Marc. 14, 20;

Luc. 22, 23, s.; Ioan 13, 23.

— 71 —

26, 35.

35. Zis-a Petru lui: De mi s'ar întâmplă și a muri împreună cu tine, nu mă voi lepăda de tine. Așjderea încă și toți ucenicii au zis.

36. Atunci a venit Iisus împreună cu dânsii în satul ce se numește Ghetsimani, și a zis ucenicilor: Sedeți aici până voi merge să mă rog acolo.

37. Și luând pre Petru și pre cei doi fii ai lui Zevedei, a început a se întristă și a se mânni.

38. Atunci a zis lor Iisus: Întristat este sufletul meu până la moarte; rămâneți aici și priveghiați împreună cu mine.

39. Și mergând puțin mai înainte, a căzut pre fața sa, rugându-se și zicând: Părtele meu, de este cu putință, treacă dela mine paharul acesta; însă nu precum voesc eu, ci precum tu.

40. Și a venit către ucenici și i-a aflat pre dânsii dormind, și a zis lui Petru: Așa, n'ați putut un cias a priveghia împreună cu mine.

36. Ioan 18, 1. 39. Luc. 22, 41.

— 72 —

MATEI

26, 48.

41. Priveghiați și vă rugați ca să nu intrați în ispită; că duhul este osârditor, iar trupul neputincios.

42. Iarăși a doua oară mergând s'a rugat, zicând: Părtele meu, de nu poate trece acest pahar dela mine, ca să nu îl beau pre el, fie voață.

43. Și venind i-a aflat pre dânsii iarăși dormind, că erau ochii lor îngreuiati.

44. Și lăsându-i pre ei, mergând iarăși s'a rugat a treia oară, acelaș cuvânt zicând.

45. Atunci a venit la ucenicii săi și le a zis lor: Dormiți de acum și vă odihniți; iată, s'a apropiat ciasul și Fiul Omului se va dă în mâinile păcătoșilor.

46. Sculați-vă, să mergem; iată, s'a apropiat cela ce m'a vândut.

47. Și încă el grămad, iată Iuda, unul din cei doisprezece, a venit, și împreună cu el norod mult, cu săbii și cu fuști, trimiși de Arhierei și de bătrâni norodelor.

48. Iar cela ce'l vânduse

41. Marc. 14, 38. 45. Marc. 14, 41.

47. Marc. 14, 43, s.; Luc. 22, 47, s.;

Ioan 18, 2.

26, 49.

MATEI

26, 62.

pre el, le a dat lor semn, zicând: Pre care voi sărută, acela este; prindeți-l pre el.

49. Și îndatăși apropiindu-se de Iisus, a zis: Bucură-te, Invățătorule! Și l-a sărutat pre el.

50. Iar Iisus a zis lui: Prietene, pentru ce ai venit? Atunci apropiindu-se ei au pus mâinile pre Iisus și l-au-prins pre el.

51. Și iată, unul din cei ce erau cu Iisus, întinzându-și mâna și-a scos sabia sa, și lovind pre sluga Arhierului, l-a tăiat urechea lui.

52. Atunci a zis Iisus lui: Întoarce sabia ta în locul ei, că toți cei ce scot sabie, de sabie vor muri.

53. Au ți se pare că nu pot a rugă acum pre Tatăl meu, și să mi pue mie înainte mai mult decât douăsprăzece leneboane de ingeri?

54. Dar cum șe vor umple scripturile, care zic, că să ne cade să fie?

55. Intr'acelaș cias a zis Iisus norodelor: Ca la un tâlhări ați eşit cu săbii și cu fuști

49. II Imp. 20, 9. 51. Ioan. 18, 10.

53. Ps. 21, 1, s.; Is. 58, 10.

să mă prindeți pre mine? În toate zilele la voi ședeam, învățând în biserică, și n'u m'ati prins pre mine.

56. Iar acestea toate s'au făcut, ca să se pliniască scripturile prorocilor. Atunci ucenicii toți lăsându-i pre el au fugit.

57. Iar ei prinzând pre Iisus l-au dus la Caiafa Arhierul, unde Cărturarii și bătrâni erau adunați.

58. Iar Petru mergea după el de departe, până la curtea Arhierului; și intrând înăuntru, ședea cu slugile, să vadă sfârșitul.

59. Iar Arhiereii și bătrâni și tot sfatul căutau mărturie mincinoasă asupra lui Iisus, ca să l'omoare pre el;

60. Și n'au aflat, deși multe mărturii mincinoase veniseră de față. Iar mai pre urmă venind două mărturii mincinoase, au zis:

61. Acesta a zis: Pot să stric biserică lui Dumnezeu, și în trei zile s'o zidesc pre dânsa.

62. Și sculându-se Arhierul, a zis lui: Nimica nu ră-

57. Marc. 14, 53; Luc. 22, 54;

Ioan 18, 21. 61. c. 27, 40; Ioan 2, 19.

— 73 —

26, 63.

punzi? Ce aceştia mărturisesc
asupra ta?

63. Iar Iisus tăcea. Si răsunzând Arhieul a zis lui:
Juru-te pre Dumnezel cel
viu, ca să spui nouă de eşti
tu Hristosul, Fiul lui Dumnezeu.

64. Zis-a Iisus lui: Tu ai
zis; însă zic vouă! De acum
veți vedea pre Fiul Omului
șezând de-a dreapta puterii și
venind pre norii cerului.

65. Atunci Arhieul și-a
rupt hainele sale, zicând: A
hulit; ce ne mai trebuie să
alte mărturii? Iată, acum ați
auzit hula lui.

66. Ce vi se pare vouă? Iar
ei răspunzând, au zis: Vino-
vat este morței.

67. Atunci au scuipat în o-
brazul lui și cu pumnii l-au
bătut, iar alții îl au palmă, zi-
când:

68. Prorocește nouă, Hri-
stoase, cine este cel ce te-a
lovit?

69. Iar Petru ședeă afară
în curte; și a venit la el o

63. III Imp. 22, ¹⁶; 64. c. 16, ²⁷;
Marc. 14, ⁶⁵; Ps. 109, ¹; 66. Ier.
26, ¹¹; 67. Is. 50, ⁶; 69. Marc. 14,
⁶⁶; Luc. 22, ⁵⁵; Ioan 18, ¹⁶.

MATEI

26, 75.

slujnică, zicând: Si tu erai cu
Iisus Galileeanul.

70. Dar el s'a lepădat în-
aintea tuturor, zicând: Nu știu
ce zici.

71. Si eşind el la poartă,
l-a văzut pre el alta, și a dîs
celor de acolo: Si acesta era
cu Iisus Nazarineanul.

72. Si iarăși s'a lepădat cu
jurământ: Nu știu pre omul
acesta.

73. Iar preste puțin apro-
piindu-se cei ce stau, au zis
lui Petru: Adevarat, si tu din-
tr'înșii ești, că și graiul tău
arătat te face pre tine.

74. Atunci a început a se
blestemă și a se jură, că nu
știu pre omul acesta. Si înda-
și cocoșul a cântat.

75. Si și-a adus aminte Pe-
tru de cuvântul lui Iisus, ce i
zisește lui, că mai înainte de
a cântă cocoșul, de trei ori te
vei lepăda de mine; și, eşind
afară, a plâns cu amar.

— 74 —

MATEI

27, 15.

CAPITOLUL XXVII.

Iisus înaintea lui Pilat. Iuda se că-
este. Patimile Domnului. Răstigni-
rea, moartea și îngroparea lui.
Paza mormântului.

pentru îngroparea streinilor.

8. Pentru aceea s'a numit
țarina aceea, țarina săngelui,
până în ziua de astăzi.

9. Atunci s'a împlinit ceea-
ce s'a zis prin prorocul Iere-
mia, ce zice: Si au luat trei-
zeci de arginți, prețul celui
prețuit, care s'a prețuit de fiii
lui Israel,

10. Si i-au dat pre ei pre
țarină olarului, precum 'mi-a
spus mie Domnul.

11. Iar Iisus stă înaintea
dregătorului; și l-a întrebat
pre el dregătorul, zicând: Tu
ești împăratul Iudeilor? Iar I-
isus a zis lui: Tu zici.

12. Si când grăiau asupra
lui Arhieului și bătrâni, nimic
nu răspundeă.

13. Atunci a zis Pilat lui,
Nu auzi căte mărturisesc a-
supra ta?

14. Si nu i-a răspuns lui la
nici un cuvânt, căt se miră
dregătorul foarte.

15. Iar la praznic avea o-
biceiu dregătorul să slobo-
zască norodului un vinovat,
pre care vreau ei.

9. Ier. 18, ¹; Zah. 11, ¹⁵.

10. Marc. 15, ²; Luc. 23, ³; Ioan
18, ²²; 15. Marc. 15, ⁶; Luc. 23, ¹⁷;
Ioan 18, ²⁰.

— 75 —

27, 16.

MATEI

27, 31.

16. Si aveau atunci un vinovat vestit, ce se numia Varava.

17. Deci, adunându-se ei, a zis lor Pilat: Pre care voiți să vă slobozesc vouă? pre Varava, sau pre Iisus ce se zice Hristos?

18. Că știă, că pentru pizmă l-au dat pre el.

19. Si șezând el pre scaun la judecată, a trimis la dânsul muierea lui, zicând: Nimic te și dreptului acestuia, că multe am pătimit astăzi în vis pentru dânsul.

20. Iar Arhiepii și bâtrâni au plecat pre noroade ca să ceară pre Varava, iar pre Iisus să l' peardă.

21. Si răspunzând dregătorul, a zis lor: Pre care voiți dintr'amândoi să vă slobozesc vouă? Iar ei au zis: Pre Varava.

22. Zis-a lor Pilat: Dar ce voiu face lui Iisus, ce se zice Hristos? Zis-au lui toți: Să se răstigniască!

23. Iar dregătorul a zis: Dar ce rău a făcut? Iar ei mai vârtostrigau, zicând: Să se răstigniască!

23. Marc. 15, 14

24. Deci văzând Pilat că nimic nu folosește, ci mai multă gâlceavă se face, luând apă și-a spălat mâinile înaintea norodului, zicând: Nevinovat sănt de sângele dreptului acestuia; voi veți vedea.

25. Si răspunzând tot norodul, a zis: Sâangele lui asupra noastră și asupra feciorilor noștri.

26. Atunci le-a slobozit lor pre Varava, iar pre Iisus, bătându-l, l'-a dat să se răstigniască.

27. Atunci ostașii dregătorului ducând pre Iisus în divan, adunat-au la dânsul toată mulțimea ostașilor.

28. Si dezbrăcându-l pre el, l'-au îmbrăcat cu hlamidă roșie.

29. Si impletind cununa de spini, au pus în capul lui, și trestie în dreapta lui; și îngenunchind înaintea lui, își băteau joc de el, zicând: Bucură-te, împăratul ludeilor!

30. Si scuipând asupra lui, au luat trestia, și l' băteau pre el preste cap.

31. Si dacă l'-au batjocurit

24. A doua Leg. 21, ¹⁶; 27, Marc. 15, ¹⁶. 30. Is. 50, ⁶. 31. Marc. 15, ²⁰.

27, 32.

MATEI

27, 46.

pre dânsul, au dezbrăcat de pre el hlamida și l'-au îmbrăcat în hainele sale, și l'-au dus pre dânsul să l' răstigniască.

32. Iar eșind afară au aflat pre un om Chirinean, anume Simon; pre acesta l'-au silit să ducă crucea lui.

33. Si venind la locul ce se numește Golgota, care se zice: locul căpăținici,

34. I'-au dat lui să bea oțet amestecat cu fieri, și gustând, nu vreă să beă.

35. Iar după ce'l au răstignit pre el, au împărțit hainele lui, puind sorti, ca să se pliniască ceea ce s'a zis de prorocul: Impărțit-au hainele mele loruș, și pentru cămașa mea au aruncat sorti.

36. Si șezând îl păziau pre el acolo.

37. Si au pus d'asupra capului lui, vina lui scrisă: **Acesta este Iisus Împăratul Iudelor.**

38. Atunci au răstignit împreună cu dânsul doi tâlhari, unul de-a dreapta și altul de-a stânga.

39. Iar cei ce treceau îl hu-

34. Ps. 68, ¹¹. 35. Ps. 21, ²⁰; Ioan. 19, ¹⁴. 38. Luc. 23, ²³.

liau pre dânsul, clăind cu capetele sale și zicând:

40. Cela ce strici biserică și în trei zile o zidești, mănuște-te pre tine însuți. De ești Fiiul lui Dumnezeu, po-goară-te de pre cruce.

41. Așjderea încă și Arhiepii batjocurindu-l, împreună cu Cărturarii și cu bâtrâni și cu Fariseii, ziceau:

42. Pre alții a măntuit, *iar* pre sine nu poate să se măntuiască? De este împărat al lui Israel, pogoare-se acum de pre cruce, și să credem într'însul.

43. Nădăduia spre Dumnezeu; izbăviască-l acum pre dânsul, de îl voește pre el; că a zis, că Fiiul lui Dumnezeu sănt.

44. Așjderea și tâlharii, cei ce erau împreună cu el răstigniți, îl ocărau pre el.

45. Iar dela al seaselea ciasintunerec s'a făcut preste tot pământul până la al nouălea cias.

46. Iar în ciasul al nouălea a strigat Iisus cu glas mare, zicând, „*Ili, Ili, lima savah-*

40. Ioan 2, ¹⁹. 43. Ps. 21, ⁵.

44. Luc. 23, ³⁹. 46. Ps. 21, ².

27, 47.

tani"? adecă: Dumnezeul meu, Dumnezeul meu, căci m'ai lăsat?

47. Iar unii din cei ce stau acolo auzind, ziceau: Pre Ilie strigă acesta

48. Și îndată alergând unul dintr'înșii, și luând un burete 'l a umplut de oțet, și puindu-l într'o trestie 'l-a adăpat pre el.

49. Iar ceilalți ziceau: Lasă, să vedem, au veni-va Ilie să lământuiască pre el?

50. Iar Iisus iarăși strigând cu glas mare, și-a dat duhul.

51. Și iată, catapeteasma bisericei s'a rupt în două, de sus până jos, și pământul s'a cutremurat, și petrile s'a u despiciat,

52. Și mormânturile s'au deschis, și multe trupuri ale sfintilor ce adormiseră s'a sculat.

53. Și eșind din mormânturi, după invierea lui, au venit în sfânta cetate și s'a urătat multora.

54. Iar sutașul și cei ce erau împreună cu el păzind pre l-

48. Luc. 23, ³⁶; Ioan 19, ²⁹.

50. Marc. 15, ³⁷; 51. Es. 26, ³¹.

54. Marc. 15, ³⁹; Luc. 23, ⁴⁷, s.

MATEI

27, 61.

isus, văzând cutremurul și cele ce s'au făcut, s'au înfricoșat foarte, zicând: Adevărat Fiul al lui Dumnezeu a fost acestu.

55. Și erau acolo și muieri multe, de departe privind, care merseră după Iisus din Galileea, slujind lui;

56. Intre care era Maria Magdalina, și Maria mama lui Iacob și a lui Iosie, și mama filor lui Zevedei.

57. Iar săcându-se seară, a venit un om bogat din Arimateea, numele lui Iosif, care și el fusese ucenic al lui Iisus.

58. Acesta venind la Pilat, a cerut trupul lui Iisus. Atunci Pilat a poruncit să se dea trupul.

59. Și luând Iosif trupul, 'l-a înșăsurat în giulgiu curat,

60. Și 'l-a pus pre el într'un mormânt nou al său, pre care il săpase în peatră; și prăvălind o peatră mare pre ușa mormântului, s'a dus.

61. Și era acolo Maria Magdalina și cealaltă Marie, și

55. Marc. 15, ⁴⁰, s.; Luc. 23, ⁴⁹; Ioan 19, ²⁵. 57. Marc. 15, ⁴², s.; Luc. 23, ⁵⁰, s.; Ioan 19, ³⁸, s.

60. Is. 53, ⁹.

- 78 -

27, 62.

MATEI

28, 8.

zând în preajma mormântului.

62. Iar a doua zi, care este după vineri, s'au adunat Arhieerei și Fariseii la Pilat,

63. Zicând: Doamne, adu-su-ne-am aminte că înșelătorul acela a zis, încă fiind viu: După trei zile mă voi sculă.

64. Deci, poruncește să se întăriască mormântul până a treia zi; nu cumpără venind ucenicii lui noaptea să-l surpre el și să zică norodului că s'a sculat din morți; și va fi rătăcirea cea de apoi mai rea decât cea d'intâi.

65. Zis-a lor Pilat; Aveți custodie; mergeți de întăriți cum știți.

66. Iar ei mergând au întărit mormântul, pecetluind peatra și punând custodie.

CAPITOLUL XXVIII.

Inuirea lui Hristos. Ingerul și femeile la mormânt. Arătarea lui Hristos Apostolilor și porunca dată lor.

Iar sămbătă târziu, intru ceea ce lumină spre una a săm-

66. Dan. 6, ¹⁷.
XXVIII. 1. Marc. 16, ¹; Luc. 24,
Ioan 20, ¹.

betelor, a venit Maria Magdalina și cealaltă Marie să vadă mormântul.

2. Și iată, cutremur mare s'a făcut; că îngerul Domnului, pogorându-se din cer și venind, a prăvălit peatra de pre ușă, și ședea d'asupra ei.

3. Și era vederea lui ca fulgerul și îmbrăcămintea lui albă ca zăpada.

4. Și de frica lui s'a cucerit tremurat cei ce păziau și s'a facut ca niște morți.

5. Iar îngerul răspunzând, a zis femeilor: Nu vă temeți voi, căci știu, că pre Iisus cel răstignit căutați.

6. Nu este aici, că s'a sculat, precum a zis. Veniți de vedeți locul unde a zăcut Domnul.

7. Și degrabă mergând, spuneți ucenicilor lui, că s'a sculat din morți; și iată, va merge mai înainte de voi în Galileea; acolo veți vedea pre dânsul. Iată, am spus vouă.

8. Și eșind degrabă dela mormânt, cu frică și cu bucurie

3. Marc. 16, ⁶. 5. Marc. 16, ⁸; Luc. 24, ⁵. 6. c. 12, ⁴⁰. 7. c. 26, ³².
8. Marc. 16, ⁸.

- 79 -

28, 9.

MATEI

mare, au alergat să vestiască ucenicilor lui.

9. Și, când mergeau ele să spună ucenicilor lui, iată, Iisus le-a întimpinat pre dânsela, zicând: Bucurăți-vă! Iar ele apropiindu-se, au cuprins picioarele lui, și s-au închinat lui.

10. Atunci a zis lor Iisus: Nu vă temeți! mergeți și vesci fraților mei, ca să meargă în Galileea, și acolo mă vor vedea.

11. Iar mergând ele, iată, unii din strejari venind în cetate au vestit Arhierelor toate cele ce s-au făcut.

12. Și adunându-se împreună cu bătrâni, și sfat făcând, arginți mulți au dat osășilor, zicând:

13. Spuneți că ucenicii lui noaptea venind, l-au furat pre el, dormind noi.

14. Și de se va auzi aceasta la dregătorul, noi îl vom po-

9. Marc. 16, ⁹. 10. Ioan 20, ¹⁷.

— 80 —

28, 20.

toli pre el, și pre voi fără de grija vă vom face.

15. Iar ei luând arginții au făcut cum i-au învățat; și s'a vestit cuvântul acesta întru Iudei până astăzi.

16. Iar cei unsprăzece ucenici au mers în Galileea, în muntele unde le-a poruncit lor Iisus.

17. Și văzându-l pre el s'au închinat lui, iar unii s'au în-doit.

18. Și apropiindu-se Iisus le-a grăbit lor, zicând: Datumi-să toată puterea în cer și pre pământ.

19. Drept aceea mergând învățați toate neamurile, bolezându-i pre ei în numele Tatului, și al Fiului, și al Sfântului Duh,

20. Invățându-i pre dânsii să păzască toate câte am poruncit vouă; și iată, eu cu voi sănăt în toate zilele până la sfârșitul veacului; amin.

16. Luc. 24, ⁵². 18. c. 11, ²⁷.

19. Marc. 16, ¹⁵. 20. c. 18, ²⁰.

SFÂNTA EVANGHELIE

DELA

MARCU

CAPITOLUL I.

Iisus botezat de Ioan. Ispilirea. Che-marea Apostolilor. Vindecări de felurite boale.

 Începerea evangheliei lui Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu.

2. Precum s'a scris în pro-
roci: iată, eu trimit pre îngre-
rul meu înaintea feței tale,
care va găti calea ta înain-
tea ta.

3. Glasul celui ce strigă în
pustie: Gătiți calea Domnu-
lui, drepte faceți cărările lui.

4. Era Ioan botezând în
pustie și propoveduind bo-

1. Mal. 3, ¹; Mat. 11, ¹⁰; Luc.
3, ³; Is. 40, ⁹; Mat. 3, ³; Luc.
3, ¹⁶; Ioan 1, ²³. 4. Mat. 3, ¹; Luc.
3, ¹⁶; Ioan 1, ⁶, s.

tezul pocăinței, întru ertarea păcatelor.

5. Și mergeau la dânsul
toată laturea Iudeei și Ieru-
salimleanii, și se botezau toți
în râul Iordanului dela dânsul,
mărturisindu-și păcatele
sale.

6. Și era Ioan îmbrăcat cu
peri de cămilă, și cu brâu de
curea îmgrejurul mijlocului
lui, și mâncă acride și miere
sălbatică,

7. Și propoveduia, zicând:
Vine după mine cel mai tare
decât mine, căruia nu sănăt
vrednic, plecându-mă, să-i
dezleg cureaua încăltămintelor
lui.

6. Lev. 11, ²². 7. Mat. 3, ¹¹; Luc.
3, ¹⁶; Ioan 1, ²⁷.

— 81 —

1, 8.

8. Eu adeca v'am botezat pre voi cu apă, iar acela vă va boteză pre voi cu Duhul Sfânt.

9. Si a fost în zilele acelea, a venit Iisus din Nazaretul Galileei și s'a botezat dela Ioan în Iordan.

10. Si îndată eșind din apă, a văzut cerurile deschise și Duhul ca un porumb pogorându-se preste dânsul;

11. Si glas a fost din ceruri: Tu ești Fiul meu cel iubit, întru care bine-am-vădit.

12. Si îndată l-a scos pre dânsul duhul în pustie.

13. Si era acolo în pustie patruzeci de zile ispitindu-se de Satana, și era cu hiarele, și îngerii slujiau lui.

14. Si după ce s'a prins Ioan, a venit Iisus în Galileea, propoveduind evanghelia împărăției lui Dumnezeu,

15. Si zicând, că s'a plinit vremea și s'a apropiat împărăția lui Dumnezeu; pocăiți vă și credeti în evanghelie.

16. Si umblând pre lângă

9. Mat. 3, ¹⁸; Luc. 3, ²¹; Ioan 1, ³².

11. Mat. 3, ¹⁷; Luc. 3, ²¹.

12. Mat. 4, ¹; Luc. 4, ¹; 14. Mat.

4, ¹⁷; Luc. 4, ¹⁵; 15. Gal. 4, ¹.

16. Mat. 4, ¹⁸; Luc. 5, ².

MARCU

1, 24.

Marea Galileei, a văzut pre Simon și pre Andrei, fratele lui, aruncând mreaja în mare, că erau pescari.

17. Si le-a zis lor Iisus: Veniți după mine, și vă voi face pre voi a fi vânători de oameni.

18. Si îndatăși lăsându-și mrejele au mers după dânsul.

19. Si de acolo mergând mai înainte puțin, a văzut pre Iacob al lui Zevedei și pre Ioan fratele lui, dregându-și și ei mrejele în corabie.

20. Si îndatăși i-a chemat pre dânsii; și lăsând pre tătal lor Zevedei în corabie, împreună cu naimiții, s-au dus după dânsul.

21. Si a intrat în Caper-naum; și îndată sămbăta întrând în sinagogă, învăță.

22. Si se spăimântau toți de învățătura lui; că era învățându-i pre ei ca celă ce are putere, iar nu că cărturării.

23. Si era în sinagoga lor un om cu duh necurat, și a strigat grăind:

24. Lasă; ce este nouă și tje Iisuse Nazarineanule? Ai

19. Mat. 4, ²¹; 22. Mat. 7, ²⁸; Luc. 4, ³²; 23. Luc. 4, ²⁸; 24. c. 5, ⁷.

1, 25.

MARCU

1, 40.

venit să ne perzi pre noi? Te știi pre tine cine ești. Sfântul lui Dumnezeu.

25. Iar Iisus l-a certat pre el, grăind: Taci, și ești dintr'însul.

26. Si l-a scuturat pre el duhul cel necurat, și strigând cu glas mare, a eșit dintr'însul.

27. Si s'au spăimântat toți, cât se întrebau între sine, grăind: Ce este aceasta? Ce este această învățătură nouă? că, cu stăpânire poruncește și duhurilor celor necurate, și lăsultă pre dânsul.

28. Si a eșit îndată vestea lui în toată laturea Galileei.

29. Si îndată eșind din sinagogă, au venit în casa lui Simon și a lui Andrei, cu Iacob și cu Ioan.

30. Iar soacra lui Simon zacea aprinsă de friguri; și îndată au spus lui pentru dânsa.

31. Si venind o a ridicat pre ea, apucându-o de mâna, și o a lăsat pre dânsa frigurile îndată, și slujă lor.

32. Iar săcându-se seară, când apunea soarele, adu-

ceau la dânsul pre toți bolnavii și îndrăciții.

33. Si toată cetatea era adunată la ușă.

34. Si a vindecat pre mulți, carii pătimiau rău de multe feluri de boale, și mulți draci a gonit; și nu lăsă să grăiască draci, că știau pre el că este Hristos.

35. Si a doua zi toarte de noapte sculându-se a eșit și s'a dus în loc pustiu, și acolo se rugă.

36. Si au mers după el Simon și cei ce erau cu el,

37. Si găsindu'l pre dânsul, i-au zis lui: Toți te caută.

38. Si a grăit lor: Să mergem în orașele și în satele ce sănt mai aproape, ca să propovedesc și acolo; că spre aceasta am venit.

39. Si propoveduiă în adunarile lor, în toată Galileea, și draci scotează,

40. Si a venit la dânsul un lepros, rugându'l pre el și îngenunchind înaintea lui, și zicând lui, că de vei vrea, poți să mă curățești pre mine.

34. Fapt. 16, ¹⁷, s. 35. Luc. 4, ⁴².

38. Luc. 4, ⁴³; 40. Mat. 8, ¹; Luc. 5, ¹².

-- 83 --

1. 41.

41. Iar lui Iisus făcându-i-se milă, a întins mâna și s-a atins de el, și i-a zis lui: Voi esc, curățește-te.

42. Si zicând el, îndată s'a depărtat dela dânsul lepra, și s'a curățit.

43. Si răstindu-se către dânsul, numai decât l-a slobozit pre el,

44. Si i-a zis lui: Vezi, nimeni nimic să nu spui, ci mergi de te, arată preotului, și du, pentru curățirea ta, cele ce a poruncit Moisi, întru mărturie lor.

45. Iar el eșind a început a propovедui multe și a vesti cuvântul, căt nu mai putea el aievea să intre în cetate, ci era afară, în locuri pustii, și veniau la el de pretutindenea.

CAPITOLUL II.

Vindecarea slăbănoșului. Chemarea lui Matei și ospățul cu vameșii.
Despre post. Ucenicii smulg spica sămbăta.

Si a intrat iarăși în Capernaum după câteva zile, și s'a auzit că este în casă.

43. c. 3, 12. 44. Lev. 14, 2.

45. Luc. 5, 15.

MARCU

2, 10.

2. Si îndată s'au adunat mulți, căt nu mai puteau încăpea nici pre lângă ușă, și grăiă lor cuvântul.

3. Si au venit la el, aducând un slăbănoș, care se purtă de patru.

4. Si neputând ei a se apropiă de el, pentru norod, au descoperit casa unde era, și spărgând, au pogorît patul în care zacea slăbănoșul.

5. Iar Iisus văzând credința lor, a zis slăbănoșului: Fiiule, iartă-ți se păcatele tale.

6. Si erau acolo unii din Căturari șezând și cugetând întru inimile sale:

7. Ce acesta așa grăște hule? Cine poate ertă păcatele, fără numai unul Dumnezeu?

8. Si îndată cunoșcând Iisus, cu duhul său, că așa cugetau aceia întru sine, le-a zis lor: Ce cugetați acestea întru inimile voastre?

9. Ce este mai lesne: a zice slăbănoșului, iartă-ți se păcatele, sau a zice: scoală și-ți ridică patul tău și umblă?

10. Ci ca să știți că putere

II. 3, s. Mat. 9, 1, s; Luc. 5, 17, s.

8. Ioan 2, 24.

— 84 —

MARCU

2, 22.

are Fiul omului pre pământ a ertă păcatele (a zis slăbănoșului):

11. Tie zic: scoală și îți ridică patul tău și mergi la casa ta.

12. Si s'a sculat îndată, și ridicându-și patul, a eşit înaintea tuturor, căt se spăimântau toți și läudau pre Dumnezeu, zicând, că nici o dată n'am văzut aşa.

13. Si a eşit iarăși la mare, și toată mulțimea venia la el și îi învăță pre dânsii.

14. Si trecând, a văzut pre Leviul lui Alfeu, șezând la vână, și i-a zis lui: Vino după mine. Si sculându-se a mers după dânsul.

15. Si a fost când a șezut în casa lui, mulți vameși și păcătoși șdeau împreună cu Iisus și cu ucenicii lui, că erau mulți și mergeau după el.

16. Iar Căturarii și Fariseii văzându-l pre el că mănâncă cu vameșii și cu păcătoșii, au zis uceniciilor lui: Ce este că, cu vameșii și cu păcătoșii mănâncă și beă?

17. Si auzind Iisus, a zis lor: Nu au trebuință cei sănători. N'au trebuință cei sănători.

18. Mat. 9, 12, s. 21. Mat. 9, 16;

Luc. 5, 36

— 85 —

toși de dostor, ci cei bolnavi; că n'am venit să chem pre cei drepti, ci pre cei păcătoși, la pocăință.

18. Si erau ucenicii lui Ioan și ai Fariseilor postindu-se; și au venit și i-au zis lui: Pentru ucenicii lui Ioan și ai Fariseilor postesc, iai ucenicii tăi nu postesc?

19. Si a zis lor Iisus: Au doară pot fihi nunței să pos-tiască până când este mirele cu dânsii? Câtă vreme au pre mirele cu ei, nu pot să pos-tiască.

20. Dar vor veni zile când se va luă dela dânsii mirele, și atunci vor posta într'acele zile.

21. Si nimenea nu coase petec de pânză nouă la haină veche; iar de nu, își ia plinirea lui cel nou dela cea veche, și mai rea spărtură se face.

22. Si nimenea nu pune vin nou în foi vechi; iar de nu, vinul cel nou sparge foii, și vinul se varsă și foii perci; ci vinul nou în foi noui se cu-vine să se pue.

18. Mat. 9, 12, s. 21. Mat. 9, 16;

Luc. 5, 36

23. Si a fost când mergea el sâmbăta prin semănături, și au început ucenicii lui a merge smulgând spice.

24. Iar Fariseii au zis lui: Vezi, ce fac sâmbăta ce nu se cuvine?

25. Iar el a zis lor: Au nici o dată n'ați ceteit ce a făcut David, când a avut lipsă și a flămânzit el și cei ce erau cu dânsul?

26. Cum a intrat în casa lui Dumnezeu, în vremea lui Aviator Arhiearelui, și pânile punerei înainte le-a mâncat, care nu i se cădea să le mă-nânce, fără numai preoților, și a dat și celor ce erau împreună cu el?

27. Si a zis lor: Sâmbăta pentru om s'a făcut, iar nu omul pentru sâmbăta.

28. Drept aceea, Domn este Fiul Omului și al sâmbetei.

23. Mat. 12, ⁸; Luc. 6, ¹¹; A doua Leg. 23, ²⁴; s. 24. Es. 20, ¹⁰.

26. I Imp. 21, ⁶; Eș. 29, ²²; s.; Lev. 24, ⁹. 27. A doua Leg. 5, ¹⁴.
28. Luc. 6, ⁵.

CAPITOLUL III.

Vindecarea celui cu mâna uscată. Chemarea Apostolilor. Hula împotriva Duhului Sfânt. Muma și frații lui Iisus.

Si a intrat iarăși în sinagogă, și era acolo un om având mâna uscată.

2. Si îl pândiau pre dânsul de îl va vindecă pre el sâmbăta, ca să-l învinuiască pre el.

3. Si a vîs omului celui ce avea mâna uscată: Ridică-te în mijloc.

4. Si a zis lor: Se cuvine sâmbăta bine a face, sau rău a face? suslet a măntuì, sau a perde? Iar ei tăceau.

5. Si căutând spre ei cu mânie, întristându-se pentru impetritea inimiei lor, a zis omului: Intinde-ți mâna ta. Si o a întins; și a venit mâna lui la starea cea d'intâi, sănătoasă ca și cealaltă.

6. Si eșind Fariseii, îndată au făcut sfat cu Iordanii împotriva lui, ca să-l peardă pre dânsul.

7. Iar Iisus s'a dus cu u-

III. 1. Mat. 12, ⁹, s.; Luc. 6, ⁶.
5. III Imp. 13, ⁸. 6. Mat. 12, ¹⁴.
7. Luc. 6, ¹⁷; Ioan 6, ¹.

cenicii săi către mare, și după dânsul a mers multime multă din Galileea; și din Iudeea,

8. Si din Ierusalim, și din Idumea, și de ceea parte de Iordan, și cei din prejurul Tîrului și al Sidonului, multime multă, auzind căte făcea, au venit către dânsul.

9. Si a zis uceniciilor săi, că să stea o corăbioară aproape de el, pentru norod, ca să nu-l impresore pre el;

10. Că pre mulți a vindecat, căt năvăliau spre el că să se atingă de dânsul căti aveau bătăi.

11. Si duhurile cele necurate când îl vedea pre el, cădeau înaintea lui și strigau, grăind: Tu ești Fiul lui Dumnezeu.

12. Si mult ii certă pre dânsii ca să nu-l facă arătat pre el.

13. Si s'a suiat la munte și a chemat pre care a vrut el însuși, și au venit la dânsul.

14. Si a făcut doisprezece ca să fie cu el și să-i trimită pre dânsii să propoveduiască,

15. Si să aibă putere a vindecă boalele și a gonii dracii.

II. Luc. 4, ⁴¹. 12. Mat. 12, ¹⁶.

II. Mat. 10, ¹; Luc. 6, ¹³.

16. Si a pus lui Simon numele: Petru.

17. Si pre Iacob al lui Zevdei, și pre Ioan fratrele lui Iacob, și le-a pus lor numele: Voanerghes, adeca: Fiii tunetului.

18. Si pre Andrei, și pre Filip, și pre Vartolomei, și pre Matei, și pre Toma, și pre Iacob al lui Alfeu, și pre Tadei, și pre Simon Cananitul,

19. Si pre Iuda Iscarioteanul, care l-a și vândut pre el.

Si au venit în casă,
20. Si iarăși s'a adunat norodul, căt nu puteau ei nici pâne să mănânce.

21. Si auzind cei ce erau de spre dânsul, au eşit să-l prindă pre el, zicând, că nu și este în fire.

22. Si Cărturarii cei ce se pogorâseră din Ierusalim ziceau cum că Veelze'ul are, și cum că, cu domnul draciilor scoate dracii.

23. Si chemându'i pre dânsii, în pilde grăia lor: Cum poate Satana să scoată pre Satana?

16. Mat. 10, ². 17. Ps. 28, ³ și 68, ³⁶. 20. c. 6, ³¹. 22. Mat. 9, ³⁴ și 12, ²⁴; Luc. 11, ¹⁵.

24. Si dacă împărăția se va împărechiă între sine, nu poate să stea împărăția aceea.

25. Si dacă casa se va împărechiă între sine, nu poate să stea casa aceea.

26. Si dacă Satana s'a scutat însuși asupra sa și s'a împărechiat, nu poate să stea, ci are sfârșit.

27. Nimeni nu poate să jăfuiască vasele celui tare, întrând în casa lui, de nu va legă întâi pre cel tare, și atunci va jefui casa lui.

28. Amin grăesc vouă: Toate păcatele se vor ertă fiilor oamenilor, și hulele ori câte vor huli,

29. Dar cine va huli împotriva Sfântului Duh, n'are erătare în veac, ci este vinovat judecăței de veci,

30. Pentru că ziceau: Duh necurat are.

31. Atunci au venit frații și mama lui, și stând ei afară, au trimis la El, chemându'l pre dânsul.

32. Si ședeau norodul împrejurul lui, și a zis lui: Iată, mama ta și frații tăi și surorile tale afară, te caută pre tine.

24. Luc. 11, ₁₇. 32. Luc. 8, ₂₀.

33. Si a răspuns lor, grăind: Cine este mama mea și frații mei?

34. Si căutând la cei ce șe-deau împrejurul lui, a zis: Iată mama mea și frații mei;

35. Că oricine va face voea lui Dumnezeu, acela tratele meu și sora mea și mama mea este.

CAPITOLUL IV.

Pilda seminței. Certarea vânătui și a mărei.

Si iărași a început a învăță lângă mare, și s'a adunat la dânsul norod mult, cât a intrat el în corabie și a șezut pre mare, și tot norodul stă pre uscat lângă mare.

2. Si i învăță pre dânsii în pilde, mult, și grăia lor întru învățătura sa:

3. Ascultați! Iată, a eșit seamănătorul să seamene.

4. Si a fost când seamănă, una adeca a căzut lângă cale, și au venit paserile și o au mâncaț pre dânsa;

5. Iar alta a căzut pre petriș, unde n'avea pământ mult, și indatăși a răsărit, căci n'avea pământ adânc,

IV. 1. Mat. 13, 1; Luc. 8, 4.

6. Si răsărind soarele, s'a pălit, și pentru că n'avea rădăcină, s'a uscat;

7. Iar alta a căzut în spini, și s'au înălțat spinii și s'a învecat și n'a dat rod;

8. Iar alta a căzut în pământ bun, și a dat roadă înălțându-se și crescând, și a adus: una treizeci, iar alta șasezeci, iar alta o sută.

9. Si zicea lor: Cela ce are urechi de auzit, audă.

10. Iar când a fost deosebi, l-au întrebat pre el de pilda, cei pe erau lângă el împreună cu cei doisprezece.

11. Si le-a zis lor: Vouă s'a dat a ști taina împărăției lui Dumnezeu, iar celor de afară toate în pilde sănt lor;

12. Ca privind să priviască, și să nu vadă, și auzind să audă, și să nu înțeleagă, ca nu cumva să se întoarcă și să se erte lor păcatele.

13. Si le-a zis lor: Au nu ști pilda aceasta? Si cum veți înțelege toate pildele?

14. Cela ce seamănă, cu-vântul seamănă,

15. Si aceștia sănt cei de lângă cale, unde se seamănă

II. Mat. 11, ₂₅.

cuvântul, și când il aud, în-dată vine Satana și iă cu-vântul care este semănăt în-tru inimile lor.

16. Si aceștia sănt aşijde-re cei ce se seamănă pre petriș, carii, când aud cuvântul, îndată cu bucurie il priimesc pre el,

17. Dar n'au rădăcină întru sineși, ci sănt până la o vre-me, după aceea făcându-se necaz, sau goană pentru cu-vânt, îndată se smintesc.

18. Si aceștia sănt cei ce se seamănă în spini, carii aud cuvântul,

19. Dar grijile veacului a-cestuia, și înșelăciunica bogătiei, și pofta celoralte întrând, înneacă cuvântul și se face neroditor.

20. Si aceștia sănt cei se-mănăti în pământ bun, carii aud cuvântul și-l priimesc și aduc roadă: unul treizeci, iar altul șasezeci, iar altul o sută.

21. Si zicea lor: Au doară faclia se aduce ca să se pue subt obroc, sau subt pat? Au nu ca să se pue în sfeșnic?

22. Că nu este ceva tăinuit, care să nu se vădiască; nici

18. c 10, ₂₃. 22. Mat. 10, ₂₆; Luc. 8, ₁₇.

a fost ascuns, ci ca să vie întru arătare.

23. De are cineva urechi de auzit, audă.

24. Și zicea lor: Vedeți de auziți; cu ce măsură măsurăți, se va măsură vrouă, și se va adăogă vrouă celor ce auziți;

25. Că celui ce are, i se va dă lui, iar cel ce n'are, și ce are i se va luă dela dânsul.

26. Și zicea: Așa este împărăția lui Dumnezeu, în ce chip este dacă aruncă omul sămânța în pământ,

27. Și doarme, și se scoală, noaptea și ziua, și sămânța răsare și crește cum nu știe el.

28. Că pământul din sine rodește, întâiaiarbă, apoi spic, după aceea deplin grâu în spic.

29. Iar când se coace rodu, îndată trimete secerea, că a sosit secerișul.

30. Și zicea: Cui vom asemănă împărăția lui Dumnezeu? Sau: cu ce pildă vom potrivii pre ea?

31. Asemenea este grăunțul de muștar, care, când se seamănă în pământ, este mai

23. Mat. 11, 15; Apoc. 2, 1.

24. Mat. 7, 2; Luc. 6, 38.

25. Mat. 13, 12; Luc. 8, 18.

31. Mat. 13, 31; Luc. 13, 19.

mic decât toate semințele pământului;

32. Iar după ce se seamănă, crește și se face mai mare decât toate buruenile, și face ramuri mari, căt subt umbra lui pot să locuiască paserile cerului.

33. Și cu pilde multe ca acestea grăia lor cuvântul, precum puteau auzi.

34. Și fără de pilde nu grăia lor; iar deosebi ucenilor săi le dezlegă toate.

35. Și a zis lor, în ziua aceea, făcându-se seară: Să trecem de ceea parte.

36. Și lăsând el norodul, l-au luat pre dânsul aşa precum era, în corabie. Și erau și alte corăbii cu dânsul.

37. Și s'a făcut visor mare de vânt, și valurile intrau în corabie, căt mai se umplea ea.

38. Și el era la cărmă, dormind pre căpătaiu; și l-au desteptat pre el, și i-au zis lui: Invățătorule, au nu ți este grija că perim?

39. Și sculându-se a certat vântul și a zis mărei: Taci, incetează! Și a stătut vântul și s'a făcut liniște mare.

36. Mat. 8, 28. 39. Mat. 8, 38.

40. Și a zis lor: Ce sănțe și fricoși? Cum, n'aveți credință?

41. Și s'a înfricoșat cu frica mare și grăiau unul către altul: Oare, cine este acesta, că și vântul și marea îl ascultă pre el?

CAPITOLUL V.

Vîndicarea unui om având duh necurat. Femeia ce-i curgeă sânge. Invierea fizicei lui Iair.

Si au venit de ceea parte de mare, în laturea Gadarenilor.

2. Și eșind el din corabie, îndată l-a întimpinat pre el un om din mormânturi, cu duh necurat,

3. Care avea locuință în mormânturi, și nici cu lanțuri de fer nimenii nu puteau să-l lege pre el,

4. Pentru că de multe ori fiind legat cu obezi și cu lanțuri de fer, rupea lanțurile și obezile le sfărâmă, și nimeni nu putea să-l domoliască pre dânsul,

5. Și pururea, noaptea și ziua, era prin munți și prin porci. Și s'a pornit turma de pre țăruri în mare (și erau ca la două mii), și s'a încercat în mare.

40. Luc. 24, 38. 41. Ps. 106, 28.
V. 1. Mat. 8, 28; Luc. 8, 26.

14. Iar cei ce pășteau porcii au fugit și au vestit în ceteate și în sate. Si au eșit să vadă ce este ceea ce s'a făcut.

15. Si au venit către Iisus, și au văzut pre cel ce fusese îndrăcit, șezând, și îmbrăcat, și întreg la minte, pre cel ce avusesese legheonul, și s'au spăimântat.

16. Si povestia lor cei ce văzuseră, ce s'a făcut celui îndrăcit, și pentru porci.

17. Si au început a-l rugă dre dânsul ca să iasă din hătarele lor.

18. Si intrând el în corabie, îl rugă pre el cela ce fusese îndrăcit, ca să fie cu dânsul.

19. Iar Iisus nu l-a lăsat pre el, ci i-a zis lui: Mergi în casă către ai tăi, și vestește lor căte 'ti-a făcut ție Domnul și te-a miluit.

20. Si s'a dus și a început a propovedu în Decapoli căte a făcut Iisus lui; și toți se minunau.

21. Si trecând Iisus în corabie iarăși de ceea parte, s'a adunat norod mult la el; și eră lângă mare.

22. Si iată, a venit unul din

21. Mat. 9, 18; Luc. 8, 40.

mai marii sinagoge, cu numerole iair, și văzându-l pre dânsul, a căzut la picioarele lui,

23. Si-l rugă pre dânsul mult, zicând: Fiica mea spre sfârșit este; vino de 'ti pune mâinile pre dânsa, ca să se mantuiască și să trăiască.

24. Si a mers Iisus cu dânsul; și după dânsul a mers norod mult și-l impresură pre el.

25. Si o muiere oare-care, fiind întru curgerea săngelui de doisprăzece ani,

26. Si multe pătimind dela mulți doftori, și cheltuindu-și toate cele ce avusesese și nimic folosindu-se, ci mai vârtos mergând spre mai rău,

27. Auzind pentru Iisus, venind între norod dinapoi, s'a atins de haina lui;

28. Că zicea: Măcar de hainele lui de mă voiu atinge, mă voiu măntui.

29. Si îndată a secat izvorul săngelui ei și a simțit cu trupul că s'a vindecat de boala.

30. Si îndată Iisus cuno-

25. Lev. 15, 25; Mat. 9, 20; Luc. 8, 43, s. 27. Luc. 6, 19.

când întru sineși puterea ce a eșit dintru el, intorcându-se către norod, a zis: Cine s'a atins de hainele mele?

31. Si au zis lui ucenicii lui: Vezi norodul îmbulzându-te, și zici: Cine s'a atins de mine?

32. Si căută împrejur să vadă pre ceea ce a făcut aceasta.

33. Iar muierea înfricoșându-se și tremurând, știind ce s'a făcut ei, a venit și a căzut înaintea lui și 'i-a spus lui tot adevărul.

34. Iar el a zis ei: Fiică, credința ta te-a măntuit; mergi în pace, și fi sănătoasă de boala ta.

35. Încă grăind el, au venit dela mai marea sinagogă; zicând: Fiica ta a murit; ce mai superi pre Invățătorul?

36. Iar Iisus îndată ce a auzit cuvântul ce s'a grăit, a zis mai marelui sinagogei: Nu te teme, crede numai.

37. Si n'a lăsat pre nici unul să meargă după dânsul, fără numai pre Petru și pre Iacov și pre Ioan, fratele lui Iacov.

36. Luc. 8, 50.

38. Si a venit în casa mai marelui sinagogei, și a văzut turburare, plângând aceia și tângându-se mult.

39. Si intrând, a zis lor: Ce vă turburați și plângeti? Fecioara n'a murit, ci doarme. Si 'și rădeau de dânsul.

40. Iar el scoțând afară pre toți, a luat pre tatăl fecioarei și pre muma ei și pre cei ce erau cu el, și a intrat unde era fecioara zăcând.

41. Si apucând pre fecioara de mână, 'i-a zis ei, **talita cumi**, ce se tâlcuește: Fecioară, te zic: scoală-te.

42. Si îndată și s'a sculat fecioara și umblă, că eră de doisprăzece ani. Si s'au spăimântat cu spaimă mare.

43. Si le-a poruncit lor mult, ca nimeni să nu știe aceasta; și a zis să-i dea ei să mănânce.

CAPITOLUL VI.

Trimiterea Apostolilor la propovăduire. Ioan Botezătorul și Irod. Minunea înmulțirii pâinilor.

Iisus umblând pre mare.

Si a eșit de acolo și a venit la patria sa, și după dânsul au mers ucenici lui.

38. Fac. 50, 10. 39. Ioan 11, 11.

41. Luc. 7, 14.

2. Si flind sămbătă a început a învăță în sinagogă; și mulți auzindu-l se mirau, zîcând: De unde îi sănt lui acestea? Si ce este înțelepicu-nea ce i s'a dat lui, că și puteri ca acestea prin mâinile lui se fac?

3. Au nu este acesta teslăru, feciorul Iohoriei și fratele lui Iacob și al lui Iosie și al lui Iuda și al lui Simon? Si au nu sănt surorile lui aici la noi? Si se smintiau întru el.

4. Si zicea lor Iisus: Nu este proroc necinstit, fără numai în patria sa, între rudenii și în casa sa.

5. Si nu putea acolo nici o putere să facă, fără numai preste puțini bolnavi punându-și mâinile 'i-a vindecat pre ei.

6. Si se miră pentru necredință lor, și umblă în satele cele de prin prejur, învățând.

7. Si a chemat pre cei doi-sprăzece și a început a-i trimite pre dânsii câte doi, câte doi, și le-a dat lor putere asupra duhurilor celor necurate.

8. Si le-a poruncit lor să

VI. 3. Mat. 13, ⁵²; Luc. 4, ²².
4. Ioan 4, ⁴⁴. 7. Mat. 10, ¹; Luc. 9, ¹.

nu iă nimic pre cale, fără numai toiac; nici traistă, nici pâne, nici bani la brâu,

9. Ci numai să fie încălțați cu sandale, și să nu se îmbrace cu două haine.

10. Si grăia lor: Ori unde veți intră în casă, acolo rămâneți până ce veți ești de acolo.

11. Si ori căți nu vă vor primi pre voi, nici vor ascultă pre voi, eșind de acolo, scuturiți praful de sub picioarele voastre întru mărturieelor. Amin grăesc vouă: Mai ușor va fi Sodomului și Gomoru în ziua judecăței, decât cetăței aceleia.

12. Si eșind ei propoveduau, ca să se pocăiască;

13. Si draci mulți scoteau, și ungeau cu untdelemn pre mulți bolnavi și-i tămaďuiau.

14. Si a auzit împăratul Irod (căci arătat se făcuse numele lui), și zicea, că Ioan Botezătorul s'a sculat din morți, și pentru aceasta lucrează puterile întru el.

15. Alții ziceau, că Ilie este, iar alții ziceau, că proroc este, sau ca unul din proroci.

II. Mat. 10, ¹⁴, 13. Iac. 5, ¹⁴.
14. Mat. 11, ¹; Luc. 9, ¹.

16. Si auzind Irod, a zis: Acesta este Ioan pre care eu l-am tăiat; el s'a sculat din morți.

17. Că Irod acesta trimisând a prins pre Ioan, și l-a legat pre el în temniță, pentru Irodiada, muierea lui Filip, fratele său, căci o luase pre dânsa muiere.

18. Că zicea Ioan lui Irod: Nu și se cuvine să aibi pre muierea fratelui tău.

19. Iar Irodiada pizmuită lui, și vrea să-l omoare, și nu poatea;

20. Că Irod se temea de Ioan, știindu-l pre dânsul om drept și sfânt, și îl socotea pre el; și ascultându-l pre dânsul, multe facea, și cu dragoste îl asculta pre el.

21. Si întâmplându-se o zi cu bun prilej, când Irod făcea ospătul nașterei sale, boerilor săi, căpitanilor și celor mai mari ai Galileei,

22. Si intrând fata Irodiadei și jucând și plăcând lui Irod și celor ce sedeaau cu dânsul, a zis împăratul, fetei: Cere dela mine orice vei vrea, și voi dă ţie.

17. Luc. 3, ¹⁹, s. 18. Lev. 18, ¹⁶.

23. Si s'a jurat ei, că orice vei cere dela mine voi dă ţie, până la jumătate din împărtăția mea.

24. Iar ea eșind, a zis mai cei sale: Ce voi cere? Iar aceea a zis: Capul lui Ioan Botezătorului.

25. Si intrând îndată cu sârguință la împăratul, a cerut, zîcând: Voi ca să-mi dai mie acum în tipsie capul lui Ioan Botezătorului.

26. Si împăratul foarte s'a întristat, dar pentru jurământ și pentru cei ce sedeaau împreună cu dânsul, n'a vrut să-i leape de cerere.

27. Si îndată trimisând împăratul pe un speculator, a poruncit să aducă capul lui. Iar acela mergând 'i-a tăiat capul în temniță,

28. Si l-a adus în tipsie, și l-a dat pre ei fetei, și fata l-a dat maicei sale.

29. Si auzind ucenicii lui au venit și au ridicat trupul lui cel căzut și l-au pus pre el în mormânt.

30. Si s'au adunat apostoli la Iisus, și 'i-au vestit lui

30. Mat. 14, ¹³; Luc. 9, ¹⁰, s.;
Ioan 6, ¹.

toate câte au făcut și câte au învățat.

31. Si le-a zis lor: Veniți voi înșivă deosebi, în loc pustiu, și vă odihniți puțin; că erau mulți carii veniau și se duceau, și n'aveau vreme nici să mănânce?

32. Si s'au dus în loc pustiu singuri, cu corabie.

33. Si 'i-au văzut pre dânsii noroadele mergând, și l-au cunoscut pre el mulți, și pedestri din toate cetățile alergau acolo, și mai înainte decât ei au venit și s'au adunat la dânsul.

34. Si eşind Iisus, a văzut norod mult și i s'a făcut milă de ei, pentru că erau ca oile ce n'au păstor; și a început a-i învăță pre dânsii mult.

35. Si iată vreme multă fiind, s'au apropiat de dânsul ucenicii lui și au zis: Locul este pustiu și iată vreme a trecut multă.

36. Slobozește-i pre dânsii, ca mergând în orașele cele din prejur și în sate, să-și cumpere loruși pâni, că n'au ce să mănânce.

37. Iar el răpunzând a zis

35. Mat. 14, ₁₅; c. 8, ₁.

lor: Dați-le voi lor să mânânce. Si au zis ei lui: Mergând se poate să cumpărăm pâni de două sute de dinari și să le dăm lor să mânânce?

38. Iar el a zis lor: Câte pâni aveți? Mergeți și vedeți! Iar ei știind au zis: Cinci, și doi pești.

39. Si a poruncit lor să-i pue pre toți mese, mese, pre iarbă verde.

40. Si au șezut cete, oete, câte o sută și câte cincizeci.

41. Si luând cele cinci pâni și cei doi pești, căutând la cer a binecuvântat și a frânt pânille și le-a dat uceniciilor săi ca să le pue înaintea lor, și pre cei doi pești 'i-a împărțit la toți.

42. Si au mâncat toți și s'au saturat;

43. Si au luat douăsprăzece coșuri pline de sfârâmături, și din pești.

44. Si erau cei ce mâncaseră pânille, ca la cinci mii de bărbați.

45. Si înădăta a silit pre ucenicii săi să intre în corabie și să meargă mai înainte, de

45. Mat. 14, ₂₂; Ioan 6, ₁₅.

ceea parte, la Vitsaida, până ce va slobozi el norodul.

46. Si după ce 'i-a slobozit pre ei, s'a dus în munte să se roage.

47. Si făcându-se seară, era corabia în mijlocul mărei, și el singur pre uscat.

48. Si 'i-a văzut pre dânsii că se chinuesc vâslind, că era vântul împotriva lor; iar întru a patra strelăjă a nopței a venit la dânsii, umblând pre mare, și vrea să treacă pre lângă ei.

49. Iar ei văzându-l pre dânsul umblând pre mare, li s'a părut că este nălucă, și au strigat;

50. Că toți 'i-au văzut pre el și s'au turburat. Si el înădăta și grăbit cu dânsii și le-a zis lor: Indrăzniți; eu sănt, nu vă temeți.

51. Si s'a suiat la dânsii în corabie și a încetat vântul; și el foarte preste măsură se spăimântau întru sine și se minunau;

52. Că n'au pricoput din pâni, de vreme ce era înima lor impetrată.

53. Si trecând au venit în

51. c. 4, ₁₀.

pământul Ghenisaretului, și au stătut la liman.

54. Si eşind ei din corabie, înădăta 'i-au cunoscut pre el aceia.

55. Si încungurând toată laturea aceea, au început pre paturi a aduce bolnavii acolo unde auziau că este el.

56. Si ori unde intră, în sat, sau în cetăți, sau în orașe, punneau la ulițe pre cei bolnavi și-l rugau pre el ca măcar de poalele veșmintelor lui să se atingă; și căți se atingea de el, se mantuiau.

CAPITOLUL VII.

Fățernicia Fariseilor. Fiica Hana-nienei. Vindecarea unui surdo-mut.

Si s'au adunat la dânsul Fariseii și unii din Cărturari, carii veniseră din Ierusalini:

2. Si văzând pre oare-car din ucenicii lui cu mânilor necurate, adeca nespălate, mânând pâne, 'i-au prihanit.

3. Că Fariseii și toți Iudeii, de nu-și vor spăla mânilor până în cot, nu mânâncă, ținând așezământul bătrânilor;

56. c. 5, ₂₇, ₂₈; Mat. 9, ₂₁.
VII. 1. Mat. 1B, ₁, s. 2. Luc. 11, ₃₆.

4. Si din târg venind, de nu se vor spăla, nu mânâncă; și altele multe sănt, care au luat a le țineă: spălarea paharelor și a urcioarelor și a căldăriilor și a paturilor.

5. După aceea l-au întrebat pre el Fariseii și Cărturarii: Pentru ucenicii tăi nu umblă dupre așezământul bătrânier, ci cu mânile nespălate mânâncă pâne?

6. Iar el răspunzând, a zis lor: Bine a prorocit Isaia pentru voi, sătănicilor, precum este scris: Norodul acesta cu buzele mă cinstesc, iar inima lor departe stă dela mine;

7. Si înzadar mă cinstesc, învățând învățături, porunci omenești.

8. Că lăsând porunca lui Dumnezeu, țineți așezământul bătrânilor, spălarea urcioarelor și a paharelor, și alte asemenea ca acestea multe faceți.

9. Si zicea lor: Bine, lepădați porunca lui Dumnezeu, ca să păziți așezământul vostru?

10. Că Moisi a zis: Cinstescete pre tatăl tău și pre mu-

6. Is. 29, 13. 10. Eș. 20, 12.

ma ta; și: Cela ce va grădi de rău pre tatăl său, sau pre mama sa, cu moarte să moară.

11. Iar voi ziceți: De va zice omul, tătâne-său sau mâne-sa: Corban, adeca: Da este aceea cu care te-ai fi folosit dela mine,

12. Si nu-l mai lăsați pre dânsul să mai facă ceva tătâne-său sau mâne-sa,

13. Călcând cuvântul lui Dumnezeu pentru așezământul vostru, care l-ați dat; și asemenea ca acestea multe faceți.

14. Si chemând la sine pre tot norodul, a zis lor: Ascultați-mă pre mine toți și înțelegeți.

15. Nimic nu este dinasără de om, ce intră într'insul, care poate să-l spurce pre el; ci, cele ce iasă dintr'insul, acelea sănt care spurcă pre om.

16. De are cineva urechi de auzit, audă.

17. Si după ce a intrat în casă, dela norod, l-au întrebat pre el ucenicii lui pe ntru pildă.

18. Si le-a zis lor: Si voi așa de neîntelegători sănătei? Au nu vă pricepeți, că tot ce

intră în om dinasără, nu poate să-l spurce?

19. Că nu intră în inima lui, ei în pântece, și iasă pre afedon, curățind toate bucatele.

20. Si zicea, că ceea ce iasă din om, aceea spurcă pre om.

21. Că dinlăuntru, din inima omului, iasă gândurile cele rele, precurviile, curviile, uiderile,

22. Furtișagurile, asuprile, vicleșugurile, înselăciunile, inversunările, ochiușivilean, hula, trufia, nebunia.

23. Toate retele acestea iasă dinlăuntru și spurcă pre om.

24. Si sculându-se de acolo, nu dus în hotarele Tirului și ale Sidonului, și intrând în casă, vrăi să nu știe nimăn de el, dar n'a putut să se tănuască.

25. Că auzind o muiere pentru dânsul, a cărei flică avea un necurat, venind a căzut în pieioarele lui.

26. Si oră muierea elină, de neam din Finicia Siriei, și i-a rugă pre el ca să goniască dracul din flică ei.

27. Iar Iisus a zis ei: Lasă

28. Mat. 15, 29. 32. Mat. 9, 22: Luc. 11, 14. 33. c. 8, 22.

să se sature întâi fiți; că nu este bine a luă pânea filor și a o aruncă cânilor.

28. Iar ea răspunzând a zis lui: Adevărat, Doamne, că și câni sub masă mânâncă din sfărâmiturile filor.

29. Si a zis ei: Pentru acest cuvânt, mergi, a eșit dracul din flică ta.

30. Si mergând la casa sa, a aflat pre dracul eșit, și pre flică zăcând în pat.

31. Si iarăși eșind din hotarele Tirului și ale Sidonului, a venit la marea Galilee, în mijlocul hotarelor Decopoliei.

32. Si au adus la dânsul un surd, grăind anevoie, și l-au rugat pre dânsul ca să-și pună mâna preste el.

33. Si luându-l pre el din multime deosebi, a pus degetele sale în urechile lui, și scuipind, s'a atins de limba lui.

34. Si căutând la cer, a suspinat și a zis lui: effatta, ce este: deschide-te.

35. Si îndatăși s'a deschis auzurile lui și s'a dezlegat

31. Mat. 15, 29. 32. Mat. 9, 22: Luc. 11, 14. 33. c. 8, 22.

34. Ioan 11, 41.

legătura limbei lui și grăia drept.

36. Si a poruncit lor ca să nu spună nimări; însă pre căt el le porunciă lor, ei mai mult vestiau;

37. Si preste măsură se mirau, zicând: Toate le-a făcut bine; și pre surzi i-a făcut de aud, și pre muști de grăesc.

CAPITOLUL VIII.

Minunea cu cele șapte pâni. Iudeii cerând semn din cer. Aluatul Fariseilor. Mărturisirea lui Petru și certarea lui.

In zilele acelea fiind norod mult foarte și neavând ce mâncă chemând Iisus pre ucenici săi, le-a zis lor:

2. Milă'mi-este de norod, că iată trei zile sănt de când aşteaptă lângă mine și n'au ce mâncă.

3. Si de i voiu slobozì pre dânsii flămânzi la casele lor, vor slăbi pre cale, că unii din tr'înșii au venit de departe.

4. Si au răspuns lui ucenicii lui: De unde pre aceştia va putea cineva să-i sature de pâne, aici în pustie?

5. Si i-a întrebat pre ei: Câte

*37. Fac. 1, 31.
VIII. 1. Mat. 15, 22.*

6. Si a poruncit norodului să șeadă pre pământ; și luând pre cele șapte pâni, mulțumind a frânt și a dat uceniciilor săi ca să le pună înainte; și le-au pus înaintea norodului.

7. Si aveau și puțini peștișori, și binecuvântând, a zis să'i pună și pre aceia înaintea lor.

8. Si au mâncat și s'au săturați; și au luat rămășițe de sfărâmituri șapte coșnițe.

9. Sierau, cei ce mâncaseră, ca patru mii. Si i-a slobozit pre ei.

10. Si îndată intrând în corabie cu ucenicii săi, a venit în părțile Dalmanutei.

11. Si au eșit Fariseii și au început a se întrebă cu dânsul, cerând dela dânsul semn din cer, ispitindu-l pre el.

12. Si suspinând cu dûhul său a zis: Pentruce neamul acesta semn cere? Amin zic vouă; nu se va dà semn neamului acestuia.

13. Si lăsându-i pre dânsii, a intrat iarăși în corabie și a trecut de ceea parte.

*8. IV Imp. 4, 44. 11. Mat. 12, 88
și 16, 1.*

14. Si ucenicii lui uitaseră și jă pâne, și mai mult decât o pâne n'aveau cu dânsii în corabie.

15. Si le-a poruncit lor, zicând: Căutați de vă păziți de aluatul Fariseilor și de aluatul lui Irod.

16. Si cugetau întru sine, unul către altul zicând, că pâne n'avem.

17. Iar Iisus cunoșcând, a zis lor: Drept ce cugetați că pâne n'aveti? Încă nu înțelegeți, nici pricepeți? Încă înțelegeți aveți inima voastră?

18. Ochi având, nu vedete? Si urechi având, n'auziți? Si nu vă aduceți aminte,

19. Când am frânt pre cele cinci pâni la cele cinci mii, cîte coșuri pline de sfărâmituri ați luat? Zis-au ei lui: Domnul răzece.

20. Si când pre cele șapte la unele patru mii, cîte coșnițe pline de sfărâmituri ați luat? Iar ei au zis: Șapte.

21. Si le-a zis lor: Dar cum înțelegeți?

22. Si a venit în Vitsaida,

*14. Mat. 10, 11. 15. Luc. 12, 17. c. 6, 11. 19. Mat. 14, 15. Luc. 9, 13; Ioan 6, 9, 13.
20. Mat. 15, 34. 22. c. 6, 50.*

și i-au adus lui un orb, și l-au rugat pre el ca să se atingă de dânsul.

23. Si apucând pre orbul de mâna, l-a scos pre el afară din sat; și sculpând pre ochii lui, și punându-și mânilor pre el, l-a întrebat de vede ceva.

24. Si ridicându-și ochii a zis: Vad oamenii ca copacii umblând.

25. După aceasta iarăși și-a pus mânilor pre ochii lui, și l-a făcut de a văzut, și s'a îndrepătat și a văzut luminat pre toti.

26. Si l-a trimis pre el la casa sa, zicând: Nici în sat să intri, nici să spui cuiva în sat.

27. Si a eșit Iisus și ucenicii lui în satele Chesariei lui Filip; și pre cale a întrebat pre ucenicii săi, zicând lor: Cine zic oamenii că sănt eu?

28. Iar ei au răspuns: Ioan Botezătorul; și alții, Ilie; iar alții, unul din proroci.

29. Si el le-a zis lor: Dar voi cîte ziceți că sănt eu? Si răspunzând Petru a zis lui: Tu ești Hristosul.

30. Si i-a oprit pre ei ca să

23. c. 7, 32. s.; Ioan 9, 6.

26. c. 7, 38. 27. Mat. 16, 13.

29. Ioan 1, 49.

8, 31.

nu spună nimărui pentru dânsul.

31. Și a început a-i învăță pre ei, că se cuvine Fioul Omului multe a pătimi, și a se defăimă de Bătrâni, și de Arhierei, și de Cărturari, și a se omori, și după trei zile a înviă.

32. Și de față cuvântul acesta grăia. Și apucându-l pre el Petru, a început a-i stă lui împotrivă.

33. Iar el întorcându-se și căutând spre ucenicii săi, a certat pre Petru, zicând: Mergi înapoia mea Satano, că nu cugeti cele sănt ale lui Dumnezeu, ci cele ce sănt ale oamenilor.

34. Și chemând la sine pre norod împreună cu ucenicii săi, a zis lor: Cela ce voește să vină dupre mine, să se leape de sine, și să-și ia crucea sa, și să-mi urmeze mie.

35. Că cine va vrea să-și măntuiască sufletul său, perde-l-vă pre el; iar cine și va perde sufletul său pentru mine și pentru evanghelie, acela îl va măntui pre el.

36. Că ce va folosi omu-

33. II. Imp. 19, 22. *35. Mat. 10, 39; Luc. 17, 33.

MARCU

9, 3.

lui de ar dobândi lumea toată, și și va perde sufletul său?

37. Sau, ce va dă omul schimb pentru sufletul său?

38. Că cine se va rușină de mine și de cuvintele mele, intru acest neam preacurvar și păcătos, și Fioul Omului se va rușină de el, când va veni întru slava Tatălui său, cu sfintii îngerii.

CAPITOLUL IX.

Schimbarea la față a lui Hristos. Vindecarea lunaticului. Cărta uceniciilor pentru întărire. Perirea de scandal.

Si le zicea lor: Amin grăesc vouă, că sănt unii din cei ce stau aici, cari nu vor gusta moarte până când vor vedea împărăția lui Dumnezeu venind întru putere.

2. Și dupre șease zile a luat Iisus pre Petru, și pre Iacob, și pre Ioan, și i-a suiat pre dânsii în munte înalt, deosebi, singuri. Și s'a schimbat la față înaintea lor;

3. Și hainele lui erau strălucind, albe foarte, ca zăpada,

38. Mat. 10, 33; Luc. 12, 3. IX. 1. Mat. 16, 28, s.; Luc. 9, 27. 3. Mat. 28, 3.

- 102 -

MARCU

9, 19.

în ee chip nălbitorul pre pământ nu poate să nălbiască.

4. Și s'a arătat lor Ilie împreună cu Moisi și grăiau cu Iisus.

5. Și răspunzând Petru a zis lui Iisus: Invățătorule, bine este nouă a fi aici și să facem trei colibi: tă una, și lui Moisi una, și lui Ilie una;

6. Că nu știă ce grăia, că erau infricoșați.

7. Și s'a făcut nor umbrindu-i pre ei, și a venit glas din nor, grăind: Acesta este Fioul meu cel iubit, pre acesta ascuzați.

8. Și de năprasnă căutând ei împrejur, pre nimeni n'au mai văzut, ci numai pre Iisus împreună cu dânsii.

9. Iar pogorându-se ei din munte, le-a poruncit lor că mănușă să nu spue cele ce au văzut, fără numai când Fioul Omului va înviă din morți.

10. Și ei au ținut cuvântul său acela, a înviă din morți?

11. Și l-au întrebat pre el, slăindu-l: Pentruce zic Cărtura-

rii, că Ilie se cuvine să vie mai înainte?

12. Iar el răspunzând, a zis lor: Ilie venind mai înainte, va aşeză toate. Și cum este scris de Fioul Omului?... Că el va să pătimască multe și să fie defăimat.

13. Însă zic vouă, că Ilie a și venit, și au făcut lui câte au vrut, cum este scris de el.

14. Și venind la ucenici, a văzut norod mult împrejurul lor, și Cărturarii întrebându-se cu dânsii.

15. Și îndată tot norodul văzându-l pre el, s'a spăimântat, și alergând s'a închinat lui.

16. Și a întrebat pre Cărturari: Ce vă întrebați între voi?

17. Și răspunzând unul din norod, a zis: Invățătorule, am adus pre fiul meu la tine, având duh mut.

18. Și ori unde îl apucă pre el, îl zdrobește, și face spume, și scârșnește cu dinții, și se usucă. Și am zis uceniciilor tăi să-l scoată, și n'au putut.

19. Iar el răspunzând a zis lui: O neam necredincios! Pâ-

3. Mat. 8, 11. II Petr. 1, 17.
II. Mat. 4, 11.

13. Mat. 11, 14. 17. Mat. 17, 14;
Luc. 9, 38.

- 103 -

nă când voiu fi cu voi? Până când voiu suferi pre voi? Aduceți-l pre el la mine!

20. Si l-au adus pre el la dânsul. Si văzându-l pre dânsul, îndată duhul l-a scuturat pre el, si căzând la pământ, se tăvălia aspumând.

21. Si a întrebat pre tatăl lui: Câtă vreme este de când i s'a făcut lui aceasta? Iar el a zis: Din copilărie;

22. Si de multe ori pre el si în foc l-a aruncat si în apă, ca să-l peardă; ci, de poți ceva, ajută-ne nouă, fiindu-ți milă de noi!

23. Iar Iisus l-a zis lui: De poți crede, toate sănt cu puțință credinciosului.

24. Si îndată strigând cu lacrimi tatăl copilului, a grăit: Cred, Doamne, ajută necredinței mele!

25. Iar văzând Iisus că năvălește norodul, a poruncit duhului celui necurat, zicând lui: Duh mut si surd, eu t'ie îți poruncești: ești dintr'insul, și de acum să nu mai intri în el.

26. Si strigând, si mult scuturându-l pre el, a eşit. Si s'a

23. Luc. 17, 6.

făcut ca un mort, încât mulți ziceau, că a murit.

27. Iar Iisus apucându-l pre el de mână, l-a ridicat, și s'a scusat.

28. Si întrând el în casă, ucenicii lui l-au întrebat pre dânsul deosebi: Pentruce noi nu am putut să-l scoatem pre el?

29. Iar el a zis lor: Acest neam cu nimic nu poate ești, fără numai cu rugăciune și cu post.

30. Si de acolo eșind, mergea prin Galileea, și nu vrea ca să-l știe cineva;

31. Ca învăță pre ucenicii săi și zicea lor: Fiul Omului se va dă în mâinile oamenilor, și l vor omori pre el, și după cel vor omori, a treia zi va învia.

32. Iar ei nu înțelegeau cum vântul acela, și se temeau să-l întrebe pre el.

33. Si a venit în Capernaum, și fiind în casă l-a întrebat pre dânsii: De ce vă prigoniați pre cale?

34. Iar ei au făcut; că se

28. Mat. 17, 19. 31. Mat. 17, 22.

34. Mat. 18, 1; Luc. 9, 46.

priuise pre cale unul cu altul, sine ar fi mai mare.

35. Si sezând, a chemat pre noi doisprezece și le-a zis lor: Cela ce va să fie întâi, acesta să fie mai pre urmă de toți și tuturor slugă.

36. Si luând un prunc l-a pus pre el în mijlocul lor, și lăudându-l în brațe, a zis lor:

37. Ori-cine va priuimi pre unul dintr'acești prunci întru numele meu, pre mine primește; și ori-cine primește pre mine, nu primește pre mine, ci pre cel ce m'a trimis pre mine.

38. Si a răspuns Ioan lui, zicând: Învățătorule, am văzut pre oare-cine întru numele tău scoțând dracii, care nu vine dupre noi, și l-am opri pre el, pentru că nu vine dupre noi.

39. Iar Iisus a zis: Nu-l opri pre el, că nimeni nu este care va face putere întru numele meu, și să poată degrabă mă grăbi de rău.

40. Că, cel ce nu este împotriva nostră, pentru noi este;

33. v. 10, 11. 32. Mat. 10, 40; Joan. 18, 38. Numer. 11, 27, 8.; Luc. 9, 10, 8. 39. I Cor. 12, 3. 40. Mat. 12, 30.

41. Mat. 10, 42. Mat. 18, 6; Luc. 17, 2. 43. Mat. 5, 30. 44. Is. 66, 24. 45. Mat. 18, 8. 47. Mat. 5, 25.

răția lui Dumnezeu, decât doi ochi având, să fii aruncat în focul gheenei,

48. Unde vermele lor nu moare, și focul nu se stinge.

49. Că fiește-cine cu foc se va sără, și toată jertfa cu sare se va sără.

50. Bună este sarea; iar de va fi sarea nesărată, cu ce o veți îndulci pre aceasta? Aveți întru voi sare, și pace aveți între voi!

CAPITOLUL X.

Întrebare despre despărțenie. Iisus binecuvintează pruncii. Bogatul doritor de viața veșnică. Iisus vestește patimile sale. Fiii lui Zevedei. Vartimei orbul.

Si de acolo sculându-se, a venit în hotarele Iudeei, de ceea parte de lordan; și iarăși s-au adunat noroadele la dânsul; și precum îi era obiceiul, iarăși îi învăță pre ei.

2. Si apropiindu-se Fariseii, l-au întrebat pre el, îspitindu-l: Oare se cade bărbatului să și lase femeea?

3. Iar el răspunzând a zis

49. Lev. 2, 13. 50. Mat. 5, 13;

Luc. 14, 31.

X. 1. Mat. 19, 1, s.

lor: Ce a poruncit vouă Moisi?

4. Iar ei au zis: Moisi a dat voie să-i scrie carte de despărțire și s'o lase.

5. Si răspunzând Iisus, a zis lor: Dupre învârtosarea înimei voastre a scris vouă porunca aceasta.

6. Iar din începutul zidirei, bărbat și muiere î-a făcut pre ei Dumnezeu.

7. Pentru aceasta va lăsa omul pre tatăl său și pre mama sa și se va lipi de muiera sa,

8. Si vor fi amândoi un trup; pentru aceea nu mai sănt doi, ci un trup.

9. Deci, ce a împreunat Dumnezeu, omul să nu despartă.

10. Si în casă iarăși l-au întrebat pre el ucenicii lui de aceasta.

11. Si le-a zis lor: Ori-cine își va lăsa muierea sa și va luă alta, preacurvește cu dânsa;

12. Si muierea de și va lăsa bărbatul și se va mărită după altul, preacurvește.

13. Si aduceau la dânsul

4. A doua Leg. 24, 1; Mat. 5, 31.

6. Fac. 1, 27; 2, 24. 8. I Cor. 6, 18.

9. Mat. 19, 6. 11. Mat. 5, 32; Luc.

16, 18. 13. Mat. 19, 13, s.; Luc. 18, 15, s.

pruncii, ca să se atingă de ei; iar ucenicii certau pre cei ce îl aduceau.

14. Iar văzând Iisus, nu î-a parut bine, și a zis lor: Lăsați pruncii să vină la mine, și nu îi opriți pre ei, că a unora din acestora este împărația lui Dumnezeu.

15. Amin zic vouă: Ori-cine nu va primi împărația lui Dumnezeu ca pruncul, nu va intra întră ea.

16. Si luându-i în brațe, și-a pus mâinile preste ei și î-a binecuvântat pre dânsii.

17. Si iesind el în cale, a alergat oare-cine, și, îngenunțând înaintea lui, îl întrebă pre el, zicând: Invățătorule bună, ce voi face ca să moștenesc viața veșnică?

18. Iar Iisus a zis lui: Ce'mi săi bun? Nimeni nu este bun, fără numai unul Dumnezeu.

19. Poruncile știi? Să nu curvenți, să nu ucizi, să nu furi, să nu mărturisești mărturie minciinoasă, să nu răpusi, cinstiște pre tatăl tău și pre mama ta.

15. Mat. 18, 6. 16. c. 9, 36.

17. Mat. 19, 16; Luc. 18, 18.

18. Ily. 20, 11; A doua Leg. 5, 16.

21. Mat. 6, 20; Luc. 12, 33.

23. c. 4, 18, s; Mat. 19, 22; Luc.

18, 24. 24. Psal. 61, 10; I Tim. 6, 17.

10, 26.

MARCU

26. Iar ei mai mult se îngroziau, zicând unul către altul: *Şi cine poate să se mantuiască?*

27. *Şi căutând Iisus la dânsii, a zis: La oameni este cu neputință, dar nu la Dumnezeu; că fă Dumnezeu toate sănt cu putință.*

28. *Şi a început Petru a zice lui: Iată, noi am lăsat toate și am urmat tine.*

29. *Şi răspunzând Iisus a zis: Amin grăesc vouă: Ni-meni nu este care și-a lăsat casă, sau frați, sau surori, sau tată, sau mumă, sau muiere, sau copii, sau holde, pentru mine și pentru evanghelie,*

30. *Şi să nu iă însușite acum în vremea aceasta, case, și frați, și surori, și tată, și mumă, și copii, și holde, cu prigoniri, și în veacul cel viitor viață veșnică.*

31. *Şi mulți d'intâi vor fi pre urmă, și de pre urmă intâi.*

32. *Şi erau pre cale suindu-se în Ierusalim, și mergea Iisus înaintea lor; iar ei se*

27. Luc. 1, ³⁷; 28. Mat. 19, ³⁷;
Luc. 18, ²⁸.

31. Mat. 19, ³⁶; Luc. 13, ³⁰.

32. Mat. 20, ¹⁷; Luc. 18, ³¹.

10, 39.

spăimântau, și mergând după dânsul le era frică.

33. *Şi Iuână iarăși pre cei doisprăzece, a început a le spune lor cele ce erau și se întâmplă lui: Iată ne suim în Ierusalim și Fiul Omului se va dă Arhieilor și Cărturarilor, și'l vor judeca pre el spre moarte, și'l vor dă pre el neamurilor,*

34. *Şi'l vor batjocuri pre el, și'l vor bate pre el, și'l vor scuipi, și'l vor omori pre el, și a treia zi va învia.*

35. *Şi a venit la el Iacob și Ioan, fiii lui Zevedei, zicând: Invățătorule, voim ca ceea ce vom cere, să ne faci nouă.*

36. Iar el a zis lor: Ce voi și să vă fac vouă?

37. Iar ei au zis lui: Dă-ne nouă ca să ședem unul de-a dreapta ta, și altul de-a stânga ta, întru slava ta.

38. Iar Iisus le-a zis lor: Nu știți ce cereți. Puteți să beați paharul care eu beau? și cu botezul cu care eu mă botez să vă botezați?

39. Iar ei au zis lui: Putem. Iar Iisus a zis lor: Paharul pre

33. Mat. 16, ²¹; 35. Mat. 20, ²⁰;

38. Luc. 12, ⁵⁰; 39. Fapt. 12, ².

— 108 —

MARCU

10, 52.

care eu voiu beă, cu adevarat și veți beă, și cu botezul cu care eu mă botez, vă veți boteză;

40. Iar a sedea de-a dreapta mea și de-a stânga mea, nu este al meu a dă, ci celor pentru cari s'a gătit.

41. *Şi auzind cei zece, au început a se mânia pre Iacob și pre Ioan.*

42. Iar Iisus chemându-i pre dânsii la sine, le-a zis lor: *Ştii că celor ce li se pare că sunt începători ai neamurilor, le stăpânesc pre ele, și cei mai mari ai lor le domesc pre dânsene;*

43. Iar între voi nu va fi nă, ci, care va vrea să fie mai mare între voi, să fie vrouă slugă,

44. *Şi care va vrea să fie între voi întâi, să fie tuturor slugă;*

45. *Pentru că și Fiul Omului n'a venit ca să-i slujiască lui, el cu să slujiască el și să-i dea sufletul său răscumpărare pentru mulți.*

46. *Şi au venit în Ierihon;*

40. Mat. 25, ⁴¹; 42. Mat. 20, ²⁵; s.;
Luc. 19, ¹⁰, ₁₁; 43. c. 9, ³⁵.

44. 1 Petr. 5, ¹; 46. Mat. 20, ²⁹;
Luc. 10, ³⁰.

— 109 —

CAPITOLUL XI.

Intrarea în Ierusalim. Blestemarea smochinului. Izgonirea zaraftor din biserică.

Si când s-au apropiat de Ierusalim, în Vîtfaghi și Vitania, către Muntele Maslinilor, a trimis doi din ucenicii săi,

2. **S**i a zis lor: Mergeți în satul care este înaintea voastră; și îndată intrând într'insul, veți află un mânz legat, pre care nimeni din oameni n'așezut; dezlegându-l pre el, să-l aduceți.

3. **S**i de va zice vouă cineva: Căci faceți aceasta? să ziceți, că Domnului trebuiește, și nu mai decât îl va trimite pre el aici.

4. **S**i au mers și au aflat mânzul legat lângă ușă afară la răspântie; și l-audez legat pre el.

5. Iar oare-cari din cei ce stau acolo, au zis lor: Ce faceți de dezlegați mânzul?

6. Iar ei au zis lor precum le poruncise Iisus; și au lăsat pre ei.

XI. 1. Mat. 21, ¹, s.; Luc. 19, ²⁹, s.; Ioan 12, ¹², s.

— 110 —

7. **S**i au adus mânzul la Iisus, și și-au pus pre el hainele lor, și a șezut pre dânsul.

8. **S**i mulți așterneau veșmintele lor pre cale; iar alții stătau stâlpări din copaci și le așterneau pre cale.

9. **S**i cei ce mergeau înainte, și cei ce veniau pre urmă, strigau zicând: Osana! Bine-este-cuvântat cel că vine întru numele Domnului.

10. **B**ine-este-cuvântata împărăția, care vine întru numele Domnului, a părintelui nostru David. Osana întru cei de sus!

11. **S**i a intrat Iisus în Ierusalim și în biserică; și după ce a văzut toate, hind vrenea îndeseară, a ieșit la Vitania cu cei doisprezece.

12. **S**i a doua zi ieșind ei din Vitania, a flământit.

13. **S**i văzând un smochin de departe, având frunze, a venit, ca doară va află ceva într'insul; și venind la el, nici n'a aflat sără numai frunze; că *încă* nu era vremea smochinelor.

14. **S**i răspunzând Iisus, a zis lui: De acum înainte ni-

12. Mat. 21, ¹⁸, s.

meni să nu mai măñânce rod din tine în veac. și auziau ugenicii lui.

15. **S**i au venit în Ierusalim; și intrând Iisus în biserică, a început a scoate pre cei ce vindeau și cumpărău în biserică, și mesele schimbătorilor de bani și scaunele celor ce vindeau porumbei le-a răsturnat,

16. **S**i nu lăsă să poarte cineva vas prin biserică.

17. **S**i învăță, zicând lor: Au nu este scris: Casa mea, casă de rugăciune se va cheama, întru toate neamurile? Iar voi o aji făcut peșteră tâlhătilor.

18. **S**i au auzit Cărturarii și Arhieci, și căutau în ce chip l-ar fi perdit pre el, că se temeau de dânsul, căci tot norodul se miră de învățătura lui.

19. **S**i dacă s'a făcut seară, să ieșă afară din cetate.

20. **S**i a doua zi trecând, au văzut smochinul uscat din rădăcină;

21. **S**i aducându-și aminte

16. Mat. 21, ¹²; Luc. 19, ⁴⁵; Ioan

17. 18, ⁵⁶, ¹; Ier. 7, ¹¹.

18. Luc. 19, ⁴⁵, s. 20. Mat. 21, ²⁰.

22. Eze. 6, ⁹.

23. Mat. 17, ²⁰. 24. Mat. 7, ⁷, și

21, ²²; Luc. 11, ⁹. 26. Mat. 6, ¹⁵.

27. Mat. 21, ²³; Luc. 20, ¹, s.

— 111 —

Petru, i-a zis lui: Invățătorule, vezi, smochinul pre care l-a blestemat, s'a uscat.

22. **S**i răspunzând Iisus, a zis lor: Aveți credință în Dumnezeu;

23. Că am zic vouă, că cela ce ar zice măntelui acestuia: Ridică-te și te aruncă în mare, și nu se va îndoii întru inima sa, ci va crede că ce va zice va fi, și-vă lui orice va zice.

24. Pentru aceasta zic vouă: Toate câte cereți, rugându-vă, să credeți că veți luă, și va fi vouă.

25. **S**i când stați de vă rugați, erăți orice aveți asupra cuiva, ca și Tatăl vostru cel din ceruri să erte vouă greșalele voastre.

26. Iar dacă voi nu veți ertă, nici Tatăl vostru cel din ceruri nu va ertă vouă greșalele voastre.

27. **S**i au venit iarăși în Ierusalim; și umblând el prin biserică, au venit la dânsul Arhieci, și Cărturarii, și Bătrâni,

CAPITOOL XII.

28. Și au zis lui: Cu ce putere faci acestea? și cine ți-a dat ție puterea aceasta ca să faci acestea?

29. Iar Iisus răspunzând, a zis lor: Intrebă-vou și eu pre voi un cuvânt și să-mi răspundeți mie, și voi spune și eu vouă cu ce putere fac acestea...

30. Botezul lui Ioan, din cer a fost, sau dela oameni? Răspundeți-mi mie.

31. Și ei cugetau întru sine, zicând: De vom zice: din cer, va zice: pentruce dar n'atî crezut lui?

32. Iar de vom zice: dela oameni, se temeau de norod, că toți aveau pre Ioan că, cu adevărat proroc a fost.

33. Și răspunzând, au zis lui Iisus: Nu știm. Și Iisus răspunzând a zis lor: Nici eu nu voi spune vouă cu ce putere fac acestea.

28. Eș. 2, ¹⁴.
31. Luc. 7, ³⁰.

XII. 1. Mat. 21, ³³, s.; Luc. 20, ¹, s.; Ps. 79, ⁹; Is. 5, ¹; Ier. 2, ²¹.
7. Ps. 2, ²¹, s.; Mat. 26, ³.

— 112 —

intre sine: Acesta este moștenitorul; veniți să-l ucidem pre el, și va fi moșia a noastră.

8. Și apucându-l pre el l-au omorit și l-au scos afară din vie.

9. Ce, dar, va face stăpânul viei? Veni-va și va perde pre lucrătorii aceia, și viața o va dă altora.

10. Au nici scriptura aceasta n'atî cetit? Peața care nu o au băgat în seamă ziditorii, aceasta s'a făcut în capul ungheștilui;

11. Dela Domnul s'a făcut acesta, și este minunată întru ochii noștri.

12. Și căutau să-l prindă pre el, dar se temeau de norod; căci au cunoscut că împotriva lor a zis pilda; și lăsându-l pre el, s'au dus.

13. Și au trimis către dânsul pre unii din Farisei și din Iudeani, ca să-l prindă pre el în cuvânt.

14. Iar ei venind l-au zis lui: Invățătorule, știm că adevărât ești, și nu ți este ție grijă de nimeni, că nu căuți

11. Evr. 13, ¹². 10. Mat. 21, ⁴².
12. Mat. 14, ⁶. 13. Mat. 22, ¹⁵;
Luc. 19, ⁹.

— 113 —

în fața oamenilor, ci intru adevăr calea lui Dumnezeu înveți. Se cade a dà dajdie Cesarului, sau nu? Să dăm, sau să nu dăm?

15. Dar el știind săfărnicia lor, a zis lor: Ce mă ispiti? Aduceți-mi un dinar să-l văd.

16. Iar ei l-au adus. Și a zis lor: Al cui este chipul acesta și scriptura cea de pre el? Și ei l-au zis lui: Ale Cesarului.

17. Și răspunzând Iisus, a zis lor: Dați înapoi pre cele ce sănt ale Cesarului, Cesarului, și pre cele ce sănt ale lui Dumnezeu, lui Dumnezeu. Și s'au mirat de dânsul.

18. Și au venit la dânsul Saduchiei, carii zic că nu este înviere, și l-au întrebat pre el, zicând:

19. Invățătorule, Moisi a scris nouă, că de va muri frațele cuiva, și i va rămânea muierea, și feiori nu va lăsă, să ia frațele lui pre muierea lui și să ridice semânța fratelui său.

20. Deci șeapte frați au fost; și cel dintâi a luat muiere, și murind n'a lăsat semânță;

17. Rom. 13, ⁷. 18. Mat. 22, ²³, s.;
Luc. 20, ²⁷, s. 19. A doua Leg. 25, ⁶.

13. 2.

vățătorule, vezi ce fel de pe-
tri și ce fel de zidiri!

2. Si răspunzând Iisus a zis
lui: Vezi aceste zidiri mari? Nu
va rămâneă aici peatră pre
peatră, care să nu se risi-
piască.

3. Si șezând el pre Mun-
tele Maslinilor, în preajma bi-
sericei, l-au întrebat pre dâ-
sul deosebi Petru și Iacov și
Ioan și Andrei:

4. Spune nouă, când vor fi
acestea? Si care este semnul,
când acestea toate se vor să-
vârși?

5. Iar Iisus răspunzând lor,
a început a zice: Căutați ca
să nu vă înșele pre voi cineva;

6. Că mulți vor veni intru
numele meu, zicând: Eu sănăt
Hristos, și pre mulți vor în-
șela.

7. Iar când veți auzi de răz-
boae și de vesti de războae,
să nu vă spăimântați, că se
cuvine să fie *acestea*; ci încă
nu *va fi* sfârșitul.

8. Că se va sculă neam
pretențiam și împărătie pres-
te împărătie; și vor fi cutre-
mure pre alocurea, și va fi

XIII. 2. Mat. 24, 1; Luc. 21, 5, s.
6. Ier. 14, 14. 8. Mat. 24, 7.

MARCU

13, 14.

foamete și turburări; începă-
turi ale durerilor vor fi acestea;

9. Deci păziți-vă pre voi în-
șivă; că vă vor dă pre voi în-
soboare, și în adunări veți fi
bătuți, și înaintea domnilor și
a împăraților veți sta pentru
mine, spre mărturie lor.

10. Ci în toate neamurile
se cuvine mai întâi să se pro-
poveduiască evanghelia.

11. Iar când vă vor duce
pre voi, dându-vă, să nu vă
grijiiți mai înainte ce veți grăbi,
nici să cugetați; ci, ceea ce se
va dă vouă într'acel cias, a-
ceea să grăbiți; că nu veți fi
voi cei ce veți grăbi, ci Duhul
Sfânt.

12. Si va dă frate pre frate
spre moarte, și tată pre fiu;
și se vor sculă fiu asupra pă-
rinților și i vor omori pre ei.

13. Si veți fi urăti de toți
pentru numele meu; dar cel
ce va răbdă până în sfârșit,
acela se va mântui.

14. Iar când veți vedea u-
răciunea pustierei, care s'a zis
de Daniil prorocul, stând unde
nu se cuvine (cela ce ce-

9. Mat. 24, 9. 11. Mat. 10, 39;

10. Luc. 12, 11. 13. Mat. 24, 13;

14. Dan. 9, 27.

— 116 —

MARCU

13, 15.

tește să înțeleagă), atunci, cei
ce vor fi în Iudeea, să fugă la
munți.

15. Iar cela ce va fi pre casă,
să nu se pogoare în casă, nici
nă intre să iă ceva din casa sa.

16. Si cela ce va fi în câmp,
să nu se întoarcă înapoi să și
lăsă haina sa.

17. Iar vai, celora ce vor a-
vea în pântece, și celora ce vor
aplecă în zilele acelea!

18. Ci rugați-vă ca să nu
fie fuga voastră iarna;

19. Că va fi în zilele ace-
leia necaz că acela, care n'a
fost până acum din începu-
tel zidirei, care a zidit Dum-
nezeu, și nici va mai fi.

20. Si de nu ar scurtă Dum-
nezeu zilele acelea, nu s'ar
mântui tot trupul; dar pentru
cel aleși, pre carii i-a ales, va
scurtă zilele acelea.

21. Atunci de va zice vouă
cineva: Iată, aici este Hristos,
nu iată acolo, să nu credet;

22. Că se vor sculă hristoși
minciuni și proroci minci-
uni, și vor dă semne și mi-
nuni ca să înșele, de *va fi*

15. Luc. 17, 31. 19. Dan. 12, 11;

16. Dan. 12, 21. Mat. 24, 25, s.; Luc. 17, 23.

17. A doua Leg. 13, 1.

13. 31.

cu puțină, și pre cei aleși.

23. Iar voi vă păziți, că ia-
tă mai înainte am spus vouă
toate.

24. Si în zilele acelea, după
necazul acela, soarele se va
întuneca, și luna nu și va dă
lumina sa,

25. Si stelele cerului vor că-
deă, și puterile cele din ceruri
se vor căli.

26. Si atunci vor vedea pre
Fiuul Omului venind pre nori,
cu putere și cu slavă multă.

27. Si atunci va trimite pre
îngerii săi și va adună pre
cei aleși ai săi din cele patru
vânturi, dela marginea pă-
mântului până la marginea
cerului.

28. Iar dela smochin vă în-
văță și pildă; când mlădia lui
este moale și înfrunzește, știi
că aproape este vara;

29. Așa și voi, când veți ve-
deă acestea făcându-se, să
știi că aproape este lângă ușă.

30. Amin grăesc vouă, că
nu va trece neamul acesta,
până când toate acestea vor fi.

31. Cerul și pământul va

24. Is. 13, 10. 26. Dan. 7, 13.

27. Mat. 13, 41. 28. Mat. 24, 32, s.;

Luc. 21, 29.

— 117 —

trece, iar cuvintele mele nu vor trece.

32. Iar de ziua aceea și de ciasul *acela*, nimeni nu știe, nici îngerii carii sănt în cer, nici Fiiul, fără numai Tatăl.

33. Păziți-vă, priveghiați și vă rugați, că nu știți când va veni vremea aceea;

34. Ca un om ce se duce departe, lăsându-și casa sa și dând slugilor sale putere, și fie căruia lucrul lui, și portarului poruncind ca să privezehe.

35. Priveghiați dar, că nu știți când va veni domnul casei: seara, sau la miezul nopței, sau la cântatul cocoșilor, sau dimineață;

36. Ca nu cumva venind fără de veste, să vă afle pre voi dormind.

37. Iar cele ce vouă zic, tuturor zic: Priveghiați!

32. Mat. 24, ³⁸;
33. Mat. 25, ¹³; Luc. 12, ⁴⁰.
34. Luc. 19, ¹².

CAPITOLUL XIV.

Hristos uns cu mir. Iuda cărăște. Cina cea de taină. Vânzarea. Răgăciunile lui Hristos. Prinadera și ducerea lui la Arhiecu. Mărturii minciinoase. Lepădarea lui Petru.

Si erau paștile și azimile, după două zile; și căutau Arhieci și Cărturarii, cum pre el cu vicleșug prințându-l să-l omoare.

2. Și ziceau: Nu în praznic, ca să nu fie turburare întru norod.

3. Și fiind el în Vitania, în casa lui Simon leprosol, și șezând el, a venit o muiere având un alavastru cu mir de nard curat, de mult pret, și sfărâmând alavastrul, l-a turnat pre capul lui.

4. Și erau unii de le păreă rău întru sine și ziceau: Pentruce se făcă această pagubă cu mirul?

5. Că se putea vinde acesta mai mult de trei sute de dinari și să se dea săracilor. Și se răstiau asupra ei.

6. Iar Iisus a zis: Lăsați-o pre dânsa; pentruce îi faceți

XIV. 1. Mat. 26, ², s.; Luc. 22, ¹; Ioan 11, ⁴⁷. 3. Mat. 26, ⁶, s.; Luc. 7, ³⁸; Ioan 12, ¹, s.

supărare? că bun lucru a făcut cu mine.

7. Că pre săraci pururea îi aveți cu voi, și când veți vrea puteți a le face lor bine, dar pre mine nu mă aveți pururea.

8. Acăsta, ce a avut să facut; mai înainte a apucat de a uns trupul meu spre îngropare.

9. Amin grăesc vouă: Ori unde se va propovedui evanghelia aceasta, în toată lumea, și ce a făcut ea se va povestii, spre pomenirea ei.

10. Și Iuda Iscarioceanul, unul din cei doisprăzece, a mers la Arhieci ca să-l vândă pre el lor.

11. Iar ei auzind să au bucurat, și i-au făgăduit lui să-i dea bani. Și el căută cum, în vreme cu prije, l-ar dă pre el lor.

12. Iar în ziua cea d'intâi a azimilor, când jertfau paștile, au zis către dânsul uceniei lui: Unde voești să mergem să gătim ca să mănâncă paștile?

13. Și a trimis doi din u-

7. A doua Leg. 15, ¹¹. 10. Mat. 90, ¹¹; Luc. 22, ³. 12. Mat. 26, ¹⁷; Luc. 99, ¹¹, s.

cenicii săi și le-a zis lor: Mergeți în cetate, și va întimpină pre voi un om ducând un vas de lut cu apă; mergeți după dânsul.

14. Și ori unde va intră, ziceți stăpânului casei, că Invățătorul zice: Unde este sălașul întru care să mănânc paștile cu ucenicii mei?

15. Și el va arăta vouă un foisor mare, așternut gata; acolo gătiți nouă.

16. Și au eșit ucenicii lui și au venit în cetate, și au aflat precum le zisese lor; și au gătit paștile.

17. Și făcându-se seară, a venit cu cei doisprăzece.

18. Și șezând ei și mânăcând, a zis Iisus: Amin zic vouă, că unul din voi va să mă vândă, cel ce mânâncă cu mine.

19. Iar ei au început a se întristă și a zice lui unul căte unul: Nu cumva sănt eu? Și altul: Nu cumva sănt eu?

20. Iar el răspunzând a zis lor: Unul din doisprăzece, căre intinge cu mine în blid.

21. Ci Fiiul Omului va merge, precum este scris pentru dânsul; dar vai, omului ace-

17. Mat. 26, ²⁰; Luc. 22, ¹⁴, s.

lui, prin care Fiul Omului se
vinde! Mai bine ar fi fost lui
de nu s'ar fi născut omul a-
cela.

22. Și mânănd ei, a luat
Iisus pâne, și binecuvântând
a frânt și a dat lor, și a zis:
Luați, mâncați, acesta este
trupul meu.

23. Și luând paharul, mul-
țumind, a dat lor și au băut
dintr'insul toti;

24. Și a zis lor: Acesta este
sângel meu, al legei ceii noui,
care pentru mulți se varsă.

25. Amin zic vouă, că de
acum nu voi mai bea din
roada viaței până în ziua a-
ceea, când o voi bea pre ea
nouă, intru împărăția lui Dum-
nezeu.

26. Și dând laudă, au eşit
în Muntele Maslinilor.

27. Și a zis lor Iisus: Toti
vă veți sminti întru mine în
noaptea aceasta; că scris este:
Bate-voiu păstorul și se vor
risipi oile.

28. Dar după ce voi în-

22. Mat. 26, ²⁶; Luc. 22, ¹⁹; 1
Cor. 11, ²³; 26. Mat. 26, ³⁰; Luc.
22, ³³; Ioan 18, ¹. 27. Zah. 13, ⁵.
Ioan 16, ³². 28. c. 16, ⁷; Mat. 26,
²² și 28, ¹⁰, ¹⁶.

viă, voi merge mai înainte
de voi în Galileea.

29. Iar Petru a zis lui: Deși
toti se vor sminti, iar eu nu.

30. Și a zis Iisus lui: Amin
zic tăie, că tu astăzi, în noap-
tea aceasta, mai înainte de a
cânta cocoșul de două ori, te
vei lepădă de mine de trei ori.

31. Iar el cu mult mai vâr-
tos zicea: De mi s'ar întâm-
plă a murî cu tine, nu mă voi
lepădă de tine. Asemenea în-
că și toti ziceau.

32. Și au venit în satul al
cărui nume este Ghetsimani,
și a zis ucenicilor săi: Sedeți
aici până mă voi rugă.

33. Și a luat pre Petru și
pre Iacob și pre Ioan cu sine,
și a început a se spăimântă
și a se mâhnă.

34. Și a zis lor: Intristat este
susfletul meu până la moarte.
Rămâneți aici și priveghiați.

35. Și mergând puțin mai
înainte, a căzut pre pământ
și se rugă, că, de este cu pu-
tință, să treacă dela dânsul
acei cias,

36. Și zicea: Ava, Părinte,

29. Luc. 22, ³¹; Ioan 13, ³⁸.
30. c. 14, ¹², 32. Mat. 26, ³⁴, 5.;
Luc. 22, ⁵⁴; Ioan 18, ¹.

toate sănt cu putință tăie; treci
dela mine paharul acesta, în-
să nu ceea ce voesc eu, ci
ceea ce voești tu.

* 37. Și a venit și i-a găsit
pre el dormind, și a zis lui
Petru: Simone, dormi? Nu pu-
tușii un cias să priveghezi?

38. Priveghiați și vă rugați,
ca să nu intrați în ispătă; că
duhul este osârdător, iar tru-
pul neputincios.

39. Și iarăși mergând s'a
rugat, acelaș cuvânt zicând.

40. Și intorcându-se i-a af-
flat pre dânsii iarăși dormind
(că erau ochii lor îngreuiati),
și nu știau ce să-i răspundă.

41. Și a venit a treia oară
și a zis lor: Dormiți de acum
și vă odihniți; destul este; a
venit ciasul; iată, se dă Fiul
Omului în mâinile păcătoșilor.

42. Sculați-vă, să mergem;
iată, cel ce m'a vândut, s'a a-
propiat.

43. Și numai decât, încă
grăind el, a venit luda, unul
din cei doisprăzece, și cu el
norod mult, cu săbii și cu
fuști, dela Arhierei și Cărtu-
rari și Bâtrâni.

38. Mat. 26, ⁴¹. 43. Mat. 26, ⁴⁷;
Luc. 22, ⁴⁷.

51. Iar un Tânăr oare-care
mergea după el, îmbrăcat cu
giulgiu pre trupul gol, și l-au
prins pre el tinerii.

52. Iar el lăsând giulgiul,
gol a fugit dela ei.

53. Si au dus pre Iisus la Arhiereu, si s'au adunat la dânsul toți Arhiereii și Bătrâni și Cărturarii.

54. Iar Petru de departe mergea după el, până înăuntru, în curtea Arhiereului, și sedea împreună cu slugile și se incălziță la foc.

55. Iar Arhiereii și tot sfatul căutau împotriva lui Iisus mărturie, ca să-l omoare, și nu aflau;

56. Că mulți mărturisau minciuni asupra lui, și nu erau asemenea mărturiile lor.

57. Si unii sculându-se au mărturisit minciună asupra lui, grăind:

58. Că noi l-am auzit pre el zicând: Eu voi strica această biserică făcută de mâni, și în trei zile alta nefăcută de mâni voiu zidi.

59. Si nici aşa nu eră asemenea mărturia lor.

60. Si sculându-se Arhierul în mijloc, a întrebat pre Iisus, zicând: Nimic nu răspunzi? Ce aceștia mărturisesc asupra ta?

53. Mat. 26, ⁵⁷; Luc. 22, ⁵⁴; Ioan 18, ¹³. 58. Ioan 2, ¹⁹.

61. Is. 53, ⁷; Luc. 22, ⁶⁷.
62. Mat. 24, ³⁰. 66. Mat. 26, ⁶⁹.

61. Iar el tăcea, și nimic nu răspundea. Iarăși l-a întrebat pre el Arhiereul, și i-a zis lui: Au tu ești Hristosul, Fiul Cehui Binecuvântat?

62. Iar Iisus a zis: Eu sănăt și vești vedeă pre Fiul Omului șezând de-a dreapta puterei și venind cu norii cerului.

63. Iar Arhiereul rupându-și hainele sale, a zis: Ce ne mai trebuie nouă alte mărturii?

64. Ați auzit hula; ce vi se pare vouă? Iar ei toți l-au judecat pre el că este vinovat morței.

65. Si au început unii a-l scuipe pre el, și a-i acoperi fața lui și a-l bate cu pumnul, și a zice lui: Prorocește! Si slugile îl băteau pre el cu palmele preste obraz.

66. Si fiind Petru jos în curte, a venit una din slujnicile Arhiereului,

67. Si văzând pre Petru încălzindu-se, căutând la el, a zis: Si tu erai cu Iisus Nazareanul.

68. Iar el s'a lepădat, zicând: Nu știu, nici pricpe ce

grăești tu. Si a eșit afară înaintea curței; și a cântat cocoșul.

69. Iar slujnica văzându-l pre el iarăși, a început a spune celor ce stau acolo, că și acesta dintr'înșii este. Dar el iarăși s'a lepădat.

70. Si preste puțin, cei ce stau acolo au zis lui Petru: Adevărat dintr'înșii ești, că galileean ești, și graiul tău seamănă.

71. Iar el a început a se blestemă și a se jură, că nu știa pre omul acesta de care ziceți.

72. Si a doua oară a cântat cocoșul. Si și-a adus aminte Petru de cuvântul care i-a zis Iisus lui, că mai înainte de ce va cântă cocoșul de două ori, te vei lepăda de mine de trei ori. Si a început a plângă.

CAPITOLUL XV.

Patimile lui Hristos. Pogorârea de pe cruce și ingroparea.

Si îndată dimineața, sfat săcând Arhiereii cu Bătrâni și cu Cărturarii și toată adunarea, și legând pre Iisus, l-au dus și l-au dat lui Pilat.

XV. I. s. Mat. 27, ¹; Luc. 23, ¹; Ioan 18, ²⁸, 5.

12. Iar Pilat răspunzând iarăși, le-a zis lor: Dar ce vo-

6. Ioan 18, ²⁹.

15. 13.

MARCU

iți să fac *acestuia* pre care îl ziceți împăratul Iudeilor?

13. Atunci ei iarăși au strigat: Răstignește-l pre el!

14. Iar Pilat le-a zis lor: Dar ce rău a făcut? Iar ei mai vârtos strigau: Răstignește-l pre el!

15. Și Pilat vrând să facă pre voea norodului, le-a slobozit lor pre Varava, iar pre Iisus bătându-l, l-a dat să se răstigniască.

16. Iar ostașii l-au adus pre el în lăuntrul curței, ce este divan, și au adunat toată oastea;

17. Și l-au îmbrăcat pre el în porfiră, și împletind cununa de spini, l-au pus lui.

18. Și au început a se închină lui, zicând: Bucură-te, împăratul Iudeilor!

19. Și l băteau preste cap cu trestie, și l scuipau pre el, și, punându-se în genunchi, se inchină lui.

20. Și după ce l-au batjocuit pre el, au dezbrăcat de pre el porfiră, și l-au îmbrăcat în hainele sale, și l-au dus pre el să-l răstigniască.

21. Și au silit pre oare-care

16. Mat. 27, 27; Ioan 19, 2.

15. 30.

Simon Chirinean, ce trecea, venind din țarină, tatăl lui Alexandru și al lui Ruf, ca să ducă crucea lui.

22. Și l-au dus pre el la locul Golgota, care se întâmcasește: locul căpățânei.

23. Și l-au dat lui să beă vin amestecat cu smirnă, dar el n'a luat.

24. Și răstignindu-l pre el, au împărțit hainele lui, aruncând sorți pre dânsene, cine ce va luă.

25. Și era ciasul al treilea, și l-au răstignit pre el.

26. Și era scrisoarea principiei lui scrisă: **Împăratul Iudeilor.**

27. Și împreună cu dânsul au răstignit doi tâlhari, unul de-a dreapta și altul de-a stânga lui.

28. Și s'a plinit scriptura care zice: Și cu cei fărădelege s'a socotit.

29. Și cei ce treceau îl humiliau pre el, clătinând capetele sale și zicând: Ua! Cel ce strici biserică și în trei zile o zidești,

30. Mântuește-te pre sineți și te pogoară de pre cruce.

28. Is. 53, 12. 30. Luc. 23, 35.

15. 31.

MARCU

31. Asemenea încă și Arhiereii bătându-și joc ziceau unul către altul, împreună cu Cărturarii: Pre alții a măntuit, iar pre sine nu poate să se măntuiască?

32. Hristos, împăratul lui Israel, pogoare-se acum de pre cruce, ca să vedem și să credem într'insul. Și cei ce erau împreună cu el răstigniți îl ocrau pre el.

33. Iar când a fost ciasul al seaslea, întuneric s'a făcut preste tot pământul până la al nouălea cias.

34. Iar în ciasul al nouălea a strigat Iisus cu glas mare zicând: *Eloi, Eloi, Lema Sabahani?* ce este, tâlcuindu-se Dumnezeul meu, Dumnezeul meu, pentru ce m'ai lăsat?

35. Iar unii din cei ce stau acolo, auzind ziceau: Iată, pre Ilie strigă.

36. Și alergând unul și umplând un burete de oțet, și punându-l într'o trestie, îl adăpă pre el, zicând: Lăsați, să vedem, au veni-va Ilie să-l pogoare pre el?

34. Pa. 21, 9; Mat. 27, 46.

35. 9. Pa. 68, 22; Ioan 19, 29, s. | Ioan 19, 28, s.

15. 44.

37. Iar Iisus strigând cu glas mare, și-a dat duhul.

38. Și catapeteasma bisericiei s'a rupt în două, de sus până jos.

39. Și văzând sutașul, cel ce stă în preajma lui, că aşa strigând și-a dat duhul, a zis: Cu adevărat, omul acesta Fiul lui Dumnezeu a fost.

40. Și erau și muieri de de parte privind, între care era Maria Magdalina, și Maria mama lui Iacob celui mic și a lui Iosi, și Salomi,

41. Care, și când era în Galileea, mergeau după el, și slujiau lui, și altele multe, care se suiseră cu el în Ierusalim.

42. Și iată seară făcându-se, de vreme ce era vineri, care este mai înainte de sămbătă,

43. A venit Iosif din Arimateea, sfetnic cu bun chip, care și acesta era așteptând împărăția lui Dumnezeu, și îndrăznind a intrat la Pilat și a cerut trupul lui Iisus.

44. Iar Pilat s'a mirat de a murit așa curând; și chemând pre sutașul, l-a întrebat pre

40. Mat. 27, 56; Luc. 23, 49.

42. Mat. 27, 57, s.; Luc. 23, 50, s.;

dânsul de a murit demult.
45. Și înțelegând dela su-
tașul, a dăruit lui Iosif trupul.

46. Și cumpărând giulgiu,
și pogorându-l pre el, l-a în-
fășurat cu giulgiul, și l-a pus
în mormânt, care era săpat în
peatră, și a prăvălit o peatră
pre ușa mormântului.

47. Iar Maria Magdalina și
Maria lui Iosif priviau unde îl
pun.

CAPITOLUL XVI.

*Invierca lui Hristos. El se arată
ucenicilor. Înnălțarea lui la cer.*

Si dacă a trecut sămbăta,
Maria Magdalina și Maria
lui Iacov și Salomi au cum-
părat mirezme ca să meargă
să-l ungă pre el.

2. Și foarte de dimineață, in-
tru una a sămbetelor, au ve-
nit la mormânt, răsărind soa-
rele.

3. Și ziceau una către alta:
Cine va prăvăli nouă peatra
de pre ușa mormântului?

4. Și căutând au văzut pea-
tra prăvălită, că era mare
foarte.

5. Și intrând în mormânt

XVI. 1. Mat. 28, 1, s.; Luc. 24, 1, s.

au văzut pre un Tânăr șezând
de-a dreapta, îmbrăcat în veș-
mânt alb; și s'au spăimântat.

6. Iar el a zis lor: Nu vă
spăimântați; pre Iisus căutați,
Nazarineanul cel săstignit; s'a
sculat, nu este aici; iată locul
unde l-au pus pre el.

7. Deci mergeți de spuneți
ucenicilor lui și lui Petru, că
va merge mai înainte de voi
în Galileea; acolo îl veți ve-
deă pre el, precum a zis vouă.

8. Și eșind au fugit dela
mormânt, că erau cuprinse de
cutremur și de spaimă, și ni-
măruii nimic n'au spus, că se
temeau.

9. Iar după ce a inviat *Iisus*,
dimineața, în ziua cea d'intâi
a săptămânei, s'a arătat întâi
Mariei Magdalinei, dintru ca-
re scosese șeapte drați.

10. Aceea mergând a ves-
tit celor ce fuseseră cu el, care
plângneau și se tângiau.

11. Și aceia auzind că este
viu și a fost văzut de dânsa,
n'au crezut.

12. După aceea s'a arătat
într'alt chip, la doi dintre dâñii,
care mergeau la o țarină.

12. Luc. 24, 16.

13. Și aceia mergând, au
pus celorlați, dar nici pre a-
vea nu i-au crezut.

14. Iar după aceea șezând
el, cei unsprăzece, li s'a arătat,
că a imputat necredinței lor și
impetrirei inimiei, căci celor ce
l-au văzut pre el că a inviat,
n'au crezut.

15. Și a zis lor: Mergeți în
toată lumea, și propoveduți
evanghelia la toată zidirea.

16. Cela ce va crede și se
va boteză, se va mărtuiri; iar
cela ce nu va crede, se va o-
sândi.

17. Și celor ce vor crede,

18. Luc. 24, 39; Ioan 20, 19; 1
Cor. 15, 8, s. 17. Fapt. 16; 18; 2,
4-6; 10, 40.

18. Luc. 10, 19; Fapt. 28, 5, s.

19. Luc. 24, 51; Fapt. 1, 9.

20. Fapt. 3, 19; 14, 3; Evr. 2, 4.

SFÂNTA EVANGHELIE
DELA
LUCA

CAPITOLUL I.

*Nașterea lui Ioan Botezătorul.
Buna-Vestire. Inchinăciunca Ma-
rii la Elisavet și căntarea ei. Deze-
garea limbei lui Zaharia și
prorocia lui.*

De vreme ce mulți s-au
apucat a alcătui po-
vestire pentru lucruri
cele ce au fost adeverite
întru noi,

2. Pfecum au dat nouă cei
ce dintru început au fost sin-
guri văzători și slujitori cu-
vântului,

3. Părutu-mi-să și mie, ur-
mând toate dintâi cudeamă-
runtul, pre rând a scrie ţie,
puternice Teofile,

I. 3. Fapt. 1, 1.

4. Ca să cunoști întărirea
cuvintelor de care te-ai învă-
țat.

5. Fost-a în zilele lui Irod,
împăratul Iudeei, un preot
oare-care anume Zaharia, din
rândul preoției lui Avia, și fe-
meea lui, din fetele lui Aaron,
și numele ei Elisavet.

6. Si erau drepti amândoi
înaintea lui Dumnezeu um-
blând întru toate poruncile și
îndreptările Domnului, fără
prihană.

7. Si n'aveau ei sefiori, pen-
tru că Elisavet era stearpă, și
amândoi erau bătrâni în zilele
lor.

5. Mat. 2, 1; I Paral. 25, 10;
6. Iov 1, 1, 8.

1, 8.

LUCA

1, 22.

8. Si a fost când a slujit el,
în rândul săptămânei sale, în-
aintea lui Dumnezeu,

9. După obiceiul preoției,
l-a întâmplat a tămâia, în-
trând în biserică Domnului.

10. Si toată mulțimea no-
rocului era rugându-se afară,
în vremea tămâerei.

11. Si i s'a arătat lui îngerul
Domnului, stând d'a dreapta
oltarului tămâerei.

12. Si s'a spăimântat Zahar-
ia văzându-l, și frică a căzut
preste dânsul.

13. Iar îngerul a zis către
dânsul: Nu te teme, Zahario,
că s'a audiz rugăciunea ta, și
mulerea ta Elisavet va naște
țe fiu și vei ciñemă numele
lui Ioan.

14. Si va fi ţe bucurie și
veselie, și mulți de nașterea
lui se vor bucură.

15. Că va fi mare înaintea
Domnului, și vin și sichera
nu va bea, și se va umplea
de Duh Sfânt, încă din pân-
țecile maicei sale.

16. Si pre mulți din fiii lui

8. Ez. 30, 7. 10. Lev. 16, 11; III
Imp. 7, 19, 12. Jud. 13, 6, 20; Dan.
10, 1, 19. Fapt. 10, 31.

Israil va întoarce la Domnul
Dumnezeul lor.

17. Si el va merge înaintea
lui cu duhul și cu puterea lui
Ilie, ca să întoarcă inimile pă-
rintilor spre fii și pre cei ne-
ascultători întru înțelepciunea
drepțiilor; să gătiască
Domnului norod mai înainte
gătit.

18. Si a zis Zaharia către
înger: Din ce voi cunoaște
aceasta? că eu sănăt bâtrân și
femeea mea trecută în zilele
sale.

19. Si răspunzând îngerul,
a zis lui: Eu sănăt Gavril, cela
ce stau înaintea lui Dumnezeu,
și sănăt trimis a grăi către
tine și a binevesti ţe acestea.

20. Si iată, vei fi tăcând, și
neputând a grăi până în ziua
când vor fi acestea, pentru-
că n'ai crezut cuvintelor mele,
care se por împlini la vremea
lor.

21. Si așteptă norodul pre
Zaharia și se miră că zăbovia
el în biserică.

22. Si eșind, nu putea să
grăiască lor, și au cunoscut

17. Mal. 4, 5. 18. Fac. 17, 17.

19. Dan. 8, 16 și 9, 21; III Imp.
17, 1; Ps. 102, 21; Apoc. 7, 11.

ei că vedere a văzut în biserică, că le făceă semn cu mâna, și a rămas mut.

23. Și a fost dacă s'au umput zilele slujbei lui, s'a dus la casa sa.

24. Iar după zilele acelea, a îngrebat Elisavet muierea lui, și s'a tăinuit pre sine în cinci luni, zicând:

25. Că aşa a făcut mię Domnul în zilele în care a socotit să ia ocara mea dintre oameni.

26. Iar în luna așezării, trimis a fost îngerul Gavril dela Dumnezeu în cetatea Galileei, cărei numele era Nazaret,

27. La fecioară logodită cu bărbat, căruia numele Iosif, din casa lui David; și numele fecioarei: Mariam.

28. Și întrând îngerul la dânsa, a zis: Bucură-te ceea ce ești plină de dar, Domnul este cu tine, binecuvântată ești tu între femei.

29. Iar ea văzând s'a spățiat de cuvântul lui, și cugătă în ce chip va fi închinarea aceasta.

30. Și a zis ei îngerul: Nu te teme Mariam, că ai aflat dar la Dumnezeu.

27. c. 2, 5; Mat. 1, 18, s.

31. Și iată, vei zemisli în pântece, și vei naște fiu, și vei chemă numele lui: Iisus.

32. Acesta va fi mare, și Fiul celui de sus se va cheama; și-i va dă lui Domnul Dumnezeu scaunul lui David tatăl lui,

33. Și va împărăti preste casa lui Iacob în veci, și împărăției lui nu va fi sfârșit.

34. Și a zis Mariam către înger: Cum va fi aceasta, de vreme ce de bărbat nu știu?

35. Și răspunzând îngerul, a zis ei: Duhul Sfânt se va pogorî preste tine, și puterea celui de sus te va umbri; pentru aceasta și Sfântul ce se va naște din tine, se va cheama Fiul lui Dumnezeu.

36. Și iată, Elisavet rude-nita ta, și ea a zemislit fiu la bătrânețele ei, și așeză luna este ei aceasta, ceii ce se chemă stearpă.

37. Că la Dumnezeu nici un cuvânt nu este cu neputință.

31. Is. 7, 14; Mat. 1, 21.

32. Is. 9, 7; II Imp. 7, 12.

33. Dan. 4, 31 și 7, 14; Mih. 4, 7.

35. Mat. 1, 18, 20; Dan. 9, 24.

36. Is. 54, 6; 37. c. 18, 27; Fac.

18, 14; Iov. 42, 5; Ier. 32, 17, 27;

Zah. 8, 6; Rom. 4, 21.

38. Și a zis Mariam: Iată roba Domnului; fie mie după cuvântul tău. Și s'a dus dela dânsa îngerul.

39. Și sculându-se Mariam în zilele acelea, mers-a la munte cudegrabă, în cetatea Iudei,

40. Și a intrat în casa Zahariei și s'a închinat Elisaveti.

41. Și a fost când a auzit Elisavet închinăciunea Marii, săltat-a pruncul în pântecele ei; și s'a umplut de Duh Sfânt Elisavet,

42. Și a strigat cu glas mari și a zis: Binecuvântată ești tu între femei, și binecuvântat ești rodul pântecelui tău.

43. Și de unde mie aceasta, eu să vă maica Domnului meu la mine?

44. Că iată, cum fu glasul închinării tale întru urechile noastre, săltat-a pruncul cu bucurie în pântecele meu.

45. Și fericită este ceea ce a cresut că va fi săvârșirea celor zile ei dela Domnul.

46. Și a zis Mariam:

47. Mărește sufletul meu pre Domnul, și s'a bucurat

48. Isus Nav. 21, 11.

duhul meu de Dumnezeu Mântuitorul meu;

48. Că a căutat spre smerenia roabei sale. Că iată, de acum mă vor ferici toate neamurile;

49. Că mi-a făcut mie mărire cel puternic, și sfânt numele lui,

50. Și mila lui în neam și în neam spre cei ce se tem de el.

51. Făcut-a tărie cu brațul său, risipit-a pre cei mândri cu cugetul inimii lor.

52. Pogorît-a pre cei puternici de pre scaune, și a înălțat pre cei smeriți.

53. Pre cei flămânzi i-a umplut de bunătăți, și pre cei bogăți i-a scos afară deșerți.

54. Luat-a pre Israîl sluga sa, ca să pomenească mila;

55. Precum a grăit către părinții noștri, lui Avraam și seminției lui până în veac.

56. Și a rămas Mariam împreună cu dânsa ca la trei luni, și s'a întors la casa sa.

57. Iar Elisavetei i s'a im-

51. Is. 31, 9. 52. Ps. 32, 5.

53. I Imp. 2, 5.

54. Ps. 33, 11.

55. Fac. 17, 7, 19.

plinit vremea să nască, și a născut fiu;

58. Și au auzit cei ce locuiau împrejur și rudeniile ei, că a mărit Domnul mila sa cu dânsa, și se bucurau împreună cu dânsa.

59. Și a fost în ziua a opta, au venit să tae împrejur pruncul; și-l chemau pre numele tatălui lui: Zaharia.

60. Și răspunzând mama lui, a zis: Nu, ci se va chemă Ioan.

61. Și au zis către dânsa, că nimeni nu este întru rudenia ta, care să se cheme cu numele acesta.

62. Și au făcut semn tatălui lui, cum ar vrea să-l cheme pre dânsul.

63. Și cerând el panahidă a scris, zicând: Ioan va fi numele lui. Și s'au mirat toți.

64. Și i s'a deșchis gura lui îndată, și limba lui, și grăia, lăudând pre Dumnezeu.

65. Și s'a făcut frică preste toți cei ce locuiau împrejurul lor; și întru toată latura de prin munții Iudei s'au vestit toate cuvintele acestea.

58. Is. 41, 8. 59. Fac. 17, 12; Lev. 12, 3.

66. Și au pus toți cei ce auziau în inima lor, zicând: Oare ce va să fie pruncul acesta? Și mâna Domnului era cu dânsul.

67. Și Zaharia tatăl lui s'a umplut de Duh Sfânt și a prorocit, zicând:

68. Bine-este-cuvântat Domnul Dumnezeul lui Israil, că a cercetat și a făcut răscumpărare norodului său,

69. Și a ridicat corn de mântuire nouă, în casa lui David slugei sale;

70. Precum a grăit prin gura sfinților celor din veac proroci ai lui.

71. Mântuire de vrăjmași noștri, și din mâna tuturor celor ce ne urăsc pre noi;

72. Să facă milă cu părinții noștri și să-și aducă aminte de legătura lui cea sfântă,

73. De jurământul care s'a jurat către Avraam părintele nostru;

74. Să ne deă nouă, fără de frică, din mâinile vrăjmașilor noștri izbăvindu-ne.

75. Să-i slujim lui întru

66. Is. 1, 3 și 3, 22. 68. Ps. 103, 13.

69. Ps. 103, 17. 70. Ier. 23, 6;

Fapt. 3, 21. 73. Fac. 22, 16.

74. Ier. 31, 33. 75. Colas. 1, 22.

șințenie și întru dreptate înaintea lui, în toate zilele vieței noastre.

76. Și tu, pruncule, prorocului Prea-Inmărt te vei chemă, că vei merge înaintea fetei Domnului să gătești căile lui;

77. Ca să dai cunoștința măntuirei norodului lui întru erarea păcatorilor lor,

78. Pentru milostivirea milă Dumnezeului nostru, în care ne-a cercetat pre noi rănitul din înnălțime,

79. Ca să lumineze celor ce șeadeau întru întuneric și în umbra morței, să îndepărteze picioarele noastre în calea păcei.

80. Iar pruncul creșteă și în întăriri cu duhul, și a fost în pustie până în ziua arătată lui către Israil.

CAPITOLUL II.

Născerea lui Hristos. Îngerii vestesc păstorilor Născerea lui. Aducerea lui Iisus în Biserică. Simeon și Ana. Iisus în Biserică întrebându-se cu dascălii legei.

Și a fost în zilele acelea, e-

șit-a poruncă dela Chesa-

70. Mat. 3, 8. 77. Ier. 31, 34.

78. Mat. 4, 2; Zah. 3, 9; 6, 12.

79. Is. 9, 2.

II. 4. Mih. 5, 4, s.; Mat. 2, 6.

7. Mat. 1, 25 și 1, 13; Dan. 7, 10.

2, 10.

împrejurul lor; și s'au înfricoșat cu frică mare.

10. Și le-a zis lor îngerul: Nu vă temeți, că iată vescere vouă bucurie mare, care va fi la tot norodul.

11. Că s'a născut vouă astăzi Mântuitor, care este Hristos Domnul, în cetatea lui David.

12. Și acesta *va fi* vouă semn: Află-veți un prunc înfășat, culcat în esle.

13. Și îndatăși s'a făcut, împreună cu îngerul, multime de oaste cerească, lăudând pre Dumnezeu și zicând:

14. Slavă lui Dumnezeu întru cei de sus, și pre pământ pace, între oameni bunăvoie.

15. Și a fost dacă s'au dus dela dânsii îngerii la cer, și păstorii au zis unii către alții: Să mergem dară până la Vitleem și să vedem cuvântul acesta ce s'a făcut, care Domnul a arătat nouă.

16. Și au venit degrabă și au aflat pre Mariam și pre Iosif și pruncul culcat în esle.

17. Și văzând au spus pentru cuvântul ce se grăise lor de pruncul acesta.

14. Is. 57, ₁₉; Efes. 2, ₁₄.

LUCA

2, 24.

18. Și toți cei ce au auzit s'au mirat de cele ce s'au zis de păstori către dânsii.

19. Iar Mariam păzidă toate cuvintele acelea, punându-le întru inima sa.

20. Și s'au întors păstorii, slăvind și lăudând pre Dumnezeu de toate cele ce au auzit și au văzut, precum s'a zis către dânsii.

21. Și când s'au umplut opt zile, ca să-l tăie pre el împrejur, s'a chemat numele lui: **Iisus**, care s'a numit de înger mai înainte de a se zemisli el în pântece.

22. Și când s'au umplut zilele curățirei ei, după legea lui Moisi, l-au suit pre el în Ierusalim, ca să-l pună înaintea Domnului,

23. (Precum este scris în legea Domnului: Toată partea bărbătească ce deschide pântecele, sfânt Domnului se va chemă);

24. Și ca să dea jertfă, după ceea ce s'a zis în legea Domnului, o pereche de turturtele, sau doi pui de porumb.

21. Fac. 17, ₁₂; Lev. 12, ₃; Luc. 1, ₃₁; 22. Lev. 12, ₃. 23. Eș. 13, ₂.

24. Lev. 12, ₈.

9, 96.

LUCA

2, 40.

25. Și iată, era un om în Ierusalim, nume Simeon; și omul acela era drept și temător de Dumnezeu, așteptând măngăarea lui Israel, și Duh Sfânt era preste dânsul.

26. Și era lui făgăduit de către Duhul Sfânt să nu vadă moarte până ce va vedea pre Hristosul Domnului.

27. Și a venit cu Duhul în biserică, când au adus înăuntru părinții pre Iisus pruncul, ca să facă ei după obiceiul legei pentru el.

28. Și acela l-a luat pre dânsul în brațele sale și binecuvântat pre Dumnezeu și a zis:

29. Acum slobozește pre robul tău, Stăpâne, după cuvantul tău, în pace;

30. Că văzură ochii mei măntuirea ta,

31. Care o ai gătit înaintea feței tuturor noroadelor;

32. Lumină spre descoacerirea neamurilor, și slava noastrăului tău Israel.

33. Și era Iosif și mama lui înrându-se de cele ce se grăsuiau pentru dânsul.

34. Și l-a binecuvântat pre

35. Is. 8, ₁₄; Rom. 9, ₂₉; I Petr. 2, ₇.

dânsii Simeon, și a zis către Mariam mama lui: lată, acesta este pus spre căderea și scularea a multora întru Israel, și spre semnul căruia î se va zice împotriva.

35. (Și prin însuși susținut tău va trece sabie), ca să descopere dela multe inimi cugetele.

36. Și era Ana prorocita, fata lui Fanuil, din neamul lui Asir. Aceasta îmbătrânișcă în zile multe, care trăise cu bărbatul său șapte ani din fecioia sa,

37. Și aceasta *a fost* văduvă ca la optzeci și patru de ani, care nu se depărta de la biserică, cu posturi și cu rugăciuni, slujind *Iui Dumnezeu* ziua și noaptea;

38. Și aceea într'acel ciasenind, se mărturisă Domnului și grăjă pentru dânsul tuturor celor ce așteptau măntuire în Ierusalim.

39. Și după ce au săvârșit ei toate după legea Domnului, s'au întors în Galileea, în cetatea lor Nazaret.

40. Iar pruncul creștează și se întărișă cu duhul, umplân-

37. I Imp. 1, ₂₂; I Tim. 5, ₅.

du-se de înțelepciune; și darul lui Dumnezeu era preste dânsul:

41. Si se duceau părinții lui în fiecare an în Ierusalim, la praznicul paștilor.

42. Si când a fost de doi-sprăzece ani, suindu-se ei în Ierusalim, după obiceiul praznicului,

43. Si sfârșind zilele, când s'au întors ei, a rămas Iisus pruncul în Ierusalim; și n'au știut Iosif și mama lui.

44. Si socotind că este el cu alte soții, au venit eale de o zi; și l-au căutat pre el prin rudenii și prin cunoșcuți,

45. Si neaflându-l, s'au întors în Ierusalim, căutându-l pre el.

46. Si a fost, după trei zile l-au aflat în biserică, șezând în mijlocul dascălilor, ascultându-i și întrebându-i pre ei.

47. Si se minunau toți, cei ce-l auziau pre dânsul, de pri-cereea și de răspunsurile lui.

48. Si văzându-l pre el, s'au spăimântat și a zis către el mama lui: Fiule, căci ai făcut nouă așa? Iată, tatăl tău

41. Es. 84, ₂₃. 47. Mat. 7, ₂₁; Marc. 1, ₂₂.

și eu dorindu-te, te căutam.

49. Si a zis către dânsii: Ce este că mă căutați? Au n'afii știut că întru cele ce sănt ale Tatălui meu se cade mie să fiu?

50. Si ei n'au înțeles gra-iul care a grăit lor.

51. Si s'a pogorât împreună cu dânsii și a venit în Nazaret și era supunându-se lor. Lar mama lui păziă toate gra-iurile acestea în inima sa.

52. Si Iisus sporă cu în-țelepciunea și cu vârsta și cu harul la Dumnezeu și la oameni.

CAPITOLUL III.

Propoveduirea lui Ioan și Mărturia lui despre Hristos. Botezul lui Hristos și povestirea neamului său.

Iar în anul al cincisprezecelea al împărației lui Tiberie Chesarului, domnind Pilat din Pont în Judeea, și Irod stăpânind a patra parte pre Galileea, iar Filip, fratele lui, stăpânind a patra parte pre Ituria și pre laturea Trahoniei, și Lisanie a patra parte stăpânind pre Aylinia;

2. In zilele arhieilor Ana și Caiafa, fost-a cuvântul lui

Dumnezeu către Ioan fiul Zahariei în pustie.

3. Si a venit în toată latu-rea lordanului, propoveduind botezul pocăinței întru ertare păcatelor;

4. Precum este scris în car-tea cuvintelor Isaei prorocu-lui, care zice: Glasul celui ce strigă în pustie: Gătiți calea Domnului, drepte faceți cărăriile lui.

5. Toată valea se va um-pără, și tot muntele și măgu-ra se va smeri; și vor fi cele strâmbă drepte, și cele colțu-roase căi netede;

6. Si va vedea tot trupul mantuirea lui Dumnezeu.

7. Deci ziceă noroadelor celor ce mergeau să se bo-teze dela el: Pui de năpâr-ci, cine v'a arătat vouă ca să fu-gi de mânia ceea ce va să fie?

8. Făceți dar roduri vred-nice de pocăință, și nu înce-peți a zice întru voi: Tată a-vem pre Avraam; că zic vouă, că poate Dumnezeu și din petrele acestea să ridice fiu-l Avraam.

III. 3. Mat. 3, 1; Marc. 1, 4; Ioan 3, 4; Is. 40, 5; 6. Is. 52, 10; Mat. 3, 1, 5.

9. Că iată și securea la ră-dăcina pomilor zace; deci, tot pomul care nu face roadă bu-na se tae și în foc se aruncă.

10. Si-l întrebau pre el no-roadele, zicând: Dar ce vom face?

11. Răspunzând, ziceă lor: Cel ce are două haine, să dea celui ce n'are; și cel ce are bucate, asemenea să facă.

12. Si au venit și vameșii să se boteze dela dânsul, și au zis către el: Invățătorule, ce vom face?

13. Iar el a zis către dânsii: Nimic mai mult decât este rânduit vouă, să nu faceți.

14. Si-l întrebau și ostașii, zicând: Si noi ce vom face? Si a zis către dânsii: Pre ni-meni să nu asupriți, nici să clevețiți, și să vă îndestulați cu lefile voastre.

15. Iar aşteptând norodul și cugetând toți întru inimele sale de Ioan, ca nu cumva el să fie Hristos,

16. Răspuns-a Ioan tutu-ror, zicând: Eu cu apă vă bo-tez pre voi; dar vine cel mai tare decât mine, căruia nu sănt vrednic a-i dezlegă cu-reaua încălțămintelor lui. A-

3. 17.

LUCA

cesta va boteză pre voi cu Duhul Sfânt și cu foc;

17. A cărui lopată este în mâna lui, și va curățî aria sa, și va adună grâul în jiduia sa, iar plevele le va arde cu focul nestins.

18. Multe încă și altele binevestiâ norodului, mânghindu-l.

19. Iar Irod, cel a patra parte stăpânitor, muștrat fiind de el, pentru Irodiada muierea frăține-său, și pentru toate reale care a făcut Irod,

20. A adaus și aceasta preste toate, și a închis pre loan în temniță.

21. Și a fost dacă s'a botezat tot norodul, și Iisus botezându-se și rugându-se, s'a deschis cerul,

22. Și s'a pogorât Duhul Sfânt cu chip trupesc, ca un porumb, preste dânsul; și glas din cer s'a făcut, zicând: Tu ești Fiul meu cel iubit, intru tine bine am voit.

23. Și acest Iisus era ca de treizeci de ani începând, fiind (precum se socotia) fiul lui Iosif, al lui Ilie,

20. Mat. 11, 2. 21. Mat. 3, 16;
Marc. 1, 10; Ioan 1, 32. 22. c. 9, 35.

3. 34

24. Al lui Matat, al lui Leví, al lui Melhi, al lui Iané, al lui Iosif,

25. Al lui Matatia, al lui Amos, al lui Naum, al lui Eslî, al lui Nanghe,

26. Al lui Maat, al lui Matatia, al lui Semein, al lui Iosih, al lui Iodâ,

27. Al lui Ioanán, al lui Risá, al lui Žorovável, al lui Salatiil, al lui Nirí,

28. Al lui Melhi, al lui Adi, al lui Cosám, al lui Elmadám, al lui Ir,

29. Al lui Iisus, al lui Elièzer, al lui Iorim, al lui Matat, al lui Leví,

30. Al lui Simeon, al lui Iuda, al lui Iosif, al lui Ionam, al lui Eliachim,

31. Al lui Meleá, al lui Mená, al lui Matatá, al lui Natam, al lui David,

32. Al lui Iesé, al lui Iovid, al lui Voos, al lui Salá, al lui Naason,

33. Al lui Aminadav, al lui Arám, al lui Esrom, al lui Farès, al lui Iuda,

34. Al lui Iacov, al lui Isa-

31. II Imp. 5, 14. dela adam
32. Rut. 4, 22.
33. Fac. 29, 35. 73 generări

8. 35.

LUCA

âe, al lui Avraám, al lui Tára, al lui Nahor,

35. Al lui Seruh, al lui Ragan, al lui Faléc, al lui Ever, al lui Salá,

36. Al lui Cainan, al lui Araxad, al lui Sim, al lui Noe, al lui Lameh,

37. Al lui Matusalá, al lui Knoh, al lui Iáret, al lui Melegel, al lui Cainam,

38. Al lui Enos, al lui Sit, al lui Adam, al lui Dumnezeu.

CAPITOLUL IV.

Pustul și ispitierea lui Iisus. El învăță în sinagogă. Este amenințat de Iudei. Vindecă felurite boale.

Iar Iisus plin de Duhul Sfânt s'a întors dela lordan, și s'a dus de Duhul în pustie,

2. Patruzeci de zile ispindu-se de diavolul. Și n'a mânat nimic în zilele acelea. Și slăbindu-se ele, mai pre urmă a flămând.

3. Și a zis lui diavolu: De ești Fiul lui Dumnezeu, zi pe-trei acestea să se facă pâne.

4. Și a răspuns Iisus către el, zicând: Scris este, că nu

11. I. Mat. 4, 1, s; Marc. 1, 12, s.

4. A doua Leg. 8, 5.

numai cu pâne va trăi omul, ci cu tot graiul lui Dumnezeu.

5. Și suindu-l pre el diavolul într'un munte înalt, i-a arătat lui toate împărățiile lumii, într'o clipeală de vreme.

6. Și i-a zis lui diavolul: Tie voiu dă stăpânirea aceasta toată și slava lor, că mie este dată, și ori căruia voesc o dau pre ea.

7. Deci, tu de te vei închină înaintea mea, va fi a ta toată.

8. Și răspunzând Iisus, a zis lui: Mergi înapoia mea, Sata-no, că scris este: Domnului Dumnezeului tău să te închină, și lui unuia să-i slujești.

9. Și l-a dus pre el în Ierusalim și l-a pus pre dânsul pre aripa bisericei, și i-a zis lui: De ești Fiul lui Dumnezeu, aruncă-te pre sineți de aici jos;

10. Că scris este, că îngeriorilor săi va porunci pentru tine, ca să te păziască;

11. Și: Pre mâni te vor ridică, ca să nu-ți împedeci de peatră piciorul tău.

12. Și răspunzând Iisus, a zis lui, că s'a scris: Să nu

8. A doua Leg. 6, 13. 10. Ps. 90, 11.

12. A doua Leg. 6, 16.

ispitești pre Domnul Dumnezeul tău.

13. Si sfârșind diavolul totă ișpita, a fugit dela dânsul până la o vreme.

14. Si s'a întors Iisus într-o puterea Duhului în Galileea, și vestea a eşit despre el în toată laturea aceea.

15. Si el învăță în sinagogile lor, slăvindu-se de toți.

16. Si a venit în Nazaret, unde era crescut, și a intrat după obiceiul său în ziua sămbetei în sinagogă, și s'a scutat să cetăscă.

17. Si i s'a dat lui carteia Isaiei prorocului. Si deschizând carteia, a aflat locul unde era scris:

18. Duhul Domnului preste mine, pentru care m'a uns bine-a-vesti săracilor; m'a trimis a tămădui pre cei zdrobiți la inimă, a propovedui robilor ertare și orbilor vedere, a slobozi pre cei sfărămati, într-o ușurare,

19. A propovedui anul Domnului priimut.

20. Si închizând carteia, o

14. Mat. 4, ¹²; Marc. 1, ¹⁴.

16. Mat. 18, ⁵³; s.; Marc. 6, ¹; Neem. 8, ⁴, s. 18. Is. 61, ¹.

a dat slugei, și a șezut; și ochii tuturor din sinagogă erau privind spre el.

21. Si a început a zice către dânsii, că astăzi s'a plinuit scriptura aceasta într-o rechile voastre.

22. Si toți îl mărturisau pre el, și se mirau de cuvintele darului care eșau din gura lui. Si ziceau: Au nu este acesta feciorul lui Iosif?

23. Si a zis către ei: Cu adevărat veți zice mie pilda aceasta: Dostorule, vindecă-te pre sineți; câte am auzit că s'au făcut în Capernaum, fă și aici în patria ta.

24. Si a zis: Amin grăesc vouă, că nici un proroc nu este priimut în patria sa;

25. Si într-adevăr grăesc vouă: Multe văduve erau în zilele lui Ilie în Israel, când s'a încliat cerul trei ani și șease luni, cât s'a făcut foamea mare preste tot pământul.

26. Si către nici una dintr-acelea n'a fost trimis Ilie, fără numai la Sarepta Sidonului, la o muiere văduvă.

23. Mat. 4, ¹³; 24. Ioan 4, ⁴⁴.

25. III Imp. 17, ¹¹, și 18, ¹; Iac. 5, ¹⁷.

27. Si mulți leproși erau în zilele lui Elisei prorocului în Israel, și nici unul dintr-înșii nu s'a curățit, fără numai Neeman Sirianul.

28. Si s'au umplut toți de mânie în sinagogă, auzind acestea.

29. Si sculându-se l-au scos pre el afară din cetate, și l-au dus pre el până în sprânceana muntelui pre care era zidită cetatea lor, ca să-l aruncejos;

30. Dar el trecând prin mijlocul lor, s'a dus,

31. Si s'a pogorât în Caper-naum, cetate a Galileei, și era învățându-i pre ei sămbăta.

32. Si se spăimântau de învățătura lui, căci cu stăpânire era cuvântul lui.

33. Si în sinagogă era un om, care avea duh de drac necurat, și a strigat cu glas mare,

34. Grăind: Lasă, ce este nouă și te Iisuse Nazarineanule? Ai venit să ne perzi pre noi? Te știu pre tine cine ești. Sfântul lui Dumnezeu.

35. Imp. 5, ¹⁴. 30. Ioan 8, ⁵⁹.

36. Mat. 4, ¹¹; Mar. 1, ²¹; Ioan

8, ¹¹; Mat. 7, ²⁶ și 22, ²⁵; Ioan

13, c. 1, ¹³; Marc. 1, ²².

35. Si l'a certat pre el Iisus, grăind: Taci, și ești dintr-o insul. Si aruncându-l pre el dracul în mijloc, a eşit dintr-o insul, nimic vătămându-l pre el.

36. Si s'a făcut spaimă prete toți, și se întebau între sine, zicând: Ce este cuvântul acesta? căci cu stăpânire și cu putere poruncește duhurile celor necurate, și iasă.

37. Si se duceau vestea de el în tot locul cel de prin prejur.

38. Si sculându-se din sinagogă, a intrat în casa lui Simon. Iar soacra lui Simon era cuprinsă de friguri mari, și l-a urugat pre el pentru dânsa.

39. Si stând lângă ea, a certat frigurile și o au lăsat pre dânsa, și îndată sculându-se, slujă lor.

40. Si apunând soarele, toți cății aveau bolnavi cu multe feluri de boale, i-au dus pre ei către dânsul, iar el pre fiecare din ei punându-și mâniile, i-a tămăduit pre ei.

41. Si eșau și draci din mulți, strigând și grăind, că tu ești Hristosul, Fiul lui Dumnezeu. Si certându-i, nu-i lăsa pre dânsii să grăiască,

38. Mat. 8, ¹⁴, s. 40. Marc. 1, ³², s.

căci îl știau că el este Hristos, a zis către Simon: Depărtea-

ză-o la adânc și aruncați mrejele voastre spre vânare.

42. Și făcându-se ziua, e-
sind s'a dus în loc pustiu; și
noroadele căutau pre dânsul,
și au venit până la dânsul, și-l
țineau pre el ca să nu se ducă
dela dânsii.

43. Iar el a zis către ei: Se
cade mie să vestesc și altor
cetăți împărația lui Dumne-
zeu, că spre aceasta sănt tri-
mis.

44. Și era propoveduind în
sinagogurile Galileei.

CAPITOLUL V.

*Minunata pescuire. Leprosul. Slăbă-
nogul. Levi vameșul. Ospățul lui
Iisus cu vameșii. Despre post.*

Si a fost când îl îmbulziă pre-
vântul lui Dumnezeu, și el stă-
lângă iezerul Ghenisaretului,

2. Și a văzut două corăbii
stând lângă iezer; iar pesca-
rii eșind dintr'însele, spălu-
mrejele.

3. Și intrând într'o corabie,
care era a lui Simon, l-a ru-
gat pre el să o depărteze puțin
dela pământ; și șezând în-
văță pre noroade, din corabie.

4. Iar dacă a încetat a grăi,

V. 1. Marc. 1, 18.

5. Și răspunzând Simon, a
zis lui: Invățătorule, toată
noaptea ostenindu-ne, nimic
n'am prins; dar după cuvântul
tău voi aruncă mreaja.

6. Și aceasta făcând, au
prins multime multă de pești,
și se rupea mreaja lor.

7. Și au făcut semn soților
sale, care erau într'altă cora-
bie, ca să vină și să le ajute
lor. Și au venit, și au umplut
amândouă corăbile, cât se a-
fundau ele.

8. Iar Simon Petru văzând,
a căzut la picioarele lui Iisus,
grăind: Ești dela mine, că om
păcătos sănt, Doamne.

9. Că-l cuprinse pre el
spaimă, și pre toți cei ce erau
cu dânsul, pentru vânarea
peștilor pre care prinseseră,

10. Așijderea și pre Iacob,
și pre Ioan, feciorii lui Zeve-
dei, carii erau soții lui Simon.
Și a zis Iisus către Simon: Nu
te teme, de acum vei vâna
oameni.

11. Și scoțând amândouă
corăbile la pământ, lăsând
toate, au mers după dânsul.

12. Și a fost când era el într'una din cetăți, iată un om era plin de lepră, și văzând pre Iisus a căzut pre fața sa și s'a rugat lui, grăind: Doamne, de vei vreă, poți să mă curățești.

13. Și tinzând mâna, s'a atins de dânsul, zicând: Voesc; să-l ducă pre unde să-l ducă, pentru norod, su-
indu-se d'asupra acoperi-
mântului, printre cărămizi
l-au slobozit pre dânsul cu
patul în mijloc, înaintea lui

14. Și el a poruncit lui, ni-
mârui să nu spue; ci mergi
la arată pre sinești preotu-
lui, și du pentru curățenia ta,
precum a poruncit Moisi, în-
tru mărturie lor.

15. Iar cuvântul mai mult
străbatea pentru dânsul, și se
adunau noroade multe ca să
dela dânsul de boalele sale.

16. Iar el se duceă în pus-
tie și se rugă.

17. Și a fost într'una din
zile, și el era învățând; și se-
deau Fariseii și învățătorii le-
iei, cari veniseră din toate
țările Galileei, și ale Iudeei,
și ale Ierusalimului; și pute-

17. Mat. 8, 1; Marc. 1, 40, 8.

18. Lev. 14, 1.

19. Marc. 1, 45, s.

18. Mat. 9, 2; Marc. 2, 2; Fapt.

9, 33; 21. Is. 43, 26.

are Fiul Omului pre pământ
a ertă păcatele (a zis slăbă-
nogului): Tie grăesc: Scoală,
și luând patul tău, mergi la
casa ta.

25. Și îndatăși sculându-se
înaintea lor, a luat patul pre
care zacea și s'a dus la casa
sa, slăvind pre Dumnezeu.

26. Și spaimă a cuprins pre
toți, și slăviau pre Dumnezeu,
și s'au umplut de frică, gră-
ind: Am văzut lucruri minu-
nate astăzi.

27. Și după acestea a eșit
și a văzut pre un vameș, a-
nume Levi, șezând la vamă,
și i-a zis lui: Vino după mine.

28. Și lăsând toate, s'a scu-
lat și a mers după dânsul.

29. Și i-a făcut Levi lui os-
păt mare în casa sa. Și eră
norod mult de vameșii și de
alții, cari ședeau cu ei.

30. Și cărtiau Cărturarii lor
și Fariseii către ucenicii lui,
grăind: Pentruce cu vameșii
și cu păcătoșii mâncăți și beți?

31. Și răspunzând Iisus a
zis către ei: N'au trebuință de
doctor cei sănătoși, ci, cei bol-
navi.

32. Nu am venit să chem

27. Mat. 9, 9; Marc. 2, 14.

pre cei drepti, ci pre cei pă-
cătoși la pocăință.

33. Iar ei au zis către el:
Pentruce ucenicii lui Ioan
postesc adeseori și rugăciuni
fac, aşijdere și ai Fariseilor,
iar ai tăi mânancă și beau?

34. Iar el a zis către dânsii:
Au doară puteți pre fiilii
nunței să-i faceți să postias-
că pe câtă vreme este mirele
cu dânsii?

35. Dar vor veni zile, când
se va luă mirele dela dânsii,
și atunci vor posti într'acele
zile.

36. Și grăia și pilda către
dânsii: Nimeni nu pune petec
de haină nouă la *haină*
veche; iar de nu, și pre cea
nouă o rupe, și la cea veche
nu se potrivește petecul cel
ce este dela cea nouă.

37. Și nimeni nu pune vin
nou în foi vechi; iar de nu,
va sparge vinul cel nou pre
foi, și el se va vărsă, și foile
vor peri;

38. Ci vinul nou se cade
să-l pună în foi noui; și a-
mândouă se vor țineă.

39. Și nimenea care beă de
cel vechiu, îndată voește de

33. Mat. 9, 14; Marc. 2, 18.

6, 1. cel nou; că zice: Cel vechiu
mai bun este.

CAPITOLUL VI.

*Ucenicii rup spice sămbăta. Omul
nu măna uscată. Chemarea Apo-
stolului. Fericirile. Înbirea de vrăjmaș.
A nu judeca pe aproapele. Zidirea
pe temelie bună.*

Și a fost într'o sămbătă, a
două după cea dintâi, tre-
să el prin semănături, și
mulgeau ucenicii lui spice
și mâncau, frecându-le cu mă-
nilă.

9. Iar oare cări din Farisei
lau zis lor: Ce faceți care
nu se cade a face sămbăta?

10. Și răspunzând Iisus a
către dânsii: Nici aceasta
n'apă ești, ce a făcut Dăvid
când a flămând el însuși și
cei ce erau cu dânsul?

11. Cum a intrat în casa lui
Dumnezeu și a luat pâniile
punerei înainte și a mâncau,
și a dat și celor ce erau cu
ei care nu se cădeau să le mă-
nance, fără numai preoții?

12. Iar ei s'au umplut de
nebunie și vorbiau unul cu
alțul, ce ar fi făcut lui Iisus.

13. Și când s'a făcut ziua,

Mat. 12, 1; Marc. 2, 28.

1 imp. 21, 4.

6. Și a fost și în altă săm-
bătă a intrat el în sinagogă
și învăță. Și eră acolo un om
a cărui mâna cea dreaptă eră
uscată.

7. Și il pândiau pre el Că-
turarii și Fariseii, de-l va vin-
decă sămbăta, ca să afle vina
asupra lui.

8. Dar el știa gândurile lor,
a zis omului care avea mă-
na uscată: Scoală-te și stăi
în mijloc. Iar el sculându-se,
a stătut.

9. Atunci a zis Iisus către
dânsii: Intrebă-voiu pre voi:
Ce se cade sămbăta, bine a
face sau rău a face? susțet a
mântui sau a perde?

10. Și căutând spre toți a-
ceștia, a zis lui: Intindeți măna
ta. Iar el a făcut aşa. Și a ve-
nit mâna lui la starea cea dintâi,
sănătoasă ca și ceealaltă.

11. Iar ei s'au umplut de
nebunie și vorbiau unul cu
alțul, ce ar fi făcut lui Iisus.

12. Și a fost în zilele aces-
tea, a eșit la munte să se roa-
ge; și toată noaptea a petre-
cut întru rugăciunea lui Dum-
nezeu.

13. Și când s'a făcut ziua,

13, c. 9, 1; Marc. 3, 13, s.

a chemat pre ucenicii săi, și alegând dintre dânsii doisprezece, pre carii și apostoli i-a numit,

14. Pre Simon (pre care l-a și numit Petru) și pre Andrei fratele lui, pre Iacob și pre Ioan, pre Filip și pre Bartolomei,

15. Pre Matei și pre Toma, pre Iacob al lui Alfei și pre Simon ce se cheamă Zilotis,

16. Pre Iuda al lui Iacob și pre Iuda Iscarioteanul, care s'a săcut și vânzător.

17. Si pogorându-se cu dânsii și stătut în loc săs, și mulțimea ucenicilor lui, și mulțimea multă de norod din toată Iudeea și din Ierusalim și de pre lângă marea Tirului și a Sidonului, carii veniseră să-l asculte pre el și să se tăma-duască de neputințele sale,

18. Si cei ce se chinuiau de duhuri necurate, și se vindecau.

19. Si tot norodul căută să se atingă de el, că putere eșă din el, și vindecă pre toți.

20. Si el ridicându-și ochii săi spre ucenicii lui, zicea: Fericiti sănțetii săracilor, că a

17. Marc. 3, 7, s. Mat. 4, 24, s.

voastră este împărăția lui Dumnezeu.

21. Fericiti sănțetii carii flămândiți acum, că vă veți sătură. Fericiti sănțetii carii plângeti acum, că veți râde.

22. Fericiti veți fi când vă vor urî pre voi oamenii, și când vă vor despărți pre voi, și vă vor ocări, și vor scoate numele vostru ca un rău pentru Fiul Omului.

23. Bucurăți-vă într'acea zi și săltați, că iată, plata voastră multă este în ceruri; că într'acest chip făceau prorocilor părinții lor.

24. Însă vai vouă bogaților, că vă luați măngâarea voastră.

25. Vai vouă celor ce sănțetii sătui acum, că veți flămândiți. Vai vouă celor ce rădeți acum, că veți plânge și veți tângui.

26. Vai vouă, când vă vor zice bine toți oamenii; că într'acest chip făceau prorocilor celor minciinoși părinții lor.

27. Ci vouă grăesc, celor ce auziți: Iubiți pre vrăjmașii

24. Amos 6, 1; Iac. 5, 1.

25. Is. 10, 16.

voștri, bine faceți celor ce vă urăsc pre voi,

28. Bine-cuvântați pre cei ce vă bleastemă pre voi, și vă rugați pentru cei ce vă fac vănuă necaz.

29. Celui ce te bate pre tine preste o față a obrazului, întoarce-i lui și cealaltă; și celui ce îți ia haina, nu-i opri lui și cămașa.

30. Si tot celuia ce cere dela tine, dă-i; și dela celuia ce îți îl ale tale, nu cere înapoi.

31. Si precum voiți ca să vă facă vouă oamenii, și voi faceți lor așijdereea.

32. Si de iubiți pre cei ce vă iubesc pre voi, ce dar este vouă? că și păcătoșii iubesc pre cei ce îi iubesc pre dânsii.

33. Si de faceți bine celor ce vă fac vouă bine, ce dar este vouă? că și păcătoșii au facut.

34. Si de dată împrumut cei delă cari nădăduți a luă, ce har este vouă? că și păcătoșii dau păcătoșilor împrumut, ca să îl întocmai.

35. Ci iubiți pre vrăjmașii

36. Eș. 34, 6; Ps. 102, 8, 13.

37. Rom. 2, 1, 38. Marc. 4, 24.

40. Ioan 15, 30.

41. Mat. 7, 2.

voștri, și faceți bine, și dați împrumut, nimic nădăduind, și va fi plata voastră multă, și veți fi fiul celui Prea-Innalt;

că el este bun spre cei nemulțumitori și spre cei răi.

36. Deci, fiți milostivi precum și Tatăl vostru este milostiv.

37. Nu judecați, și nu vă veți judeca; nu osândiți, și nu vă veți osândi; erăti, și vi se va erătă;

38. Dați, și vi se va dă vouă; măsură bună, îndesată și clătită și pre d'asupra vărsându-se vor dă în sănul vostru; căci cu acceași măsură cu care veți măsura, se va măsură vouă.

39. Si le-a zis lor și pildă: Au doară poate orb pre orb să povătuiască? Au nu amândoi vor cădeă în groapă?

40. Nu este ucenic mai presus de dascălul său; dar tot cel desăvârșit, va fi ca dascălul său.

41. Si ce vezi ștercul cel ce este în ochiul fratelui tău, iar

36. Eș. 34, 6; Ps. 102, 8, 13.

37. Rom. 2, 1, 38. Marc. 4, 24.

40. Ioan 15, 30.

41. Mat. 7, 2.

bârna care este în ochiul tău n'o simți?

42. Sau cum poți zice fratelui tău: Frate, lasă să scot ștercul care este în ochiul tău, însuți nevăzând bârna care este în ochiul tău? Fățarnice, scoate întâi bârna din ochiul tău, și atunci vei vedea să scoși ștercul care este în ochiul fratelui tău.

43. Că nu este pom bun care face roadă rea, nici pom râu care face roadă bună.

44. Că tot pomul din roada sa se cunoaște; că nu adună smochine din mărăcini, nici din rug culeg struguri.

45. Omul cel bun din vistieria cea bună a inimii sale scoate cele bune; și omul cel râu din vistieria cea reă a inimii sale scoate cele rele; că din prisosința inimii grăește gura lui.

46. Și ce mă chemăți: Doamne, Doamne, și nu faceți cele ce vă zic?

47. Tot cela ce vine către mine și aude cuvintele mele și le face pre ele, voi arăta vouă cui este asemenea.

45. Mat. 12, ₃₅ 47. Rom. 2, ₁₃; Iac. 1, ₂₂.

48. Asemenea este omului ce și zidește casă, care a săpat și a adâncit și a pus temelia pre peatră; și vărsare de ape făcându-se, a lovit râul în casa aceea, și nu o a putut clăti pre ea, căci era intemeiată pre peatră.

49. Iar cela ce a auzit și n'a făcut, asemenea este omului care și-a zidit casa să pre pământ fără de temelie, în care a lovit râul și îndată a căzut, și s'a făcut sfârâmarea casei aceiea mare.

CAPITOLUL VII.

Vindecarea slugei Sulașului. Invarea fiului văduvei din Nain. Trimiterea lui Ioan. Muierea cea păcătoasă. Pilda cu cei doi datornici.

Si după ce a sfârșit toate cuvintele sale intru auzul norodului, a intrat în Capernaum.

2. Iar sluga unui sutaș fiind bolnavă, vrea să moară, care era la dânsul de cinste.

3. Și auzind de Iisus, a trimis la dânsul bătrâni ai ludeilor, rugându-l pre el ca să vină să mantuiască sluga lui.

4. Iar ei venind către Iisus îl rugau pre el cu deadinsul, zicând: Că este vrednic acela căruia vei dà aceasta;

5. Căci iubește neamul nostru, și sinagoga el o a zidit nouă.

6. Iar Iisus mergea cu dânsul. Și nefiind el departe de casă, a trimis la dânsul sutașul prieten, grăind lui: Doamne, nu te osteni; că nu sănătatea eră văduvă; și norod mult din cetate eră cu dânsa.

13. Și văzându-o pre dânsa Domnul, i s'a făcut milă de ea, și a zis ei: Nu plâng.

14. Și apropiindu-se, s'a atins de pat; iar cei ce îl duceau, au stătut, și el a zis: Tânărule, ie grăesc: Scăala-te!

15. Și a șezut drept mortul și a început a grăi. Și l-a dat pre el maicei lui.

16. Și a luat frică pre toți, și slăviau pre Dumnezeu, grăind, că proroc mare s'a sculat întru noi, și că a cercetat Dumnezeu pre norodul său.

17. Și a eșit cuvântul acesta de el întru toată ludeea și întru toată laturea.

18. Și au vestit lui Ioan, ucenicii lui, de toate acestea.

19. Și chemând Ioan pre

13. Mat. 9, ₃₆; Ier. 31, ₁₆.

17. Mat. 11, ₂.

doi din ucenicii săi, i-a trimis către Iisus, zicând: Tu ești cel ce vine, sau pre altul să aşteptăm?

20. Si venind către el bărbatii aceia, au zis: Ioan Botezătorul ne-a trimis pre noi către tine, zicând: Tu ești cel ce vine, sau pre altul să aşteptăm?

21. Si într'acel ciasă tămăduit pre mulți de boale și de răni și de duhuri rele, și a dat vedere multor orbi.

22. Si răspunzând Iisus, a zis lor: Mergeți și spuneți lui Ioan cele ce ați văzut și ați auzit; că orbii văd, și chiopii umblă, leproșii se curătesc, surzii aud, morții se scoală, săracilor să binevestește;

23. Si fericit este cel ce nu se va sminti întru mine.

24. Iar dacă s'au dus vestitorii lui Ioan, a început a grăi către noroade de Ioan: Ce ați eșit în pustie să vedetă? Au trestie clătită de vânt?

25. Dar ce ați eșit să vedetă? Au om îmbrăcat în haine moi? Iată, cei ce sănt în haine scumpe și petrec întru

22. Is. 35,
24. Mat. 11,

desfătare, în casele împărătești sănt.

26. Dar ce ați eșit să vedetă? Au proroc? Adevară grăesc vouă: și mai mult decât proroc.

27. Aceasta este de care este scris: Iată, eu trimit îngerul meu înaintea feței tale, care va găti calea ta înaintea ta.

28. Că zic vouă: Mai mare proroc între cei născuți din mueri decât Ioan Botezătorul nimeni nu este; iar cel mai mic întru împărăția lui Dumnezeu, mai mare decât el este.

29. Si tot norodul auzind, drept a mărturist pre Dumnezeu, botezându-se cu botezul lui Ioan.

30. Iar Fariseii și legiuitorii au lepădat dela sine sfatul lui Dumnezeu, nebotezându-se dela dânsul.

31. Deci, cu cine voiu asemănă pre oamenii neamului acestuia? Si cu cine sănt asemenea?

32. Asemenea sănt cu copiii ce sed în targ, și strigă unii către alții, și zic: Fluerat-am vouă și n'ați jucat, cântat-am de jale vouă și n'ați plâns.

30. Fapt. 13, 16. 31. Mat. 11, 16, 8.

33. Că a venit Ioan Botezătorul, nici pâne mâncând, nici vin bând, și ziceți: dracăre.

34. A venit Fiul Omului mâncând și bând, și ziceți: Iată om mâncător și băutor de vin, prieten vameșilor și păcătoșilor.

35. Si s'a îndreptat înțelepciunea dela toți fiui săi.

36. Si-l rugă pre el unul din Farisei, ca să mânânce cu el. Si intrând în casa Fariseului, a sezut.

37. Si iată, o muiere din satate, care era păcătoasă, înțelegând că șeade în casa Fariseului, aducând un alavastru cu mir,

38. Si stând lângă picioarele lui dinapoi, plângând a început a udă picioarele lui cu lacrimi, și cu perii capul ei le stergeă, și sărută picioarele lui, și le ungeă cu mir.

39. Iar văzând Fariseul care chemase pre el, a zis întru sine, grăind: Acesta de ar fi proroc, ar ști cine și ce fel de mulere este ceea ce se atinge de el, că este păcătoasă.

40. Si răspunzând Iisus, a

zis către el: Simone, am oare ce să-ți zic. Iar el a zis: Invățătorule, zi.

41. Doi datornici erau oare căruia cămătarnic; unul era dator cu cinci sute de dinari, iar celălalt cu cincizeci;

42. Si neavând ei cu ce plăti, amândurora le-a dăruit. Deci, care dintr'înșii, spune mi, mai mult va iubi pre el?

43. Iar Simon răspunzând a zis: Socotesc că acela căruia i-a dăruit mai mult. Iar el a zis lui: Drept ai judecat.

44. Si intorcându-se către muiere, a zis lui Simon: Vezi pre această muiere? Am intrat în casa ta, apă pre picioarele mele n'ai dat, iar aceasta cu lăcrimi mi-a udat picioarele mele și le-a șters cu părul capului ei.

45. Sărutare mie nu mi-ai dat, iar aceasta de când am intrat, n'a încetat sărutanându-mi picioarele mele.

46. Cu undelemn capul meu nu l-ai uns, iar aceasta cu mir mi-a uns picioarele mele.

47. Pentru aceea grăesc ție: Eartă-se păcatele ei cele multe, că a iubit mult. Iar cui se eartă puțin, iubește mai puțin.

48. Si a zis ei: Eartă-ți-se
ție păcatele tale!

49. Si au început cei ce se-
deau cu dânsul a grăi întru
sine: Cine este acesta care
eartă și păcate?

50. Si a zis către muiere:
Credința ta te-a mântuit,
mergi în pace.

CAPITOLUL VIII.

*Pilda Semănătorului. Muma și Fra-
ții lui Iisus. Certarea apelor. Legheon.
Fata mai marelui Sinagoge. Fe-
meea ce-i curgeă sânge.*

Si a fost după aceasta și el
sumblă prin cetăți și prin
sate, propoveduind și bine-
vestind împărăția lui Dumne-
zeu, și cei doisprezece cu
dânsul,

2. Si niște femei care erau
tămăduite de duhuri rele și
de boale: Maria ce se cheamă
Magdalina, dintru care eșise-
ră șapte draci,

3. Si Ioana femeea lui Hu-
sa, ispravnicul lui Irod, și Su-
sana și altele multe, care
slujiau lui din avuțiile sale.

4. Si adunându-se norod

48. Mat. 9, ²; VIII. 2. Marc. 15, ⁴⁰ și 16, ⁹.
4. Mat. 13, ³; Marc. 4, ².

48. Mat. 9, ²; VIII. 2. Marc. 15, ⁴⁰ și 16, ⁹.
4. Mat. 13, ³; Marc. 4, ².

mult, și cei de prin cetăți ve-
nind către dânsul, a zis prin
pildă:

5. Eșit-a semănătorul să
seamene semânța sa. Si se-
mânând el, una a căzut lângă
cale și s'au călcăt și paserile
cerului o au mâncaț.

6. Si alta a căzut pre pe-
atră, și dacă a răsărit s'a uscat,
pentru că n'avea umezeală.

7. Si alta a căzut în mijlo-
cul spinilor, și crescând spi-
nii o au înneacă pre ea.

8. Si alta a căzut pre pă-
mânt bun, și crescând a făcut
rod însutit. Acestea grăind,
a strigat: Cela ce are urechi
de auzit, să audă.

9. Si l-au întrebat pre el
ucenicii lui, zicând: Ce este
pilda aceasta?

10. Iar el a zis: Vouă este
dat a săi tainele împărăției lui
Dumnezeu, iar celorlalți în
pilde, ca văzând să nu vadă,
și auzind să nu înțeleagă.

11. Iar pilda este aceasta:
Semânța este cuvântul lui
Dumnezeu.

12. Iar cea de lângă cale
sânt cei ce aud; apoi vine di-

10. Is. 6, ^{9, 10}; Mat. 13, ¹⁴; Marc.
4, ¹²; Ioan 12, ⁴⁰; Fapt. 28, ²⁵.

avolul și iă cuvântul din ini-
ma lor, ca nu cumva crezând
să se mantuiască.

13. Iar cea de pre peatră,
sânt cei carii când aud, cu bu-
curie priimesc cuvântul; dar
aceștia rădăcină n'au, carii pâ-
nă la o vreme cred, și în vre-
me de ispătă se leapădă.

14. Iar ceea ce a căzut în
spini, aceștia sănt carii au a-
uzit, dar cu grijile și cu bogă-
țile și cu dulceațurile vieței ac-
cesee umblând, se înneacă
și nu săvârșesc roadă.

15. Iar cea de pre pământ
bun, aceștia sănt carii cu ini-
mă bună și curată auzind cu-
vântul îl tin și fac roadă în-
tru răbdare.

16. Si nimeni aprinzând lu-
mina o acopere pre dânsa cu
vas, sau o pune sub pat, ci
o pune în sfeșnic, ca cei ce in-
tră să vadă lumină.

17. Că nu este lucru de tai-
nă, care să nu se arăte, nici
lucru ascuns care să nu se cu-
noscă și intru arătare să vie.

18. Deci vedeti cum auziți;
că cea ce are, se va dă lui;

15. Fapt. 16, ¹⁴; Evr. 10, ³⁶.

16. Mat. 5, ¹⁵; Marc. 4, ²¹.

17. Mat. 10, ²⁶; 18. Mat. 13, ¹².

și cela ce n'are, și ce i se pare
că are, se va lua dela dânsul.

19. Si au venit către dânsu-
l muma lui și frații lui, și
nu puteau să se întâlniască
cu dânsul pentru norod.

20. Si i-a spus lui cineva
zicând: Muma ta și frații tăi
stau afară, vrând să te vadă
pre tine.

21. Iar el răspunzând, a zis
către dânsii: Muma mea și
frații mei sănt aceștia, carii a-
ud cuvântul lui Dumnezeu
și-l fac pre dânsul.

22. Si a fost într'una din
zile și el a intrat în corabie
și ucenicii lui; și a zis către
ei: Să trecem de ceea parte
de iezer; și s'au slobozit.

23. Iar mergând ei cu co-
rabia, a adormit el. Si s'a po-
gorit visor de vânt în iezer,
și se umpleau și se primejd-
uiau.

24. Si apropiindu-se l-au
deșteptat pre dânsul, grăind:
Invățătorule, Invățătorule, pe-
rim. Iar el sculându-se a cer-
tat vântul și valul apei, și au
încetat și s'a făcut liniște.

25. Si a zis către ei: Unde

19. Mat. 12, ⁴⁸; Marc. 3, ³¹.

22. Mat. 8, ²³; Marc. 4, ³⁵.

este credința voastră? Iar ei spăimântându-se, s-au mirat, grăind unul către altul: Cine este acesta, că și vînturilor și apei poruncește, și-l ascultă pre dânsul?

26. Si au venit cu corabia în laturea Gadarenilor, care este de ceea parte de Galileea.

27. Si eşind el la uscat, l-a întâmpinat pre el un om oarecare din cetate, care avea draci, și de multă vreme în haină nu se îmbrăcă, și în casă nu petreceă, ci în morâncuri.

28. Iar văzând pre Iisus și strigând, a căzut înaintea lui, și cu glas mare a zis: Ce este mie și tie Iisuse Fiul lui Dumnezeu celui Prea-Inalt? Rogu-te, nu mă munci pre mine.

29. (Că poruncia duhului lui necurat să iasă din omul acela, pentru că de mulți ani îl răpise pre dânsul, și-l legau pre el cu lanțuri de fier și cu obezi, păzindu-se, dar sfărâmând legăturile, se gonea de dracul prin pustie).

30. Si l-a întrebat pre el Iisus, grăind: Cum îți este n-

26. Mat. 8, 28, s.. Marc. 5, 11.

mele? Iar el a zis: Legheon; că draci mulți intraseră într'insul.

31. Si-l rugau pre el ca să nu porunciască lor să meargă întru adânc.

32. Si era acolo o turmă de porci mulți, ce se pășteau în munte; și-l rugau pre el să le dea voe lor să intre într'insul; și le-a dat lor voe.

33. Si eşind draci din om, au intrat în porci; și s'a pornit turma de pre țermuri în iezer, și s'a înnechat.

34. Iar păstorii văzând ceea ce se făcuse, au fugit și au spus în cetate și prin sate.

35. Si au eşit să vadă ce s'a făcut; și au venit la Iisus, și au aflat pre omul dintru care eşiseră draci, îmbrăcat și întreg la minte, șezând lângă picioarele lui Iisus; și s'a temut.

36. Si le-au spus lor și cei ce văzuseră, cum s'a mantuit cel îndrăcit.

37. Si l-a rugat pre dânsul tot norodul ținutului Gadarenilor, să se ducă dela dânsii, că erau cuprinși de mare frica. Iar el intrând în corabie, s'a întors.

38. Iar bărbatul dintru care eşiseră draci, rugă pre el că să fie cu dânsul; dar Iisus l-a slobozit pre el, grăind:

39. Întoarce-te în casa ta și povestește căte ță-a făcut Iie Dumnezeu. Si s'a dus, poveduind prin toată cetatea căte i-a făcut Iisus lui.

40. Si a fost când s'a întors Iisus, l-a primit pre el norodul, că toți îl aşteptau pre el.

41. Si iată, a venit un om căruia îl eră numele Iair, și acesta era mai marele sinagogel, și căzând la picioarele lui Iisus, îl rugă pre el ca să intre în casa lui,

42. Că avea o fiică una nascută, ca de doisprăzece ani, și aceea muria. Iar când mergea el, îl împresurau noroadele.

43. Si o muiere fiind în curgere săngelui de doisprăzece ani, care cheltuise la doftori totuță avuția sa, și nici dela unul n'a putut să se vindece,

44. Apropiindu-se dinapoi, și a tins de poala hainei lui, și îndatăși a stătut curgerea săngelui ei.

45. Si a zis Iisus: Cine este

41. Mat. 9, 28, s.; Marc. 5, 26.

cel ce s'a atins de mine? Iar lepădându-se toși, a zis Petru și cei ce erau cu el: Invățătorule, noroadele te îmbulzeșc și te strâmtorează, și zici: Cine este cel ce s'a atins de mine?

46. Iar Iisus a zis: S'a atins de mine oare cine, că eu am cunoscut puterea care a eşit din mine.

47. Iar văzând muierea cănu s'a ascuns, a venit tremurând, și căzând înaintea lui, i-a spus lui, înaintea lui, rodul, pentru care pricină s'a atins de el și cum că s'a tămaduit îndată.

48. Iar el i-a zis ei: Indrăznește fiică; credința ta te-a mantuit, mergi în pace.

49. Încă grăind el, vine oarecare dela mai marele sinagogel, grăind lui, că a murit fiica ta; nu supără pre Invățătorul.

50. Iar Iisus auzind, a răspuns lui, grăind: Nu te teme; crede numai, și se va mantui.

51. Iar intrând în casă, n'a lăsat nici pre unul să intre, fără numai pre Petru și pre

49. Mat. 9, 28, s.; Marc. 5, 26.

Iacob și pre loan și pre tatăl fecioarei și pre muma ei.

52. Și plângneau toți și se tânguaiau de dânsa; iar el a zis: Nu plângăți; n'a murit, ci doarme.

53. Și-și râdeau de dânsul, știind că a murit.

54. Iar el scoțând pre toți afară, și apucându-o de mâna, a strigat, grăind: Fecioarei, scoală-te!

55. Și s'a întors duhul ei, și s'a sculat îndată; și a poruncit să-i dea ei să mânânce.

56. Și s'au spăimântat părinții ei; iar el a poruncit lor, să nu spună nimărui ceea ce se făcuse.

CAPITOLUL IX.

Trimiterea Apostolilor la propovăduire. Cinci pâni. Lepădarea de sine și luarea crucii. Schimbarea la față. Lunatcul. Cearța pentru întărire.

Si chemând pre cei doisprezece ucenici ai săi, le-a dat lor putere și stăpânire preste toți dracii și a vindecă boala lele.

2. Și i-a trimes pre dânsii să propoveduiască împărăția

52. c. 7, ¹³; IX. 1. Mat. 10, ⁴; Marc. 6, ⁷.

lui Dumnezeu și să tămăduiască pre cei bolnavi,

3. Și a zis către dânsii: Nici să nu luați pre cale: nici toiac, nici traistă, nici pâne, nici argint, nici căte două haine să aveți.

4. Și ori în care casă veți intră, acolo să petreceti, și de acolo să ești.

5. Și ori căți nu vă vor primi pre voi, eșind din cetatea aceea, și praful de pre picioarele voastre scuturăți, întru mărturie asupra lor.

6. Și eșind, umbrai prin sate, binevestind și tămăduind pretutindenea.

7. Și a auzit Irod tetrarhul, toate cele ce se făceau de el, și nu se pricepea, pentru că unii ziceau, că loan s'a sculat din morți,

8. Iar alții, că Ilie s'a arătat, iar alții, că un proroc din cei de demult a inviat.

9. Și a zis Irod: Pre Ioan eu l-am tăiat; dar acesta cine este, de care eu aud unele ca acestea? Și căută să-l vadă pre el.

4. c. 10, ⁵, s. 5. c. 10, ¹¹.
7. Mat. 14, ¹; Marc. 6, ¹⁴.

10. Și intorcându-se apostoli, au spus lui toate căte au făcut. Și luându-i pre dânsii, s'a dus deosebi în loc pusului al cetăței ce se cheamă Vitsaida.

11. Iar noroadele înțelegând, au mers după dânsul; și primindu-i pre dânsii, le grăia lor de împărăția lui Dumnezeu, și pre cei ce aveau trebunță de tămăduire, ii vindecă.

12. Iar ziua a început a se plecu, și venind cei doisprezece, au zis lui: Slobozește noroadele, ca mergând în satele și în orașele cele de prin prejur, să găzduiască și să-și afle hrană, că aici săntem în loc pustiu.

13. Iar el a zis către dânsii: Dați-le lor voi să mânânce. Iar el au zis: Nu este la noi mult decât cinci pâni și doi pești, fără decât să ne ducem noi și să cumpărăm la noi norodul acesta bucate.

14. (Că erau ca cinci mii de bărbați). Și a zis către ucenicii săi: Puneti-i pre dânsii cete, cete cincizeci.

15. Și au făcut aşa, și i-au servit pre toți.

16. Ioan 6, ¹¹, 8.

16. Deci luând cele cinci pâni și cei doi pești, căutând la cer, le-a binecuvântat, și le-a frânt, și le-a dat ucenicilor să le pună înaintea norodului.

17. Și au mâncat și s'au saturat toți, și au luat din sfârșămaturile care rămăseseră lor, douăsprăzece coșuri.

18. Și a fost când se rugă el deosebi, erau cu dânsul ucenicii lui, și i-a întrebat pre dânsii, zicând: Cine-mi zic noroadele că săn?

19. Iar ei răspunzând au zis: Ioan Botezătorul; iar alții, Ilie; iar alții, că proroc oarecare din cei de demult a inviat.

20. Și le-a zis lor: Dar voi cine-mi zicetă că săn? Iar Petru răspunzând a zis: Hristosul lui Dumnezeu.

21. Iar el certându-i pre dânsii, le-a poruncit nimărui să nu spună aceasta,

22. Zicând: Se cade Fiului Omului multe a pătimi, și a se defăimă de Bătrâni și de Arhieri și de Cărturari, și a se omori, și a treia zi a inviat.

23. Și grăia către toți: Ori-

20. Mat. 16, ¹⁶, s.; Marc. 8, ²⁹; Ioan 1, ⁴⁰. 22. Mat. 17, ²² si 20, ¹⁷, s.
23. Mat. 16, ²⁴; Marc. 8, ³⁴.

cine va voi să vie după mine,
să se leape de sine și să-și
îa crucea sa în toate zilele și
să-mi urmeze mie.

24. Că cine va voi să-și
mântuiască susținutul său, per-
de-l va pre el; iar cine-și va
perde susținutul său pentru mi-
ne, acesta îl va mântui pre
dânsul.

25. Că ce folos este omu-
lui de va dobândi lumea toa-
tă, iar pre sine se va perde,
sau se va păgubi?

26. Că ori-cine se va rușină
de mine și de cuvintele mele,
de acesta Fiul Omului se va
rușină, când va veni întru slă-
va sa și a Tatălui și a sfin-
ților îngeri.

27. Și vă grăesc vouă cu
adevărat: sănt unii din cei ce
stau aici, carii nu vor gusta
moarte, până când vor vedea
împărăția lui Dumnezeu.

28. Și a fost după cuvin-
tele acestea ca la opt zile, și
luând pre Petru și pre Ioan
și pre Iacob, s-a suiat în munte
să se roage.

29. Și s'a făcut, când se

24. c. 17, ^{ss.} 26. Mat. 10, ^{ss.}; Marc.
8, ^{ss.}; Luc. 12, ^{ss.}; II Tim. 2, ^{ss.}
28. Mat. 17, ^{ss.}; Marc. 9, ^{ss.}

rugă el, chipul feței lui altul,
și îmbrăcămintea lui albă,
strălucind.

30. Și iată, doi bărbați vor-
biau cu dânsul, carii erau
Moisi și Ilie,

31. Carii arătându-se în sla-
vă, grăiau de eșirea lui, care
vreia să o plinească în Ieru-
salim;

32. Iar Petru și cei ce erau
cu dânsul erau îngreuiati de
somn; și deșteptându-se, au
văzut slava lui, și pre cei doi
bărbați stând împreună cu
dânsul.

33. Și a fost când s-au des-
părțit ei dela dânsul, a zis Pe-
tru către Iisus: Invățătorule,
bine este nouă a fi aici și să
facem trei colibi: una tăie, și
una lui Moisi, și una lui Ilie,
neștiind ce grăia.

34. Și acestea grăind el, s'a
făcut nor, și i-a umbrit pre
dânsii; și s'a spăimântat când
au intrat ei în nor.

35. Și glas a fost din nor,
zicând: Acesta este Fiul meu
cel iubit, pre acesta să ascu-
tați.

36. Și după ce a fost gla-
sul, s'a aflat Iisus singur. Și

el au tăcut și nimăruii n'au
spus în zilele acelea nimic din
vele ce văzuseră.

37. Și a fost, a doua zi, po-
gorându-se ei din munte, l-a
întîmpinat pre el norod mult.

38. Și iată, un bărbat din
norod a strigat, grăind: Invă-
țătorule, rogu-te caută spre
Fiul meu, că unul născut îmi
este mie.

39. Și iată, duh îl apucă
pre el, și de năprasnă strigă;
și l-zdrobește pre el cu spu-
mă, și abia se duce dela el,
lăramându-l pre el.

40. Și m'am rugat de uce-
nicii tăi să-l scoată, și n'au
putut.

41. Iar Iisus răspunzând, a
zis: O neam necredincios și
indărtnic, până când voi
l-ai voi și voi suferi pre
voi! Adu-mi pre fiul tău aici.

42. Și încă apropiindu-se
el, l-a trăntit pre el dracul și
l-a scuturat. Iar Iisus a cer-
tat pre duhul cel necurat, și
l-a lămaduit copilul, și l-a dat
tătălui său.

43. Și se spăimântau toți
de mărimea lui Dumnezeu. Și
lăramându-se toți de toate care

a făcut Iisus, a zis către uce-
nicii săi:

44. Punești voi în urechile
voastre cuvintele acestea, că
Fiul Omului se va dà în mă-
nile oamenilor.

45. Iar ei nu înțelegeau cu-
vântul acesta, și eră acoperit
de către dânsii, ca să nu-l pri-
ceapă; și se temeau să-l între-
be pre el de cuvântul acesta.

46. Și a intrat gând întru
dânsii: cine ar fi dintru ei mai
mare?

47. Iar Iisus știind gândul
inimiei lor, luând un prunc,
l-a pus pre el lângă sine,

48. Și a zis lor: Ori-cine
va primi pruncul acesta întru
numele meu, pre mine mă
priimește; și ori-cine mă va
primi pre mine, priimește pre
cela ce m'a trimis pre mine;
că cela ce este mai mic întru
voi toți, acesta va fi mare.

49. Iar Ioan răspunzând, a
zis: Invățătorule, am văzut
pre unul în numele tău sco-
țând draci, și l-am oprit pre
el, că nu umblă pre urma ta
cu noi.

50. Si a zis către el Iisus: Nu-l opriți, că cel ce nu este împotriva noastră, pentru noi este.

51. Si a fost când s-au împlinit zilele înălțării lui, el și-a îndreptat fața ca să meargă în Ierusalim.

52. Si a trimis vestitorii înaintea feței sale; și mergând au intrat într'un oraș al Samaritanilor, ca să-i gătească lui.

53. Si nu l-au primit pre dânsul, că fața lui era mergând spre Ierusalim.

54. Si văzând ucenicii lui, Iacob și Ioan, au zis: Doamne, voești să zicem ca să se po-goare foc din cer și să-i miștuiască pre ei, precum și Ilie a făcut?

55. Iar Iisus întorcându-se i-a certat pre dânsii și a zis: Nu știi ai cărui duh sănătei voi;

56. Că Fiul Omului n'a venit să peardă sufletele oamenilor, ci să miștuiască. Si au mers într'alt sat.

57. Si a fost când mergeau ei pre cale, a zis oare-cine către el: Doamne, voiu să merg

52. Ioan 4, 4. 54. IV Imp. 1, 10, s.

56. Ioan 3, 17 și 12, 47.

57. Mat. 8, 19.

după tine, ori unde vei merge.

58. Si a zis Iisus lui: Vulpile au vizuini și paserile cercului cuiburi, iar Fiul Omului n'are unde să-și plece capul.

59. Si a zis către altul: Vino după mine. Iar el a zis: Doamne, dă-mi voie întâi să merg să îngrop pre tatăl meu.

60. Iar Iisus a zis lui: Lasă morții să-și îngroape pre morții lor, iar tu mergi de vestește împărăția lui Dumnezeu.

61. Si a zis și altul: Voiu să merg după tine, Doamne, dar întâi dă-mi voe să rănduiesc cele ce sănătate în casamea.

62. Iar Iisus a zis către el: Nimeni punându-și mâna sa pre plug, și căutând înapoi, este îndreptat întru împărăția lui Dumnezeu.

CAPITOLUL X.

Cei șaptezeci de apostoli. Legiuitorul doritor de viață de veci. Pilda celui căzut în tâlhari.

Marta și Maria.

Iar după acestea a arătat Domnul și pre alți șaptezeci, și a trimis pre dânsii căte doi înaintea feței sale, întru tot orașul și locul unde vrea el să meargă.

2. Si zicea către dânsii: Se-cerișul este mult, iar lucrătorii puțini: deci rugați pre Dom-nul secerișului, ca să scoată lucrătorii la secerișul său.

3. Mergeti, iată eu vă trimi-t pre voi ca mieii în mijlocul lupilor.

4. Să nu purtați pungă, nici traistă, nici încălțăminte: și pre nimenea să nu întrebați de sănătate în cale.

5. Si ori în care casă veți intra, întâi ziceti: Pace casei acesteia.

6. Si de va fi acolo fiul pă-cel, se va odihnii preste dânsul pacea voastră: iar de nu, în voi se va întoarce.

7. Si intru aceiași casă pe-treceți, mânăcând și bând cele dela dânsii: că vrednic este lucrătorul de plata sa. Să nu vă mutați din casă în casă.

8. Si ori în care cetate veți intra, și vă vor primi pre voi, mâncați cele ce se vor pune înaintea voastră.

9. Si tămăduiți bolnavii ca-ri vor fi într'insa, și grăbiți lor:

X. 2. Ioan 4, 55; Mat. 9, 37, s.

3. Mat. 10, 16. 4. Mat. 10, 9.

7. A doua Leg. 24, 14; Mat. 10,

11. Cor. 9, 14.

Să apropiat spre voi împă-răția lui Dumnezeu.

10. Iar ori în care cetate veți intra, și nu vă vor primi pre voi, eșind la ulițile ei ce-le late, ziceti:

11. Si praful ce s'a lipit de noi din cetatea voastră, il scu-turăm vouă. Însă aceasta să știi, că s'a apropiat spre voi împărăția lui Dumnezeu.

12. Grăesc vouă: că mai ușor va fi Sodomului în ziua aceea, decât cetăței aceieia.

13. Vai ție, Horazine! vai ție, Vitsaido! că de s-ar fi fă-cut în Tir și în Sidon pute-riile care s-au făcut întru voi, de mult în sac și în cenușă șezând, s-ar fi pocăit.

14. Însă Tirului și Sidon-u-lui mai ușor va fi la judecată decât vouă.

15. Si tu, Capernaume, care până la cer te-ai înălțat, până la iad te vei pogori.

16. Cela ce ascultă pre voi, pre mine mă ascultă; și cela ce se leapădă de voi, de mine se leapădă. Iar cela ce se leapădă de mine, se lea-pădă de cela ce m'a trimis pre mine.

13. Mat. 11, 21. 16. Ioan 13, 20.

17. Si s'au întors cei șeaptezeci cu bucurie, zicând: Doamne, și dracii se pleacă nouă întru numele tău.

18. Si a zis lor: Văzut-am pre Satana ca un fulger din cer căzând.

19. Iată dău vouă stăpânire să călcați preste șerpi și preste scorpii, și preste toată puterea vrăjmașului; și nimic pre voi nu vă va vătămă.

20. Însă pentru aceasta nu vă bucurăți, căci duhurile se pleacă vouă; ci vă bucurăți mai vârtoș, că numele voastră s'au scris în ceriuri.

21. Intru acest cias s'a bucurat cu duhul Iisus, și a zis: Mărturisescu-mă și, Părinte, Doamne al cerului și al pământului, că ai ascuns acestea de cei înțelepți și pricepuți, și le-ai descoverit pre ele pruncilor; adevarat Părinte, că așa a fost buna voință înaintea ta.

22. Si întorcându-se către ucenicii săi a zis: Toate îmisi sănt date mie dela Tatăl meu; și nimenea nu știe cine este Fiul, fără numai Tatăl, și cine

18. Apoc. 12, 8, s. 19. Ps. 90, 13.
20. Filip. 4, 5. 21. Mat. 11, 25, s.
22. Ioan 1, 18 și 6, 46.

este Tatăl, fără numai Fiul, și căruia va voi Fiul să-i descopere.

23. Si întorcându-se către ucenicii deosebi a zis: Fericiti ochii carii văd cele ce voi vedeti.

24. Că grăesc vouă, că mulți proroci și împărați au voit să vadă cele ce veДЕti voi, și nu au văzut; și să audă cele ce auziți, și nu au auzit.

25. Si iată, un legiuitor s'a scusat, ispitudinu-l pre el și zicând: Invățătorule, ce voi face să moștenesc viața cea veșnică?

26. Iar el a zis: In lege ce este scris? cum cetești?

27. Iar el răspunzând, a zis: Să iubești pre Domnul Dumnezeul tău din toată inimata, și din tot sufletul tău, și din toată vărtutea ta, și din tot cugetul tău; și pre aproapele tău ca însuți pre tine.

28. Si i-a zis lui: Drept ai răspuns: aceasta fă, și vei fi viu.

29. Iară el vrând să se în-

30. III Imp. 10, 8; Mat. 13,

24. I Petr. 1, 10. 25. Mat. 22,

s.; Marc. 12, 28, s. 27. Lev. 19, 18.

28. Lev. 18, 5; Ioan 11, 1.

29. Eș. 2, 13.

dreptez pre sine, a zis către trei, și se pare a fi de aproape celui ce căzuse în tâlhari?

37. Iară el a zis: Cela ce a făcut milă cu dânsul. Iară Iisus a zis lui: Mergi de fă și tu asemenea.

38. Si a fost când se duceau ei, și el a intrat într'un sat; iară o muiere numele ei Marta l-a priimit pre el în casa sa.

39. Si aceea avea o soră ce se chemă Maria, carea și șezând lângă picioarele lui Iisus, ascultă cuvintele lui.

40. Iară Marta se siliă spre multă slujbă, și stând a zis, Doamne, au nu socotești că soru-mea singură m'a lăsat să slujesc? Ci zi ei ca să-mi ajute.

41. Si răspunzând Iisus, a zis ei, Marto, Marto, te grijești, și spre multe te silești:

42. Ci un lucru trebuiește. Iară Maria partea cea bună și-a ales, carea nu se va lăda dela dânsa.

38. Ioan 11, 1 și 12, 2.

CAPITOLUL XI.

Rugăciunea Domnească. Vindecarea unui mut. O femeie fericește pre Iisus. Judecii cer semn din ceriu. Iisus învățând la un ospăt și instruind pre legiuitorii.

Si a fost când eră el la un loc rugându-se, după ce a încetat, a zis unul din ucenicii lui către dânsul: Doamne, învață-ne pre noi să ne rugăm, precum și loan a învățat pre ucenicii săi.

2. Si le-a zis lor: Când vă rugați, ziceți: Tatăl nostru carele ești în ceriuri, Sfintiască se numele tău. Vie împărația ta. Fie voea ta, precum în ceriu și pre pământ.

3. Pâinea noastră cea spre ființă dă-ne-o nouă în toate zilele.

4. Si ne iartă nouă păcatele noastre, că și noi iertăm tuturor celor ce ne sănt datori nouă. Si nu ne duce pre noi întru ispită; ci ne izbăvește de cel viclean.

5. Si a zis către ei: Cine dintru voi are prieten, și va merge către dânsul la miezul nopței, și va zice lui: Prietene, dă-mi împrumut trei pâini;

XI. 2. Mat. 6, 9.

6. Că a venit din cale un prieten la mine, și n'am ce pune înaintea lui?

7. Si acela răspunzând din lăuntru, va zice: Nu-mi face osteneală; acum ușa s'a închis, și copiii mei sănt în ascuns, cu mine; nu pot să mă scol să-ți dau ţie.

8. Graesc vouă: Măcar de nu i-ar dà lui sculându-se, pentru că este lui prieten, dar pentru obraznicia lui sculându-se, va dà lui căte ii trebuie.

9. Si eu zic vouă: Cereți, și se va dà vouă; căutați, și veți afla; bateți, și se va deschide vouă.

10. Că tot cela ce cere, va luă; și cela ce cauță, va afla; și celui ce bate, i se va deschide.

11. Si la care tată dintru voi, de va cere fiul pâine, au doară peatră și va da lui? Sau pește, au doară în loc de pește, șarpe și va da lui?

12. Sau de va cere ou, au și va da lui scorpie?

13. Deci dacă voi fiind răi, știți să dați daruri bune fililor

8. c. 18, 5. 9. Mat. 7, 1; Marc. 11, 24; Ioan 16, 23, 8.

voștri: cu cât mai vârtoș Tatăl cel din cer va da Duh Sfânt celor ce cer dela dânsul?

14. Si era scoțând un drac, și acela era mut. Si a fost după ce a eșit dracul, a grăbit mutul; și s'au mirat noroadele

15. Iar oare-carii dintr-înșii și ceau: Cu Veelzebul domnul dracilor scoate dracii.

16. Iar alții, ispitindu-l, cerându dela dânsul semn din ceriu.

17. Iar el știind gândurile lor, a zis lor: Toată împărăția ce s'a împărechiat între sine se pustește; și casă preste casă cade.

18. Deci și Satana dacă s'a împărechiat între sine, cum va sta împărația lui? Că zicești, că cu Veelzebul scot eu dracii.

19. Iară dacă eu cu Veelzebul scot dracii, feciorii voștri cu cine scot? Pentru aceasta ei vor fi vouă judecători.

20. Iară dacă eu cu degetul lui Dumnezeu scot dracii, iată și ajuns la voi împărația lui Dumnezeu.

14. Mat. 12, 22, 8.; Marc. 3, 22.
16. Mat. 16, 19, 8. 20. Eș. 8, 19.

21. Când cel tare intrarmat fiind păzește curtea sa, în pace sănt averile lui.

22. Iară când va veni cel mai tare decât dânsul, și-l va birui pre el, iă toate armele lui, întru care se nădăjduia, și împărtește prăzile lui.

23. Cela ce nu este cu mine, împotriva mea este: și cela ce nu adună cu mine risipește.

24. Când duhul cel necurat va ești din om, umbă prin locuri fără de apă, căutându-și odihnă; și neaflând, zice: Mă voiu întoarce în casa mea de unde am eșit.

25. Si viind o astă mătrată și împodobită.

26. Atuncea merge și iă alte șapte duhuri mai rele decât sine: și intrând, locuesc acolo: și se fac cele de pre urmă ale omului aceluia mai rele decât cele dintăi.

27. Si a fost când zicea el acestea, ridicând o muiere glas din norod, a zis lui: Fericit este pântecole care te-a purtat, și țitile care ai supt.

28. Iar el a zis, Adevărat, fericiti cei ce ascultă cuvân-

11, 29. tului lui Dumnezeu, și-l păzesc pre el.

29. Iară adunându-se noroadele, a început a zice: Neamul acesta viclean este; semn cere; și semn nu se va da lui, fără numai semnul lui Iona prorocului.

30. Că precum a fost Iona semn Nineviteanilor, aşa va fi și Fiul Omului la neamul acesta.

31. Impărăteasa dela austru se va sculă la judecată cu bărbații neamului acestuia, și-i va osândi pre ei; că a venit dela marginile pământului să audă înțelepciunea lui Solomon; și iată mai mult decât Solomon aicea.

32. Bărbații dela Ninevia se vor sculă la judecată cu neamul acesta, și-l vor osândi pre el; căci ei s-au pocăit pentru propoveduirea lui Iona; și iată mai mult decât Iona aici.

33. Nimenea aprinzând luma o pune întru ascuns, nici subt obroc, ci în sfesnic,

31. III Imp. 10, 1; II Paral. 9, 1;
Mat. 12, 42. 32. Iona 2, 1; Iona 3,
5; Mat. 12, 41.
33. Marc 4, 21.

ca cei ce intră să vadă lumenă.

34. Lumina trupului este ochiul; deci când va fi ochiul tău curat, tot trupul tău va fi luminat; iar când va fi rău, și trupul tău întunecat va fi.

35. Drept aceea, socotește ca lumina care este întru tine să nu fie întuneric.

36. Deci dacă trupul tău va fi tot luminat, neavând vre o parte întunecată, va fi luminat tot, ca și când lumina cu strălucirea te luminează.

37. Iară când grăiă, îl rugă pre dânsul un Fariseu ca să prânzască la el; și întrând, a sezut.

38. Iară Fariseul văzând, s'a mirat că nu s'a spălat întâi mai înainte de prânz.

39. Iară Domnul a zis către dânsul: Acum voi, Fariseii partea cea dinafără a paharului și a blidului curățăți; iară cea dinlăuntrul vostru este plină de răpire și de vicleșug.

40. Nebunilor, au nu cela ce a făcut cea dinafără, a făcut și cea dinlăuntru?

41. Însă cele ce sănt la

38. Mat. 15, 2. 39. Mat. 23, 26.

voi, dați-le milostenie; și iată, toate vor fi vouă curate.

42. Si vai vrouă, Fariseilor! că zeciuții izma și ruta și toate verdețurile, și treceți judecata și dragostea lui Dumnezeu: acestea se cădeă a le face, și acelea a nu le lăsă.

43. Vai vrouă, Fariseilor! că iubiți scaunele cele mai de sus în sinagoguri, și închinăciunile prin târguri.

44. Vai vrouă, cărturarilor și Fariseilor fățurnici! că sănătoși ca mormânturile cele ce nu se văd, și oamenii ce umbă d'asupra lor nu le știu.

45. Si răspunzând unul din legiuitorii, a zis lui: Invățătorule, acestea zicând și pre noi ne ocărăști.

46. Iar el a zis: Si vrouă, legiuitorilor, vai! că însărcinați pre oameni cu sarcini, care nu se pot lesne purtă, iar voi niște cu un deget al vostru nu vă atingeți de sarcini.

47. Vai vrouă! că zidiți mormânturile prorocilor, și părinții vostrii i-au ucis pre ei.

48. Deci mărturisiti și împreună voi și lucrurile părin-

46. Ia. 10, 1; Mat. 23, 4; Fapt. 16, 17. Mat. 23, 29, s.

51. Fac. 4, 6; II Paral. 24, 21.

tilor voștri; că aceia i-au ucis pre ei, iar voi zidiți mormânturile lor.

49. Pentru aceasta și înțelepciunea lui Dumnezeu a zis: Trimete-vouă către ei proroci și apostoli, și dintr'înși vor ucide și vor goni:

50. Ca să se ceară sâangele tutulor prorocilor, ce s'a vărsat din începutul lumei dela neamul acesta.

51. Dela sâangele lui Avel până la sâangele Zahariei, carele a perit între oltar și între biserică; adevărat zic vrouă: Se va cere dela neamul acesta.

52. Vai vrouă, legiuitorilor! că ați luat cheea cunoștinței: voi nu ați intrat, și pre cei ce vreau să intre i-ați oprit.

53. Si zicând el acestea către ei, au început cărturarii și Fariseii tare a se mâniă spre dânsul, și a stă lui împotriva de multe.

54. Pândindu-l pre el, și căutând ca să vâneze ceva din gura lui, ca să-l vinuiască pre el.

CAPITOLUL XII.

Aluatul Fariseilor. De cine trebuie a se teme. Hula împotriva Duhului Sfânt. Curajul în isgoniri. Sfaturi împotriva lăcomiei. Defâimarea celor lumesti. Ferirea de iubirea de argint. A nu se prici cu aproapele.

Si adunându-se mulțimi de noroade, cât se călcau unei pre altii, a început a zice ucenicilor săi: Mai întâi păziți-vă de aluatul Fariseilor, care este fațaria.

2. Că nimic nu este acoperit, care nu se va descoperi; și ascuns, care nu se va cunoaște.

3. Pentru aceea căte ați zis la intuneric, la lumină se vor auzi; și ce ați grădit la ureche în cămări, se va propovedui deasupra caselor.

4. Deci grăesc vouă prietenilor mei: Nu vă temeți de cei ce ucid trupul, și după aceea nu pot nimic mai mult să facă.

5. Ci voiu arăta vouă de cine să vă temeți. Să vă temeți de cela ce are putere după ce l-a ucis, să-l arunce în Gheena. Adevăr grăesc vouă: De acela să vă temeți.

XII. 1. Mat. 16, ⁶, s. 3. Mat. 10, ²⁷.
4. Is. 8, ¹⁸ și 51, ¹².

6. Au nu se vând cinci pașeri cu doi filiali? și nici una dintr'însele nu este uitată înaintea lui Dumnezeu.

7. Ci și perii capului vostru toți sănt numărăți. Deci nu vă temeți: că voi sănțeți cu mult mai buni decât paserile.

8. Si zic vouă: Tot cel ce va mărturisi întru mine înaintea oamenilor, și Fiul Omului va mărturisi întru dânsul înaintea îngerilor lui Dumnezeu.

9. Iară cela ce se va lepăda de mine înaintea oamenilor, lepădat va fi înaintea îngerilor lui Dumnezeu.

10. Si tot cela ce va zice cuvânt împotriva Fiului Omului, se va ertă lui: iară celui ce va hulî împotriva Duhului Sfânt, nu se va ertă.

11. Iară când vă vor duce pre voi la soboară, și la dregători, și la stăpâni, nu vă grijiți cum, și ce veți răspunde, sau ce veți zice;

12. Că Duhul Sfânt vă va

7. c. 21, ¹⁶. 8. Mat. 10, ³².
10. Mat. 12, ³¹; Marc. 3, ²⁹.
11. Mat. 10, ¹⁹; Marc. 13, ¹¹.

invăță pre voi întru acel cias, cele ce se cade a zice.

13. Si a zis lui oare carele din norod: Invățătorule, zî fratelui meu să împărtă cu mine moștenirea.

14. Iară el a zis lui: Omule, cine m'a pus pre mine judecător sau împărtitor preste voi?

15. Si a zis către ei: Vedeți și vă feriți de lăcomie: că nu intru a prisosi cuiva din avuțele sale este viața lui.

16. Si a zis pildă către dânil, grăind: Unui om bogat i-a rodit țarina.

17. Si cugetă întru sine, zînd: Ce voiu face, că nu am unde adună rodurile mele?

18. Si a zis: Aceasta voiu face: Strică-voiu jidnițele mele, și mai mari le voiu zidi; și voiu strâng acolo toate rodurile mele și bunătățile mele.

19. Si voiu zice sufletului meu: Suflete, ai multe bunătăți strânse spre mulți ani; o îmbrește, mânâncă, beă, veșește-te.

20. Iară Dumnezeu i-a zis lui: Nehunе, întru această noapte sufletul tău vor să-l ceară de-

11. 1 Tim. 6, ⁹, s.; Mat. 4, ⁴.

la tine: dar cele ce ai gătit, cui vor fi?

21. Așa este cela ce strânge luiși comoară, iară nu în Dumnezeu se îmbogătește.

22. Si a zis către ucenicii săi: Pentru aceasta zic vouă, nu vă grijiți cu sufletul vostru, ce veți mânca; nici cu trupul, în ce vă veți îmbrăcă.

23. Sufletul mai mare este decât hrana, și trupul decât haina.

24. Căutați la corbi, că nu samănă nici seceră; carii nu au cămări, nici jidnițe, și Dumnezeu îi hrănește pre ei; cu cât mai mult voi sănțeți mai buni decât paserile?

25. Si cine din voi grijiu-se poate să adaugă statului său un cot?

26. Deci dacă nu puteți nici ce este mai mic a face, ce vă mai grijiți de celealte?

27. Socotiți crinii cum cresc: nu se ostenesc, nici torc; și grăesc vouă, că nici Solomon întru toată slava sa nu s'a îmbrăcat ca unul dintru aceștia.

28. Si de vreme ce iarba, care este astăzi în câmp, și mâne în cupitor se aruncă,

22. Mat. 6, ²⁵, s.

Dumnezeu aşa o îmbracă; cu cât mai vârtos pre voi, puțin credincioșilor?

29. Și voi să nu căutați ce veți mânca, sau ce veți bea, și nu vă înălțați.

30. Că toate acestea păgâni lumei aceştia le caută: iar Părintele vostru știe că vă trebuiește acestea.

31. Insă căutați împărăția lui Dumnezeu; și acestea toate se vor adauge vouă.

32. Nu te teme turmă mică; că bine a voit Tatăl vostru să vă dea vouă împărăția.

33. Vindeți avuțiile voastre, și dați milostenie; faceți-vă vouă pungi care nu se învezesc, comoară neîmpuținată în ceriuri, unde furul nu se apropie, nici molia o strică.

34. Că unde este comoara voastră, acolo va fi și inima voastră.

35. Să fie mijloacele voastre incinse, și fâcliile aprinse;

36. Și voi asemenea cu oamenii carii așteaptă pre domnul lor, când se va întoarce dela nunți; ca viind și bătând, îndată să-i deschidă lui.

33. Mat. 6, ₁₉, s. 35. Ier. 1, ₁₇; I Petr. 1, ₁₃; Mat. 25, ₁, s.

37. Fericite slugile acelea, pre carii viind domnul, și va află priveghind: amint zic vouă, că se va încinge, și îi va pune pre dânsii să șadă, și viind, va sluji lor.

38. Și de va veni la a doua strajă, și la a treia strajă de va veni, și-i va află aşa, fericite sănă slugile acelea.

39. Iară aceasta să știți, că de ar ști stăpânul casei în care ciasă va veni furul, ar priveghia, și nu ar lăsa să-i sape casa lui.

40. Deci și voi fiți gata: că în ciasul care nu gândiți, Fiul Omului va veni.

41. Și a zis Petru lui: Doamne, către noi zici pilda aceasta, sau și către toți?

42. Și a zis Domnul: Oare cine este iconomul cel credincios și înțelept, pre care îl va pune domnul preste slugile sale, ca să le dea la vreme măsura de grâu?

43. Fericită estesluga aceea, pre care viind domnul lui îl va află săcând aşa.

44. Adevarat grăesc vouă,

39. Mat. 24, ₄₃; I Tes. 5, ₁.

42. Mat. 24, ₄₅.

că-lya punc pre dânsul pres-te toate avuțiile sale.

45. Iară de va zice sluga aceea întru inima sa: Zăbovește domnul meu a veni; și va începe a bate pre slugi și pre slujnice, și a mânca și a bea, și a se îmbătă;

46. Veni-va domnul slugei aceleia în ziua întru care nu găndește, și în ciasul întru carele nu știe, și-l va tăia pre el în două, și partea lui cu credincioșii o va pune.

47. Iară sluga ceea ce a știut voea domnului său, și nu a știut, nici a făcut dupre voea lui, se va bate mult.

48. Iară cela ce nu a știut, și a făcut cele vrednice de bătăi, se va bate puțin. Și tot cîrula să dat mult, mult se va cere dela el: și căruia i s-a încredințat mult, mai mult vor cere dela el.

49. Foc am venit să arunc pe pământ; și ce voesc, dacă cum să aprins?

50. Și cu botez am a mă boala, și cum mă strămtorez sănă ce se va sfărși!

51. Au vi se pare că am venit să dau pace pre pământ?

47. Iac. 4, ₁₇. 51. Mat. 10, ₃₄.

Nu, zic vouă; ci împărățire.

52. Că vor fi de acum înainte cinci întru o casă împărății, trei împotrivă a doi, și doi împotrivă a trei.

53. Se va împărății tatăl împotrivă feciorului, și feciorul împotrivă tatălui; mama împotrivă fetei, și sata împotrivă soarei-sii, și nora împotrivă soarei-sii.

54. Și zicea și noroadelor: Când vedeti norul ridicându-se dela apus, numai decât ziceți, că ploae mare vine; și este aşa.

55. Și când austrul suflând, ziceți, că zăduf va să fie; și este.

56. Fătarnicilor, fața cerului și a pământului știți a cercă; dar vremea aceasta cum n'o cercă?

57. Căci nu judecați și întru voi ce este drept?

58. Și când mergi cu părășul tău la domn, pre cale, dă lucrare să te izbăvești de el; ca nu cumva să te trage la judecător, și judecăto-

53. Mih. 7, ₆. 54. Mat. 16, ₂.

56. Ioan 4, ₃₅. 58. Pild. 25, ₆; Mat. 5, ₂₅, s.

12, 59.

LUCA

rul te va dà temnicerului, și temnicerul te va arunca în temniță.

59. Zic tie, nu vei ești de acolo, până nu vei plăti și fiilor cel mai de apoi.

CAPITOLUL XIII.

Iisus îndeamnă la pocăință cu pilda Galileenilor, cu cai uciși în Siloam și cu pilda smochinului neroditor. Femeea cu duhul neputinței. Grăunțul de muștariu. Usa cea strâmtă. Iisus amenințat cu moarte din partea lui Irod. Ierusalimul ucigător de profeti.

Si au venit oare-carii intru acea vreme spuindu-i lui de Galileeanii, al căror sânge Pilat l-a amestecat cu jertfele lor.

2. Si răspunzând Iisus, a zis lor: Au vi se pare că Galileeanii aceştia mai păcătoși decât toți Galileeanii au fost, căci au pătimit acestea?

3. Nu, ci zic vouă: că de nu vă veți pocăi, toți aşa veți peri.

4. Sau acei opt-sprezece, preste carii a căzut turnul în Siloam, și i-a omorât, vi se pare că aceştia mai păcătoși

XIII. 3. Ps. 7, 13.

13, 12.

LUCA

au fost decât toți oamenii care locuiau în Ierusalim?

5. Nu, ci zic vouă: că de nu vă veți pocăi, toți aşa veți peri.

6. Si zicea pilda aceasta: Oare-cine avea un smochin în viață lui sădăt; și a venit căutând roadă întru el, și nu aflat.

7. Si a zis către vierul: Iată, trei ani sânt de când viu căutând roadă în smochinul acesta, și nu aflu: tăe-l pre el; pentru ce și pământul împre-soară în zadar?

8. Iară el răspunzând zice lui: Doamne, lasă-l pre el și într-acest an, până-l voi săpă imprejur și voi pune gunoi:

9. Si de va face roadă; iară de nu, il vei tăia în anul cel viitor.

10. Si era învățând întru una din sinagoguri sâmbăta.

11. Si iată, o muiere era care avea duhul neputinței de opt-sprezece ani, și era gârbovă, și nu putea să se ridice în sus nici de cum.

12. Iară Iisus văzându-o pre dânsa, o a chemat, și a zis ei: Muiere, te-ai slobozit de boala ta.

13, 13.

LUCA

13. Si și-a pus pre dânsa mâinile: și îndată s'a îndrepătu, și slăvia pre Dumnezeu.

14. Iară mai marele sinagogăi mânăindu-se căci o vindecuse Iisus sâmbăta, răspunzând, zicea norodului: Sease să sunt întru care se cade a lucră: deci întru acestea vine și vindecați, iară nu în ziua sâmbetei.

15. Iară Domnul a răspuns lui și a zis: Fățărnice, fie-care din voi sâmbăta au nu-și dezlegă boul său sau asinul de la esle, și l duce de'l adapă?

16. Dar aceasta, sică a lui Avraam fiind, pre care o a legat Satana, iată, de opt-sprezece ani, au nu se cădeă a se dezlegă din legătura aceasta în ziua sâmbetei?

17. Si acestea zicând el, se rușinău toți cei ce stau împotriva lui: și tot norodul se bucură de toate cele slăvite ce se făcea de dânsul.

18. Si zicea: Cui este asemenea împărăția lui Dumnezeu? și cu ce o voiu asemănă pre dânsa?

19. Asemenea este grăun-

13, 26.

țului de muștariu, pre care luându-l omul, l-a aruncat în grădina sa; și a crescut, și s'a făcut copac mare; și păserile cerului s'au sălășluit în ramurile lui.

20. Iarăși a zis: Cu ce voiu asemănă împărăția lui Dumnezeu?

21. Asemenea este aluatului, pre care luându-l muie-re, l-a ascuns în trei măsuri de faină, până s'a dospit toată.

22. Si umblă prin orașe și prin sate învățând, și cale făcând în Ierusalim,

23. Si i-a zis oare-cine lui: Doamne, au puțini sănt cei ce se mantuiesc? Iară el a zis lor:

24. Nevoiți-vă a intră prin ușa cea strâmtă; că mulți, zic vouă, vor căuta să intre, și nu vor putea.

25. Deci după ce se va sculă stăpânul casei, și va încuiă ușa, și veți începe a sta afară, și a bate în ușă, zicând: Doamne, Doamne, deșchide nouă; și răspunzând va zice vouă: Nu vă știu pre voi de unde sănțeți;

26. Atunci veți începe a zice:

15. Mat. 12, 11; Luc. 14, 5.

19. Mat. 13, 31, s.; Marc. 4, 31.

24. Mat. 7, 13; Filip. 3, 12.

13, 27.

LUCA

Am mâncat înaintea ta și am băut, și în ulițele noastre ai invățat.

27. Și va zice: Zic vouă, nu vă știu pre voi de unde sănăteți; depărtați-vă dela mine toți lucrătorii nedreptăței.

28. Acolo va fi plângerea și scârșnirea dintilor, când veți vedea pre Avraam, și pre Iсаac, și pre Iacob, și pre toți prorocii intru împărația lui Dumnezeu, iar pre voi scoși afară.

29. Și vor veni dela răsărit, și dela apus, și dela amiază-noapte, și dela amiază-ză, și vor ședea intru împărația lui Dumnezeu.

30. Și iată, sănt pre urmă carii vor fi întâi, și sănt înăltă carii vor fi pre urmă.

31. În ziua aceea s-au apropiat oare carii din Farisei, când lui: Ești, și te dă de aici: că Irod va să te omoare.

32. Și a zis lor: Mergând, spuneți vulpei aceştie: Iată, scot draci, și fac vindecări astăzi și mâne, și a treia zi mă voiu sfârși.

33. Însă mi se cade astăzi,

27. Ps. 6, 9; Mat. 7, 23 și 25, 41.

30. Mat. 19, 30; Marc. 10, 31.

14, 3.

și mâne, și în cealaltă zi a merge: că nu este cu putință să peară proroc afară din Ierusalim.

34. Ierusalime, Ierusalime, cel ce omori prorocii, și ucizi cu petri pre cei trimiși la tine; de câte ori am vrut să adun pre fiii tăi, cum adună găina puii săi subt aripi, și nu ați voit!

35. Iată, se lasă vouă casa voastră pustie: și amint grăesc vouă: că nu mă veți vedea de acum până va veni, când veți zice: Bine este cuvântul cel ce vine intru numele Domnului.

CAPITOLUL XIV.

Iisus vindecă pre bolnavul de idropică. Înălță a nu cantică locurile din lălu la mese și a chemă pre săraci. Pilda despre cei chemeți la cină. Adevăratul ucenic al lui Hristos.

Si a fost când a intrat el în casa oare-cărui din boerii Fariseilor sămbăta, ca să mămânce pâine, și aceia îl pândiau pre el.

2. Și iată, un om bolnav de idropică era înaintea lui.

3. Și răspunzând Iisus, a

XIV. 3. Mat. 12, 19, s.

14, 4.

LUCA

ni către farisei și către legiuitorii grăind: Oare este slobod sămbăta a vindeca?

4. Iar ei au tăcut. Și apucându-l î-a vindecat pre el, și î-a slobozit.

5. Și răspunzând către ei, a zis: Căruia dintru voi fiul sau boul de va cădea în puț, nu nu îndată îl va scoate pre el în ziua sămbetei?

6. Și n'au putut răspunde lui la acestea.

7. Și zicea către cei chemeți pildă, luând aminte cum își alegeau șederile mai sus; zicând către dânsii:

8. Când te vei chemă de cineva la nuntă, nu ședea în locul cel mai de sus; ca nu cumva să fie chemat de dânsul altul mai cinstiște decât tine;

9. Și venind cela ce și pre tine și pre acela a chemat, va zice ție: Dă locul acestuia; și atunci vei începe cu rușine locul cel mai de jos a-l țineă.

10. Ci când te vei chemă, mergând șezi la locul cel mai de jos; ca când va veni cel ce te-a chemat, să-ți zică ție: Prietene, sue-te mai sus; atunci îți va fi ție cinstea în-

5. c. 13, 15.

14, 18.

intea celor ce vor ședea împreună cu tine.

11. Că tot cel ce se înăltă, se va smeri; și cel ce se smerește, se va înăltă.

12. Și zicea și celui ce îl chemase pre el: Când faci prânz sau cină, nu chemă prietenii tăi, nici frații tăi, nici rudele tale, nici vecini bogăți; ca nu cândva să te cheme și ei pre tine, și să ți se facă răsplătire.

13. Ci când faci ospăt, cheamă săracii, neputincioșii, schiopii și orbii:

14. Și fericit vei fi; căci nu pot să-ți întoarcă: că ți se va întoarce ție intru învierea dreptilor.

15. Și auzind acestea unul din cei ce ședea cu el, a zis, Fericit este cel ce va prânză intru împărația lui Dumnezeu.

16. Iar el a zis lui: Un om oare-care a făcut cină mare, și a chemat pre mulți;

17. Și a trimes pre sluga sa în ciasul cinei să zică celor chemeți: Veniți, că iată gata sănt toate.

18. Și au început toți d'impreuna a se lepădă. Cel d'in-

11. Mat. 23, 12. 16. Mat. 22, 1, s.

14. 19.

LUCA

tâi a zis lui: Tarină am cumpărat, și am nevoie să es și să o văd: rogu-te să mă erți.

19. Si altul a zis: Părechi de boi am cumpărat cinci, și merg să-i ispitesc: rogu-te să mă erți.

20. Si altul a zis: Muiere mi-am luat, și pentru aceasta nu pot veni.

21. Si întorcându-se sluga aceea a spus domnului său acestea. Atunci mâniindu-se stăpânul casei a zis slugei sale: Ești curând la răspântile și ulițele cetăței, și săracii, și betegii și șchiopii, și orbii adu-i aici.

22. Si a zis sluga: Doamne, s'a făcut cum ai poruncit, și încă mai este loc.

23. Si a zis domnul către slugă: Ești la drumuri și la garduri, și-i silește să intre, ca să se umple casa mea.

24. Că zic vouă: Că nici unul din bărbații aceia ce erau chemați nu va gusta cina mea.

25. Si mergeau eu dânsul noroade multe: și întorcându-se, le-a zis lor:

26. Ori-cine vine către mi-

26. Mat. 10, ₃₇, s.

14. 33.

14. 34.

LUCA

15. 13.

ne, și nu urăște pre tatăl său, și pre mama, și pre muiere, și pre tectori, și pre frați, și pre surori, încă și pre susținut său, nu poate fi ucenic al meu.

27. Si cel ce nu-și poartă crucea sa, și vine după mine, nu poate fi ucenic al meu.

28. Că cine dintru voi vrând să zidiască turn, au nu întâi șezând, își socotește cheluiula, de are cele spre săvârșire?

29. Ca nu cândva puind el temelia, și reputând săvârșii, toți cei ce-l vor vedea să înceapă a-l batjocuri, zicând:

30. Că acest om a început a zidi, și n'a putut săvârși.

31. Sau care împărat, merând să se loviască cu alt împărat la război, au nu șezând întâi, se sfătuiește de vasea cu zece mii să se întâmpine cu cela ce vine asupra lui cu douăzeci de mii?

32. Iar de nu, încă fiind el departe, trimițând solie, se roagă de pace.

33. Deci aşa fiecare dintre voi, care nu se leapădă de

toate avuțiile sale, nu poate fi ucenic al meu.

34. Bună este sareea; iar dacă sareea se va împuști, cum se va îndulci?

35. Nici în pământ, nici în jumoi nu este de treabă; astăzi o leapădă pre ea. Cela ce are urechi de auzit, audă.

CAPITOLUL XV.

Pilda despre oată și drahma cea perdută. Fiul cel risipitor.

Si era apropiindu-se de dânsul toți vameșii și păcătoșii ca să-l asculte pre el.

2. Si cărtiau Fariseii și Cărturarii, zicând: Acesta pre păcătoși priumește, și mănhâncă cu dânsii.

3. Si a zis către ei pilda aceasta, grăind:

4. Care om dintre voi, având o sută de oi, și perzând una dintru ele, au nu lasă pre cele nouăzeci și nouă în puștie, și merge după cea perdută, până când o astă pre ea?

5. Si aflându-o o pune pre umerile sale bucurându-se.

34. Mat. 5, ₁₅; Marc. 9, ₅₀. 35. c. 8, ₈. XV. 1. Mat. 9, ₁₀. 2. c. 7, ₃₉.

4. Ezech. 34, ₁₁, ₁₆; Mat. 18, ₁₂; Luc. 19, ₁₀.

6. Si venind la casa sa, cheamă prietenii și vecinii, zicând lor: Bucurați-vă cu mine; că am găsit oaea mea cea perdută.

7. Zic vouă: că aşa va fi bucurie în cer de un păcătos ce se pocăește, decât de nouăzeci și nouă de drepti, cărora nu le trebuiește pocăință.

8. Sau care muiere având zece drahme, de perde o drahmă, au nu aprinde săclia, și mătură casa, și caută cu deadinsul până o astă?

9. Si aflându-o cheamă prietenele și vecinele, zicând: Bucurați-vă cu mine; că am găsit drahma care o am pierdut.

10. Aşa, zic vouă, bucurie se face înaintea îngerilor lui Dumnezeu pentru un păcătos ce se pocăește.

11. Si a zis: Un om avea doi feciori:

12. Si a zis cel mai Tânăr din ei tatălui său: Tată, dă-mi parte ce mi se cade de avuție. Si le-a împărtit lor avuția.

13. Si nu după multe zile adunând toate feciorul cel mai Tânăr, s'a dus într-o țară deosebită, și acolo a risipit toată

7. c. 5, ₃₂. 13. Pild. 29, .

15, 14.

avuția sa, viețuind întru desmierdări.

14. Și cheltuind el toate, s'a făcut foamete mare într'acea țară; și el a început a se lipsi.

15. Și mergând s'a lipit de unul din locuitorii țărei aceleea, și l-a trimis pre el la țăranele sale să pască porcii.

16. Și doria să-și saturre pântecelile său de roșcovale ce mâncau porcii; și nimeni nu-i dă lui.

17. Iar viindu-și întru sine, a zis: Căți argați ai tatălui meu sănătădestulări de pâne, iar eu pier de foame!

18. Sculă-mă-voiu și mă voiu duce la tatăl meu, și voi zice lui: Tată, greșit-am la cer și înaintea ta.

19. Și nu mai sănătădest vrednic a mă chemă fiul tău: fă-mă ca pre unul din argații tăi.

20. Și sculându-se, a venit la tatăl său. Iar el încă de parte fiind, l-a văzut pre dânsul tatăl lui, și i s'a făcut mișă, și alergând, a căzut pre grumazii lui, și l-a sărutat pre el.

21. Și a zis lui feciorul: Ta-

17. Pild. 23, ²¹. 18. Ier. 3, ¹¹; Ps. 50, ⁶; 20. II Imp. 14, ³².

— 178 —

LUCA

15, 29.

tă greșit-am la cer și înaintea ta, și nu mai sănătădest vrednic a mă chemă fiul tău.

22. Și a zis tatăl către slujile sale: Aduceți haina cea d'intâi, și-l îmbrăcați pre el; și dați inel în mâna lui, și încălțăminte în picioarele lui;

23. Și aducând vițelul cel hrănitor, îl junghiați; și mânănd să ne veselim:

24. Că fiul meu acesta mort era, și a inviat; și perduț era, și s'a aflat. Și au început a se veseli.

25. Iar feciorul lui cel mai mare era la țarină; și dacă a venit și s'a apropiat de casă, a auzit cântece și jocuri.

26. Și chemând pre unul din slugi, l-a întrebat ce sănătădestea.

27. Iar el a zis, că fratele tău a venit; și a junghiat tatăl tău vițelul cel hrănitor, pentrucă sănătădest pre el l-a priimit.

28. Și s'a măniat, și nu vrea să intre; iar tatăl lui eșind, îl rugă pre el.

29. Iar el răspunzând, a zis tatălui său: Iată, atâția ani slujesc tie, și nici o dată poruncata n'am călcăt: și mie nici

24. Efes. 2, ¹¹, și 5, ¹¹.

16, 30.

LUCA

16, 9.

o dată nu mi-ai dat măcar un od, ca să mă veselesc cu prietenii mei;

30. Iar când veni fiul tău acesta, care a mâncau avuția tu cu curvele, junghiașii lui vițelul cel hrănitor.

31. Iar el a zis lui: Fiiule, tu în toată vremea ești cu mine, și toate ale mele, ale tale sunt.

32. Ci se cădeă a ne veseli, și a ne bucură: căci fratele tău acesta mort era, și a inviat; și perduț era, și s'a aflat.

CAPITOLUL XVI.

Iconomul nedrept. Nimeni nu poate sluji la doi domini. A nu-și lăsă omul femeia. Bogatul și Lazăr.

Si ziceă și către ucenicii săi: Eră un om bogat, care avea un iconom; și acesta a fost părât la el că risipește avuțiile lui.

2. Și chemând pre el, i-a zis lui: Ce aud aceasta de tine? dă seama de iconomia ta; că nu vei putea mai mult a fi iconom.

3. Iar iconomul a zis întru sine: Ce voiu face? că domnul meu iă iconomia de la mi-

ne: a săpă nu pot; a cere îmi este rușine.

4. Știu ce voiu face, că dacă mă voiu schimbă din iconomie, să mă priimiască în casele lor.

5. Și chemând către unul pre fie-care din datornicii domnului său, a zis celui d'intâi: Cu cât ești dator domnului meu?

6. Iar el a zis: Cu o sută de măsuri de untdelemn. Și a zis lui: Iați zapisul tău, și șezi curând de serie cincizeci.

7. Iar după aceea a zis altuia: Dar tu cu cât ești dator? Iar el a zis: Cu o sută de măsuri de grâu. Și a zis lui: Iați zapisul tău, și scrie optzeci.

8. Și a lăudat domnul pre iconomul nedreptăței, că înțelepțește a făcut: că fiii veacului acestuia mai înțelepți sănătădest decât fiii luminei într-neamul lor.

9. Și eu zic vouă: Făceti-vă vrouă prieteni din mamona nedreptăței; că dacă veți fi lipsiți, să vă priimiască pre voi în corturile cele vecinice.

XVI. 8. Efes. 5, ⁹; I Tes. 5, ⁵.
9. Mat. 6, ²⁰ și 19, ²¹; I Tim. 6, ¹⁹.

— 179 —

10. Cel ce este credincios întru puțin, și întru mult credincios este; și cel ce este nedrept întru puțin, și întru mult nedrept este.

11. Deci dacă întru cel nedrept mamona n'ați fost credinciosi, pre cel adevărat cine îl va încredință vouă?

12. Și dacă întru cel strein n'ați fost credinciosi, pre cel ce este al vostru cine îl va dă vouă?

13. Nici o slugă nu poate la doi domni să slujiască: pentru că sau pre unul va ură, și pre altul va iubi; sau de unul se va țineă, și de altul nu va griji. Nu puteți sluji lui Dumnezeu și lui mamona.

14. Și auziat acestea toate și Fariseii, carii erau iubitori de argint: și-l batjocurau pre el.

15. Și le-a zis lor: Voi sănăteți cei ce vă faceți pre voi drepti înaintea oamenilor; iar Dumnezeu știe înimele voastră: că ce este întru oameni înălțat, urâciune este înaintea lui Dumnezeu.

16. Legea și prorocii până

10. c. 19, 17. 13. Mat. 6, 24.
14. Mat. 23, 14. 15. c. 18, 9; Ps. 7, 10. 16. Mat. 11, 15.

la Ioan: de atunci împărăția lui Dumnezeu bine-se-vestește, și fie-care spre accea se silește.

17. Iar mai lesne este cerul și pământul să treacă, decât din lege o cirtă să cadă.

18. Tot cela ce-și lasă mierea sa, și iă alta, preacurvește: și tot cela ce iă lăsată de bărbat, preacurvește.

19. Era un om oare-care bogat, ce se îmbrăcă în porfiră și în vison, veselindu-se în toate zilele luminat.

20. Și era un sărac oare-care anume Lazăr, care zăcea înaintea ușei lui plin de bube.

21. Și poftia se sature din sfârșăturile cădeau din masa bogatului: ci și cănni venind lingea bubele lui.

22. Și a fost că a murit săracul, și s'a dus de îngeri în sănul lui Avraam: și a murit și bogatul, și s'a îngropat;

23. Și în iad ridicându-și ochii săi, fiind în muncă, vede pre Avraam de departe, și pre Lazăr în sănul lui.

17. c. 21, 33; Mat. 5, 18.
18. Mat. 5, 31. 22. Ps. 90, 11.

24. Și el strigând, a zis: Părinte Avraame, miluește-mă, și trimite pre Lazăr, să-și întingă vârful degetului lui în apă, și să-mi răcoriască limbă mea; că mă chinuesc în văpaea aceasta.

25. Iar Avraam a zis: Fiile, adu'ți aminte că ai luat cele bune ale tale în viață ta, și Lazăr aşijdarea cele rele: iară acum acesta se mângâie, iar tu te chinuești.

26. Și preste toate acestea, între noi și între voi prăpastie mare să-ă întărit; ca cei ce vor vrea să treacă de aici către voi, să nu poată; nici cei de acolo la noi să treacă.

27. Și a zis: Rogu-te dar, părinte, ca să-l trimiți pre dânsul în casa tatălui meu:

28. Că am cinci frați; să le mărturisiască lor, ca să nu vie și ei la acest loc de muncă.

29. Și i-a zis Avraam lui: Au pre Moisi și pre proroci, să-i asculte pre dânsii.

30. Iar el a zis: Nu, părinte Avraame: ci de va merge cineva din morți la dânsii, se vor pocăi.

31. Și i-a zis lui: Dacă nu

24. Is. 66, 24. 29. Is. 8, 20 și 34, 16.

ascultă pre Moisi și pre proroci, măcar de ar și învia cineva din morți, nu vor crede.

CAPITOLUL XVII.

Despre scandal. Ertarea greșalelor aproapelui. Credința în Dumnezeu. Ceze leproși. Intrebarea despre a doua venire.

Si a zis către ucenicii săi: Cu neputință este să nu vie smintelele: dar vai aceluia prin carele vin!

2. Mai de folos i-ar fi lui, de s'ar legă o peatră de moară de grumazii lui, și să se arunce în mare, decât să smintiască pre unul dintre acești mai mici.

3. Luati aminte de sine-vă: De va greși tie fratele tău, cărătă-1 pre el; și de se va pocăi, eartă-1 lui.

4. Și măcar de șapte ori în zi de va greși tie, și de șapte ori se va întoarce la tine, zicând: Căescu-mă; eartă-1 lui.

5. Și au zis apostolii Domnului: Adauge-ne nouă credință.

6. Iar Domnul a zis: De ați

XVII. 2. Mat. 18, 6; Marc. 9, 42.

3. Mat. 18, 15. 5. Marc. 9, 24.

6. Mat. 17, 20.

17, 7.

LUCA

aveă credință ca un grăunț de muștar, atî zice dudului acestuia: Dezrădăcinează-te, și te sădește în mare; și v'ar ascultă pre voi.

7. Si cine dintru voi având slugă arând sau păstorind, căre viind acela din câmp, va zice îndatăși: Treci de șezi?

8. Ci au nu-i va zice lui: Gătește-mi ce voiu cina, și încingându-te, slujește-mi, până voiu mâncă și voiu beă; și după aceea vei mâncă și vei beă tu?

9. Au doară va aveă har slugei aceleea căci a făcut cele ce i s'a poruncit lui? Nu mi se pare.

10. Așa și voi, când veți face toate cele ce vi s'a poruncit vouă, ziceți, că slugi netrebnice săntem: că ce am fost datori a face, am făcut.

11. Si a fost când mergea el în Ierusalim, și el trecea prin mijlocul Samariei și a Galileei.

12. Si intrând el într'un sat, l-au întimpinat pre el zece bărbați leproși, carii au stătut de departe.

13. Si aceia au ridicat glas,

11. Ioan 4, 4.

14. Lev. 14, 2. 21. Mat. 24, 22;
Marc. 13, 21.

17, 21.

LUCA

zicând: Iisuse, Invățătorule, miluește-ne pre noi.

14. Si văzându-i, le-a zis lor: Mergeți și vă arătați preoților. Si a fost când mergeau ei, s'a curățit.

15. Iar unul dintru dânsii văzând că s'a vindecat, s'a întors, cu glas mare slăvind pre Dumnezeu.

16. Si a căzut cu fața la picioarele lui, mulțumind lui; și acela era Samarinean.

17. Iar Iisus răspunzând, a zis: Au nu zece s'a curățit? dar cei nouă unde sănt?

18. Nu s'aflat să se întoarcă să dea slavă lui Dumnezeu, fără numai acesta, ce este de alt neam?

19. Si i-a zis lui: Scoală-te, și mergi; credința ta te-a mântuit.

20. Si întrebăt fiind de Fărisei, când va veni împărația lui Dumnezeu, a răspuns lor, și a zis: Nu va veni împărația lui Dumnezeu cu pândire.

21. Nici vor zice, iată aici! sau iată acolo! că iată, împărația lui Dumnezeu înlăuntrul vostru este.

24. Mat. 24, 21, s. 25. c. 9, 22;
Mat. 16, 21. 27. Fac. 7, 7.
28. Fac. 18, 29.

17, 29.

LUCA

29. Si a zis către ucenici: Vor veni zile când veți pofti una din zilele Fiului Omului să vedeți, și nu veți vedeă.

30. Intr'acest chip va fi în ziua în care Fiul Omului se va arăta.

31. Intr'acea zi cela ce va fi d'asupra casei, și vasele lui

în casă, să nu se pogoare să le iă pre ele; și cel ce va fi

în câmp, asemenea să nu se întoarcă înapoi.

32. Aduceți-vă aminte de muierea lui Lot.

33. Ori-cine va căuta sufletul său să-l mărtuiască, perde-l va pre el; și cine îl va perde, îl va invia pre el.

34. Zic vouă: intr'această noapte vor fi doi într'un pat; unul se va luă, și altul se va lăsă.

35. Două vor măcină împreună; una se va luă, și alta se va lăsă.

36. Doi vor fi în câmp; unul se va luă, și altul se va lăsă.

37. Si răspunzând au zis lui: Unde Doamne? Iar el a zis lor: Unde va fi trupul, acolo se vor aduna și vulturii.

31. Mat. 24, 17. 32. Fac. 19, 26.

33. c. 9, 24; Mat. 10, 39; Marc.

8, 35; Ioan 12, 25. 34. Mat. 24, 10, s.

37. Mat. 24, 28.

18, 1.

LUCA

CAPITOLUL XVIII.

Despre rugăciune. Fariseul și Vameșul. Lăsați pruncii să vie la mine. Înțrebarea bogatului ce va face să moștenească viața de veci. Iisus văzeste patimile sale. Orbul din Ierihon.

Si zicea și pilda lor, că se cade în toată vremea a se rugă, și a nu se lenevi, zicând:

1. Un judecător oare-ca-rele era într-o cetate, carele de Dumnezeu nu se temea, și de om nu se rușină;

2. Eră și o văduvă în ce-tatea aceea; și venia la dânsul zicând: Izbăvește-mă de părâșul meu.

3. Nu vreă în multă vre-me; iar după aceea a zis în-tru sine: De și de Dumnezeu nu mă tem, și de om nu mă rușinez;

4. Dar pentru căci îmi face supărare văduva aceasta, o voi izbăvi pre ea, ca nu până în sfârșit venind să mă supere.

5. Dar pentru căci îmi face supărare văduva aceasta, o voi izbăvi pre ea, ca nu până în sfârșit venind să mă supere.

6. Si a zis Domnul: Auziți ce grăește judecătorul nedrep-tăiei?

7. Dar Dumnezeu au nu va face izbăvire aleșilor săi,

XVIII. 1. I Tesal. 5, 17; Rom. 12, 12. 3. c. 11, 11, 8.

— 184 —

18, 14.

carii strigă către dânsul ziuă și noaptea, de și îndelung îi rabdă pre dânsii?

8. Zic vouă, că va face izbăvirea lor curând. Însă când va veni Fiul Omului, oare va astă credință pre pământ?

9. Si a zis și către oare-ca-rei ce se nădăduiau întru si-ne cum că sănt drepti, și defăimau pre ceilalți, pilda aceasta:

10. Doi oameni s-au suit în biserică să se roage; unul Fariseu, și altul vameș.

11. Fariseul stând așa se rugă întru sine: Dumnezeule, mulțumescu-ți, că nu sănt ca ceilalți oameni, răpitori, nedrepti, preacurvari, sau că și acest vameș.

12. Postesc de două ori în săptămână, dau zeciuială din toate căte căstig.

13. Iar vameșul de departe stând, nu vreă nici ochii săi la cer să-i ridice, ci își bătea peputul său, zicând: Dumnezeule, milostiv fiu mie păcătosului.

14. Zic vouă, să pogorât acesta mai îndreptat la casa

11. Mat. 6, 20; Is. 58, 2.

14. Is. 66, 2; Mat. 23, 12; I Petr. 5, 5.

LUCA

18, 29.

ra, decât acela: că tot cel ce înțâlță pre sine, se va smerești în cel ce se smerește pre sine, se va înăltă.

15. Si aduceau la el și prunci, en să se atingă de ei: iar vameșii văzând, i-au certat pre dânsi.

16. Iar Iisus chemându-i la sine pre ei, a zis: Lăsați prunci să vie la mine, și nu-i opriți pre ei, că a unora ca acestora este împărăția lui Dumnezeu.

17. Amin zic vouă: Oricine nu va priumi împărăția lui Dumnezeu ca pruncul, nu va intră într'insa.

18. Si l-a întrebat pre el un boier, zicând: Invățătorule bune, ce voi face să moștenesc viața veșnică?

19. Iar Iisus i-a zis lui: Căci îmi zici bun? nimeni nu este bun, fără numai unul Dumnezeu.

20. Poruncile știi: Să nu curvești. Să nu ucizi. Să nu furi. Să nu fii mărturie mincinoasă. Cinstește pre tatăl tău și pre mama ta.

15. Is. 49, 22; Mat. 19, 12; Marc. 10, 12. 18. Mat. 19, 16; Marc. 10, 11. 20. Eș. 20, 12.

21. Iar el a zis: Acestea toate le-am păzit din tinerețele mele.

22. Iar Iisus auzind acestea, i-a zis lui: Încă una îți lipsește: toate căte ai vinde-le și le împărți săracilor, și vei avea comoară în cer; și vino, urmează mie.

23. Iar el auzind acestea, s'a întristat, că eră bogat foarte.

24. Si văzându-l Iisus că s'a întristat, a zis: Cât de a-nevoie vor intră întră împărăția lui Dumnezeu cei ce au avuții!

25. Că mai lesne este a trece cămila prin urechile acu-lui, decât bogatul a intră întră împărăția lui Dumnezeu.

26. Iar cei ce au auzit acestea, au zis: Si cine poate să se măntuiască?

27. Iat el a zis: Cele ce nu sănt cu putință la oameni, sănt cu putință la Dumnezeu.

28. Si a zis Petru: Iată, noi am lăsat toate, și am urmat tine.

29. Iar el a zis lor: Amin grăeșc vouă, că nimeni nu este care și-a lăsat casă, sau părinti, sau frați, sau femeee,

22. Mat. 6, 20. 27. Iov 42, 2.

28. Mat. 19, 27; Marc. 10, 28.

— 185 —

18, 30.

sau feciori, pentru împărația lui Dumnezeu,

30. Care să nu ià cu mult mai mult în vremea aceasta, și în veacul cel viitor viața veșnică.

31. Si luând cu sine pre cei doisprezece, a zis către ei: Iată, ne suntem în Ierusalim, și se vor împlini toate cele scrise prin proroci pentru Fiiul Omului.

32. Că se va dà neamuriilor, și se va batjocuri, și se va ocări, și se va scuipi.

33. Si bătându-l, îl vor omori pre el: și a treia zi va inviă.

34. Iar ei nimic dintr'acestea n'au înțeles: și era cu-vântul acesta ascuns dela ei, și nu cunoșteau cele ce se grăiau.

35. Si a fost când s'a apropiat el de Ierihon, un orb se-dea lângă cale cerșind:

36. Si auzind norodul treând, a întrebat ce este aceasta.

37. Si i-au zis lui, că Iisus Nazarineanul trece.

³¹. Mat. 20, ₁₇; Marc. 10, ₃₂.

³². Mat. 27, ₂, 34. c. 9, ₄₅.

³³. Mat. 20, ₂₉; Marc. 10, ₄₆.

LUCA

19, 2.

38. Si a strigat, zicând: Iisuse, Fiiul lui David, miluște-mă,

39. Iar cei ce mergeau înainte certau pre el să tacă: iar el cu mult mai vârtos strigă: Fiiul lui David, miluște-mă.

40. Si stând Iisus, a poruncit să-l aducă pre el la sine: iar apropiindu-se el de dânsul, l'a întrebat, zicând:

41. Ce voești să-ți fac? Iar el a zis, Doamne, să văd.

42. Si Iisus i-a zis lui: Vezi, credința ta te-a mântuit.

43. Si îndată a văzut, și a mers după el, slăvind pre Dumnezeu; și tot norodul vânzând, a dat laudă lui Dumnezeu.

CAPITOLUL XIX.

Zacheu. Pilda despre arginții incredințări slugilor. Intrarea în Ierusalim. Iisus plânge pentru Ierusalim. Izgonirea vânzătorilor din Biserică.

Si intrând, trecea prin Ierihon.

2. Si iată, un om anume Zacheu, și acesta era mai mare vameșilor, și era bogat.

42. Mat. 9, ₂₂; 43. Ps. 145, ₈.

19, 3.

LUCA

19, 17.

3. Si căută să vadă pre Iisus cine este; și nu putea de norod, că era mic de stat.

4. Si alergând înainte, s'a suiat într'un dud ca să-l vadă pre el: că pre acolo vrea să treacă.

5. Si dacă a venit la locul acela, căutând Iisus, l'a văzut pre dânsul, și a zis către dânsul: Zachee, grăbește de te pogoară; că stăzi în casa ta mi se cadă un fiu.

6. Si grăbindu-se, s'a pogorit, și l'a primit pre dânsul bucurându-se.

7. Si văzând toți cărtiau, zicând: Că la un om păcătos a intrat să găzduiască.

8. Iar Zacheu stând, a zis către Domnul: Iată, jumătate de avuția mea, Doamne, o dău săracilor; și de am năpăstuit pre cineva cu ceva, întorc împătrit.

9. Si a zis către el Iisus: Astăzi s'a făcut mântuire că sei acestea, pentru că și aceasta fiu al lui Avraam este.

10. Că a venit Fiiul Omului să caute și să mântuiască pre cel perdit.

XIX. 10. I Tim. 1, ₁₈; Mat. 18, ₁₁.

11. Si ascultând ei acestea, adăugând a zis o pildă, pentru că era el aproape de Ierusalim, și li se părea lor cum că îndată va să se arate împărația lui Dumnezeu.

12. Deci a zis: Un om oarecare de bun neam s'a dus într-o țară departe să-și ià lui împărație, și să se întoarcă.

13. Si chemând zece slugi ale sale, le-a dat lor zece mnaas, și a zis către ei: Neguțătoriți până voi veni.

14. Iar cetățenii lui îl urau pre el, și au trimes solie după el zicând: Nu voim pre a-cesta să împărațiască preste noi.

15. Si a fost când s'a întors el luând împărația, a zis să se cheme la dânsul slugile aceleia, cărora dedese argintul, ca să știe cine ce a neguțătorit.

16. Si a venit cel dintâi, zicând: Doamne, mnaoa ta a agonisit zece mnaas.

17. Si a zis lui: Bine, slugă bună, că întru puțin ai fost credincios; să aibi putere prete zece cetăți.

12. Mat. 25, ₁₄; Marc. 13, ₃₄.

19, 18.

LUCA

18. Si a venit cel al doilea, zicând: Doamne, mnaoa ta a făcut cinci mñas.

19. Si a zis și acestuia: Si tu fii preste cinci cetăți.

20. Si altul a venit, zicând: Doamne, iată mnaoa ta, care o am ținut legată în măhramă:

21. Că m'am temut de tine, pentru că om aspru ești: iai ce n'ai pus, și seceri ce n'ai semănat.

22. Si i-a zis: Din gura ta te voiu judecă, slugă vicleană. Ai știut că eu om aspru sănt, luând ce n'am pus, și secerând ce n'am semănat.

23. Dar pentruece n'ai dat argintul meu schimbătorilor, și venind eu l'as fi cerut cu dobândă?

24. Si celor ce stau înainte le-a zis: Luați dela el mnaoa, și o dați celui ce are zece mñas.

25. Si au zis lui: Doamne, acela are zece mñas.

26. Că zic vouă, că tot celui ce are i se va dă; iar dela cela ce n'are, și ce are se va luă dela el.

27. Însă pre vrăjmașii mei

22. Mat. 12, ³⁷; 26. c. 8, ¹⁸; Mat. 13, ¹²; Marc. 4, ²⁵.

19, 35.

aceia, carii n'au voit să împărătesc preste dânsii, aduceți-i încoace, și-i tăiați înaintea mea.

28. Si zicând acestea mergeă înainte, suindu-se în Ierusalim.

29. Si a fost când s'a apropiat de Vitsfaghi și Vitania, către muntele ce se cheamă al Maslinilor, a trimis doi din ucenicii săi, zicând:

30. Mergeți în satul care este înaintea voastră; între carele intrând veți găsi un mânz legat, pre care nimeni din oameni nici o dată n'așezut: dezlegați-l pre el și-l aduceți.

31. Si de va întrebă cineva pre voi: Pentruece îl dezlegați? aşa să ziceți lui: Că Domnului trebuiește.

32. Si mergând trimișii, au aflat cum zisesese lor.

33. Si dezlegând ei mânzul, au zis stăpânilui lui către ei: Ce dezlegați mânzul?

34. Iar ei au zis: Domnului trebuiește.

35. Si l'u adus pre el la Iisus: și aruncându-și veșmî-

28. Marc. 10, ³²; 29. Mat. 21, ¹; Marc. 11, ¹, s.; Ioan 12, ¹², s.

— 188 —

19, 36.

LUCA

tele sale pre mânz, au pus pre Iisus d'asupra.

30. Si mergând el la șterneau vesmîtele lor pre cale.

31. Si apropiindu-se el la pogorâșul muntelui Maslinilor, a inceput toată mulțimea uceniciilor bucurându-se a lăudă pre Dumnezeu cu glas mare pentru toate puterile căre văzuse;

38. Zicând: Bine-este-cuvântul Impăratul cel ce vine întru numele Domnului: pace în cer, și slavă întru cei de sus.

39. Si oare-carui Farisei din norod au zis către el: Invățătorule, ceartă-ți ucenicii tăi.

40. Si răspunzând, a zis lor: Zic vouă, că de vor tăcea aceștia, petrile vor strigă.

41. Si dacă s'a apropiat, văzând cetatea, a plâns de dânsa.

42. Zicând: De ai fi cunoscut, și tu, măcar în ziua aceasta a ta, cele ce sănt către pacea ta! iar acum s'au ascuns de către ochii tăi.

43. Că vor veni zile asupra ta, și vor pune vrăjmașii tăi sănt împrejurul tău, și te

38. c. 2, ¹⁴. 40. Avac. 2, ¹¹.

vor încungură, și te vor îmbulzi de toate părțile.

44. Si te vor face întocmai cu pământul, pre tine și pre feciorii tăi întru tine; și nu vor lăsa întru tine peatră pre peatră; pentru că n'ai cunoscut vremea cercetării tale.

45. Si intrând în biserică, a inceput a scoate pre cei ce vindeau într'insa și cumpărău, zicând lor:

46. Scris este: Casa mea casă de rugăciune este: iar voi o ati făcut peșteră tâlhărilor.

47. Si era învățând în toate zilele în biserică. Iar arhiepii și cărturarii și bâtrâni norodului căutau pre el să-l peardă.

48. Si nu aflau ce-i vor face: că tot norodul se ținea de el, ascultându-l pre dânsul.

44. III Imp. 9, ⁷; Is. 29, ³; Mih. 3, ¹²; Mat. 24, ²; Marc. 13, ².

45. Mat. 21, ¹²; Marc. 11, ¹⁵.

46. Is. 56, ⁷; Ier. 7, ¹¹.

— 189 —

CAPITOLUL XX.

Iudeii întreabă pre Iisus despre jumătatea Sa. Pilda viei. Intrebarea despre dajdie și despre învierea morților. Al cui și este Hristos. Ingâmfarca Cărturilor. Lăcomia.

Si a fost într'una din zilele acelea, învățând el norodul în biserică, și bine vestind, au venit preoții și căturarii cu bătrâni,

2. **S**i au grătit către el, zicând: Spune nouă, cu ce putere faci acestea? sau cine este care î-a dat tăie puterea aceasta?

3. Iar el răspunzând, a zis către ei: Intrebă-voiu și eu pre voi un cuvânt, și să-mi spunești:

4. Botezul lui Ioan din cer a fost, sau dela oameni?

5. Iar ei cugetau întru sine zicând: De vom zice, Din cer; va zice: Pentru ce dar n'ati crescut lui?

6. Iar de vom zice: Dela oameni; tot norodul cu petri ne va ucide: căci este încrănit că Ioan proroc a fost.

7. **S**i au răspuns, că nu știu de unde.

XX. 1. Mat. 21, ²³, s.; Marc. 11, ²⁷.
2. Fapt. 4, ⁷.

8. **S**i Iisus le-a zis lor: Niciodată nu vă spun vouă cu ce putere fac acestea.

9. **S**i a început a zice către norod pilda aceasta: Un om a sădit vie, și o a dat lucrătorilor, și s'a dus departe multă vreme.

10. **S**i la vreme a trimis către lucrători o slugă, ca să-i dea lui din rodul viei; iar lucrătorii, bătându-l pre el, l-au trimis deșert.

11. **S**i a adaus a trimite altă slugă: iar ei și pre acela bătându-l și batjocorindu-l, l-au trimis deșert.

12. **S**i a adaos a trimite și al treilea: iar ei și pre acela răñindu-l, l-au scos afară.

13. **S**i a zis domnul viei: Ce voiu face? trimite-voiu pre fiul meu cel iubit: doară văzându-l pre dânsul se vor rușină.

14. Iar lucrătorii văzându-l pre el, cugetau întru sine, zicând: Acesta este moștenitorul: veniți să-l ucidem pre el, ca să fie a noastră moștenirea.

15. **S**i scoțându-l afară din

9. Ps. 79, ⁹, s.; Is. 5, ¹; Mat. 21, ³³; Marc. 12, ¹.

vie, l-au omorât. Ce va face dar lor domnul viei?

16. Veni-va și va perde pre lucrătorii aceștia, și via o va da altora. Iar ei auzind, au zis: Să nu fie.

17. Iar el căutând spre ei, a zis: Ce este dar aceasta ce este scris: Peatru pre care nu o au băgat în seamă ziditorii, aceasta s'a făcut în capul ungheului?

18. Tot cela ce va cădea pre acea peatră, se va sfârâmă; iar preste care va cădea, îl va spulberă.

19. **S**i căutau arhierii și căturarii ca să-și pue mânila pre el într'acel cias; și s'au temut de norod: căci înțeleseră că către dânsii a zis pilda aceasta.

20. **S**i pândindu-l au trimis iscoade, carii se prefăceau pre sine a fi drepti, să-l prindă pre el în cuvânt, ca să-l dea pre el stăpânirei și puterii dregețorului.

21. **S**i l-au întrebat pre el, zicând: Invățătorule, știm că drept grăești, și înveți, și nu

alegi față, ci intr'adecăt calea lui Dumnezeu înveți;

22. Cade-se nouă a dă dajdie Chesarului, sau nu?

23. Iar el pricepând vicleșugul lor, a zis către ei: Ce mă îspită?

24. Aratați-mi un dinar. Ai cui chip și scriptură pre el are? Iar ei răspunzând, au zis: Ale Chesarului.

25. Iar el le-a zis lor: Dați înapoi dar cele ce sănt ale Chesarului, Chesarului, și cele ce sănt ale lui Dumnezeu, lui Dumnezeu.

26. **S**i nu l-au putut prinde pre dânsul în cuvânt înaintea norodului: și minunându-se de răspunsul lui, au tacut.

27. Iar apropiindu-se unii din Saduciei, carii grăesc împotriva că nu este înviere, l-au întrebat pre el zicând:

28. Invățătorule, Moisi a scris nouă: De va muri frațele cuiva, având muiere, și acesta va muri fără feciori, ca să iâ frațele lui pre muierea aceea, și să ridice sămânță fratrei săi.

17. Ps. 117, ²¹; Mat. 21, ⁴².
19. c. 19, ⁴⁸. 20. Mat. 22, ¹⁵; Marc. 12, ¹⁵. 21. Mat. 22, ¹⁶.

27. Mat. 22, ²³, s.; Mac. 12, ¹⁸.
28. A doua Leg. 25, ⁵.

20, 29.

LUCA

29. Deci șeapte frați au fost: și cel d'intâi luând muiere, a murit fără de feciori.

30. Și a luat al doilea pre muierea aceea, și acela a murit fără de feciori.

31. Și al treilea o a luat pre ea; și aşijderea căte șeapte: și n-au lăsat feciori, și au murit.

32. Iar mai apoi de toți, a murit și muierea.

33. Deci la inviere, al căruia dintr-înșii va fi muiere? căci căte șeapte o au avut pre ea muiere.

34. Și răspunzând Iisus, a zis lor, Fiii veacului acestuia se însoară și se mărită.

35. Iar cei ce se învredniceșc a dobândi acel veac, și invierea din morți, nici se însoară, nici se mărită:

36. Că nici să moară nu mai pot, ci asemenea cu îngerii sănt; și fiu lui Dumnezeu sănt, fiind fiu ai invierii.

37. Iar acum că se vor scula morții, și Moisi a arătat la Rug, precum zice: Domnul Dumnezeul lui Avraam, și Dumnezeul lui Isaac, și Dumnezeul lui Iacob.

36. Mat. 22, ³⁰; I Ioan 3, ².
37. Es. 3, ⁶.

20, 47.

38. Iară Dumnezeu nu este al morților, ci al viilor: că toți lui viază.

39. Și răspunzând oare-caii din căturari, au zis: Invățătorule bine aí zis.

40. Și nu mai îndrăzniu deacă să-l întrebe pre el nimic.

41. Și a zis către dânsii: Cum zic că Hristos este fiul lui David?

42. Și însuși David zice în carteza Psalmilor: Zis-a Domnul Domnului meu: Sezi d'a dreapta mea,

43. Până ce voiu pune pre vrăjmașii tăi așternut picioarelor tale.

44. Deci David Domn îl cheamă pre el, și cum fiu al lui este?

45. Și ascultând tot norodul a zis ucenicilor săi:

46. Păziți-vă de căturari, carii voesc a umblă în podoabe, și iubesc închinăciunile prin târguri, și scaunele cele mai de sus în sinagoguri, și șederile cele mai întâi la ospete;

47. Carii mănâncă casele

41. Mat. 22, ⁴¹; Marc. 12, ³⁸.

42. Ps. 109, 1. Fapt. 2, ³⁴.

46. c. 11, ⁴².

LUCA

valuvelor, și cu pricina îndelung ne roagă: aceștia vor luă multă osândă.

CAPITOLUL XXI.

Învierea. Întrebare despre sfârșitul lumii. Robirea Ierusalimului și justitia lui. Semnele venirei a domnului lui Hristos.

Și căutând, a văzut pre cei

șoagăți aruncând darurile lor în găzollachie.

2. Și a văzut și pre o vă-

duvă săracă aruncând acolo

din flori.

3. Și a zis: Adeverat zic

vouă, că această văduvă să-

racă, mai mult decât toți a-

cești.

4. Că toți aceștia din prisoneaza lor au aruncat la darurile lui Dumnezeu; iar aceas-

tin din lipsa sa, toată avuția

lor care a avut, o a aruncat.

5. Și oare-carii grăind pen-
tru biserică, că este împodo-
biu cu pietre frumoase, și cu
puncte, a zis:

6. Acestea care vedetă, vor
vino să intru care nu va ră-
mâne piatră pre piatră, care
nu nu se risipască.

XVI. 1. Marc. 12, ⁴¹.

5. Mat. 24, ¹¹ s.; Marc. 13, ¹, 8.

21, 13.

7. Și l-au întrebat pre cl,
zicând: Invățătorule, dar când
vor fi acestea? și ce semn este
când vor să fie acestea?

8. Iar el a zis: Căutați să
nu vă amăgiți: că mulți vor
veni întru numele meu, zi-
când: că eu sănt; și vremea
s'a apropiat; ci să nu mergeți
după ei.

9. Și când veți auzi războae
și răsmirițe, să nu vă spăi-
mântați: că se cade să fie a-
cestea întâi; ci nu va fi îndată
sfârșitul.

10. Atunci zicea lor: Se va
scula neam preste neam, și
împărație preste împărație.

11. Și vor fi cutremuri mari
pre alocurea; și foameți, și
ciumi, și spaime, și semne
 mari din cer vor fi.

12. Iar mai înainte de acestea
toate, vor pune preste voi
mânilor sale, și vă vor gonii,
dându-vă la adunări și în tem-
nițe, ducându-vă la împărați
și la domni pentru numele
meu.

13. Și se va întâmplă vouă
întru mărturisire.

8. Marc. 13, ²². 12. Mat. 10, ¹⁷.

5. Mat. 24, ¹¹ s.; Marc. 13, ¹, 8.

21, 14.

LUCA

14. Puneți dar întru inimile voastre, să nu gândiți mai înainte ce veți răspunde.

15. Că eu vă voi dă vouă gură și înțelepciune, căreia nu-i vor putea grăbi nici stă împotrivă, toți carii se vor pune împotrivă vouă:

16. Si vă veți dă și de părinți, și de frați, și de rudenii, și de prietenii; și vor omorî din voi.

17. Si veți fi urăti de toți pentru numele meu.

18. Si păr din capul vostru nu va peri.

19. Intră răbdarea voastră veți dobândi sufletele voastre.

20. Iar când veți vedea Ierusalimul încungurându-se de ostași, atunci să știi că s'a apropiat pustiirea lui.

21. Atunci cei ce vor fi în ludeea să fugă la munte; și cei ce vor fi în mijlocul lui să se dea în lături; și cei ce vor fi prin sate, să nu intre într'insul.

22. Că zilele izbândirei sănt acestea, ca să se împliniască toate cele scrise.

¹⁴ c. 12, ¹¹; Mat. 10, ¹⁹.

15. Fapt. 6, ¹⁹; 16. Fapt. 7, ⁵⁸.

18. c. 12, ⁷; Mat. 10, ³⁹.

19. II. Paral. 15, ⁷; Evr. 10, ³⁹.

20. Mat. 24, ¹⁵; s.

21, 29.

LUCA

23. Iar vai celor ce vor avea în pântece, și celor ce vor aplecă într'acele zile! că va fi nevoie mare pre pământ, și mânie asupra norodului acestuia.

24. Si vor cădeă întru ascuțitul săbiei, și se vor duce robi în toate neamurile: și Ierusalimul va fi călcat de Neamuri, până se vor împlini vremile Neamurilor.

25. Si vor fi semne în soare, și în lună, și în stele; și pre pământ măhnire limbilor, cu nedomerire; sunet făcând marea și valurile;

26. Mai murind oamenii de frică, și de aşteptarea celor ce vor să vie în lume: că puterile cerurilor se vor clăti.

27. Si atunci vor vedea pre Fiul Omului venind pre nori cu putere și cu slavă multă.

28. Deci începând acestea a se face, căutați în sus, și ridicăți capetele voastre; că se apropie rescumpărarea voastră.

29. Si le-a zis lor pildă; Ve-

25. Is. 13, ¹⁰; Ez. 13, ⁷. 26. Is.

64, ¹; Ez. 24, ²⁵; Ioil 3, ¹⁵.

27. Dan. 7, ¹³; 28. Rom. 8, ²³.

29. Mat. 24, ³²; s.

21, 30.
dei amochinul, și toți copacii. 30. Când înfrunzesc, văzând din voi însă-vă, știi că de acum aproape este vara.

31. Așa și voi, când veți vedea acestea făcându-se, să știi că aproape este împăratul Dumnezeu.

32. Amin zic vouă, că nu trece neamul acesta, până să toate acestea vor fi.

33. Ceiul și pământul vor fi, iar cuvintele mele nu vor trece.

34. Ci luati aminte de sine-vă, că să nu se îngreueze inimile voastre cu sațiu mânecari și cu beția, și cu grijile lumii, și fără de veste să vie asupra voastră ziua aceea.

35. Căci ca o cursă va veni printre toți cei ce sed pre fața lui pământul.

36. Priveghiați dar, în toată vremea rugându-vă, ca să vă înredinci și să căpă de toate mali ce vor să fie, și a stă înaintea Fiului Omului.

37. Si eră ziua învățând în biserică; iar noaptea eșind,

c. 16, ¹⁷; Ps. 101, ⁵⁷; Is. 51, ¹.

Mat. 5, ¹⁸; 34. Rom. 13, ¹³; Gal.

Efes. 5, ¹⁸; 35. I. Tes. 5, ⁸.

Ioan 8, ¹¹; 2.

22, 7.

petreceă în muntele ce se chiamă al Maslinilor.

38. Si tot norodul mânecă la dânsul în biserică, ca să-l asculte pre el.

CAPITOLUL XXII.

Vinderea lui Iisus. Serbarea pastelor și așezarea tainei Euharistiei. Apostoli dispuță între sine pentru întăiere. Rugăciunea lui Iisus și prinderea și ducerea lui la Arhiecu.

Lepădarea lui Petru.

Si se apropiă praznicul azimelor, care se chiamă Paștele.

2. Si căutau arhierii și cărturarii cum l-ar omorî pre el; că se temeau de norod.

3. Iar Satana a intrat în luda ce se chemă Iscarioteanul, care era din numărul celor doisprezece.

4. Si mergând, a grăbit cu arhierii și cu voivozii, cum l-ar vinde pre el lor.

5. Si s'au bucurat, și s'au tocmit cu dânsul să-i dea bani.

6. Si el s'a făgăduit lor, și căută vreme cu prilej ca să-l vândă pre ellor fără de norod.

7. Si a venit ziua azimelor,

XXII. 1. Marc. 14, ¹, s.; Ioan

13, ²; 3. Mat. 26, ¹⁴.

7. Mat. 26, ¹⁷; Marc. 14, ¹².

întru care se cădeă să se jertfiască paștele.

8. Și a trimes pre Petru și pre Ioan, zicând: Mergeti de gătiți nouă paștele, să mânăcăm.

9. Iar ei au zis lui: Unde voești să gătim?

10. Iar el a zis lor: Iată, întrând voi în cetate, va întâmpină pre voi un om ducând un vas de lut cu apă; mergeți după dânsul în casa unde va intră.

11. Și ziceți stăpânului casei: Invățătorul zice ţie: Unde este sălașul, întru care să mânâncă paștele cu ucenicii mei?

12. Și el vă va arăta vouă un foisor mare așternut: acolo gătiți.

13. Și mergând ei, au aflat precum le zisese lor: și au gătit paștele.

14. Și când a venit ciasul, a sezut și cei doisprezece apostoli cu el.

15. Și a zis lor: Cu postă am poftit aceste paști să le mânânc cu voi mai înainte de patima mea.

16. Că zic vouă, că de acum nu voiu mai mânăcă din-

13. c. 19, ₃₂. 14. Mat. 26, ₂₀.

tr'aceste, până când se vor plini întru împărăția lui Dumnezeu.

17. Și luând paharul, mulțumind, a zis, Luati acesta, și-l împărțiți vrouă:

18. Că zic vrouă, Nu voi mai beă din rodul viței, până când va veni împărăția lui Dumnezeu.

19. Și luând pânea multămind a frânt, și a dat lor, zicând: Acesta este trupul meu care se dă pentru voi: aceasta faceți întru pomenirea mea.

20. Așijderea și paharul după ce au cinat, zicând: Acest pahar este legea cea nouă întru sângele meu, carele pentru voi se varsă.

21. Insă iată, mâna vânzătorului meu cu mine este la masă.

22. Și Fiiul Omului merge, dupre cum este rânduit: dar vai omului aceluia prin care se vine!

23. Și ei au început a se întrebă între sine, care ar fi dintre ei celă ce va să facă aceasta.

18. Mat. 26, ₂₀. 19. I Cor. 11, ₂₃.
21. Marc. 14, ₁₈; Ioan 13, ₃₁, s.

24. Și s'a făcut și prigoneire între dânsii, care dintrui ei s'ar păreă a fi mai mare.

25. Iar el le-a zis lor: Împărății păgânilor îi domnesc pre ei; și cei ce stăpânesc pre ei, făcători de bine se chiamă.

26. Iar voi nu aşa: ci cel ^{eu} este mai mare între voi, să fie ca cel mai mic; și cel ^{eu} este începător, ca cel ce slujește.

27. Că cine este mai mare, cel ce șade, sau cel ce slujește? au nu este cel ce șade? iar eu sănăt în mijlocul vostru ca cel ce slujește.

28. Iar voi sănătei carii ați petrecut cu mine întru ispitele mele.

29. Și eu vă rânduiesc vrouă împărăție, precum mi-a rânduit mie Tatăl meu;

30. Ca să mâncați și să beți la masa mea întru împărăția mină, și să sedeți pre scaune, înlocuind cele douăsprezece seminții ale lui Israel.

31. Nă zis Domnul: Simone, Simone, iată, Satana v'a

24, 1, 9, ₁₀, s. 25. Mat. 20, ₂₅, s.;
Marc. 10, ₁₁, 26. I Petr. 5, ₃, 5, ₆.
27, 1, 10, ₁₁, 30. Mat. 19, ₂₅.

cerut pre voi, ca să vă cearnă ca grăul.

32. Iar eu m'am rugat pentru tine, ca să nu piară cedintă ta: și tu oare când întorcându-te, întărește pre frații tăi.

33. Iar el i-a zis lui: Doamne, cu tine gata sănă și în temniță și la moarte a merge.

34. Iar el i-a zis: Zic ţie, Petre, nu va căntă astăzi co-coșul, mai înainte până ce de trei ori te vei lepădă că nu mă știi pre mine.

35. Și a zis lor: Când v'am trimes pre voi fără de pungă, și fără de traistă, și fără de încălțăminte, au avut-ați lipsă de ceva? Iar ei au zis: De nimic.

36. Zis-a drept aceea lor: Acum dar cel ce are pungă, să o ia, așijderea și traistă: iar cel ce n'are sabie, să-și vândă haina sa și să-și cumperi.

37. Că zic vrouă, că încă aceasta ce este scrisă se cade să se pliniască întru mine, care zice: Și cu cei fărădelege

33. Mat. 26, ₂₃, s.; Marc. 14, ₂₃; Ioan 13, ₃₁, 35. Ps. 22, 1; 32, ₁₈; Mat. 10, ₉. 37. Is. 53, ₁₂.

70. Si au zis toți: Dar tu ești Fiul lui Dumnezeu? Iar el a zis către ei: Voi ziceți, că eu sănăt.

71. Iar ei au zis: Ce ne mai trebuie încă mărturie? că noi singuri am auzit din gura lui.

CAPITOLUL XXIII.

Iisus înaintea lui Pilat și a lui Irod. Răstignirea și Tâlhariul pocăit. Ingroparea lui Iisus.

Si sculându-se toată mulțimea lor, l-au dus pre el la Pilat.

2. Si au început a-l părî pre el, zicând: Pre acesta l-am aflat răzvrătind neamul și oprimind dădajdie Chesarului, zicând că este el Hristos Împărat.

3. Iar Pilat l-a întrebat pre el, zicând: Tu ești împăratul Iudeilor? Iar el răspunzând, a zis lui: Tu zici,

4. Iar Pilat a zis către arhieri și către norod: Nici o vină nu aflu în omul acesta.

5. Iar ei se întăriau, zicând că întărâtă norodul, învățând preste toată Iudeea,

XXIII. 1. Mat. 27, 2; Marc. 15, 1; Ioan 18, 25. 2. c. 20, 25.

incepând din Galileea până aici.

6. Iar Pilat auzind de Galileea a întrebat, au Galileean este omul?

7. Si înțelegând că din ținutul lui Irod este, l-a trimis pre el la Irod, fiind și el în Ierusalim într'acele zile.

8. Iar Irod văzând pre Iisus, s'a bucurat foarte: că doriă de multă vreme să-l vadă pre el, pentru că auzia multe de el: și nădăjduia să vadă vre un semn făcându-se de el.

9. Si l-a întrebat pre el cu cuvinte multe; iar el nimic nu i-a răspuns lui.

10. Si stau arhiereii și cărturarii cu deadinsul părându-l pre el.

11. Iar Irod împreună cu ostașii săi batjocorindu-l și răzându-și de el l-a îmbrăcat într'un veșmânt luminat, și l-a trimis iarăși la Pilat.

12. Si s'a facut prietenii Pilat și Irod într'aceiași zi unul cu altul; că mai înainte erau învrajbiți între dânsii.

13. Iar Pilat chiemând pre arhieri și pre boieri și pre norod,

14. A zis către ei: Mi-ati adus pre omul acesta, ca pre ceea ce răzvăratește norodul: și iată, eu înaintea voastră întrebându-l, nici o vină n'am aflat în omul acesta de care părăji pre el:

15. Ci nici Irod: că v'am trimis pre voi la el; și iată, nici un lucru vrednic de moarte este făcut de dânsul.

16. Deci certându-l, îl voi slobozi.

17. Si nevoie avea să le sloboască lor la praznic un virovat.

18. Si a strigat toată mulțimea, zicând: Iea-l pre acesta și ne slobozește nouă pre Vătavă!

19. Care, pentru o zarvă mare care și ucidere ce se făcuse în cetate, era aruncat în temniță.

20. Si iarăși Pilat a grăbit pre el, vrând să sloboiască pre Iisus.

21. Iar ei strigau, zicând: Răstignește-l, Răstignește-l pre el.

22. Iar el a treia oară a zis pre el: Dar ce rău a făcut

acesta? nici o vină de moarte n'am aflat întru el: deci certându-l pre el, îl voi slobozi.

23. Iar ei stă cu glasuri mari, cerându pre el să se răstignească. Si se întăriau glasurile lor și ale arhierilor.

24. Deci Pilat a judecat să se facă cererea lor.

25. Si a slobozit lor pre cel aruncat în temniță pentru zara și uciderea, pre care il cereau ei; iar pre Iisus l-a dat dupre voia lor.

26. Si când îl duceau pre el, prințând pre un Simon, Chirinean, ce venia din țarină, au pus pre el crucea, ca să o ducă după Iisus.

27. Si mergea după el multimea multă de norod, și de muieri, carii plângneau și se tânguiau pentru dânsul.

28. Si întorcându-se către ele Iisus, a zis: Fiicele Ierusalimului, nu mă plângeti pre mine, ci pre voi vă plângeti, și pre fiii voștri.

29. Că, iată, vin zile, în care vor zice, Fericite sănt cele sterpe, și pântecele care n'au

născut, și țățele care n'au a-plecat.

30. Atunci vor începe a zice munțiilor: Cădeți preste noi; și dealurilor: Acoperișe-ne pre noi.

31. Că de fac acestea în lemnul cel verde, dar în cel uscat ce va fi?

32. Si duceau împreună cu el, și alți doi făcători de rele, să-i piarză.

33. Si dacă au venit la locul ce se chiamă al Căpătânei, acolo l-au răstignit pre el, și pre făcătorii de rele, unul d'a dreapta, și altul d'a stânga.

34. Iar Iisus zicea: Părinte, eartă-le lor: că nu știu ce fac. Si împărțind hainele lui, au aruncat sorti.

35. Si stă norodul de pri-vă. Si își băteau joc de dânsul și boierii împreună cu dânsii, zicând: Pre alții a măntuit; măntuiască-se și pre sine însuși, de este acesta, Hristosul, alesul lui Dumnezeu.

30. Is. 2, 19; Osie 10, 8; Apoc. 6, 16 și 9, 6. 31. Ier. 53, 12; I Petr. 4, 17. 32. Is. 53, 12; Ioan 19, 18. 33. Mat. 27, 33; Marc. 15, 22; Ioan 19, 17. 34. Mat. 5, 44; Ps. 21, 18, s. 35. Mat. 27, 39, s.

36. Si își făceau râs de dânsul și ostașii, apropiindu-se, și ojet aducându-i lui,

37. Si zicând: De ești tu împăratul Iudeilor, măntuește-te pre tine însuți.

38. Si era și scrisoare scri-să d'asupra lui cu slove E-liniști, și Râminiști, și Evre-ești, **acesta este împăratul Iudeilor.**

39. Iar unul din tâlharii cei răstigniți îl hulia pre dânsul, zicând: De ești tu Hristosul, măntuește-te pre tine și pre noi.

40. Iar răspunzând celălalt îl certă pre el, zicând: Nu te temi tu de Dumnezeu, că în-tr'aceiași osândă ești?

41. Si noi dupre dreptate; că cele vrednice dupre saptele noastre luăm: iar acesta nici un râu n'a făcut.

42. Si zicea lui Iisus: Po-meneste-mă, Doamne, când vei veni întru împărăția ta.

43. Si a zis Iisus lui, Amin zic ţie: Astăzi împreună cu mine vei fi în raiu.

44. Si era ca la al șaselea cias, și întuneric s'a făcut

38. Mat. 27, 37. 42. Mat. 16, 28.
44. Mat. 27, 46.

preste tot pământul până la al nouălea cias.

45. Si s'a întunecat soarele, și s'a rupt catapeteazma bisericiei prin mijloc.

46. Si strigând cu glas mare Iisus, a zis: Părinte, în mâni tale încredințez duhul meu; și acestea zicând, și-a dat duhul.

47. Iar văzând sutașul ceea ce se făcuse, a slăvit pre Dumnezeu, zicând: Cu adevărat omul acesta drept a fost.

48. Si tot norodul ce venea împreună la priviala a-venea, văzând cele ce se făcuseră, bătându-și pepturile lor, se intorceau.

49. Si stau toți cunoșcuții de departe, și femeile care veniseră după el din Galileea, privind acestea.

50. Si, iată, un bărbat anume Iosif din Arimatea, oraș al Iudeilor, sfetnic fiind; bărbat bun și drept;

51. (Acesta nu se însoțește în sfatul și fapta lor); care și el înșoptă împărăția lui Dumnezeu.

50. Mat. 27, 50; Ps. 30, 5; Fapt. 10. Mat. 27, 55; Marc. 15, 42; Ioan 10, 39.

52. Acesta venind la Pilat, a cerut trupul lui Iisus.

53. Si pogorându-l pre el, l-a înșăsurat în giulgiu, și l-a pus în mormânt ce era săpat în piatră, întru care nu fusese pus nici o dată nimeni.

54. Si ziua era vineri, și se lumină spre sămbătă.

55. Si mergând după el și femeile care veniseră cu dânsul din Galileea, au văzut mormântul, și cum s'a pus trupul lui.

56. Si întorcându-se, au gătit mirezme și miruri; și sămbătă s'au odihnit dupre poruncă.

CAPITOLUL XXIV.

Femeile la Mormânt. Invierea lui Hristos. Arătarea lui la doi ucenici pre căle spre Emmaus. Arătarea lui la toți apostolii mânând împreună cu ei. Înălțarea.

Iar întru una din sămbete, la mânecare adâncă, au venit la mormânt, aducând mirezmele cele ce gătise și altele împreună cu ele.

54. Mat. 27, 52. 56. Es. 20, 19. XXIV. 1. Mat. 28, 1; Marc. 16, 1; Ioan 20, 1.

24, 2.

LUCA

2. Si au aflat piatra răsturnată de pre mormânt.

3. Si întrând, n'au aflat trupul Domnului Iisus.

4. Si a fost, când se mirau ele de aceasta, si iata, doi bărbăti au stătut înaintea lor în veșminte strălucitoare:

5. Si înfricoșându-se ele, si plecându-si fețele la pământ, au zis către dânsene: Ce căutați pre cel viu cu cei morți?

6. Nu este aici, ci s'a scăpat: aduceți-vă aminte cum a zis vouă încă fiind în Galileea,

7. Zicând, că trebuie să se dea Fiiul Omului în mâinile oamenilor păcătoși, si să se răstigniască, si a treia zi să invieze.

8. Si și-au adus aminte de cuvintele lui.

9. Si întorcându-se dela mormânt, au spus acestea toate celor unsprezece, si tuturor celorlalți.

10. Si era Maria Magdalina si Ioanna, si Maria lui Iacov, si celealte impreună cu dânsene, care ziceau către apostoli acestea.

11. Si s'au părut înaintea

4. Ioan 20, 12; Fapt. 1, 19.
7. Mat. 17, 22. 10. c. 8, 2, 2.

24, 18.

lor ca o minciună cuvintele lor, si nu le credeau pre dânsene.

12. Iar Petru sculându-se, a alergat la mormânt; si plecându-se, a văzut giulgiurile singure zăcând, si s'a dus de acolo, mirându-se întru sine de cele ce se făcuseră.

13. Si, iata, doi dintru ei mergeau într'aceiasi zi la un sat, care era departe de Ierusalim ca la șasezeci de stadii, al cărui nume Emmaus.

14. Si aceia vorbiau între sine de toate cele ce se întâmplase.

15. Si a fost când vorbiau ei si se întrebau, si însuși Iisus apropiindu-se, mergea impreună cu dânsii.

16. Iar ocniții lor se țineau, ca să nu-l cunoască pre el.

17. Si a zis către ei: Ce sănt cuvintele acestea de care vă întrebați între voi mergând, si sănțeți triști?

18. Si răspunzând unul, al cărui nume era Cleopa, a zis către el: Tu singur ești nemeric în Ierusalim, si nu știi cele ce s'au făcut întru el în zilele acestea?

13. Marc. 16, 12.

24, 19.

LUCA

19. Si el a zis lor, Care? Iar ei au zis lui: Cele pentru Iisus Nazarineanul, care era bărbat proroc, puternic în luce și în cuvânt înaintea lui Dumnezeu și a tot norodul:

20. Cum l-au dat pre el arhiereii și boerii noștri spre judecată de moarte, si l-au răsărit pre dânsul.

21. Iar noi nădăduiam că acela este cel ce va să izbândească pre Israil: ci cu toate acestea, a treia zi este astăzi de când s'au făcut acestea.

22. Ci, si niște femei dintr'ale noastre ne au spăimânat pre noi, care au fost la mânecate la mormânt;

23. Si neaflând trupul lui, nu venit, zicând, că și vedere de ingeri să fi văzut, carii zic că este el viu.

24. Si s'au dus unii dintru noi la mormânt, si au aflat nu precum si femeile au zis: nu pre el nu l-au văzut.

25. Si el a zis către ei: O neprietenilor, si zăbavnici cu nimic a crede toate căte au grață prorocii:

21. Fapt. 1, 8.
22. Mat. 28, 10. Marc. 16, 10; Ioan 20, 18. Gal. 3, 1.

24, 33.

26. Au nu trebuiă a pătimi acestea Hristos, si a intră întru slava sa?

27. Si începând dela Moisi și dela toți prorocii, tâlcuiă lor din toate scripturile cele ce erau pentru el.

28. Si s'au apropiat de satul la care mergeau: si el se facea a merge mai departe.

29. Si l-au îndemnat pre el zicând: Rămâi cu noi: căci către seară este, si s'a plecat ziua. Si a intrat să rămâie cu dânsii.

30. Si a fost când a șezut el cu ei, luând pâne, a binecuvântat, si frângând, a dat lor.

31. Si li s'au deșchis lor ochii, si l-au cunoscut pre dânsul; si el s'a făcut nevăzut de dânsii.

32. Si au zis unul către altul: Au nu era înima noastră arzând întru noi, când grăia nouă pre cale, si când ne tâlcuiă scripturile?

33. Si sculându-se într'acel cias, s'au întors în Ierusalim, si au aflat adunați pre cei un-

26. Is. 50, 6. 27. Fac. 3, 15; Iov. 19, 25; Ps. 15 v. 10; Is. 53, 1; Osie 6, 1.

24, 34.

LUCA

sprăzece și pre cei ce erau cu dânsii,

34. Carii ziceau: S'a sculat Domnul cu adevărat, și s'a arătat lui Simon.

35. Și ei povestiau cele ce se făcuse pre cale, și cum s'a cunoscut de dânsii întru frângerea pânei.

36. Și acestea grăind ei, și însuși Iisus a stătut în mijlocul lor, și a zis lor: Pace vouă.

37. Iar ei spăimântându-se și înfricoșându-se, li se părea că văd duh.

38. Și a zis lor: Ce sănțeți turburați? și pentru ce se sue gânduri în inimile voastre?

39. Vedeți mânilor și picioarele mele, că însumi eu sănătatea-mă, și vedeți; că duhul carne și oase n'are, precum mă vedeți pre mine având.

40. Și acestea zicând, le-a arătat lor mânilor și picioarele.

41. Și încă necrezând ei de bucurie, și mirându-se, le-a zis lor: Aveți ceva de mâncare aici?

42. Iar ei au dat lui o parte

34. I Cor. 15, 4, 5. 36. Marc. 16,
14; Ioan 20, 19. 39. Ioan 20, 20.
42. Ioan 21, 10.

24, 50.

de pește fript, și dintr'un sagur de miere.

43. Și Iuână înaintea lor a mâncat.

44. Și a zis lor: Acestea sănătatea care am grăit către voi, încă fiind cu voi, că trebuie a se plini toate cele scrise în legea lui Moisi, și în proaci, și în psalmi pentru mine.

45. Atunci le-a deschis mințea lor, ca să înțeleagă scrierile.

46. Și a zis lor: Așa este scris, și aşa trebuia să pătimiască Hristos, și a treia zi să invieze din morți:

47. Și să se propoveduiască întru numele lui pocăința și ertarea păcatelor în toate neamurile, începând dela Ierusalim.

48. Iar voi sănțeți mărturii acestora.

49. Și, iată, eu trimet făgăduința Tatălui meu întru voi; iar voi sedeați în cetatea Ierusalimului, până ce vă veți îmbrăca cu putere de sus.

50. Și i-a scos pre ei afară până în Vitania, și ridicându-

46. Ps. 21, 7, 18.

49. Ioan 15, 26 § 16, 8; Fapt. 1, 4.

50. Fapt. 1, 12.

24, 51.

LUCA

du-și mânilile sale, i-a binecuvântat pre dânsii.

51. Și a fost, când i-a binecuvântat pre ei, s'a depărțat dela dânsii, și se înălță în cer.

¶. Marc. 16, 19.

24, 53.

52. Iar ei închinându-se lui, s'a întors în Ierusalim cu bucurie mare:

53. Și erau în toată vremea în biserică, lăudând și binecuvântând pre Dumnezeu. Amin.

SFÂNTA EVANGHELIE
DELA
IOAN

CAPITOLUL I.

Dumnezeu Cuvântul. Mărturisirea
lui Ioan. Chemarea lui Andrei.
Petru, Filip și Na-
tanai.

Ia început eră Cuvântul, și Cuvântul eră la Dumnezeu, și Dumnezeu era Cuvântul.

2. Acesta era întru început la Dumnezeu.

3. Toate printreinsul s'au făcut; și fără de dânsul nimic nu s'a făcut ce s'a făcut.

4. Întru dânsul viață eră; și viață era lumina oamenilor.

5. și lumina întru intune-

1. 3. Ps. 32, ⁶; Col. 1, ¹⁶; Evr. 1, ²,
4. c. 5, ²⁶ și 12, ⁴⁶.
5. c. 8, ¹² și 9, ⁵.

ric luminează; și întunericul pre dânsa nu o a cuprins.

6. Fost-a om trimis dela Dumnezeu, numele lui Ioan.

7. Acesta a venit spre mărturie, ca să mărturisiască de Lumină, ca toți să creadă prin el.

8. Nu era acela Lumina, ci ca să mărturisiască de Lumina.

9. Era Lumina cea adevărată, care luminiază pre tot omul ce vine în lume.

10. În lume era, și lumea printreinsul s'a făcut, și lumea pre dânsul nu l-a cunoscut.

11. Întru ale sale a venit,

6. Mat. 3, ¹ și 11, ¹⁰; Marc. 1,
4; Luc. 3, ².

1, 12.

IOAN

și ai săi pre dânsul nu l-au primit.

12. Iar căți l-au primit pre dânsul, le-a dat lor stăpânire ca să se facă fi ai lui Dumnezeu, celor ce cred întru numele lui.

13. Carii nu din sânge, nici din postă trupiască, nici din postă bărbătească, ci dela Dumnezeu s'au născut.

14. Si Cuvântul trup s'a făcut, și s'a sălașluit întru noi, (și am văzut slava lui, slavă cu unui născut din Tatăl), plin de dar și de adevăr.

15. Ioan mărturisă pentru dânsul, și strigă, grăind: Acesta era pentru care am zis: Cel ce după mine vine, mai înainte de mine s'a făcut: că mai întâi de mine a fost;

16. Si din plinirea lui noi toți am luat, și dar pentru dar.

17. Că legea prin Moisi s'a dat, iar darul și adevărul prin Iisus Hristos s'au făcut.

18. Pre Dumnezeu nimeni

13. c. 3, ¹; 1 Ioan 5, ⁴; Iac. 1, ¹⁸,
14. Is. 7, ¹⁴; Mat. 1, ¹⁶; Luc. 1,

15. Is. 40, ⁵; Mat. 17, ²,

16. Mat. 3, ¹; Marc. 1, ⁷,

17. Iis. 20, ¹; 18. Eș. 33, ²⁰; I

Ioan 4, ¹¹; 1 Tim. 6, ¹⁶; Luc. 10, ²².

1, 26.

nu l-a văzut nici odinioară; cel unul născut Fiul, care este în sânul Tatălui, acela a spus.

19. Si aceasta este mărturia lui Ioan, când au trimes levii ca să-l întrebe pre dânsul: Tu cine ești?

20. Si a mărturisit, și n'a tăgăduit; și a mărturisit: Nu sânt eu Hristosul.

21. Si l-au întrebat pre dânsul: Ce dar? Ilie ești tu? Si a zis: Nu sânt. Prorocul ești tu? Si a răspuns: Nu.

22. Deci au zis lui: Cine ești? ca să dăm răspuns celor ce ne au trimis pre noi. Ce zici însuți pentru sineți?

23. El a zis: Eu sânt glasul celui ce strigă în pustie, Indreptați calea Domnului, precum a zis Isaia prorocul.

24. Si trimișii erau din Farisei.

25. Si l-au întrebat pre dânsul, și i-au zis lui: Pentruce dar botezi, dacă nu ești tu Hristosul, nici Ilie, nici prorocul?

26. Răspuns-a lor Ioan, gră-

19. c. 5, ³³; 21. A doua Leg. 18,

20. Mat. 16, ¹⁴; 23. Is. 40, ⁵; Mat.

21. Mat. 3, ¹; Marc. 1, ³; Luc. 3, ⁴.

22. Mat. 3, ¹¹.

1, 27.

ind: Eu botez cu apă: iar în mijlocul vostru stă, pre care voi nu-l știți;

27. Acela este cel ce vine după mine, carele mai înainte de mine s'a făcut, căruia nu sănăt vrednic să-i dezleg cureaua încălțămintei lui.

28. Acestea s'au făcut în Vitavara de ceea parte de Iordan, unde eră Ioan botezând.

29. A doua zi vede Ioan pre Iisus venind către dânsul, și zice: Iată Mielul lui Dumnezeu, care ridică păcatul lumei.

30. Acesta este pentru care eu am zis: După mine vine bărbat, care înainte de mine s'a făcut: că mai întâi de mine a fost.

31. Și eu nu l-am știut pre el: ci ca să se arăte lui Israîl, pentru aceasta am venit eu cu apă botezând.

32. Și a mărturisit Ioan, zînd, că am văzut Duhul ca un porumb pogorându-se din cer, și a rămas preste dânsul.

33. Și eu nu l-am știut pre el: ci cela ce m'a trimis pre mine să botez cu apă, acela, mi-a zis mie: Preste care vei

28. c. 10, ⁴⁰; 32. Mat. 3, ¹⁶.

IOAN

vedea Duhul pogorându-se, și rămâind preste dânsul, acela este care botează cu Duh Sfânt.

34. Și eu am văzut, și am mărturisit că acesta este Fiul lui Dumnezeu.

35. A doua zi iarăși stă Ioan, și din ucenicii lui doi;

36. Și căutând la Iisus care umblă, zice: Iată Mielul lui Dumnezeu!

37. Și l-au auzit pre el cei doi ucenici grăind, și au mers după Iisus.

38. Iar întorcându-se Iisus, și văzându-i pre ei mergând după el, a zis lor: Ce căutați? Iar ei au zis lui, Ravvi, (ce se zice, tâlcuindu-se, Invățătorule), unde locuеști?

39. A zis Ior: Veniți și vedeti. Au venit și au văzut unde locuеște, și la el au rămas în ziua aceea: și eră ca la al zecelea cias.

40. Și eră Andrei, fratele lui Simon Petru, unul din cei doi carii auzise dela Ioan, și mersese după dânsul.

41. A aflat acesta întâi pre Simon fratele său, și i-a zis

40. Mat. 4, ¹⁸.

1, 41.

1, 42.

IOAN

lui: Am aflat pre Mesia, ce se tâlcuеște, Hristos.

42. Și l-a adus pre dânsul către Iisus. Și căutând la el Iisus, a zis: Tu ești Simon feitorul lui Iona: tu te vei cheamă Chifa, ce se tâlcuеște, Petru.

43. Iar a doua zi a vrut Iisus să meargă în Galileea, și a aflat pre Filip, și i-a zis lui: Vino după mine.

44. Și eră Filip din Vitsa-ida, din orașul lui Andrei și al lui Petru.

45. A aflat Filip pre Natanail, și zice lui: Pentru care a scris Moisi în lege și profeții, am aflat pre Iisus fiul lui Iosif, care este din Nazaret.

46. Și a zis Natanail lui: Din Nazaret poate fi ceva bun? Zice Filip lui: Vino și vezi.

47. A văzut Iisus pre Natanail venind către dânsul, și a zis pentru dânsul: Iată cu adevărat Israilean, întru care violesug nu este!

48. Zisa Natanail lui: De unde mă cunoști? Răspuns-a

42. Mat. 16, ¹⁸. 45. Fac. 49, ¹⁰; A doua Leg. 18, ¹⁸; Is. 40, ¹⁰; Ier. 33, ¹¹; Ez. 34, ²²; Dan. 9, ²⁴; Mat. 9, ¹⁷; Ps. 31, ².

49. c. 6, ⁶⁵; Mat. 14, ³³ și 16, ¹⁶; Marc. 8, ²⁰. 51. Fac. 28, ¹².

2, 3.

Iisus și i-a zis lui: Mai înainte până a nu te chemă pre tine Filip, fiind tu subt smochin, te-am văzut.

49. Răspuns-a Natanail și i-a zis lui: Ravvi, tu ești Fiul lui Dumnezeu; tu ești Împăratul lui Israîl.

50. Răspuns-a Iisus și i-a zis lui: Pentru că am zis tie, că te-am văzut subt smochin, crezi? mai mari decât acestea vei vedea.

51. Și i-a zis lui: Amin, am, grăesc vouă: De acum veți vedea cerul deschizându-se, și pre îngerii lui Dumnezeu suindu-se și pogorându-se preste Fiul Omului.

CAPITOLUL II.

Nunta din Cana. Izgonirea vânzătorilor din biserică.

Să a treia zi nuntă s'a făcut în Cana-Galileei; și eră mulțu lui Iisus acolo.

2. Și a fost chemat și Iisus, și ucenicii lui la nuntă.

3. Și sfârșindu-se vinul, zice mama lui Iisus către dânsul: Vin nu au.

2, 4.

4. Zice ei Iisus: Ce este mie și ţie femeie? încă n'a venit ciasul meu.

5. Zice muma lui slugilor: Ori ce va zice vouă, faceți.

6. Și erau acolo șease vase de piatră, puse dupre curățenia ludeilor, care luau câte două sau trei vedre.

7. Zice lor Iisus: Umpleți vasele de apă. Și le-au umplut până sus.

8. Și zice lor: Scoateți acum, și aduceți nunului. Și i-au adus.

9. Și după ce a gustat noul apă ce se făcuse vin, și nu știă de unde este: (iar sligile carii scoseseră apa știau); strigă pre mire nunul,

10. Și zice lui: Tot omul întâi vinul cel bun pune; și dacă se îmbătă, atunci cel mai prost: tu ai ținut vinul cel bun până acum.

11. Aceasta a făcut începutura minunilor Iisus în Cana-Galileei, și și-a arătat slava sa; și au crezut întru el ucenicii lui.

12. După aceasta s'a pogorât în Capernaum, el, și mama lui, și frații lui, și uceni-

II. 6. Marc. 7, 3.

IOAN

2, 20.

cii lui: și acolo au șezut nu multe zile.

13. Și erau aproape paștele ludeilor, și s'a suit Iisus în Ierusalim,

14. Și a aflat în biserică pre cei ce vineau boi și oi și porumbi, și pre schimbătorii de bani șezând:

15. Și făcând biciu de ștreanșuri, pre toți i-a scos din biserică, oile și boii; și schimbătorilor a vărsat banii, și mesele le-a răsturnat;

16. Și celor ce vineau porumbi le-a zis: Luati acestea de aici; și nu faceti casa Tatălui meu casă de neguțătorie.

17. Și și-au adus aminte ucenicii lui că este scris: Râvana casei tale m'a mâncat pre mine

18. Răspuns-ai Judeii și i-au zis lui: Ce semn arăți nouă, că faci acestea?

19. Răspuns-a Iisus și a zis lor: Stricați biserică aceasta, și în trei zile o voi ridică.

20. Și au zis Judeii: În patruzeci și șease de ani, s'a zidit biserică aceasta, și tu în trei zile o vei ridică?

14. Mat. 21, 12; Marc. 11, 13; Luc. 19, 45. 17. Ps. 68, 11. 17. Mat. 26, 61.

IOAN

3, 9.

2, 21. 21. Iar el zicea pentru biserică trupului său.

22. Pentru aceasta când s'a scusat din morți, și-au adus aminte ucenicii lui că aceasta zicea lor; și au crezut scripturei, și cuvântului care zise Iisus.

23. Și când era în Ierusalim la praznicul paștelor, mulți au crezut întru numele lui, văzând semnele lui cele ce facea.

24. Iar însuși Iisus nu se încrezintă pre sine lor, pentru că știă pre toți,

25. Și n'avea trebuință ca cineva să mărturisască pentru om; că el știă ce era în om.

CAPITOLUL III.

Vorbirea lui Iisus cu Nicodim, despre calea către viața de veci. Ioan și ucenicii săi.

Si era un om din Farisei, Nicodim numele lui, boier al ludeilor.

2. Acesta a venit către Iisus noaptea, și i-a zis lui: Ravvi, sun că dela Dumnezeu ai venit învățător, că nimeni nu poate avea aceste semne să facă,

22. Luc. 24, 5; Ps. 15, 10.

23. Ps. 7, 10.

24. I. 6, 7, 50 și 19, 30.

care tu faci, de nu va fi Dumnezeu cu dânsul.

3. Răspuns-a Iisus și i-a zis lui: Amin, amin, grăesc ție: De nu se va naște cineva de sus, nu va putea vedea împărăția lui Dumnezeu.

4. Zice către el Nicodim: Cum poate omul să se nască fiind bătrân? au doară poate a doua oară să intre în pantecele maicei sale, și să se nască?

5. Răspuns-a Iisus: Amin, amin, grăesc ție: De nu se va naște cineva din apă și din Duh, nu va putea să intre întru împărăția lui Dumnezeu.

6. Ce este născut din trup, trup este; și ce este născut din Duh, duh este.

7. Nu te miră căci am zis ție: Se cade vouă a vă naște de sus.

8. Vântul unde vocile sună, și glasul lui auzi, dar nu știi de unde vine, și unde merge: așa este tot care este născut din Duhul.

9. Răspuns-a Nicodim și i-a zis lui: Cum pot să fie acestea?

5. Ez. 36, 25, 27; Efes. 5, 26.

8. Eccles. 11, 13; Efes. 4, 9.

3. 10.

IOAN

10. Răspuns-a Iisus și i-a zis lui: Tu ești învățător lui Israel, și acestea nu le știi?

11. Amin, amin, grăesc tăie: Noi ce știm grăim, și ce am văzut mărturism, și mărturia noastră nu o primiți.

12. Dacă cele pământești am spus vouă, și nu credeți, cum de voi spune vouă cele cerești, veți crede?

13. Și nimeni nu s'a suiat în cer, fără numai cel ce s'a pogorât din cer, Fiul Omului care este în cer.

14. Și precum Moisi a înălțat șarpele în pustie, așa se cade a se înălță Fiul Omului;

15. Ca tot cel ce crede întru el să nu piară, ci să aibă viață veșnică.

16. Că așa a iubit Dumnezeu lumea, că și pre Fiul său cel unul născut l-a dat, ca tot cel ce crede întru el să nu piară, ci să aibă viață veșnică.

17. Că n'a trimis Dumnezeu pre Fiul său în lume ca să judece lumea; ci ca să se mantuiască lumea prin el.

18. Numer. 21, ^{s.} 15. Marc. 16, ¹⁸; Luc. 19, ¹⁰, 16. c. 15, ¹³; Rom. 5, ^s și 8, ³²; 1 Ioan 3, ¹⁶ și 4, ⁹. 17. c. 12, ⁴⁷.

— 214 —

18. c. 5, ²⁴; 20. Efes. 5, ^s, s.
24. Mat. 14, ³; Luc. 3, ¹⁹, s.

IOAN

3. 25.

18. Cela ce crede întru el nu se judecă: iar cela ce nu crede, iată este judecat, că n'a crezut întru numele celui unuia născut Fiului lui Dumnezeu.

19. Iar aceasta este judecata, că lumina a venit în lume, și au iubit oamenii mai mult întunericul decât lumină, că erau faptele lor rele.

20. Că tot cela ce face rele, urăște lumina, și nu vine la lumină, ca să nu se vădiască lucrurile lui.

21. Iar cela ce face adevărat vine la lumină, ca să se arăte lucrurile lui, că întru Dumnezeu sănt lucrative.

22. După acestea a venit Iisus și ucenicii lui în pământul Iudeei; și acolo petreceă cu ei, și boteză.

23. Și eră și Ioan botezând în Enon aproape de Salim, că eră acolo ape multe: și veneau, și se botezau.

24. Că încă nu eră Ioan închis în temniță.

25. Și a fost întrebare de ucenicii lui Ioan cu Iudeii pentru curățenie.

3. 26.

IOAN

26. Și au venit către Ioan, și i-au zis lui: Ravvi, cel ce eră cu tine de ceea parte de Iordan, pentru care tu ai mărturisit; iată, el botează, și toți merg către dânsul.

27. Răspuns-a Ioan și a zis: Nu poate omul luă nimic, de nu ya fi dat lui din cer.

28. Voi înșivă mărturisită pentru mine, că am zis: Nu sănt eu Hristosul, ci cum că sănt trimis înaintea acelui.

29. Cela ce are mireasă mire este: iar prietenul mirelui care să-l ascultă pre el, cu bucurie se bucură de glasul mirelui: deci această bucurie a mă s'a umplut.

30. Aceluia se cade a crește, iar mie a mă micșoră.

31. Cel ce vine de sus d'asupra tuturor este; cel ce este de pre pământ pământesc este, și de pre pământ grăește; cel ce vine din cer d'asupra tuturor este.

32. Și ce a văzut și a auzit, acela mărturisește; și mărturia lui nimeni nu o primește.

33. Cela ce primește mă-

28. c. 1, ^{10, 30}. 30. II Imp. 3, ¹, s.
31. c. 8, ³³.

4. 5.

turia lui, a pecetluit, că Dumnezeu adevărat este.

34. Că pre care a trimis Dumnezeu, cuvintele lui Dumnezeu grăește; că nu cu măsură dă Dumnezeu Duhul.

35. Tatăl iubește pre Fiul, și toate le-a dat în mâna lui.

36. Cela ce crede întru Fiul are viață veșnică; iar cela ce nu ascultă pre Fiul, nu va vedea viață; ci mânia lui Dumnezeu va rămâneă prese te el.

CAPITOLUL IV.

Vorbirea lui Iisus cu Samarineanca.
Omul împărtășesc.

Deci dacă a înțeles Domnul I că au auzit Fariseii că Iisus mai mulți ucenici face și botează decât Ioan,

2. (Măcar că însuși Iisus nu boteză, ci ucenicii lui),

3. A lăsat Iudeea, și s'a dus iarăși în Galileea.

4. Și trebuia să treacă el prin Samaria.

5. Deci a venit în cetatea Samariei, care se chiamă Sihar, aproape de locul care a

35. Mat. 11, ²⁷. 36. I Ioan 5, ¹², IV, 1. c. 3, ^{22, 26}. 5. Fac. 48, ²². Iisus Nav. 24, ³².

— 215 —

4, 6.

IOAN

dat Iacov lui Iosif fiului său.
6. Și eră acolo puțul lui Iacov. Iar Iisus, ostenit fiind de călătorie, ședea aşa la puț; și eră ca la al șeaselea cias.

7. A venit o muiere din Samaia să iă apă: Zis-a ei Iisus: Dă-mi să beau.

8. Că ucenicii lui se duseseră în cetate să cumpere hrana.

9. Deci a zis lui muierea Samarineancă: Cum tu, ludeu fiind, ceri dela mine să bei, muiere Samarineancă fiind eu? că nu se amestecă ludeii cu Samarinienii.

10. Răspuns-a Iisus și i-a zis ei: De ai fi știut darul lui Dumnezeu, și cine este cel ce zice ţie: Dă-mi să beau; tu ai fi cerut dela dânsul, și ți-ar fi dat ţie apă vie.

11. Zis-a lui muierea: Doamne, nici ai cu ce scoate apă, și și puțul este adânc: de unde dar ai apă cea vie?

12. Au doară tu mai mare ești decât Iacov părintele nostru, care ne-a dat nouă puțul acesta, și el însuși dintr'insul a băut, și fiii lui, și dobitoacele lui?

13. Răspuns-a Iisus și i-a

10. c. 7, _{ss.} 13. c. 6, _{ss.}

4, 21.

zis ei: Tot cel ce va bea din apa aceasta va însetă iarăși:

14. Iar cel ce va bea din apa care eu voi dă lui, nu va însetă în veac; ci apa, care eu voi dă lui, se va face întru dânsul izvor de apă săltătoare întru viață veșnică.

15. Zis-a către dânsul muierea: Doamne, dă-mi această apă, ca să nu mai însetez, nici să mai viu aici să scot.

16. Zis-a ei Iisus: Mergi, și chiamă pre bărbatul tău, și vino aici.

17. Răspuns-a muierea și i-a zis lui: N'am bărbat. Zis-a ei Iisus: Bine ai zis că n'ai bărbat:

18. Că cinci bărbăți ai avut; și acum pre care ai nu-ți este ţie bărbat: aceasta adevarat ai grăit.

19. Zis-a lui muierea: Doamne, văd că proroc ești tu.

20. Părinții noștri în muntele acesta s-au închinat; și voi ziceți, că în Ierusalim este locul unde se cade a se închină.

21. Zis-a ei Iisus: Muiere, crede mie, va veni vremea, când nici în muntele acesta,

19. c. 6, ₁₄; 9, ₁₇.

20. A doua Leg. 12, ₅; ₈, ₁₁.
III Imp. 8, ₂₈.

4, 22.

IOAN

nici în Ierusalim, vă veți închină Tatălui.

22. Voi vă închiniți căruia nu știți: noi ne închinăm căruia știm: că mântuirea din ludei este.

23. Ci va veni vremea, și acum este, când închinătorii cei ădevărați se vor închină Tatălui cu duhul și cu adevarul; că Tatăl acest fel căută să fie cei ce se închină lui.

24. Duh este Dumnezeu: și cei ce se închină lui cu duhul și cu ădevărul se cade să se închine.

25. Zis-a lui muierea: Știm că va veni Mesia, care se chiamă Hristos: când va veni acela, va spune nouă toate.

26. Zis-a ei Iisus: Eu sănt, cela ce grăește cu tine.

27. Și atunci au venit ucenicii lui, și se mirau că cu muierea grăia; însă nimeni nu i-a zis: Ce cauți? sau: Ce grăgiți cu dânsa?

28. Iar muierea a lăsat ciuperca, și a mers în cetate, și a zis oamenilor,

29. Veniți de vedetă om, care

30. IV Imp. 17, ₂₈; Ies. 2, ₅; Luc.

31. II Cor. 3, ₁₇.

32. c. 8, ₂₅; 9, ₂₇.

4, 38.

mi-a spus mie toate căte am făcut: nu cumva acesta este Hristos?

30. Deci au eșit din cetate, și veniau către dânsul.

31. Iar între acestea il rugau pre dânsul ucenicii, grăind: Ravvi, mânâncă.

32. Iar el a zis lor: Eu mânăcare am a mânca, care voi nu știți.

33. Iar ucenicii grăiau în tre dânsii: Nu cumva i-a adus lui cineva să mânânce?

34. Zis-a lor Iisus: Mânăcrea mea este să fac voia celui ce m'a trimis pre mine, și să săvârșesc lucrul lui.

35. Au nu voi ziceți: Că încă patru luni sănt, și secerișul va veni? iată, zic vouă: Ridicați ochii voștri, și vedeti holdele, că sănt albe spre seceriș acum.

36. Și cela ce seceră plătă ia, și adună roadă în viață vesnică: ca să se bucure împreună și cel ce seamănă și cel ce seceră.

37. Că întru aceasta este cuvântul ădevărat, că altul este cel ce seamănă, și altul cel ce seceră.

38. c. 5, ₃₀; 17, 4.

4, 39.

IOAN

38. Eu v' am trimis pre voi să secerăți, unde voi nu v' ați ostenit; alții s'au ostenit, și voi ați intrat întru osteneala lor.

39. Iar din cetatea aceea mulți din Samarineni au crezut într'insul pentru cuvântul muierei, care mărturisiă: că mi-a spus mie toate câte am făcut.

40. Deci după ce au venit la dânsul Samarinenii, il rugau pre el ca să rămâne la dânsii: și a rămas acolo două zile.

41. Si mult mai mulți au crezut pentru cuvântul lui;

42. Si muierei ziceau: că nu mai credem pentru vorba ta: că însi-ne am auzit, și știm, că acesta este cu adevărat Hristos, Mântuitorul lumii.

43. Iar după cele două zile a eșit de acolo, și a mers în Galileea.

44. Că însuși Iisus a mărturisit, că proroc în patria sa cinsti nu are.

45. Si când a venit în Galileea, l-au primit pre dânsul Galileeanii, fiind că au fost văzut toate câte a făcut în Ie-

42. c. 17, 18. 44. Mat. 13, 57; Marc. 6, 4; Luc. 4, 24.

4, 52.

IOAN

rusalim la praznic: că și ei au fost venit la praznic.

46. Si a venit Iisus iarăși în Cana-Galileei, unde a făcut apa vin. Si eră un om împăratesc, al cărui fiu eră bolnav în Capernaum.

47. Acesta auzind că Iisus a venit din Iudeea în Galileea, a mers la el, și-l rugă pre dânsul, ca să se pogoare și să tămăduiască pre fiul lui, că vreă să moară.

48. Iar Iisus a zis către el: De nu veți vedea semne și minuni, nu veți crede.

49. Zis-a către el omul cel împăratesc: Doamne, pogoără-te mai înainte până a nu muri fiul meu.

50. Zis-a Iisus lui: Mergi; fiul tău viu este. Si a crezut omul cuvântului care a zis Iisus lui, și s'a dus.

51. Si iată pogorându-se el, slugile lui l-au întâmpinat pre el, și i-au spus, zicând: Fiul tău este viu.

52. Deci ii întrebă pre ei de ciasul întru care i-a fost mai bine. Si i-au zis lui, că eri în ciasul al șeaptelea l-au lăsat frigurile.

46. c. 2, 1-47.

4, 53.

IOAN

53. Deci a cunoscut tatăl că în ciasul acela a fost, în care a zis Iisus lui: Fiul tău viu este; și a crezut el, și casa lui totă.

54. Acesta iarăși al doilea semn a făcut Iisus, venind din Iudeea în Galileea.

CAPITOLUL V.

Slăbinogul dela Vitezda și Cuvântarea Domnului către Iudei despre puterea sa cea dumnezeiască.

După acestea era praznicul Iudeilor; și s'a suit Iisus în Ierusalim.

2. Si este în Ierusalim scăldătoarea oilor, care se chiamă Fivrește Vitezda, cinci pridvoruri având.

3. Intr'acelea zăcea mulți, mo multă de bolnavi, orbi, ghioipi, uscați, aşteptând misericordia apei.

4. Că inger la vreme se pojară în scăldătoare, și turbură apa; și care intră întâi după turburarea apei se faceă sănătos ori de ce boala eră ținut.

5. Deci eră acolo un om, treizeci și opt de ani având în boala.

V. I. Lev. 23, 2. Neem. 3, 1.

5, 14.

6. Pre acesta văzându-l Iisus zăcând, și cunoscând că iată multă vreme avea, i-a zis lui: Voești să fi sănătos?

7. Răspuns-a lui bolnavul: Doamne, om n'am, ca dacă se va turbură apa, să mă bagă în scăldătoare; deci până când merg eu, altul înaintea mea se pogoară.

8. Zis-a Iisus lui: Scoală-te, ia-ți patul tău, și umblă.

9. Si îndată s'a făcut sănătos omul, și și-a luat patul său, și umblă: și eră într'acea zi sămbătă.

10. Deci ziceau Iudeii celui vindecat, Sămbătă este: nu se cade ție a-ți luă patul.

11. Răspuns-a lor: Cela ce m'a făcut sănătos, acela mi-a zis, i-ați patul tău, și umblă.

12. Deci l-au întrebat pre el: Cine este omul acela ce i-a zis: I-ați patul tău, și umblă?

13. Iar cel vindecat nu știa cine este: că Iisus se dedese în laturi, norod fiind într'acel loc.

14. După aceea l-a aflat pre el Iisus în biserică, și i-a zis

9. c. 9, 14. 10. Eș. 20, 10.
14. A doua Leg. 18, 15.

5, 15.

lui: lată că te-ai făcut sănătos; de acum să nu mai greșești, ca să nu-ți fie ţie ceva mai rău.

15. A mers omul acela, și a vestit ludeilor, că Iisus este cel ce l-a făcut pre dânsul sănătos.

16. Și pentru aceea gonau Iudeii pre Iisus, și-l căutau pre el să-l omoare, că acestea faceă sămbăta.

17. Iar Iisus a răspuns lor: Tatăl meu părea acum lucrează, și eu lucrez.

18. Deci pentru aceasta mai vârtos căutau Iudeii pre el să-l omoare, că nu numai dezlegă sămbăta, ci și pre Dumnezeu zicea că-i este Tată, întocma pre sine făcându-se cu Dumnezeu.

19. Deci a răspuns Iisus și a zis lor: Amin, amin, grăesc vouă: Nu poate Fiul să facă dela sine nimic, de nu va vedea pre Tatăl făcând: că cele ce face el, aceleia și Fiul asemenea face.

20. Că Tatăl iubește pre Fiul, și toate arată lui care le face el: și mai mari lucruri

16. Mat. 14, ²²; Marc. 6, ⁴⁵.

IOAN

decât acestea va arăta lui, ca voi să vă mirați.

21. Că precum Tatăl scoală pre morți, și-i înviază; aşa și Fiul pre carii voește îi înviază.

22. Că Tatăl nu judecă pre nimeni, ci toată judecata o a dat Fiului:

23. Ca toți să cinstiască pre Fiul, precum cinstesc pre Tatăl. Cel ce nu cinsteste pre Fiul nu cinsteste pre Tatăl care l-a trimis.

24. Amin, amin, grăesc vouă: Cela ce ascultă cuvintele mele, și crede celui ce m'a trimis pre mine, are viață veșnică și la judecata nu va veni; ci s'a mutat din moarte în viață.

25. Amin, amin, grăesc vouă, că vine ciasul, și acum este, când morții vor auzi glasul Fiului lui Dumnezeu; și carii vor auzi vor învia.

26. Că precum Tatăl are viață întru sine, aşa a dat și Fiului viață să aibă întru sine;

27. Și stăpânire i-a dat lui, și judecata să facă.

28. Căci Fiul al Omului este,

22. Mat. 11, ²⁷; Fapt. 17, ³¹.

23. I Ioan 2, ²². 24. c. 6, ⁴⁰, ⁴⁷
și 8, ⁵¹. 25. c. 11, ⁴³.

5, 28.

5, 29.

nu vă mirați de aceasta: că vine ciasul, întru care toți cei din mormânturi vor auzi glasul lui,

29. Și vor ești cei ce au făcut cele bune, întru învierea vieței; iar cei ce au făcut cele rele, întru învierea osândrei.

30. Nu pot să fac eu dela sine nimic; precum aud, judeci și judecata mea dreaptă este; că nu caut viața mea, ci viața Tatălui celui ce m'a trimis.

31. De mărturisesc eu pentru mine, mărturia mea nu este adeverată.

32. Altul este cel ce mărturisește pentru mine; și știu că adeverată este mărturia, care mărturisește pentru mine.

33. Voi ați trimis către Ioan, și a mărturisit adeverărul.

34. Iar eu nu dela om iau mărturie; ci acestea grăesc, en voi să vă mantuți.

35. Acela era făclie care ardea și lumină; iar voi ați voit să vă veseliți la un cias într-o lumină lui.

36. Iar eu am mărturie mai

37. C. 6, ⁵⁶; Mat. 25, ⁴⁶.

38. Mat. 8, ¹¹. 33. c. 1, ¹⁹,
10, ²⁵.

IOAN

5, 43.

mare decât a lui Ioan; că lucrurile care mi-a dat mie Tatăl, ca să le săvârșesc pre ele, aceste lucruri care eu fac, mărturisesc pentru mine, că Tatăl m'a trimis.

37. Și Tatăl cela ce m'a trimis, acela a mărturisit pentru mine. Nici glasul lui ați auzit vre o dată, nici chipul lui ați văzut.

38. Și cuvântul lui nu-l aveți rămâind întru voi; că pre care a trimis el, acestuia voi nu credeți.

39. Cercăți scripturile; că vouă vi se pare întru dânselor a avea viață veșnică; și acele sânt cele ce mărturisesc pentru mine.

40. Și nu voi să veniți către mine, ca viață să aveți.

41. Slavă dela oameni nu iau.

42. Ci v'am cunoscut pre voi, că dragostea lui Dumnezeu n'aveți întru voi.

43. Eu am venit întru numele Tatălui meu, și nu mă primiți pre mine; de va veni altul întru numele său, pre acela veți primi.

37. Lev. 23, ³⁵. 39. Is. 34, ¹⁶; I Tim. 4, ¹³.

5, 44.

44. Cum puteți voi să credeți, slavă unul dela altul luană, și pre slava cea dela singur Dumnezeu nu o căutați?

45. Să nu vi se pară că eu voiu părî pre voi la Tatâl: este cela ce vă pârește pre voi, Moisi, spre care voi ați nădăduit.

46. Că de ați fi crezut lui Moisi, ați fi crezut și mie; că pentru mine acela a scris.

47. Iar dacă scripturilor aceluia nu credeți, cum cuvințelor mele veți crede?

CAPITOLUL VI.

Minunea cu cinci pâni. Iisus se deparează în munte. Umblarea pre marea. Norodul cere semn. Pânea care se pogoară din cer. Marturisirea lui Petru.

După acestea s'a dus Iisus de ceea parte de marea Galileei, care este a Tiveriadei,

2. Și a mers după dânsul norod mult, căci vedea semnele lui, care făcea la cei bolnavi.

3. Și s'a suiat în munte Iisus,

44. c. 12, ⁴³ 45. A doua Leg. 18, ¹⁵ 46. Fac. 3, ¹⁵ și 22, 18 și 49, ¹⁰; Ps. 39, ⁹.

IOAN

6, 11.

și acolo a șezut cu ucenicii săi.

4. Și erau aproape paștele, praznicul Iudeilor.

5. Deci ridicându-și Iisus ochii, și văzând că mult norod vine la dânsul, zice către Filip: De unde vom cumpără pâni, ca să măñânce aceștia?

6. (Iar aceasta zicea îspitind pre el: că însu-și știă ce vrea să facă).

7. Răspuns-a Filip lui: De două sute de dinari pâni nu le va ajunge lor, ca fiecare dintr'înșii căte puțin să iâ.

8. Grăit-a lui unul din ucenicii lui, Andrei, fratele lui Simon Petru,

9. Este un copil aici, care are cinci pâni de orz, și doi pești; ci acestea ce sănt la atâtia?

10. Și a zis Iisus: Faceți pre oameni să șadă. Și eră iarbă multă într'acel loc. Deci au șezut bărbății, cu numărul ca la cinci mii.

11. Și a luat pânile Iisus, și mulțumind, a împărțit uceniciilor, iar ucenicii celor ce

VI. 4. Lev. 23, ⁵. Mat. 14, ¹⁵; Marc. 6, ³⁴; Luc. 9, ¹⁰.

IOAN

6, 26.

pedeau; aşijderea și din pești căt au vrut ei.

12. Iar dacă s'a saturat, a zis uceniciilor săi: Adunați sfârămăturile ce au prisosit, ca să nu se piardă ceva.

13. Deci au adunat, și au umplut douăsprezece coșuri de sfârămături din cinci pâni de orz, care au prisosit celor ce au mâncat.

14. Iar oamenii aceia văzând semnul, care a făcut Iisus, ziceau: Acesta este adevarat prorocul cel ce va să vie în lume.

15. Deci Iisus cunoșcând că vor să vie și să-l apuce pre el ca să-l facă împărat, s'a dus la râșni în munte el singur.

16. Și dacă s'a făcut sără, sănu pogorât ucenicii lui la munte,

17. Și intrând în corabie, mergeau de ceea parte de marea la Capernaum. Și iată înținderile sănătății s'a făcut, și nu venise către ei Iisus.

18. Și marea s'a ridicat, vânt mare suflând.

19. Deci vînd ei ca la douăzeci și cinci sau treizeci de stadii, vînd pre Iisus umblând

II. Mat. 14, ³³; Marc. 6, ⁴⁵.

pre mare, și apropiindu-se de corabie; și s'au înfricoșat.

20. Iar el a zis lor: Eu sănt; nu vă temeți.

21. Deci voiau să-l iâ pre el în corabie; și îndată-și corabiea a sosit la pământul la care ei mergeau.

22. A doua zi, norodul care stă de ceea parte de mare văzând că altă corabie nu eră acolo, fără numai una întru care intraseră ucenicii lui, și cum că Iisus n'a intrat în corabie împreună cu ucenicii săi, ci singuri ucenicii lui s'a dus.

23. (Și alte corăbii au venit dela Tiveriada aproape de locul unde au mâncat pânea, mulțumind Domnul.)

24. Deci dacă a văzut norodul, că Iisus nu este acolo, nici ucenicii lui, au intrat și ei în corăbii, și au mers în Capernaum, căutând pre Iisus.

25. Și afiându-l pre el de ceea parte de mare, i-au zis lui: Ravvi, când ai venit aici?

26. Răspuns-a Iisus lor și a zis: Amin, amîn, grăesc vouă: Mă căutați pre mine, nu pentru că ați văzut semne, ci pen-

6, 27.

IOAN

tru că ați mâncat din pâni, și v'ati saturat.

27. Lucați nu pentru mâncarea cea peritoare, ci pentru mâncarea aceea care rămâne spre viață veșnică, care Fiul Omului va dă vouă: că pre acesta l-a pecetluit Dumnezeu, Tatăl.

28. Deci au zis către dânsul: Ce vom face, ca să lucrăm lucrurile lui Dumnezeu?

29. Răspuns-ă Iisus și a zis lor: Acesta este lucrul lui Dumnezeu, ca să credeți într-o care a trimis Acela.

30. Zis-au drept aceea lui: Dar ce semn faci tu, ca să vedem, și să credem ție? Ce lucrezi?

31. Părinții noștri mână au mâncat în pustie; precum este scris: Pâne din cer le-a dat lor de au mâncat.

32. Deci le-a zis lor Iisus: Amin, amin, zic vouă: Nu Moisi a dat vouă pânea din cer, ci Tatăl meu dă vouă din cer pânea cea adevărată.

33. Pentru că pânea lui Dumnezeu este ceia ce se pogoară din cer, și viață dă lumei.

27. c. 3, ¹⁶ și 4, ¹⁴.

31. Eș. 16, ¹⁵; Ps. 77, ²⁴.

6, 42.

IOAN

34. Deci au zis către dânsul: Doamne, pururea dă-ne nouă pânea aceasta.

35. Și a zis lor Iisus: Eu sănătatea pânea vieții: cela ce vine către mine nu va flămândi; și cela ce crede într-o mine nu va însetă niciodată.

36. Ci am zis vouă: Că m'ați și văzut pre mine, și nu credeti.

37. Tot ce îmi dă mie Tatăl către mine va veni; și pre cela ce vine către mine, nu-l voi scoate afară.

38. Că m'am pogorât din cer, nu ca să fac voia mea, ci voia celui ce m'a trimis pre mine.

39. Și aceasta este voia Tatălui celui ce m'a trimis pre mine, ca tot ce mi-a dat mie să nu perd dintr-o insulă, ci să-l înveț pre el în ziua cea de apoi.

40. Și aceasta este voia celui ce m'a trimis pre mine, ca tot cine vede pre Fiul, și crede într-o el, să aibă viață veșnică; și eu îl voi învăță pre el în ziua cea de apoi.

41. Deci cărtiau Iudeii pen-

6, 42. El, că a zis: Eu sănătatea pânea ce s'a pogorât din cer.

42. Și ziceau: Au nu este acesta Iisus, fiul lui Iosif, căruia știm noi pre tatăl său și pre mama sa? dar cum zice el, că din cer m'am pogorât?

43. Deci răspuns-a Iisus și lor: Nu cărtiți între voi.

44. Nimici nu poate să vine către mine, de nu-l va trage pre el Tatăl cel ce m'a trimis pre mine; și eu îl voi învăță pre el în ziua cea de apoi.

45. Este scris în proroci: Și îl voi învăță de Dumnezeu. Deci tot cela ce aude de Tatăl, și se învăță, vine către mine.

46. Nu doară că pre Tatăl și văzut cineva, fără numai că ce este dela Dumnezeu, și a văzut pre Tatăl.

47. Amin, amin, grăesc vouă: Că crede într-o mine are viață veșnică.

48. Eu sănătatea vieței.

49. Părinții voștri au mâncat în pustie, și au

50. Aceasta este pânea căreia se pogoară din cer, ca să

mânânce cineva dintr-o insulă, și să nu moară.

51. Eu sănătatea pânea cea vie, care s'a pogorât din cer, de vala mână cineva din pânea aceasta, va fi viu în veci; și pânea care eu voi dă, trupul meu este, pre care îl voi dă pentru viață lumiei.

52. Deci se priceau între sine ludeii, zicând: Cum poate acesta să-și dea nouă trupul să-l mână?

53. Și a zis lor Iisus: Amin, amin, grăesc vouă. De nu veți mână trupul Fiului omului, și nu veți bea sângele lui, nu veți avea viață într-o voi.

54. Cela ce mânâncă trupul meu, și bea sângele meu, are viață veșnică, și eu îl voi învăță pre el în ziua cea de apoi.

55. Că trupul meu adevărat este mâncare, și sângele meu adevărat este băutură.

56. Cela ce mânâncă trupul meu, și bea sângele meu, într-o mine petrece, și eu într-o el.

57. Precum m'a trimis pre mine Tatăl cel viu, și eu vinez

58. c. 15, 4; I Ioan 3, 24; I Cor. 11, 20.

6, 58.

prin Tatăl: și cela ce mă mâncă pre mine, și acela va fi viu prin mine.

58. Aceasta este pânea care din cer s'a pogorit, nu prenum cu mâncat manna părinții voștri, și au murit; cela ce va mâncă pânea aceasta va fi viu în veac.

59. Acestea a zis în sinagogă, învățând în Capernaum.

60. Deci mulți din ucenicii lui, auzind acestea, au zis: Greu este cuvântul acesta; cine poate să-l audă pre el?

61. Iar Iisus știind întru sine că cărtesc pentru aceasta ucenicii lui, a zis lor: Aceasta vă smintește pre voi?

62. Dar de veți vedea pre Fiul omului suindu-se unde era mai înainte?

63. Duhul este care face viu; trupul nu folosește nimic; graurile care eu grăesc vouă, duh sănt, și viață sănt.

64. Ci sănt unii din voi carii nu cred. Că știă dintru început Iisus carii sănt cei ce nu cred, și care este cela ce vreă să-l vândă pre el.

65. Și zicea: Pentru aceasta

IOAN

7, 1.

am zis vouă, că nimeni nu poate să vie la mine de nu va fi dat lui dela Tatăl meu.

66. Dintr'aceasta mulți din ucenicii lui s'a întors înapoi, și numai umblau cu dânsul.

67. Deci a zis Iisus celor doisprăzece: Au doară și voi voiți să vă duceți?

68. Răspuns-a Simon Petru lui: Doamne, la cine ne vom duce? cuvințe ale vieții vesnice ai.

69. Și noi am crezut și am cunoscut că tu ești Hristosul, Fiiul lui Dumnezeu celui viu.

70. Răspuns-a lor Iisus: Au nău pre voi cei doisprăzece v'am ales, și unul din voi dia vol este?

71. Și zicea de Iuda al lui Simon Iscarioteanul: că acela vreă să-l vândă pre el, unul fiind din cei doisprăzece.

CAPITOLUL VII.

Iisus învăță în biserică la sărbătoarea Corturilor.

Si umblă Iisus după acestea în Galileea: că nu voiă în-

69. c. 11, 27; Mat. 16, 16.
70. c. 15, 16.
71. c. 5, 18 și 6, 1.

62. c. 3, 13; Marc. 16, 19; Efes. 4, 8.
63. II Cor. 3, 6.

7, 2.

IOAN

7, 18.

ludeea să umble, că-l căuta pre el Judeii să-l omoare.

2. Și eră aproape praznicul ludeilor, înfigerea corturilor.

3. Deci au zis către dânsul frății lui: Treci de aici, și mergi în ludeea, ca și ucenicii tăi să vadă lucrurile care faci.

4. Că nimeni întru ascuns face ceva, și căută să fie el în arătare. Dacă faci acestea, arăta-te pre tine lumei.

5. Pentru că nici frații lui nu credeau într'insul.

6. Deci a zis lor Iisus: Vremea mea încă n'a sosit; iar vremea voastră totdeauna este gală.

7. Nu poate lumea să vă urească pre voi; iar pre mine să ureste, pentru că eu mărturisesc de dânsa, că lucrurile ei sunt rele.

8. Voi sunți-vă la praznicul meu; eu încă nu mă sunu la praznicul acesta; căci vremea mea încă nu s'a împlinit.

9. Și acestea zicând lor, a tăinuit în Galileea.

10. Și dacă s'a suit frații lui, atunci și el s'a suit la praznic, nu de față, ci cam

11. Iar Judeii il căuta pre el la praznic, și ziceau: Unde este acela?

12. Și cărtire multă era pentru dânsul între noroade, că unii ziceau: Bun este; iar alții ziceau: Nu, ci amăgește norodul.

13. Însă nimeni de față nu grăia de dânsul pentru frica ludeilor.

14. Iar înjumătățindu-se praznicul să-a suit Iisus în biserică, și învăță.

15. Și se mirau Judeii, zicând: Cum știe acesta carte, nefiind învățat?

16. Deci a răspuns lor Iisus, și a zis: A mea învățătură nu este a mea, ci a celui ce m'a trimis pre mine.

17. De va voi cineva să facă voia lui, va cunoaște pentru învățătura aceasta oare dela Dumnezeu este, sau eu dela mine grăesc.

18. Cela ce grăește dela sine, slava sa caută; iar cela ce caută slava celui ce l-a trimis pre el, acesta adevărat este, și nedreptate nu este întru dânsul.

15. Mat. 13, 54; Marc. 6, 3; Ioan 14, 24.

19. Au nu Moisi v'a dat vouă legea, și nimeni din voi nu face legea. Ce mă căutați să mă omorâți?

20. Răspuns-a norodul și a zis: Drac ai: cine te caută să te omoare?

21. Răspuns-a Iisus și a zis lor: Un lucru am făcut, și toti vă mirați pentru acesta.

22. Moisi v'a dat vouă tăerea împrejur; (nu că dela Moisi este, ci dela părinți;) și sâmbăta tăeți împrejur pre om.

23. Dacă omul primește tăerea împrejur sâmbăta, ca să nu se strice legea lui Moisi; pre mine vă mâniați căci om întreg sănătos am făcut sămbăta?

24. Nu judecați după față, ci dreaptă judecată judecați.

25. Deci ziceau unii din Ierusalimneni: Au nu este acesta, pre care îl caută să-l omoare?

26. Și, iată, de față grăeste, și nimic lui nu-i zic. Nu cumva au cunoscut cu adevărat

19. Eș. 24, ₅; Fapt. 7, ₅₃.

20. c. 8, ₄₈, ₅₂; 22. Lev. 12, ₃.

24. A doua Leg. 1, ₁₆.

25. c. 5, ₁₈.

boierii că adevărat acesta este Hristos?

27. Ci pre acesta îl știm de unde este; iar Hristos când va veni, nimeni nu știe de unde este.

28. Deci strigă Iisus în biserică învățând, și zicând: Și pre mine mă știi, și știi de unde sânt; și dela mine n'am venit, ci este adevărat cela ce m'a trimes, pre care voi nu-l știi.

29. Iar eu îl știu pre el, că dela dânsul sânt, și acela m'a trimes.

30. Deci îl căutau pre el să-l prindă; și nimeni nu și-a pus pre dânsul mânele, că încă nu venise ciasul lui.

31. Și mulți din norod au crezut într'însul, și ziceau, Hristos când va veni, au doară mai multe semne va face decât acestea, care a făcut acesta?

32. Au auzit Fariseii pre norod cărtind pentru dânsul acestea, și au trimes slugi Fariseii și arhieereii ca să-l prindă pre dânsul.

33. Deci a zis lor Iisus,

28. c. 8, ₁₄. 30. c. 8, ₂₀; Luc. 22, ₅₄. 33. 13, ₃₂.

Încă puțină vreme cu voi sânt, și merg la cela ce m'a trimes pre mine.

34. Căută-mă-veți, și nu mă veți află; și unde sânt eu, voi nu puteți să veniți.

35. Deci au zis Iudeii între sine: Unde va să meargă acesta, că noi nu-l vom află pre el? nu cumva întru risipirea Ellinilor va să meargă, și să învețe pre Ellini?

36. Ce este cuvântul acesta care a zis: Căută-mă-veți și nu mă veți află; și unde sânt eu, voi nu puteți să veniți?

37. Iar în ziua cea de pre iunii, cea mare a praznicului, a statut Iisus, și a strigat, zicând: De însetează cineva să vie la mine, și să beă.

38. Cela ce crede întru mine, preconum a zis scriptura, râuri de apă vie vor curge din pânăele lui.

39. Iar aceasta a zis penitru Duhul, pre care erau să-l înțelească cei ce cred întru iunii; că încă nu era Duh sanct, că Iisus încă nu se prezentase.

40. Deci mulți din norod

Lev. 23, ₃₆. 38. Is. 44, ₃; 16, ₁; Ioh. 2, ₂₉. (3, ₁).

auzind cuvântul, ziceau: Aceasta este cu adevărat Pro-rocul.

41. Alții ziceau: Acesta este Hristosul. Iar alții ziceau: Au doară din Galileea va să vie Hristos?

42. Au n'a zis scriptura, Că din sămânța lui David, și din orașul Vitleem, unde a fost David, va să vie Hristos?

43. Și împerechere între norod s'a făcut pentru dânsul.

44. Iar unii dintr'înșii voiau să-l prindă pre el; dar nimeni nu și-a pus pre dânsul mânele.

45. Deci au venit slugele către arhierei și către Farisei, și au zis lor aceia: Pentru ne l-ați adus pre el?

46. Răspuns-au slugele: Niciodată nu a grăit om, ca acest om.

47. Și au răspuns lor Fariseii: Au doară și voi v'ati amăgit?

48. Au doară cineva din boierii a crezut într'însul, sau din Fariseii?

49. Ci norodul acesta care nu știe legea blăstămat este.

42. Ps. 131, ₁₁; Mich. 5, ₁; Mat. 2, ₅. 46. Mat. 7, ₂₈.

acum să nu mai păcatuești.

12. Deci iarăși a grăit lor Iisus, zicând: Eu sănăt lumina lumei; cela ce urmează mie nu va umbla întru întuneric, ei va avea lumina vieței.

13. Deci au zis lui Fariseii: Tu însuți mărturisești pentru mine; mărturia ta nu este adevarată.

14. Răspuns-a Iisus și a zis lor: Deși eu însuți mărturisesc pentru mine, adevarata este mărturia mea: că știu de unde am venit, și unde merg; voi nu știu de unde vin, și unde merg.

15. Voi după trup judecați; nu judec pre nimeni.

16. Si de ași și judecă eu, judecata mea adevarată este: singur nu sănăt, ci eu și Tatăl celă ce m'a trimes pre mine.

17. Si în legea voastră scris este, că mărturia a doi oameni adevarată este.

18. Eu sănăt cel ce mărturisesc pentru mine însuți, și mărturisesc pentru mine Tatăl cel ce m'a trimes.

19. Deci ziceau lui: Unde

este Tatăl tău? răspuns-a Iisus: Nici pre mine mă știți, nici pre Tatăl meu: de m'ați ști pre mine, și pre Tatăl meu ați ști.

20. Aceste graiuri le-a grăit Iisus în gazoilachie, învățând în biserică: și nimeni nu l-a prins pre el; că încă nu vine ciasul lui.

21. Si iarăși a zis lor Iisus: Eu merg, și mă veți căută pre mine, și nu mă veți află și în păcatul vostru veți mori: unde merg eu, voi nu puteți să veniți.

22. Deci ziceau Iudeii: Au doară va să se omoare însuși pre sine? că zice: Unde merg eu, voi nu puteți să veniți.

23. Si a zis lor: Voi din cele de jos sănăteți; eu din cele de sus sănăt; voi din lumea aceasta sănăteți; eu nu sănăt din lumea aceasta.

24. Deci am zis vouă, că veți mori în păcatele voastre: că de nu veți crede, că eu sănăt, veți mori în păcatele voastre.

25. Deci ziceau ei lui: Tu cine ești? și a zis lor Iisus:

20. c. 7, ³⁰; Luc. 22, ⁵³.

21. c. 13, ³³; 23. c. 3, ³¹; I Ioan 4, ⁵. 24. Marc. 16, ¹⁶, ²⁵.

50. Zis-a Nicodim către ei (care venise noaptea la dânsul, unul fiind dintru ei.)

51. Au doară legea noastră judecă pre om, de nu va auzi dela ei mai înainte, și va cunoaște ce face?

52. Răspuns-au și i-au zis lui: Au doară și tu din Galileea ești? Cearcă, și vede: că proroc din Galileea nu s'a scusat.

53. Si a mers fiecare la casă sa.

CAPITOLUL VIII.

Iisus întrebă despre Tatăl său. Iisus făgăduiește următorilor său slobozia. Iisus amănintă cu pietre.

Iar Iisus s'a dus în muntele Maslinilor.

2. Iar la mâncare iarăși a venit în biserică, și tot norodul a venit la dânsul; și șe zând învăță pre ei.

3. Si au adus la dânsul că turari și Fariseii pre o mu iere prinsă în preacurvie; și puindu-o pre dânsa în mijloc;

4. Au zis lui, Învățătorule, pre această muiere o am prins așa de față preacurvind.

51. A doua Leg. 19, ¹⁵.

5. Iar în lege Moisi ne-a poruncit nouă, unele ca aces te să se ucidă cu pietre: dar tu ce zici?

6. Si aceasta ziceau, îspitindu-l pre el, ca să aibă ce cleveți împotriva lui. Iar Iisus jos plecându-se, scria cu de getul pre pământ.

7. Si neîncetând a-l întrebă pre el, s'a ridicat, și a zis lor: Cela ce este fără de păcat în tre voi, acela întâi să arunce piatra asupra ei.

8. Si iarăși plecându-se jos, a scris pre pământ.

9. Iar ei auzind, și de știință mustrându-se, eșiau unul după altul, începând dela cei mai bâtrâni, până la cei mai de jos: și a rămas Iisus singur, și muierea în mijloc stând.

10. Si ridicându-se Iisus și nevăzând pre nimeni, fără numai pre muiere, i-a zis ei: Mu iere, unde îți sănăt părășii tăi? au nimeni pre tine nu te-a judecat a fi vinovată?

11. Iar ea a zis: Nimeni, Doamne. Si a zis ei Iisus: Nici eu nu te judec: du-te, și de

VIII. 5. Lev. 20, ¹⁰.

7. Rom. 2, ¹. 9. Rom. 2, ³².

8, 26.

Inceputul, care și grăesc cu voi.

26. Multe am pentru voi a grăi și a judecă; ci cela ce m'a trimes pre mine adevărat este; și eu cele ce am auzit dela dânsul, acestea grăesc în lume.

27. Și n'au cunoscut că de Tatăl grăia lor.

28. Deci a zis lor Iisus: Când veți înăltă pre Fiul omului, atunci veți cunoaște că eu sănt, și dela mine însuți nu fac nimic; ci precum m'a învățat pre mine Tatăl meu, acestea grăesc.

29. Și cela ce m'a trimes pre mine cu mine este: nu m'a lăsat pre mine singur Tatăl; că eu cele plăcute lui fac pururea.

30. Acestea grăind el, mulți au crezut întru dânsul.

31. Deci zicea Iisus către Iudeii cei ce crezuseră lui: De veți petrece voi întru cuvântul meu, cu adevărat ucenici ai mei sănței;

32. Și veți cunoaște adevarul, și adevărul vă va slobozi pre voi.

33. Răspuns-au ei lui: Să-

28. c. 3, 14, 12. 31. c. 15, 10, 14.

IOAN

8, 40.

mână a lui Avraam săntem, și nimăruin n'am fost robi niciodată: dar tu cum zici: Slobozi veți fi?

34. Răspuns-a Iisus lor: Amin, amin, grăesc vouă: Tot cela ce face păcatul, rob este păcatului.

35. Robul nu rămâne în casă în veac: iar Fiul rămâne în veac.

36. Deci dacă vă va slobozi pre voi Fiul, cu adevărat slobozi veți fi.

37. Știu că sămână a lui Avraam sănței; dar mă căutați să mă omorăți, că cuvântul meu nu începe întru voi.

38. Eu ceea ce am văzut la Tatăl meu grăesc: și voi ceea ce ați văzut la tatăl vostru faceți.

39. Răspuns-au și au zis lui: Tatăl nostru Avraam este. Zis-a lor Iisus: De ați fi fost fi al lui Avraam, lucrurile lui Avraam ați fi făcut.

40. Iar acum mă căutați să mă omorăți pre mine, om care adevărul am grăit vouă, care

34. Rom. 6, 11; II Petr. 2, 19;

I Ioan 3, 9. 35. Fac. 21, 10.

36. I Cor. 7, 22; Gal. 5, 1.

39. Mat. 3, 9.

IOAN

8, 54.

am auzit dela Dumnezeu: a-
nezeu Avraam n'a făcut.

41. Voi faceți lucrurile ta-
tălu vostru. Zis-ai drept a-
tălu lui: Noi din curvie nu săn-
tem născuți; un Tată avem,
Dumnezeu.

42. Zis-a lor Iisus: De ar fi
Dumnezeu Tatăl vostru,
iubit pre mine: că eu
dela Dumnezeu am eșit și am
venit că n'am venit dela mine
nu mă, ci acela m'a trimes.

43. Pentruce graiul meu
cunoașteți? căci nu pu-
teți să auziți cuvântul meu.

44. Voi din tatăl diavolul
sănței, și poftele tatălui vos-
tu voi să faceți. Acela uci-
zator de oameni a fost din
început, și întru adevăr n'a
statut, că nu este adevăr în-
tru dânsul. Când grăește min-
cună, dintru ale sale grăește:
se mincinos este, și tatăl ei.

45. Iar eu căci adevărul gră-
ea, nu credeți mie.

46. Cine dintru voi mă vă-
dește pre mine pentru păcat?
bădăcă adevărul grăesc, pen-
tru voi nu credeți mie?

47. Cela ce este dela Dum-
nezeu: I Ioan 3, 9. 46. Is. 53, 9; II
Cor. 5, 1; I Ioan 3, 5. 47. I Ioan 4, 6.

— 233 —

48. Mat. 10, 25; 51. c. 5, 94; 11, 25.

Tatăl meu care mă slăvește pre mine; pre care voi ziceți că Dumnezeul vostru este:

55. Și nu l-ați cunoscut pre el; iar eu îl știu pre el: și de voiu zice că nu-l știu pre el, voiu fi asemenea vouă mincinos; ci îl știu pre el, și cu-vântul lui păzesc.

56. Avraam părintele vostru a fost bucuros ca să vadă ziua mea: și a văzut, și s'a bucurat.

57. Deci au zis Iudeii către dânsul: Cincizeci de ani încă nu ăi, și pre Avraam l-a văzut.

58. Și a zis lor Iisus: Amin, amin, zic vouă; Mai înainte de a se face Avraam, eu sănăt.

59. Deci au luat pietre ca să arunce într'insul: iar Iisus s'a ascuns, și a eșit din biserică, mergând prin mijlocul lor, și a trecut aşa.

CAPITOLUL IX.

Vindecarea orbului celui din naștere.

Si trecând Iisus, a văzut pre un om orb din naștere.

56. Fac. 18, ¹⁷.

59. c. 10, ³⁰; Luc. 4, ³⁹.
IX. Luc. 13, ².

2. Și l-au întrebat pre el ucenicii lui, zicând: Ravvi, cine a păcatuit, acesta, sau părinții lui, de s'a născut orb?

3. Răspuns-a Iisus: Nici acesta n'a păcatuit, nici părinții lui; ci ca să se arăte lucrările lui Dumnezeu intru el.

4. Mie mi se cade să lucrez lucrurile celui ce m'a trimes pre mine, până este ziua: vine noaptea când nimeni nu poate să lucreze.

5. Când sănăt în lume, Iumină sănăt lumiei.

6. Acestea zicând, a scuipat jos, și a făcut tină din scuipat, și a uns cu tina preste ochii orbului.

7. Și i-a zis lui: Mergi de te spală în scăldătoarea Siloamului, (ce se tălcuește, Trimes.) Deci s'a dus, și s'a spălat, și a venit văzând.

8. Iar vecinii, și cei ce îl văzuseră pre el mai înainte că era orb, ziceau: Au nu este acesta cel ce ședea și cerea?

9. Unii ziceau: Acesta este; iar alții ziceau: Seanănă cu el; iar el zicea: Eu sănăt.

10. Deci ii ziceau lui: Cum și s'a deschis ochii?

5. c. 8, ¹². 7. Neem. 3, ¹⁵.

11. Răspuns-a el și a zis: Un om ce se numește Iisus, înăuntru a făcut, și a uns ochii lui, și mi-a zis mie: Mergi la scăldătoarea Siloamului, și te spală; și mergând și spălându-mă, am văzut.

12. Și i-au zis lui: Unde este acela? Zis-a: Nu știu.

13. Dus-au la Farisei pre ceea ce oare-când a fost orb.

14. Și era sămbăta când a ieșit Iisus tina, și i-a deschis ochii lui.

15. Deci iarăși l-au întrebat pre el și Fariseii cum a văzut. Iar el a zis lor: Tină-n pus pre ochii mei, și m'am spălat, și văd.

16. Deci ziceau unii din Farisei: Acest om nu este de la Dumnezeu, că nu păzește sămbăta. Alții ziceau: Cum poate om păcătos să facă semne ca acestea? Și împerechere era între ei.

17. Zis-au orbului iarăși: Tu, ce zici pentru dânsul, că n-a deschis ochii tăi? Iar el a zis: Proroc este.

18. Deci n-au crezut Iudeii pentru dânsul că orb a fost, și a văzut, până ce au chie-

mat pre părinții acestuia ce a văzut.

19. Și i-au întrebat pre ei, zicând: Acesta este fiul vostru, care voi ati zis că s'a născut orb? cum dar acum vede?

20. Răspuns-au lor părinții lui și au zis: Știm că acesta este fiul nostru, și cum că orb s'a născut:

21. Iar cum acum vede, nu știm, sau cine i-a deschis lui ochii, noi nu știm: însuși vârstă are; pre dânsul îl întrebați: el singur pentru sineși va spune.

22. Acestea au zis părinții lui: că se temeau de Iudei: pentru că acum se sfătuiseră Iudeii, că de îl va mărturisi pre el cineva a fi Hristos, să se lepede din sinagogă.

23. Pentru aceea părinții lui au zis că vârstă are; pre dânsul îl întrebați.

24. Deci au ~~hiemat~~ a două oră pre omul care fusese orb,

și au zis lui: Dă slavă lui Dumnezeu: noi știm că omul acesta păcătos este.

25. Iar acela a răspuns și a zis: De este păcătos, nu știu:

22. c. 7, ¹³; 12, ⁴².

9, 26.

una știu, că orb fiind, eu acum văd.

26. Și i-au zis lui iarăși: Ce a făcut ție? cum ți-a deșchis ție ochii.

27. Răspuns-a lor: Am zis vouă acum, și n'ați auzit: ce iarăși voi să auziți? au doară și voi voi să vă faceți ucenici ai lui?

28. Deci l-au ocărât pre el, și au zis lui: Tu ești ucenic al aceluia; iar noi ai lui Moisi săntem ucenici.

29. Noi știm că cu Moisi a grăit Dumnezeu; iar pre acestea nu-l știm de unde este.

30. Răspuns-a omul și a zis lor: Intru aceasta este minune, că voi nu știu de unde este, și a deșchis ochii mei.

31. Și știm că pre păcătoșii Dumnezeu nu-i ascultă: ci de este cineva cinstitor de Dumnezeu, și face voia lui, pre aceasta îl ascultă.

32. Din veac nu s'a auzit cum că să fi deșchis cineva ochii ai vreunui orb din naștere.

33. De n'ar fi acesta dela

29. Eș. 3, 4. 31. Iov. 27, 9; Ps. 65, 18; Is. 1, 15.

IOAN

Dumnezeu, n'ar putea face nimic.

34. Răspuns-au și au zis lui: Intru păcate tu te-ai născut tot, și tu ne înveți pre noi? Și l-au gonit pre el afară.

35. Auzit-a Iisus că l-au gonit pre el afară; și aflându-l pre dânsul, i-a zis lui: Tu crezi în Fiul lui Dumnezeu?

36. Răspuns-a el, și a zis: Cine este, Doamne, ca să cred într'insul?

37. Și i-a zis Iisus lui: Și l-ai văzut pre el, și cel ce grăește cu tine, acela astea.

38. Iar el a zis: Cred, Doamne; și s'a închinat lui.

39. Și a zis Iisus: Spre judecată am venit eu în lumea aceasta, ca cei ce nu văd, să vadă; și cei ce văd, să fie orbi.

40. Și au auzit acestea unii din Farisei, carii erau cu dânsul, și au zis lui: Au doară și noi săntem orbi?

41. Zis-a lor Iisus: De ați fi orbi, n'ați avea păcat; iar acum ziceți: că vedem; pentru aceasta păcatul vostru rămâne.

37. c 4, 26.
39. Mat. 13, 18.

8, 41.

Dumnezeu, n'ar putea face nimic.

10, 1.

IOAN

10, 16.

CAPITOLUL X.

Păstorul cel bun. Iisus întrebă de este el Mesia.

A min, amin, grăesc vouă: Cela ce nu intră prin ușă în stauul oilor, ci sare pre alurea, acela fur este și tâlhar.

2. Iar cela ce intră prin ușă păstor este oilor.

3. Aceluia portarul îi deșchide; și oile ascultă glasul lui; și oile sale le chiamă pre nume, și le scoate pre ele.

4. Și când scoate oile sale, merge înaintea lor, și oile merg după dânsul: căci cunoște glasul lui.

5. Iar după cel străin nu merg, ci fug dela dânsul: că nu cunosc glasul străinilor.

6. Această pildă a zis lor Iisus: iar ei n'au înțeles ce erau acelea ce grăia lor.

7. Deci iarăși le-a zis lor Iisus: Amin, amin, grăesc vouă: Eu săn ușa oilor.

8. Toți cății au venit mai înainte de mine furi săn și tâlhari: ci nu i-au ascultat pre ei oile.

9. Eu săn ușa: prin mine de va intră cineva, se va mân-

tui, și va intră și va ești, și păsună va află.

10. Furul nu vine, sără numai să fure, și să junghie, și să piardă: eu am venit ca viață să aibă, și mai mult să aibă.

11. Eu săn păstorul cel bun: păstorul cel bun susțineți său își pune pentru oi.

12. Iar năimilitul și care nu este păstor, căruia nu săn oile ale lui, vede lupul venind, și lasă oile, și fugă: și lupul le răpește pre ele, și risipește oile.

13. Năimilit fugă, că năimilit este, și nu îi este lui grija pentru oi.

14. Eu săn păstorul cel bun, și cunosc pre ale mele, și mă cunosc de ale mele.

15. Precum mă cunoaște pre mine Tatăl, și eu cunosc pre Tatăl: și susțineți meu îmi pun pentru oi.

16. Și alte oi am, care nu săn din stauul acesta; și pre acelea mi se cade a le aduce, și glasul meu vor auzi; și va fi o turmă și un păstor.

11. Ps. 22, 1, s.; Is. 40, 11; Ez. 34, 25; I Petr. 2, 25, 14. II Tim. 2, 19.
16. Mich. 2, 12; Fapt. 2, 29.

17. Pentru aceasta Tatăl mă iubește pre mințe, că eu îmi pun sufletul meu, ca iarăși să-l iau pre el.

18. Nimeni nu-l iâ pre el dela mine, ci eu îl pun pre el de sine'mi. Stăpânire am să-l pun, și stăpânire am iarăși să-l iau pre el. Această poruncă am luat dela Tatăl meu.

19. Deci iarăși s'a făcut pri-cire între Iudei pentru cuvin-tele acestea.

20. Și ziceau mulți dintr'in-șii: Drac are, și este nebun; pernute il ascultați pre el?

21. Alții ziceau: Aceste cu-vinte nu sănt de îndrăcit. Au doară poate drac să deschidă ochi ai orbilor?

22. Și se săcea atunci în-o-riile în Ierusalim, și era iarnă.

23. Și umblă Iisus în bis-erică în pridvorul lui Solomon.

24. Deci l-au împresurat pre el Iudeii, și i-au grăit lui: Până când vei luă sufletele noastre? De ești tu Hristos, spune nouă fără de sfială.

25. Răspuns-a lor Iisus: Am zis vouă, și nu credeți: lucru-urile care eu fac întru numele

18. c. 14, ₃₁.
25. c. 5, ₃₆.

Tatălui meu, acelea mărturi-sesc pentru mine.

26. Ci voi nu credeți, că nu sănțeți din oile mele, pre-cum am zis vouă.

27. Oile mele glasul meu ascultă, și eu le cunosc pre dâNSELE, și vin după mine:

28. Și eu le dau lor viață veșnică; și nu vor perî în veac, și nimeni nu le va răpi pre ele din mâna mea.

29. Tatăl meu, care le-a dat mie, mai mare decât toți este; și nimeni nu poate să le răpiască pre ele din mâna Tatălui meu.

30. Eu și Tatăl una săntem.

31. Deci Iudeii iarăși au luat pietre ca să arunce asupra lui.

32. Răspuns-a lor Iisus: Multe lucruri bune am arătat vouă dela Tatăl meu; pentru care dintr'acestea lucruri cu pietre aruncați asupra mea?

33. Răspuns-au lui Iudeii, zicând: Pentru lucru bun noi nu aruncăm cu pietre asupra ta; ci pentru hulă; că tu om fiind, te faci pre tine Dumnezeu.

26. c. 8, ₄₆. 29. c. 14, ₂₈.
31. c. 8, ₅₉.

34. Răspuns-a lor Iisus: Au-nu este scris în legea voastră: Eu am zis: dumnezei săn-țeti?

35. Dacă pre aceia i-a nu-mit dumnezei, către carii a fost cuvântul lui Dumnezeu, și nu poate să se strice scrip-tura;

36. Pre care Tatăl la sfîn-șit, și l-a trimes în lume, voi-niceți că hulă grăești; pentru căci am zis: Fiul lui Dumneu sănt?

37. De nu fac lucrurile Ta-tălui meu, să nu-mi credeți mie.

38. Iar de fac, deși nu-mi credeți mie, credeți lucrurilor: ca să cunoașteți, și să cre-deți, că Tatăl este întru mine, și eu întru el.

39. Deci căutau iarăși să-l prin-dă pre el: și a eșit din mâna lor.

40. Și a mers iarăși de ceea parte de Iordan în locul unde a fost Ioan întâi botezând; și a rămas acolo.

41. Și mulți veniau la dâ-nșul, și ziceau: Ioan nici un om n'a făcut: iar toate căte

34. Ps. 81, ₆.

a zis Ioan pentru acesta ade-vărate erau.

42. Și mulți au crezut a-colo într'însul.

CAPITOLUL XI.

Invierea lui Lazar. Arhieci și fa-riseii uneltesc moartea lui Iisus. Sfântul lui Caiafa.

Si era bolnav oare-care La-zar din Vitania, din satul Mariei și al Martei surorei ei.

2. (Si era Maria ceea ce a uns pre Domnul cu mir, și a șters picioarele lui cu părul capului ei, al cărei frate La-zar era bolnav.)

3. Deci au trimes surorile către el, zicând: Doamne, iată, acela pre care iubești este bol-nav.

4. Iar Iisus auzind, a zis: Această boală nu este spre moarte, ci pentru slava lui Dumnezeu, ca să se slăvească Fiul lui Dumnezeu prin-tr'însa.

5. Și iubia Iisus pre Marta, și pre sora ei, și pre Lazar.

6. Deci după ce a auzit că este bolnav, atunci s'a zăbăvit în locul în care era, două zile.

XI. 1. Luc. 10, ₃₈. 2. c. 2, ₃₁; 10, ₃₁.

7. Apoi după aceea a zis ucenicilor: Să mergem iarăși în Iudeea.

8. Zis-au lui ucenicii: Invățatorule, acum te căutau pre tine ludeii să te ucidă cu pietre; și iarăși mergi acolo?

9. Răspuns-a Iisus: Au nu douăsprezece ciasuri sănt în zi? De va umblă cineva ziua, nu se va împiedica, că vede lumina lumei acesteia.

10. Iar de va umblă cineva noaptea, se va împiedica, că lumina nu este întru el.

11. Acestea a zis: și după aceea a grăit lor: Lazar prietenul nostru a dormit; ci merg ca să-l deștept pre el.

12. Deci i-au zis ucenicii lui: Doamne, de a dormit, se va mândru.

13. Aceasta zicea Iisus pentru moartea lui: iar lor le părăsă că pentru adormirea somnului zice.

14. Deci atunci a zis Iisus lor arătat: Lazar a murit.

15. Și mă bucur pentru voi că n' am fost acolo, ca să credeți; ci să mergem la el.

16. Deci a zis Toma, care se numește Geamăn, celorlalți

impreună ucenici: Să mergem și noi, ca să murim cu el.

17. Deci viind Iisus, la aflat pre el patru zile având acum în mormânt.

18. Și era Vitania aproape de Ierusalim, ca la cincisprezece stadii:

19. Și mulți din Iudei veniseră la Marta și Maria, ca să le mângeie pre ele pentru fratele lor.

20. Deci Marta, după ce a auzit că vine Iisus, a eșit întru întâmpinarea lui: iar Maria ședea în casă.

21. Și a zis Marta către Iisus: Doamne, de ai fi fost aici, fratele meu n'ar fi murit.

22. Ci și acum știu, că ori căte vei cere dela Dumnezeu, îți va dă și Dumnezeu.

23. Zis-a ei Iisus: Învia-va fratele tău.

24. Zis-a lui Marta: Știu că va învia la înviere în ziua cea de apoi.

25. Zis-a ei Iisus: Eu sănt învierea și viața: cel ce crede întru mine, de va și mori, viu va fi.

26. Și tot cela ce este viu

22. c. 9, ^{31, 33,} 24. c. 5, ²⁹ și 6,
_{40;} Luc. 14, ^{14,} 25. c. 8, ^{51,}

11, 26.

11, 27.

și crede întru mine nu va mu-
ri în veac. Crezi aceasta?

27. Zis-a lui: Așa este, Doamne: eu am crezut că tu ești Hristosul, Fiul lui Dumnezeu, cel ce ai venit în Jum-

28. Și acestea zicând: s'a dus, și a chiemat pre Maria sora sa în taină, zicând: Invă-

29. Aceea, dacă a auzit, s'a scutat degrabă, și a mers la dânsul.

30. Și încă nu venise Iisus în sat, ci era în locul unde l'a întâmpinat pre el Marta.

31. Iar Iudeii carii erau cu dânsa în casă, și o mânăiau pre ea, văzând pre Maria, că degrabă s'a scutat și a eșit, au mers după dânsa, zicând: Merge la mormânt ca să plângă acolo.

32. Deci Maria viind unde era Iisus, și văzându-l pre el, a căzut la picioarele lui, zicând lui: Doamne, de ai fi fost aici, n'ar fi murit fratele meu.

33. Iar Iisus dacă o a văzut pre dânsa plângând, și pre ludeii carii veniseră impreună cu dânsa plângând,

27. c. 6, ^{69,}

a suspinat cu duhul, și s'a turburat întru sine;

34. Și a zis: Unde l-ași pus pre el? Zis-au lui, Doamne, vino și vezi.

35. Și a lăcrămat Iisus.

36. Deci ziceau Iudeii: Iata cum îl iubiă pre el!

37. Iar unii dintr-inșii au zis: Au nu putea acesta care a deschis ochii orbului, să facă ca și acesta să nu moară?

38. Deci Iisus iarăși susținând întru sine a mers la mormânt. Și era peșteră, și piatră era pre dânsa.

39. Zis-a Iisus: Ridicați piatra. Zis-a lui, sora mortului, Marta, Doamne, pute: că este de patru zile.

40. Zis-a ei Iisus: Au nu ți-am spus ție, că dă vei crede, vei vedea slava lui Dumnezeu?

41. Și au ridicat piatra de unde era mortul zăcând. Iar Iisus și-a ridicat ochii în sus, și a zis: Părinte mulțumescu-ți ție că m'ai ascultat.

42. Și eu știam că pururea mă ascultați; ci pentru norodul care stă împrejur am zis, că să credă că tu m'ai trimes.

43. Și acestea zicând, a stri-

11, 44.

gat cu glas mare: Lazare, vino afară.

44. Și a eșit cel mort, legate fiindu-i mâinile și picioarele cu fașe: și fața lui cu măhramă era legată. Zis-a Iisus: Dezlegăți-l pre el și-l lăsați să meargă.

45. Deci mulți din Iudeii carii veniseră la Maria, și au văzut cele ce a făcut Iisus, au crezut într'insul.

46. Iar oare-carii din ei au mers la Farisei, și le au spus cele ce a făcut Iisus.

47. Deci au adunat arhieci și Fariseii sobor, și grăiu: Ce vom face? că omul acesta multe semne face.

48. De îl vom lăsă pre el așa, toți vor crede într'insul; și vor veni Români și vor lua și locul și neamul nostru.

49. Iar unul dintr'însii, Caiafa, arhiereu fiind al anului aceluia, a zis lor: Voi nu știți nimic,

50. Nici gândiți că de folos este nouă să moară un om pentru norod, și nu tot neamul să piară.

51. Iar aceasta nu dela sine o ia zis: ci arhiereu fiind al

50. c. 18, ₁₄.

IOAN

11, 57.

anului aceluia, a prorocit că vreă Iisus să moară pentru norod;

52. Și nu numai pentru norod, ci și ca pre fiilui Dumnezeu cei risipiti să-i adune într'una.

53. Deci dintr'acea zi s'așfătuit ca să-l omoare pre el.

54. Deci Iisus nu mai umbără de față între Iudei; ci s'a dus de acolo într'o lăture aproape de pustie, într'o cetate ce se chieamă Efrem și acolo petreceă cu ucenicii săi.

55. Și erau aproape paștele Iudeilor: și s'a suțit mulți în Ierusalim din lăturea aceea mai înainte de paști, ca să se curățească.

56. Deci căutau pre Iisus, și grăiau între ei în biserică stând: Ce vi se pare vouă, oare nu va veni la praznic?

57. Și dăduse arhieci și Fariseii poruncă, că de va ști cineva unde este, să vestească, ca să-l prință pre el.

52. c. 10, ₁₆; Efes. 2, ₁₆.

12, 1. IOAN

CAPITOLUL XII.

Femeia ce a uns pre Domnul cu mir. Intrarea în Ierusalim. Elinii doresc a vedea pre Iisus. Glasul din cer.

Deci Iisus, mai înainte de Paști cu șase zile, a venit în Vitania, unde era Lazar cel ce fusese mort, pre care 1-a inviat din morți.

2. Și i-au făcut lui acolo cină; și Marta slujia; iar Lazar era unul din cei ce ședea împreună cu dânsul.

3. Deci Maria luând o litră cu mir de nard de credință, de mult preț, a uns picioarele lui Iisus, și a șters cu părul său picioarele lui, iar casa s'a umplut de miroslul mirului.

4. Deci a zis unul din ucenicii lui: Iuda al lui Simon Iscarioteanul, care vreă să-l vândă pre el.

5. Pentru această mir nu s'a vândut trei sute de dinari, și să se fie dat săracilor?

6. Iar aceasta o a zis: nu că pentru săraci îi era lui grija; că pentru că fur era, și pungea nevoie; și ce se punea într'insă pură.

XII. 1. Mat. 26, ₆; Marc. 14, ₃.
2. c. 11, ₁₄, ₄₃; Luc. 10, ₁₉.

12, 15.

7. Și a zis Iisus: La-ă-o pre dânsa: spre ziua îngropării mele 1-a păzit pre acesta.

8. Că pre săraci pururea îi aveți cu voi; iar pre mine nu mă aveți pururea.

9. Și a înțeles norod mult din Iudei că acolo este: și au venit nu pentru Iisus numai, ci ca să vadă și pre Lazar, pre care 1-a inviat din morți.

10. Și s'a sfătuit arhieci ca și pre Lazar să-l omoare;

11. Căci pentru el mulți din Iudei mergeau, și credeau în Iisus.

12. Iar a doua zi norod mult care venise la praznic, auzind că vine Iisus în Ierusalim,

13. Au luat stâlpări de finici, și au eșit întru întâmpinarea lui, și strigau: Osanna! Bine-este-cuvântat cel ce vine întru numele Domnului, Împăratul lui Israel.

14. Și afănd Iisus un asin, a sezut pre el; precum este scris:

15. Nu te teme fiica Sionu-

8. A doua Leg. 15, ₁₁; Mat. 26, ₁₁.
10. c. 11, ₅₉. 12. Mat. 21, ₉; Marc.
11, ₈; Luc. 19, ₂₉. 13. Ps. 117, ₂₄,
₂₅; Mat. 23, ₂₉. 15. Zach. 9, ₉.

12. 30.

auzià, ziceà: Tunet se fâciu:
alþii ziceau: Inger grăi lui.

30. Răspuns-a lor Iisus și
n zis: Nu pentru mine s'a fa-
cut glasul acesta, ci pentru
voi.

31. Acum este judecata lu-
mei acesteia: acum stăpâni-
torul lumiei acesteia se va gonî-
afară.

32. Si eu, de mă voiu în-
nălþă de pre pământ, pre toþi
voiu trage la mine.

33. Iar aceasta ziceà: în-
semnând cu ce moarte vrea
să moară.

34. Răspuns-a lui norodul:
Noi am auzit din lege, că Hris-
tos petrece în veac și cum tu
zici: Se cade să se înalte Fi-
lul omului? cine este acesta
Filul omului?

35. Deci a zis lor Iisus: Încă
puþină vreme lumina cu voi
este. Umblaþi, până când aveþi
lumina, ca să nu vă coprindă
pre voi întunericul: că cel ce
umblă întru întuneric nu știe
unde merge.

36. Până când aveþi lumina,
credeþi în lumină, ca fii ai lu-
minei să fiþi. Acestea a grăit

Iisus, și mergând s'a ascuns
de dânsii.

37. Si atâtea semne făcând
el înaintea lor, tot nu credeau
într'insul:

38. Ca să se împlinească
cuvântul lui Isaia prorocul,
pre care l-a zis: Doamne, cine
a crezut auzului nostru? și
braþul Domnului cui s'a des-
coperit?

39. Pentru aceasta nu pu-
teau să credă, că iarăși a
zis Isaia.

40. A orbit ochii lor, și a
împietrit inima lor; ca să nu
vadă cu ochii, nici să înþe-
leagă cu inima, și să se în-
toarcă, și să-i vindec pre ei.

41. Acestea a zis Isaia, când
a văzut slava lui, și a grăit
pentru dânsul.

42. Însă și din boieri mulþi
au crezut într'insul; dar pen-
tru Farisei nu-l mărturisau,
ca să nu fie gonit din sina-
gogă:

43. Că au iubit slava oa-
menilor mai mult decât slava
lui Dumnezeu.

44. Iar Iisus a strigat și a

38. Is. 53, 1; Rom. 10, 16.

40. Is. 6, 9; Luc. 8, 10. 41. Is. 6, 1.

43. c. 5, 44. 44. I Petr. 1, 21.

12. 29.

12. 16.

lui: iată, Impăratul tău vine
la tine, șezând pre mânzul a-
sinei.

16. Iar pre acestea nu le-au
cunoscut ucenicii lui mai în-
ainte; ci după ce s'a proslăvit
Iisus, atunci și-au adus aminti-
te că acestea erau pentru el
scrise, și acestea i-au făcut lui.

17. Deci mărturisià noro-
dul, care era cu el, când pre
Lazar l-a strigat din mormânt,
și l-a scutat pre el din morþi.

18. Pentru aceea l-a și în-
tâmpinat pre el norodul, și
a auzit că el a făcut această
minune.

19. Deci au zis Fariseii în-
tre dânsii: Vedeti că nimic nu
folosiþ? iată, lumea merge
după dânsul.

20. Si erau oare-carii Ellini
din cei ce se suiseră să se în-
chine la praznic:

21. Deci aceþtia s'au apro-
piat de Filip, care era din Vit-
saidea Galileei, și l-au rugat
pre dânsul, grăind: Doamne,
voim să vedem pre Iisus.

22. Venit-a Filip și a spus
lui Andrei: și iarăși Andrei și
Filip au spus lui Iisus.

23. Iar Iisus a răspuns lor,

17. c. 11, 43.

24. I Cor. 15, 39; 37. 25. Mat. 10,

39; Luc. 17, 33. 26. c. 14, 3.

27. Mat. 27, 38.

28. c. 17, 4.

zis: Cela ce crede întru mine, nu crede întru mine, ci întru acela ce m'a trimes pre mine.

45. Și cela ce mă vede pre mine, vede pre cela m'a trimes pre mine.

46. Eu lumină în lume am venit, ca tot cela ce crede întru mine întru întuneric să nu rămâne.

47. Și de va auzi cineva graiurile mele, și nu va crede, eu nu-l judec pre el; că n'am venit ca să judec lumea, ci ca să măntuesc lumea.

48. Cela ce se leapădă de mine, și nu primește graiurile mele, are pre cela ce îl judecă pre el: cuvântul care am grăit, acela îl va judecă pre el în ziua cea de apoi.

49. Că eu dela mine nu am grăit; ci Tatăl cela ce m'a trimes pre mine, acela porunca mi-a dat, ce voiu zice, și ce voiu grăi.

50. Și știu că porunca lui viață veșnică este: deci cele ce grăesc eu, precum mi-a zis mie Tatăl, aşa grăesc.

45. c. 8, ¹⁹. 46. c. 1, ⁹.
49. c. 14, ¹⁰.

CAPITOLUL XIII.

Spălarea. Iisus descofere ucenicilor pre învățătorul. Porunca dragostei. Iisus vestește cădereea lui Petru.

Iar mai înainte de praznicul Ipaștelor, știind Iisus că i-a venit lui ciasul ca să se mute din lumea acesta către Tatăl, iubind pre ai săi, carii erau în lume, până în sfârșit i-a iubit pre ei.

2. Și cină făcându-se, când diavolul acum pusese în inima Iudei al lui Simon Iscarioteanul, ca să-l vândă pre el;

3. Știind Iisus că toate i-a dat lui Tatăl în mâni, și cum că dela Dumnezeu a eșit, și la Dumnezeu merge;

4. S'a scusat dela cină, și și-a pus veșmintele; și luând fotă, s'a încins.

5. După aceea a turnat apă în spălătoare, și a început a spăla picioarele ucenicilor, și a le șterge cu fota cu care era încins.

6. Deci a venit la Simon Petru: și acela i-a zis lui: Doamne, au tu vei să-mi speli picioarele?

XIII. 1. Mat. 26, ²; Marc. 14, ¹; Luc. 22, ¹.

7. Răspuns-a Iisus și i-a zis lui: Ceea ce fac eu, tu nu știi acum; iar vei cunoaște după acestea.

8. Zis-a Petru lui: Nu vei spăla picioarele mele în veac. Răspuns-a Iisus lui: De nu te voiu spăla pre tine, n'ai parte cu mine.

9. Zis-a Simon Petru lui: Doamne, nu numai picioarele mele, ci și mânele și capul.

10. Zis-a Iisus lui: Cel spălat n'are trebuință fără numai picioarele a le spăla, ci este curat tot: și voi curați sănăti, dar nu toți.

11. Că știă pre cela ce vreă să-l vândă pre el; pentru aceea a zis: Nu toți sănăti curați.

12. Deci după ce a spălat picioarele lor, și și-a luat veșmintele sale, sezând iarăși, a zis lor: Cunoașteți ce am făcut vouă?

13. Voi pre mine mă chie-mați învățătorul și Domnul: și bine ziceți; că sănăt.

14. Deci dacă eu, Domnul și învățătorul, am spălat picioarele voastre, și voi datori

10. c. 15, ³. 11. c. 6, ⁶⁴.
14. Luc. 22, ²⁷.

sânteți unul altuia a spăla picioarele.

15. Că pildă am dat vouă, ca precum eu am făcut vouă și voi să faceți.

16. Amin, amin, zic vouă: Nu este sluga mai mare decât domnul său; nici solul mai mare decât cel ce 1-a trimes pre el.

17. De știți acestea, fericiți sănăteți de le veți face.

18. Nu pentru toți voi grăesc; eu știu pre carii i-am aleș; ci ca să se împlinească scriptura: Cela ce mănâncă împreună cu mine pâne, a ridicat asupra mea călcăul său.

19. De acum zic vouă mai înainte de a se face, ca când se va face, să credeți că eu sănăt.

20. Amin, amin, grăesc vouă, Cela ce primește pre care voiu trimete, pre mine mă primește; iar cela ce mă primește pre mine, primește pre cela ce m'a trimes pre mine.

21. Acestea zicând Iisus, s'a turburat cu duhul, și a

15. I Petr. 2, ²¹; I Ioan 2, ⁶.

16. c. 15, ²⁰; Mat. 10, ²⁴.

18. Ps. 40, ⁹; 20. Mat. 10, ⁴⁰;

I Tes. 4, ⁸; 21. Mat. 26, ²⁰, ⁸.

tru numele meu, aceea voi face, ca să se proslăvească Tatăl întru Fijul.

14. Ori ce veți cere întru numele meu, eu voi face.

15. De mă iubiți pre mine, poruncile mele păziți.

16. Să eu voi rugă pre Tatăl, și alt Mângăitor va dă vouă, ca să rămâne cu voi în veac;

17. Duhul adevărului, pre care lumea nu-l poate primi, că nu-l vede pre el, nici îl cunoaște pre el; iar voi îl cunoașteți pre el; că cu voi petrece, și întru voi va fi.

18. Nu vă voi lăsă pre voi, sirimanii: voi veni la voi.

19. Încă puțin, și lumea pre mine nu mă va mai vedea; iar voi mă veți vedea pre mine: că eu viu sănt, și voi veți fi vii.

20. Intru acea zi veți cunoaște voi, că eu sănt întru Tatăl meu, și voi întru mine, și eu întru voi.

21. Cela ce are poruncile mele, și le păzește pre ele, acela este care mă iubește pre mine: și cela ce mă iubește pre mine, iubi-se-va de Tatăl

15. c. 15,¹¹; I Ioan 5, s. 17. c. 7, ²⁹.
18. Ier. 51, s. 20. c. 17, ²¹, s.

meu, și eu îl voi iubi pre el, și mă voi arăta lui.

22. Zis-a lui Iuda: nu Iscarioteanul, Doamne, ce poate fi că nouă vei să te arăti, și nu lumei?

23. Răspuns-a Iisus și a zis lui: De mă iubește cineva pre mine, cuvântul meu va păzi: și Tatăl meu îl va iubi pre el, și la el vom veni, și lăcaș la dânsul vom face.

24. Cel ce nu mă iubește pre mine, cuvintele mele nu le păzește: și cuvântul care auziți nu este al meu, ci al Tatălui celui ce mă trimes pre mine.

25. Acestea am zis vouă, la voi petrecând.

26. Iar Mângăitorul, Duhul cel Sfânt, pre care-l va trimite Tatăl întru numele meu, acela pre voi vă va învățătoate, și va aduce aminte vouătoate cele ce am grăit vouă.

27. Pace las vouă, pacea mea dau vouă: nu precum lumea dă, eu dau vouă. Să nu se turbure inima voastră, nici să se spăimânteze.

28. Auzit-ăți că eu am zis

23. c. 13, ³⁴; 24. c. 7, ²⁸; 26. c. 15, ²⁶. 27. Filip. 4, ⁷; 28. c. 10, ²⁹.

vouă: Merg, și voi veni lavoi. De m'ați iubi pre mine, v'ăți fi bucurat, căci am zis vouă: Merg la Tatăl; că Tatăl meu mai mare decât mine este.

29. Să acum am zis vouă mai înainte până a nu fi, că când va fi, să credeți.

30. Nu voi mai grăbi multe cu voi: că vine stăpânitorul lumiei acesteia și întru mine n'are nimic.

31. Ci, ca să cunoască lumea că iubesc pre Tatăl; și precum mi-a poruncit mie Tatăl, aşa fac. Sculați-vă, să mergem de aici.

CAPITOLUL XV.

Viea cea adevărată. Lucrătorul și viața.

Eu sănt buciumul vieței cel adevărat, și Tatăl meu lucrătorul este.

2. Toată viața care nu aduce roadă întru mine o scoate pre ea: și toată care aduce rondă, o curățește pre ea, că mai multă roadă să aducă.

3. Acum voi curați sănăteti pentru cuvântul care am grăit vouă.

30. c. 12, ³¹. 31. c. 10, ¹⁸.
XV. c. 14, ¹³; Marc. 11, ²⁴.

4. Rămâneți întru mine, și eu întru voi. Precum viața nu poate să aducă roadă din sine singură, de nu va rămânea în viață: așa nici voi, de nu veți rămâne întru mine.

5. Eu sănt buciumul vieței, voi viațele: Cela ce rămâne întru mine, și eu întru el, acela aduce roadă multă: că fără de mine nu puteți face nimic.

6. De nu rămâne cineva întru mine se scoate afară că viață, și se usucă; și o adună pre ea, și în foc o aruncă, și arde.

7. De veți rămânea întru mine, și cuvintele mele de vor rămâne întru voi, ori ce veți vrea veți cere, și se va face vouă.

8. Intru aceasta s'a proslăvit Tatăl meu, ca roadă multă să aduceti; și să vă faceți ai mei ucenici.

9. Precum m'a iubit pre mine Tatăl, și eu v'am iubit pre voi: rămâneți întru dragostea mea.

10. De veți păzi poruncile mele, veți rămâne întru dragostea mea; precum eu poruncile Tatălui meu, am pă-

zit, și rămân întru dragostea lui.

11. Acestea am grăit vouă, ca bucuriea mea întru voi să rămâne, și bucuriea voastră să se împlinească.

12. Aceasta este porunca mea, ca să vă iubiți unul pre altul, precum eu v' am iubit pre voi.

13. Mai mare dragoste decât aceasta nimeni nu are, ca cineva sufletul său să-și pue pentru prietenii săi.

14. Voi prietenii mei sănăteți, de veți face câte eu pronesc vouă.

15. De acum nu vă mai zic vouă slugi; că sluga nu știe ce face domnul său: ci pre voi v' am zis prietenii; că toate câte am auzit dela Tatăl meu am arătat vouă.

16. Nu voi m'ati ales pre mine, ci eu v' am ales pre voi, și v' am pus, ca voi să mergeți și roadă să aduceți, și roada voastră va rămâne: ca ori-ce veți cere dela Tatăl întru numele meu, să dea vouă.

17. Acestea pronesc vouă, ca să vă iubiți unul pre altul.

12. Marc. 12, ³¹; 13. c. 3, ¹⁶; I Ioan 3, ¹⁶. 16. Mat. 28, ¹⁹.

18. De vă urăște pre voi lumea, știți că pre mine mai înainte decât pre voi m'a urît.

19. De ați fi din lume, lumea ar iubî pre al său: iar căci din lume nu sănăteți, ci eu v' am ales pre voi din lume, pentru aceasta urăște pre voi lumea.

20. Aduceți-vă aminte de cuvântul care am grăit vouă: Nu este sluga mai mare decât domnul său. De m'au gonit pre mine, și pre voi vă vor gonî; de au păzit cuvântul meu, și al vostru vor păzi.

21. Ci acestea toate vor face vouă pentru numele meu, căci nu știu pre cela ce m'a trimes pre mine.

22. De n'ași fi venit și ași fi grăit lor, păcat n'ar avea: iar acum răspuns n'au pentru păcatul lor.

23. Cela ce mă urăște pre mine și pre Tatăl meu urăște.

24. De n'ași fi făcut lucruri întru ei, care nimeni altul n'a făcut, păcat n'ar avea: iar acum au și văzut și m'au urit și pre mine și pre Tatăl meu.

20. c. 13, ¹⁸; Mat. 10, ²⁴.

21. c. 16, ⁸; 22. c. 9, ⁴¹.

24. c. 10, ³⁷.

25. Ci ca să se împlinească cuvântul cel scris în legea lor, M'au urit în zadar.

26. Iar când va veni Mângâitorul, pre care eu voi trimite vouă dela Tatăl, Duhul adevărului, carele dela Tatăl purcede, acela va mărturisi pentru mine:

27. Încă și voi mărturisiti, că din început cu mine sănăteți.

CAPITOLUL XVI.

Sfârșitul Cuvântării lui Isus.

Acestea am grăit vouă, ca să nu vă smintiți.

2. Scoate-vă vor pre voi din sinagoguri: și va veni vremea, ca tot cel ce va ucide pre voi, să i se pară că aduce slujbă lui Dumnezeu.

3. Și acestea vor face vouă, că n'au cunoscut pre Tatăl, nici pre mine.

4. Ci acestea am grăit vouă, că dacă va veni vremea, să vă aduceți aminte de ele, că eu am spus vouă. Și acestea vouă din început n'am spus, căci cu voi eram.

25. Ps. 34, ¹⁹; 26. c. 14, ²⁶; Fapt.

27. Fapt. 5, ³².

XVI. 2. Mat. 10, ¹⁷. 3. c. 15, ²¹.

5. Iar acum merg la cela ce m'a trimes pre mine; și nimeni din voi nu mă întreabă: Unde merg?

6. Ci căci acestea am grăit vouă, întristarea a umplut inima voastră.

7. Ci eu adevărul zic vouă, De folos este vouă ca să mă duc eu; că de nu mă voi duce eu, Mângâitorul nu va veni la voi; iar de mă voi duce, îl voi trimite pre el la voi.

8. Și viind acela, va văd lumea de păcat, și de dreptate, și de judecată:

9. De păcat, căci nu cred întru mine;

10. Iar de dreptate, căci la Tatăl meu merg, și nu mă veți mai vedeă pre mine;

11. Iar de judecată, căci stăpânitorul lumei acesteia s'a judecat.

12. Încă multe am a zice vouă, ci nu puteți a le purta acum.

13. Iar când va veni acela, Duhul adevărului, va povățui pre voi la tot adevărul: că nu va grădi dela sine; ci căte va

5. c. 7, ³³. 7. c. 14, ^{18, 26}.

12. I Cor. 3, ¹. 13. I Ioan 2, ²⁷.

auzi, va grăi: și cele viitoare
va vesti vouă.

14. Acela pre mine mă va
slăvi: că dintr'al meu va luă,
și va vesti vouă.

15. Toate căte are Tatăl ale
mele sănt: pentru aceasta am
zis, că dintr'al meu va luă, și
va vesti vouă.

16. Puțin, și nu mă veți ve-
deă: și iarăși puțin, și mă veți
vedea, că eu merg la Tatăl.

17. Deci au zis unii din u-
cenicii lui între sine: Ce este
aceasta ce zice nouă: Puțin,
și nu mă veți vedea; și iarăși
puțin, și mă veți vedea: și,
Cum că eu merg la Tatăl?

18. Deci ziceau: Ce este a-
ceasta ce zice: Puțin? nu știm
ce grăește.

19. Deci a cunoscut Iisus
că vreau să-l întrebă pre el,
și a zis lor: De aceasta vă în-
trebați între voi căci am zis,
Puțin, și nu mă veți vedea: și
iarăși puțin, și mă veți vedea?

20. Amin, amin, grăesc vouă:
Că voi veți plângere și vă veți
tângui, iar lumea se va bu-
cură: și voi vă veți întristă, ci

15. c. 17, 10. 16. c. 7, ss.
20. Ps. 29, 11.

întristarea voastră întru bu-
curie se va întoarce.

21. Muierea când naște în-
tristare are, căci a sosit cia-
sul ei: iar dacă naște copilul,
nu-și mai aduce aminte de
scârbă, pentru bucuria, căci
s-a născut om în lume.

22. Deci și voi întristare a-
cum aveți: ci iarăși vă voi
vedea pre voi, și se va bu-
cură inima voastră, și bucu-
ria voastră nimeni nu o va
luă dela voi

23. Și într'acea zi pre mine
nu mă veți întrebă nimic. A-
min, amin, grăesc vouă: Orice
veți cere dela Tatăl întru nu-
mele meu, va dă vouă.

24. Până acum n'ați cerut
nimic întru numele meu: ce-
reți, și veți luă, ca bucuria
voastră să fie deplin.

25. Acestea în pilde am grăit
vouă: ci va veni ciasul, când
nu voi mai grăi în pilde vouă,
ci arătat pentru Tatăl voiu
vesti vouă.

26. Intr'acea zi în numele
meu veți cere: și nu zic vouă,
că eu voi rugă pre Tatăl
pentru voi:

23. c. 14, 20; Marc. 11, 24.
24. c. 15, 11.

27. Că însuși Tatăl vă iu-
bește pre voi, căci voi pre
mine m'ați iubit, și ați crezut
că eu dela Dumnezeu am eșit.

28. Eșit-am dela Tatăl, și
am venit în lume: iarăși las
lumea, și merg la Tatăl.

29. Zis-au lui ucenicii: Iată,
acum arătat grăești, și nici o
pildă nu zici.

30. Acum știm că știi toate,
și nu-ți trebuie ca să te întrebe
cineva: prin aceasta credem
că dela Dumnezeu ai eșit.

31. Răspuns-a lor Iisus: A-
cum credeți?

32. Iată, vine ciasul, și a-
cum a sosit, ca să vă risipiți
fiecare la ale sale, și pre mine
singur mă veți lăsa: dar nu
sunt singur, că Tatăl cu mine
este.

33. Acestea am grăit vouă,
ca întru mine pace să aveți.
În lume necaz veți avea: ci in-
drăzniți; eu am biruit lumea.

27. c. 17, 8, 25. 28. c. 13, 3.
30. c. 21, 17. 32. Zach. 13, ;
Mat. 26, 31. 33. c. 14, 27; Rom. 5, ;
Efes. 2, 14; Col. 1, 29; Is. 35, 1.

CAPITOLUL XVII.

Rugăciunea către Tatăl pentru
ucenici.

Acestea a grăit Iisus, și și-a
ridicat ochii săi la cer, și
a zis: Părinte, a venit ciasul;
proslăvește pre Fiul tău, ca
și Fiul tău să te proslăvească
pre tine:

2. Precum ai dat lui stăpâ-
nire a tot trupul, ca tot ce ai
dat lui să le dea lor viață veci-
nică.

3. Și aceasta este viața
cea vecinică, ca să te cunoa-
scă pre tine unul adevăratul
Dumnezeu, și pre care ai tri-
mes, pre Iisus Hristos.

4. Eu te am proslăvit pre
tine pre pământ: lucrul am
săvârșit, care ai dat mie ca
să-l fac.

5. Și acum mă proslăvește,
tu Părinte, la tine însuți, cu
slava care am avut la tine mai
înainte până a nu fi lumea.

6. Arătat-am numele tău
oamenilor pre carii ai dat mie
din lume: ai tăi erau, și mie
i'ai dat pre ei; și cuvântul
tău au păzit.

XVII. 1. c. 11, 41. 2. c. 6, 37;
Mat. 11, 27. 3. I Ioan 5, 20.
4. c. 4, 34. 5. c. 8, 58.

7. Acum au cunoscut că toate câte ai dat mie dela tine sănt.

8. Pentru că cuvintele care ai dat mie, le am dat lor; și ei le-au priimit, și au cunoscut cu adevărat că dela tine am eşit, și au crezut că tu m'ai trimes.

9. Eu pentru aceștia mă rog: nu pentru lume mă rog, ci pentru aceștia carii ai dat mie; că ai tăi sănt.

10. Și ale mele toate ale tale sănt, și ale tale ale mele; și m'am proslăvit întru dânsii.

11. Și nu mai sănt în lume, iar aceștia în lume sănt, și eu la tine vin. Părinte sfinte, păzește-i pre dânsii întru numele tău pre carii ai dat mie, ca să fie una, precum și noi.

12. Când eram cu ei în lume, eu îi păziam pre ei întru numele tău: pre carii i'ai dat mie 'i-am păzit, și nimeni dintru dânsii n'a perit, fără numai fiul pierzărei; ca să se împlinească scripture.

13. Iar acum la tine vin; și acestea grăesc în lume, ca

8. c. 16, ²⁷; 9. c. 6, ³⁷.
10. 16, ¹⁵. 11. c. 10, ³⁹. 12. c. 6,
₆₉; Ps. 108, ¹². 13. c. 15, ¹¹.

să aibă bucuria mea deplin întru ei.

14. Eu am dat lor cuvântul tău; și lumea i-a urât pre ei, căci nu sănt ei din lume, precum eu nu sănt din lume.

15. Nu mă rog ca să-i ieai pre ei din lume, ci ca să-i păzești pre ei de cel viclean.

16. Eu din lume nu sănt, precum și eu din lume nu sănt.

17. Sfințește-i pre ei întru adevărul tău: cuvântul tău adevăr este.

18. Precum pre mine m'ai trimes în lume, și eu 'i-am trimes pre ei în lume.

19. Și pentru dânsii eu mă sfîntesc pre mine însuși, ca și ei să fie sfîntiți întru adevăr.

20. Și nu numai pentru aceștia mă rog, ci și pentru cei ce vor crede prin cuvântul lor întru mine;

21. Ca toți una să fie; precum tu, Părinte, întru mine, și eu întru tine, ca și aceștia întru noi una să fie: ca să creză lumea că tu m'ai trimes.

15. 2 Tes. 3, ⁵; 17. c. 8, ⁴⁰.
19. Evr. 2, ¹¹. 20. c. 20, ³¹.
21. Gal. 3, ²⁸.

22. Și eu slava care mi-ai dat mie o am dat lor; ca să fie una, precum noi una săntem:

23. Eu întru ei, și tu întru mine, ca să fie ei desăvârșit întru una; și ca să cunoască lumea că tu m'ai trimes, și 'l-ai iubit pre ei, precum pre mine m'ai iubit.

24. Părinte, pre carii i'ai dat mie, voesc ca unde sănt eu, și acela să fie împreună cu mine; ca să vază slava mea, care ai dat mie: pentru că m'ai iubit pre mine mai înainte de întemeierea lumei.

25. Părinte drepte, și lumea pre tine nu te a cunoscut, iar eu te am cunoscut, și aceștia au cunoscut, că tu m'ai trimes pre mine.

26. Și am arătat lor numele tău, și-l voi arăta: ca dragostea cu care m'ai iubit pre mine întru dânsii să fie, și eu întru ei.

22. Fapt. 4, ³². 23. 1 Cor. 6, ¹⁷.
24. c. 12, ²⁸. 25. c. 15, ²¹.
26. c. 15, ⁹.

CAPITOLUL XVIII.

Prinderea lui Iisus și ducerea lui la Ana și Caiafa. Lepădarea lui Petru. Iisus înaintea lui Pilat. Varava.

Acestea grăind Iisus, a eșit împreună cu ucenicii săi de ceea parte de părâul Chieșdrului unde era o grădină, întru care a intrat el și ucenicii lui.

2. Și știa și Iuda, cel ce l-a vândut pre el, locul: căci de multe ori se adună Iisus acolo cu ucenicii săi.

3. Deci Iuda, luând oaste, și dela arhierei și dela Farisei slugi, a venit acolo cu felinare și cu făclii și cu arme.

4. Iar Iisus, știind toate cele ce erau să vie asupra lui, eșind a zis lor: Pre cine căutați?

5. Răspuns-au lui: Pre Iisus Nazarineanul. Zis-a lor Iisus: Eu sănt. Și stă și Iuda, cel ce îl vânduse pre el, împreună cu dânsii.

6. Deci după ce a zis lor: Eu sănt, s'au întors ei înăpoi, și au căzut jos.

7. Și iarăși i-a întrebat pre

XVIII. 1. Mat. 26, ³⁶.
2. Luc. 21, ³⁷.

ei: Pre cine căutați? Iar ei au zis: Pre Iisus Nazarineanul.

8. Răspuns-a Iisus: Am spus vouă că eu sănt; deci de mă căutați pre mine, lăsați pre aceștia să se ducă.

9. Ca să se împlinească cuvântul, care a zis: Pre carii i-ai dat mie, n' am perdut dintru dânsii nici pre unul.

10. Iar Simon Petru având sabie, o a scos pre ea, și a lovit pre sluga arhieoreului, și i-a tăiat urechia lui cea dreaptă. Si era numele slugei Malh.

11. Si a zis Iisus lui Petru: Bagă sabia ta în teacă. Paharul care mi-a dat mie Tatăl, au nu-l voiu beă pre el?

12. Deci oastea, și căpitania, și slugile ludeilor au prins pre Iisus, și l-au legat pre el.

13. Si lau dus pre el la Anna întăiu; că era socrul lui Caiafa, care era arhieoreu al anului aceluiua.

14. Si era Caiafa cel ce a sfătuit pre Iudei, că de folos este să moară un om pentru norod.

15. Si mergea după Iisus

9. c. 17, ^{12.} 10. Mat. 26, ^{51.}
11. Mat. 20, ^{22.} 12. Marc. 14, ^{53.}
13. Luc. 22, ^{54.} 14. c. 15, ^{18.}

Simon Petru, și celalt ucenic: iar ucenicul acela era cunoscut arhieoreului, și a intrat împreună cu Iisus în curtea arhieoreului.

16. Iar Petru a stătut la ușă afară. Deci a eșit celalalt ucenic, care era cunoscut arhieoreului, și a zis portăriței, și a băgat înăuntru pre Petru.

17. Si a zis lui Petru slujnica portăriță: Au nu cumva și tu ești din ucenicii omului acestuia? Zis-a el: Nu sănt.

18. Si stau slugile și slujitorii, carii săcuseră foc; că era frig, și se încălziau: și era cu ei Petru stând, și încălzinu-se.

19. Deci arhieoreul a întrebat pre Iisus de ucenicii lui, și de învățătura lui.

20. Răspuns-a Iisus lui: Eu de față am grăit lumei; eu totdeauna am învățat în sinagogă, și în biserică, unde toți ludei se adună, și întru ascuns n' am grăit nimic.

21. Ce mă întrebă? Întreabă pre cei ce au auzit, ce am grăit lor: iată, aceștia știu cele ce am grăit eu.

16. Mat. 26, ^{59.} 20. c. 7, 14, ^{24.}
Luc. 2, ⁴⁶ și 4, ^{14.}

22. Si acestea zicând el, unul din slugile ce stau înainte, a dat palmă lui Iisus, zicând: Aşa, răspunzi arhieoreului?

23. Răspuns-a Iisus lui: De am grăit rău, mărturisește de rău; iar de am grăit bine, ce mă bați?

24. Deci l-a trimes pre el Anna legat la Caiafa arhieoreul.

25. Si era Simon Petru stând și încălzindu-se. Deci ziseră lui: Au doară și tu din ucenicii lui ești? Iar el s'a lepădat, și a zis: Nu sănt.

26. Zis-a lui unul din slugile arhieoreului, rudenie fiind al celui ce i-a tăiat Petru urechia: Au nu te-am văzut eu în grădină cu dânsul?

27. Si iarăși s'a lepădat Petru: și îndatăși a cântat coșul.

28. Deci au adus pre Iisus dela Caiafa în divan: și era dimineață; și ei n'au intrat în divan, ca să nu se spruce; ci ca să mânânce paștele.

29. Eșit-au drept aceia Pilat la ei, și a zis: Ce pără adu- eoii asupra omului acestuia?

30. Răspuns-au și i-au zis:

28. Mat. 27, ^{2.}; Marc. 15, ^{1.}

De n'ar fi fost acesta făcător de rele, nu l-am fi dat pre el tie.

31. Deci a zis lor Pilat: Luăți-l pre el voi, și dupre lega voastră judecați-l pre el. Si au zis lui Iudei: Nouă nu este cu putință să omorim pre nimeni.

32. Ca cuvântul lui Iisus să se împlinească, care a zis: însemnând cu ce moarte vrea să moară.

33. Si a intrat iarăși în divan Pilat, și a chiemat pre Iisus, și i-a zis lui: Tu ești Impăratul ludeilor?

34. Răspuns-a Iisus lui: De la tine tu zici aceasta, sau altii au grăit tie pentru mine?

35. Răspuns-a Pilat: Au doară eu ludeu sănt? Neamul tău și arhieoreii te-au dat pre tine mie: ce ai făcut?

36. Răspuns-a Iisus: Impăratiea mea nu este din lumea aceasta: de ar fi fost din lumea aceasta impăratiea mea, slugile mele s'ar fi nevoit, că să nu fiu dat ludeilor; iar acum impăratiea mea nu este de aici.

37. Deci a zis Pilat lui: Au împărat ești tu? Răspuns-a Iisus: Tu zici că împărat sănt eu. Eu spre aceasta m'am născut, și spre aceasta am venit în lume, ca să mărturisesc adevărul. Tot cel ce este din adevăr ascultă glasul meu.

38. Zis-a Pilat lui: Ce este adevărul? Si aceasta zicând: iarăși a eșit la iudei, și a zis lor: Eu nici o vină nu aflu întru el.

39. Ci este vouă obiceiu, ca să vă slobozesc pre unul la paști: deci voiți să vă slobozesc vouă pre Impăratul Iudeilor?

40. Strigat-au drept aceea iarăși toti, zicând: Nu pre acesta, ci pre Varavva. Iar Varavva era tâlhar.

CAPITOLUL XIX.

Palimete Domnului. Muma lui lângă cruce. Iosif cere dela Pilat trupul. Ingroparea.

Deci atunci a luat Pilat pre Iisus, și l-a bătut.

2. Si ostașii impletind cunună de spini, au pus-o în

<sup>37. c. 8, 40; 1 Tim. 6, 15. 39. Mat. 27,
XIX. 1. Mat. 27, 28, s.; Marc. 10,
24 și 15, 15; Luc. 23, 16.</sup>

7. Lev. 24, 15, s.; A doua Leg.
18, 20.

capul lui, și cu haină mohorâtă l-au imbrăcat pre el.

3. Si ziceau: Bucură-te, Impăratul Iudeilor! Si îi dău lui palme.

4. Deci a eșit iarăși afară Pilat, și a zis lor: Iată, aduc vouă pre el afară, ca să cunoașteți că întru dânsul nici o vină nu aflu.

5. Deci a eșit Iisus afară, purtând cununa cea de spini, și haina cea mohorâtă. Si Pilat le-a zis lor: Iată omul!

6. Iar dacă l-au văzut pre el arhiereii și slugile, au strigat, zicând: Răstignește-l, răstignește-l pre el. Zis-a lor Pilat: Luați-l pre el voi, și-l răstigniți; căci eu nu aflu întru el vină.

7. Răspuns-au lui Iudeii: Noi lege avem, și dupre legea noastră dator este să moără, căci pre sine Fiiu al lui Dumnezeu s'a făcut.

8. Iar dacă a auzit Pilat acest cuvânt, mai mult s'a temut.

9. Si a intrat în divan iarăși, și a zis lui Iisus: De unde

ești tu? Iar Iisus răspuns nu i-a dat lui.

10. Deci a zis Pilat lui: Mie nu-mi grăești? Au nu știi că putere am să te răstignesc, și putere am să te slobozesc?

11. Răspuns-a Iisus: N'ai avea nici o putere asupra mea, de n-ar fi fost dat și de sus: pentru aceasta cel ce m'a dat și mai mare păcat are.

12. Dintr'aceasta căută Pilat să-l slobozească pre el: iar Iudeii strigau, zicând: De vei slobozi pre acesta, nu ești prieten Chesarului: tot cel ce se face pre sine împărat, stă împotriva Chesarului.

13. Deci Pilat auzind cuvântul acesta, a scos afară pre Iisus, și a șezut pre scaun la judecăță în locul ce se chină Pardositor cu pietre, iar Evreiește, Gavvata.

14. Si era vinerea paștelor, și ciasul ca la al șeaselea: și a zis Iudeilor: Iată Impăratul vostru!

15. Iar ei au strigat: Iea-l, iea-l, răstignește-l pre el. Zis-a lor Pilat: Pre Impăratul vostru să-l răstignesc? Răspuns-au arhiereii: N'avem împărat fără numai pre Chesarul.

^{16. Deci atunci l'a dat pre el lor ca să se răstignească. Si au luat pre Iisus, și l-au dus ca să-l răstignească.}

17. Si ducându-și crucea sa, a eșit la locul ce se chină al căpățanei, care se zice Evreiește Golgota :

18. Unde l-au răstignit pre el, și împreună cu el alți doi, de o parte și de alta, și în mijloc pre Iisus.

19. Si a scris și titlu Pilat, și l-a pus pre cruce. Si era scris: **Iisus Nazarineanul Împăratul Iudeilor.**

20. Si pre acest titlu mulți din Iudei l-au cunoscut: căci aproape era de cetate locul unde s'a răstignit Iisus: și era scris Evreiește, Ellinește și Râmlenește.

21. Deci au zis lui Pilat arhiereii Iudeilor: Nu scrie, Împăratul Iudeilor; ci cum că el a zis: Împărat sănt al Iudeilor.

22. Răspuns-a Pilat: Ceea ce am scris, am scris.

23. Iar ostașii, dacă au răstignit pre Iisus, au luat hainele lui, și le-au făcut patru părți, fie căruia ostaș o parte; și cămașă: și era cămașa ne-

^{17. Mat. 27, 33.}

cusută, de sus țesută preste tot.

24. Si au zis întru dânsii: Să nu o sfâsiem, ci să aruncăm sorți pentru dânsa, a căruia va fi: ca să se împlinească scriptura ce zice: Impărțit-au hainele mele lorusi, și pentru cămașa mea au aruncat sorți. Deci ostașii acestea au făcut.

25. Si stă lângă crucea lui Iisus muma lui, și sora mușmei lui, Maria a lui Cleopa, și Maria Magdalina.

26. Deci Iisus văzând pre maica sa, și pre ucenicul pre care iubiă, stând, a zis maicei sale: femeie, iată fiul tău!

27. După aceea a zis ucenicului: Iată muma ta! Si dintr'acel cias-o a luat pre dânsa ucenicul întru ale sale.

28. După aceea știind Iisus că toate s'au săvârșit, ca să se împlinească scriptura, a zis: Mi-e sete.

29. Si eră acolo un vas plin de oțet: iar ei umplând un burete de oțet, și în isop puindu-l, l-au dus la gura lui.

30. Deci dacă a luat oțetul Iisus, a zis: Săvârșitu-s'a: și

24. Ps. 21, ¹⁹. 28. Ps. 68, ²⁵.
30. Mat. 27, ⁵⁰.

plecându-și capul, și-a dat duhul.

31. Iar Iudeii, ca să nu rămâne pre cruce trupurile sămbătă, de vreme ce vineri eră, (că eră mare ziua sămbetei aceea), au rugat pre Pilat ca să le zdobească lor fluerile, și să-i ridice.

32. Deci au venit ostașii, și celui d'intâi i-au zdrobit fluerile, și celuilalt ce s'a răstignit împreună cu el.

33. Iar la Iisus venind, dacă l-au văzut pre el că atunci murise, nu i-au zdrobit lui fluerile:

34. Ci unul din ostași cu sulița coasta lui a împuns, și îndată a eșit sânge și apă.

35. Si cel ce a văzut a mărturisit, și adeverărată este mărturisirea lui; și acela știe că adeverate zice, ca și voi să credeți.

36. Că s'au făcut acestea, ca să se împlinească scriitura: Os nu se va zdrobi dintr'însul.

37. Si iarăși altă scriptură

31. A doua Leg. 21, ²²; Marc. 15, ⁴². 36. Eș. 12, ⁴⁶. 37. Zach. 12, ¹⁰; Apoc. 1, ⁷.

zice: Vedeă-vor pre care l-au împuns.

38. Iar după acestea a răgat pre Pilat Iosif cel din Arimateea, fiind și el ucenic al lui Iisus, dar într'ascuns pentru frica Iudeilor, ca să ià trupul lui Iisus: și a dat voci Pilat. Deci a venit, și a luat trupul lui Iisus.

39. Si a venit și Nicodim, cel ce venise la Iisus noaptea mai înainte, aducând amestecătură de smirnă și de uloi, ca la o sută de litre.

40. Si au luat trupul lui Iisus, și l-au înfășurat pre el în giulgiuri cu mirezme, prenume este obiceiul Iudeilor a îngropă.

41. Si eră grădină în locul unde s'a răstignit; și în grădină mormânt nou, întru care nimeni niciodată nu se puse.

42. Deci acolo pentru vinea ludeilor, căci aproape eră mormântul, au pus pre Iisus,

38. Mat. 27, ⁵⁷.

CAPITOLUL XX.

Învierea lui Hristos. Maria Magdalina la mormânt. Arătarea lui Hristos Apostolilor. Toma se încreștează.

Iar întru una din sămbete a venit la moșmânt, Maria Magdalina de dimineată, încă întuneric fiind, și a văzut piatra luată de pre mormânt.

2. Deci a alergat aceea, și a venit la Simon Petru, și la celălalt ucenic, pre care iubia Iisus, și a zis lor: Au luat pre Domnul din mormânt, și nu știm unde l-au pus pre el.

3. Deci a ieșit Petru, și celălalt ucenic, și veniau la mormânt.

4. Si alergau amândoi împreună: și celălalt ucenic a alergat înainte mai curând de cât Petru, și a venit mai întrâi la mormânt.

5. Si plecându-se, a văzut giulgiurile zăcând dar n'a intrat.

6. A venit și Simon Petru urmându-i lui, și a intrat în mormânt, și a văzut giulgiurile singure zăcând,

XX. 1. Mat. 28, ¹; Marc. 16, ¹; Luc. 24, ¹, s.

7. Si măhrama care a fost pre capul lui, nu cu giulgiurile zăcând, ci deosebi învăluită într'un loc.

8. Deci atunci a intrat și celălalt ucenic, care venise înțai la mormânt, și a văzut, și a crezut.

9. Că încă nu știau scriitura, că trebuie să învieze el din morți.

10. Si s'au întors ucenicii iarăși la ai săi.

11. Iar Maria stă la mormânt plângând afară; și plângând, s'a plecat în mormânt.

12. Si a văzut doi ingeri în veșmintele albe șezând, unul de către cap, și altul de către picioare, unde zăcuse trupul lui Iisus.

13. Si au zis ei aceia, femei, ce plângi? Zis-a lor: Că au luat pre Domnul meu, și nu știu unde l-au pus pre dânsul.

14. Si acestea zicând, s'a întors înapoi, și a văzut pre Iisus stând, și nu știu că Iisus este.

15. Zis-a ei Iisus: femei, ce plângi? pre cine cauți? Iar ei părându-i-se că este grădina-

9. Ps. 15, 8, s. 12. Mat. 28, 5, s.

rul, a zis lui: Doamne, de l-am luat tu pre el, spune-mi mie unde l-am pus pre dânsul, și eu voi luă pre el.

16. Zis-a ei Iisus: Marie! Intorcându-se accea, a zis lui: Răvunii; ce se zice, Invățătorule.

17. Zis-a ei Iisus: Nu te atinge de mine, că încă nu m'am suiat la Tatăl meu; ci mergi la frații mei, și le spune lor: Mă suia la Tatăl meu și Tatăl vostru, și Dumnezeul meu și Dumnezeul vostru.

18. A venit Maria Magdalina vestind ucenicilor, că a văzut pre Domnul, și aces-tea a zis ei.

19. Deci fiind seară în ziua acea intru una din sărbătore, și ușile fiind închise, unde erau ucenicii adunați pentru frica Iudeilor, venit-a Iisus și a stătat în mijloc și a zis lor: Pace vouă.

20. Si acestea zicând, a arătat lor mâinile și coasta sa. Si s'au bucurat ucenicii, văzând pre Domnul.

21. Deci a zis lor Iisus iarăși: Pace vouă: precum m'a

19. Luc. 24, 36. 20. I Ioan 1, 1.
21. c. 17, 18; Is. 61, 1.

trimis pre mine Tatăl, și eu trimitem pre voi.

22. Si acestea zicând, a suflat, și a zis lor: Luati Duh Sfânt:

23. Cărora veți era păcatele, se vor era lor; și cărora le veți fiină, vor fi fiinute.

24. Iar Toma, unul din cei doisprezece, care se zice Geamân, nu era cu dânsii când a venit Iisus.

25. Deci au zis lui ceilalți ucenici: Am văzut pre Domnul. Iar el le-a zis lor: De nu voi vedea în mâinile lui semnul cîielor, și de nu voi pune mâna mea în coasta lui nu voi crede.

26. Si după opt zile iarăși erau în lăuntru ucenicii lui, și Toma cu dânsii: venit-a Iisus, fiind ușile închise, și a stătat în mijloc, și a zis: Pace vouă.

27. Apoi a zis lui Toma: Adu-ți degetul tău încoace, și vezi mâinile mele; și adă mâna ta, și o pune în coasta mea: și nu fii necredincios, ci credincios.

22. Mat. 16, 19 și 18, 18. 25. c. 19, 34.

28. Si a răspuns Toma și a zis lui: Domnul meu și Dumnezeul meu.

29. Zis-a Iisus lui: Căci m'ai văzut pre mine, Tomo, ai crezut: fericiti cei ce n'au văzut, și au crezut.

30. Multe încă și alte semne a făcut Iisus înaintea ucenicilor săi, care nu sănt scrise în carteacă.

31. Iar acestea s'au scris, ca să credeți, că Iisus este Hristos, Fiul lui Dumnezeu; și crezând viață să aveți întru numele lui.

CAPITOLUL XXI.

Arătarea lui Hristos apostolilor în Galileea. Ii zice lui Petru: „Paște oile mele”.

După acestea iarăși s'a arătat pre sine Iisus ucenicilor săi, la marea Tiveriadei; și s'a arătat aşa.

2. Erau împreună Simon Petru, și Toma care se zice Geamân, și Natanael, cel din Cana-Galileei, și fiul lui Zevedei, și alți doi din ucenicii lui.

3. Zis-a lor Simon Petru:

29. I Petr. 1, 8. 31. I Ioan 5, 13.
XXI. 3. Luc. 5, 5.

Mă duc să văneze pește. Zis-ai
ei lui: Mergem și noi împre-
ună cu tine. Și au eșit, și s'au
suir în corabie îndată; și în-
tracea noapte n'au prins ni-
mic.

4. Iar dacă s'a făcut dimi-
neață, a stătut Iisus la țăr-
muri: dar nu știau ucenicii că
Iisus este.

5. Deci a zis lor Iisus: Fiilor,
nu cumva aveți ceva de mân-
care? Răspuns-au lui: Nu.

6. Iar el a zis lor: Aruncați
mreaja d'a dreapta parte a co-
răbiei, și veți află. Și au ar-
uncat, și nu mai puteau să
o tragă pre ea de multimea
peștilor.

7. Zis-a drept aceea uce-
nicul acela, pre care-l iubia
Iisus, lui Petru: Domnul este.
Iar Simon Petru auzind că
Domnul este, cu ependitul s'a
încins (că era gol), și s'a ar-
uncat în mare.

8. Iar ceilalți ucenici cu co-
răbioara au venit; (căci nu
erau departe de pământ, ci
ca la două sute de coti) tră-
gând mreaja cu peștii.

9. Deci dacă au ești la pă-

mânt, au văzut jăratec stând,
și pește pus d'asupra, și pâne.

10. Zis-a lor Iisus: Aduceți
din peștii carii ați prins acum.

11. S'a suir Simon Petru,
și a tras mreaja la uscat plină
de pești mari, o sută cincizeci
și trei: și atâția fiind, nu s'a
rupt mreaja.

12. Zis-a lor Iisus: Veniți
de prânzit. Și nimeni nu cu-
tează din ucenici să-l întrebe
pre el: Tu cine ești? știind că
Domnul este.

13. Și a venit Iisus, și a
luat pânea, și le-a dat lor, și
peștele aşijdere.

14. Cu aceasta acum a treia
oară s'a arătat Iisus ucenici-
lor săi, după ce s'a sculat din
morti.

15. Deci dacă au prânzit,
a zis Iisus lui Simon Petru: Simo-
ne al lui Iona, iubești-mă
mai mult decât aceştia? Zis-a
lui: Așa, Doamne; tu știi că
te iubesc. Zis-a lui: Paște mie-
lușeii mei.

16. Zis-a lui jarăși a doua
oară: Simone, al lui Iona, iu-
bești-mă? Răspuns-a lui: Așa,
Doamne; tu știi că te iubesc.

Zis-a lui: păstorește oile mele.

17. Zis-a lui a treia oară:
Simeone, al lui Iona, iubești-
mă? S'a măhnit Petru căci a
zis lui a treia oară: Iube-
ști-mă? Și a zis lui: Doamne,
tu toate știi; tu știi că te iu-
besc. Zis-a Iisus lui: Paște
oile mele.

18. Amin, amin, zic ție. Când
erai mai Tânăr, te încingeai
pre tine însuți, și umblai unde
vreai; iar după ce vei îmbă-
trâni, vei întinde mâinile tale,
și altul te va încinge, și te va
duce unde tu nu voești.

19. Și aceasta a zis: însem-
nând cu ce moarte va slăvi pre
Dumnezeu. Și aceasta gră-
ind, a zis lui: Urmează mie.

20. Iar întorcându-se Pe-
tru, a văzut pre ucenicol pre-
care iubia Iisus mergând du-
pă el; care se și culcase la
cînă pre peputul lui, și zise:

17. c. 16, 20. 18. 2 Petr. 1, 14.
20. c. 13, 23.

Doamne, cine este cela ce va
să te vândă?

21. Pre acela văzându-l Pe-
tru a zis lui Iisus: Doamne,
dar acesta ce?

22. Zis-a Iisus lui: De voi
vreă să rămăne acesta până
voiu veni, ce-ți este ție? tu
urmează mie.

23. Deci a eșit cuvântul a-
cesta între frați, că ucenicul
acesta nu va muri: și n'a zis
Iisus lui: Nu va muri; ci, De
voiu vreă să rămăne acesta
până voiu veni, ce-ți este ție?

24. Acestea este ucenicul
care mărturisește pentru a-
cestea, și a scris acestea: și
știm că adeverată este mărt-
urirea lui.

25. Sunt încă și altele multe
câte a făcut Iisus, care de s'ar
fi scris câte una, nici în lu-
mea aceasta mi se pare că
n'ar începea cărțile ce s'ar fi
scris. Amin.

24. c. 15, 27; III Ioan 12.

FAPTELE SFINȚILOR APOSTOLI

CAPITOLUL I.

*Arătarea lui Hristos Apostolilor după inviere și învățările date lor.
Înălțarea lui Hristos la cer. Alegerea lui Matia în locul vânzătorului lui Iuda.*

Cuvântul cel d'intâi am făcut: O Teofile, pentru toate cele ce a început Iisus a face și învăță,

2. Până în ziua întru care s'a înălțat, poruncind prin Duhul Sfânt apostolilor, pre cărrii i-a ales:

3. Cărora s'a și înfățișat pre sine viu după patima sa în multe semne adeverate, prin patruzeci de zile arătându-se lor, și grăind cele pentru împărăția lui Dumnezeu.

Fapt. I. 3. Luc. 17, ²⁰, s.; Rom. 14, ¹⁷.

4. Si cu dânsii petrecând, le-a poruncit lor dela Ierusalim să nu se despartă, ci să aștepte făgăduința Tatâlui, care atî auzit dela mine.

5. Căci Ioan a botezat cu apă; iar voi vă veți boteză cu Duhul Sfânt nu după multe zilele acestea.

6. Iar ei adunându-se, l-au întrebat pre dânsul, zicând: Doamne, au întru acest an vei să așezi împărăția lui Israël?

7. Iar el a zis către dânsii: Nu este al vostru a săi anii sau vremile, care Tatâl le-a pus întru a sa stăpânire.

8. Ci veți luă putere, ve-

4. Ioan 15, ²⁶; Luc. 24, ⁴⁹.

5. Luc. 3, ¹⁶; Fapt. 19, ⁸³.

6. Luc. 24, ⁴¹, s.

1. 9.

FAPTELE

1. 20.

nind Duhul Sfânt preste voi: și veți fi mie marturi în Ierusalim, și în toată Iudeea, și în Samaria, și până la marginea pământului.

9. Si acestea zicând, privind ei, s'a înălțat; și nor l-a luat pre el dela ochii lor.

10. Si căutând ei la cer când mergea el, iată, doi bărbați au stătut înaintea lor în veșminte albe;

11. Carii au și zis: Bărbați Galileeani, ce stați căutând spre cer? acest Iisus care s'a înălțat dela voi la cer, aşa va veni precum l-ați văzut pre el mergând la cer.

12. Atunci s-au întors apostolii în Ierusalim dela muntele ce se chiamă Eleon, care este aproape de Ierusalim, călea sămbetei având.

13. Si dacă au intrat, s-au suiat în casa de sus, unde locuiau Petru, Iacob, Ioan și Andrei, Filip, Toma, Vartolomeiu și Matei, Iacob al lui Alfeu, Simon Zilotis, și Iuda al lui Iacob.

14. Aceștia toți erau aștepa-

11. Luc. 21, ²⁷; I. Tesal. 4, ¹⁸.

12. Luc. 24, ⁵⁰, s. 13. Mat. 10, ².

14. c. 2, ¹, ⁴².

tând cu un cuget în rugăciune și în cerere, cu femeile, și cu Maria mama lui Iisus, și cu frații lui.

15. Si în zilele acelea sculându-se Petru în mijlocul uceniciilor, a zis: (și era multime de nume împreună ca la o sută și douăzeci),

16. Bărbați, frați, se cădeau să împlini scriptura aceasta, care a zis mai înainte Duhul Sfânt prin gura lui David pentru luda, care s'a făcut povătitor celor ce au prins pre Iisus.

17. Căci numărat era împreună cu noi, și luase soarta slujbei acesteia.

18. Deci acesta a căstigat loc din plata nedreptăței; și căzând, a plesnit preste mijloc, și s-au vărsat toate măruntaiele lui.

19. Si s'a făcut aceasta cunoscută la toți cei ce locuiau în Ierusalim; aşa căt s'a chiemat locul acela în limba lor, Acheldama, adeca, loc al săngelui.

20. Pentru că scris este în carteaua Psalmilor: Facă-se cur-

16. 40, ¹⁰, 18. Mat. 27, ⁵⁰.
19. Ps. 68, ²⁶, 108.

tea lui pustie, și să nu fie cine să locuească întru ia: și episcopia lui să o ia altul.

21. Deci se cuyine, dintr'acești bărbați carii se adunau cu noi în toată vremea întru care intră și eșia între noi Domnul Iisus,

22. Incepând dela botezul lui Ioan, până în ziua întru care s'a innăltat dela noi, să fie cu noi mărturie învierei lui, unul dintr'aceștia.

23. Si au pus pre doi, pre Iosif ce se chieamă Varsava, care s'a numit lust, și pre Mattia.

24. Si rugându-se au zis: Tu, Doamne, care știi inimile tuturor, arată dintr'acești doi pre unul care ai ales.

25. Să ia soarta slujbei și apostoliei acesteia, dintrucare a căzut Iuda, ca să meargă în locul lui.

26. Si au dat sortii lor; și a căzut soarta pre Mattia: și s'a numărat cu cei unsprezece apostoli.

24. Ps. 7, _{10.}

8. Si cum noi auzim fiecare limbă noastră, întru care ne-am născut?

9. Partenii, și Midenii, și Elamitenii, și cei ce locuiesc în Mesopotamia, în Iudeea, și în Cappadochia, în Pont, și în Asia.

10. In Frighia, și în Pamfilia; în Egipt, și în părțile Liviei cele de lângă Chirini, și nemernicii romani, Iudeii și veneticii,

11. Critenii și Arapii, auzim pre ei grăind în limbele noastre măririle lui Dumnezeu.

12. Si se spăimântau toți, și se mirau, zicând unul către altul: Ce va să fie aceasta?

13. Iar alții batjocorind ziceau: că de must sănt plini.

14. Si stând Petru cu cei unsprezece și-a ridicat glasul său, și a zis lor: Bărbați Iudei, și toți cei ce locuiați în Ierusalim, aceasta vouă să vă fie știută, și ascultați cuvintele mele.

15. Pentru că nu precum se pare vouă, aceștia sănt beți, că este al treilea cias din zi.

16. Ci aceasta este ceea ce s'a zis prin prorocul Ioil:

16. Ioil 2, _{28.} (3, _{1.})

17. Si va fi în zilele cele de apoi, zice Domnul, turnă-voi din Duhul meu preste tot trupul: și vor proroci seiorii voștri, și fetele voastre, și tinerii voștri vedenii vor vedea, și bătrâni voștri visuri vor visă.

18. Încă și preste slugele mele și preste slujnicele mele în zilele acelea voiu turnă din Duhul meu; și vor proroci.

19. Si voiu dă minuni în cer sus, și semne pre pământ jos; sânge, și foc, și fumegare de fum.

20. Soarele se va întoarce întru întuneric, și luna în sânge, mai înainte până ce va veni ziua Domnului cea mare și luminată.

21. Si va fi, că tot cela ce va chieamă numele Domnului se va mântui.

22. Bărbați Israelteni, ascultați cuvintele acestea; pre Iisus Nazarineanul, bărbat de la Dumnezeu arătat la voi, cu puteri și cu minuni și cu semne, care a făcut printr'insul Dunnezeu în mijlocul vostru, precum și voi știți;

23. Pre acesta, dupre sf-

17. c. 21, _{9.} 21. Rom 10, _{13.}

22. c. 10, _{38.} 23. c. 4, _{28.}; Luc. 22, _{21.}

tul cel rânduit și dupre mai înainte știința lui Dumnezeu, fiind dat, luându-l, și prin mâinile celor fără-de-lege răstignindu-l, l-ați omorât.

24. Pre care Dumnezeu l-a inviat, stricând durerile morței: pentru că nu era cu putință a fi el de dânsa ținut.

25. Că David grăște pentru dânsul: Văzut-am pre Domnul înaintea mea pururea, că d'a dreapta mea este, ca să nu mă clătesc:

26. Pentru aceasta s'a veselit inima mea; și s'a bucurat limba mea; încă și trupul meu se va odihni spre nădejde:

27. Că nu vei lăsa susfletul meu în iad, nici vei dă pre Sfântul tău să vadă stricăciune.

28. Cunoscute ai făcut mie căile vieței; umpleă-mă-vei de veselie cu fața ta.

29. Bărbați, frați, cade-se a grăi cu îndrăznire către voi pentru patriarhul David, că a și murit și s'a și îngropat, și mormântul lui este între noi până în ziua aceasta.

24. c. 3, ¹⁵; 25. Ps. 15, ⁸.

29. c. 13, ³⁶; III Imp. 2, ¹⁰.

30. Deci proroc fiind, și știind că cu jurământ s'a jurat Dumnezeu lui, că din țodul coapselor lui, dupre trup, va ridică pre Hristos, să șadă pre scaunul lui;

31. Mai înainte văzând, a grăit de invierea lui Hristos, că nu s'a lăsat susfletul lui în iad, nici trupul lui a văzut stricăciune.

32. Pre acest Iisus l-a inviat Dumnezeu, căruia noi toți săntem mărturii.

33. Drept aceea cu dreapta lui Dumnezeu înălțându-se și făgăduința Duhului Sfânt luând dela Tatăl, a turnat aceasta care acum voi vedeti și auziți.

34. Pentru că nu David s'a suțit în ceruri: ci zice însuși: Zis-a Domnul Domnului meu, řezi d'a dreapta mea,

35. Până ce voi pune pre vrăjmașii tăi așternut piciorilor tale.

36. Deci cu adeverire să știe toată casa lui Israîl, că Domn și Hristos a făcut Dumnezeu pre Iisus acesta, pre care voi l-ați răstignit.

30. Ps. 88, ⁴, ^s; 31. c. 13, ³⁵; Ps. 16, ¹⁰; 34. Mat. 22, ²⁴.

37. Iar ei auzind aceasta s'au umilit cu inima, și au zis către Petru și către ceilalți apostoli: Ce vom face bărbați, frați?

38. Iar Petru a zis către ei: Pocaiți-vă, și să seboteze fiecare dintru voi întru numele lui Iisus Hristos spre ertarea păcatelor, și veți luă darul Sfântului Duh.

39. Pentru că vouă este făgăduința, și feciorilor voștri, și tuturor celor de departe, ori pre căți va chiemă Domnul Dumnezelul nostru.

40. Si cu alte cuvinte mai multe mărturisiră și îndemnă pre dânsii zicând: Mântuiti-vă de acest neam îndărătnic.

41. Deci ei cu dragoste priind cuvântul lui, s'au botezat; și s'au adăogat în ziua aceea susfete ca la trei mii.

42. Si erau așteptând întru învățătura apostolilor, și întru împărtășirea și întru frângere pănei, și întru rugăciuni.

43. Si s'a făcut preste tot susfletul frică: că multe minuni și semne prin apostoli se făceau.

37. c. 9, ⁶; 16, ³⁰. 38. Mat. 3, ²; Fapt. 19, ⁶. 42. c. 1, ¹⁴ și 2, ¹.

44. Si toți cei ce au crezut erau la aceeași, și aveau toate de obște.

45. Si moșiele și averile le vindeau, și le împărtășau prele tuturor, dupre cum fiecare avea lipsă.

46. Si în toate zilele așteptând cu un cuget în biserică, și frângând prin case pâne, primiau hrană cu bucurie și cu bunătatea inimiei.

47. Lăudând pre Dumnezeu, și având har către tot norodul. Iar Domnul adăogă pre cei ce se mantuiau în toate zilele la biserică.

CAPITOLUL III.

Vindecarea ologului. Petru cuvințează multimei despre Hristos și pocăință.

Si împreună Petru și Ioan s'au suțit în biserică la rugăciune în ciasul al nouălea.

2. Si un bărbat oare-care șchiop din pântecele maicei sale fiind, se purtă, pre care îl puneau în toate zilele înaintea ușei bisericei ce se chiemă Frumoasă, ca să ceară mi-

44. c. 4, ³². 45. c. 20, ⁷.
III. 2. c. 8, ⁷ și 14, ⁸.

lostenie dela cei ce intrau în biserică.

3. Care văzând pre Petru și pre Ioan, vrând să intre în biserică, cereă milostenie.

4. Iar Petru, cu Ioan căutând la dânsul a zis: Caută la noi.

5. Iar el cu osârdie căută la dânsii, așteptând să iâ ceva dela ei.

6. Iar Petru a zis: Argint și aur nu este la mine; iar ce am aceea îți dau: Intru numele lui Iisus Hristos Nazareanul scoală și umblă.

7. Si apucându-l pre dânsul de mâna cea dreaptă, l-a ridicat: și îndată i s'au întărit lui talpele și fluerile.

8. Si sărind a stătut, și umblă, și a intrat cu dânsii în biserică, umblând și sărind, și läudând pre Dumnezeu.

9. Si l-a văzut pre el tot norodul umblând și läudând pre Dumnezeu:

10. Si îl cunoșteau pre el că acesta era cela ce sedea pentru milostenie la ușa cea Frumoasă a bisericei: și s'au umplut de spaimă și de mi-

6. c. 14, ₉, s.; 7. Mat. 8, ₁₅.
8. Is. 35, ₆.

rare pentru ceea ce i s'a întâmplat lui.

11. Si țindu-se șchiopul cel vindecat de Petru și de Ioan, a alergat la dânsii tot norodul în pridvorul ce se chieamă al lui Solomon, însăpimântați.

12. Iar Petru văzând aceasta, a răspuns către norod: Bărbați Israileteni, ce vă minunați de aceasta? sau ce căutați la noi, ca cum cu a noastră putere sau cucernicie am fi făcut pre aceasta să umble?

13. Dumnezeul lui Avraam, și al lui Isaac, și al lui Iacov, Dumnezeul părinților noștri, a proslăvit pre pruncul său Iisus; pre care voi l-ați dat, și v'ati lepădat de dânsul înaintea feței lui Pilat, judecând el să-l slobozească.

14. Iar voi de Cel Sânt și Drept v'ati lepădat, și ați cerut bărbat ucigaș să vi se dăruiască vouă;

15. Iar pre Incepătorul vieței l-ați omorât, pre care Dumnezeu l-a inviat din morții; căruia noi marturi sănem.

11. c. 5, ₁₂; 13. c. 5, ₈₀; Eșir. 3, ₆.
14. Mat. 27, ₂₉; 15. c. 2, ₂₄; Rom. 4, ₂₄; I Cor. 6, ₁₄.

16. Si intru credința numelui lui, pre acesta pre care îl vedeți și îl știți, l-a întărit numele lui: și credința cea prin trăinsul i-a dat lui toată întregimea aceasta înaintea voastră tuturor.

17. Si acum, fraților, știu că prin neștiință ați făcut aceasta, ca și boerii voștri.

18. Ci Dumnezeu cele ce mai înainte a vestit prin gura tuturor prorocilor lui, că va pătimu Hristos, a împlinit așa.

19. Deci pocaiți-vă, și vă întoarceți, ca să se șteargă păcatele voastre.

20. Ca să vie vremi de răsuflare dela fața Domnului.

21. Si să vă trimiță pre cel mai înainte propoveduit vouă, pre Iisus Hristos:

22. Pre care trebuie cerul să-l primească până la anii așezării tuturor, care a grădit Dumnezeu prin gura tuturor sfintilor săi proroci din veac.

23. Pentru Moisi către părinti a zis: Proroc va ridică vouă Domnul Dumnezeul vostru dintre frații voștri, ca pre mine; pre el să-1

20. Is. 35, ₁₀; Dan. 7, ₂₂; Rom. 8, ₂₁; Apoc. 20, ₆; 23. A doua Leg. 18, ₁₅.

ascultați întru toate ori câte va grădi către voi.

24. Si va fi, că tot sufletul care nu va asculta pre proorocul acela, se va pierde dintr-norod.

25. Si toți prorocii dela Samuil, și ceilalți, căți au grădit mai înainte, au vestit zilele acestea.

26. Voi sănătei fiili prorocilor, și ai legăturci, care a pus Dumnezeu către părinții voștri, grăind către Avraam: Si intru sămânța ta se vor binecuvânta toate neamurile pământului.

27. Vouă întâiu Dumnezeu, înviind pre pruncul său, pre Iisus, l-a trimis pre el binecuvântându-vă pre voi, când vă întoarceți fie-care dela viațeșugurile voastre.

CAPITOLUL IV.

Prigonia Apostolilor de Judei. Mărturisirea lui Petru despre puterea și darul lui Hristos. Mulțumirea bisericii pentru îndrăzneala și credința Apostolilor. Unirea și dragostea în biserică.

Si grăind ei către norod, venit-au asupra lor preoți, și

25. Fac. 12, ₃; 26. c. 13, ₄₆.
IV. I. Luc. 22, ₄, ₅₂.

FAPTELE

păzitorul bisericei, și Sadduceii,

2. Părându-le rău pentru că învățau ei pre norod, și vestiau întru Iisus învierea cea din morți.

3. Și și-au pus pre dânsii mâinile, și i-au pus pre ei la paza până a doua zi: că era seara.

4. Iar mulți din cei ce auzise cuvântul au crezut; și s'a făcut numărul bărbătilor ca la cinci mii.

5. Și a fost a doua zi de s'au adunat boierii, și bătrâni și cărturarii în Ierusalim.

6. Și Anna Arhiearel, și Caiafa, și Ioan, Alexandru, și cățî erau din neamul arhieresc.

7. Și puindu-i pre ei în mijloc, i-au întrebat: Cu ce putere, sau într'acui nume, ați făcut voi aceasta?

8. Atunci Petru, umplându-se de Duhul Sfânt, a zis către dânsii: Boierii norodului, și bătrâni lui Israhil,

9. De vreme ce noi astăzi săntem întrebați pentru facearea de bine a unui om bol-

4. c. 2, ⁴⁷; 6. c. 5, ¹⁷; Luc. 3, ².
7. Mat. 21, ²⁵, s.

nav, întru cine acesta s'a mantuit:

10. Cunoscut să fie vouă tuturor, și la tot norodul lui Israhil, că întru numele lui Iisus Hristos Nazarineanul, pre care voi l-află răstignit, pre care Dumnezeu l-a inviat din morti, întru acela acesta stă înaintea voastră sănătos.

11. Aceasta este piatra care nu s'a băgat în seamă de către voi ziditorii, care s'a făcut în capul unghiului.

12. Și nu este întâu alt întru nimic măntuire: pentru că nici nume este altul subt cer dat întru oameni, întru care trebuie să ne măntuim noi.

13. Și văzând îndrăznirea lui Petru și a lui Ioan, și știind că oameni necărturari sănț și proști, să mirau; și ii cunoșteau pre dânsii că cu Iisus fuseseră.

14. Iar văzând pre omul cel tămăduit cu ei stând, nimic, n'aveau a zice impotriva.

15. Ci poruncindu-le lor să iasă afară din sobor, vorbiau întru sine zicând:

16. Ce vom face omenilor acestora? Căci cum că s'a fă-

II. Ps. 117, ²¹, s. 12. Mat. 1, ²¹.

cut semn cunoscut prin ei, este arătat tuturor celor ce locuiesc în Ierusalim; și nu putem tăgădui.

17. Ci ca nu mai mult să se lătească în norod, cu înfricoșare să-i înfricoșăm pre ei, ca mai mult să nu grăească în numele acesta nici unui om.

18. Și chiemându-i pre ei, le-au poruncit lor ca nici de cum să nu mai grăească nici să învețe în numele lui Iisus.

19. Iar Petru și Ioan răspunzând au zis către dânsii: De este drept înaintea lui Dumnezeu a ascultă pre voi mai vârtos decât pre Dumnezeu, judecați.

20. Pentru că nu putem noi cele ce am văzut și am auzit să nu le grăim.

21. Iar ei înfricoșându-i pre dânsii, i-au slobozit, nimic aflând cum i-ar pedepsi pre ei, pentru norod: că toți proslăviau pre Dumnezeu pentru ceea ce s'a făcut.

22. Pentru că mai mult decât de patruzeci de ani era omul acela, întru care se fă-

17. c. 5, ²⁸, s.

cuse semnul acela al tămăduirei.

23. Iar după ce i-au slobozit, au venit la ai săi, și le-au spus căte au zis către dânsii arhiereii și bătrâni.

24. Iar ei auzind, toți d'impreună au ridicat glas către Dumnezeu, și au zis: Stăpâne, tu Dumnezeule, cel ce ai făcut cerul, și pământul, și marea, și toate cele ce sănț intr'însele:

25. Carele ai zis prin gura lui David, robului tău: Pentru s'au întărâtat neamurile, și noroadele au cugetat cele deșarte?

26. Stătut-au de față împărații pământului, și boierii s'au adunat împreună asupra Domnului, și asupra unsului lui.

27. Că s'au adunat cu adevărat, în cetatea aceasta, a-supra sfântului tău Fiul Iisus, pre care l-află uns, Irod și Pilat din Pont, cu neamurile și cu noroadele lui Israhil,

28. Să facă căte mâna ta și sfatul tău mai înainte a rănduit să fie.

24. Ps. 104, ⁶; Is. 37, ¹⁶.

25. Ps. 2, ¹, s.

29. Si acum, Doamne, ca ută împotriva îngrozirilor lor: și dă robilor tăi cu toată în drăzneala să grăească cuvântul tău,

30. Când vei întinde mâna ta spre tămăduire; și semne și minuni să se facă prin numele sfântului tău Fiul Iisus.

31. Si rugându-se ei, s'a călit locul unde erau adunați; și s'au umplut toți de Duhul Sfânt, și grăiau cuvântul lui Dumnezeu cu îndrăznicire.

32. Iar inima și susținutul mulțimii celor ce au crezut era unul; și nici unul nu zicea că dintru averile lui este ceva al său; ci erau lor toate de obște.

33. Si cu mare putere mărturisau apostolii de învierea Domnului Iisus: și mare dar eră preste ei toți.

34. Si nimeni nu era lipsit între ei: că toți carii aveau țarini sau case vânzându-le, aduceau prețurile celor vândute,

35. Si le puneau la picioarele apostolilor, și se da la fie-

29. c. 13, ⁴⁶. 31. c. 16, ²⁶.
32. c. 1, ¹⁴. 33. c. 2, ³⁴.

care dupre cum cineva avea trebuință.

36. Iar Iosif, cel ce s'a numit Varnava de apostoli, (care se talcusește, Fiuul măngăierii), Levit, Critean de neam,

37. Având el țarină, vânzând a adus prețul și l-a pus la picioarele apostolilor.

CAPITOLUL V.

Anania și Saphira. Apostolii aruncăți în temniță și mănușiți prin minune. Cu toate amenințările arhiecerilor ei nu încreză a propovăduit. Gamaliel.

Iar un om oare-care, anume Anania, împreună cu Saphira muierea sa, și-a vândut țarina,

2. Si a ascuns din preț, știind și muierea lui, și aducând o parte oare-care, o a pus la picioarele apostolilor.

3. Iar Petru a zis: Anania, pentruce a umplut Satana înima ta, să minți tu Duhului Sfânt, și să ascunzi din prețul țarinei?

4. Au nu rămăind, tie rămâneă? și vânzându-se, intru a ta stăpânire era? căci ai pus intru înima ta lucrul acesta? n'ai mințit oamenilor, ci lui Dumnezeu.

5. Iar Anania auzind cuvintele acestea, căzând, a murit: și s'a făcut frică mare preste toți cei ce auziau acestea.

6. Si sculându-se cei mai tineri, l-au luat pre el, și scoțându-l l-au îngropat.

7. Si a fost după ce au trecut ca trei ciasuri, și muierea lui neștiind ceea ce se făcuse, a intrat.

8. Iar Petru a zis ei: Spune-mi mie de ați vândut întru atâtă țarina? Iar ea zis: Cu adevărat, întru atâtă.

9. Iar Petru a zis către dânsa: Căci v'ati vorbit între voi a ispitii Duhul Domnului? iată, picioarele celor ce au îngropat pre bărbatul tău lângă ușă, și te vor scoate și preține.

10. Si a căzut îndatăși la picioarele lui, și a murit: și întrând tinerii, o au aflat moartă, și scoțându-o, o au îngropat lângă bărbatul ei.

11. Si s'a făcut frică mare preste toată biserică, și preste toți cei ce auziau acestea.

12. Iar prin mâinile apostolilor se făceau semne și minuni multe întru norod; și

erau toți cu un gând în pridvorul lui Solomon.

13. Iar din ceilalți nimeni nu cutează să se lipescă de ei; ci ii măria pre ei norodul.

14. Si mai vârtoș se adăogiau cei ce credeau în Domnul, mulțime de bărbați și de femei.

15. Cât și pre uliți scoteau pre cei bolnavi, și ii puneau pre paturi și pre năsalii, ca venind Petru măcar umbra lui să umbreze pre vră unul dintru ei.

16. Si se adună și mulți mea din cetățile cele de prin prejur în Ierusalim, aducând pre cei bolnavi, și pre cei chirurgi de duhurile cele necurate: carii se tămăduiau toți.

17. Si sculându-se arhiecerul și toți cei ce erau cu dânsul, (fiind ei eres al Sadduceilor), s'au umplut de pismă,

18. Si și-au pus mâinile lor preste apostoli, și i-au pus pre ei în paza de obște.

19. Iar îngerul Domnului noaptea a deschis ușile temniței, și scoțându-i pre dânsii, a zis:

14. c. 2, ⁴⁷. 15. c. 19, ¹¹, ₁₂.

19. c. 12, ⁷.

20. Mergeți și stând grăiți în biserică norodului toate cuvintele vieței acesteia.

21. Și auzind aceasta, au intrat de dimineață în biserică, și învățau. Iar venind arhiereul, și cei ce erau cu el, au adunat soborul, și pre toți bătrânii fiilor lui Israhil, și au trimes la temniță să-i aducă pre dânsii.

22. Iar slugile mergând, nu i-au aflat pre ei în temniță, și întorcându-se, au spus,

23. Zicând: Temnița o am găsit încuieată cu toată înțarirea, și pre strejări stând înaintea ușilor; iar deschizând, în lăuntru pre nimeni n' am aflat.

24. Și dacă auziră cuvintele acestea preotul și păzitorul bisericei și arhiereul, se mirau de dânsii ce va să fie aceasta.

25. Iar viind oare-care le-a spus lor, zicând: Iată bărbații pre care i-ați pus în temniță sănătă în biserică stând, și învățând pre norod.

26. Atunci mergând păzitorul bisericei cu slugile, i-au adus pre ei nu cu silă: că se temeau de norod, să nu-i ucidă cu pietre.

27. Și aducându-i pre ei, i-au pus în sobor: și ia întrebat arhiereul,

28. Zicând: Au nu cu poruncă v-am poruncit vouă să nu învățați în numele acesta? și iată, ați umplut Ierusalimul cu învățatura voastră, și veți să aduceți asupra noastră sângele omului acestuia.

29. Iar răspunzând Petru și ceilalți apostoli, au zis: Trebuie a ascultă pre Dumnezeu mai mult decât pre oameni.

30. Dumnezeul părintilor noștri a sculat pre Iisus, pre care voi l-ați omorât, și spânzurându-l pre lemn.

31. Pre acesta, Dumnezeu, Incepător și Mântuitor l-a înălțat cu dreapta sa, ca să dea pocăință lui Israhil, și erătare păcatelor.

32. Și noi săntem lui marturi cuvintelor acestora; precum și Duhul Sfânt, pre care l-a dat Dumnezeu celor ce-l ascultă pre el.

33. Iar ei auzind foarte se măniau, și se sfătuiau să-i omoare pre dânsii.

28. c. 4, ¹⁸; 29. c. 4, ¹⁹; Dan. 6, ¹⁰; 30. 3, ¹⁵; 32. Ioan 15, ²⁸, s.

34. Și sculându-se oarecare Fariseu în sobor, anume Gamaliel, învățător de lege, cinsit la tot norodul, a poruncit ca să fie apostolii puțin ceva afară.

35. Și a zis către dânsii: Bărbații Israhileni, luați-va aminte vouă de oamenii aceștia, ce veți să faceți.

36. Pentru că mai înainte de zilele acestea s'a sculat Teyda, zicând cum că el este oare-care mare; lângă care s'a lipit un număr de bărbați, ca la patru sute: carele s'a omorât; și toți cățăi ascultați pre ei s'a risipit, și s'a făcut întru nimic.

37. După acesta s'a sculat Iuda Galileanul în zilele scriitoriei, și a despărțit norod mult, după dânsul: și acela a perit; și toți cățăi ascultați pre el s'a risipit.

38. Și acum zic vouă: Feriți-vă de oamenii aceștia, și îi lăsați pre ei: căci de va fi dela oameni sfatul acesta sau lucrul acesta, se va risipi.

39. Iar de este dela Dumnezeu, nu veți putea să-l rișipiți; ca nu cumva și luptă-

34. c. 22, ⁸; 38. Mat. 15, ¹⁸.

tori de Dumnezeu să vă faceti.

40. Și au ascultat pre el: și chiemând pre apostoli, bătându-i le-au poruncit să nu grăească în numele lui Iisus, și i-au slobozit pre ei.

41. Deci ei se duceau, bucurându-se, dela față soborului, căci pentru numele lui s'au învrednicit a se necinsti.

42. Și toată ziua în biserică, și prin case, nu încetau a învăța și a binevesti pre Iisus Hristos.

CAPITOLUL VI.

Alegerea și hirotonia celor șapte diaconi. Arhidiacoul Ștefan.

Și în zilele acelea, îmulțindu-se ucenicii, au făcut cărtire Ellinii împotriya Evreilor, căci văduvele lor se treceau cu vederea întru slujba cea de toate zilele.

2. Și chiemând cei doisprezece pre mulțimea uceniciilor, au zis: Nu este cu placere nouă ca lăsând cuvântul lui Dumnezeu, să slujim meselor.

3. Socotiți, drept aceea, fraților, dintre voi șapte băr-

41. Mat. 5, ¹⁰, ¹²; I Petr. 4, ¹³.
VI. 3. I Tim. 3, ⁷, s.

7. 1.

CAPITOLUL VII.

Cuvântarea lui Stefan înaintea Sinedriului. Moisi și legea. Solomon și biserică lui. Mărturisescă slava lui Hristos. Uciderea lui cu pietri.

o vor robi pre ea, și o vor chinui ani patru sute.

7. Si neamul la care vor sluji îl voiu judecă eu, a zis Dumnezeu. Si după acestea vor eșî, și vor sluji mie în locul acesta.

8. Si ia dat lui aşezământul tăerei împrejur; și aşa a născut pre Isaac, și l-a tăiat împrejur pre el în ziua a optă; și Isaac a născut pre Iacob; și Iacob pre cei doisprezece patriarhi.

9. Si patriarhii, pismuind pre Iosif, l-a vândut la Eghipet; și eră Dumnezeu cu dânsul,

10. Si l-a scos pre el din toate necazurile lui, și i-a dat lui har și înțelepciune înaintea lui Faraon împăratul Eghipetului; și l-a pus pre el povățitor preste Eghipet și preste toată casa lui.

11. Si a venit foamete preste tot pământul Eghipetului și al lui Hamaan, și necaz mare; și nu aflau de mâncat părinții noștri.

12. Si auzind Iacob că sănt

8. Fac. 17, ¹⁰; Fac. 25, ²⁸.

9. Fac. 37, ²⁸; 10. Fac. 41, ⁴⁰.

12. Fac. 42, ⁴⁵.

— 283 —

6. 15.

lor dela Chilichia, și Asia, de se pricau cu Stefan.

10. Si nu puteau să stea împotriva înțelepciuniei și duhului cu care grăia.

11. Atunci au scos pre niște bărbați ce ziceau: L-am auzit pre el grăind cuvinte de hulă împotriva lui Moisi, și a lui Dumnezeu.

12. Si au întărâtat pre norod, și pre bătrâni, și pre cărturari, și năvălind l-au răpit pre dânsul, și l-au adus la sobor,

13. Si au pus marturi minciinoși, cari ziceau: Omul acesta nu încetează a grăi cuvinte de hulă împotriva acestui loc sfânt, și a legei:

14. Pentru că l-am auzit pre el zicând, că Iisus Nazarineanul acesta va strică locul acesta, și va schimba obiceiurile care ne-a dat nouă Moisi.

15. Si căutând spre el toti cei ce se deosebă în sobor, au văzut fața lui ca o față de înger.

~~~~~
13. III Imp. 21, 11.

6. 4.

bați mărturisiti, plini de Duhul Sfânt și de înțelepciune, pre carii să-i rânduim la treaba aceasta.

4. Iar noi intru rugăciune și intru slujba cuvântului ne vom zăbăvi.

5. Si a plăcut cuvântul acesta înaintea a toată mulțimiea; și au ales pre Stefan, bărbat plin de credință și de Duh Sfânt, și pre Filip, și pre Prohor, și pre Nicanor, și pre Timon, și pre Parmena, și pre Nicolae nemernicul Antiohian:

6. Pre carii i-au pus înaintea apostolilor: și rugându-se, și-au pus preste dânsii mânile.

7. Si cuvântul lui Dumnezeu creșteă; și se îmmulția numărul uceniciilor în Ierusalim foarte; și multă mulțime de preoți se supunea la credință.

8. Si Stefan fiind plin de credință și de putere, făcea minuni și semne mari întru norod.

9. Si s-au scusat unii din sinagoga, ce se zicea a Libertinilor, și a Chirinenilor, și a Alexandrenilor, și a ce-

— 282 —

bucate în Eghipet, a trimes pre părinții noștri întâiu.

13. Si într'al doilea rând s'a arătat Iosif fraților lui; și s'a făcut lui Faraon arătat neamul lui Iosif.

14. Si trimițând Iosif, a chie-mat pre tatăl său Iacov, și toată rudenia lui, cu susflete șaptezeci și cinci.

15. Si s'a pogorât Iacov în Eghipet, și a murit, el, și părinții noștri,

16. Si s'au mutat în Sihem, și s'au pus în mormântul care a cumpărat Avraam cu preț de argint dela fiii lui Emor al lui Sihem.

17. Iar cum se apropiă vremea făgăduinței, care s'a jurat Dumnezeu lui Avraam, a crescut norodul și s'a îmmul-țit în Eghipet,

18. Până ce s'a sculat alt împărat, care nu știă pre Iosif.

19. Acesta nedreptăind neamul nostru, a silnit pre părinții noștri, ca să lepede pruncii lor, să nu viieze.

20. Intru care vreme s'a născut Moisi, și era plăcut lui

13. Fac. 45, ₄, s. 15. Fac. 49,

16. Fac. 23, ₁₆, s.; Is. Nau. 24,

20. Es. 2, ₂, s.; Evr. 11, ₂₅.

Dumnezeu, care s'a hrănit luni trei în casa tătâne-său:

21. Si lepădându-se el, l-a luat fata lui Faraon, și l-a crăscut pre el ei și fecior.

22. Si s'a învățat Moisi toată înțelepciunea Eghiptenilor, și era puternic în cuvinte și în fapte.

23. Iar când se împlinău lui patruzeci de ani, s'a suit în inima lui ca să cerceteze pre frații săi fiii lui Israel.

24. Si văzând pre oare-care pătimind strămbătate, l-a apărat, și a făcut izbândă celui asuprit, ucizând pre Eghiptean.

25. Si gândia cum că prin-cep frații lui că Dumnezeu prin mâna lui dă lor mână-ire, iar ei n'au înțeles.

26. Si a doua zi s'a arătat lor, sfădindu-se ei, și ia înde-mdat spre pace, zicând: Bărbați, frați sănăteți voi; pen-tru ce faceți strămbătate unul altuia?

27. Iar cel ce făceă strămbătate aproapelui, l-a împins pre el, zicând: Cine te-a pus pre tine domn și judecător preste noi?

23. Es. 2, ₁₁, s.

28. Au voești tu să mă omori, precum ai omorit eri pre Eghipteanul?

29. Si a fugit Moisi pentru cuvântul acesta, și s'a făcut nemernic în pământul lui Madiam, unde a născut doi fi.

30. Si după ce s'au împlinit patruzeci de ani, s'a arătat lui în pustia muntelui Sina îngerul Domnului în para fo-cului rugului.

31. Iar Moisi văzând, s'a minunat de vedenie: și apropi-indu-se el să ia aminte, s'a făcut glasul Domnului către el,

32. Eu sănăt Dumnezeul părinților tăi, Dumnezeul lui Avraam, și Dumnezeul lui I-saac, și Dumnezeul lui Iacov. Si cutremurându-se Moisi, nu cutează să caute.

33. Si a zis lui Domnul: Dezelagă încălțămîntea picioarelor tale: pentru că locul întru care stai pământ sfânt este.

34. Văzând, am văzut chî-nuirea norodului meu celui din Eghipet, și suspinul lor am auzit, și m'am pogorât, să-i scot pre ei. Si acum vino să te trimet în Eghipet.

35. Pre acest Moisi de ca-

30. Es. 3, ₂₅.

rele s'au lepădat, zicând: Cine te-a pus pre tine domn și ju-decător? pre acesta, Dumnezeu, domn și izbăvitor l-a tri-mes prin mâna îngerului ce-lui ce s'a arătat lui în rug.

36. Acesta i-a scos pre ei, făcând minuni și semne în pământul Eghipetului, și la Mareea Roșie, și în pustie ani patruzeci.

37. Acesta este Moisi cel ce a zis fiilor lui Israel: Proroc va ridică vouă Domnul Dumnezeul vostru dintre frații voștri, ca mine; pre el să ascultați.

38. Acesta este cela ce a fost întru adunare în pustie cu îngerul care grăia lui în mun-tele Sina, și cu părinții noștri, carele a primit cuvinte vii să ne dea nouă.

39. De care n'au vrut să fie ascultători părinții noștri, ci l-au lepădat, și s'au întors cu inimile lor în Eghipet,

40. Zicând lui Aaron: Fa nouă dumnezei, carii vor merge înaintea noastră: pentru că Moisi acesta, care ne-a scos

36. Es. 7, ₁₀, și 14, ₂₁. 37. A doua Leg. 18, ₁₅. 38. Es. 19, ₃.
40. Es. 32, ₁.

rii aveau duhuri necurate, strigând cu glas mare, eșiau: și mulți slăbănoși și șchiopi s-au vindecat.

8. Și s'a făcut bucurie mare în cetatea aceea.

9. Iar un bărbat oare-care anume Simon, era mai înainte în cetate vrăjind și amăgind neamul Samariei, zicând cum că ar fi el oare-carele mare.

10. La care luau aminte toți, dela mic până la mare zicând: Acesta este puterea lui Dumnezeu cea mare.

11. Și luau aminte la el, pentru că de multă vreme cu vrăjetele i-a fost amăgit pre ei.

12. Iar dacă au crezut lui Filip care propoveduia de împărăție lui Dumnezeu și de numele lui Iisus Hristos, s-au botezat, bărbăti și muieri.

13. Atunci și Simon acela a crezut și botezându-se pe-treceă cu Filip, și văzând puterile cele mari și semnalele ce se făceau, spăimântându-se se miră.

14. Iar auzind apostolii cei din Ierusalim, cum că a primit Samaria cuvântul lui Dumne-

8. Ioan 4, 10.

zeu, au trimes către dânsii pre Petru și pre Ioan.

15. Carii pogorându-se, s'au rugat pentru ei, ca să iâ Duh Sfânt.

16. Pentru că încă nici preste unul dintru ei nu se pogorâse, ci numai botezați erau întru numele Domnului Iisus.

17. Atunci puneau mânila preste ei, și luau Duh Sfânt.

18. Și văzând Simon că prin punerea mânilor apostolilor se dă Duhul Sfânt, a adus lor bani,

19. Zicând: Dați și mie această putere, ca ori pre care voi pune mânila, să iâ Duh Sfânt.

20. Iar Petru a zis către el: Argintul tău să fie cu tine întru pierzare, căci ai socotit că darul lui Dumnezeu cu bani se agonisește.

21. Nu este ţie parte nici soartă întru cuvântul acesta; pentru că inima ta nu este dreaptă înaintea lui Dumnezeu.

22. Pocăște-te, drept aceea, de răutatea ta aceasta,

16. c. 6, 6. 20. Mat. 10, 8.

și te roagă lui Dumnezeu, ca doară să ertă ţie cugetul inimiei tale.

23. Pentru că întru amărăciune a fierei și întru legătură a nedreptăței te văd că ești.

24. Și răspunzând Simon, a zis: Rugați-vă voi pentru mine către Domnul, ca nimic dintr-acestea care ați zis să nu vie asupra mea.

25. Deci ei mărturisind și grăind cuvântul Domnului, s'au întors în Ierusalim, și în multe sate de ale Samarinenilor au bine-vestit.

26. Și îngerul Domnului a grăit către Filip, zicând: Scoală-te, și mergi spre amiază zi la calea ce se pogoară din Ierusalim în Gaza, aceasta este pustie.

27. Și sculându-se a mers: și iată, un bărbat Arap, fat, puternic al Candachiei, împăratesei Arapilor, care era preste toate vistierile ei, care a fost venit să se închine în Ierusalim.

28. Și era întorcându-se,

23. A doua Leg. 29, 18.

27. Sof. 3, 17.

și șezând în căruța sa, cetă pre prorocul Isaia.

29. Iar duhul a zis lui Filip: Apropie-te și te lipește de căruța aceasta.

30. Și alergând Filip, l-a auzit ceteind el pre prorocul I-saia, și a zis: Oare înțelegi cele ce cetești?

31. Iar el a zis: Cum voi putea, de nu mă va povătu cineva? Și a rugat pre Filip de să suit și a șezut cu el.

32. Iar cuvântul scripturei care cetă era acesta: Ca o oae spre junghiere s'a adus și ca un miel înaintea celu; ce-l tunde pre el fără de glas, aşa nu-și deschide gura sa.

33. Întru smerenia lui judecata lui s'a ridicat; și neamul lui cine îl va spune? că se ridică dela pământ viață lui.

34. Și răspunzând famenul lui Filip, a zis: Rogu-te, pentru cine zice prorocul acesta? pentru sine, sau pentru alt cineva?

35. Și deschizând Filip gura sa, și începând din scripturea aceasta, a bine-vestit lui pre Iisus.

32. Is. 53, 7.

36. Si mergând ei pre cale, au venit la oare-care apă: si a zis famenul: Iată, apă; ce mă oprește a mă boteză?

37. Iar Filip a zis lui: De crezi din toată inima ta, cu putință este. Si el răspunzând a zis: Cred că Fiul lui Dumnezeu este Iisus Hristos.

38. Si a poruncit să stea căruța: si s'au pogorât amândoi în apă, si Filip si famenul; si l-a botezat pre el.

39. Iar dacă au eșit din apă, Duhul Domnului a răpit pre Filip, si nu l-a mai văzut pre el famenul: si mergea în calea sa bucurându-se.

40. Iar Filip s'a aflat în A-zot: si trecând, bine-vestiă în toate cetățile, până a venit el la Chesariea.

CAPITOLUL IX.

Chemarea lui Pavel și botezul său, Minunile lui Petru în Lida și Iopi.

Iar Savlu, încă suflând cu îngroziri și cu ucideri împotriva ucenicilor Domnului, a mers la arhiereu,

2. Si a cerut dela el cărti

36. c. 10, ⁴⁷.
IX. 1. c. 26, ⁹, s.

în Damasc la Sinagoguri, ca de ar află pre vre unii carii să fie din calea aceasta, si bărbați și muieri, legați să-i aducă în Ierusalim.

3. Si mergând, a fost când s'a apropiat el de Damasc, fără de veste a strălucit preste el lumină din cer.

4. Si căzând pre pământ, a auzit glas zicând lui: Savle, Savle, ce mă gonești?

5. Si el a zis: Cine ești, Doamne? Iar Domnul a zis lui: Eu sănt Iisus pre care tu gonești: cu greu îți este ţie a lovi cu piciorul împotriva boldurilor.

6. Si tremurând și spăimântat fiind, a zis: Doamne, ce voești să fac? Si Domnul a zis către el: Scoală-te, și intră în cetate, și se va spune ţie ce trebuie tu să faci.

7. Iar bărbații, carii mergeau pre cale cu el, stă încremeniți, auzind glasul, și pre nimeni văzând.

8. Si s'a sculat Savlu dela pământ; și deșchizându-și ochii săi, pre nimeni nu vedea: și ducându-l de mâni, l-au băgat în Damasc.

3. I Cor. 15, ⁸. 5. c. 5, ³⁹. 6. c. 10, ⁸.

9. Si a fost trei zile nevăzând, și nici a mâncat, nici a băut.

10. Si eră un ucenic în Damasc, nume Anania; și a zis către el Domnul în vedenie: Anania. Iar el a zis: Iată eu, Doamne.

11. Iar Domnul a zis către el: Sculându-te, mergi pre uilița ce se chieamă Dreaptă, și caută în casa lui Iuda pre Savlu anume, Tarsenean: că iată, se roagă,

12. Si a văzut în vedenie pre un bărbat anume Anania intrând, și puindu-și pre el mâna, ca iarashi să vadă.

13. Si a răspuns Anania, Doamne, auzit-am dela mulți pentru bărbatul acesta, câte rele, a făcut sfintilor tăi în Ierusalim:

14. Încă și aici are putere dela arhierei să lege pre toți carii chieamă numele tău.

15. Si a zis către el Domnul: Mergi: că vas ales îmi este mie acesta, ca să poarte numele meu înaintea Neamurilor și a împăraților și a fililor lui Israhil:

16. Că eu voi arăta lui

16. II Cor. 11, ²³.

câte i se cade să patimească el pentru numele meu.

17. Si a mers Anania, și a intrat în casă; și puindu-și pre el mânila a zis: Savle frate, Domnul Iisus, care s'a arătat ţie pre calea care veniai, m'a trimis ca să vezi și să te umpli de Duh Sfânt.

18. Si îndată a căzut de pre ochii lui ca niște solzi: și a văzut îndată, și sculându-se, s'a botezat.

19. Si luând mâncare, s'a întărit. Si a fost Savlu cu ucenicii carii erau în Damasc câteva zile.

20. Si îndată în sinagoguri a propovăduit pre Hristos, că acesta este Fiul lui Dumnezeu.

21. Si se mirau toți cei celi auziau, și ziceau: Au, nu este acesta cel ce a prădat în Ierusalim pre cei ce chieamă numele acesta, și aici pentru aceea a venit, ca legați pre ei să-i ducă la arhierei?

22. Iar Savlu mai vârtos se întăriă, și turbură pre Iudeii cei ce locuiau în Damasc, dovedind că acesta este Hristos.

23. Si dacă s'au împlinit zile

21. c. 8, ¹; 26, ¹⁰.

multe, s'au sfătuit Iudeii să-l omoare pre dânsul:

24. Si s'a facut lui Savlu cunoscut vicleșugul lor. Si păzaiu porțile ziua și noaptea ca să-l omoare pre el.

25. Si luându-l pre dânsul ucenicii noaptea, l-au slobozit preste zid lăsându-l într'o coșniță.

26. Si mergând Saylu în Ierusalim, se ispitiă să se lipescă de ucenici; si toți se temea de el, necrezând că este ucenic.

27. Iar Varnava luându-pre el, l-a adus la apostoli, si le-a spus lor în ce chip pre cale a văzut pre Domnul, si cum că i-a grăit lui, si în ce chip în Damasc cu îndrăzneala a grăit întru numele lui Iisus.

28. Si era cu ei întrând si esind în Ierusalim;

29. Si cu îndrăzneala vorbind întru numele Domnului Iisus; si grăia si se întrebă cu Elinii; iar ei căuta să-l omoare pre el.

30. Si dacă au înțeles aceasta frații, l-au dus pre el

30. c. 11, 25.

in Chesariea, si l-au trimes in Tars.

31. Iar bisericile prin toată Iudeea si Galileea si Samaria, aveau pace, zidindu-se si umbărând întru frica Domnului, si întru măngâierea Duhului Sfânt se immulțiau.

32. Si a fost, Petru trecând pre la toți, a venit si la sfintii ce locuiau în Lida.

33. Si aflat acolo pre un om oare-care anume Enea, de opt ani zăcând în pat, care era slabăogn.

34. Si a zis Petru lui: Enea, vindecă-te Iisus Hristos; scoală-te, si-ți așterne ție. Si îndată s'a sculaț.

35. Si l-au văzut pre el toți cei ce locuiau în Lida si în Asarona, carii s'au si întors la Domnul.

36. Iar în lopi era o ucenită anume Tavita, care tălcuindu-se se zice Căprioară: aceasta era plină de fapte bune si de milostenii ce făceă.

37. Si a fost în zilele acelea bolnavindu-se ea, a murit; si scăldându-o o au pus în foisor.

38. Si aroape fiind Lida de lopi, ucenicii auzind că Petru

este într'insa, au trimes pre doi bărbați la dânsul, rugându-l să nu pregete a veni până la ei.

39. Si sculându-se Petru a mers cu dânsii. Pre carele dacă a venit l-au dus în foisor; si au stătut înaintea lui toate văduvele plângând, si arătând hainele si imbrăcăminte căte făceă, fiind cu dânsale Căprioara.

40. Si scoțând Petru pre toți afară, îngenunchind, s'a rugat; si întorcându-se către trup a zis: Tavita, scoală. Iar ea si-a deschis ochii săi: si văzând pre Petru, a sezut.

41. Si dându-i mâna, o a ridicat pre ea, si chiemând pre sfintii si pre văduve, o a dat pre ea vie.

42. Si s'a auzit aceasta prin toată lopi; si mulți au crezut în Domnul.

43. Si a fost de a rămas el zile destule în lopi la un Simon oare-care curelar.

43. c. 10, 6.

CAPITOLUL X.

Botezul lui Cornilie. Vedenia lui Petru pentru chemarea neamurilor la credință.

Iar un bărbat oare-care era în Chesariea, anume Cornilie, suțaș din ceata ce se chiemă Italienească.

2. Cucernic si temător de Dumnezeu cu toată casa lui, si făcând milostenii multe norodului, si rugându-se lui Dumnezeu d'a pururea.

3. A văzut întru vedenie aveau ca la al nouălea ceas din zi pre îngerul lui Dumnezeu întrând către el, si zicând lui: Cornilie.

4. Iar el căutând spre dânsul, si înfricoșându-se a zis: Ce este, Doamne? Si i-a zis lui: Rugăciunile tale si milosteniile tale s'au suit întru pomenire înaintea lui Dumnezeu.

5. Si acum trimete în loppi bărbați, si cheamă pre oare-care Simon, ce se numește Petru.

6. Acesta găzduiește la oare-care Simon curelar, căruia este casa lângă mare: acesta

X. 2. Dan. 4, 24.

va spune ţie ce trebuie tu să faci.

7. Si dacă s'a dus îngerul care grăia cu Cornilie, chemând pre doi din slugele sale, și pre un ostaș cucernic din cei ce îi slujiau lui;

8. Si povestindu-le lor toate, i-a trimes în Ioppi.

9. Iar a doua zi, mergând ei pre cale, și de cetate apropiindu-se, s'a suit Petru în casa de sus să se roage în ceasul al șaselea:

10. Si foarte flămând, vreă să guste; și gătind aceia, căzut-a preste dânsul uimire.

11. Si a văzut cerul deschis, și pogorându-se preste el un vas oare-care, ca o masă mare de pânză în patru colțuri legat, și slobozindu-se pre pământ:

12. Intru care erau toate cele câte cu patru picioare ale pământului, și fiarele, și cele ce se tărâsc, și paserile cerului

13. Si s'a făcut glas către el: Sculându-te, Petre; jumghie și mănâncă.

14. Iar Petru a zis: Nici de cum, Doamne; că nici odată

14. Lev. 11, 7; Is. 4, 14.

n'am mâncat tot ce este spuscat sau necurat.

15. Si glasul iarăși a doua oară grăia către el: Cele ce Dumnezeu a curățit, tu nu le spurcă.

16. Si aceasta s'a făcut de trei ori: și iarăși s'a ridicat vasul la cer.

17. Si dacă a venit întru sine se miră Petru, ce ar putea să fie vedenia care a văzut, și iată, bărbații cei trimeși dela Cornilie întrebând de casă lui Simon, au stătut înaintea porței,

18. Si strigând, întrebau de găzduște aicea Simon, cel ce se numește Petru.

19. Iar Petru gândind pentru vedenie, i-a zis lui Du-hul: Iată, trei bărbați te căută pre tine.

20. Ci sculându-te, te po-goară, și mergi împreună cu ei, nimic îndoindu-te: pentru că eu i-am trimes pre ei.

21. Si pogorându-se Petru către bărbații cei trimeși dela Cornilie către el, a zis: Iată, eu sănt pre care căutați: ce este pricina pentru care ati venit?

15. Mat. 15, 11.

22. Iar ei au zis: Cornilie sutașul, bărbat drept, și temător de Dumnezeu, și mărturisit de tot neamul Iudeilor, răspuns aluat dela înger sfânt să te cheame pre tine la casa lui, și să audă graiuri dela tine.

23. Deci el chemând în lăuntru pre ei, i-a ospătat. Iar a doua zi Petru a eșit cu ei, și unii din frații cei din Ioppi au mers cu dânsul.

24. Si în ceealaltă zi au intrat în Chesariea. Iar Cornilie era așteptându-i pre ei, chemându-și împreună rudeniile sale și prietenii cei iubiți.

25. Si a fost când era să între Petru, l-a întîmpinat Cornilie, și căzând la picioarele lui, s'a închinat lui.

26. Iar Petru l-a ridicat pre el, zicând: Scoală; și eu însumi om sănt.

27. Si vorbind cu el, a intrat, și a aflat pre mulți carii se adunaseră.

28. Si a zis către ei: Voi ști că nu se cuvine bărbațului Iudeu să se lipească, sau să se apropie către cel de alt neam; și mie Dumnezeu mi-a arătat ca pre nici

28. Ioan 4, 9.

un om să nu zic spurcat sau necurat.

29. Drept aceea, și fără întoare am venit, fiind chemat; deci vă întreb pentru ce priină m'ați chemat?

30. Si Cornilie a zis: Din ziua a patra până în ceasul acesta eram postindu-mă; și întru al nouălea ceas rugându-mă în casa mea, și iată, un bărbat a stătut înaintea mea în haină luminată.

31. Si a zis, Cornilie: auzi-ți-să rugăciunea ta, și mi-lostenile tale s'au pomenit înaintea lui Dumnezeu.

32. Trimete dar în Ioppi, și cheamă pre Simon, ce se numește Petru; acesta găzduște în casa lui Simon curălarul lângă mare; care, dacă va veni va spune ţie.

33. Deci numai decât am trimes la tine; și tu bine ai făcut căci ai venit. Acum dar noi toți înaintea lui Dumnezeu stăm, să ascultăm toate căte sunt poruncite ţie dela Dumnezeu.

34. Si deschizând Petru gura, a zis: Cu adevărat cunoș-

34. A doua Leg. 10, 11; Iov. 34, 19; Rom. 2, 11; I Petr. 1, 17.

FAPTELE

că Dumnezeu nu este fățar nic:

35. Ci în tot neamul, cea ce se teme de el și face dreptate, priimite este la dânsul.

36. Cuvântul care l-a trimis Dumnezeu fiilor lui Israîl, bine vestind pace prin Iisus Hristos: (acesta este al tuturor Domn):

37. Voi ști cuvântul că s'a făcut prin toată Iudeea, începând din Galileea, după botezul care l-a propovestit Ioan;

38. Pre Iisus cel din Nazaret cum l-a uns pre el Dumnezeu cu Duhul Sfânt și cu putere: care a umblat bine făcând, și vindecând pre toți cei împresurați de diavolul; că Dumnezeu era cu dânsul.

39. Si noi suntem marturi tutulor care le-a făcut și în ținutul Iudeilor, și în Ierusalim; precare l-au omorât spânzurându-l pre lemn.

40. Pre aceasta Dumnezeu l-a inviat a treia zi, și l-a dat să se facă arătat.

41. Nu la tot norodul, ci nouă marturilor celor mai în-

^{36. Mat. 28, 18; Rom. 10, 9.}

^{37. Mat. 4, 12; 38. Ps. 44, 8; Is. 61, 1; 40. c. 3, 15, 26. 41. Ioan 15, 27; 20, 19, 26.}

inte rându-i dela Dumnezeu carii am mâncat și am băut împreună cu el, după ce a inviat din morți.

42. Si a poruncit nouă să propoveduim norodului, și să mărturisim că el este cel rânduit dela Dumnezeu Judecătorul viilor și al morților.

43. De aceasta toți prorocii mărturisesc, că ertare păcatelor va luă prin numele lui tot cel ce va crede întru dânsul.

44. Încă grăind Petru cuvintele acestea, a căzut Duhul Sfânt prete toți cei ce au ziau cuvântul.

45. Si s'au spăimântat credincioșii cei din tâarea împrejur, că și veniseră cu Petru, căci și preste Neamuri darul Duhului Sfânt s'a vârsat.

46. Pentru că îi auziau pre ei grăind în limbi, și mărind pre Dumnezeu. Atunci a răspuns Petru.

47. Au doară poate cineva a opri apa, ca să nu se bozeze aceștia, cari au luat Duhul Sfânt ca și noi?

48. Si le-a poruncit lor să

^{42. II Tim. 4, 1. 43. Is. 58, 5, 6; Ier. 31, 34; Ez. 34, 16; Dan. 9, 24; Os. 1, 7; si 13, 14; Mih. 7, 18.}

^{45. Is. 60, 5. 48. Ioan 4, 40.}

FAPTELE

se bozeze întru numele Domnului. Atunci l-au rugat pre el să petreacă la dânsii câteva zile.

CAPITOLUL XI

Petru dă samă înaintea Apostolilor despre bolezul lui Cornilie. Varnava trimis în Antiohia. Prorocia lui Agav despre foamele. Trimisere de ajutorare la Ierusalim.

Si au auzit apostolii și frații carii erau în Iudeea, că și Neamurile au priimut cuvântul lui Dumnezeu.

2. Si când s'au suiat Petru în Ierusalim, se pricau cu el cei din tâarea împrejur.

3. Zicând: Căci către bărbați netăeni împrejur ai intrat, și ai mâncat cu ei.

4. Si începând Petru le-a spus lor pre rând zicând:

5. Eu eram în cetatea Ioppi rugându-mă; și am văzut întru uimirea minței, vedenie: Pogorându-se un vas ca o masă mare de pânză, de patru colțuri slobozindu-se din cer; și a venit până la mine;

6. In care căutând, luam samă, și am văzut cele câte cu patru picioare ale pămâ-

XI. 1. Efes. 3, 1. 5. c. 10, 10.

tului, și fiarele și cele ce se tărâsc, și paserile cerului.

7. Si am auzit glas zicând mie: Sculându-te Petre, jumătie și mănâncă.

8. Si am zis: Nici de cum, Doamne; că tot ce este spus cat sau necurat niciodată n'a intrat în gura mea.

9. Si mi-a răspuns mie glasul al doilea rând din cer, zicând: Cele ce Dumnezeu a curățit, tu nu le spurcă.

10. Si aceasta s'a făcut de trei ori; și iarăși s'a ridicat toate la cer.

11. Si iată, îndată trei oameni veniră la casa în care eram, trimeși dela Chesariea la mine.

12. Si mi-a zis mie Duhul să merg împreună cu ei, nimic îndoindu-mă. Si au venit împreună cu mine și acești șease frați, și am intrat în casa bărbatului;

13. Si a vestit nouă cum a văzut pre inger în casa lui stând și zicând lui: Trimete la Ioppi bărbați, și chieamă pre Simon, cel ce se numește Petru;

14. Care va grăi către tine

8. Levit. 11, 2. 11. c. 10, 15.

graiuri, întru care te vei mân-
tu, tu și toată casa ta.

15. Sî cînd am început eu
a grăi, a căzut Duhul Sfânt
preste ei, ca și preste noi în-
tru început.

16. Sî mi-am adus aminte
de cuvântul Domnului, cum
a zis: Ioan a botezat cu apă;
iar voi vă veți boteză cu Du-
hul Sfânt.

17. Deci dacă a dat lor
Dumnezeu întocma darul, ca
și nouă, crezând întru Dom-
nul Iisus Hristos; dar eu ce
puternic eram, să opresc pre
Dumnezeu.

18. Sî auzind acestea, au
încetat, și slăviau pre Dum-
nezeu, zicând: Sî Neamurilor
dar a dat Dumnezeu pocă-
ință spre viață.

19. Deci cei ce s'au risipit
pentru turburarea ce s'a fă-
cut pentru Ștefan, au trecut
până la Finicia, și la Chipru
și la Antiohia, nimului gră-
ind cuvântul fără numai lu-
deilor.

20. Sî erau unii dintru ei
bărbați Chipriani și Chirineni,
carii întrând în Antiohia gră-

15. c. 2, ⁴ și 10, ⁴⁴. 16. c. 1, ⁵;
Mat. 3, ¹⁴. 19. c. 8, ¹.

iau către Elini, bine-vestind
pre Domnul Iisus.

21. Sî eră mâna Domnului
cu ei; și mult număr crezând,
s'au întors la Domnul.

22. Sî s'a auzit cuvântul
pentru dânsii în urechile bi-
sericei celei din Ierusalim; și
au trimes pre Varnavă, să
meargă până la Antiohia.

23. Care mergând și vă-
zând harul lui Dumnezeu, s'a
bucurat, și îndemnă pre toți
ca întru voință înimei să pe-
treacă întru Domnul.

24. Căci eră bărbat bun, și
plin de Duhul Slănt și de cre-
dință; și s'a adaos norod mult
la Domnul.

25. Sî a mers Varnava în
Tars să caute pre Savlu;

26. Sî aflându'l, l-a dus în
Antiohia. Sî a fost un an de-
plin de s'au adunat ei în bi-
serică, și au învățat norod
mult. Sî s'au numit întâi în
Antiohia ucenici creștini.

27. Iar în zilele acelea s'au
pogorât din Ierusalim proroci
în Antiohia.

28. Sî sculându-se unul

21. c. 2, ⁴⁴. 23. c. 13, ⁴³.

24. c. 5, ⁸. 26. Gal. 2, ¹¹.

27. c. 15, ³². 28. c. 21, ¹⁸.

dintru dânsii anume Agav, în-
semnă prin duhul că foamete
mare va să fie în toată lumea;
care a și fost în zilele lui Clau-
die Chesarul.

29. Iar ucenicii, dupre cum
cine aveă, au așezat fie-care
din ei a trimete spre slujbă
fraților celor ce locuiau în Iu-
deea;

30. Care au și făcut, trime-
tând la cei bătrâni prin mâna
lui Varnava și a lui Savlu.

CAPITOLUL XII.

*Irod ucide pe Iacob și prinde pe
Petru. Scăparea lui prin minune din
închisoare. Pedeapsa strejarilor.
Moartea ingrozitoare a lui Irod.*

Si în vremea aceea pus-a I-
rod împăratul mânilor ca să
facă rău unora din cei din bi-
serică.

2. Sî a ucis pre Iacob fra-
tele lui Ioan, cu sabia.

3. Sî văzând că plăcut este
Iudeilor, a adaos a prinde și
pre Petru. (Sî erau zilele azi-
melor).

4. Pre care și prințându'l
l-a băgat în temniță, dându-l
la patru căpiteni câte cu pa-

29. Rom. 15, ²⁶. 30. c. 12, ²⁵.
XII. 1. c. 4, ². 4. c. 16, ²⁴, s.

tru ostași ca să-l păzească pre
el; vrând după Paști să-l scoa-
tă la norod.

5. Deci Petru se păzia în
temniță; iar rugăciune se fă-
ceă neîncetat dela biserică că-
tre Dumnezeu pentru dânsul.

6. Sî cînd vreă să-l scoată
pre el Irod, în noaptea aceea
era Petru dormind între doi
ostași, legat cu două lanțuri;
și păzitorii înaintea ușei pă-
ziau temnița.

7. Sî, iată, îngerul Domnu-
lui a venit, și lumină a stră-
lucit în casă; și lovind în coa-
ste pre Petru, l-a deșteptat pre
el, zicând: Scoală-te curând.
Sî au căzut lanțurile din mă-
nile lui.

8. Sî a zis îngerul către el:
Încinge-te, și te încalță cu în-
călțăminte tale. Sî a făcut
așa. Sî a zis lui: Imbracă-te
în haina ta, și vino după mine.

9. Sî eşind mergeă după el;
și nu știa că este adevarat
ceea ce se făcea prin înger;
ci i se părea că vedenie vede.

10. Sî trecând starea cea
d'intâi și cea a doua, au venit
la poarta cea de fer ce duce
în cetate; care singură s'a des-
chis lor; și eşind, au trecut

o uliță; și îndată s'a dus în gerul dela el.

11. Si Petru venindu-și întru sine, a zis: Acum știu cu adevărat, că a trimis Domnul pre ingerul său, și m'a scos din mâna lui Irod, și din toată aşteptarea norodului ludeilor.

12. Si luând aminte, a venit la casa Mariei maicei lui Ioan, ce se chiamă Marco; unde erau mulți adunați și făcând rugăciune.

13. Si bătând Petru în ușa porței, a mers o slujnică să asculte, anume Rodi.

14. Si cunoscând glasul lui Petru, de bucurie n'a deschis ușa, ci alergând în lăuntru a spus că Petru stă înaintea porței.

15. Iar ei au zis către dânsa: Au ai nebunit? Iar ea întări că este așa. Iar ei ziceau: Îngerul lui este.

16. Iar Petru nu încetă bătând; și deschizându-i, l-a văzut pre el, și s'au spăimântat.

17. Si făcându-le cu mâna să tacă, le-a povestit lor în ce chip Domnul l-a scos pre el din temniță. Si a zis: Spu-

12. c. 15, ₃₇.

neji lui Iacob și fraților acesta. Si eșind, s'a dus într-alt loc.

18. Si făcându-se ziua, nu puțină turburare eră între slujitori, oare ce să se fi făcut Petru.

19. Iar Irod cerându-l pre el, și neaflându-l, cercetând pre străjari, a poruncit să-i omoare. Si pogorând dela Iudeea la Chesarie petreceă acolo.

20. Si eră Irod mâniaos pre cei din Tir și pre Sidoneni; și toți d'impreună venise la el, și plecând pre Vlast care era preste cămara împăratului, cereau pace; pentrucă se hrăniajă țara lor din pământul împăratesc.

21. Iar într-o zi rânduită Irod îmbrăcându-se în haină împăratească, și sezând la divan, grăia către dânsii.

22. Iar norodul strigă: Glas dumnezeesc, și nu omenesc.

23. Si îndată l-a lovit pre el ingerul Domnului, pentru căci n'a dat lui Dumnezeu slava; și făcându-se mâncat de vermi, a murit.

20. III Imp. 5, _{9, 11}; Is. 27, ₁₇.
23. Dan. 5, ₂₀.

24. Iar cuvântul lui Dumnezeu creștea și se înmulția.

25. Iar Varnava și Savlu s'a întors din Ierusalim la Antiohia după ce au împlinit slujba, luând împreună eu sine și pre Ioan, cel ce se chiamă Marco.

CAPITOLUL XIII.

Trimiterea lui Varnava și Pavel la propovедuire. La Chipru ceartă pe Elima Vrăjitorul. Cuvântările lui Pavel despre Hristos și vestirea Evangheliei la Neamuri.

Si erau oare carii la biserică cea din Antiohia, proroci și învățători; Varnava și Simon ce se chiamă Nigher, și Luchie Chirineanul, și Manain, care era crescut împreună cu tetrarhul Irod, și Savlu.

2. Si slujind ei Domnului, și postindu-se, a zis Duhul Sfânt: Osebiți mie pre Varnava și pre Savlu la lucrul la care i-am chiamat pre ei.

3. Atunci postind și rugându-se, și puindu-și pre ei mâinile, i-au slobozit.

4. Deçi aceștia, trimeși fi-

24. c. 6, ₇; Is. 55, ₁₁. 25. c. 11, ₂₉.
XIII. 3. c. 14, ₂₃.

ind de Duhul Sfânt, s'a pogorât în Selechia: și de acolo au mers cu corabiea la Chipru.

5. Si venind în Salami, vestiau cuvântul lui Dumnezeu în sinagogurile Iudeilor; și aveau și pre Ioan slugă.

6. Si străbătând ostrobul până la Paf, au aflat pre oarecare vrăjitor, proroc minchos Iudeu, căruia era numele Varissus.

7. Care era împreună cu dregătorul Serghei Pavel, bărbat înțelept; acesta chiamând pre Varnava și pre Savlu, poftiă să auză cuvântul lui Dumnezeu.

8. Iar Elima vrăjitorul (că așa se tâlcuește numele lui) stă împotriva, căutând să întoarcă pre dregătorul dela credință.

9. Iar Savlu (cel ce se zice și Pavel), umplându-se de Duh Sfânt, și căutând la el,

10. A zis: O plinule de toată violența și de toată răutatea, fiul diavolului, vrăjmaș a toată dreptatea, nu vei încetă

5. c. 12, ₁₂ și 25. 8. Eşir. 7, ₁₁; II Tim. 3, ₈. 10. A doua Leg. 13, ₁₃; Mat. 13, ₃₅.

răsvătind căile Domnului cele drepte?

11. Șiacum iată, mâna Domnului preste tine, și vei fi orb, nevăzând soarele până la o vreme. Și îndată a căzut preste el ceață și întuneric; și umblând împrejur căută po-vătuiori.

12. Atunci văzând dregătorul ceea ce s'a făcut, a crezut, mirându-se de învățătura Domnului.

13. Și purcezând dela Pavel și cei ce erau cu dânsul, au venit în Perghia Pamfiliei; iar Ioan despărțindu-se de dânsii s'a întors în Ierusalim.

14. Iar ei trecând din Perghia, au venit în Antiochia Pisidiei, și intrând în sinagoga în ziua sămbetei, au șezut.

15. Și după cetirea legei și a prorocilor, au trimes mai marii sinagoge la ei, zicându-le: Bărbați, frați, de este intru voi cuvânt de măngăiere către norod, grăți.

16. Și sculându-se Pavel, și făcându-le cu mâna, a zis: Bărbați Israileni, și carii vă

15. c. 15, ²¹. 16. c. 19, ^{ss.}

FAPTELE

temeți de Dumnezeu, ascultați.

17. Dumnezeul norodului acestuia al lui Israîl a ales pre părinții noștri, și pre norod l-a înnălțat când era nimernic în pământul Egiptului, și cu braț înalt i-a scos pre ei dintr'insul.

18. Și ca la o vreme de patruzeci de ani a răbdat năru-vurile lor în pustie.

19. Și pierzând neamuri șeapte în pământul lui Hanaan, le-a dat lor întru moștenire pământul lor.

20. Și după acestea, ca la patrusute și cincizeci de ani le-a dat lor judecători, până la Samuil prorocul.

21. Și după aceea au cerut împărat; și le-a dat Dumnezeu lor pre Saul feitorul lui Chis, bărbat din semințea lui Veniamin, ani patruzeci.

22. Și schimbându-l pre el, le-a ridicat lor pre David să le fie împărat; pentru care a și zis, mărturisindu-l: Aflat-am pre David al lui Iesse, bărbat dupre inima mea, care va face toate voile mele.

21. I Imp. 10, ²¹, s. 22. I Imp.
16, ¹², s.

23. Din sămânța acestuia Dumnezeu dupre făgăduință a ridicat lui Israîl Mântuitor, pre Iisus.

24. Mai înainte propovedu-ind Ioan înaintea feței venirei lui botezul pocăinței la tot norodul lui Israîl.

25. Iar dacă și-a împlinit Ioan călătoriea, zicea: Cine mă socotiți a fi? Nu sunt eu. Ci iată, vine după mine, căruia nu sunt vrednic încălțămintele picioarelor a dezlegă.

26. Bărbați, frați, fiți neamului lui Avraam, și carii întru voi se tem de Dumnezeu, vouă cuvântul măntuirei acesteia s'a trimes.

27. Pentru că cei ce locuiesc în Ierusalim, și boierii lor, pre acesta necunoascându-l, și glasurile prorocilor cele ce în toate sămbetele se cetesc, judecând, au plinit.

28. Și nici o vină de moarte aflând, au cerut dela Pilat să-l omoare pre el.

29. Și dacă au săvârșit toate

23. Is. 11, ¹; Ps. 88, ²¹.

24. Mat. 3, ¹; 25. Ioan 1, ²⁰.

26. Rom. 1, ¹⁶; 27. c. 3, ¹⁷; Ioan

16, ¹; 28. Mat. 27, ²², s.; Marc. 15,

¹², s.; Luc. 23, ²⁵; Ioan 19, ⁶.

29. Mat. 27, ⁵⁹.

30. c. 3, ¹⁵; Marc. 16, ⁶.

31. Ioan 20, ¹⁹, ²⁶; 32. Fac. 3,

15 și 12, ³, 33. Evr. 1, ⁵; 34. Is. 55, ³.

35. Ps. 19, ¹⁰; 36. c. 2, ²⁹.

FAPTELE

cele ce erau pentru el scrise, pogorându-l de pre lemn, l-au pus în mormânt.

30. Iar Dumnezeu l-a scu-lat pre el din morți:

31. Care s'a arătat în zile multe celor ce s'au suit împreună cu dânsul din Galilee în Ierusalim, carii sănt lui mărturii către norod.

32. Și noi binevestim vouă făgăduința cea făcută către părinți.

33. Că pre aceea Dumnezeu o a plinit noua filor a celora, înviind pre Iisus; precum și în psalmul al doilea scris este: Fiul meu ești tu, eu astăzi te-am născut pre tine,

34. Iar cum că l-a inviat pre el din morți, ca mai mult să nu se întoarcă spre stricăciune, așa a zis: Voiu dă vouă cele cuvioase ale lui David, cele credințioase.

35. Drept aceea și într'alt loc zice: Nu vei dă pre Cel Cuvios al tău să vadă stricăciune.

36. Pentru că David în neamul său slujind sfatului lui

Dumnezeu, a adormit, și s'a adaos lângă părinții săi, și a văzut stricăciune.

37. Iar pre care Dumnezeu l-a invitat, n'a văzut stricăciune.

38. Deci cunoscut să fie vouă, bărbați, frați, că prin acesta, ertarea păcatelor vouă se vestește;

39. Și despre toate cele ce n'au putut în legea lui Moisi să vă îndreptați, intru acesta tot cela ce crede se îndretează.

40. Socotiți dar, ca să nu vie asupra voastră ce s'a zis prin proroci:

41. Vedeți, cei nebăgători de seamă, și vă mirați, și vă stingeți; că lucru lucrez eu în zilele voastre, lucru căruia nu veți crede, de va povestii cineva vouă.

42. Și eșind ei din sinagoga Iudeilor, i-au rugat Neamurile ca în sămbăta cea viitoare să li se grăească lor graiurile acestea.

43. Și împrăștiindu-se sinagoga, mulți din Iudei și din

38. Luc. 24, 47. 39. Rom. 8, 4.

40. Avac. 1, 5.

43. c. 11, 23 și 14, 22.

nemernicii cei cucernici au mers după Pavel și după Varnava: carii grăind lor, ii indemnau pre ei să rămâne intru darul lui Dumnezeu.

44. Iar în cealaltă sămbătă mai toată cetatea s'a adunat să audă cuvântul lui Dumnezeu.

45. Și văzând Iudeii noroadele, s'au umplut de pismă, și stă împotriva celor ce se grăiau de Pavel, împotrívindu-se și hulind.

46. Iar Pavel și Varnava îndrăznind au zis: Vouă întâiu era cu cuviință a se grăi cuvântul lui Dumnezeu; iar de vreme ce il lepădați pre el, și nevrednici pre voi vă judecați de viața cea veșnică, iată, ne întoarcem la Neamuri.

47. Că aşa ne-a poruncit nouă Domnul: Pusu-te-am pre tine spre lumină Neamurile, ca să fi tu spre manuire până la marginea pământului.

48. Și auzind Neamurile se bucurau, și slăviau cuvântul Domnului: și au crezut căți

46. Mat. 10, 6.

47. Is. 42, 6; Luc. 2, 32.

48. Rom. 8, 29.

erau rânduși spre viață vesnică.

49. Și se purta cuvântul Domnului prin toată țara.

50. Iar Iudeii au invitat pre femeile cele cucernice și de cinste, și pre cei de frunte ai cetăței și au ridicat goană asupra lui Pavel și a lui Varnava, și i-au scos pre ei din hotarele lor.

51. Iar ei șcururând praful picioarelor sale asupra lor, ca să-i ocărască și să-i ucidă cu pietre pre ei,

52. Iar ucenicii se umpleau de bucurie, și de Duhul Sfânt.

CAPITOLUL XIV.

Pavel în Iconia și Licaonia. Vindecarea unui șchiop în Listra. Insuflețirea mulțimii pentru Pavel și Varnava. Furia Iudeilor. Întoarcerea în Antiohia.

Și a fost în Iconia, de au intrat ei d'impreună în sinagoga Iudeilor, și aşa au grăit, căt au crezut din Iudei și din Ellini multime multă.

2. Iar Iudeii cei ce nu credeau au ridicat și au răsvătit susfletele Neamurilor asupra fraților.

51. c. 18, 6; Mat. 10, 14.

3. Deci multă vreme au zăbăvit cu îndrăzneala grăind întru Domnul, cela ce mărturisia cuvântul darului său, dând semne și minuni a se face prin mâinile lor.

4. Și s'a împărțit mulțimea cetăței? și unii erau cu Iudeii, iar unii cu apostolii.

5. Și dacă s'a făcut pornirea Neamurilor și a ludeilor împreună cu boierii lor, ca să-i ocărască și să-i ucidă cu pietre pre ei,

6. Înțelegând au fugit la cetățile Licaoniei, la Listra și la Dervi, și în ținutul de prin prejur.

7. Și acolo erau binevestind.

8. Un bărbat oare-care în Listra, neputincios la picioare, sedează, șchiop din pântecele maicci sale fiind, care niciodată n'a fost umblat.

9. Acesta ascultă pre Pavel când grăia: care căutând la el, și văzând că are credință a se mândui,

10. A zis cu mare glas: Scoală pre picioarele tale drept. Și a sărit și umblă.

11. Iar noroadele văzând

XIV. 3. c. 19, 11. 5. II Tim. 3, 11.
6. c. 8, 1. 7. c. 11, 20. 8. c. 3, 2.

ceea ce a făcut Pavel, au ridicat glasul lor, Licaonește zicând: Dumnezeii, asemănându-se oamenilor, s'au pogorit către noi.

12. Si numiau pre Varnava, Dia; iar pre Pavel, Ermi, de vreme ce el era povătitorul cuvântului.

13. Iar preotul lui Dia, celui ce era înaintea cetăței lor, tauri și cununi înaintea porțiilor aducând, împreună cu noroadele vrea să le facă jertvă.

14. Si auzind apostolii, Varnava și Pavel, rumpându-și hainele lor, au sărit în norod, strigând:

15. Si zicând: Bărbați, căci faceți acestea? Si noi oameni săntem asemenea pătimăși ca voi, carii binevestim vouă, ca să vă întoarceți dela aceste deșerte spre Dumnezeul cel viu, carele a făcut cerul și pământul, și marea, și toate cele ce sănă intră însele:

16. Care întru neamurile cele trecute a lăsat toate limbile să umble în căile lor.

17. Insă nu s'a lăsat pre

15. c. 10, ²⁵; Ps. 145, ⁵; Apoc. 14, 7. 16. c. 17, ²⁶; Ps. 80, ¹³.
17. Ps. 146, ⁸; Ier. 5, ²⁴.

sine nemărturisit, că bine făcând, din cer a dat nouă ploi, și timpuri roditoare umplând de hrana și de veselie inimele noastre.

18. Si acestea zicând, abia au potolit pre noroade, ca să nu le jertvească lor.

19. Si au venit dela Antiohia și Iconia Iudei, și îndemnând pre noroade, și cu pietre lovind pre Pavel, l-au tras afară din cetate gândind că a murit.

20. Iar încungjurându-l pre el ucenicii, sculându-se a intrat în cetate; și a doua zi a ieșit împreună cu Varnava în Dervi.

21. Si binevestind cetăței aceleia, și învățând pre mulți, s'au întors în Listra, și în Iconia, și în Antiohia.

22. Întârind susletele uceniciilor, și rugându-i să rămâne în credință, și cum că prin multe necazuri se cade nouă a intră întru împărățiea lui Dumnezeu.

23. Si hirotonindu-le lor preoți pre la biserici, rugându-se cu posturi, i-au încre-

19. II Cor. 11, ²⁵; II Tim. 3, 11.
22. Mat. 10, ³⁸. 23. Tit. 1, ⁵.

dințat pre ei Domnului întrucare au crezut.

24. Si trecând Pisidia, au venit în Pamfilia.

25. Si grăind în Perghia cuvântul, s'au pogorit în Attalia:

26. Si de acolo au mers cu corabiea în Antiohia, de unde erau dați darului lui Dumnezeu, spre lucrul care l-au împlinit.

27. Si viind, și adunând biserică, au vestit câte a făcut Dumnezeu cu ei, și cum că a deschis Neamurilor ușa credinței.

28. Si au petrecut acolo vreme nu puțină împreună cu ucenicii.

CAPITOLUL XV.

Apostolii hotărăsc a nu se tăia împrejur creștinii dintr-neamuri și ce anume se păzească. Călătoresc din nou. Pavel și Varnava la neamuri. Neînțelegerea pentru Ioan Marcu.

Si oare-carii pogorându-se din Iudeea învățau pre frați, că: De nu vă veți tăia împrejur dupre obiceiul lui Moisi, nu veți putea să vă mantujiți.

2. Deci făcându-se pricire

27. c. 15, ⁴; I Cor. 16, ⁹.
XV. 1. Gal. 5, ². 2. c. 11, ³⁰.

și întrebare nu puțină de către Pavel și Varnava împotriva acelora, au rânduit să se sue Pavel și Varnava și alții oare-carii dintr ei, la apostoli și la bătrâni în Ierusalim pentru întrebarea aceasta.

3. Deci ei trimesți fiind de biserică, au trecut prin Finichia și Samaria, povestind de întoarcerea Neamurilor; și făceau bucurie mare tuturor fraților.

4. Si dacă au venit în Ierusalim, au fost priimîți de biserică, și de apostoli și de bătrâni, și au vestit câte a făcut Dumnezeu cu dânsii.

5. Iară s'au sculat oare-carii din cei din eresul Fariseilor carii crezuse, zicând: Că trebuie a-i tăia împrejur pre ei, și a le porunci să păzească legea lui Moisi.

6. Si s'au adunat apostolii și bătrâni să vadă de cuvântul acesta.

7. Si multă întrebare făcându-se, sculându-se Petru a zis către ei: Bărbați, frați, voi ști că din zilele cele mai dinainte Dumnezeu întru noi a ales, ca prin gura mea să audă

4. c. 14, ²⁷. 7. c. 11, ¹⁸.

Neamurile cuvântul evangheliei și să credă.

8. Să cunoșcătorul de inimi, Dumnezeu le-a mărturisit lor, dând lor Duhul Sfânt, ca și nouă;

9. Să nimic n'a osebit între noi și între ei, cu credința că răjind inimile lor.

10. Acum dar ce ișpiți pre Dumnezeu, a pune jug preste cerbicea ucenilor, care nici părinții noștri, nici noi n'am putut să-l purtăm?

11. Ci prin darul Domnului nostru Iisus Hristos credem că ne vom măntui, ca și aceia.

12. Să a tăcut toată mulțimea, și ascultă pre Varnava și pre Pavel, carii povestiau câte a făcut Dumnezeu semne și minuni întru Neamuri printr'înșii.

13. Iar dacă au tăcut ei, a răspuns Iacob, zicând: Bărbați, frați, ascultați-mă pre mine:

14. Simeon a spus cum întâiu Dumnezeu a socotit să iâ

9. c. 10, ³⁴. 10. Mat. 23, ⁴.
11. Efes 2, ⁴, ⁸. 12. c. 11, ¹⁸.
14. c. 10, ⁴⁴.

din Neamuri norod întru numele lui.

15. Să cu aceasta se intocmesc cuvintele prorocilor: dupre cum este scris:

16. După acestea mă voi înțoarce, și voi zidi cortul lui David cel căzut; și cele surpate ale lui iarăși le voi zidi, și voi ridica pre el:

17. Ca să caute ceilalți din oameni pre Domnul, și toate Neamurile preste care să chemăt numele meu preste ei, zice Domnul, cela ce face acestea toate.

18. Cunoscute din veac sănt la Dumnezeu toate lucherile lui.

19. Pentru aceea eu judec, a nu supără pre cei ce din Neamuri se întorc la Dumnezeu:

20. Ci a le scrie lor, ca să se ferească de pângăričiunile idolilor, și de curvie și de sugrumat, și de sânge.

21. Pentru Moisi din neamurile cele de demult, are în toate cetățile pre cei ce îl propoveduesc pre el, cetindu-se

16. Amos. 9, ¹¹. 20. Lev. 3, ¹⁷.
21. c. 13, ¹⁵.

în sinagoguri în toată sâmbăta.

22. Atunci s'a părut apostolilor și bătrânilor împreună cu toată adunarea, ca, alegând bărbați dintru ei, să-i trimeată la Antiohia împreună cu Pavel și cu Varnava; pre Iuda cel ce se, chieamă Varsava, și pre Sila, bărbați povățuitori întru frați:

23. Scriind prin mâine lor acestea: Apostoli și bătrâni și frați, celor dela Antiohia și Siria și Chilichia frați, celor ce sănt din Neamuri, să se bucre.

24. De vreme ce am auzit că oare-carrii dintre noi eșind v'au turburat pre voi cu cuvințe, slăbind sufletele voastre, zicând: Să vă tăeti împrejur, și să pașiți legea, căroră noi n'am poruncit:

25. Părutu-s'a nouă carii ne-am adunat cu un suflet, ca, alegând bărbați, să-i trimitem către voi împreună cu cei iubiți ai noștri Varnava și Pavel.

26. Oameni, carii și-au dat sufletele lor pentru numele

24. c. 20, ³⁰; Gal. 1, ⁷.

Domnului nostru Iisus Hristos.

27. Drept aceea am trimes pre Iuda și pre Sila, carii și ei cu cuvântul vor vesti acestea.

28. Pentru că s'a părut Sfântului Duh, și nouă, că mai mult nici o greutate să se pue preste voi, afară de cele de nevoie, acestea:

29. A vă feri de cele jertfe idolilor, și de sânge, și de sugrumat, și de curvie: de care de vă veți păzi pre voi, bine veți face. Fiți sănătoși.

30. Deci aceștia slobozindu-se, au venit la Antiohia: și adunând mulțimea, au dat carte:

31. Să cetindu-o, să au bucurat pentru mânăgiere.

32. Să Iuda și Sila, și ei proroci fiind, prin cuvânt mult au mânăgiat pre frați și i-au întărit.

33. Să facând acolo câtăva vremi, să au slobozit cu pace dela frați către apostoli.

34. Iar lui Sila i s'a părut să rămâne acolo.

35. Iar Pavel și Varnava se zăbâviau în Antiohia, în-

31. c. 13, ⁴⁸. 32. c. 11, ²⁷ și 13, ¹.

vătând și binevestind împreună și cu alți mulți cuvântul Domnului.

36. Iar după câteva zile a zis Pavel către Varnava: Întorcându-ne, să cercetăm pre frații noștri prin toate cetățile, întru care am vestit cuvântul Domnului, cum petrec.

37. Și Varnava voia să iă împreună pre Ioan, ce se chie-mă Marcu.

38. Iar Pavel zicea că pre cela ce s'a despărțit de ei din Pamfilia, și n'a mers cu dânsii la Iucru, să nu-l iă împreună.

39. Drept aceea s'a făcut împerechiere între dânsii căt s'a despărțit ei unul de altul: și Varnava, luând pre Marcu, a mers cu corabiea în Chipru;

40. Iar Pavel alegând pre Sila s'a dus, dându-se darului lui Dumnezeu de către frații.

41. Și treceă prin Siria și Chilichia, întărind bisericile.

38. c. 13, 18.

Pavel in Macedonia. Propovetuirea, minunile și suferințele lui.

Și a sosit în Dervi și în Listra; și iată, un ucenic oarecare era acolo, anume Timotei, fiul unei muieri Iudee credincioase; iar tatăl lui, Elin:

2. Care se mărturisiă de frații cei ce erau în Listra și Iconia.

3. Pre acesta a voit Pavel să meargă împreună cu el; și luându-l l-a tăiat împrejur pre el pentru Iudeii cei ce erau în locurile aceleia; pentru că știau că pre tatăl lui că era Ellin.

4. Și cum treceau prin cetăți, le dă învățătură să păzească dogmele cele rânduite de apostoli și de bătrânii cei din Ierusalim.

5. Deci bisericile se întăriau cu credință, și prisosiau cu numărul în toate zilele.

6. Și trecând prin Frighia și prin ținutul Galatiei, fiind opriți de Sfântul Duh a grăi cuvântul în Asia.

7. Venind spre Misia, se

XVI. L. c. 19, 22. 2. c. 6, 3 și
10, 22. 6. c. 18, 23.

îspitiau a merge spre Vitinia; și nu i-a lăsat pre ei Duhul.

8. Și trecând Misia, s'a pogorât în Troada.

9. Și vedenie noaptea s'a arătat lui Pavel: Un bărbat Machedonean era stând, rugându-l pre el, și zicând: Trebuie în Machedonia, ajută-ne nouă.

10. Iar dacă a văzut vide-nia, îndată am cercat să eșim în Machedonia, socotind că ne chieamă pre noi Domnul să le bine-vestim lor.

11. Drept aceea pornind de la Troada, am mers drept la Samotraci, și a doua zi la Neapoli;

12. Și de acolo la Filippi, care este cetatea cea d'întâi a părței acesteia a Machedoniei, colonie; și eram într-o ceastă cetate petrecând câteva zile.

13. Și în ziua sâmbătelor am eșit afară din cetate lângă râu, unde se obișnuiă a fi rugăciune; și șezând, grăiam femeilor celor ce se adunaseră.

14. Și o femeie anume Lidia, care vindea pânze mo-

8. c. 20, 6; II Cor. 2, 12; II Tim.
4, 16.

horâte, din cetatea Tiatirilor, cinstind pre Dumnezeu, ascultă: căreia Domnul a deschis inima ca să iee aminte la cele ce se grăiau de Pavel.

15. Și dacă s'a botezat ea, și casa ei, s'a rugat zicând: De m'ați judecat pre mine a fi credincioasă Domnului, intrând în casa mea, rămânești. Și ne-a silit pre noi.

16. Și a fost când mergeam noi la rugăciune, oare-care slujnică având duh pitonicesc ne-a întimpinat pre noi, care dobândă multă dă stăpânilor ei, vrăjind:

17. Aceasta urmând lui Pavel și nouă, strigă, zicând: Acești oameni robii lui Dumnezeu celui de sus sănt, carii vestesc vouă calea mântuirei.

18. Și aceasta făcea în multe zile. Iar supărându-se Pavel și întorcându-se a zis duhului: Poruncescu și ie întru numele lui Iisus Hristos, să ești dintr'insa. Și a eșit într-o cel ceas.

19. Și văzând stăpânii ei, că s'a dus nădejdea căstigui-lor, prințând pre Pavel și

17. Marc. 1, 24, 34. 18. Marc. 16, 17.

pre Sila, i-au dus în târg la cei mai mari.

20. Și ducându-i pre ei la voivozi, au zis: Acești oameni turbură cetatea noastră, Iudei fiind,

21. Și vestesc obiceiuri care nu este slobod nouă a le primi, nici a le face, Romani fiind noi.

22. Și s'a ridicat norodul asupra lor; și voivozii rumpându-le lor hainele, au poruncit să-i bață cuトイage.

23. Și multe lovitură dându-le lor, i-au băgat în temniță, poruncind temnicerului prea bine să-i păziască pre ei:

24. Care, poruncă ca aceea luând, i-a pus pre ei în temniță cea mai din lăuntru, și picioarele lor le-a băgat în gros.

25. Iar în miezul nopței Pavel și Sila rugându-se, lăudau pre Dumnezeu; și ii auzian pre dânsii cei legați.

26. Și fără de veste s'a făcut cutremur mare, cât s'au călit temeliile temniței; și numai decât s'a deschis toate

20. c. 17, ⁶; 22. II Cor. 11, ²⁵; Filip. 1, ³⁰; I Tess. 2, ².
25. c. 4, ³¹; 5, ⁴¹.

ușile, și legăturile tuturor s'au dezlegat.

27. Și deșteptându-se temnicerul, și văzând deschise ușile temniței, scoțând sabiea, vreă să se omoare, socotind că au scăpat cei legați.

28. Iar Pavel a strigat cu glas mare, zicând: Nimic rău să nu îți faci ție: că toți sătem aici.

29. Și cerând lumânare, a sărit în lăuntru, și tremurând a căzut înaintea lui Pavel și a lui Sila,

30. Și scoțându-i pre ei afară, a zis, Domnilor: ce mi se cade să fac ca să mă mântuesc?

31. Iar ei au zis: Cred întru Domnul Iisus Hristos, și te vei mântui, tu și casa ta.

32. Și i-au grădit lui cuvântul Domnului, și tuturor celor din casa lui.

33. Și luându-i pre ei într'acel ceas al nopței, i-a spălat de rancă; și s'a botezat el și ai lui toți iindatași.

34. Și ducându-i pre ei în casa sa, le-a pus masă, și s'a bucurat cu toată casa sa crezând întru Dumnezeu.

31. Ioan 3, ¹⁶. 34. Luc. 5, ²⁹.

35. Și făcându-se ziua, au trimis voivozii pre purtătorii de toege, zicând: Slobozi pre oamenii aceia.

36. Și a spus temnicerul cuvintele acestea către Pavel că au trimis voivozii ca să vă sloboziți: acum dar ești, și mergeți cu pace.

37. Iar Pavel a zis către ei: După ce ne-au bătut pre noi înaintea norodului fără de judecată, oameni romani fiind, ne-au pus în temniță; și acum pre ascuns ne scot pre noi? că nu este aşa; ci să vine să ne scoată.

38. Și au vestit voivozilor purtătorii de toege graiurile acestea; și s'au temut auzind că Romani sănt.

39. Și venind s'au rugațor, și scoțându-i ii poftau să iasă din cetate.

40. Și eșind din temniță, au intrat în casa Lidiei; și văzând pre frați, i-au măngăiat pre ei, și au eșit.

39. Mat. 8, ²⁹.

CAPITOLUL XVII.

Turburarea din Tesalonic din pricina propovедuirii lui Pavel. El trece în Verea și apoi în Atena. Cuvânlarea lui Pavel înaintea Areopagului.

Si trecând prin Amfipoli și Apollonia, au venit în Tesalonic, unde era sinagoga Iudeilor;

2. Și dupre obiceiul său Pavel a intrat la ei, și în trei sămbete s'a întrebăt cu ei din scripturi.

3. Dovedind și arătându-le, că se cădeă lui Hristos să pătimească, și să invieze din morți; și cum că acesta este Hristos Iisus, pre care eu vescesc vouă.

4. Și unii dintr'înșii au crezut și s'au însoțit cu Pavel și cu Sila; și multime multă din Elinii cei cucernici, și din fețeile cele de frunte nu puține.

5. Iar Iudeii cei necredințioși, umplându-se de pismă, și luând lângă ei pre niște oameni răi din cei proști, și făcând gloată, au întărătat cetatea, și năvălind asupra ca-

XVII. 1. I Tess. 2, ². 3. Luc. 24, ²⁷, ⁴⁵.

sei lui Iason, căutau să-i scoată pre ei la norod.

6. Si neaflându-i pre ei, trăgeau pre Iason și pre unii din frații la mai marii cetăți, strigând: că cei ce au turburat toată lumea, aceștia și aici au venit;

7. Pre carii i-a priimit Iason; și aceștia toți împotriva rânduelelor Chesarului fac, zicând că este alt împărat, Iisus.

8. Si au turburat pre norod și pre mai marii cetăți, carii auzisau acestea.

9. Si luând multe dela Iason și dela ceilalți, i-au slobozit pre ei.

10. Si frații îndată noaptea au trimes pre Pavel și pre Sila la Veria; carii mergând, au intrat în sinagoga Iudeilor.

11. Si aceștia erau mai de bun neam decât cei din Tesalonic, carii au priimit cuvântul cu toată osârdia, în toate zilele cercând scripturile de sănt acestea aşa.

12. Multă dar dintru dânsii au crezut; și din femeile Eli-

^{6.} c. 16, ²⁰. ^{7.} Luc. 23, ².
^{11.} Ies. 34, ¹¹; Luc. 16, ²⁹; Ioan
5, ³⁹.

nilor cele de cinste, și din bărbați, nu puțini.

13. Si dacă au înțeles Iudeii cei din Tesalonic că și în Veria s'a vestit de Pavel cuvântul lui Dumnezeu, au venit și acolo, turburând noadale.

14. Si îndată atunci frații au trimes pre Pavel să meargă spre mare: și au rămas Sila și Timotei acolo.

15. Iar cei ce grijau să scape pre Pavel i-au dus pre el până la Atena; și luând poruncă către Sila și Timotei, ca cum mai curând să vie la el, s'au dus.

16. Iar în Atena așteptându-i pre ei Pavel, se întărâtă întru dânsul duhul lui, văzând cetatea plină de idoli.

17. Drept aceea se întrebă în sinagogă cu Iudeii, și cu cei credincioși, și în târg în toate zilele cu cei ce se întâmplau.

18. Iar unii din filozofii Epicuri și Stoici se pricau cu el. Si unii ziceau: Oare ce voește acest sămănător de cuvinte să grăiască? Iar alții, se

^{14.} c. 16, ¹, ¹⁶. I Tes. 3, ¹.
^{18.} I Cor. 4, ¹².

pare că de streini dumnezei este vestitor; căci pre Iisus și invierea lui bine-vestează lor.

19. Si prințându-l pre dânsul, l-au dus la Ariopag, zicând: Oare putem a înțelege ce este această învățătură nouă, care de tine se grăește?

20. Pentru că streine oarecare bați în auzirile noastre; drept aceea voim să știm ce vor să fie acestea.

21. (Că Atinenii toți și cei streini, carii mergeau acolo, la nimic alt nu se zăbăviau, fără numai a zice sau a auzi ceva nou).

22. Si stând Pavel în mijlocul Ariopagului, a zis: Bărbați Atineni, întru foate văvăd pre voi ca cum ați fi mai cucerinici.

23. Pentru că, trecând și privind închinăciunile voastre, am aflat și un jertvelnic, întru care era scris: **Necunoscutului Dumnezeu**. Pre care dar necunoscându-l voi îl cinstiți, pre acesta eu îl vestesc vouă.

24. Dumnezeu care a făcut lumea și toate cele ce sănt întrînsa, acesta fiind Dom-

^{24.} c. 7, ⁴⁸.

nul cerului și al pământului, nu în biserică săcute de mâni locuște;

25. Nici de mâni omenești se slujește, având trebuință de ceva, de vreme ce el dă tuturor viață, și suflare, și toate;

26. Si a făcut dintr-un sănge tot neamul omenesc, să locuască preste toată fața pământului, așezând vremile cele mai înainte rânduite, și hotarele locuinței lor;

27. Ca să caute pre Domnul, ca doară l-ar simți pre el, și l-ar află, macar că nu este departe de sie-care din noi;

28. Căci întru dânsul viem, și ne mișcăm, și săntem; precum și oare-carii din poetecii voștri au zis: Că al lui și neam săntem.

29. Deci de vreme ce neamul lui Dumnezeu săntem, nu săntem datoria socraticea că Dumnezeu este asemenea aurului, sau argintului, sau petrei care este cioplitură a meșteșugului și a gândului omului.

^{27.} Is. 55, ⁶.
^{29.} Is. 46, ⁵.

30. Deci anii neștiinței acesteia trecându-i cu vederea Dumnezeu; acum poruncește tuturor oamenilor pretutindinea să se pocăiască;

31. Pentru că a pus ziua, întru care va să judece lumea întru dreptate prin bărbatul pre care mai înainte l-a rănduit; dând credință tuturor: înviindu-l pre dânsul din morți.

32. Iar auzind de învierea morților, unii iși băteau joc; iar alții au zis: Te vom auzi iarăși pre tine pentru aceasta.

33. Si aşa Pavel a eșit din mijlocul lor.

34. Iar oare-cari bărbați lipindu-se de el, au crezut; între cari era și Dionisie Areopaghitul, și o femeie anume Damaris, și alții împreună cu dânsii.

CAPITOLUL XVIII.

Pavel în Corint. Achila și Prischila. Cuvântarea lui Pavel. Crisp mai multe sinagogi vine la credință cu totă casa lui. Vedenia lui Pavel. Proconsul Galion. Apollos, bărbat cuvânlărești și credincios.

Iar după acestea eșind Pavel din Atena, a venit la Corint;

30. c. 14, 16; Luc. 24, 45. 31. Rom. 14, 16; c. 3, 15. 32. I Cor. 1, 23.

2. Si astănd pre oare-care Iudeu anume Achila, de neam din Pont, care de curând venea dela Italia, și pre Prischila femeea lui; (pentru că a fost poruncit Claudiu să iasă toți Iudeii din Roma:) a venit la ei.

3. Si pentru că era de un fel de meșteșug cu ei, a rămas lângă dânsii, și lucră; pentru că erau făcători de corturi cu meșteșugul.

4. Si se prică în sinagogă în toate sămbetele, și încredință și pre Iudei și pre Elini.

5. Iar dacă s'au pogorât de la Machedonia Sila și Timotei, se cuprinsese de duhul Pavel, mărturisind ludeilor că Iisus este Hristos.

6. Si stănd ei împotriva și hulind, scuturându-și hainele a zis către dânsii: Sâangele vostru asupra capului vostru; curat sănt eu; de acum la Neamuri mă voi duce.

7. Si mutându-se de acolo a venit la casa oare-cărui, anume Iust, care cinstiște pre Dumnezeu, a cărui casă era alătura cu sinagoga.

XVIII. 2. Rom. 16, 8. 3. I Cor. 4, 13. 5. c. 17, 14, 15. 6. c. 13, 51; Mat. 10, 14.

8. Iar Crisp, mai marele sinagogi, a crezut în Domnul împreună cu totă casa lui; și mulți din Corineni auzind credeau, și se botezau.

9. Si a zis Domnul în vedenie noaptea lui Pavel. Nu te teme, ci grăește, și nu tăcea:

10. Că eu sănt cu tine și nimeni nu se va ispiti asupra ta ca să-ți facă rău; pentru că norod mult este mie în cetațea aceasta.

11. Si a șezut acolo un an și sease luni, învățând întru ei cuvântul lui Dumnezeu.

12. Si Gallion fiind dregător în Ahaia, s'au ridicat toți ludeii cu un susflet asupra lui Pavel, și l'au dus pre el la divan,

13. Zicând, că afară de lege acesta îndeamnă pre oameni să cinstiască pre Dumnezeu.

14. Si vrând Pavel să deschidă gura, a zis Gallion către ludei: De ar fi vre o nedreptate sau vre o faptă rea, o ludeilor, dupre cuviință v'asi fi suferit pre voi:

15. Iar de vreme ce este în-

9. I Cor. 2, 3. 10. Is. 41, 10; Ioan 10, 16. 15. Mat. 27, 24; Ioan 18, 31.

trebare pentru cuvânt și pentru nume, și pentru legea voastră, veți căuta voi; pentru că judecător acestora eu nu voi să fiu.

16. Si i-a gonit pre ei dela divan.

17. Si apucând toți Ellinii pre Sosten mai marele sinagogi, il băteau înaintea divanului. Si lui Gallion nici o grija nu era de acestea.

18. Iar Pavel, încă mai îngăduind zile multe după acestea, luându-și ziua bună dela frați, a mers pre apă la Siria, și împreună cu el Prischila și Achila; care și-a tuns capul în Cheghrees; pentru că avea făgăduință.

19. Si a sosit în Efes, și pre aceia i-a lăsat acolo; iar el întrând în sinagogă, se întrebă cu ludeii.

20. Si rugându-l ei ca să rămăne la dânsii mai multă vreme, n'a vorbit:

21. Ci s'a despărțit dela ei, zicând: Mi se cade cu aderărat ca praznicul cel ce vine să-l fac în Ierusalim; și

17. I Cor. 1, 1. 18. c. 21, 24; Num. 6, 9, 18. 21. I Cor. 4, 19; Evr. 6, 3; Iac. 4, 15.

iarăși mă voiu întoarce la voi, de va voi Dumnezeu. Si a purces dela Efes.

22. Sipogorându-se în Chesariea, suindu-se și închinându-se adunării, s'a pogorit la Antiohia.

23. Si făcând acolo cătăvavreme, s'a dus, trecând de rând prin ținutul Galatiei și prin Frighia intărind pre toți ucenicii.

24. Iar un Iudeu oare-care anume Apollos, Alecsandrean de neam, bărbat meșter la cuvânt, a venit în Efes, puternic fiind întru scripturi.

25. Acesta era învățat în calea Domnului; și ferbând cu duhul, grăia și învăță cu deadinsul cele ce sănt pentru Domnul, știind numai botezul lui Ioan.

26. Acesta a început a grăi cu îndrăznială în sinagogă: și auzindu-l pre el Achila și Prischila, l-au luat și mai cu amăruntul, și au spus lui callea lui Dumnezeu.

27. Si vrând el să treacă în Ahaia, indemnându-se frații au scris uceniciilor să-l priimască pre el; care mergând

acolo, mult a ajutat cu darul celor ce crescuseră.

28. Pentru că tare înfruntă pre Iudei înaintea norodului arătându-le din scripturi că Iisus este Hristos.

CAPITOLUL XIX.

Pavel propovedește în Efes, bo-tează și săvârșește multe vindecări minunate. Dimitrie Argintarul ridică poporul asupra lui Pavel.

Si a fost când era Apollos în Corint, Pavel trecând prin părțile cele de sus a venit în Efes: și astănd pre oare-cari ucenici.

2. A zis către ei: Luat-ați Duh Sfânt după ce ați crescut? Iar ei au zis către dânsul: Încă nici de este Duh Sfânt am auzit.

3. Si a zis către ei: Dar în ce v-ați botezat? Iar ei au zis: In botezul lui Ioan.

4. Iar Pavel a zis: Ioan a botezat botezul pocăinței zicând norodului, să creză întru cela ce vine după dânsul, adeca, întru Hristos Iisus.

5. Si auzind, s'a botezat

28. c. 9, 22.

XIX. 1. c. 18, 19, 21. 2. c. 10, 41; Ioan 7, 39. 4. Mat. 3, 11.

întru numele Domnului Iisus.

6. Si punându-și Pavel mânila preste ei, a venit Duhul Sfânt preste dânsii; și grăiau în limbi, și prorociau.

7. Si erau toți bărbații ca la doisprezece.

8. Si el intrând în sinagogă, cu îndrăznială grăia în trei luni, întrebându-se și adevărind cele de împărăția lui Dumnezeu.

9. Iar de vreme ce unii se împietriau și nu ascultau, grăind de rău calea înaintea norodului, Pavel depărtându-se dela ei, a osebit pre ucenici, în toate zilele pricindu-se în scoala unui Tiran.

10. Si aceasta s'a făcut în doi ani; căt toți cei ce locuiau în Asia au auzit cuvântul Domnului Iisus, și Iudeii și Ellinii.

11. Si puterii nu mici făcea Dumnezeu prin mânila lui Pavel:

12. Căt și preste cei ce erau bolnavi se aduceau de pre trupul lui măhrămi sau stergătoare, și se depărtau de la ei boalele, și duhurile cele rele eșau dintr'înșii.

6. c. 6, 6 și 2, 4. 8. c. 14, 3.

13. Si s'a ispiti oare-carii din Iudeii cei ce încunjurau jurători, a chiemă preste cei ce aveau duhurile cele rele numele Domnului Iisus, zicând: Jurăm-vă pre voi cu Iisus pre care Pavel propovedește.

14. Si erau șapte feciori ai lui Scheva, Iudeului, arhiereului, cari făceau aceasta.

15. Si răspunzând duhul cel rău a zis: Pre Iisus sunosc, și pre Pavel știu; dar voi cine sănăteți?

16. Si sărind asupra lor omul întru care era duhul cel rău, și biruindu-i pre ei, s'a întărit asupra lor, căt goli și răniți au fugit din casa acesta.

17. Si aceasta s'a făcut și ută la toți Iudeii și Ellinii cei ce locuiau în Efes; și a căzut frica preste toți aceia, și se măria numele Domnului Iisus.

18. Si mulți din cei ce crescuseră veniau de se mărturisau, și vestiau faptele lor.

19. Si mulți din cei ce făcuse vrăjile aducând cărțile, le ardeau înaintea tuturor; și au socotit prețurile lor, și au

17. c. 5, 5, 11.

aflat cincizeci de mii de arginti.

20. Așa cu tărie cuvântul Domnului creștea și se întăria.

21. Si dacă s-au săvârșit acestea, a pus Pavel cu duhul, ca trecând prin Machedonia și Ahaia, să meargă în Ierusalim, zicând că după ce voiu fi acolo, trebuie și Roma să o văd.

22. Si trimițând la Machedonia doi din cei ce sluijau lui, pre Timotei și pre Erast; el a rămas câtăva vremi în Asia.

23. Si s'a facut în vremea aceea turburare nu puțină pentru calea Domnului.

24. Pentru un argintar oare-care anume Dimitrie, făcând biserici de argint Artemidei, dă meșterilor lucru nu puțin:

25. Pre cari adunându-i, și pre cei ce erau lucrători de unele ca acestea, a zis: Bărbaților, știți că dintr' acest lucru este căștigul nostru.

26. Si vedeti și auziți, că nu numai în Efes, ci mai în

20. c. 6, ¹⁷; 12, ²⁴; 21. c. 18, ²¹
și 20, ²². 22. Rom. 16, ³³.
23. II Cor. 1, ⁸. 24. c. 16, ¹⁸.

toată Asia, Pavel acesta mult norod învățând a mutat, zicând, că nu sănt dumnezei cei ce de mâni se fac;

27. Si nu numai această parte a noastră se primejduseste a veni spre defaimare; ci și biserică dumnezeoaei celei mari, Artemidei, întru nimic a se socotî, ba încă să se surpe și mărimea ei, pre care toată Asia și lumea o cinsteste.

28. Si auzind și umplându-se de mânie, strigau, zicând: Mare este Artemida Efesenilor!

29. Si s'a umplut toată cetatea de turburare; și s'a pornit toți într'un susflet la priveliște, răpind împreună și pre Gaie și pre Aristarh, Machedonenii, soțile lui Pavel.

30. Iar Pavel vrând să intre în norod, nu l-au lăsat pre el ucenicii.

31. Încă și unii din mai marii Asiei, fiind lui prieteni, trimițând la dânsul, îl rugau să nu se dea pre sine în priveliște.

32. Deci alții strigau altceva: pentru că era adunarea

29. II Cor. 1, ⁸. 31. Evr. 13, ¹⁷.
32. c. 14, ³.

turbură; și cei mai mulți nu și-au putruse său adunat.

33. Iar din norod au scos înainte pre Alexandru, puindu-l pre el înainte Iudeii. Iar Alexandru făcând cu mâna, vrea să răspundă norodului.

34. Iar cunoscând că este Iudeu, un glas s'a făcut de către toți, care ca vre-o două găsuri strigă: Mare este Artemida Efesenilor.

35. Iar logofătul potolind norodul, a zis: Bărbați Efesi, cine este omul acela care nu știe că cetatea Efesenilor este purtătoare de grija bisericii Artemidei, dumnezeoaei cel mari, și a chipului ei?

36. Deci fără de îndoială fiind acestea, se cuvine voi să vă astâmpărați, și nimic cu obrâznicie să nu faceți.

37. Că ati adus pre bărbații aceștia, nici furi de cele sfinte fiind, nici hulind pre dumnezeoaea voastră.

38. Iar de are Dimitrie, și cei împreună cu el meșteri către cinea cuvânt, judecători sănt, și dregători; pârască-se unul pre altul.

36. c. 21, ⁵.

39. Iar dacă pentru alt ceva cercăți, în adunarea cea le-giuită se va dezlegă.

40. Pentru că ne primejdum să ne vinuim de zarvă pe ziua de astăzi, fiindcă nici o pricină nu este pentru care am putea să dăm seamă de turburarea aceasta.

41. Si aceasta zicând, a slobozit adunarea.

CAPITOLUL XX.

Calatoria lui Pavel prin Macedonia și Grecia în Asia. El invig pre Eu-tih în Troada. Dă sfaturi păstoresci la Milt preoților din Efes.

Iar după ce a încetat gâlcea-va, chiemând Pavel pre u-cenici, și închinându-se lor, a

eașit să meargă în Macedonia.

2. Si trecând prin părțile

acelea, și mânăindu-i pre ei,

cu cuvinte multe, a venit în

Ellada.

3. Si făcând acolo trei luni,

fiindcă s'a făcut vicleșug a-

supra lui despre ludei, vrând

el să se suie în Siria, s'a fă-

cut socoteală să se întoarcă

prin Macedonia.

4. Si mergea împreună cu

XX. 1. I Tim. 1, ², 4. c. 17, ¹⁶; Rom.

16, ²¹, ²²; Efes. 6, ²¹; II Tim. 4, ²⁰.

el până la Asia Sosipatru Vrianul; și din Tesalonicheni, Aristarh și Secund; și Gaie Dervianul, și Timotei; iar din Asia, Tihic și Trofim.

5. Aceștia mergând înainte ne-au așteptat pre noi în Troada.

6. Iar noi, după zilele azi-melor, am mers pe apă dela Filippi, și în cinci zile am venit la ei în Troada; unde am zăbăvit șapte zile.

7. Iar întru una din Sâmbete, adunați fiind ucenicii să frângă pâne, Pavel vorbiă cu dânsii, vrând să purceadă a doua zi; și a lungit cuvântul până la miezul nopței.

8. Și erau fâclii multe în foisor sus, unde erau adunați.

9. Și șezând un tinerel a-nume Eutih într'o fereastră, cuprins fiind de somn greu; vorbind Pavel de multe, plecându-se de somn, a căzut jos din casa de sus cea din rândul al treilea și l-au luat mort.

10. Iar Pavel pogorandu-se, a căzut preste el, și îmbrățișindu-l a zis: Nu vă turbu-

rați; că susletul lui intră în insul este.

11. Și suindu-se, și frângând pâne, și mâncând, și mult vorbind cu ei până la ziua, aşa a eşit.

12. Iar pre copil l-au adus viu, și s'au mângâiat nu puțin.

13. Iar noi venind la corabie, am mers la Asson, de acolo vrând ca să luăm pre Pavel; pentru că aşa era rânduit, vrând el să meargă pre uscat, pedestru.

14. Și dacă s'a întâlnit cu noi la Asson, luându-l pre el, am venit la Mitilini.

15. Și de acolo înotând cu corabiea a doua zi am sosit în preajma Hiuului; și în ceealaltă zi am ajuns în Samos, și rămâind în Tronghilion, a doua zi am venit la Milet.

16. Pentru că a socotit Pavel să treacă Efesul, ca să nu î se facă lui să zăbăvească în Asia; că se grăbiă de ar putea în ziua praznicului a cincizeci de zile să fie în Ierusalim.

17. Și din Milet trimițând în Efes, a chiemat pre presviterii bisericei.

18. Și dacă au venit la el,

ă zis lor: Voi știți din ziua cea d'intâi întru care am intrat în Asia, cum am fost cu voi în toată vremea.

19. Slujind Domnului cu totușu emerenția și cu multe locuri și ispite, care mi s'au întâmplat mie întru vicleșugurile ludeilor:

20. Cum nimic n'am tăcut din cele de folos, să nu vă vestesc vouă, și să vă învăț pre voi înaintea norodului, și prin case.

21. Mărturisind ludeilor și filinilor pocăința cea către Dumnezeu, și credința cea întru Domnul nostru Iisus Hristos.

22. Și acum iată, eu legat bind cu duhul, merg în Ierusalim, neștiind cele ce mi se vor întâmpla mie întru el;

23. Fără numai că Duhul cel Sfânt prin cetăți mărturiseste, zicând că legături și neînțuri pre mine mă așteaptă.

24. Că nici de una nu bag nimic, nici am susletul meu omisit mie, fără numai ca să răvârșesc alergarea mea cu bucurie, și slujba care am lăsat de la Domnul Iisus, a mă-

turisi evangheliea darului lui Dumnezeu.

25. Și acum, iată, eu știu că nu veți mai vedeă fața mea voi toți, pre la carii am trecut propoveduind împărtățiea lui Dumnezeu.

26. Pentru aceea mărturisesc vouă în ziua de astăzi, că curat sănt eu de sângele tuturor.

27. Pentru că nu m'am ferit ca să nu vă vestesc vouă tot sfatul lui Dumnezeu.

28. Drept aceea, luăți aminte de voi, și de toată turma, întru care Duhul Sfânt v-a pus pre voi episcopi, ca să păstorii biserica lui Dumnezeu, care o a căstigat cu sângele său.

29. Că eu știu aceaste, că după ducerea mea vor intra lupi grii întru voi, cari nu vor crăju turma.

30. Și dintru voi însă-vă se vor scula bărbăți, grăind îndărătniciei, ca să tragă pre ucenici după dânsii.

31. Pentru aceea priveghiați aducându-vă aminte, că trei ani noaptea și ziua n'am în-

20, 32 cetat cu lacrimi învățând pre unul fie-care din voi.

32. Si acum vă incredințez pre voi, fraților, lui Dumnezeu, și cuvântului darului lui, care poate să vă zidiască, și să vă dee vouă moștenire între toți cei sfinții.

33. Argintul, sau aurul sau haina, nici a unuia n'am poftit.

34. Singuri voi știi, că trebuințelor mele și celor ce sănăt cu mine, au slujit mâinile acestea.

35. Toate am arătat vouă, că așa ostenindu-vă se cade să ajutați celor slabî, aducându-vă aminte de cuvântul Domnului Iisus, că el a zis: Mai fericit este a dă decât a luă.

36. Si acestea zicând, plecându-și genunchele sale, împreună cu toți cu ei s'a rugat.

37. Si multă plângere a fost tuturor, și căzând pre grumăzii lui Pavel, il sărutau pre el.

38. Cuprinzându-i jale mai vârtoș pentru cuvântul care a fost zis, că nu vor mai ve-

32. c. 14, 3. 34. c. 18, 3.
36. c. 21, 5, 28.

FAPTELE
21, 5.
deă față lui. Si îl petreceau pre el la corabie.

CAPITOLUL XXI.

Călătoria lui Pavel la Chesară Palestinei. Agav îi prezentează ce are să susțere în Ierusalim. Sfatuș dat lui Pavel de Iacob. Judecii se ridică asupra lui în Ierusalim; el e scăpat de căpitaniul oștii.

Si a fost, după ce am purces noi, despărțindu-ne de ei, mergând drept am venit la Coz, și a doua zi la Rodos, și de acolo la Patara;

2. Si afănd corabie trecând la Finichia, suindu-ne într-inșa, am purces.

3. Si ivindu-ne la Chipru, și lăsându-l pre el în stânga, mergeam la Siria, și ne-am pogorit în Tir; pentru că acolo era corabia a descărcă povara.

4. Si afănd ucenici, am rămas acolo șapte zile; cari ziceau lui Pavel prin Duhul, să nu se sue la Ierusalim.

5. Si când a fost nouă de am împlinit zilele, eşind mergeam; petrecându-ne pre noi toți împreună cu femei și cu copii, până afară din cetate;

XXI. 4. c. 20, 23. 5. c. 20, 26.

și plecând genunchele pre țărime, am făcut rugăciune.

6. Si închinându-ne unii altora, am intrat în corabie; iar aceia s-au întors la ale sale.

7. Iar noi calea pre apă să-vărsind dela Tir, am venit la Ptolemaida, și închinându-ne fraților, am rămas o zi la ei.

8. Iar a doua zi eşind noi, ca și ce eram cu Pavel, am venit în Chesară; și intrând în casa lui Filip evanghelistul, care era din cei șapte, am rămas la el.

9. Si acesta avea patru fete, fecioare, prorocițe.

10. Si zăbăvindu-ne noi acolo multe zile, s'a pogot din ludean oare-care proroc, a-nume Agav.

11. Si viind către noi, și lăudând braul lui Pavel și legându-și mâinile și picioarele, a-zin. Acestea zice Duhul Sfânt: Pre bărbatul al căruia este înțeau acesta, așa îl vor lega în Ierusalim ludeii, și îl vor da în mâinile Neamurilor.

12. Si dacă am auzit acesta, îl rugam noi și cei de loc de acolo, ca să nu se sue el în Ierusalim.

8. c. 6, 4. 7. c. 2, 11. 10. c. 11, 28.

13. Rom. 8, 35. 14. Luc. 22, 42.

19. c. 20, 24.

13. Si a răspuns Pavel: Ce faceți de plângeri și îmi întristați inima? că eu nu numai a fi legat, ci și a muri în Ierusalim gata sănt pentru numele Domnului Iisus.

14. Si nepătând noi plecă pre el, am încetat, zicând: Voea Domnului să fie.

15. Iar după zilele acestea, gătindu-ne, ne suiam în Ierusalim.

16. Si au venit împreună cu noi, și din ucenicii dela Chesariea, aducând cu sine pre oare-care Mnason, Chirian, vechiu ucenic, la care să ne sălăsluim.

17. Si sosind noi în Ierusalim, cu bucurie ne-au priimit pre noi frații.

18. Iar a doua zi a intrat Pavel împreună cu noi către Iacob; și toți bătrâni au venit.

19. Si închinându-se lor, spunea căte una pre rând cele ce a făcut Dumnezeu întru Neamuri prin slujba lui.

20. Si ei auzind, slăviau pre Domnul, și au zis lui: Vezi frate, căte mii de ludei sănt

carii au crezut; și toți sănt râvnitori legei;

21. Si au înțeles pentru tine, că înveți despărțire dela Moisi pre toți Iudei cei din tre Neamuri, zicând să nu-șii tae împrejur pre fiii lor, nici dupre obiceiuri să umble.

22. Ce dar este? cu adevărat trebuie multime să se adune; că vor auzi că ai venit.

23. Deci aceasta fă, care îți zicem tie: Sânt la noi patru bărbați cari au făgăduință întru sine;

24. Pre aceștia luându-i, curățește-te împreună cu ei, și cheltuește pentru ei, ca să-și rază capul; și vor cunoaște toți, că din cele ce au înțeles pentru tine, nimic nu este; ci umbli și tu păzind legea.

25. Iar pentru Neamurile care au crezut, noi am trimis, judecând nimic de acest-fel să păzască ei, fără numai să se feriască ei de ce este jertvit idolilor, și de sânge, și de zugrumat, și de curvie.

26. Atunci Pavel luând pre bărbați aceia, a doua zi curățindu-se cu ei, a intrat în

24. c. 18, ¹⁸; Numer. 6, ²¹.
25. c. 15, ²⁰, ²⁹. 26. Numer. 6, ⁵.

— 326 —

biserică, vestind plinirea zilelor curăteniei, până ce s'a adus pentru unul fie-care din ei jertvă.

27. Si când era să se împliniască șeapte zile, ludeii cei din Asia, văzând pre el în biserică, au întărât tot norodul și și-au pus mânila pre el.

28. Strigând: Bărbați Israileni, ajutați! Acesta este omul care împotriva norodului și a legei, și a locului aces- tuia, pre toți pretutindenea învață; încă și Ellini a băgat în biserică, și a spurcat acest

sânt loc.

29. Că văzuseră pre Trofim Efeseanul în cetate împreună cu el, pre care socotiau că l-a băgat Pavel în biserică;

30. Si s'a pornit toată cetatea, și a alergat norodul; și prințând pre Pavel, îl trăgeau afară din biserică; și îndată s'au închis ușile.

31. Si căutând ei să-l omoare pre el, a venit veste la căpitanul oastei, cum că s'a turburat tot Ierusalimul.

27. c. 24, ¹⁸. 28. c. 19, ²⁶ și 24, ⁵.
29. c. 20, ⁴; II Tim. 4, ²⁰.
30. c. 26, ²¹.

37. c. 20, ²⁹.

39. Care îndată luând osuș și sutăși, a alergat asupra lor; iar ei văzând pre căpitanul și pre ostași, au întărit a bate pre Pavel.

40. Si apropiindu-se căpitanul, l-a apucat pre el, și a poruncit să-l lege cu două lanțuri; și întrebă cine este, și ce a făcut.

41. Si alții alt-ceva strigau întru norod; și neputând să înțeleagă adevărul pentru gălăcenă, a poruncit să-l ducă pre el în tabără.

42. Si când a ajuns la trepte, să-l întâmplat de se purtă el de ostași, pentru sila norodului.

43. Pentru că mergea după el multimea norodului, strigând: În-l pre el.

44. Si vrând să-l bage în tabără, Pavel a zis căpitanului: De este slobod mie a zice ceva către tine? Iar el a zis: Eliniște și!

45. Oare nu ești tu Eghipienul, cela ce mai înainte de zilele acestea te-ai ridicat a-nupra, și ai scos în pustie pre cele patru mii de bărbați sicari?

39. Si a zis Pavel: Eu sănt om ludeu din Tarsul Chilichiei, cetățean al unei cetăți care nu este neinsemnată; și te rog pre tine, dă-mi voe să grăesc către norod.

40. Si dându-i voe el, Pavel stănd pre trepte, a făcut cu mâna norodului. Si multă tacere făcându-se, a grăit în limba Evreească, zicând:

CAPITOLUL XXII.

Apărarea lui Pavel. Chemarea sa și trimiterea sa la propoveduire. Ca cetățean roman cere a nu fi băut.

Bărbați, frați, și părinți, au-
bzii acum răspunsul meu
cel către voi.

2. Si auzind ei că în lim-
ba Evreească grăește lor, mai
multă tacere au dat; și a zis:

3. Eu sănt bărbat Iudeu,
născut în Tarsul Chilichiei
și crescut în cetatea aceasta
lăngă picioarele lui Gamaliil,
învățat pre amăruntul legea
părințească, râvnitor fiind lui
Dumnezeu, precum voi săn-
teți astăzi.

4. Care această cale o am

39. c. 9, ¹¹. 40. c. 12, ¹¹ și 13,
¹⁶ și 19, ²³.
XXII. 3. c. 5, ³⁴. 4. c. 9, ², s.

— 327 —

gonit până la moarte, legând și dând la temnițe bărbați și mueri.

5. Precum și arhieul mărturisește de mine, și toată bătrânlimea; dela carii și cărti luând către frați, la Damasc mergeam, ca și pre cei ce erau acolo să-i aduc legați în Ierusalim, ca să se pedepsească.

6. Și a fost când mergeam eu și mă apropiam de Damasc, intru amiază zi, fără de veste din cer a strălucit împrejurul meu lumină multă

7. Și am căzut la pământ, și am auzit glas zicându-mi: Saul, Saul, ce mă gonești?

8. Iar eu am răspuns: Cine ești Doamne? Și a zis către mine: Eu sunt Iisus Nazareanul, pre care tu gonești.

9. Iar cei ce erau împreună cu mine lumina o au văzut, și s'au înfricoșat; iar glasul celui ce grăia mie nu l-au auzit.

10. Și am zis: Ce voiu face, Doamne? Iar Domnul zis către mine: Sculându-te, mergi în Damasc; și acolo se va grăbi te pentru toate cele ce s'au rânduit te să le faci.

15. c. 26, 16. 17. c. 9, 26.

11. Și fiindcă nu vedeam de slava luminei aceleia, duându-mă de mână de cei ce erau împreună cu mine, am venit în Damasc.

12. Iar oare-care Anania, bărbat bine-credincios dupre lege, mărturisit de toți iudeii carii locuesc în Damasc,

13. Venind la mine, și stând înainte a zis mie: Savle frate, vezi iarăși. Și eu în ciasul acela am căutat la el.

14. Iar el a zis: Dumnezeul părinților noștri te-a ales pre tine, ca să cunoști voia lui, și să vezi pre Cel Drept, și să auzi glas din gura lui.

15. Căci vei fi lui mărturie către toți oamenii de cele ce ai văzut și ai auzit.

16. Și acum ce zăbăvești? sculându-te, botează-te, și îți spală păcatele tale, chiemând numele Domnului.

17. Și a fost mie, când m'am întors în Ierusalim și mă rugam în biserică, m'am săcut întru uimire;

18. Și l-am văzut pre el zicând mie: Grăbește, și ești curând din Ierusalim: că nu vor

primi mărturie ta cea pentru mine.

19. Și am zis: Doamne, ei și eu cu puneam în temnițe și băteam la sinagoguri pre cei ce credeau întru tine:

20. Și când se vărsă sângele lui Ștefan mucenicului său, și eu eram de față, și mă invocam la moartea lui, păsind hainele celor ce îl omorau pre el.

21. Și a zis către mine: Mergi, că eu la Neamuri de parte te voi trimite.

22. Și l-au ascultat pre el până la cuvântul acesta, și au ridicat glasul lor, zicând: Iea-l de pre pământ pre unul că acestu: că nu se cade el să trăiască.

23. Și strigând ei, și aruncând hainele, și praf aruncând în văzduh,

24. A poruncit căpitanul să-l ducă pre el în tabără, zicând cu bătăie să se certe el; că să cunoască pentru care prințul strigau așa asupra lui.

25. Iar fiindcă prea îl strângau pre el cu curelele a zis Pavel către sutașul cel ce stă

de față: Oare este slobod vouă a bate om Roman, și nejudecat?

26. Și auzind sutașul, mergând a spus căpitanului, zicând: Căută ce vei să faci: că omul acesta este Roman.

27. Și venind căpitanul a zis lui: Spune mie, de ești tu Roman? Iar el a zis: Așa.

28. Și a răspuns căpitanul: Eu cu multă cheltuială am câștigat cetățeniea aceasta. Iar Pavel a zis: Iar eu săn și născut.

29. Deci îndată s'au depărtat dela el cei ce voiau să-l bată: și căpitanul s'a înfricoșat după ce a înțeles că este Roman, și căci îl legase pre el.

30. Și a doua zi vrând să cunoască adevărul pentru ce se părăste de iudei, l-a slobozit pre el din legături, și a poruncit să vie arhieriei, și toată adunarea lor, și aducând pre Pavel, l-a pus în mijlocul lor.

21. c. 9, 16 și 13, 2. 22. c. 21, 36.
23. c. 16, 17.

CAPITOLUL XXIII.

Pavel vorbind Adunării este pălmuit. Răspunsul său cître Arhieerul. Provoacă împărechere în Adunare. Vicleșugul Iudeilor împotriva lui Pavel dat pre față. Trimiterea lui în Chesaria.

Si căutând Pavel spre adunare, a zis: Bărbați, frați, eu cu toată știința bună am viețuit înaintea lui Dumnezeu până în ziua aceasta.

2. Iar arhiereul Anania a poruncit celor ce-i stă lui înainte să-l bată preste gură.

3. Atunci Pavel a zis către el: Bate-te-ar Dumnezeu, părete văruit: și tu șezi judecându-mă dupre lege, și împotriva legei poruncești să mă bată?

4. Iar cei ce stau înainte au zis: Dar pre arhiereul lui Dumnezeu blăstămi?

5. Iar Pavel a zis: N-am știut, fraților, că este arhiereu; că scris este: Pre mai marele norodului tău, să nu-l grăești de rău.

6. Deci cunoscând Pavel că o parte este Sadducei, iar alta Farisei, a strigat întru a-

XXIII. 1. c. 24, ₁₆. 5. E.Ş. 22, ₂₈; II. Petr. 2, ₁₉; Iud. v. 8. 6. c. 26, ₅.

dunare: Bărbați, frați, eu sunt Fariseu, fecior de Fariseu: pentru nădejdea și invierea morților eu mă judec.

7. Si aceasta el grăind, s'a făcut neunire între Farisei și între Sadducei: și s'a împrechiat multimea.

8. Pentru că Sadduceii zic că nu este inviere, nici înger, nici duh; iar Fariseii le mărturisesc amândouă.

9. Si s'a făcut strigare mare: și sculându-se cărturarii din partea Fariseilor, se pricau, zicând: Nici un rău nu aflăm în omul acesta: iar de a grăbit lui duh sau înger, să nu ne împotrivim lui Dumnezeu.

10. Si multă gâlceavă săcându-se, temându-se căpitaniul ca să nu sfășie ei pre Pavel, a poruncit ostașilor să se pogoare și să-l răpească pre el din mijlocul lor, și să-l duca în tabără.

11. Iar în noaptea ce venește stându-i Domnul înainte, a zis: Îndrăznește, Pavel: că precum ai mărturisit de mine în Ierusalim, aşa și se cade și în Roma să mărturisești.

8. Mat. 22, ₂₃. 9. c. 25, ₂₆ și 5, ₂₉. 11. c. 19, ₂₁.

12. Iar după ce s'a făcut și un adunându-se oare-cari iudei, s'au anatematisit pre ei, gleând: nici să mănânce, nici să bea până nu vor omori pre Pavel.

13. Si erau mai mulți de patruzeci cei ce făcuseră jumânatul acesta.

14. Carii mergând la arhierei și la bătrâni, au zis: Cu anatema ne-am anatematisit pre noi însăși, nimic să nu gustăm până nu vom omori pre Pavel.

15. Acum dar voi arătați căpitaniului împreună cu adunarea că mâne să-l pogoa-re pre el la voi, ca cum ati vrea să cercați mai pre amâruntul cele ce sunt pentru el; iar noi, mai înainte de ce se va apropiă el, gata săntem să-l omorim pre el.

16. Si auzind feciorul surorii lui Pavel vicleșugul, mergând și intrând în tabără, a spus lui Pavel.

17. Si chiemând Pavel pre unul din suitași, a zis: Pre tinerelul acesta du-l la căpitaniul: pentru că are oare-ce să spue lui.

18. Deci acela luându-l pre

el, l'a adus la căpitaniul, și a zis: Pavel cel legat chiemându-mă pre mine, s'a rugat pentru acest tinerel să-l aduc la tine, că are oare-ce să-ți spue și.

19. Iar căpitaniul luându-l de mâna, și ducându-se în laturi, l'a întrebat: Ce este care ai să-mi spui mie?

20. Si a zis: că Iudeii s'au vorbit să se roage și ca mâne să pogori pre Pavel la adunare, ca cum ar vrea ceva mai pre amâruntul să întrebe pentru el.

21. Deci tu să nu-i ascuți pre ei: pentru că îl pândesc pre el bărbați mai mulți de patruzeci, carii s'au anatematisit pre ei și, nici să mănânce nici să bea până nu vor omori pre el: și acum gata săntem să-l omorim pre el.

22. Deci căpitaniul a slobozit, pre tinerelul, poruncind, ca nimăruil să nu spue că a cestea ai arătat către mine.

23. Si chiemând pre doi suitași, a zis: Gătiți dela al treilea cias din noapte douăsute de ostași, ca să meargă până

la Chesaria, și călăreți șeaptezeci și fustași douăsute.

24. Să dobitoace să aduceți, ca puind pre Pavel, să-l scape către Filics, domnul.

25. Scriind carte care cuprindă într'acest chip:

26. Claudio Lisie lui Filics prea puternicului domn, să se bucore.

27. Pre acest bărbat, fiind prinț de Iudei, și vrând să se omoare de dânsii: mergând eu cu oaste, l-am scos, înțeleghând că este Roman.

28. Să vrând să înțeleagă principia pentru care îl părăsc pre el, l-am pogorât la adunarea lor.

29. Pre care l-am aflat părându-se pentru întrebările legei lor, iar nici o vină vrednică de moarte sau de legături având.

30. Să vestindu-mi-se mie cum că va să fie vicleșug asupra bărbatului acestuia despre Iudei, dintr'acel cias l-am trimis la tine, poruncind și părășilor să spue cele ce au asupra lui înaintea ta. Fii să-nătos.

31. Deci ostașii, dupre cum

27. c. 21, 18; 22, 25. 28. c. 22, 30.

li se poruncise lor, luând pre Pavel l-au adus noaptea la Antipatrida.

32. Iar a doua zi lăsând pre călăreți să meargă cu el, s'au întors în tabără;

33. Carii intrând în Chesariea, și dând domnului carte, au pus și pre Pavel înaintea lui.

34. Să cetind domnul, și întrebându-l din ce ținut este, și înțelegând că este dela Chilichia,

35. A zis: Te voi auzi pre tine când și părășii tăi vor veni. Să a poruncit ca să se păzească el în divanul lui Irod.

CAPITOLUL XXIV.

Pavel înaintea lui Felix și răspunsul său la invinuirile Iudeilor.

Iar după cinci zile s'a pogorât arhiereul Anania, cu bătrâni, și cu oare-care ritor, Tertil, carii au arătat domnului asupra lui Pavel.

2. Să chiemându-se el, a început a-l părî pre el Tertil, zicând: Multă pace dobândind prin tine, și isprăvi, care se fac la neamul acesta prin ată purtare de grijă,

3. In toată vremea și în tot locul mărturisim, puternice Filice, cu toată mulțumita.

4. Iar ca nu mai mult să te ostenesc; te rog să ne auzi pre noi în scurt cu a ta blănădețe.

5. Că am aflat pre omul acesta pierzător, și pornind zavă la toți Iudeii ce sănt în toată lumea, și mai mare e rezului Nazarinilor:

6. Care și biserică s'a ispitit să o spurge; pre care l-am și prins, și dupre legea noastră am vrut să-l judecăm.

7. Dar venind Lisie căpitanul, cu multă silă din mânele noastre l'a luat,

8. Poruncind părășilor lui să vie la tine: dela care vei putea singur cercetând, de toate acestea să cunoști, de care noi părîm pre el.

9. Să împreună adeveriu și Iudeii, zicând cum că acesta așa sănt.

10. Iar Pavel a răspuns, făcându-l semn domnul să grănească: Știindu-te pre tine că de mulți ani ești judecător neamului acestuia, mai cu bu-

*XXIV. 3. c. 23, 26.
8. III Imp. 18, 17.*

nă voie cele pentru mine răspund:

11. Că poți tu cunoaște, că nu sănt mai mult decât douăsprezece zile de când m'am suit să mă închin în Ierusalim.

12. Să nici în biserică m'au aflat pre mine cu cineva priindu-mă, sau turburare făcând norodului, nici în sinagoguri, nici în cetate:

13. Nici pot adeveri pentru care acum mă părăsc.

14. Să mărturisesc aceasta ție, că dupre calea pre care ei o zic eres, aşa slujesc Dumnezeului părintesc, crezând toate cele scrise în lege și în proroci:

15. Nădejde având întru Dumnezeu, care și însuși aceștia așteaptă, cum că va să fie invierea morților, și a dreptilor și a nedreptilor.

16. Să întru aceasta și eu mă nevoesc, ca fără de poticire sănătă să am către Dumnezeu și către oameni prurarea.

17. Să după mulți ani am

*15. Dan. 12, 2; Ioan 5, 22.
16. c. 23, 1; Iov. 27, 6; I Petr. 3, 18. 17. c. 11, 29; Gal. 2, 10.*

venit ca să fac milostenii la neamul meu, și prinoase.

18. Intru care m'au aflat curățit în biserică, nu cu gloată, nici cu gâlceavă, niște Iudei din Asia.

19. Carii trebuia înaintea ta să vie de față, și să părească de au ceva asupra mea.

20. Sau aceștia singuri să spue, stând eu înaintea saborului, de au aflat ceva întru mine strâmbătată,

21. Fără numai pentru un glas acesta care am strigat, stând între ei, că pentru învierea morților eu mă judec astăzi de voi.

22. Și auzind acestea Filics, i-a lăsat pre ei, fiindcă mai cu amăruntul știă cele pentru calea aceasta, și a zis: Când Lisie căpitanul se va pogori, voiu înțelege pentru voi.

23. Și a poruncit sutașului să se păzească Pavel, și să aibă odihnă, și pre nimeni să nu opreasca dintr'ai lui de a-i sluji sau a veni la el.

24. Iar după câteva zile venind Filics cu Drusilla femeia

18. c. 21, ²². 21. c. 23, ⁶ și 26,
și 28, ²⁰. 23. c. 27, ³.

27. c. 25, ¹⁴ și 25, ⁹.
XXV. 1. 24, ¹, ⁵.

lui asupra lui Pavel, și îl ru-

gau pre el,

3. Cerând har asupra lui,

na să-l trimeată pre el la Ieru-

salim, făcând vicleșug ca să-l

ieșă pre el pre drum.

4. Deci Fist a răspuns, că Pavel să se păzească în Che-

sarul, și el va degrabă să mear-

gu acolo.

5. Deci cei tari întru voi,

nică pogorându-se împreună,

de este ceva rău întru bărbă-

țul acesta, părească-l pre el.

6. Și zăbăvind la ei nu mai

mult decât zece zile, s'a po-

gorit în Chesarie; și a doua

zi șezând la divan a porun-

cit să se aducă Pavel.

7. Și viind el, au stătut îm-

prejurul lui Iudeii carii veni-

neră din Ierusalim, multe și

grele vinuri aducând asupra

lui Pavel, pre care nu le pu-

teau să le dovedească.

8. Răspunzând el: Nici îm-

potriva legei Iudeilor, nici îm-

potriva bisericiei, nici împotri-

va Chesarului am greșit ceva.

9. Iar Fist vrând să facă

plăcere Iudeilor, răspunzând

a zis lui Pavel: Voești să te

9. c. 23, ¹⁴.

16. Către carii am răspuns, că nu este obiceiu la Romani să dea pre vre un om la pierzare, mai înainte până ce n'are de față cel părît pre părâșii lui, și loc de răspuns să-și ia pentru vina sa.

17. Și adunându-se ei aici, nici o zăbavă făcând, a doua zi sezând la judecată, am poruncit să se aducă bărbatul.

18. Pentru carii stând părâșii lui împrejur, nici o vină aduceau dintr'acelea care prepuneam eu:

19. Ci numai niște întrebări pentru a lor credință aveau asupra lui, și pentru un Iisus, oare-care mort, pre care zicea Pavel că este viu.

20. Și nedumerindu-mă eu de întrebarea aceasta, am zis de voește să meargă în Ierusalim, și acolo să se judece pentru acestea.

21. Iar Pavel chiemând să se păzească el la judecata lui Sevastu, am poruncit să se păzească până îl voiu trimite pre el la Chesarul.

22. Iar Agrippa către Fist a zis: Aș fi voit și eu să aud

16. A doua Leg. 17, 4.

19. Luc. 24, 23.

pre acel om. Iar el a zis: mâne vei auzi pre dânsul.

23. Deci a doua zi viind Agrippa și Vernichi cu mare paradă, și întrând în divanul palatului, împreună cu căpitanii și cu bărbații cei mai de frunte ai cetăței, și poruncind Fist să adus Pavel.

24. Și a zis Fist, Agrippa Impărate, și toți bărbații cei ce sănțeți împreună cu noi, vedeti pre acesta, pentru care toată multimea ludeilor mi s'a rugat și în Ierusalim și aici, strigând că nu trebuie să mai trăească el.

25. Iar eu cunoscând că nimic vrednic de moarte el n'a făcut, și el singur chiemând pre Chesarul, am socotit să-l trimet pre el.

26. Pentru care a scrie ceva adevarat domnului n'am. Pentru aceea l-am adus pre el la voi, și mai vârtos înaintea ta, Impărate Agrippa, ca cercetare făcându-se să am ce să scriu.

27. Pentru că fără cuviință mi se pare a fi, să-l trimet legat, și pricinile cele asupra lui să nu le însemnez.

CAPITOLUL XXVI.

Cu întâlnirea lui Pavel despre credința sa cea dupre Iege și chemarea la Evangelie. Agripa socotește că n'are nici o vină.

Iar Agrippa către Pavel a zis: I Poruncește-ți-se ţie să grăbiți singur pentru tine. Atunci Pavel intinzând mâna, a răspuns:

2. Pentru toate care mă părusc ludeii, O împărate Agrippa, mă socotesc pre mine fericit a fi, vrând să răspund înaintea ta astăzi.

3. Mai vârtos, știutor fiind tu de toate cele ale ludeilor obiceiuri și întrebări; pentru aceea mă rog ca cu îngăduință să mă ascultă pre mine.

4. Pre viață mea cea din tinerețe, care din început s'a făcut în neamul meu în Ierusalim, o știu toți ludeii;

5. Știindu-mă pre mine mai dinainte, de vor vreă să mă turisiască, că dupre eresul cel prea cu cercare al legiei noastre am trăit Fariseu.

6. Și acum stau judecându-mă pentru nădeidea făgăduinței cei ce s'au facut că-

tre părinții noștri dela Dumnezeu.

7. La care nădăduresc să ajungă cele douăsprezece seminții ale noastre, neîncetatăziua și noaptea slujind. Pentru această nădejde sănt părît, împărate Agrippa, deludei.

8. Ce lucru necredincios se judecă la voi, dacă Dumnezeu pre morți inviază?

9. Deci mie mi s'a părut, că asupra numelui lui Iisus Nazarineanul trebuia multe împotrivă să fac.

10. Care am și făcut în Ierusalim; și pre mulți din sfinti eu în temniță i-am închis, lăând putere dela arhierei; și când se omorau ei dam hotărâre.

11. Și la toate sinagogurile de multe ori muncindu-i pre ei, ii îndemnam să hulească; și mult turburându-mă asupra lor, ii goniam până și la cetățile cele din afara.

12. Intru care mergând și la Damasc cu putere și cu poruncă dela arhierei.

13. Intru amiază-ză am văzut pre cale, împărate, din cer

XXVI. 5. c. 23, 8; Filip. 3, 5.

6. c. 13, 22; 28, 26; Fac. 3, 15.

7. c. 24, 15.
9. c. 8, 3; 9, 1, s.; 22, 4.

26. 14.

mai mult decât strălucirea soarelui, lumină strălucind împrejurul meu și a celor ce mergeau cu mine.

14. Și toți noi căzând la pământ, am auzit eu glas zicând către mine, și grăind în limba Evreească, Savul, Savul, ce mă gonești? Cu greu și este ție a lovi cu piciorul împotriva boldurilor.

15. Iar eu am zis: Cine ești, Doamne? Iar el al zis: Eu sănt Iisus pre care tu gonești.

16. Ci te scoală, și stai pre picioarele tale; că spre aceasta m'am arătat ție, ca să te alleg slugă și martur, și a celor ce ai văzut, și a celor întru care mă voiu arătă ție;

17. Scoțându-te pre tine de la norod, și dela Neamurile, la care acum te trimet.

18. Să deschizi ochii lor, ca să se întoarcă dela intuneric la lumină, și dela puterea Satanei la Dumnezeu, ca să ià ertare păcatelor, și soartă între sfinti prin credința cea întru mine.

19. Pentru aceea, împărate

16. c. 22, 18. 18. Is. 35, 5; Efes. 1, 18; c. 20, 22; Colas. 1, 12. 17. Gal. 1, 16.

FAPTELE

26. 25.

Agrippa, nu m'am făcut neascultător vedeniei cerești.

20. Ci celor din Damasc întâi, și din Ierusalim, și din toată țara Iudeei, și Neamurilor, am mărturisit să se pocăiască și să se întoarcă la Dumnezeu, făcând lucruri vrednice de pocăință.

21. Pentru aceasta Iudeii prințându-mă în biserică, se ispitiau să mă omoare.

22. Iar dobândind ajutorul cel dela Dumnezeu, până în ziua aceasta stau, mărturisind la mic și la mare, nimic grăind afară de cele ce și proprocii au prorocit că vor să fie și Moisi.

23. Că va pătimi Hristos, că el întâi din învierea morților, lumină va vesti norodului și Neamurilor.

24. Și acestea el răspunzând, Fis! cu mare glas a zis: Ești nebun, Pavle, carteala cea multă te duce la nebunie.

25. Iar el a zis: Nu sănt nebun, puternice Fiste; ci ale adevărului și ale înțelepcii nei cuvinte grăesc.

20. c. 9, 26. 21. c. 21, 30. 22. Luc. 24, 41. 23. I Cor. 15, 20; Col. 1, 18; Apoc. 1, 5.

26. 26.

FAPTELE

27. 6.

26. Că știe pentru acestea, împăratul, către care și îndrăznind grăesc: că nu socotește a fi ceva dintr'acestea neștiut lui; că nu s'a făcut în unghiu aceasta.

27. Crezi, împărate Agrippa, pre proroci? Știu că crezi.

28. Iar Agrippa către Pavel a zis: Cu puțin de nu mă pleci să fiu creștin.

29. Iar Pavel a zis: Așî pofti dela Adramit, vrând să mergem pre lângă locurile Asiei, am purces; fiind cu noi Aristarh, Machedoneanul din Tessalonici.

30. Și acestea zicând el, s'a sculat împăratul, și domnul, și Vernichi, și cei ce sădeau împreună cu ei;

31. Și depărtându-se, grăiu unul către altul, zicând: Nimic vrednic de moarte sau de legături face omul acesta.

32. Iar Agrippa a zis lui Fis! Se putea slobozi omul acesta, de n'ar fi chemat pre Chesarul.

CAPITOLUL XXVII.

Pavel călăorește cu multe primejdii la Roma. Indemnări pentru nădejdea măntuirii. Stricarea corăbiei.

Iar după ce s'a judecat că să mergem noi în Italia, dădu pre Pavel și pre alții oarecare legăți unui sutaș anume Iulie, din ceata Sevestienească.

2. Și intrând într'o corabie dela Adramit, vrând să mergem pre lângă locurile Asiei, am purces; fiind cu noi Aristarh, Machedoneanul din Tessalonici.

3. Și a doua zi am venit în Sidon. Și cu iubire de oameni arătându-se Iulie către Pavel, i-a dat voe să meargă pre la prietenii să dobândească purtare de grijă.

4. Și de acolo purcezând, am venit subt Chipru, pentru că vânturile erau împotrivă.

5. Și trecând marea Chilchiei și a Pamfiliei, am venit în Mira Lichiei.

6. Și acolo astănd sutașul o corabie din Alexandria mergând în Italia, ne-a băgat pre noi într'insa.

XVII. 2. c. 19, 29 și 20, 4.

7. Si in multe zile văslind cu zăbavă, și abia sosind lângă Cnid, nelăsându-ne pre noi vântul, am trecut pre subt Crit, alătarea cu Salmona;

8. Si de abia trecând, am venit la un loc ce se chemă Limanuri bune; de care era aproape cetatea Lasia.

9. Si multă vreme trecând, si fiind mergerea corabiei cu primejdie, pentru că și postul trecuse, ii sfătuia pre ei Pavel.

10. Zicându-le lor: Bărbaților, văd că cu necaz și cu multă pagubă, nu numai a povărei și a corabiei, ci și a sufletelor noastre, va să fie mergerea corabiei.

11. Iar sutașul pre cârmaciu și pre căpitanul corabiei ascultă mai mult, decât cele ce grăia Pavel.

12. Si nefiind limanul bun de ernat, cei mai mulți răceau sfat să se ducă de acolo, ca de ar putea să ajungă săerneze în Finica, limanul Critului, care cauță spre Liva și spre Hor¹⁾.

13. Si suflând austrul, pă-

9. II Cor. 11, 25, 26.

¹⁾ Adeca spre vântul de sud-vest și nord-vest.

rându-le lor că vor dobândi voea sa, plecând, au văslit pre marginile Critului.

14. Iar nu după multă vreme s'a întărâtat asupra lui un vânt vîforător, ce se chiamă Evroclidon.

15. Si răpindu-se corabiea, și neputând merge împotriva vântului, slobozindu-ne după valuri ne purtam.

16. Si trecând un ostrov oare-care ce se chiemă Claudiabia am putut prinde luntrea.

17. Care trăgându-o în corabie ajutorințe întrebuițau încingând corabiea; și temându-se să nu cază în Sirt, slobozind vatrele aşa se purtau.

18. Si fiind noi foarte împresurăti de viscol, a doua zi au făcut lepădare din corabie;

19. Si a treia zi noi cu mânilile noastre am lepădat uineltele corabiei.

20. Si nici soarele nici stelele arătându-se în multe zile, și vîfor nu puțin fiindu-ne asupră, se luase deacia, toată nădejdea de a ne mântuî noi.

21. Si multă flămânzie fiind, atunci stând Pavel în mijlocul lor, a zis: Se cădea, și

bărbaților, ascultându-mă premine, să nu fi purces din Crit, și să fi căstigat necazul acestui și paguba.

22. Si acum vă îndemn pre voi să aveți voe bună; că pe nici unui suflet nu va fi dintru voi, fără numai corabiei.

23. Că mi-a stătut înainte într'această noapte îngerul lui Dumnezeu, al căruia sănt eu, și căruia slujesc,

24. Zicând: Nu te teme, Pavel; înaintea Chesarului îți se cade să stai; și iată, îți-a dăruit tîie Dumnezeu pre toți cei ce sănt în corabie cu tine.

25. Drept aceea, fiți cu bună nădejde, bărbaților; că cred lui Dumnezeu, că aşa va fi precum mi s'a zis mie.

26. Si într'un ostrov oarecare este să cădem noi.

27. Si dacă s'a împlinit a patrasprezece noapte, purtându-ne noi cu corabiea în marea Adriei, pre la miezul nopței le păreă corăbierilor că se apropie la vre o margine;

28. Si slobozind măsura, au aflat stânjini douăzeci; și puțin de acolea trecând, și ja-

răși măsurând, au aflat stânjini cincisprezece.

29. Si temându-se ca nu cumva în locuri prundoase să cază, aruncând patru anghire despre cărma corabiei, se rugau să se facă ziua.

30. Iar corăbierii căutând să fugă din corabie, și slobozind luntrea în mare, cu prilej ca acela, ca cum ar vrea despre pisc să sloboziască anghirele.

31. Zis-a Pavel sutașului și ostașilor: De nu vor rămâne aceaștia în corabie, voi nu vă veți putea mântui.

32. Atunci au tăiat ostașii funile luntrei, și o au lăsat să cază.

33. Iar până când vrea să se facă ziua, Pavel rugă pre toți să mănânce bucate, zicând: Patrusprezece zile sănt astăzi de când n'ați mâncați, așteptând și nimic gustând.

34. Pentru aceea vă rog pre voi să mâncați; că aceasta este spre mântuirea voastră; că nici unuia din voi păr din cap nu va cădeà.

35. Si zicând acestea, și lănd pâne, a multămit lui Dum-

34. Mat. 10, 10; Luc. 21, 18.

nezeu înaintea tutulor; și frângând, a început a mâncă.

36. Si voe bună toți făcând, au luat și ei de au mâncat.

37. Si eram în corabie de toți, suflete două sute și șaptezeci și sease.

38. Si săturându-se de bucate, au ușurat corabiea, aruncând grâu în mare.

39. Si dacă s'a făcut ziua, pământul nu-l cunoșteau; iar vedea de departe un săn ce avea țermuri, la care se sfatuiau, de ar fi cu puțință, să scoată corabiea.

40. Si trăgând afară anghiele, au slobozit pre mare, și împreună slabind funiile cărmelor, și ridicând vetrila cea mică după vântisorul care suflă, trăgeau spre țarmuri.

41. Si căzând într'un loc dintre două mări s'a înfipăt corabiea; și piscul d'inainte s'a împlânat și stă neclătit, iar partea dinapoi se rumpea de sila valurilor.

42. Iar ostașii au făcut sfat să omoare pre cei legați, ca să nu înoate cineva și să scape.

43. Iar sutașul, vrând să ferescă pre Pavel, a opri sfatul lor; și a poruncit ca cei ce

vor putea să înoate, sărind mai întâiu, să iasă la pământ;

44. Iar ceilalți, unii pre scânduri, alții pre alt ceva din corabie. Si aşa s'a făcut de au scăpat toți la uscat.

CAPITOLUL XXVIII.

Pavel ieșă în ostrivul Melit, unde face minuni. Ajunge la Roma, unde cuvintează Iudeilor.

Si dacă au scăpat, atunci au cunoscut că se chieamă ostrivul Melit.

2. Iar varvarii au făcut nu puțină milă cu noi; că făcând foc, ne-au priimit pre noi pre toți, pentru ploaea și frigul ce era.

3. Si strângând Pavel găjeje multe, și puindu-le în foc, esind o viperă din căldură, s'a apucat de mâna lui.

4. Si dacă au văzut varvarii spânzurând viperă de mâna lui, ziceau unul către altul. Cu adevărat ucigaș este omul acesta, care măntuindu-se din mare, judecata lui Dumnezeu nu l-a lăsat să trăiască.

*XXVIII. 1. c. 27, 26.
2. II Cor. 11, 27.*

5. Deci el scuturând viperă în foc, nici un rău n'a pătimit.

6. Iar ei așteptau să se umble el, sau să cază de pripă mort; și așteptând ei mult, și vîzând că nu se făcuse nici un rău întru el, întorcându-se, și ziceau că este Dumnezeu.

7. Si împrejurul locului acelui erau satele mai marelui ostrivului, anume Poplie; cărele primindu-ne pre noi, trei zile cu omenie ne-a ospătat.

8. Si s'a întâmplat de zacea tatăl lui Poplie, fiind cuprins de friguri și de urdinare cu sânge; către care intrând Pavel, și rugându-se, puindu-și mâinile pre el, l-a vindecat.

9. Si aceasta făcându-se, și alții carii aveau boale în ostrivul acela veniau și se vindecau;

10. Carii și cu multă cinste ne-au cinstiți pre noi; și când am purces noi, ne-au pus cele ce erau de trebuință.

11. Si după trei luni ne-am pornit cu o corabie Alexandrinească, ce ernase în ostriv, care era cu semnul Diocurilor.

5. Marc. 16, 18. 8. Mat. 8, 14.

12. Si sosind în Siracusa, ne-am zăbăvit acolo trei zile.

13. Si de acolo încungiuând, am venit în Righia; și preste o zi suflând austral, a doua zi am venit în Potioli;

14. Unde aflat într-o zonă ne-aurăgat de ne-am zăbăvit la ei șapte zile; și aşa am venit în Roma.

15. Si de acolo frații auzind cele pentru noi, au esit într-un intimpinarea noastră până la forul lui Appie, și la Tritaverne; pre carii văzându-i Pavel, și mulțumind lui Dumnezeu, a luat îndrăzneala.

16. Iar dacă am venit în Roma, sutașul a dat pre cei legați voivodului oastei; iar lui Pavel i s'a dat voe să petreacă deosebi cu ostașul cel ce îl păză pre el.

17. Si a fost, după trei zile, a chemat Pavel pre cei mai mari ai Iudeilor, și adunându-se ei, a zis către dânsii: Bărbați, frați, eu nimic împotriva norodului făcând, sau obiceiurilor părintești, legat fiind în Ierusalim m'am dat în mâinile Romanilor.

18. Carii, judecându-mă voi să mă sloboziască, pen-

trucă nici o vină de moarte eră întru mine.

19. Iar grăindu-mi Iudeii împotrivă, am fost silit a chemă pre Chesarul; nu că așă avea întru ceva a părî pre neamul meu.

20. Deci pentru această prină v' am chemat pre voi, să vă văd, și să vorbesc cu voi; că pentru nădejdea lui Israîl cu acest lanț sănt legat.

21. Iar ei către dânsul a zis: Noi nici cărți pentru tine am luat din Iudeea, nici viind cineva din frați ne-a spus, sau a grăit ceva rău pentru tine.

22. Ci ne rugăm să auzim dela tine socotelile ce ai; că de erezul acesta, știm noi că pre tutindenea împotrivă i se zice.

23. Și rânduindu-i lui zi, au venit la dânsul la gazdă mai mulți; cărora mărturisind le spunea de împărăția lui Dumnezeu, dovedindu-le lor cele pentru Iisus, din legea lui Moisi și din proroci, de dimineața până seara.

24. Și unii credeau cele ce se ziceau, iar alții nu credeau.

25. Și neunindu-se ei unul

23. c. 26, 22. 24. c. 17, 4.

cu altul, s'au dus, zicând Pavel un cuvânt: Bine a grăit Duhul Sfânt prin prorocul Isaia către părinții noștri.

26. Zicând: Mergi la norodul acesta, și zi: Cu auzul veți auzi, și nu veți înțelege; și privind veți privi, și nu veți vedea;

27. Că s'a ingroșat inima norodului acestuia, și cu urechile greu au auzit, și ochii lor și-au închis; ca nu cumva să vază cu ochii, și cu urechile să auză, și cu inima să înțeleagă, și să se întoarcă, și să-i vindec pre ei.

28. Drept aceea, cunoscut să vă fie vouă, că Neamurilor s'a trimis mântuirea lui Dumnezeu, și ei vor auzi.

29. Și acestea zicând el, au eşit Iudeii, multă prigonire având între dânsii.

30. Și a petrecut Pavel doi ani, deplin cu a sa cheltuială, și priimă pre toți carii veniau către el.

31. Propoveduind împărățiea lui Dumnezeu, și învățând cele ce sănt pentru Domnul Iisus Hristos, cu toată îndrăzniala, fără opriala.

26. Is. 6, 9, 10; Luc. 8, 10.
28. c. 13, 39, 46; Ps. 17, 48.

EPISTOLIEA

SFÂNTULUI APOSTOL PAVEL
CEA CĂTRE ROMANI

CAPITOLUL I.

Invațătura Evangeliei despre cei ce viețuiesc afară de darul lui Dumnezeu și în dar. Nădejdea și viața cea duhovnicescă. Judecata nemuritorilor că nu păresc lega firei.

Pavel, sluga lui Iisus Hristos, chiamat apostol, rânduit spre evanghelia lui Dumnezeu.

2. Care mai înainte a săgădui-o prin prorocii săi întru sfinte scripturi,

3. Pentru Fiul său Iisus Hristos, Domnul nostru, cel ce s'a născut din sămânța lui David dupre trup;

1. Fapt. 9, 15; Gal. 1, 5.
2. Tit. 1, 2. II Timot. 2, 8.

4. Care s'a hotărât Fiul lui Dumnezeu întru putere, dupre duhul sfințeniei, dintru invierea din morți a lui Iisus Hristos, Domnul nostru.

5. Prin care am luat darul și apostoliea, spre ascultarea credinței întru toate neamurile, pentru numele lui:

6. Intre carii sănțeți și voi chieamați ai lui Iisus Hristos:

7. Tuturor celor din Roma, iubijilor lui Dumnezeu, celor chieamați sfinți: dar vouă și pace dela Dumnezeu Tatăl nostru, și dela Domnul Iisus Hristos.

8. Intăiu dar, mulțumesc Dumnezeului meu prin Iisus

4. Ioan 10, 36; Evr. 1, 5. 7. I Cor. 1, 2. 8. I Cor. 1, 4; Tes. 1, 2.

trucă nici o vină de moarte eră întru mine.

19. Iar grăindu-mi Iudeii împotrivă, am fost silit a cheamă pre Cesarul; nu că aşa avea întru ceva a pără pre neamul meu.

20. Deci pentru această pricina v' am chemat pre voi, să vă zăd, și să vorbesc cu voi; că pentru nădejdea lui Israîl cu acest lanț sănt legat.

21. Iar ei către dânsul a zis: Noi nici cărti pentru tine am luat din Iudeea, nici viind cineva din frați ne-a spus, sau a grăit ceva rău pentru tine.

22. Ci ne rugăm să auzim dela tine socotelile ce ai; că de eresul acesta, știm noi că pre tutindenea împotrivă i se zice.

23. Și rânduindu-i lui zi, au venit la dânsul la gazdă mai mulți; cărora mărturisind le spunea de împărația lui Dumnezeu, dovedindu-le lor cele pentru Iisus, din legea lui Moisi și din proroci, de dimineața până seara.

24. Și unii credeau cele ce se ziceau, iar alții nu credeau.

25. Și neunindu-se ei unul

23. c. 26, 22. 24. c. 17, 4.

cu altul, s'au dus, zicând Pavel un cuvânt: Bine a grăit Duhul Sfânt prin prorocul Isaia către părinții noștri.

26. Zicând: Mergi la norodul acesta, și zi: Cu auzul veți auzi, și nu veți înțelege; și privind veți privi, și nu veți vedea;

27. Că s'a ingroșat inima norodului acestuia, și cu urechile greu au auzit, și ochii lor și-au închis; ca nu cumva să vază cu ochii, și cu urechile să auză, și cu inima să înțeleagă, și să se întoarcă, și să-i vindec pre ei.

28. Drept aceea, cunoscut să vă fie vouă, că Neamurilor s'a trimis mântuirea lui Dumnezeu, și ei vor auzi.

29. Și acestea zicând el, au eșit Iudeii, multă prigoniere având între dânsii.

30. Și a petrecut Pavel doi ani, deplin cu a sa cheltuială, și priimiile pre toți carii veniau către el.

31. Propoveduind împărație lui Dumnezeu, și învățând cele ce sănt pentru Domnul Iisus Hristos, cu toată îndrăzniala, fără opriala.

26. Is. 6, 9, 10; Luc. 8, 10.

28. c. 13, 39; 46; Ps. 17, 48.

EPISTOLIEA SFÂNTULUI APOSTOL PAVEL CEA CĂTRE ROMANI

CAPITOLUL I.

Invățătura Evangeliei despre cei ce viațește afară de darul lui Dumnezeu și în dar. Nădejdea și viața cea duhovnică casă. Judecata neamurilor că nu păzesc legea firei.

 Pavel, sluga lui Iisus Hristos, chiamat apostol, rânduit spre evanghelia lui Dumnezeu.

2. Care mai înainte a făgăduit-o prin prorocii săi întru sfinte scripturi,

3. Pentru Fiul său Iisus Hristos, Domnul nostru, cel ce s-a născut din sămânța lui David dupre trup;

1. 1. Fapt. 9, 15; Gal. 1, 5.

2. Tit. 1, 2. 3. Il Timot. 2, 8.

4. Care s'a hotărât Fiul lui Dumnezeu întru putere, dupre duhul sfințeniei, dintru invierea din morți a lui Iisus Hristos, Domnul nostru.

5. Prin care am luat darul și apostoliea, spre ascultarea credinței întru toate neamurile, pentru numele lui:

6. Intre carii sănăti și voi chieamați ai lui Iisus Hristos:

7. Tuturor celor din Roma, iubitorilor lui Dumnezeu, celor chieamați sfinți: dar vouă și pace dela Dumnezeu Tatăl nostru, și dela Domnul Iisus Hristos.

8. Întăiu dar, mulțumesc Dumnezeului meu prin Iisus

4. Ioan 10, 30; Evr. 1, 5. 7. I Cor. 1, 2. 8. I Cor. 1, 4; Tes. 1, 2.

Hristos pentru voi toți, căci credința voastră se vestește în toată lumea.

9. Că martur îmi este mie Dumnezeu, căruia slujesc cu duhul meu întru evangheliea Fiului lui, că neîncetă fac pomenire de voi;

10. Totdeauna întru rugăciunile mele rugându-mă, că doară când-va bine mi s'ar întâmplă cu voia lui Dumnezeu ca să vin la voi.

11. Că doresc să vă vad pre voi ca să vă dau vouă ceva dar duhovnicesc spre înțărirea voastră;

12. Și aceasta este, ca să mă măngâiu împreună cu voi prin credința cea d'impreună a voastră și a mea.

13. Și nu voiu să nu știți voi, fraților, că de multe ori am gândit ca să vin la voi, și am fost oprit până acum, ca să am ceva roadă și întru voi, precum și întru celelalte Neamuri.

14. Că Ellinilor și Varvarilor, înțeleptilor și neînțeleptilor dator sănt.

9. Filip. 1, 5. 10. Efes. 1, 16.
11. c. 15, 23, 32; Fapt. 28, 21.
12. II Petr. 1, 1. 13. I Tes. 2, 18.

15. Așijderea, căt este după a mea osârdie și voină celor din Roma să vă bine vestesc.

16. Că nu mă rușinez de evangheliea lui Hristos: că puterea lui Dumnezeu este spre mantuire tot celui ce crede; Iudeului mai întâi, și Ellinului.

17. Că dreptatea lui Dumnezeu întru dânsa se descoperă din credință în credință: precum este scris: Iară dreptul din credință va fi viu.

18. Pentru că se descoperă mânia lui Dumnezeu din cer preste toată păgânătatea și nedreptatea oamenilor, carii țin adevărul întru nedreptate.

19. Pentru că este cunoscut a lui Dumnezeu arătat este întru dânsii; că Dumnezeu le-a arătat lor.

20. Pentru că cele nevăzute ale lui dela zidirea lumiei, din săpturi socotindu-se, se vad, și veșnică puterea lui și Dumnezeirea; ca să fie ei fără de răspuns.

21. De vreme ce cunoșcând pre Dumnezeu, nu ca pre

16. Ps. 39, 12; Ps. 118, 44; I Cor. 1, 18, 24; Evr. 4, 12. 17. c. 3, 21, 8; Avac. 2, 4; Ioan 3, 33; Gal. 3, 11; Evr. 10, 39. 19. Fapt. 14, 15. 21. Efes. 4, 18.

Dumnezeu l-au slăvit, sau i-au mulțumit; ci s'au făcut înzadarnici întru cugetele sale, și s'a întunecat înima lor cea neînțelegătoare.

22. Zicându-se pre sine a fi înțelepti, au nebunit,

23. Și au mutat slava lui Dumnezeu celui nestricăios întru asemănarea chipului omului celui stricăios, și al paserilor, și al celor cu patru picioare, și al celor ce se tărcăsc.

24. Pentru aceea i-a și dat Dumnezeu pre ei întru posibile inimilor lor în necurăție, ca să se spurce trupurile lor întru sineși.

25. Carii au mutat adevărul lui Dumnezeu întru minciună, și au cinstit și au slujit săpturei în locul Făcătorului, care este binecuvântat în veci. Amin.

26. Pentru aceea i-a dat pre ei Dumnezeu întru patimi de ocară: că și muierile lor și-au schimbat rânduiala cea firească întru ceea ce este împotriva firei:

22. I Cor. 1, 20; Ier. 10, 14. 23. A doua Leg. 4, 15. 24. Ps. 80, 11; Fapt. 14, 16; II Cor. 11, 31; Ps. 105, 20. 26. Lev. 18, 23; I Cor. 6, 9.

27. Așjderea și bărbații, lăsând cea dupre fire rânduială a părței semeești, s'au aprins întru pofta lor unul spre altul; bărbați cu bărbați rușinea lucrându-o, și răsplătirea ce li se cădea a rătăcirei lor, întru sineși luându-o.

28. Și precum n'au cercat ei a avea pre Dumnezeu întru cunoștință, aşa i-a dat pre ei Dumnezeu întru minte neîscusită, a face cele ce nu se cade;

29. Plini fiind de toată nedreptatea, de curvie, de vicleenie, de lácomie, de răutate; plini de pismă, de ucidere, de sfidă, de înșelăciune, de nărvări rele;

30. Șoptitori, grăitorii de rău, urătorii de Dumnezeu, ocărători, semetji, trufași, aflători de rele, neascultători de părinți,

31. Neînțelegători, nestortorici întru așezământuri, fără dragoste, neîmpăcați, nemilostivi;

32. Carii dreptatea lui Dumnezeu știind, cum că cei ce fac unele ca acestea vrednici de moarte sănt, nu numai fac

29. Gal. 5, 19; I Cor. 6, 9; II Cor. 12, 20; Efes. 5, 5; II Tim. 3, 2.

2. 1.

ROMANI

2. 14.

acestea, ci încă și binevoesc cu cei ce le fac.

CAPITOLUL II.

Judecata ce se aduce asupra lui Israël că nu păzește legea.

Pentru aceea fără de răspuns ești, O omule, tot cel ce judeci; căci întru ce judeci pre altul, pre tine însuți te osândești; că aceleași faci, cel ce judeci.

2. Si știm că judecata lui Dumnezeu este dupre adevăr asupra celor ce fac unele ca acestea.

3. Si oare socotești aceasta, o omule, cel ce judeci pre cei ce fac unele ca acestea, și tu însuți aceleași faci, că vei scăpa de judecata lui Dumnezeu?

4. Sau au nu bagi seamă de bogățiile bunătăței lui, și de îngăduința, și de îndelungă răbdarea lui; necunoscând că bunătatea lui Dumnezeu te aduce la pocăință?

5. Ci dupre împietrirea ta și nepoacăta inimă îți aduniție mânie în ziua mâniei și a descoperirii dreptei judecății a lui Dumnezeu;

H. 1. Mat. 7, 2.

— 348 —

6. Care va răsplăti fie-cărui dupre faptele lui:

7. Celor ce prin răbdarea lucrului bun caută slavă și cinste și nestricăciune, viață veșnică.

8. Iar celor prigonitori, cari se pun împotriva adevărului, și se supun nedreptăței, mânie și urgie,

9. Necaz și strămtorare preste tot sufletul omului celui săcător de rău, al ludeului mai întâi, și al Elinului;

10. Iar slavă, și cinste, și pace, tot celui ce face binele, ludeului mai întâi; și Ellinului;

11. Că nu este săfărnicie la Dumnezeu.

12. Căci căți fără de lege au greșit, fără de lege vor și peri; și căți în lege au greșit prin lege se vor judeca;

13. Că nu au zorii legei sănt drepti la Dumnezeu, ci săcătorii legei se vor îndrepta.

14. Căci când Neamurile, cele ce n'au lege, din fire fac ale legei, aceia lege neavând, ei singuri își sănt lege;

6. Ps. 61, ¹¹; Is. 40, ¹⁰; Ier. 17, ¹⁰; Mat. 16, ²⁷; I Cor. 3, ⁸; II Cor. 5, ¹⁰.

8. Filip. 1, ¹⁶; H. Fapt. 10, ²⁴; Efes. 6, ⁹, s. 13. Iac. 1, ²².

2. 15.

ROMANI

2. 29.

15. Cartii arată fapta legei scrisă întru inimile sale, împreună mărturisindu-le lor cunoștința lor, și cugetele lor întru sine părându-se sau și dându-și răspuns de îndrepătare;

16. In ziua când va judeca Dumnezeu cele ascunse ale oamenilor dupre evanghelia mea prin Iisus Hristos.

17. Iată, tu te numești Iudeu, și te odihnești în lege, și te lauzi întru Dumnezeu.

18. Si cunoști voea lui, și alegi cele de folos, fiind învățat din lege;

19. Si te nădăjduești a fi povățuitor orbilor, lumină celor dintru intuneric,

20. Indreptător celor fără de minte, învățător pruncilor, având închipuirea științei și a adevărului în lege.

21. Deci cel ce înveți pre altul, pre tine nu te înveți? cela ce propovăduiești să nu fure, furi?

22. Cela ce zici să nu prea curvească, prea curvești? cela ce urăști idolii, furi cele sfinte?

15. Evr. 8, ¹⁰; Rom. 9, ¹.

16. Mat. 26, ¹¹; 18. Filip. 1, ¹⁰.

21. Mat. 21, ¹—⁴.

23. Cela ce te lauzi în lege prin călcarea legei necinstești pre Dumnezeu?

24. Că numele lui Dumnezeu pentru voi se hulește întru Neamuri, precum este scris.

25. Că tăerea împrejur fosete, dacă faci legea; iar dacă ești călcător de lege, tăerea ta împrejur, netăere împrejur să facut.

26. Drept aceea de va păzi netăerea împrejur îndreptările legei, au nu se va socotii netăerea lui împrejur în loc de tăere împrejur?

27. Si va judeca netăerea împrejur cea de fire, plinind legea, pre tine care prin slovă și prin tăerea împrejur, ești călcător de lege.

28. Că nu cel din afară arătat este Iudeu; nici cea din afară în trup este tăere împrejur;

29. Ci cel întru ascuns, acela este Iudeu; și tăerea împrejur este cea a înimei, întru duhul, iar nu prin slovă; a cărui laudă nu este dela oameni, ci dela Dumnezeu.

24. Is. 52, ⁵; I Tim. 6, ¹.

25. I Cor. 7, ¹⁹.

— 349 —

CAPITOLUL III.

Apostolul amenință cu judecata lui Dumnezeu. Iudeii se laudă în deșert cu legea și lăarea imprejur, căci mândruirea este prin har.

Ce este dar mai mult Iudeului? sau care este folosul tăerei imprejur?

2. Mult în tot chipul; întâiu, că lor s'au încredințat cuvintele lui Dumnezeu.

3. Că ce este dacă n'au crezut unii? au doară necredința lor va face netrebnică pre credința lui Dumnezeu?

4. Să nu fie; ci fie Dumnezeu adevărat, și tot omul mincinos; precum este scris, Ca să te îndrepezi întru cuvintele tale, și să biruești când vei judecă tu.

5. Și de vreme ce nedreptatea noastră adevereaază pre dreptatea lui Dumnezeu, ce vom zice? Au doară nedrept este Dumnezeu care aduce mânia? (Ca un om grăesc).

6. Să nu fie; că atuncea în ce chip va judecă Dumnezeu lumea?

7. Că de vreme ce adevărul lui Dumnezeu întru a mea

III. 2. Fapt. 9, _{ss.} 4. Ps. 50, _{6.}

minciună a prisosit spre slava lui; drept ce încă și eu ca un păcătos mă judec?

8. Și nu, (precum săntem huliți, și precum zic unii că grăim noi): Să facem cele rele, ca să vie cele bune? a căror osândă dreaptă este.

9. Ce dar? întrecem pre ei? Nici de cum; pentru că mai înainte am vinuit și pre ludei și pre Ellini, că toți subt păcat sănt;

10. Precum este scris: Nu este drept nici unul;

11. Nu este cel ce înțelege, nu este cel ce caută pre Dumnezeu.

12. Toți s'au abătut, împreună netrebnici s'au făcut; nu este cel ce face bunătate, nu este până la unul.

13. Groapă deschisă gâtellejul lor; cu limbele lor vicleniau; venin de aspidă sub buzele lor;

14. A căror gură de bles-tem și de amărciune este plină.

15. Grabnice sănt picioarele lor a vârsă sânge;

8. c. 6, ₁₁, 2. 9. Gal. 3, ₂₂.

10. Ps. 13, ₃; 13. Ps. 5, ₁₀.

14. Ps. 9, ₂₈; 15. Is. 59, ₇.

10. Sfârâmare și nevoie întru căile lor.

17. Și calea păcei n'au cunoscut.

18. Nu este frica lui Dumnezeu înaintea ochilor lor.

19. Iar știm că căte zice legen, color ce sănt în lege zice: ca totă gura să se astupe, și vinovată să fie toată lumea lui Dumnezeu.

20. Pentru că din faptele legelui nu se va îndreptă nici un trup înaintea lui; că prin lege este cunoștința păcatului.

21. Iar acum afară de lege dreptatea lui Dumnezeu s'a arătat, fiind mărturisită de lege și de proroci;

22. Dreptatea lui Dumnezeu prin credința lui Iisus Hristos la toți și preste toți cei ce cred; că nu este osebire.

23. Pentru că toți au păcatul, și se lipsesc de slava lui Dumnezeu;

24. Caruși se îndrepează într-o harul lui prin răscumpărarea conu întru Hristos Iisus;

18. Ps. 36, ₁; 19. Ps. 106, ₄₂;

10. Ps. 142, ₁; Gal. 2, ₁₆.

11. Ioan 5, ₄₀; 22. c. 10, ₁₂.

14. Iacob. 2, ₁.

25. Evr. 4, ₁₀; I Ioan 2, ₂.

27. c. 2, ₁₇, ₂₃. 28. Gal. 2, ₁₆.

29. c. 10, ₁₂; Efes. 4, ₆.

31. Mat. 5, ₁₁; 18, ₁₉.

— 351 —

23. Pre care l-a rânduit Dumnezeu curățire prin credință întru sângele lui, spre arătarea dreptăței lui pentru erarea păcatelor celor mai înainte făcute.

26. Intru multă răbdarea lui Dumnezeu; spre arătarea dreptăței lui în vremea de acum; ca să fie el drept, și îndreptând pre cel ce este din credința lui Iisus.

27. Deci unde este lauda? S'a încluat. Prin care lege? a faptelor? Nu; ci prin legea credinței.

28. Socotim dar că cu credință se va îndreptă omul fără faptele legei.

29. Au doară Dumnezeu este al Iudeilor numai? iar nu și al Neamurilor? Adevărat, și al Neamurilor;

30. Căci unul este Dumnezeu, care va îndreptă tăerea imprejur din credință, și netăerea imprejur prin credință.

31. Deci au doară stricăm legea prin credință? Să nu fie; ci întărim legea.

CAPITOLUL IV.

Avraam chip și pildă despre indreptarea prin credință.

Deci ce vom zice că Avram părintele nostru să fie aflat dupre trup?

2. Că de s'a îndreptat Avraam din fapte, are laudă; ci nu la Dumnezeu.

3. Că ce zice scripture? Si a crezut Avraam lui Dumnezeu și s'a socotit lui întru dreptate.

4. Iar celui ce lucrează, plata nu i se socotește dupre dar, ci dupre datorie.

5. Iar celui ce nu lucrează, ci crede întru cela ce îndrep-tează pre cel necredincios, i se socotește credința lui întru dreptate.

6. Precum și David vor-bește despre fericirea omului, căruia Dumnezeu îi socotește dreptatea fără de sapte:

7. Fericiti cărora s'au ertat fără de legile, și cărora s'au acoperit păcatele.

8. Fericit bărbatul, căruia nu-i va socoti Domnul păca-tul.

IV. 3. Fac. 15, 6; Gal. 3, 6. Iac. 2, 23. 7. Ps. 31, 1. s.

necredința ci s'a întărit cu credință, dând slavă lui Dumnezeu;

21. Si adeverit fiindcă ce i-a făgăduit, puternic este a și face.

22. Pentru aceea i s'a și socotit lui spre dreptate.

23. Si nu s'a scris pentru el numai, că i s'a socotit;

24. Ci și pentru noi, că-rora va să ni se socotiască, celor ce credem întru cela ce a sculat pre Iisus Hristos Domnul nostru din morți;

25. Care s'a vândut pentru greșalele noastre, și s'a sculat pentru îndreptarea noastră.

CAPITOLUL V.

Roadele îndreptării prin credință. Adam și Hristos.

Drept aceea, îndreptați fiind din credință, pace avem către Dumnezeu prin Dom-nul nostru Iisus Hristos;

2. Prin care și apropiere am aflat prin credință la darul acesta întru care stăm, și ne laudăm întru nădejdea slaviei lui Dumnezeu.

24. Fap. 2, 24. 25. Is. 53, 12. V. 1. Ioan 16, 33. 2. Efes. 2, 18.

5, 3.

ROMANI

3. Și nu numai, ci ne și lăudăm întru necazuri; știind că necazul răbdare lucrează;

4. Iar răbdarea curățire; iar curățirea, nădejde;

5. Iar nădejdea nu rușinează; că dragostea lui Dumnezeu s'a vărsat întru inimile noastre prin Duhul Sfânt cel ce s'a dat nouă.

6. Pentru Hristos, încă fiind noi neputincioși, în vremea cea cuya încioasă pentru cei necredincioși a murit.

7. Că abia va muri cineva pentru cel drept; că pentru cel bun poate și îndrăznește cineva a muri.

8. Și întărește Dumnezeu dragostea sa spre noi, că încă păcătoși fiind noi, Hristos pentru noi a murit.

9. Cu mult mai vârtos dar acum, îndreptați fiind cu săngele lui, ne vom mântui printreinsul de mânie.

10. Că de vreme ce fiind noi vrăjmași, ne-am împăcat cu Dumnezeu prin moartea Fiului lui, cu mult mai vâr-

3. Iac. 1, ⁵, s. 5. Evr. 6, 18, ¹⁹; I Petr. 3, ¹⁸. 7. Ioan 15, ¹³.
8. Ioan 3, ¹⁶.

5, 16.

ROMANI

tos fiind împăcați, ne vom mântui întru viața lui.

11. Și nu numai, ci ne și lăudăm întru Dumnezeu prin Domnul nostru Iisus Hristos, prin care acum împăcarea am luat.

12. Pentru aceea, precum printr'un om a intrat păcatul în lume și prin păcat moartea; și aşa la toți oamenii moartea a trecut, întru acel, prin carele toți au păcătuit;

13. Că până la lege păcatul era în lume; dar păcat nu se socotește, nefiind lege.

14. Ci a împărat moartea dela Adam până la Moisi, și preste cei ce n'au păcătuit dupre asemănarea greșelei lui Adam, care era chip al celui viitor.

15. Ci nu precum greșala, și darul. Că de au murit prin greșala unuia cei mulți, cu mult mai vârtos harul lui Dumnezeu și darul prin harul unui om, Iisus Hristos, întru mulți s'a înmulțit.

16. Și nu precum prin unul ce a păcătuit, este darul că păcatul dintr'unul este spre

12. I Cor. 15, ²¹, s. 13. c. 4, ¹⁵.
14. I Cor. 15, ⁴⁵.

6, 17.

ROMANI

inândire, iar darul din multe greșale spre îndreptare.

17. Că de vreme ce pentru greșala unuia moartea a împărat prin unul; cu mult mai vârtos cei ce au luat prisința harului și a darului dreptatei, vor împărați întru viață prin cel unul, Iisus Hristos.

18. Pentru aceea dar precum prin greșala unuia întru toți oamenii a intrat oinândire; și și prin îndrepătare unuia întru toți oamenii a intrat îndreptarea vieței.

19. Că precum pentru neascultarea unui om, păcătoși s'au făcut cei mulți, și și prin neascultarea unuia, dreptii vor face cei mulți.

20. Însă legea a intrat, ca să se înmulțască greșala. Și unde să înmulțit păcatul, acolo a prisosit harul:

21. Ca precum a împărat păcatul spre moarte, și harul să împărească prin dreptate spre viață veșnică, prin Iisus Hristos Domnul nostru.

20. c. 4, ¹¹ Gal. 3, ¹⁹.
21. c. 6, ¹⁰.

6, 6.

CAPITOLUL VI.

Lucrarea faptelelor bune ce se cuvine se urmeze credinței. Indemnare la viața duhovnicescă.

Ce vom zice dar? Rămâneam în păcat, ca să se înmulțască darul?

2. Să nu fie. Căci cari am murit păcatului, în ce chip încă vom mai fi vîi întru dânsul?

3. Au nu știți, că ori căci întru Iisus Hristos ne-am bolezat, întru moartea lui ne-am bolezat?

4. Impreună cu el ne-am îngropat prin botez întru moarte; ca în ce chip s'a sculat Hristos din morți prin slava Tatâlui, și noi întru înnoirea vieței să umblăm.

5. Că de vreme ce împreună odrăslîți ne-am făcut cu asemănarea morței lui, deci și invierei lui vom fi părtași.

6. Aceasta știind, că omul nostru cel vechiu cu dânsul împreună s'a răstignit, ca să se strice trupul păcatului, ca să nu mai slujim noi păcatului.

VI. 1. Gal. 2, ¹⁷. 2. Gal. 6, ¹⁴.
3. Gal. 3, ²⁷. 4. Col. 2, ¹³; Efes. 4, ²³; Evr. 12, ¹; I Petr. 2, ¹ și 4, ¹².
5. Fil. 3, ¹⁰. 6. Gal. 5, ²⁴.

6, 7.

ROMANI

7. Pentru că cel ce a murit s'a îndreptat de păcat.

8. Că de am murit împreună cu Hristos, credem că vom și via împreună cu dânsul:

9. Știind că Hristos cel ce a inviat din morți nu mai moare; că moartea pre dânsul nu-l mai stăpânește.

10. Că ce a murit, păcatului odată a murit; iar ce viază, viază lui Dumnezeu.

11. Așa și voi socotiți-vă pre voi morți și fi păcatului, și vîi lui Dumnezeu întru Iisus Hristos, Domnul nostru.

12. Să nu împărătească dar păcatul în trupul vostru cel muritor, ca să-l ascultați pre el într-o poftele lui.

13. Nici să vă faceți măduările voastre arme de nedreptate păcatului: ci să vă puneti pre voi înaintea lui Dumnezeu, ca din morți vîi, și măduările voastre arme de dreptate înaintea lui Dumnezeu.

14. Că păcatul pre voi nu vă stăpânește: că nu sănțeți sub lege, ci subt dar.

15. Ce dar? păcătui-vom,

8. II Tim. 2, 11. 12. Fec. 4, 7; Ps. 118, 133. 14. Gal. 5, 18. 15. Ioan 8, 16.

6, 22.

ROMANI

căci nu sănțem subt lege, ci subt dar? Să nu fie.

16. Au nu știți, că celui ce vă dați pre voi robi spre ascultare, robi sănțeți acelui pre care ascultați; sau păcatului spre moarte, sau ascultării spre dreptate?

17. Ci mulțămim lui Dumnezeu, căci ați fost robi păcatului, dar ați ascultat din inimă dupre chipul învățătrrei la care v'ati dat.

18. Și slobozindu-vă de păcat, v'ati făcut robi dreptăței.

19. Omenește grăesc pentru slabiciunea trupului vostru: că precum v'ati făcut măduările voastre roabe necurăției și fără de legei spre fără-de-lege; așa acum să vă faceți măduările voastre roabe dreptăței spre sfîntenie.

20. Căci când erați robi păcatului, erați slobozi de dreptate.

21. Care roadă dar ați avut atunci întru acelea de care acum vă rușinați? că sfârșitul acelora este moartea.

22. Iar acum slobozindu-vă

16. Ioan 8, 34. 18. I Cor. 7, 22.
21. c. 8, 6; Filip. 3, 19.
22. I Petr. 1, 9.

6, 23.

ROMANI

din păcat, și săcându-vă robi lui Dumnezeu, aveți roada voastră spre sfîntenie, iar sfârșitul vieții veșnică.

23. Pentru că plata păcatului este moartea; iar darul lui Dumnezeu este viața veșnică întru Iisus Hristos, Domnul nostru.

CAPITOLUL VII.

Grămda păcatului sub lege. Slăbiciuna fizică omului, impiedicându-l a plini legea, aduce moarte.

Au nu știți, fraților, că celor ce știu legea grăesc, că legen stăpânește pre om în cîntă vreme trăește?

Că femeea cu bărbat, legată este de lege cu bărbatul cătră trăește el; iar de i-a murit bărbatul ei, s'a dezlegat de legea bărbatului.

Dreptaceea, trăindu-i bărbatul ei, preacurvă se chiamă, de vă fi cu alt bărbat; iar de vă fi murit bărbatul ei, sloboză este de lege, a nu fi ea preacurvă, fiind cu alt bărbat.

4. Pentru aceea, frații mei, și voi v'ati omorît legei prin

11. c. 6, 10. 12. I Cor. 7, 22.
11. c. 6, 10, 14. 2. I Cor. 7, 39.
11. Mat. 6, 13.

7, 10.

trupul lui Hristos; ca să fiți voi ai altuia, ai celui ce a inviat din morți, ca să aducem roadă lui Dumnezeu.

5. Căci când eram în trup, patimile păcatelor, cele prin lege lucrau întru măduările noastre, ca să aducă roada morței.

6. Iar acum ne am slobozit de lege, murind noi aceia întru care eram ținuți; ca să slujim întru înnoirea duhului, iar nu întru vechitura slovei.

7. Ce dar vom zice? Au doară legea păcat este? Să nu fie. Ci păcatul nu l-am cunoscut, fără numai prin lege: că și pre poftă nu o aș fi știut, de n'ar fi zis legea: Să nu poftești.

8. Ci pricină luând păcatul prin poruncă, a lucrat întru mine toată pofta. Că fără de lege păcatul era mort.

9. Și eu trăiam fără-de-lege oare-când: iar viind porunca, păcatul a inviat.

10. Iar eu am murit și mi s'a aflat mie porunca, care

5. c. 6, 11. 6. II Cor. 3, 9.
7. Eș. 20, 17. 8. c. 4, 15; Ioan 15, 22. 10. Lev. 18, 5.

eră spre viață, aceasta a fi spre moarte.

11. Că păcatul, luând pri-cină prin poruncă, m'a amă-git, și prin aceea m'a omorât.

12. Drept aceea, legea sfântă este, și porunca sfântă, și dreaptă și bună.

13. Deci oare ce eră bun, mie mi s'a făcut moarte? Să nu fie. Ci păcatul, ca să se arate păcat, prin ce eră bun lucrându-mi mie moarte; ca să se facă preste măsură păcătos păcatul prin poruncă.

14. Căci știm că legea du-hovnicească este; iar eu sunt trupesc, vândut subt păcat.

15. Că ceea ce lucrez, nu știu: că nu care voesc eu, aceasta fac; ci care urăsc, aceea lucrez.

16. Iar de fac aceasta care nu voesc, laud legea că este bună.

17. Iar acum nu eu fac aceea, ci păcatul care lăcuese-întru mine.

18. Pentru că știu că nu lăcuese-întru mine, adecă, în trupul meu ce este bun: că a voi se află la mine; iar a face binele, nu aflu.

14. c. 8, 5. 18. Fac. 6, 5.

19. Că nu fac binele care voesc: ci răul care nu-l voesc, acela fac.

20. Iar de fac aceasta care nu voesc eu, iată nu fac eu aceasta, ci păcatul care lăcuse-întru mine.

21. Aștu, drept aceea, legea mie celui ce voesc să fac binele, că ce este rău la mine se află.

22. Că împreună mă veselesc cu legea lui Dumnezeu dupre omul cel din lăuntru.

23. Dar văd altă lege întru mădulările mele, oștindu-se împotriva legei minței mele, și dându-mă pre mine rob legei păcatului, care este întru mădulările mele.

24. Ticălos om sunt eu! cine mă va izbăvi de trupul morței acesteia?

25. Mulțumesc lui Dumnezeu prin Iisus Hristos Dom-nul nostru. Deci dar eu însumi cu mintea mea slujesc legei lui Dumnezeu; iar cu trupul legei păcatului.

21. Ps. 50, 7. 22. Ps. 1, 2.
23. Gal. 5, 17. 25. 1 Cor. 15, 57.

CAPITOLUL VIII.

Schimbarea patimilor prin viețuirea cu dupre Duh. Măngârea cerșetorii cu arătarea slavei sfintelor. Dragostea către Hristos.

Drept aceea, nici o pedeap-dă nu este acum celor ce sunt întru Hristos Iisus, carii nu umbilă dupre trup, ci dupre Duh.

2. Că legea Duhului vieței intru Hristos Iisus m'a izbăvit de legea păcatului și a morții.

3. Pentru că ceea ce eră cu neputință legei, căci eră slabă prin trup, a săvârșit Dumnezeu înțeleșând pre Fiul său întru semănarea trupului păcatului, și pentru păcat, a oamenit păcatul în trup:

4. Cu îndreptarea legei să ne plinească întru noi, carii nu umbilă dupre trup, ci dupre Duh.

5. Că cei ce sunt dupre trup, veți ale trupului cugeta în iai voi ce sunt dupre Duh, veți ale Duhului.

6. Pentru că cugetul trup-ului este moarte; iar cugetul Duhului viață și pace.

VIII. 1, 6, 3, 11. 3. Fapt. 15, 10;
Filip. 3, 1, 6, c. 6, 11.

7. Pentru că cugetul trup-u lui vrăjmaș este la Dumnezeu: că legei lui Dumnezeu nu se supune, că nici poate.

8. Si cei ce sunt în trup lui Dumnezeu a plăcea nu pot.

9. Iar voi nu suntești în trup, ci în Duh, că Duhul lui Dumnezeu lăcuese-întru voi. Iar de n'are cineva Duhul lui Hri-stos, acela nu este al lui.

10. Iar de este Hristos în-tru voi, trupul dar este mort pentru păcat; iar Duhul viază pentru dreptate.

11. Iar de lăcuese-întru voi Duhul celui ce a sculat pre Iisus din morți, cel ce a scu-lat pre Hristos din morți, va face vii și trupurile voastre cele muritoare, pentru Duhul lui cel ce lăcuese-întru voi.

12. Drept aceea, fraților, da-tori suntem nu trupului, ca să viețuim dupre trup.

13. Că de viețuiri dupre trup, veți să muriți; iar de veții omorii cu Duhul faptele trupului, veți fi vii.

14. Că ori câtă cu Duhul lui Dumnezeu se poartă, a-

7. Iac. 4, 4. 9. 1 Cor. 3, 18.
11. 1 Cor. 6, 14. 13. Gal. 6, 8.
14. Gal. 5, 18.

8, 15.

ROMANI

ceştia sunt fii ai lui Dumnezeu.

15. Pentru că n-aţi luat iarăşi duhul robiei spre temere; ci aţi luat Duhul punerii de fii, întru care strigăm, Avva, Părinte.

16. Însuşi Duhul acesta mărturiseşte dîmpreună cu duhul nostru, că suntem fii ai lui Dumnezeu.

17. Iar de suntem fii, suntem dar şi moştenitori; moştenitori adecă ai lui Dumnezeu, şi împreună moştenitori ai lui Hristos; de vreme ce pătimim împreună cu dânsul, ca să ne şi proslăvим împreună cu dânsul.

18. Că socotesc că nu sunt vrednice pătimirele vremiei de acum de a se asemăna cu slava cea viitoare care va să se descopere întru noi.

19. Pentru că nădejdea zidirei, descoperirea filor lui Dumnezeu aşteaptă.

20. Că deşertăciunei s'a supus zidirea, nu de voie, ci pentru cel ce o a supus.

21. Spre nădejde, că şi sin-

15. Gal. 3, 26 și 4, 6; II Tim. 1, 7.

16. II Cor. 1, 22. 17. Gal. 4, 7;

Fapt. 14, 22. 18. II Cor. 4, 17.

19. Col. 3, 4.

8, 27.

gură zidirea accasta se va slobozi din robia stricăciunei întru slobozenia slavei filor lui Dumnezeu.

22. Căci ştim că toată zidirea împreună suspină şi împreună are durere până acum.

23. Şi nu numai aceia, ci şi noi carii avem pârga Du-hului, şi noi singuri întru noi suspinăni, aşteptând punerea de fii, pre izbăvirea trupului nostru.

24. Că prin nădejde ne am măntuit: însă nădejdea care se vede nu este nădejde: că ceea ce vede cineva, pentru ce o şi nădăjdueşte?

25. Iar dacă ceea ce nu vedem nădăjduim, prin răbdare aşteptăm.

26. Aşijdereea şi Duhul împreună ajutorează nouă întru slabiciunile noastre; pentru că de ce ne vom rugă, precum se cade nu ştim: ci singur Duhul se roagă pentru noi cu suspinuri negraite.

27. Iar cela ce ceară ini-mele ştie ce este cugetul Du-hului, că dupre Dumnezeu se roagă pentru sfinti.

28. II Cor. 5, 2, s.; Luc. 21, 28; Gal. 4, 5.

8, 28.

ROMANI

28. Şi ştim că celor ce iubesc pre Dumnezeu toate li se licrează spre bine, acelora adecă carii dupre voinţă sunt chiemati.

29. Că pre carii mai înainte i-a cunoscut, mai înainte i-a şi hotărît să fie asemenea chipului Fiului său, ca să fie el întâiu născut între mulți frați.

30. Iar pre carii mai înainte i-a hotărît, pre aceştia i-a şi chiemat: şi pre carii i-a chiemat, pre aceştia i-a şi îndreptat: iar pre carii i-a îndreptat, pre aceştia i-a şi prăluit.

31. Ce vom zice dar către acestea? De este Dumnezeu pentru noi, cine este împotriva noastră?

32. Că cel ce nu a crujat pre Fiul său, ci pentru noi toti i-a dat pre dânsul, cum nu împreună cu el şi toate ne va dârui nouă?

33. Cine va pări împotriva aleşilor lui Dumnezeu? Dumnezeu este cel ce îndreptea ză.

34. Cine este cel ce judecă spre pierzare? Hristos este cel

29. Col. 1, 18; Evr. 1, 6.

30. Ioan 3, 16. 34. I Petr. 3, 22.

ce a murit, şi mai ales care a şi inviat, care şi este d'a dreapta lui Dumnezeu, care şi se roagă pentru noi.

35. Cine ne va despărţi pre noi de dragostea lui Hristos? necazul, sau strămtorarea, sau goana, sau foamea, sau golătatea, sau nevoia, sau sabia?

36. Precum este scris: Că pentru tine suntem omorîti toată ziua: socotiu-ne-am ca nişte oi de junghiere.

37. Ci întru acestea toate prea biruim pentru cela ce ne a iubit pre noi.

38. Pentru că încredinţat sunt, că nici moartea, nici viaţa, nici ingerii, nici căpetenile, nici puterile, nici cele de acum, nici cele viitoare.

39. Nici înăltimaea, nici adâncul, nici altă săptură oarecare, nu poate pre noi să ne despărtească de dragostea lui Dumnezeu, care este întru Hristos Iisus Domnul nostru.

35. Ioan 10, 28. 36. Ps. 43, 23;

I Cor. 4, 9; II Cor. 4, 11.

37. 1 Cor. 15, 57. 38. Fil. 1, 6;

II Tim. 1, 12.

— 361 —

CAPITOLUL IX.

Israel cel căzut s'a lepădat. Chemarea neamurilor, Israelul cel adevarat.

Adevărul zic intru Hristos, nu mint, împreună mărturisindu-mi mie cunoștința gândului meu intru Duhul Sfânt.

2. Că întristare mare îmi este mie, și neîncetată durere inimiei mele.

3. Că așă fi poftit eu însumi a fi anatema dela Hristos pentru frații mei, rudele mele dupre trup :

4. Carii sunt Israileni; a căroră este punerea de fi și slava, și așezământurile și punerea de lege, și slujba, și făgăduințele;

5. Ai căroră sunt părinți, și dintru carii este Hristos dupre trup, care este preste toate, Dumnezeu binecuvântat în veci. Amin.

6. Nu se poate să cadă cuvântul lui Dumnezeu. Că nu toți carii sunt din Israîl, aceştia sunt Israîl :

7. Nici, căci sunt sămânța lui Avraam, toți sunt fii: ci,

IX. 1. c. 1, ^{9.} 3. Eș. 32, ^{22.}

6. Numer. 23, ^{19.} Ioan 8, ^{29.}

7. Fac. 21, ^{13.}; Evt. 11, ^{12.}; Gal. 4, ^{28.}

Intru Isaac, a zis, se va numiție sămânță.

8. Adeca: Nu carii sunt fii ai trupului, aceştia sunt fii ai lui Dumnezeu; ci carii sunt fii ai făgăduinței se socotesc intru sămânță.

9. Că al făgăduinței este cuvântul acesta: Intru această vreme voi veni, și va fi Sarei fiu.

10. Si nu numai: ci și Rebecca dintru unul având aşternut, dela Isaac părintele nostru;

11. Că încă nici fiind fiii nașuți, nici săcând ceva bine sau rău, ca cea dupre alegere rânduială a lui Dumnezeu să rămâie, nu din fapte, ci dela cel ce chieamă;

12. I s'a zis ei, că cel mai mare va slujî celui mai mic.

13. Precum este scris: Pre Iacob am iubit, iar pre Isav am urit.

14. Ce dar vom zice? Au doară este nedreptate la Dumnezeu? Să nu fie.

15. Că lui Moisi zice: Voi milui pre care miluesc, și mă

9. Fac. 18, ^{10.} 10. Fac. 25, ^{21.}

12. Fac. 25, ^{13.} 13. Mal. 1, ^{2.}

15. Eș. 33, ^{19.}

vou îndură de care mă îndur. 16. Deci dar nu este nici a celui ce voește, nici a celui ce aleargă, ci a lui Dumnezeu celui ce miluește.

17. Că zice scriptura lui Faron: Că spre însăși aceasta te am ridicat, ca să arăt întru lini puterea mea, și ca să ne vestescă numele meu în tot pământul.

18. Deci dar pre care voește miluește, și pre care voește împietrește.

19. Îmi vei zice dar mie: Ce mai prihănește? că voieilui cine poate sta împotriva?

20. Ci, O omule, tu cine ești care răspunzi împotriva lui Dumnezeu? Au doară valoarea săptura celui ce o a făcut pre eu: Căci m'ai făcut așa?

21. Au n'are putere'olarul preste lut, ca dintr'aceeași frământăură să facă un vas de cinste, iar altul de necinste?

22. Iar dacă vrând Dumnezeu să și arăte mâniea, și să și descoperă puterea sa, a suferit întru multă răbdare vase ale mâniei, gătite spre perire.

17. Eș. 9, ^{16.} 18. Eș. 7, ^{3.}

20. Is. 45, ^{9.}; 29, ^{16.}

23. Si ca să și arăte bogăție slavei sale spre vase ale milei, care a gătit mai înainte spre slavă.

24. Pre noi, pre carii ne aș și chiemat, nu numai din Iudei, ci și din Neamuri.

25. Precum și la Osie zice, Chiama-voiu pre cel ce nu este norodul meu, norodul meu; și pre cea ne iubită, iubită.

26. Si va fi în locul unde s'a zis lor: Nu norodul meu sunteți voi; acolo se vor chieama fi ai lui Dumnezeu celi viu.

27. Iar Isaia strigă pentru Israîl: De va fi numărul filor lui Israîl ca nășipul mărei, rămasița se va măntui;

28. Pentru că cuvânt săvârșind, și scurtând întru dreptate, că cuvânt scurt va face Domnul pre pământ.

29. Si precum a zis mai înainte Isaia: De nu ne ar fi lăsat nouă Domnul Savaot sămânță, ca Sodoma ne am fi săcut, și cu Gomora ne am fi asemănat.

23. Efes. 1, ^{4.} 5; Col. 1, ^{27.}

25. Osie 2, ^{25.} 26. Os. 1, ^{10.}

27. Is. 10, ^{22.} S. 29. Is. 1, ^{9.}

30. Ce dar vom zice? Că Neamurile care nu umblau după dreptate, au ajuns dreptatea, însă dreptatea care este din credință.

31. Iar Israil umblând după legea dreptăței, la legea dreptăței n'a ajuns.

32. Pentru ce? Pentru că nu din credință, ci ca din faptele legei. Că s'au poticnit de piatra poticnirei;

33. Precum este scris: Iată, pun în Sion piatră de poticnire și piatră de smintea lă: și tot cel ce va crede întru el nu se va rușină.

CAPITOLUL X.

Indei cauță dreptatea din faptele legii iar nu din sfârșitul legei, care este Hristos. Deosebirea între dreptatea cea din lege și cea din credință, care este deobște și iudeului și neamurilor.

Fraților, bună-voința înimiei mele și rugăciunea cea către Dumnezeu pentru Israil este spre mântuire.

2. Că mărturisesc lor că dragostea lui Dumnezeu au, ci nu dupre cunoștință.

33. Is. 8, 14; 28, 16; Rom. 10, 11.

3. Că neștiind dreptatea lui Dumnezeu, și căutând să și pue dreptatea lor, dreptăței lui Dumnezeu nu s'au supus.

4. Că sfârșitul legei este Hristos spre îndreptare tot celui ce crede.

5. Că Moisi scrie de dreptatea care este din lege, Că omul care face acelea, viu va fi întrâinsele.

6. Iar dreptatea cea din credință așa zice: Să nu zici întru inima ta: Cine se va suși în cer? adeca, să pogoare pre Hristos.

7. Sau, Cine se va pogorî întru adânc? adeca, să ridice pre Hristos din morți.

8. Dar ce zice scriptura? Aproape este de tine cuvântul, în gura ta, și întru inima ta: adeca, cuvântul credinței care propoveduim.

9. Că de vei mărturisi cu gura ta pre Domnul Iisus, și vei crede întru inima ta, că Dumnezeu l-a ridicat pre el din morți, te vei mântui.

X. 3. c. 9, 31, 32; Filip. 3, 9.

4. Mat. 5, 17; Ioan 3, 18.

5. Lev. 18, 5; Luc. 10, 28; Gal.

3, 12, 6. A doua Leg. 30, 12, 8.

8. A doua Leg. 30, 14; I Tim. 4, 8.

10. Că cu inima se crede spre dreptate; iar cu gura se mărturisește spre mântuire.

11. Că zice scriptura: Tot cel ce crede întru el nu se va rușină.

12. Că nu este osebire iudeului și Ellinului: pentru că același este Domnul tuturor care îmbogățește pre toți cei pe-l chieamă pre el.

13. Că tot ori-care va chie-mă numele Domnului se va mântui.

14. Cum dar vor chieamă întri-care n'a crezut? și cum voi crede, de care n'a auzit? și cum vor auzi sără de propovедitor?

15. Si cum vor propovedui, de nu se vor trimete? precum este scris: Cât sunt de frumoase picioarele celor ce binevestesc pacea, ale celor ce binevestesc cele bune!

16. Ci nu toți au ascultat evangheliea. Că Isaia zice: Doamne, cine a crezut auzul nostru?

17. Deci, credința este din

10. Ps. 11, 1. II. Is. 28, 18.

11. Is. 53, 1. Fapt. 2, 21.

12. Is. 53, 1. 16. Is. 53, 1.

Is. 19, 10.

auz, iar auzul prin cuvântul lui Dumnezeu.

18. Ci zic: Au doară n'au auzit? Că în tot pământul a eșit vestirea lor, și la marge-nile lumii cuvintele lor.

19. Ci zic: Au n'a cunos-cut Israil? Întâiu Moisi zice: Eu voiu întărâtă pre voi spre cel ce nu este neam, spre neam neînțelegător voiu mă-nia pre voi.

20. Iar Isaia îndrăznește, și zice: Aflatu-m' am celor ce nu mă caută pre mine; arătatu-m' am celor ce nu întrebă de mine.

21. Iar către Israil zice: Toată ziua am întins mâinile mele către norodul cel neascultă-tor și împotrivă grăitor.

CAPITOLUL XI.

Alegerea unei părți din Iudei, spre mântuire prin credință în Hristos; lăsarea altel părți în orbirea ei, luând pre neamuri. Îndemnarea a-cestora a nu se sumezi căci la urmă și Iudeii se vor mântui.

Zic drept aceea: Au doară a Zlepădat Dumnezeu pre no-rodul său? Să nu fie. Că și eu

18. Ps. 18, 5. 19. A doua Leg.

32, 21. 20. c. 9, 30; Is. 65, 1, s.

XI. i. Ps. 93, 14.

11. 2.

ROMANI

Israiltean sunt, din sămânța lui Avraam, din neamul lui Veniamin.

2. Nu a lepădat Dumnezeu pre norodul său, pre care mai înainte a cunoscut. Au nu știți de Ilie ce zice scrip-tura? cum se roagă lui Dumnezeu împotriva lui Israil, zîcând:

3. Doamne, pre prorocii tăi au omorit, și oltarele tale au surpat; și eu am rămas singur, și caută sufletul meu.

4. Dar ce îi zice lui Dumnezeescul răspuns? Lăsatu-mi am mie șeapte mii de bărbați, carii nu și-au plecat genunchiul înaintea lui Vaal.

5. Așa dar și în vremea aceasta, rămașiță dupre ale-gerea darului s'a făcut.

6. Și de este dupre dar, deacia nu este din sapte: că apoi darul n'ar fi dar. Iar de este din fapte, deacia nu este darul: că apoi sapta nu ar fi faptă.

7. Ce dar? Ce căută Israil, aceea n'a nemerit; iar alege-re a nemerit, iar ceilalți s'au împietrit.

3. III Imp. 19, ¹⁰.

4. III Imp. 19, ¹⁸.

11. 15.

8. Precum este scris: Da-tu-le-a lor Dumnezeu duh de împietrire, ochi ca să nu vază, și urechi ca să nu auză; până în ziua de astăzi.

9. Și David zice: Facă-se masa lor spre cursă, și spre laț, și spre sminteală, și spre rasplătire lor;

10. Intunece-se ochii lor ca să nu vază, și spinarea lor de tot o gârbovește.

11. Zic drept aceea: Au doară s'au poticnit ca să cază? Să nu fie: ci prin poticnirea lor măntuire s'a făcut Neamurilor, ca să râvnească pre ele.

12. Și de vreme ce poticnirea lor este bogătie lumiei, și împuținarea lor bogătie Neamurilor; cu cât mai mult plinirea lor?

13. Că vouă zic Neamurilor? Întru cât sunt eu Neamurilor apostol, slujba mea o slăvesc:

14. Ca doară ași face trupul meu să râvnească, și să măntuesc pre vre-unii din-tr'înșii.

15. Că de este lepădarea lor

8. Luc. 8, ¹⁰; Isa. 29, ¹¹; A doua

Leg. 29, ⁴, ⁹; Ps. 68, ²².

II. c. 10, ¹⁹; Fapt. 13, ⁴⁰, s.

14. I Tim. 4, ¹⁶.

ROMANI

11. 16.

impăcare lumei, ce alt este lu-
area lor, fără numai viață din
mort?

16. Că de este pârga sfântă,
este și frământătura: și de
este rădăcina sfântă, sunt și
ramurile.

17. Și d' s'au frânt unele
din ramuri, iar tu, maslin sălbatec
flind, te ai altuit întru
ele, și părtaș rădăcinei și gră-
simelui maslinului te ai făcut;

18. Nu te lăudă asupra ra-
murilor, iar de te lauzi, nu
portă tu pre rădăcină, ci ră-
dăcina pre tine.

19. Dar vei zice: Frântu-
s'au ramurile, ca să mă al-
lueșeu.

20. Bine; pentru necredință
s'au frânt, iar tu pentru cre-
dință stai. Nu te înălță cu
mințea, ci te teme:

21. Că de n'a părtinit Dum-
nezeu ramurilor celor firești,
nu cumva și tie să nu-ți pă-
rinșescă.

22. Vezi dar bunătatea și
nepărtinirea lui Dumnezeu;
spre cei ce au căzut, nepărtinire;
iar spre tine, bunătate,
de vei rămânea în bunătate:

17. Ier. 11, ⁶; 19. Fapt. 13, ⁴⁶.

20. I Cor. 10, ¹²; 22. Ioan 15, ²⁴.

11. 28.

iar de nu, și tu te vei tăia.

23. Și aceia iarăși, de nu
vor rămâneă în necredință,
se vor altui: că puternic este
Dumnezeu iarăși să-i altu-
ească pre ei.

24. Că dacă tu din masli-
nul cel din fire sălbatec te ai
tăiat, și afară de fire te ai al-
tuit în maslin bun: cu cât mai
vârtos aceștia caru sunt du-
pre fire, se vor altui întru al
lor maslin?

25. Pentru că nu voesc ca
să nu știți voi, fraților, taina
aceasta, ca să nu fiți întru
voi singuri înțelepți: că or-
bire din parte lui Israil s'a
făcut, până ce va intră plini-
rea Neamurilor.

26. Și așa tot Israilul se va
măntui: precum este scris:
Veni-va din Sion Izbăvitorul,
și va întoarce necurățile dela
Iacov:

27. Și aceasta este lor cea
dela mine făgăduință, când
voiu luă păcatele lor.

28. Dupre evanghelie cu a-
devărat vrăjmași sunt pentru
voi; iar dupre alegere, iubiți
pentru părinți.

23. c. 14, ⁴; II 3, ¹⁹, 26. Is. 59,

₂₀ și 27, ⁹. 27. Ier. 31, ²².

11. 29.

ROMANI

29. Că fără căinjă sunt darurile și chiemarea lui Dumnezeu.

30. Că precum și voi oarecând n'ati crezut lui Dumnezeu, iar acum v'ati miluit prin necredința acestora:

31. Așa și aceștia acum n'au crezut întru mila voastră ca și ei să se miluească.

32. Că a incuieat Dumnezeu pre toți întru necredință, ca pre toți să-i miluească.

33. O adâncul bogăției și al înțelepciuniei și al științei lui Dumnezeu! cât sunt de necercate judecătele lui, și neurmate căile lui!

34. Că cine a cunoscut gândul Domnului? sau cine s'a făcut lui sfetnic?

35. Sau cine i-a dat mai înainte lui, și i se va răsplăti lui?

36. Că dintr'insul, și printr'insul, și întru dânsul, sănt toate: acelua slava în veci. Amin.

32. Gal. 3, 22; Ps. 124, 9.
34. Is. 40, 15; I Cor. 2, 16.
35. Iov. 41, 2, 36. I Cor. 8, 6;
Col. 1, 16; Rom. 16, 27.

12. 5.

CAPITOLUL XII.

Sfântuire pentru fapta bună cea către Dumnezeu și către oameni.

Rogu-vă dar pre voi, fraților, pentru îndurările lui Dumnezeu, să vă punctî înainte trupurile voastre jertvă vie, sfântă, bine plăcută lui Dumnezeu, slujba voastră cea cuvântătoare.

2. Si să nu vă asemănați chipului veacului acestuia: ci vă schimbați la față întru înnoirea minței voastre, ca să cunoașteți voi care este voia lui Dumnezeu cea bună, și plăcută, și deplin.

3. Că zic, prin darul ce mi s'a dat mie, tuturor celor ce sunt întru voi, a nu cugetă înalt afară decât li se cade a cugetă; ci a cugetă spre a fi cu mintea întreagă, precum fie-cărui a împărțit Dumnezeu măsura credinței.

4. Că precum într'un trup multe mădulari avem, și mădularile n'au toate o lucrare:

5. Intr'acestași chip noi, cei mulți, un trup suntem întru

XII. 1. c. 6, 12; I Tesal. 4, 2.
2. Efes. 4, 22. 3. I Cor. 7, 17.
4. I Cor. 12, 12, s.

12. 6.

ROMANI

Hristos, și fie-care unul altul mădular.

6. Si având daruri de multe feluri dupre harul care este dat nouă, ori prorocie, dupre măsura credinței;

7. Ori slujbă, întru slujbă: ori cela ce învață, întru învățătură;

8. Ori cel ce măngâe, întru măngâiere; cel ce dăruește, întru nevoieșug; cel ce este ispravnic, întru osârdie; cel ce miluește, întru buna-voință.

9. Dragostea nefățarnică. Urând răul; și lipindu-vă de lucru bun.

10. Cu dragoste frătească unul pre altul iubind; cu cinstea unul pre altul mai mare lăcând;

11. Cu osârdia nelenevoși; cu duhul arzând, Domnului slujind.

12. Întru nădejde bucurându-vă; întru necaz răbdând; întru rugăciune îngăduind;

13. În trebuințele sfinților părăși fiind; iubirea de stremi urmând.

14. Bine-cuvântați pre cei

6. Efes. 4, 11. 8. Mat. 6, 6.

9. I Tim. 1, 5; Ps. 96, 11.

11. c. 14, 18 și 16, 18. 12. Col. 4, 2.

11. Mat. 5, 44; I Cor. 4, 12.

12. 21.

ce vă gonesc pre voi; bine-cuvântați, și nu osâdiți.

15. Bucurați-vă cu cei ce se bucură, și plângeti cu cei ce plâng.

16. Acceași unul către altul cugetând. Nu cele înalte cugetând, ci cu cei smeriți împreună purtându-vă. Nu fiți înțelepți întru voi însă-vă.

17. Nimări rău pentru rău răsplătind; făcând purtare de grija de cele bune înaintea tuturor oamenilor.

18. De este cu putință, încât este despre voi, cu toți oamenii având pace.

19. Nu vă izbândiți singuri vouă, iubiților, ci dați loc mâniei: că scris este: A mea este izbândă; eu voi răsplăti, zice Domnul.

20. Drept aceea, de flămânzește vrăjmașul tău, dă-i lui pâne; de însetează, adapă-l pre el: că aceasta făcând cărunci de foc grămadăști pre capul lui.

21. Nu te biruì de rău, ci biruește cu binele pre rău.

16. c. 15, 5. 17. Pild. 3, 4; II Cor.

8, 21, 19. A doua Leg. 32, 35; Evr.

10, 30. 20. Pild. 25, 21, s.

13, 1.

ROMANI

CAPITOLUL XIII.

Sfântuire la supunere, dragoste și alte fapte bune.

Tot sufletul să se supue stăpânirilor celor mai înalte. Că nu este stăpânire fără numai dela Dumnezeu: și stăpânile care sănt, dela Dumnezeu sănt rânduite.

2. Pentru aceea cela ce se împotrivește stăpânirei, rănduielei lui Dumnezeu se împotrivește: și carii se împotivesc, judecată își vor lua loru-și.

3. Că dregătorii nu sănt frică faptelor celor bune, ci celor rele. Iar voești să nu-ți fie frică de stăpânire? Fă bine, și vei avea laudă dela dânsa:

4. Că slujitor al lui Dumnezeu este și spre bine. Iar de faci rău, teme-te; că nu înzadar poartă sabiea: că slujitor al lui Dumnezeu este, izbânditor spre mânie celui ce face rău.

5. Pentru aceea trebuie să vă supuneți, nu numai pentru mânia, ci și pentru știință.

6. Că pentru aceasta și dăj-

XIII. 1. Petr. 2, 13, s.; Tit 3, 1.
3. Luc. 22, 25.

dii dați: că slujitorii ai lui Dumnezeu sănt, spre însăși aceasta îndeletnicindu-se.

7. Dați dar tuturor cele ce sănt cu datorie: celui cu dajdia, dajdie; celui cu dijma, dijmă; celui cu frica, frică; celui cu cinstea, cinstă.

8. Nimării cu nimic nu fiți datori, fără numai cu a iubi unul pre altul: că cel ce iubește pre altul legea a împlinit.

9. Pentru că aceea, Să nu curvești, Să nu ucizi, Să nu furi, Să nu fii mărturie mincinoasă, Să nu poftești; și oricare altă poruncă, într acest cuvânt se cuprinde adeca: Să iubești pre vecinul tău ca înșuți pre tine.

10. Dragostea nu lucrează rău vecinului: drept aceea împlinirea legei este dragostea.

11. Și aceasta, știind vremea, că acum vreme este noi din somn să ne sculăm: că mai aproape este nouă măntuirea acum decât când am cresut.

12. Că noaptea a trecut, iar

7. Mat. 22, 21. 8. Gal. 5, 14; Col. 3, 14; I Tim. 1, 6. 9. Marc. 12, 31. 10. I Cor. 13, 4. 11. II Cor. 6, 2; Efes. 5, 14; I Tes. 5, 8, s.; Evr. 6, 9. 12. I Ioan 5, 5; Efes. 5, 11.

13, 12.

ROMANI

13, 13.

ziua s'a apropiat: să lepădăm dar lucrurile întunericului, și să ne îmbrăcăm în arma luminei.

13. Ca ziua, cu bun chip să umblăm; nu în ospete și în beți; nu intru curvii și intru fapte de rușine, nu intru pricire și pismă.

14. Ci vă îmbrăcați intru Domnul nostru Iisus Hristos, și purtarea de grija a trupului să nu o faceți, spre poftă.

CAPITOLUL XIV.

Despre cei slabî în credință. Să nu înțeleam unul pre altul. Despre pace. Să nu smintim pre fratele.

Si pre cel slab întru credință, sprilimți-l, nu întru îndoirea gândurilor.

2. Că unul crede că va mânătoate: iar cel slab legumi mânâncă.

3. Cel ce mânâncă pre cel nu mânâncă să nu-l defâlmeze; și cel ce nu mânâncă pre cel ce mânâncă să nu-i osândească: că Dumnezeu l'a primit pre dânsul.

13. Luc. 21, 34; Efes. 5, 18; Iac. 4, 14; Gal. 3, 27; Col. 3, 16. 14. V. I. c. 15, 1, s.; Fapt. 20, 25; I Cor. 8, 4; Gal. 5, 10. 3. Col. 2, 16.

14, 10.

4. Tu cine ești care judeci pre sluga streină? Domnului său stă sau cade. Și va stă: că puternic este Dumnezeu a-l punte pre dânsul să stea.

5. Unul osebește o zi de alta; iar altul judecă toate zilele asemenea. Fie-care intru a sa minte deplin să fie adevărat.

6. Cel ce socotește ziua, Domnului o socotește; și cel ce nu socotește ziua, Domnului nu o socotește. Și cel ce mânâncă, Domnului mânâncă, că mulțumește lui Dumnezeu; și cel ce nu mânâncă, Domnului nu mânâncă, și mulțumește lui Dumnezeu.

7. Că nimeni din noi lui-și viază, și nimeni lui-și moare. 8. Că de viem, Domnului viem; și de murim, Domnului murim: deci sau de viem, sau de murim, ai Domnului săntem.

9. Că spre aceasta Hristos a și murit, și a inviat, și a vietuit, ca să stăpânească și pre cei morți și pre cei vii.

10. Dar tu, ce judeci pre

4. c. 2, 1; Mat. 7, 1; Iac. 4, 11.

5. Gal. 4, 10. 6. A doua Leg. 8,

15; I Cor. 10, 21. 9. Fapt. 10, 42;

II Cor. 5, 15. 10. II Cor. 5, 10.

14. 11.

ROMANI

fratele tău? sau și tu, ce dă faimezi pre fratele tău? că toti vom sta înaintea judecăței lui Hristos.

11. Pentru că scris este: Viu sănt eu, zice Domnul, că mie se va pleca tot genunchiul, și toată limba se va mărturisi lui Dumnezeu.

12. Deci dar fie-care din noi de sine își va da seama înaintea lui Dumnezeu.

13. Deci mai mult să nu judecăm unul pre altul; ci aceasta mai vârtoș să judecăți, ca să nu puneti împiedecare fratului sau smintea.

14. Știu, și bine adevărat în Hristos Iisus, că nimic nu este spurcat prin sine: fără numai celui că i se pare a fi ceva spurcat, acela este spurcat.

15. Iar de se măgnește fratele tău pentru bucate, iată nu umbli dupre dragoste. Nu perde cu bucatele tale pre acela, pentru care Hristos a murit.

16. Să nu se hulească dar lucrul vostru cel bun..

11. Is. 45, 23; Tit. 2, 10.

12. Mat. 12, 28; Gal. 6, 5.

13. Mat. 18, 7. 14. Mat. 15, 11.

15. 1 Cor. 8, 11, 13.

14. 23.

17. Că nu este împărația lui Dumnezeu mâncare și băutură; ci dreptate, și pace, și bucurie întru Duhul Sfânt.

18. Că cel ce intru acestea slujește lui Hristos, bine plăcut este lui Dumnezeu, și aleas la oameni.

19. Deci cele ce sănt ale păcii să le urmăm, și cele ce sănt spre zidirea unuia către altul.

20. Pentru mâncare nu stri că lucrul lui Dumnezeu. Că toate sănt curate; ci rău este omului celui ce prin smintea mânâncă.

21. Bine este a nu mânca carne, nici a bea vin, nici de care fratele tău se poticnește, sau se smintește, sau se slăbește.

22. Tu credință ai? intru tine însuți să o aibi înaintea lui Dumnezeu. Fericit este cel ce nu se judecă pre sine întru ceea ce alege.

23. Iar cel ce se îndoește cu gândul, dacă mânâncă se osândește, pentru că nu este din credință; și tot ce nu este din credință păcat este.

17. Luc. 17, 20; 1 Cor. 8, 8.

21. 1 Cor. 8, 13, 22. 1 Ioan 3, 21.

23. Tit. 1, 15; Evr. 11, 6.

16. 1.

ROMANI

CAPITOLUL XV.

Urmarea blândeței lui Hristos. Paralelă slujba Evangheliei plină de el. Îndeamnă a dă ajutorare la săraci.

Si datori săntem noi cei tari să purtăm slăbiciunile celor neputincioși, și nu nouă să placem.

2. Ci fie-care din noi să sănătate spre plăcere vecinului intru bine, spre zidire.

3. Că și Hristos nu lui-și singur a făcut spre plăcere; ci precum este scris: Ocările celor ce te ocăresc pre tine sănătatea și plăcere.

4. Căci căte s-au scris mai multe, spre învățătura noastră să au scris, ca prin răbdare și măngâierea scripturilor sănătatea să avem.

5. Iar Dumnezeul răbdărește și al măngâierei să dea vouă sănătatea să gândiți între voi întru Hristos Iisus:

6. Ca toți într-un suslet cu o gură să slăviți pre Dumnezeu, și Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos.

7. Deci dar priumiți unii pre-

17. I. c. 14, 1; Gal. 6, 1.

1 Cor. 9, 19, 22. 3. Ps. 68, 10,

66, 5. 11. Ps. 116, 1, 12. Is. 11, 10;

1 Cor. 10, 11. 5. Fil. 3, 16.

15. 13.

alii, precum și Hristos a primit pre voi întru slava lui Dumnezeu.

8. Si zic eu, că Iisus Hristos a fost slujitor tăcerei împrejur pentru adevărul lui Dumnezeu, ca să întărească făgăduințele părinților:

9. Iar Neamurilor pentru milă, să proslăvească pre Dumnezeu; precum este scris: Pentru aceasta mă voiu mărturisi că într-o Neamuri, Doamne, și numelui tău voiu cântă.

10. Si iarăși zice: Veseliță, Neamuri, cu norodul lui.

11. Si iarăși: Lăudați pre Domnul, toate Neamurile; lăudați-l pre el toate, noroadele.

12. Si iarăși Isaia zice: Fi-vă rădăcina lui Iesse, și cel ce se va scula să stăpânească pre Neamuri, întru acela Neamurile vor nădăjdui.

13. Iar Dumnezeul nădejdei să vă umple pre voi de toată bucuria și pacea crezând, spre a prisosi voi întru nădăjde, cu puterea Duhului Sfânt.

8. Mat. 15, 24; Fapt. 3, 25.

9. c. 11, 30; II Imp. 22, 50; Ps.

17, 50. 10. A doua Leg. 32, 43; Ps.

66, 5. 11. Ps. 116, 1, 12. Is. 11, 10;

Mat. 12, 21. 13. c. 14, 17.

15. 14.

ROMANI

14. Si adeverit sânt și eu însu-mi, frații mei, pentru voi, că și voi plini sănătă de bunătate, plini de toată știință, putând și unii pre alții a vă învăță.

15. Si mai cu îndrăzneală am scris vouă, fraților, din parte, ca cum v'asi mai aduce aminte vouă, pentru darul ce mi s'a dat mie dela Dumnezeu,

16. Ca să fiu eu slujitor lui Iisus Hristos intru Neamuri, cu slujbă sfântă lucrând evangheliea lui Dumnezeu, ca să fie jertfa Neamurilor bine priimittă, sfîntită intru Duhul Sfânt.

17. Drept aceea, am laudă intru Hristos Iisus intru cele ce sânt către Dumnezeu.

18. Că nu voi cuteză a zice ceva din cele ce n'a lărat Hristos prin mine, spre ascultarea Neamurilor, cu cu-vântul și fapta,

19. Intru puterea semnelor și a minunelor, intru puterea Duhului lui Dumnezeu; aşa căt din Ierusalim și împrejur până la Illiric, am plinit evangheliea lui Hristos.

14. 2 Petr. 1, 12; I Ioan 2, 21.

20. Si aşa m'am nevoit a bine-vesti, nu unde s'a numit Hristos, ca să nu zidesc pre temelie streină:

21. Ci precum este scris: Cărora nu s'a vestit pentru dânsul, îl vor vedea; și carii n'au auzit vor înțelege.

22. Pentru aceea mă și oprim de multe ori a veni la voi.

23. Iar acum ne mai având loc intr'aceste laturi, și dorință având a veni către voi de mulți ani;

24. Când voi merge în Spania, voi veni la voi: că am nădejde trecând pre acolea să vă văd pre voi, și de voi să mă petrec acolo, după ce mai întâi despre o parte mă voi satura de voi.

25. Iar acum merg în Ierusalim slujind sfîntilor.

26. Că bine au voit Macedonia și Ahaia a face o împărtășire oare-care la săracii sfîntilor carii sânt în Ierusalim.

27. Că bine au voit; și da-

20. II Cor. 10, 15, 16. 21. Is. 52, 15.
22. c. 1, 18; I Tes. 2, 18.
23. Fapt. 19, 21. 25. Fapt. 18, 21;
19, 21; 20, 22. 26. I Cor. 16, 1.
27. I Cor. 9, 11.

15. 27.

ROMANI

tori le sânt lor. Că de vreme ce intru cele duhovnicești ale lor s'au împărtășit Neamurile, datorii sânt și intru cele tru-peti și le slujă lor.

28. Aceasta dar săvâșind, și peveluind lor roada aceasta, voi merge pre la voi în Spania.

29. Si știu că venind către voi, intru plinirea binecuvântării evangheliei lui Hristos voi veni.

30. Iar vă rog pre voi, fraților, pentru Domnul nostru Iisus Hristos, și pentru dragostea Duhului, că împreună cu mine să vă nevoiți intru rugăciuni pentru mine către Dumnezeu;

31. Ca să mă izbăvesc de cel neascultători în Iudeea; și ca să fie slujba mea în Ierusalim bine priimittă sfîntilor.

32. Ca cu bucurie să viu la voi prin voea lui Dumnezeu, și să mă odihnesc împreună cu voi.

33. Iar Dumnezeul păcei cu voi cu toți. Amin.

30. II Tes. 3, 4; 4, 12.

16. 6.

CAPITOLUL XVI.

Incredințare a Tieei slujitoare bisericiei din Cheghrees. Inchinăciune a lui Pavel către toti.

Si încredințez vouă pre Fivi sora noastră, care este slujitoare bisericiei din Cheghrees;

2. Ca să o priimiți pre ea intru Domnul dupre vrednicia sfîntilor, și să-i fiți ajutători ei intru tot lucrul ori-ce ar pofti dela voi; că și aceasta ajutătoare a fost multora, și mie însu-mi,

3. Spuneți închinăciune Prischilei și lui Achila celor împreună cu mine lucrători intru Hristos Iisus;

4. Carii pentru susletul meu grumazii lor și-au supus; cărora nu numai eu singur multămesc, ci și toate bisericile Neamurilor.

5. Si bisericiei celei din casa lor. Spuneți închinăciune lui Epenet iubitului meu, care este pârga Ahaiei intru Hristos.

6. Spuneți închinăciune Măriamei, care mult s'a ostenit pentru noi.

XVI. 3. Fapt. 18, 5. 5. I Cor. 16, 19.

7. Spuneți închinăciune lui Andronic și Iuniei, ruedelor mele, și soților mele în robie, cari sănt vestiți între Apostoli, cari și mai înainte de mine au fost întru Hristos.

8. Spuneți închinăciune lui Amplie, iubitului meu în Domnul.

9. Spuneți închinăciune lui Urban, celui împreună cu noi lucrător întru Hristos, și lui Stahie iubitului meu.

10. Spuneți închinăciune lui Apelli celui ales întru Hristos. Spuneți închinăciune celor ce sănt din ai lui Aristovul.

11. Spuneți închinăciune lui Irodion rudei mele. Spuneți închinăciune celor ce sănt din ai lui Narchis, cari sănt întru Domnul.

12. Spuneți închinăciune Trifenei și Trifosei, care s'au ostenit întru Domnul. Spuneți închinăciune Persidei iubitei, care mult s'a ostenit întru Domnul.

13. Spuneți închinăciune lui Ruf celui ales întru Domnul, și mumei lui și a mele.

13. Marc. 15, 21.

14. Spuneți închinăciune lui Asincrit, lui Flegon, lui Erman, lui Patrova, lui Ermin, și fraților celor ce sănt împreună cu ei.

15. Spuneți închinăciune lui Filolog, și Iuliei, lui Nireu și suorei lui, și lui Olimpan și tutulor sfintilor celor împreună cu ei.

16. Inchinăți-vă unul altuia cu sărutare sfântă. Inchinăse vouă bisericile lui Hristos.

17. Si vă rog pre voi, fraților, să vă păziți de cei ce fac împărehieri și smintele împotriva învățăturei, care voi v'ati invățat; și vă feriți de ei.

18. Că unii ca aceia Domnului nostru Iisus Hristos nu slujesc, ci pântecelui lor; și prin cuvinte bune și prin cuvântare de bine însăși inițiile celor fără de răutate.

19. Că ascultarea voastră la toți a ajuns. Si mă bucur drept aceea de voi; și voesc să fiți înțelepți spre bine, și proști spre rău.

20. Iar Dumnezeul păcei să zdrobiască pre Satana subt

16. I Cor. 16, 20; II Cor. 13, 12; I Tes. 5, 26; I Petr. 5, 14.

17. Mat. 7, 15; Tit. 3, 10, 18. Filip. 3, 19; II Cor. 2, 17; Col. 2, 4.

picioarele voastre curând. Darul Domnului nostru Iisus Hristos cu voi, Amîn.

21. Inchină-se vouă Timotei cel împreună cu mine lucrător, și Luchie, și Iason, și Nosiopatu, ruedele mele.

22. Inchinu-mă vouă și eu Tertie, cel ce am scris cartea, întru Domnul.

23. Inchină-se vouă Gaie, găzdu mea și a toată adunației. Inchină-se vouă Erast, dregătorul cetăței, și Cuartătoale.

24. Darul Domnului nostru Iisus Hristos cu voi, cu toți. Amîn.

25. Fapt. 16, 1¹, 2²; Filip. 2, 19.

26. Fapt. 19, 22; I Cor. 1, 14; II Tim. 4, 20.

Către Romani s'a scris dela Corint, prin Fivî diaconita bisericei din Cheghrees.

25. Ef. 1, 9; 3, 26; Iud. 24.

26. II Tim. 1, 10. 27. I Tim. 1, 15-

EPISTOLIEA
SFÂNTULUI APOSTOL PAVEL
ÎNTÂIA CĂTRE CORINTENI

CAPITOLUL I.

Mulțumiri lui Dumnezeu pentru credința Corintenilor. Mușiră împărecherile dintre ei din iubirea de slavă pentru înțelepciunea lumească punând înainte crucea Domnului ca adeverata înțe-

lepciune.

Pavel, chiemat apostol al lui Iisus Hristos prin voea lui Dumnezeu, și Sosten fratele.

2. Bisericei lui Dumnezeu care este în Corint, celor sfinti intru Hristos Iisus, celor chiemai si stinți, împreună cu toți cei ce chieamă numele Domnului nostru Iisus Hristos în tot locul, și al lor și al nostru:

I. t. 1 Fapt. 18, 17, 2. c. 6, 11; Filip. 3, 29.

3. Dar vouă, și pace dela Dumnezeu Tatăl nostru, și dela Domnul Iisus Hristos.

4. Mulțumesc Dumnezelui meu pururea pentru voi, pentru darul lui Dumnezeu ce s'a dat vouă întru Iisus Hristos:

5. Că întru toate v'ati îmboğățit întru dânsul, în tot cuvântul și în toată știință;

6. Precum mărturisirea lui Hristos s'a adeverit întru voi:

7. Cât a nu fi lipsiți voi nici într'un dar; aşteptând descoperirea Domnului nostru Iisus Hristos:

3. Rom. 1, 7; II Cor. 1, 2; Efes. 1, 2. 4. Efes 1, 15, s. 5. II Cor. 8, 7. 6. Rom. 1, 16. 7. Ps. 33, 11; Filip. 3, 29.

I. 8.

CORINTENI

1, 21.

8. Care va și întări pre voi până la sfârșit, nevinovați în via Domnului nostru Iisus Hristos:

9. Credincios este Dumnezeu, prin care v'ati chiemat spre împărtășirea Fiului său Iisus Hristos Domnului nostru.

10. Si vă rog pre voi, fraților, pentru numele Domnului nostru Iisus Hristos, că să grăbiți aceeași, și să nu fie între voi împărechieri; că să nu intemeiați într'un gând și într'o înțelegere.

11. Pentru că mi s'a arătat mie pentru voi, frații mei, de la cei ce sunt ai Hloii, că prietenii sunt între voi.

12. Si zic aceasta, că fiecare din voi zice: Eu sunt al lui Pavel; iar eu al lui Apollos; iar eu al lui Chifa; iar eu al lui Hristos.

13. Au doară s'a împărtășit Hristos? au Pavel s'a răstignit pentru voi? sau întru numele lui Pavel v'ati botezat?

14. Mulțumesc lui Dumnezeu că nici pre unul din

voi n'am botezat, fără numai pre Crisp și pre Gaic;

15. Ca să nu zică cineva că întru numele meu am botezat.

16. Botezat-am și casa lui Stefana; iar mai mult nu știu să fi botezat pre alt cineva.

17. Că nu m'a trimis pre mine Hristos să botez, ci să vestesc evangheliea; nu întru înțelepciunea cuvântului, ca să nu se facă în zadarnică crucea lui Hristos.

18. Pentru că cuvântul crucii celor peritori nebunie este; iar nouă celor ce ne mantuim puterea lui Dumnezeu este.

19. Că scris este: Perdevoiu înțelepciunea înțeleptilor, și știința celor știutori o voi lepădă.

20. Unde este înțeleptul? unde este cărturarul? unde este întrebătorul veacului acestuia? au n'a făcut nebună Dumnezeu înțelepciunea lumiei acesteia?

21. Că de vreme ce întru înțelepciunea lui Dumnezeu, n'a cunoscut lumea prin în-

16. c. 16, 18, s. 18. c. 2, 2, 4;
Rom. 1, 16. 19. Is. 29, 14.

20. Iov. 12, 17; Is. 33, 18.
21. Mat. 11, 25; Luc. 10, 21.

1, 22.

CORINTENI

întelepciune pre Dumnezeu, bine a voit Dumnezeu prin nebunia propoveduirei a mântuitorii pre cei ce cred.

22. Pentru că și Iudeii semnăcer, și Ellinii înțelepciunea căută;

23. Iar noi propoveduim pre Hristos cel răstignit, Iudeilor smintea, iar Ellinilor nebunie;

24. Iar celor chimați, Iudeilor și Ellinilor, pre Hristos puterea lui Dumnezeu, și înțelepciunea lui Dumnezeu.

25. Că ce este nebun a lui Dumnezeu mai înțelege decât oamenii este; și ce este slab a lui Dumnezeu mai tare decât oamenii este.

26. Că vedeți chimaarea voastră, fraților, că nu sânt mulți înțelegători dupre trup, nu sânt mulți puternici, nu sânt mulți de bun neam;

27. Ci cele nebune ale lumeni a ales Dumnezeu ca pre cei înțelegători să-i rușineze; și cele slabe ale lumeni a ales Dumnezeu ca să rușineze pre cei tari;

22. Ioan 4, ⁴⁸; 23. Rom. 9, ³²; c. 2, ¹¹; 24. Col. 2, ⁸.

26. Mat. 11, ²⁵; Iac. 2, ⁵.

2, 2.

CORINTENI

28. Să cele de neam prost, și nebunate în samă ale lumeni a ales Dumnezeu, și cele ce nu sunt, ca pre cele ce sunt să strice;

29. Ca să nu se laude nici un trup înaintea lui.

30. Să dintru dânsul voi sănătății întru Hristos Iisus, care să a facut nouă înțelepciunea dela Dumnezeu, și dreptate, și sfântire, și izbavire;

31. Ca precum este scris: Cel ce se laudă, intru Domnul să se laude.

CAPITOLUL II.

Propoveduirea Evangheliei nu slăină măestria cuvintelor, nici în înțelepciune lumească, ci în înțelepciunea cea dupre Dumnezeu.

Sieu, venind la voi, fraților, venit-am, nu întru înălțarea cuvântului sau a înțelepciunii, vestind vouă mărturisirea lui Dumnezeu.

2. Că n' am judecat a săi ceva întru voi, fără numai pre Iisus Hristos, și pre acesta răstignit.

29. Efes. 2, ⁹; 30. Ier. 23, ³⁵; Rom. 4, ²⁵; II Cor. 5, ²¹; Ioan 17, ⁹.
31. Ier. 9, ²³, s.; II Cor. 10, ¹⁷.
II. I. Gal. 6, ¹⁴.

2, 3.

CORINTENI

3. Să eu întru slăbiciune, și întru frică, și întru cutremur mare am fost la voi.

4. Să cuvântul meu și propoveduirea mea nu cră întru cuvinte indemnătoare ale înțelepciunii omenești, ci întru înălțarea Duhului și a puterii;

5. Ca credința voastră să nu fie întru înțelepciunea oamenilor, ci întru puterea lui Dumnezeu.

6. Să înțelepciunea o grăim întru cei desăvârșiți; însă înțelepciunea nu a veacului lui acestuia, nici a domnilor veacului acestuia, cari sunt pe elor;

7. Că grăim înțelepciunea lui Dumnezeu întru taină, cea ascunsă, care o a rănduit Dumnezeu mai înainte de veci spre slava noastră;

8. Care nimeni din domnii veacului acestuia nu o a cunoscut; că de o ar fi cunoscut, n' ar fi răstignit pre Domnul slavii.

9. Că precum este scris: Cele ce ochiul n'a văzut, nici urechea n'a auzit, nici la ini-

10. Fapt. 18, ¹; 4. II Petr. 1, ¹⁶.
11. Efes. 1, ⁹; I Tes. 1, ⁵.
12. Ps. 60, ³; Rom. 16, ²⁵.
13. Fapt. 3, ¹⁰; 9. Is. 64, ⁴.

2, 15.

ma omului nu s'au suit, acestea a gătit Dumnezeu celor ce îl iubesc pre dânsul.

10. Iar nouă ne-a descoperit Dumnezeu prin Duhul său: că Duhul toate le cearcă, și adâncurile lui Dumnezeu.

11. Că cine știe din oameni ale omului, fără numai duhul omului care este într'insul? aşa și ale lui Dumnezeu nimeni nu le știe, fără numai Duhul lui Dumnezeu.

12. Iar noi n' am luat duhul lumei, ci duhul cel din Dumnezeu; ca să știm cele ce sunt dela Dumnezeu dăruite nouă.

13. Care și grăim, nu întru cuvinte învățate ale înțelepciunii omenești, ci întru cele învățate ale Duhului Sfânt; cele duhovnicești cu cele duhovnicești asemănăndu-le.

14. Iar omul cel sufletesc nu priimește cele ce sunt ale Duhului lui Dumnezeu; că nebunie sunt lui; și nu le poate înțelege, căci duhovnicește se judecă.

15. Iar cel duhovnicesc le

10. Mat. 13, ¹⁸; II. Mat. 11, ²⁷.
11. c. 1, ¹⁷; II. Petr. 1, ¹⁶.
12. Ioan 14, ¹⁷; Rom. 8, ⁷.
13. Pild. 28, ³.

judecă toate, iar el de nimeni nu se judecă.

16. Că cine a cunoscut gândul Domnului, ca să-l învețe pre el? Iar noi avem mintea lui Hristos.

CAPITOLUL III.

Apostolul a propovestit Corintenilor potrivit înțelegerii lor. Hristos este temelia credinței. Cei ce zidesc pe această temelie bine sau râu se vor vădi în ziua judecății. Creștinii sunt biserică lui Dumnezeu.

Si eu, fraților, n'am putut grăbi vouă ca celor duhovnicești, ci ca celor trupești, ca unor prunci întru Hristos.

2. Cu lapte pre voi v' am hrănit, iar nu cu bucate: că încă nu puteți; ci încă nici acum nu puteți.

3. Că încă trupești sunteți; căci când este întru voi râvnă, și prigonire, și împerecheri, au nu sunteți trupești, și au nu dupre om umblați?

4. Căci când zice cineva: Eu sănt al lui Pavel; și altul: Eu sănt al lui Apollos; au nu sunteți trupești?

16. Rom. 11, ³⁴.

III. I. Ioan 16, ¹²; Efr. 5, ¹².
2. 1 Petr. 2, ²; 3, 1, ¹¹; Gal. 5, ²⁰.

5. Cine dar este Pavel, și cine este Apollos, fără numai slujitorii prin cari ați crezut, fie-cărui precum Domnul i-a dat?

6. Eu am sădit, Apollos a udat; iar Dumnezeu a făcut creșterea.

7. Pentru aceea nici cel ce sădește este ceva, nici cel ce udă; ci Dumnezeu cel ce dă creșterea.

8. Iar cel ce sădește și cel ce udă una sănt; și fie-care va luă plata sa dupre osteneala sa.

9. Pentru că ai lui Dumnezeu împreună lucrătorii săntem; a lui Dumnezeu arătură, a lui Dumnezeu zidire sunteți.

10. Dupre harul lui Dumnezeu care este dat mie, că un înțelept meșter, mai mare temelie am pus, iar altul zidește. Însă fie-care să socotească cum zidește.

11. Că altă temelie nimeni nu poate să pue afară de cea ce este pusă, care este Iisus Hristos.

12. Iar de zidește cineva

5. Rom. 12, ³; 6. Iac. 1, ²¹.

8. Ps. 61, ¹¹; Rom. 2, ⁶.

9. II Cor. 6, ¹; II Efes. 2, ²⁰.

pre această temelie aur, argint, pietre scumpe, lemn, lână, trestie;

13. Al fie-cărui lucru arătat va fi; că ziua îl va arătă, pentru că foc se va descoaceri; și al fie-cărui lucru în chip va fi, focul îl va lămuri.

14. Și al cărui lucru va rămâne care a zidit, plată va fi.

15. Iar al cărui lucru va arde, se va păgubi; iar el înmisi se va măntuie; însă aşa ca prin toc.

16. Au nu știți că sunteți biserică lui Dumnezeu, și Duhul lui Dumnezeu lăcusește întru voi?

17. De va strică cineva casa lui Dumnezeu, strică-l va prea cula Dumnezeu; căci biserică lui Dumnezeu sfântă este, care sunteți voi.

18. Nimeni pre sine să nu se însale. De i se pare cuiva întru voi că este înțelept în vînoul acesta, nebun să se facă, ca să fie înțelept.

19. Pentru că înțelepciuinea

13. Is. 48, ¹⁰; 15. Iud. 23.

16. c. 6, ¹⁹; II Cor. 6, ¹⁶; Efes.

17. Rom. 8, ⁹; 18. Pild. 3, ⁵, ⁷;

18. c. ¹¹; Iac. 1, ²²; 19. Iov. 5, ¹², ¹³.

20. Ps. 93, ¹¹; 23. c. 11, ³.

IV. I. Mat. 16, ¹⁹; I Petr. 4, ¹⁹.

2. Luc. 12, ⁴².

CAPITOLUL IV.

Vrednicia Apostolească. Necurăița împerecherilor. Smerenia și răbdarea Apostolilor. Lauda lui Timotei.

Așa să ne socotiască pre noi omul, ca pre niște slugi ale lui Hristos, și ispravnici ai tainelor lui Dumnezeu.

2. Iar ceea ce se caută mai mult la ispravnici, este ca credincios să se afle cineva.

3. Iar mie prea puțin îmi

4. 4.

CORINTENI

este ca să mă judec de către voi, sau de ziua omenească; ci nici însu-mi pre mine nu mă judec.

4. Pentru că nimic pre mine nu mă știu vinovat; ci nu intru aceasta m'am îndreptat; iar cela ce mă judecă pre mine Domnul este.

5. Drept aceea mai înainte de vreme nimic să nu judecați, până ce va veni Domnul, care va și lumină cele ascunse ale întunericului și va arăta sfaturile inimilor: și atunci lada va fi fie-cărui dela Dumnezeu.

6. Și acestea fraților, le-am închipuit intru mine și intru Apollos pentru voi; ca întru noi să vă învățați ca nu mai mult decât ce este scris să gândiți, ca să nu vă mândriți unul pentru altul împotriva celuilalt.

7. Că cine te alege pre tine? și ce ai care n'ai luat; iar dacă și ai luat, ce te lauzi, ca cum n'ai fi luat?

8. Iată sătuli sănței, iată v'ati îmbogățit, fără de noi ați

4. Ps. 34, ²³; 5. Rom. 2, ²⁹.
6. Rom. 12, ³; 7. Ioan 3, ²⁷.
8. Apoc. 3, ¹⁷.

4. 14.

împărațit: și o de ați împărați, ca și noi împreună cu voi să împărațim.

9. Că mi se pare că Dumnezeu pre noi apostolii cei mai de apoi ne-a arătat, că pre niște rânduji spre moarte; pentru că privială ne-am făcut lumei, și îngerilor, și oamenilor.

10. Noi nebuni săntem pentru Hristos, iar voi înțelepți intru Hristos; noi slabii, iar voi tari; voi slăviți, iar noi necinstiti.

11. Până în ceasul de acum și flămânzim, și însetoșăm, și săntem goli, și pătimim, și nu săntem așezăți;

12. Și ostenim, lucrând cu mâinile noastre: ocărăți fiind, grăim de bine; izgoniți fiind, răbdăm;

13. Huliți fiind, măngâiem: ca niște guñoiu ne am făcut lumai, tuturor lepădătură suntem până acum.

14. Nu înfruntându-vă pre voi scriu acestea, ci ca pre niște fi ai mei iubiți învățându-vă.

9. Rom. 8, ³⁶; II Cor. 11, ²⁷.
12. Fapt. 18, ³; I Tes. 2, ⁹, s.;
Rom. 12, ¹⁴.

4. 16.

I CORINTENI

15. Că de ați avea zece mii de discipoli intru Hristos, dar mulți părinți: că intru Hristos Iisus prin evanghelie eu v'am nașut pre voi.

16. Rogu-vă dar pre voi, să fiți mie următori.

17. Pentru aceasta am trimis la voi pre Timotei, care este Iu al meu iubit, și credincios intru Domnul, care va aduce vouă aminte căile mele cele ce sunt intru Hristos, precum pretutindenea intru totă biserică învăț.

18. Că nevenind eu la voi, nu am semecit unii.

19. Ci voiu veni curând la voi, de va vrea Domnul, și voi cunoaște, nu cuvântul celor ce s-au semecit, ci puteră.

20. Că nu este în cuvânt împărațiea lui Dumnezeu, ci intru putere.

21. Ce voiți? cu toiaig să vîn la voi, sau cu dragoste, și cu duhul blândeței?

CAPITOLUL V.

Mustrări improvvise celor desfrânați.

Cu adevărat se aude între voi curvie, și curvie ca accea care nici între păgâni nu se numește, ca să aibă cineva pre muierea tătâne-său.

2. Și voi v'ati semecit, și nu mai bine ați plâns, ca să se ridice din mijlocul vostru cel ce a făcut fapta aceasta.

3. Eu dar nefiind la voi cu trupul, iar cu duhul fiind de față acolo, iată am judecat ca cum ași fi de față, pre cel ce a făcut aceasta așa.

4. Intru numele Domnului nostru Iisus Hristos, adunându-vă voi și duhul meu, cu puterea Domnului nostru Iisus Hristos,

5. Să dați pre unul ca acela Satanei spre perirea trupului, ca duhul să se mantuască în ziua Domnului Iisus.

6. Nu este bună lauda voastră. Au nu știți că puțin aluat toată frământătura dospește?

7. Curățați dar aluatul cel vechiu, ca să fiți frământătu-

V. 1. Lev. 18, ⁷; 3. II Cor. 10, ¹; Col. 2, ⁵; 4. Mat. 18, ¹⁸; 5. c. 1, ⁸; I Tim. 1, ²⁰; 6. Gal. 5, ⁹.

ră nouă, precum sunteți fără de aluat. Că paștele noastre Hristos pentru noi s'a jertfit:

8. Pentru aceea să prăznuim, nu întru aluatul cel vecchiu, nici întru aluatul răutăței și al vicleșugului; ci întru azimele curăției și ale adevăratului.

9. Scris-am vouă în epistolie să nu vă amestecați cu curvarii;

10. Să cu adevărat nu cu curvarii lumiei acesteia, sau cu lacomii, sau cu răpitorii, sau cu slujitorii idolilor; că altminterile ar fi trebuit să ești din lumea aceasta.

11. Iar acum am scris vouă să nu vă amestecați, dacă vre unul numindu-se frate va fi curvar, sau lacom, sau slujitor idolilor, sau ocărător, sau bețiv, sau răpitor; cu unul ca acesta nici să mâncați.

12. Că ce îmi este mie a judecă pre cel din afară? au nu pre cei din lăuntru voi îi judecați?

13. Iar pre cei din afară Dumnezeu îi va judecă. Deci

8. Es. 12, ³; 15, ¹⁹. II. Mat. 18, ¹⁷; II. Tes. 3, ¹; 12. Marc. 4, ¹¹.

13. A doua Leg. 13, ⁴.

scoteți afară pre cel rău dintr voi înși-vă.

CAPITOLUL VI.

A nu se judecă înaintea celor necredincioși. Sfaturi împotriva desfrâñării.

A u doară îndrăznește cineva din voi, având vre-o pără împotriva altuia a se judecă la cei nedrepți, și nu la cei sfinți?

2. Au nu știți că sfinții vor să judece lumea? și de se va judecă lumea prin voi, nevrednici sunteți de judecați mai mici?

3. Au nu știți că pre îngeri vom să judecăm? cu cât mai vârtos cele lumesti?

4. Deci de aveți judecați lumestii, pre cei nebăgați în seamă întru adunare să-i puneti să judece.

5. Să aceasta ca să vă rușiniți zic vouă. Așa, nu este între voi înțeletept nici unul, care să poată judecă între frații săi?

6. Ci frate cu frate se judecă, și aceasta la necredințiosi?

VI. 2. Apoc. 2, ²⁶. 5. c. 15, ³⁴.

7. Deci dar cu adevărat păcat este vouă, căci judecați aveți între voi. Pentru mai bine nu suferiți strâmbătatea? pentru ce mai bine nu răbdăți paguba?

8. U i voi înși-vă faceți strâmbătate, și aduceți paguba, și mai vârtos fraților.

9. Au nu știți că nedrepți împărățiea lui Dumnezeu nu o vor moșteni? Nu vă înșealați nici curvarii, nici slujitorii idolilor, nici prea-curvari, nici malachii, nici sodomienii,

10. Nici furii, nici lacomii, nici bețivilii, nici ocărătorii, nici răpitorii, împărățiea lui Dumnezeu nu o vor moșteni.

11. Să acestea unii ați fost; ei v'ati spălat, ci v'ati sfințit, ei v'ati îndreptat întru numele Domnului Iisus, și întru Duhul Dumnezeului nostru.

12. Toate îmi sunt slobode, dar nu toate îmi sunt de folos; toate îmi sunt slobode, ei eu nu voi să fiu biruit de ceva.

13. Bucatele pântecelui, și

7. Mat. 5, ¹⁹; Rom. 12, ¹⁹; I Petr.

8. Gal. 5, ¹⁹, s.; Rom. 1, ²⁹, s.

9. c. 10, ³⁵; 13. Mat. 15, ¹⁷; I

Tob. 4, ¹.

pântecele bucatelor; iar Dumnezeu și pre acela și pre aceleia va strică. Iar trupul nu curviei, ci Domnului; și Domnul trupului.

14. Iar Dumnezeu și pre Domnul l-a sculat, și pre noi ne va scula cu puterea sa.

15. Dar nu știți că trupurile voastre sunt mădularile lui Hristos? deci dar pre mădularile lui Hristos le voi face mădulari ale curvei? Să nu fie.

16. Au nu știți că cel ce se lipește de curvă un trup este? că vor fi, zice, amândoi un trup.

17. Iar cel ce se lipește de Domnul un duh este.

18. Fugiți de curvie. Că tot păcatul care va face omul afară de trup este; iar cel ce curvește într'al său trup păcătuște.

19. Au nu știți că trupul vostru este locaș Duhului Sfânt ce locuește întru voi, pre carele aveți dela Dumnezeu, și nu sănțeți ai voștri?

14. Fapt. 3, ¹⁵; Rom. 8, ¹¹; II Cor. 4, ¹⁴. 15. Efes. 4, ¹².

16. Fac. 2, ²⁴; Mat. 19, ⁵; Efes.

5, ³¹. 17. Ioan 17, ²¹, s.; Efes 5, ³⁰.

19. c. 3, ¹⁶; II Cor. 6, ¹⁶.

20. Că sănțeți cumpărați cu preț: proslăviți dar pre Dumnezeu în trupul vostru, și întru duhul vostru, care sănț ale lui Dumnezeu.

CAPITOLUL VII.

Despre căsătorie, neinsurare și vădurie.

Iar pentru care mi-ai scris: Bine este omului de muiere să nu se atingă.

2. Iar pentru curvie, fie-care să-și aibă femeea sa, și fie-care femeie să-și aibă bărbatul său.

3. Bărbatul datorica dragoste să-i dea femeii; aşijdere și femeia bărbatului.

4. Femeea trupul său nu își stăpânește, ci bărbatul: aşijdere și bărbatul trupul său nu își stăpânește, ci femeia.

5. Să nu opriți datoriea unui altuia, fără numai din buona voință, la o vreme, ca să vă îndeletniciți în post și în rugăciune; și iarăși să vă împreunați, ca să nu vă îspitească pre voi Satana pentru neînfrânarea voastră.

20. c. 7, ₂₃; I Petr. 1, ₁₈.
VII. 5. Es. 19, ₁₅.

6. Și aceasta o zic dupre sfat, iar nu dupre poruncă.

7. Că voesc ca toți oamenii să fie precum și eu. Ci fiecare are darul său dela Dumnezeu, unul așa, iar altul într-alt chip.

8. Iar zic celor necăsătoriți și văduvelor: Bine este lor de vor rămâneă precum și eu.

9. Iar de nu se vor putea țineă, să se căsătorească: că mai bine este să se căsătorească decât să arză.

10. Iar celor căsătoriți potruncesc, nu eu, ci Domnul: femeia de bărbat să nu se despărță.

11. Iar de se va despărții, să nu se mărite, sau să se împace cu bărbatul său; și bărbatul pre femeie să nu o lasă.

12. Iar celorlalți eu zic, nu Domnul: De are vre un frate femeia necredincioasă, și ea va voi să viețuească cu el, să nu o lase pre ca.

13. Și femeia de are bărbat necredincios, și acela va voi să viețuească cu dânsa, să nu-l lase pre el.

7. Mat. 19, ₁₂. 9. I Tim. 5, ₁₄.
10. Mat. 5, ₂₂; I Tes. 4, ₁₅.

14. Pentru că se sfintește bărbatul necredincios prin femeia credincioasă, și se sfintește femeia necredincioasă prin bărbatul credincios: că nu alt chip feitorii voștri necurajă ar fi; iar acum sunți săni.

15. Iar de se despărțe cel necredincios, despărță-se. Că nu vele robit fratele sau sora lui unele ca acestea: că spre pacă ne-a chiemat pre noi Dumnezeu.

16. Că ce știi, femei, de-ți vei măntui bărbatul? sau ce știi, bărbate, de-ți vei măntui bineen?

17. Însă fie căruia precum ea împărțit Dumnezeu, și fiecare precum l'a chiemat Domnul, așa să umble. Și așa între toate bisericele rânduesc.

18. De este cineva chiemat și nici împrejur, să nu pofteașă netăiere-împrejur. Întru netăiere-împrejur cineva să a chiemat? să nu se tae împrejur.

19. Tăerea împrejur nimic nu, și netăierea-împrejur ni-

14. Rom. 11, ₁₆. 15. Efes. 2, ₁₄, ₁₇.
16. I Petr. 3, ₁. 17. c. 3, ₅; Rom. 19, ₁.
19. Gal. 5, ₆ și 6, ₁₅. 20. Efes. 4, ₁. 21. Ioan 8, ₃₆; Rom. 6, ₁₈.
23. c. 6, ₂₀. 26. Ier. 16, ₂.

mic este, ci paza poruncilor lui Dumnezeu.

20. Fie-care întru chiama-re care s'a chiemat întru aceea să rămâne.

21. Rob ești chiemat? nu te griji: ci de și poți să fi sloboad, mai mult te supune.

22. Că cel ce este chiemat întru Domnul, rob, slobod Domnului este: aşijdere și cel ce este chiemat, slobod, rob este lui Hristos.

23. Cu preț sănțeți cum-părați; nu vă faceți robi oamenilor.

24. Fie-care întru ce este chiemat, frajilor, întru aceea să rămâne înaintea lui Dumnezeu.

25. Iar pentru fecioare potruncă Domnului nu am; iar sfat dău, ca un miluit dela Domnul, a fi credincios.

26. Socotesc dar, că acest lucru este bun pentru această de acum nevoie, că bine este omului așa a fi.

27. Legatu-te-ai cu femei? nu căută dezlegare. Dezlega-

tu-te-ai de femei? nu căută
mujere.

28. Iar de te-ai și însurat,
n'ai greșit, și de s'a măritat
fecioara, n'a greșit. Dar necaz
în trup vor avea unii ca a-
ceștia: iar eu vă crău pre voi.

29. Iar aceasta zic: fraților,
că vremea de acum scurtă
este: că și cei ce au femei să
fie ca cum n'ar avea;

30. Si cei ce plâng, ca cum
n'ar plâng; și cei ce se bu-
cură, ca cum nu s'ar bucură;
și cei ce cumpără, ca cum n'ar
stăpânii;

31. Si cei ce se folosesc cu
lumea aceasta, ca cum nu s'ar
folosi; că trece chipul lumei
acesteia.

32. Si voiesc ca voi să răde
grijă să fiți. Cel neinsurat gri-
jește de ale Domnului, cum
va plăcea Domnului:

33. Iar cel ce s'a însurat
grijește de ale lumei, cum va
plăcea femeii.

34. Se deosebește mujerea
și fecioara. Cea nemăritată se
grijește de ale Domnului, cum
va plăcea Domnului, ca să fie
sfântă și cu trupul și cu su-

29. Rom. 13, ¹¹. 31. I Ioan 2, ¹⁷.
32. I Tim. 5, ⁵. 33. Efes. 5, ²⁹.

fletul: iar cea măritată se gri-
jește de ale lumei, cum va
plăcea bărbatului.

35. Si aceasta spre al vos-
tru folos zic: nu ca să vă pun
vouă cursă, ci spre bună cu-
viință, și apropiere de Domnul
fără smintea.

36. Iar de i se pare cuiva că
i se face vre-o necinste pentru
fecioara sa, dacă îi trec tine-
retele, și aşa trebuie a se face,
ce voește facă, nu greșește:
mărite-se.

37. Iar care stă intemeiat
în inimă, neavând nevoie, și
are stăpânire preste a sa voie,
și aceasta a judecat întru i-
nimă sa, a păză pre fecioara
sa, bine face.

38. Deci dar, și cel ce își
mărită pre fecioara sa, bine
face; iar cel ce nu o mărită
mai bine face.

39. Femeea legată este de
lege în câtă vreme trăește bă-
batul ei; iar dacă va adormi
bărbatul ei, slobodă este du-
pă care va vrea să se mărite;
numai întru Domnul.

40. Iar mai fericită este de
va rămâne să așa, dupre sfatul
meu; că mi se pare, că

39. Rom. 7, ².

al cu am Duhul lui Dumne-
zeu.

CAPITOLUL VIII.

*Povestea pentru mâncarea jertselor
idolești.*

Iar pentru cele ce se jertvesc
întru idolilor, știm că toți avem
cunoștință. Insă cunoștința
nu semăt, iar dragostea zi-
ngește.

2. Iar de i se pare cuiva
ca și ceva, încă nimic n'a
cunoscut precum se cade a
cunoaște.

3. Iar de iubește cineva pre
Dumnezeu, acela cunoscut e-
ste de dânsul.

4. Iar pentru mâncarea jert-
selor idolești, știm că idolul
nimic nu este în lume, și cum
ca nu este alt Dumnezeu fără
numai unul.

5. Pentru că deși sunt cari să
că dumnezei, ori în cer ori pre
pământ, (precum sunt dum-
neșii mulți, și domni mulți.)

6. Ci nouă un Dumnezeu
este. Totul, dintru care sunt
totuși, și noi întru dânsul; și

1. III. 1. Iap. 15, ¹⁰; 2. Gal. 6, ²;
1. Tim. 6, ¹³; Gal. 4, ¹⁹
2. Ioan 10, ³⁴; 6. Malach. 2, ¹⁰;
Rom. 11, ²⁰

unul Domn Iisus Hristos, prin
prin care sunt toate și noi
printreinsul.

7. Ci nu este întru toți cu-
noștință; iar oare-carui cu ști-
ință idolului de până acum
ca o jertvă idolească mânâncă,
și știința lor fiind slabă
se spucă.

8. Iar mâncarea nu ne va pu-
ne pre noi înaintea lui Dum-
nezeu; că nici de vom mâncă,
nu ne prisosește; nici de nu
vom mâncă ne lipsește.

9. Ci vedeți că nu cumva
slobozenia voastră aceasta să
fie smintea celor neputini-
cioși.

10. Că de te va vedea că
neputința pre tine cel ce ai cu-
noștință șezând în capiștea
idolilor, au nu știința lui slabă
fiind, se va întări că să mă-
nânce jertvele idolești.

11. Si va peri fratele tău
cel neputincios pentru cunoș-
tința ta, pentru care Hristos
a murit.

12. Si aşa greșind împo-
triva fraților și bătând știința
lor cea neputincioasă, împo-
triva lui Hristos greșiti.

13. Pentru aceea, dacă face mânăcarea smînteală fratelui meu, nu voiu mânca carne în veac, ca să nu fac smînteală fratelui meu.

CAPITOLUL IX.

Slobozenia dată Apostolilor dela Dumnezeu și înfrângerea lor cea de voc. Viața noastră se ascamăna cu întrecerea la alergări.

Au nu sânt apostol? au nu sânt slobod? au nu pre Iisus Hristos Domnul nostru l-am văzut? au nu lucrul meu voi sănăteți intru Domnul?

2. De nu sânt apostol altora, dar vouă sânt; că pe cetea apostoliei mele voi sănăteți intru Domnul.

3. Răspunsul meu la cei ce mă cercetează pre mine acesta este:

4. Au n'avem putere a mânca și a bea?

5. Au n'avem putere pre o soră, femeie, a purtă ca și ceilalți apostoli, și frații Domnului, și Chifa?

6. Sau numai eu singur și

Varnava n'avem putere a nu lucră?

7. Cine slujește în oaste vre o dată cu leafa sa? sau cine sădește vie, și din roada ei nu mânâncă? sau cine paște turmă, și din laptele ei nu mânâncă?

8. Au doară dupre om acestea grăesc? au nu și legea aceasta zice?

9. Că în legea lui Moisi scris este: Să nu legi gura boului ce trieră. Au doară de boi se îngrijește Dumnezeu?

10. Au doară pentru noi cu adevărat zice? Că pentru noi s'a scris: că intru nădejde, cel ce ară, dator este să are; și cel ce trieră intru nădejde, de nădejdea sa trebue să aibă parte.

11. Dacă am sămănat noi vouă cele duhovnicești, au mare lucru este de vom seceră noi ale voastre cele trupesti?

12. Dacă au parte alții de puterea voastră, au nu mai vârtos noi? Ci nu am făcut dupre puterea aceasta; ci toa-

13. Rom. 14, ²¹.
IX. c. 15, ⁸; Fapt. 26, ¹⁸.
2. II Cor. 3, ². 4. Luc. 10, ⁸.

9. A doua Leg. 25, ⁴; I Tim. 3, ¹⁸. II. Rom. 15, ²⁷. 12. Fapt. 20, ²³; II Cor. 11, ⁹.

16. 16 răbdăm, ca să nu dăm într-o zâncire evangheliei lui Hristos.

17. Au nu știți că cei ce înzvâză cele sfinte din biserică mânâncă? și cari slujesc întru lui cu oltarul se împărăște?

18. Așa și Domnul a răndint color ce propoveduesc evanghelie, din evanghelie și trăiască.

19. Iar eu nici una de așa suntem n'am făcut; și n'am scris acestea, ca așa să se moață către mine, că mai bine îmi este a muri, decât lauda mea să o facă cineva în zadarnică.

20. Că de bine-vestesc năștim este mie laudă; că nevoim zace asupra; iar amar mie este de nu voiu binevesti!

21. Că de fac aceasta de voie, plată am; iar dacă de sănătate, dragătorie îmi este mie încredințată.

22. Care dar este plata mea? Ca bine-vestind, fără de plată să pun evangheliea lui Hristos, ca să nu fac eu dupre

23. Num. 18, ³¹; A doua Leg. 18, ¹¹. Luc. 10, ⁷. 15. Fapt. 18, ⁵. II. c. 4, ¹. 18. c. 8, ⁹.

20. Fapt. 16, ³; c. 21, ²⁸.
21. Fapt. 11, ³; Gal. 2, ³.
22. Rom. 11, ¹⁴; II Cor. 11, ²⁹.

25. Iar tot cel ce se nevoește, de toate se înfrânează. Si aceia adecață ca să iă cununa stricăcioasă; iar noi nestrîcăcioasă.

26. Eu drept aceea așa alerg, nu ca cum n'ăși și; așa dău războiu, nu ca cum ași fi bătând văzduhul:

27. Ci îmi chinuesc trupul meu, și îl supun robiei: ca nu cumva altora propoveduind, însu-mi să mă fac netrebnic.

CAPITOLUL X.

Sfaturi pentru ferirea de imbuvinări și desfrânrări; de te la pildă pe Iudeii ești din Egipt.

Si nu voesc ca să nu știți voi, fraților, că părinții noștri toți subt nor au fost, și toți prin mare au trecut:

2. Si toți prin Moisi s'au botezat în nor și în mare;

3. Si toți aceeași mâncare duhovnicească au mâncat;

4. Si toți aceeași băutură duhovnicească au băut: că

25. Efes. 6, 12; II Tim. 4, 8; Iac. 1, 12. 27. Rom. 8, 13 și 13, 14. X. I. Eșir. 13, 21 și 14, 22. 2. Num. 9, 15. 3. Eș. 16, 15. 4. Eș. 17, 5.

beau din Piatra cea duhovnicească care urma: iar Piatra era Hristos.

5. Ci întru cei mai mulți dintrui ei nu a bine-voit Dumnezeu: că au căzut în pustie.

6. Si acestea pilde s'au făcut nouă, ca să nu fim noi poftitorii de rele, precum și aceia au poftit.

7. Nici slujitorii idolilor să vă faceți, precum unii dintre dânsii; precum este scris: Sezut-a norodul de a mâncat și a băut, și s'a scusat de a jucat.

8. Nici să curvim, precum unii dintru dânsii au curvit, și au căzut într'o zi două-zeci și trei de mij.

9. Nici să ispitem pre Hristos, precum și unii dintru dânsii au ispiti, și de șerpi au perit.

10. Nici să cărtiți, precum și unii dintru dânsii au cărtit, și s'au pierdut de pierzătorul.

11. Si aceste toate, pilde s'au întâmplat lor: iar s'au scris spre a noastră învăță-

5. Num. 14, 20; 26, 64. 6. Num. 11, 4. 7. Eș. 20, 5; 32, 7. 8. Num. 25, 1, 9. 9. Num. 21, 5. 10. Num. 14, 2, 37. 11. Rom. 15, 4. Evr. 9, 26.

10, 12. tură, în carii stârșiturile veacurilor au ajuns.

12. Pentru aceea celui ce îpare că stă, să iee aminte să nu cază.

13. Ispită pre voi nu v'a ajuns, fără numai omenească; în credincios este Dumneșeu, care nu va lăsă pre voi să spiti mai mult decât puteți; ci împreună cu ispita vă face și sfârșitul, ca să puțui suferi.

14. Pentru aceea, iubiți mei, ligiți de slujirea idolilor.

15. Ca celor înțelepti grăsesc; judecați voi ceea ce eu grăsesc.

16. Paharul binecuvântărei care binecuvântăm, au nu este împărtășirea sângei lui Hristos? Pâinea care frângem, nu nu este împărtășirea trupului lui Hristos?

17. Căci o pâine, un trup, cei mulți suntem: că toți dintr'o pâine ne împărtăşim.

18. Vedeți pre Israil dupre trup: au nu cei ce mânâncă jertfele părtași altarului sunt?

19. Rom. 11, 20. 13. c. 1, 5.

20. Lev. 17, 7; A două Leg. 32, 17; Ps. 105, 35; Apoc. 9, 22.

21. II Cor. 6, 15. 22. A două Leg.

32, 21; Iov. 9, 19. 23. c. 6, 12.

24. Filip. 2, 4; Rom. 15, 5.

25. I Tim. 4, 4. 26. Ps. 23, 1.

27. Luc. 10, 1.

19. Deci ce zic eu? că doar idolul este ceva, sau ce se jertfește idolului este ceva?

20. Ci eu zic că cele ce jertfesc Neamurile, dracilor jertfesc, și nu lui Dumnezeu: nu voesc dar ca să vă faceți voi părtași dracilor.

21. Nu puteți beă paharul Domnului, și paharul dracilor: nu puteți fi mesei Domnului părtași, și mesei dracilor.

22. Au întărâta-vom pre Domnul spre mânie? au mai tari decât el suntem?

23. Toate îmi sunt slobode, ci nu toate îmi folosesc: toate îmi sunt slobode, ci nu toate zidesc.

24. Nimeni al său să nu caute, ci fie-care al altuia.

25. Tot ce se vinde în măcelarie, să mâncăți, nimic ceretând pentru știință:

26. Că al Domnului este pământul, și plinirea lui.

27. Si de vă chieamă pre

19. c. 8, 4. 20. Lev. 17, 7; A două Leg. 32, 17; Ps. 105, 35; Apoc. 9, 22.

21. II Cor. 6, 15. 22. A două Leg.

32, 21; Iov. 9, 19. 23. c. 6, 12.

24. Filip. 2, 4; Rom. 15, 5.

25. I Tim. 4, 4. 26. Ps. 23, 1.

27. Luc. 10, 1.

voi cineva din cei necredințioși, și voiți să mergeți; tot ce se pune înaintea voastră să mâncați, nimic cercetând pentru știință.

28. Iar de va zice vouă cineva: Aceasta este jertfa idolilor, să nu mâncați pentru acela ce v'a spus, și pentru știință: că al Domnului este pământul, și plinirea lui:

29. Iar știință, zic, nu a ta, ci a celuilalt: că pentru slobozenea mea se judecă de altă știință:

30. Dacă mă împărtășesc eu prin har, pentru că mă hrănesc, de care eu mulțumesc?

31. Deci ori de mâncați, ori de beți, ori alt-ceva de faceți, toate spre slava lui Dumnezeu să le faceți.

32. Fără smintea că și ludeilor, și Ellinilor, și bisericiei lui Dumnezeu:

33. Precum și eu întru toate tuturor plac, necăutând solosul meu, ci al celor mulți, ca să se mantuească.

28. c. 8, 7. 30. 1 Tim. 4, 4.
31. Col. 3, 17. 32. Rom. 14, 15.

CAPITOLUL XI.

Cum trebuie să se rugă și a proroci bărbații și femeile și rânduiala ce au la păzi la mesele de obște. Sf. Euharistie.

Următori fiți mie, precum și eu lui Hristos.

2. Iar vă laud pre voi, trăitori, că de toate ale mele vă aduceți aminte, și precum v' am dat vouă, predanile țineți.

3. Să văesc să știți voi, că a tot bărbatul capul este Hristos; iar capul femeii este bărbat; iar capul lui Hristos, Dumnezeu.

4. Tot bărbatul rugându-se sau prorocind cu capul acoperit, și rușinează capul lui.

5. Iar toată femeia rugându-se sau prorocind cu capul desvăluit și rușinează capul ei: că tot una este ca cum ar fi rasă.

6. Că de nu se învălește femeia, să se și tunză: iar de este lucru de rușine femeii a se tunde, sau a se rade, învălească-se.

7. Că bărbatul nu este dator să-și acoperă capul, chi-

XI. 2. II Tes. 2, 15. 3. c. 3, 25;
Efes. 5, 22. 4. c. 12, 10; 14, 1.
7. Fac. 1, 26.

pul și slava lui Dumnezeu
nu îndăruiere slava băr-
batului este.

8. Că nu este bărbatul din
femei; ci femeia din bărbat.

9. Că nu s'a zidit bărbatul
pentru femei; ci femeia pen-
tru bărbat.

10. Pentru aceea datoare
este femeia să aibă învăli-
toare în cap, pentru îngeri.

11. Însă nici bărbatul fără
femeie, nici femeia fără băr-
bat, intru Domnul.

12. Că precum este femeia
din bărbat, așa și bărbatul
pentru femei; și toate dela Dum-
nezeu.

13. Intru voi însă-vă jude-
cați: oare cu cuviință este, fe-
meia desvăluită să se roage
în Dumnezeu?

14. Au nu și singură firea
vă învăță pre voi, că bărba-
tul de își lasă părul, necinste
lui este?

15. Iar femeia de își lasă
părul, slavă ei este: de vreme
ce părul este dat ei în loc de
învălitoare.

16. Iar de se vede că este
cineva prizonitor, noi obicei

18. c. 1, 10, s. și c. 3, 3.
19. Mat. 10, 31, s.; I Ioan 2, 19.
22. Iac. 2, 6. 23. c. 15, 3; Luc.
22, 19.

ca acesta n'avem, nici bis-
ericile lui Dumnezeu.

17. Si aceasta poruncin-
du-vă nu vă laud, că nu spre
mai bine, ci spre mai rău vă
adunați.

18. Pentru că întâi, când vă
adunați voi în biserică, aud
că se fac între voi împăre-
chieri; și despre o parte cred.

19. Că trebuie să fie și e-
resuri între voi, ca cei lămu-
riți să se facă arătați între voi.

20. Drept aceea, când vă
adunați voi împreună, nu este
a mânca cina Domnului.

21. Că fie-care își pună cina
sa mai înainte spre mâncare:
și unul este flămând, iar al-
tul este beat.

22. Au doară n'aveți case ca
să mâncați și să beți? sau pre
biserica lui Dumnezeu defâșa-
mați, și rușinați pre cei lipsiți?
Ce voiuz zice vouă? Lăudă-
voiu pre voi? intru aceasta n'u-
vă laud.

23. Că eu am luat dela
Domnul care am și dat vouă,
Că Domnul Iisus în noaptea

— 396 —

întru care s'a vândut a luat pâne;

24. Și mulțumind a frânt, și a zis: Luăți, mâncați; acesta este trupul meu care se frânge pentru voi: aceasta să faceti întru pomenirea mea.

25. Așijdereea și paharul, după cină, zicând: Acest pahar legea cea nouă este întru sângele meu: aceasta să faceți de căte ori veți bea, întru pomenirea mea.

26. Că de căte ori veți mânca pânea aceasta, și veți bea paharul acesta, moartea Domnului vestiți până când va veni.

27. Drept aceea, ori-care va mânca pânea aceasta, sau va bea paharul Domnului cu nevrednicie, vinovat va fi trupul și săngelui Domnului.

28. Ci să se ispitească omul pre sine, și aşa din pâne să mânânce, și din pahar să bea.

29. Că cel ce mânâncă și bea cu nevrednicie, judecată lui și mânâncă și bea, nescotind trupul Domnului.

30. Pentru aceasta între voi

26. Is. 59, ²⁰, 27. Ier. 31, ²³ c. 10, ²¹; Evr. 6, ⁶.

multii sănăt neputincioși și bolnavi, și dorm mulți.

31. Că de ne-am fi judecat pre noi singuri nu ne-am fi osândit.

32. Iar judecându-ne, dela Domnul ne certăm, ca nu cu lumea să ne osândim.

33. Deci dar, frații mei când vă adunați să mâncați, unul pre altul să așteptați.

34. Iar de flămândește cinea, acasă să mânânce; ca să nu vă adunați spre osândă, iar celealte când voiu veni le voiu rândui.

CAPITOLUL XII.

Darurile duhovnicești și iconomia lor.

Iar pentru cele duhovnicești, Irațiilor, nu voiu să nu știți voi.

2. Că știți când erați Neamuri, cum vă duceați către idolii cei fără de glas, ca cum ați fi fost trași.

3. Pentru aceea vă arăt vouă, că nimeni cu Duhul lui Dumnezeu grăind nu zice a-

31. Ps. 31, ⁵. 32. Gal. 3, ²². Evr. 12, ⁵, ⁶. XII. I. c. 10, ¹. 2. c. 6, ¹¹; Efes. 2, ¹¹. 3. Marc. 9, ³⁹.

nătema pre Iisus: și nimeni nu poate numi Domn pre Iisus, iar numai întru Duhul Sfânt.

4. Și sănăt osebiri darurilor, iar acelaș Duh.

5. Și osebiri slujbelor sănăt, iar acelaș Domn.

6. Și osebiri lucrărilor sănăt, iar acelaș Dumnezeu este căre lucează toate întru toți.

7. Iar fie-cărui se dă arătarea Duhului spre folos.

8. Că unuia prin Duhul se dă cuvântul înțelepciuniei; iar altuia cuvântul cunoștinței întru acelaș Duh;

9. Și unuia credința întru acelaș Duh; iar altuia darurile tămăduirilor întru acelaș Duh;

10. Unuia lucrarea puterii; iar altuia prorocie; unuia alegerea duhurilor; iar altuia feluri de limbi; și altuia tălmăcirea limbelor:

11. Și toate acestea le lucează unul și acelaș Duh, împărțind deosebi fie-cărui precum voește.

12. Că precum trupul unul

4. Rom. 12, ⁶. 5. Efes. 4, ¹¹.

6. Efes. 1, ²². 7. c. 14, ²⁶.

8. c. 2, ⁶ și 1, ⁵. 10. Fapt. 2, ⁴.

11. c. 7, ⁷; Rom. 12, ³, ⁶; Efes.

4, ¹; 12, c. 10, ¹⁷.

este, și mădulari are multe, și toate mădularile ale unui trup, multe fiind, un trup sănăt, aşa și Hristos.

13. Pentru că printre un Duh noi toți într'un trup ne-am botezat, ori iudeii, ori Ellini, ori robii, ori cei slobozi; și toți într'un Duh ne-am adăpat.

14. Că și trupul nu este un mădular, ci multe.

15. Că de-ar zice piciorul, Pentru că nu sănăt mână, nu sănăt din trup; au doară pentru aceea nu este din trup?

16. Și de-ar zice urechia, Pentru că nu sănăt ochiu, nu sănăt din trup; au doară pentru aceea nu este din trup?

17. Că de-ar fi tot trupul ochiu, unde ar fi auzul? Și de-ar fi tot auz, unde ar fi miroslul?

18. Iar acum a pus Dumnezeu mădularile pre unul fiecare dintr'însele în trup, precum a voit.

19. Că de-ar fi toate un mădular, unde ar fi trupul?

20. Iar acum multe mădulari cu adevărat sănăt, dar un trup.

21. Și nu poate ochiul să

zică mânei; N'am trebuință de
apostoli; al doilea pre pro-
tine; sau jarăși capul picioa-
relor; N'am trebuință de voi.

22. Ci cu mult mai vârtoș
mădularile trupului, care se
socotesc a fi mai slabe, sănt
mai trebuincioase;

23. Si care ni se pare că
sânt mai necinstitie la trup,
acestora cinsti mai multă le-
dăm; și cele nesocotite ale
noastre mai multă slavă au.

24. Iar cele de cinsti ale noa-
stre n'au trebuință; ci Dum-
nezeu a tocmit trupul, celui
mai de jos mai multă cinsti
dând,

25. Ca să nu fie desbinare
în trup; ci să se grijească
mădularile între sine aseme-
nea unul de altul.

26. Si ori de pătimește un
mădular, pătimesc toate mă-
dularile d'impreună; ori de
se slăvește un mădular, im-
preună se bucură toate mă-
dularile.

27. Iar voi sănțeți trupul
lui Hristos, și mădularii din
parte.

28. Si pre unii a pus Dum-
nezeu în biserică, întâiu pre

27. Rom. 12, 5; Efes. 4, 12 și
5, 20; Col. 1, 24. 28. Efes. 4, 11.

apostoli, al doilea pre pro-
toci, al treilea pre dascăli,
după aceea pre puteri, apoi
darurile tămăduirilor, ajuto-
rintele, isprăvnicile, felurile
limbilor.

29. Au doară toți sănt a-
postoli? au doară toți pro-
toci? au doară toți dascăli?
au doară toți puteri?

30. Au doară toți au da-
rurile tămăduirilor? au doară
toți în limbi grăesc? au doară
toți tălmăcesc?

31. Ci să râvnijă darurile
cele mai bune; și încă mai
înaltă cale vă arăt vouă.

CAPITOLUL XIII.

Dragoste și bunătățile ei.

D e ași grăi în limbile ome-
nești și îngerești, iar dra-
goste n'am, făcutu-m'am a-
ramă sunătoare, și chimval
răsunător.

2. Si de ași aveă proroceie,
si de ași și toate tainele și
toată știință; si de ași aveă
toată credință, cât să nuț și
munții, iar dragoste n'am, ni-
mie nu sănt.

31. c. 14,

XIII. 2. Mat. 7, 22 și 17, 20.

3. Si de ași împărți toată
avuția mea, și de ași dă tru-
pul meu să-l arză, și dragoste
n'am, nici un folos nu-mi
este.

4. Dragosteia îndelung rab-
dă, și milostivește; dragosteia
nu pismuește, dragosteia nu
se semește, nu se trufește.

5. Nu se poartă cu necu-
viință, nu caută ale sale, nu
se întârâtă, nu gândește răul;

6. Nu se bucură de ne-
drepitate, ci se bucură de a-
devăr;

7. Toate le sufere, toate le
cred, toate le nădăjduește,
toate le rabdă.

8. Dragosteia nici o dată nu
cade; și ori proroциile de vor-
biști; ori limbile de vor in-
ștează; ori cunoștința de se va
strică.

9. Pentru că din parte cu-
noaștem, și din parte pro-
vecim.

10. Iar când va veni cea de-
năvârșit, atunci cea din parte
se va strică.

11. Când eram prunc, ca un
prunc grăiam, ca un prunc

3. Mat. 6, 1; Ioan 15, 13; Rom.
10, 10, 11; 1 Ioan 3, 17. 5. Fil. 2, 4, 11.
7. c. 9, 11; Pild. 10, 12; Rom. 15, 1.

10. Efes. 4, 13.

gândiam; iar dacă m'am fă-
cut bărbat, am lepădat cele
pruncești.

12. Că vedem acum ca prin
oglinză în ghicitură; iar a-
tunci față către față: acum cu-
nosc din parte; iar atunci voiu
cunoaște precum și cunoscut
sânt.

13. Si acum rămâne cre-
dință, nădejdea, dragosteia, a-
ceste trei; iar mai mare de-
cât acestea este dragosteia.

CAPITOLUL XIV.

*Întrebuițarea darului limbilor și
a proroaciei. Femeia să tacă în
biserică.*

Urmați dragosteia, și râvnii
în cele duhovnicești, iar mai
vârtoș ca să prorociți.

2. Că cel ce grăește în limbă,
nu grăește oamenilor, ci lui
Dumnezeu; că nimeni nu-l
aude; iar cu duhul grăește
taine.

3. Iar cel ce prorocește oa-
menilor grăește spre zidire,
și îndemnare, și măngăiere.

4. Cel ce grăește în limbă
pre sine singur se zidește; iar
cel ce prorocește biserică zi-
dește.

XIV. 1. c. 12, 10, 21.

5. Si voesc ca voi toti să grăiti în limbi, iar mai vârtoș să proroci; că mai mare este cel ce prorocește decât cel ce grăește în limbi, fără numai de va tălmăci, ca biserică zidire să iee.

6. Iar acum, fraților, de voi veni la voi grăind în limbi, ce voiu folosi vouă, de nu voiu grăi vouă sau intru descoperire, sau intru cunoștință, sau intru prorocie, sau intru învățătură?

7. Că precum cele neinsuflețite ce dau glas, ori fluer, ori alăuta, de nu vor dă osebire în viersuri, cum se va cunoaște glasul fluerului sau zicerea alăutei?

8. Că trămbița de va dă glas fără de semn, cine se va găti la războiu?

9. Așa și voi, prin limbă de nu veți dă cuvânt cu bună înțelegere, cum se va cunoaște ceea ce se va grăi? că veți fi grăind în vînt.

10. Atâtea de multe, precum se întâmplă, sănătate în lume, felurile glasurilor, și nici

5. Num. 11, ²⁹. 6. c. 12, ⁸
8. Num. 10, ⁹.

14. 18.
unul dintr'însele este fără de glas.

11. Deci de nu voiu să puterește glasului, voiu fi celui ce grăește varvar, și cel ce grăește va fi mie varvar.

12. Așa și voi, de vreme ce sănțeți răvnitorii duhurilor, spre zidirea bisericei să căutați că să prisoriți.

13. Pentru aceea cel ce grăește în limbi să se roage, că să și tălmăcească.

14. Pentru că de mă voiu rugă cu limba, duhul meu se roagă, iar mintea mea fără de roadă este.

15. Ce dar este? rugă-mă-voiu cu duhul, rugă-mă-voiu și cu mintea; cântă-voiu cu duhul, cântă-voiu și cu mintea.

16. Pentru că de vei bine-cuvântă cu duhul, cel ce împlineste locul celui prost, cum va zice, Amin, după mulțămirea ta, de vreme ce nu știe ce zici?

17. Că tu bine mulțămești, dar celălalt nu se zidește.

18. Mulțămesc Dumnezeului meu, că mai mult decât voi toti grăesc în limbi;

13. c. 12, ¹⁰. 15. Efes. 5, ¹².

19. Ci în biserică voesc așa căzând pre față se va închină lui Dumnezeu, zicând că cu adevărat Dumnezeu intru voi este.

20. Fraților, nu fiți prunci cu mintea; ci cu răutatea fiți princi, iar cu mintea fiți dezvăluiti.

21. In lege scris este: Că într'altele limbi și cu alte buze voi grăi norodului acestuia; și nici așa nu mă vor asculta pre mine, zice Domnul.

22. Drept aceea, limbile spre somn sănt, nu credinților, ci celor necredințioși; iar prorocia slujește nu necredinților, ci celor ce cred.

23. Deci dar de s'ar aduna totușă biserică împreună, și toți ar grăi în limbi, și ar intra și de cei neînvățați sau necredințioși, au n'ar zice că sănțeți nebuni?

24. Iar de ar proroci toti, și ar intră vre un necredințios sau neînvățat, se vadete de toti, se judecă de toti;

25. Si așa cele ascunse ale inimii lui arătate se fac; și

26. Efes. 4, ¹¹; Mat. 18, ³.

27. A doua Leg. 28, ⁴⁹; Is. 28, ¹¹.

28. Rom. 5, ²¹; 25. c. 11, ¹⁵; ¹⁰.

Efes. 4, ¹³.

așa căzând pre față se va închină lui Dumnezeu, zicând că cu adevărat Dumnezeu intru voi este.

26. Ce este dar, fraților? când vă adunați, fie-care dintru voi psalm are, învățătură are, limbă are, descoperire are, tălmăcire are. Toate spre ziare să se facă.

27. De grăește cineva în limbă, câte doi, sau mai mulți câte trei, și pre rând; și unul să tălmăcească.

28. Iar de nu va fi tălmăcitor, să tacă în biserică; și numai lui să și grăiască, și lui Dumnezeu.

29. Iar prorocii doi sau trei să grăiască, și ceilalți să ju-dece.

30. Iar de se va descoperi ceva altuia ce șede, cel din-tai să tacă.

31. Că puteți câte unul toti a proroci, ca toti să se învețe și toti să se măngâie.

32. Si duhurile prorocilor, prorocilor se supun.

33. Că Dumnezeu nu este al turburărei, ci al păcii, precum intru toate bisericile sfintilor.

32. c. 12, ⁹. s. 33. Rom. 15, ³³.

14, 34.

I CORINTENI

34. Muerile voastre în biserică să tacă; că nu li s'a dat voe lor să grăiască; ci să fie plecate, precum și legea zice.

35. Iar de voesc să se învețe ceva, acasă să și întrebe pre bărbații lor; că rușine este muerilor să grăiască în biserică.

36. Au dela voi cuvântul lui Dumnezeu a eșit? sau numai la voi a ajuns?

37. De i se pare cuiva că este proroc, sau duhovnicesc, să înțeleagă cele ce scriu voau, că ale Domnului sănt pronunci.

38. Iar de nu înțelege cineva, să nu înțeleagă.

39. Deci, fraților, răvniiți a proroci, și a grăi în limbi să nu oprimi.

40. Toate cu cuiuintă și dupre rânduială să se facă.

CAPITOLUL XV.

*Moartea și Invierea lui Hristos
Invierea cînd de obicei.*

Si arăt vouă, fraților, evangheliea care am binevestit

34. Fac. 3, 16; I Tim. 2, 11; Efes. 5, 22; Col. 3, 18; Tit. 2, 5.
37. I Ioan 4, 7. 40. Col. 2, 5.
XV. 1. Gal. 1, 11.

- 404 -

15, 9

vouă, care atî și priuimit, întru care și stați;

2. Prin care vă și măntuiști, de o țineți cum o am binevestit vouă, fără numai de năud în zadar atî crezut.

3. Că am dat vouă întâiu care am și luat, cum că Hristos a murit pentru păcatele noastre dupre scripturi;

4. Si cum că s'a îngropat, și cum că a inviat a treia zi dupre scripturi;

5. Si cum că s'a arătat lui Chifa, apoi celor doisprezece:

6. După aceea s'a arătat la mai mulți decât cinci sute de frați de o dată; din carii cei mai mulți sănt până acum, iar unii au și adormit.

7. După aceea s'a arătat lui Iacob; apoi apostolilor tuturor.

8. Iar mai pre urmă decât toți, ca unui născut fără de vreme, s'a arătat și mie.

9. Că eu sănt mai micul apostolilor, care nu sănt vrednic a mă chiemă apostol, pentru că am gonit biserică lui Dumnezeu.

2. c. 1, 21. 3. Is. 53, 8, 9.
4. Ps. 15, 10. 5. Luc. 24, 34.
8. Fapt. 9, 4. 9. Efes. 3, 8.

I CORINTENI

15, 25.

10. Iar cu darul lui Dumnezeu sănt ce sănt; și darul lui care este întru mine n'a decât toți aceia m'am ostenit; însă nu eu, ci darul lui Dumnezeu care este cu mine.

11. Deci ori eu ori aceia, nășa propoveduim, și aşa atî crezut.

12. Iar de vreme ce Hristos ne propovediește că s'a scutat din morți, cum zic unii între voi că inviere morților nu este?

13. Si de nu este inviere morților, nici Hristos dar n'a inviat.

14. Iar dacă n'a inviat Hristos, înzadănică dar este propovedirea noastră, înzadănică dar este și credința voastră.

15. Ne aflăm încă și marturi minciinoși ai lui Dumnezeu; că am fi mărturisit împotriva lui Dumnezeu că a inviat pre Hristos; pre care nu l-a inviat, dacă morții nu se vor scula.

16. Că de nu se vor scula morții, nici Hristos nu s'a sculat;

17. Iar dacă Hristos nu s'a

sculat, înzadănică este credința voastră; încă sănțeți în păcatele voastre.

18. Încă și cei ce îl adorăt intru Hristos au perit.

19. Si de nădăjduim intru Hristos numai în viața aceasta, mai ticăloși decât toți oamenii săntem.

20. Iar acum Hristos s'a sculat din morți; incepătura celor adormiți s'a făcut.

21. Că de vreme ce prim om s'a făcut moartea, prim om și invierea morților.

22. Că precum intru Adam toți mor, așa intru Hristos toți vor invia.

23. Si fie-care intru a sa rânduială; incepătura Hristos; după aceea cei ce sănt ai lui Hristos intru venirea lui.

24. Apoi sfârșitul, când va dà împărăție lui Dumnezeu, și Tatălui; când va strica toată domnia și toată stăpânirea și puterea.

25. Pentru că se cade lui a împărăți, până ce va pune pre toți vrăjmașii subt picioarele sale.

20. Col. 1, 8. 21. Rom. 5, 12.
25. Ps. 109, 2; Mat. 22, 44; Evr. 10, 13.

- 405 -

26. Vrăjmașul cel mai de pre urmă ce se surpă moarțea este.

27. Pentru că toate le-a supus subt picioarele lui, iar când zice că toate sănt supuse lui, arătat este, că afară de cela ce i-a supus lui toate.

28. Iar dacă se vor supune lui toate, atunci și însuși Fiul se va supune celui ce a supus lui toate, ca să fie Dumnezeu toate întru toate.

29. Că ce vor face cei ce se botează pentru cei morți, dacă nu se vor sculă morții nici de cum? Drept ce se și botează pentru cei morții?

30. Pentruce dar și noi ne primejduim în tot ceasul?

31. În toate zilele mor, pentru lauda voastră care am întru Hristos Iisus Domnul nostru.

32. De m'am și luptat ca un om cu fiarele în Efes, ce folos îmi este, dacă morții nu se vor sculă? să mâncăm și să bem; că mâne vom muri.

33. Nu vă înșelați: strică-

27. Ps. 8, 7; Efes. 1, 22; Evr. 2, 8.
30. Rom. 8, 36. 31. I Tes. 2, 11;
II Cor. 4, 10, s. 32. Is. 22, 13 și 56,
22. 33. Efes. 5, 6.

34. c. 6, 5; Rom. 13, 11.
35. Is. 37, 2, 36. Ioan 12, 24.
38. Fac. 1, 11.

pre obiceiurile cele bune vorbele cele rele.

34. Trezviți-vă cu dreptate și nu greșiți; că unii au necunoștița lui Dumnezeu: spre rușinare vouă grăesc.

35. Civa zice cineva: Cum se vor sculă morții? și cu ce trup vor veni?

36. Nebune, tu ce sameni nu înviază, de nu va muri;

37. și ce sameni, nu trupul care va să se facă sameni, ci numai grăunțul gol, de se întâmplă de grâu, sau de alt ceva din celelalte:

38. Iar Dumnezeu îi dă lui trup precum voește, și fie cărei sămânțe trupul ei.

39. Nu tot trupul este același trup: ci altul este trupul oamenilor, și altul trupul dobitoacelor, și altul al peștilor, și altul al paserilor.

40. și sănt trupuri cerești, și trupuri pământești; ci alta este slava celor cerești, și alta a celor pământești.

41. Alta este slava soarelui, și alta slava lunei, și alta

nielelor: că stea de stea se obobește în slavă.

42. Așa și invierea mortilor. Samănă-se întru strică-elune; scula-se-va întru nestricăciune.

43. Samănă-se întru necinste; scula-se-va întru slavă; samănăse întru slăbiciune; scula-se-va întru putere;

44. Samănă-se trup susținere; sculă-se-va trup duhovnicesc. Este trup susținere, și trup duhovnicesc.

45. Că așa și scris este: Făcutu-s'a omul cel d'intâiul Adam în susflet viu; iar Adam cel de pre urmă în duh de viață săcător.

46. Ci nu este întâiul cel duhovnicesc, ci cel susținere; apoi cel duhovnicesc.

47. Omul cel d'intâiul este din pământ, pământesc: omul cel al doilea, Domnul din cer.

48. În ce chip este cel pământesc, așa și cei pământeni; și în ce chip este cel cereș, așa și cei cerești.

49. Si precum am purtat chipul celui pământesc, să purtăm și chipul celui cereș.

50. Fil. 3, 20, s. 45. Fac. 2, 1.

50. Iar aceasta zic, fraților, că carne și sânge împărățiea lui Dumnezeu să moștenească nu pot; nici stricăciunea pre nestricăciunea va moșteni.

51. Iată, taină vouă zic: Că nu toți vom adormi, iar toți ne vom schimba,

52. Intr'o cirtă, într'u clipeala ochiului, într'u trâmbită cea de apoi: pentru că trâmbița, și morții se vor scula nestricați, și noi ne vom schimba.

53. Că se cade stricăiosul acesta să se îmbrace întru nestricăciune, și muritorul acesta să se îmbrace întru nemurire.

54. Iar când se va îmbrăca stricăiosul acesta întru nestricăciune, și muritorul acesta se va îmbrăca întru nemurire, atunci va fi cuvântul cel ce este scris: Inghițu-s'a moartea întru biruință.

55. Unde îți este, moarte, boldul tău? Unde îți este, iadule, biruința ta?

56. Iar boldul morței pă-

50. Mat. 16, 11; Ioan 1, 13.

51. I Tes. 4, 11; 52. Mat. 24, 21;

I Tes. 4, 16. 53. II Cor. 5, 4.

55. Is. 25, 8. 56. Rom. 7, 13.

15, 57.

I CORINTENI

catul este; iar puterea păcatului este legea

57. Iar lui Dumnezeu multămită, care ne-a dat nouă biruința prin Domnul nostru Iisus Hristos.

58. Drept aceea, iubiții mei frați, fiți tari, neclătiți, sprijind întru lucrul Domnului pururea, știind că și osteneala voastră nu este deșartă întru Domnul.

CAPITOLUL XVI.

Adunarea de milostenii pentru săracii din Ierusalim. Laudă lui Timotei și inchinăciuni.

Iar pentru milostenia care este pentru sfinti, precum am rânduit bisericilor Galatiei așa și voi să faceți.

2. Întru una din Sâmbete fie-care din voi să pue la sine, strângând ce se va îndură, ca nu dacă voi veni, atunci să se facă strânsoarea.

3. Iar după ce voi veni, pre cari veți socotii, pre aceia cu cărți îi voi trimite să du că darul vostru în Ierusalim.

4. Și de va fi cu cuviință

57. I Ioan 5, 4.

58. Col. 1, 23; II Paral. 15, 7.

XVI. I. Fapt. 11, 21; Rom. 12, 15.

3. II Cor. 8, 16.

5. Fapt. 19, 21. 7. Fapt. 18, 21.

8. c. 15, 52. 10. Fil. 2, 20.

16, 12.

să merg și eu, cu mine vor merge.

5. Și voi veni la voi când voi trece prin Machedonia; că prin Machedonia voi să trec.

6. Și la voi, de se va întâmplă, mă voi zăbăvi, sau voi și ernă, ca voi să mă petreceți ori încotro voi merge.

7. Că nu voesc să vă văd pre voi acum în treacăt; ci am nădejde căteva vreme să mă zăbăvesc la voi, de va îngădui Domnul.

8. Și voi rămâneă în Efeș până la praznicul a cincizeci de zile.

9. Că mi s'a deschis mie ușa mare și spre folos, și protivnici sunt mulți.

10. Iar de va veni Timotei, socotiți să fie fără frică la voi; că lucrul Domnului lucrează ca și mine.

11. Deci nimeni pre el să nu-l defaime; ci să-l petreceți cu pace, ca să vie la mine; că-l aştept pre el cu frații.

12. Iar pentru fratele Apollos, mult am rugat ca să vie la voi cu frații; și cu a-

16, 13.

I CORINTENI

devărat nu i-a fost voea să meu și al vostru: să cunoașteți dar pre unii ca aceștia.

13. Priveghiați, stați în credință, îmbărbătați-vă, întăriți-vă.

14. Toate ale voastre cu dragoste să fie.

15. Și vă rog pre voi, fraților, (știți casa lui Sfesana, că este pârga Ahaiei, și spre slujba sfintilor s'au rânduit pre sine),

16. Ca și voi să vă plecați la unii ca aceștia, și la tot cel ce împreună lucrează și se ostenește.

17. Iar mă bucur de venirea lui Stefana și a lui Furțunat și a lui Ahaic; căci lipsa voastră aceștia o a împlinit.

18. Că au odihnit duhul

13. c. 15, 54; Mat. 24, 42 și 25, 19.

15. c. 1, 16; Rom. 16, 5.

16. Filip. 2, 30. 17. II Cor. 11, 9.

18. I Tes. 5, 12.

16, 24.

meu și al vostru: să cunoașteți dar pre unii ca aceștia. 19. Inchină-se vouă bisericele Asiei. Inchină-se vouă întru Domnul mult Achila și Prischila, împreună cu biserica cea din casa lor.

20. Inchină-se vouă frații toți. Inchinăți-vă unul altuia cu sărutare sfântă.

21. Inchinăciunea cu mâna mea a lui Pavel.

22. Cela ce nu iubește pre Domnul nostru Iisus Hristos, să fie Anatema Maran-ata.

23. Darul Domnului nostru Iisus Hristos cu voi.

24. Dragostea mea cu voi cu toți întru Hristos Iisus. Amen.

Cea întâiu către Corinteni s'a scris de la Filippi prin Stefana, și Furțunat și Ahaic și Timotei.

19. Fapt. 18, 21, 28; Rom. 16, 5.

20. Rom. 16, 16. 21. Col. 4, 18;

II Tes. 3, 17. 23. Rom. 16, 24.

EPISTOLIEA
SFÂNTULUI APOSTOL PAVEL
A DOUA CÂTRE CORINTENI

CAPITOLUL I.

Mulțumire pentru ajutorul lui Dumnezeu.

Pavel, apostolul lui Iisus Hristos prin voea lui Dumnezeu, și Timotei fratele, bisericei lui Dumnezeu care este în Corint, împreună cu toți sfinții cari sunt în toată Ahaia.

2. Dar vouă și pace dela Dumnezeu Tatăl nostru, și dela Domnul Iisus Hristos.

3. Bine este cuvântat Dumnezeu și Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos, Părintele

I. 1. I Cor. 1, ¹; 2. Rom. 1, ¹;
I Cor. 1, ³; 3. Efes. 1, ³; Rom. 15,
5; I Petr. 1, ³.

îndurărilor și Dumnezeul a toată mângâerea;

4. Cel ce ne mângâe pre noi întru tot necazul nostru, ca să putem și noi mângâia pre cei ce sănăt intru tot necazul, prin mângâerea cu care ne mângâem noi dela Dumnezeu.

5. Că precum prisosesc patimile lui Hristos întru noi, aşa prin Hristos prisosește și mângâerea noastră.

6. Si ori de pătimim necaz, este pentru a voastră mângâere și mântuire, care se lucează întru răbdarea acestorași patimi, care și noi pătimim; ori de ne mângâem,

5. Ps. 33, ²⁰; Ps. 93, ¹⁹.
6. c. 4, ¹⁵.

1. 7.

II CORINTENI

1, 18.

este pentru a voastră mângâere și mântuire.

7. Si nădejdea noastră este adevărată pentru voi, știind, că precum sănăti părăsi patimilor noastre, aşa și mângâerei.

8. Că nu voim să nu știți voi, fraților, pentru necazul nostru ce s'a făcut nouă în Asia, că preste măsură am fost ingreuiată, și preste puțină, căt n'aveam noi nădejde nici de viață;

9. Ci singuri întru noi judecata morței am avut, ca să nu lim nădăduindu-ne spre noi, ei întru Dumnezeu cel ce inviază morții:

10. Care dintr'o moarte ca aceasta ne-a izbăvit pre noi, și ne izbăvește; întru care nădăduim că încă ne va mai și izbăvi;

11. Ajutorând și voi pentru noi cu rugăciunea, ca despre multe tețe darul cel către noi, prin mulți să se mulțăiască pentru noi.

12. Că lauda noastră aceasta este: mărturisirea științei

7. II Tes. 1, ⁴; Filip. 3, ¹⁰.
8. Fapt. 19, ²⁵; 10. II Tim. 4, ¹⁸.
II. Rom. 15, ³⁰; 12. I Cor. 2, ⁴;
Evr. 10, ¹⁸; Mat. 10, ¹⁶.

noastre, că întru dreptate, și întru curație dumnezească, iar nu întru înțelepciune trupescă, ci întru harul lui Dumnezeu, am petrecut în lume, și mai mult la voi.

13. Că nu scrim vouă altele, fără numai cele ce ceteți sau și știți; și am nădejde că și până în sfârșit veți cunoaște;

14. Precum ne-ă și cunoscut pre noi din parte, că lauda voastră săntem, precum și voi noastră în ziua Domnului Iisus.

15. Si cu această nădejde, voi am mai înainte să viu la voi, ca să aveți al doilea dar;

16. Si pre la voi să trec în Machedonia, și iarăși din Machedonia să viu la voi, și voi să mă petreceți în Iudeea.

17. Deci aceasta vrând, au doară ușurarea minței am întrebuițat? sau cele ce sfătuiesc, trupește le sfătuiesc, că să fie la mine ce este așa, așa, și ce nu, nu?

18. Iar credincios este Dumnezeu, că cuvântul nostru ca-

14. c. 5, ¹²; I Cor. 1, ⁹.

16. I Cor. 16, ⁵; 17. Mat. 5, ³⁷; Iac. 5, ¹²; 18. I Cor. 1, ⁹.

re a fost către voi n'a fost aşa şi nu.

19. Că Fiul lui Dumnezeu, Iisus Hristos, cel propovduit întru voi prin noi, prin mine şi prin Siluan, şi prin Timotei, n'a fost aşa şi nu, ci aşa întru el a fost.

20. Căci căte sănt făgăduinţele lui Dumnezeu întru el sănt aşa, şi întru el Amin, spre slava lui Dumnezeu prin noi.

21. Iar cela ce ne adeverea rează pre noi împreună cu voi întru Hristos, şi ne-a uns pre noi, Dumnezeu este.

22. Care ne-a şi pecetluit pre noi, şi a dat arvuna Duhului întru inimile noastre.

23. Şi eu martur pre Dumnezeu chiem asupra susțelui meu, că cruceându-vă pre voi n'am venit până acum în Corint.

24. Nu că doară avem stăpâni preste credinţa voastră, ci căci săntem împreună lucrători bucuriei voastre: că cu credinţa staţi.

21. I Cor. 1, 8; I Petr. 5, 10.
22. Rom. 8, 16; Efes. 1, 14.
23. Rom. 1, 9. 24. I Petr. 5, 3.

CAPITOLUL II.

Dragostea lui Pavel către Corinteni, Efortarea celui păcălos. Ostenelile şi roadele propoveduirii sale.

Si am judecat aceasta întru mine, ca să nu mai vin iarăşi cu întristare la voi.

2. Măcar că de vă şi intristez eu pre voi, dar care este cel ce mă veseleşte pre mine, fără numai cel ce se întristează dela mine?

3. Şi am scris vouă aceasta, ca nu dacă voi veni, să am întristare de cei pentru carii mi se cădeă să mă bucur; având nădejde spre voi toţi, că bucuria mea a voastră a tuturor este.

4. Că din multă scârbă şi necaz al inimei am scris vouă cu multe lacrămi; nu ca să vă întristaţi, ci ca să cunoaşteţi dragostea care am mai mult spre voi.

5. Iar de m'a întristat cineva, nu pre mine a întristat, ci din parte: ca să nu vă îngreuez pre voi pre toţi.

6. Că destul este unuia ca acestuia certarea aceasta, care este de către mulţi.

*H. 3. c. 12, 21; Filip. 2. 27.
6. I Cor. 5, 5.*

7. Aşa incât dimpotrivă mai mult să-i dăruiţi, şi să-l mângăişti, ca nu cumva pentru mai multă mâhnire să se înghiipi unul ca acela.

8. Pentru aceea vă rog pre voi, să întăriţi spre acela dragoste.

9. Că pentru aceasta am şi astăzi, ca să cunoasc cugetul vostru, de sănătăţi întru toate asuflarelor.

10. Iar căruia dăruiţi ceva, dăruiere şi eu: că şi eu de am dăruit ceva, căruia am dăruit, pentru voi, în faţa lui Hristos.

11. Ca să nu fim cuprinşi de batana: că nu este să nu sunăm amăgiurile lui.

12. Şi venind eu în Troada pentru evangheliea lui Hristos, şi uşă mare deschisă fiind moie prin Domnul,

13. N'am avut odihnă cu duhul meu, neaflând pre Tit fratele meu: ci lăsându-i pre dânsă am mers în Machedonia.

14. Iar mulţumită lui Dumnezeu, celu ce ne face pre noi purificarea biruitorii întru Hristos.

*7. Gal. 6, 1. 8. I Cor. 16, 14.
9. 6, 7, 16. 11. Luc. 22, 31.
12. Filip. 10, 8 şi 14, 24.
13. Col. 9, 16.*

tos, şi arată mireazma cunoştinţei sale prin noi în tot locul.

15. Că a lui Hristos bună mireazmă săntem lui Dumnezeu, întru cei ce se mântuiesc, şi întru cei ce pier:

16. Unora adecă mireazmă a morţei spre moarte; iar altele mireazmă a vieţei spre viaţă. Şi spre acestea cine este vrednic?

17. Pentru că nu săntem ca cei mulţi, carii amestecă cuvântul lui Dumnezeu: ci ca din curătie, ci ca dela Dumnezeu, înaintea lui Dumnezeu întru Hristos grăim.

CAPITOLUL III.

Pavel n'are trebuinţă de landa oamenilor, indesulându-se cu rodul propoveduirii. Slujitorii Testamentului nou—şi ai Duhului sănt mai presus de ai Testamentului vechiu şi ai slavei. Jidovii în citirea legii aveau încă umbrire, ce se şterge prin credinţa în Hristos.

Au doară începem iarăşi pre noi a ne lăudă? au doară ne trebuie precum oare cărora cărti de laudă către voi, sau de laudă dela voi?

15. 1 Cor. 1, 18. 16. c. 3, 5, 6.
III. 1. c. 5, 12.

2. Cartea noastră voi sănăteți, scrisă în inimile noastre, care se știe și se citește de toți oamenii:

3. Arătându-vă că sănăteți carte a lui Hristos cea slujită de noi, scrisă nu cu cerneală, ci cu Duhul lui Dumnezeu celui viu; nu în table de piatră, ci în tablele inimii cele trupești.

4. Și nădejde că aceasta avem prin Hristos către Dumnezeu:

5. Nu că vrednici sănțem noi a cugetă ceva dela noi, ca dintru noi; ci vredniciea noastră este dela Dumnezeu;

6. Care ne-a și învrednicit pre noi a fi slujitorii legii noui; nu slovei, ci duhului: că slova omoară, iar duhul face viu.

7. Iar dacă slujba morței, cea închipuită cu slove în piestre s'a făcut cu slavă, cât nu puteau fii lui Israël să caute la fața lui Moisi pentru slava feței lui cea trecătoare:

8. Cum nu mai mult slujba duhului va fi cu slavă?

9. Că de a fost slujba o-

2. I Cor. 9, 2. 3. Eș. 31, 15; Ier. 31, 32. 4. Ioan 14, 6. 5. c. 2, 15. 6. Ioan 6, 62. 7. Eș. 34, 29, 5. 8. Gal. 3, 14. 9. Rom. 1, 17 și 3, 21.

sândrei slavă, cu mult mai vâratos prisosește slujba dreptăței întru slavă.

10. Că nici s'a slăvit ceea ce era slăvită întru această parte, pentru slava cea co-vârșitoare.

11. Că de a fost cea trecătoare prin slavă, cu mult mai vâratos cea netrecătoare va fi întru slavă.

12. Drept aceea având nădejde că aceasta, multă îndrăznire întrebuițăm:

13. Și nu precum Moisi, care punea acoperământ preste față sa, ca să nu caute fiii lui Israël la sfârșitul celei ce era trecătoare:

14. Ci s'au orbit înțelegările lor: că până astăzi aceiași acoperământ întru cetarea legei vechi rămâne nedescoperit; că întru Hristos se strică.

15. Ci până astăzi, când se citește Moisi, acoperământ pre inima lor zace.

16. Iar când se vor întoarce către Domnul, se va luă acoperământul.

8. 17. 17. Iar Domn este Duhul: și unde este Duhul Domnului, necolo este slobozeniea.

18. Iar noi toți cu față desoperită slava Domnului ca prin oglindă privind, spre același chip ne prefacem din slava în slavă, ca dela Domnul Duhul.

CAPITOLUL IV.

Înțelegeți cunoște slava lui Dumnezeu și înțelepta intru ea și înăbrește a binei toate suferințele.

Pentru aceea având slujba aceasta, dupre cum sănătem miluți, nu slabim;

2. Ci ne-am lepădat de cele nescunse ale rușinei, nu întru violeșug umblând, nici amestecând cuvântul lui Dumnezeu; ci cu arătarea adevărului adeverindu-ne pre noi spre totă stînța oamenilor înaintea lui Dumnezeu.

3. Iar de este și acoperită evangheliea noastră, întru cei peritoi este acoperită:

4. Întru carii Dumnezeul unacului acestuia a orbit min-

tile necredincioșilor, ca să nu le lumineze lor lumina evangheliei slavei lui Hristos, care este chipul lui Dumnezeu.

5. Că nu pre noi ne povoduiim, ci pre Hristos Iisus Domnul; iar pre noi slujitorii vouă prin Iisus.

6. Că Dumnezeu, care a zis să lumineze dintru întuneric lumina, acela a strălucit întru inimile noastre, spre luminarea cunoștinței slavei lui Dumnezeu în fața lui Iisus Hristos.

7. Și avem comoara aceasta în vase de lut, ca mulți mea putere să fie a lui Dumnezeu, iar nu din noi.

8. Întru toate, necaz pătimind, dar nu strămtorându-ne; lipsiți fiind, dar nu de tot desnădăjduindu-ne;

9. Goniți fiind, dar nu părașiți; surpați fiind, dar nu prăpădiți;

10. În toată vremea omopurtându-o, ca și viața lui Iisus să se arăte în trupul nostru.

5. c. 1, 24. 6. Fac. 1, 1; II Petr. 1, 19. 7. c. 5, 1; I Cor. 2, 5. 8. c. 1, 8; 7, 5. 9. Ps. 36, 24. 10. Rom. 8, 17.

11. Că pururea noi cei vîi la moarte ne dăm pentru Iisus, ca și viața lui Iisus să se arăte în trupul nostru cel muritor.

12. Pentru aceea dar moară intru noi se lucrează, iar viața întru voi.

13. Iar având acelaș duh al credinței, precum este scris: Crezut-am, pentru aceea am și grăit; și noi credem, pentru aceea și grăim;

14. Știind că cel ce a ridicat pre Domnul Iisus și pre noi prin Iisus ne va ridica, și ne va pune împreună cu voi.

15. Că toate sânt pentru voi, ca darul îmulțindu-se, prin cei mai mulți să prisoasească mulțumirea spre slava lui Dumnezeu.

16. Pentru aceea nu slăbim; ci de s-ar și strică omul nostru cel din afară, dar cel din lăuntru se înnoește din zi în zi.

17. Pentru că necazul nostru de acum curând trecător, și ușor, veșnică și preste mă-

11. Ps. 43, ²⁴; Rom. 8, ³⁸.

12. I Cor. 4, ⁹; 13. Ps. 115, v. 1.

14. Fapt. 3, ¹⁵; I Cor. 6, ¹⁴.

15. Rom. 5, ¹⁵; 16. I Petr. 4, ¹;

Efes. 3, ¹⁶; 17. Rom. 8, ¹⁶.

sură mare slavă lucrează întru noi;

18. Neprivind noi la cele ce se văd, ci la cele ce nu se văd: că cele ce se văd sunt trecătoare; iar cele ce nu se văd sunt veșnice.

CAPITOLUL V.

Măngâierea credincioșilor în tot felul de necazuri. Puterea Evangheliei.

Că știm că de se va strică casa noastră cca pământească a cortului acestuia, zidire dela Dumnezeu avem, casă nefăcută de mâna, veșnică în ceruri.

2. Că de aceasta suspinăm, dorind să ne îmbrăcăm întru locașul nostru cel din cer:

3. Numai de ne vom și îmbrăcă, nu ne vom află goli.

4. Că cei ce sântem în cortul acesta suspinăm, îngriuindu-ne: pentru că nu vom să ne desbrăcăm, ci să ne îmbrăcăm, ca ce este muritor să se înghiță de viață.

5. Iar cel ce ne-a făcut pre-

18. Rom. 8, ²⁴, s.

V. I. Iov. 4, ¹⁹; II Petr. 1, ¹⁹;

Ioan 14, ². 2. Rom. 8, ², s.

4. I Cor. 15, ⁵⁵. 5. c. I, ²²; Rom.

8, 16, ²²; Efes. 1, ¹³, s.

nul spre însăși aceasta Dumnezeu este, care a și dat nouă știința Duhului.

6. Îndrăznim, drept aceea, pururea, știind că petrecând întrup, suntem depărtați dela Domnul:

7. Că prin credință umblăm, iar nu prin vedere:

8. Nădăduim, și bine voim mai bine să fim depărtați de trup, și să petrecem cu Domnul.

9. Pentru aceea ne și nevinuim, ca ori petrecând, ori depărtați fiind, să fim bine plăcuți lui.

10. Pentru că noi toți trebuie să ne arătăm înaintea divinului lui Hristos; ca să iă fie cunoștință dupre cum a făcut, cele ce s-au lucrat prin trup, ori bine ori rău.

11. Știind dar frica Domnului, pre oameni aducem la adunară; iar lui Dumnezeu arătăm sântem; și nădăduim să și întru științele voastre sănțem arătați.

12. Că nu ne lăudăm iarăși pre noi înaintea voastră, ci

8. Filip. 1, ¹⁹; 10. Ioan 5, ²⁰;

Efes. 6, ¹⁰; Rom. 2, ⁶; 14, ¹⁹.

11. Iov. 81, ¹⁹; 12. c. 3, ¹.

pricina dăm vouă de laudă pentru noi, ca să aveți spre cei ce se laudă în față, iar nu în inimă.

13. Că ori de ne răpim cu mintea, este pentru Dumnezeu: ori de sănțem așezăți cu mintea, pentru voi sănțem.

14. Că dragostea lui Hristos ne ține pre noi; socotind noi aceasta, că de a murit unul pentru toți, iată dar toți au murit:

15. Și pentru toți a murit, ca cei ce viază să nu mai vieze loruși, ci celui ce a murit pentru ei, și a inviat.

16. Pentru aceea noi de acum pre nimeni nu știm dupre trup: iar de am și știut pre Hristos dupre trup, dar de acum nu-l mai știm.

17. Deci dar oricare este întru Hristos, făptură nouă este: cele vechi au trecut; iată, toate s-au făcut nouă.

18. Și toate dela Dumnezeu sânt care ne-a împăcat pre noi lui și prin Iisus Hristos, și ne-a dat nouă slujba împăcarei;

14. Evr. 2, ⁹; 15. I Tim. 2, ⁶;

Rom. 14, ⁷; 17. Gal. 6, ¹⁵; Rom.

8, ¹¹, ¹⁹; Apoc. 21, ⁵; Is. 43, ¹⁸.

18. Rom. 5, ¹⁰.

19. Pentru că Dumnezeu e-ră întru Hristos, împăcând lumea lui și, nesocotind lor păcatele lor; și puind întru noi cuvântul împăcării.

20. Drept aceea în locul lui Hristos vă rugăm, ca cum Dumnezeu s-ar rugă prin noi; rugămu-vă în locul lui Hristos, împăcați-vă cu Dumnezeu.

21. Pentru că pre cel ce n'a cunoscut păcat, pentru noi păcatul-a făcut; ca noi să ne facem dreptatea lui Dumnezeu întru dânsul.

CAPITOLUL VI.

Indemnare la buna întrebunțare a darului dumnezeesc. Ferire de amestecul cu necredință.

Iar noi împreună lucrând cu el, vă și rugăm, ca nu îndeșert darul lui Dumnezeu să priimăți voi.

2. Că zice: În vreme priimită te am ascultat, și în ziua mântuirei și-am ajutat tine: iată, acum este vreme bine pri-

19. Rom. 3, 24, s. 20. Is. 52, 7; Efes. 6, 20; 21. I Petr. 2, 22; Gal. 3, 13; Col. 1, 14; Efes. 1, 6, s.; Filip. 3, 9; VI. 1. c. 20; I Cor. 3, 9; 2. Is. 49, 8; Luc. 4, 19, 21.

imită; iată, acum este ziua mântuirei.

3. Nici o smintea întru nimic dând, ca slujba noastră să fie fără prihană;

4. Ci întru toate puindu-ne pre noi înainte ca slujitorii ai lui Dumnezeu, întru multă răbdare, în necazuri, în nevoi, în strămtorări.

5. Întru bătăi, în temnițe, în neașezări, în ostenele, în privegheri, în posturi;

6. Întru curăție, întru cunoștință, întru îndelungă răbdare, în bunătate, întru Duhul Sfânt, în dragoste nefăținică.

7. Întru cuvântul adevărului, în puterea lui Dumnezeu, prin armele dreptăței cele de-a dreapta și cele de-a stânga.

8. Prin slavă și necinste, prin grăire de rău și laudă; ca niște înșălători, și adevărați;

9. Ca niște necunoscuți, și cunoscuți; ca cei ce murim, și iată săntem vii; ca niște pedepsiți, și nu omorâți;

10. Ca niște întristați, iar

3. I Cor. 10, 32. 4. c. 4, 2.

5. c. 11, 23, 27. 6. Rom. 12, 9.

I Tim. 4, 12. 9. c. 4, 10, 11; I Cor.

15, 31.

pururea bucurându-ne; ca niște săraci, iar pre mulți îmbogațind; ca nimic având, și înțele avându-le.

11. Gura noastră s'a deschis către voi, Corinteni, iniția noastră s'a largit.

12. Nu vă strămtorați întru noi, ci vă strămtorați în pantecele voastre.

13. Pentru aceeași răsplătire, (ca unor fii grăesc), lărgiți-vă și voi.

14. Nu vă înjugați întru alti jug cu cei necredincioși; sau ce împărtășire are dreptatea cu sără de legea? sau ce împreunare are lumina cu întunericul?

15. Sau ce unire are Hristos cu Veliar? sau ce parte credinciosului cu cel necredincios?

16. Sau ce însoțire este bisericelui lui Dumnezeu cu idoșii că voi sunteți biserică lui Dumnezeu celui viu; precum și că Dumnezeu: Voi locui întru ei, și voi umbla întrre ei, și voi fi lor Dumnezeu și ei îmi vor fi mie norod.

17. I Cor. 4, 14. 14. A doua Leg.

18. Ier. 31, 9. 15. I Cor. 10, 20.

VII. 2. c. 12, 17; Fapt. 20, 23.

3. c. 6, 11; 12, 13; Filim. 8.

CAPITOLUL VII.

Pavel laudă ascultarea Corintenilor și se veselăză de dragostea lor.

Deci aceste săgăduințe având, iubiților, să ne cureau pre noi de toată spucajinea trupului și a duhului, făcând sfîntenie întru frica lui Dumnezeu.

2. Cuprindeți-ne pre noi; pre nimeni n'am nedreptățit, nimăruii stricăciune n'am făcut, dela nimeni n'am luat mai mult.

3. Nu spre osândire zic aceasta; că am zis mai înainte, că în inimile noastre sănăti, ca împreună să murim și împreună să viem.

4. Multă îmi este îndrăznea către voi, multă îmi este

17. Is. 52, 11; Apoc. 18, 4.

18. Ier. 31, 9.

VII. 2. c. 12, 17; Fapt. 20, 23.

3. c. 6, 11; 12, 13; Filim. 8.

7, 5.

II CORINTENI

lauda pentru voi; umplutu-m' am de mângâere, de prisoșit am bucurie întru tot ne-cazul nostru.

5. Că venind noi în Machedonia, nici o odihnă n'a avut trupul nostru, ci întru toate am fost necăjiți; din afară războae, din lăuntru temeri.

6. Ci Dumnezeu cel ce mân-gâe pre cei smeriți, ne-a mân-gâiat pre noi cu venirea lui Tit;

7. Si nu numai cu venirea lui, ci și cu mângâerea cu care s'a mân-gâiat de voi, spu-indu-ne nouă dorirea voastră, plângerea voastră, râvnă voastră pentru mine; căt eu mai mult m' am bucurat.

8. Pentru aceea de v'am și întristat pre voi prin epistolie, nu mă căesc, măcar de mă și căiam; că văd că epistoliala aceea măcar de v'a și întris-tat, până la o vreme.

9. Acum mă bucur, nu căci v'ati fost întristat spre pocăință; ci că v'ati întristat spre pocăință; că v'ati fost întristat dupre Dumnezeu, ca întru nimic să nu vă păgubiți de către noi.

5. c. 2, 12. 6. c. 1, 3. s. 8. c. 2, 4.

10. Că întristarea care este dupre Dumnezeu pocăință spre mântuire sără de căință lucrează; iar întristarea lumiei moarte lucrează.

11. Că iată aceasta singură, căci dupre Dumnezeu v'ati întristat voi, cătă sârguință a lucrat întru voi, dar încă răspuns, și mânie, și frică, și dorință, și râvnă, și izbândă! Întru toate v'ati arătat pre voi curați și întru acest lucru.

12. Deci de am și scris vo-uă, nu pentru cel ce a nedreptățit, nici pentru cel ce s'a nedreptățit, ci ca să se a-răte către voi sârguința noastră cea pentru voi înaintea lui Dumnezeu.

13. Pentru aceasta ne-am mân-gâiat de mângâerea voastră; iar mult mai vârtos ne am bucurat de bucuria lui Tit, că s'a odihnit duhul lui de către voi toți.

14. Că ori de ce m' am lăudat înaintea lui pentru voi, nu m' am rușinat; ci precum toate întru adevăr le am grăit vouă, aşa și lauda noastră ce a fost către Tit, adevărata să facut.

10. I Petr. 2, 13. 14. c. 9, 2.

7, 14

II CORINTENI

7, 15.

15. Si inima lui mai mult este spre voi, aducându-și aminte de ascultarea voastră a tuturor, în ce chip cu frică și cu cutremur l-ați priunit pre el. Mă bucur că de toate am nădejde spre voi.

CAPITOLUL VIII.

Indemnare spre a dă milostenie creștinilor din Ierusalim și landa celor care le adună.

Si arătam, fraților, darul lui Dumnezeu cel dat întru bisericele Machedoniei;

2. Că întru multă ispită de necaz prisosință bucuriei lor și săracia lor cea adâncă a spori spre bogăția bunătăței lor.

3. Căci dupre puterea lor (mărturisesc însuși), și pre-ște putere voioși au fost;

4. Cu multă rugămintă ru-darul, și împărtășirea slujbei celor către sfinti.

5. Si nu precum aveam nă-dejde, ci singuri pre sine s'au dat întâi Domnului, și nouă prin voea lui Dumnezeu.

16. c. 2, 9.
VIII. 1. Rom. 15, 26. 4. c. 9, 1;
Iapt. 11, 19. 5. Rom. 15, 32.

8. 12.

6. Căt am rugat noi pre Tit, ca precum mai înainte a inceput, aşa să și săvârșiască întru voi și darul acesta.

7. Si precum întru toate pri-sosiți, cu credința și cu cu-vântul și cu cunoștința și cu toată sârguința și cu dragos-tea voastră către noi, aşa și întru darul acesta să prisosiți.

8. Nu ca cum ași porunci grăesc, ci prin sârguința al-tora, și adeverința dragostei voastre dovedind.

9. Că știți darul Domnului nostru Iisus Hristos, că pen-tru voi a săracit, bogat fiind, ca voi cu săracia lui să vă imbogății.

10. Si sfat întru aceasta vă dau; că aceasta este de folos vouă, cari nu numai a face, ci încă și a vrea ati inceput mai înainte din anul trecut.

11. Iar acum și a face să pliniți; ca precum v'ă fost o-sârdia a vreă, aşa să fie și a plini dintru cele ce aveți.

12. Că de este pusă înainte osârdia, după căt are cineva,

7. I Cor. 1, 5. 8. 1 Cor. 7, 6.
9. Zah. 9, 1. Mat. 8, 20. Luc. 9, 58.
11. Filip. 2, 13. 12. Pild. 3, 22.
Marc. 12, 42.

- 421 -

8, 13.

II CORINTEI

este bine priimită, iar nu după
cât nu are.

13. Că nu ca să fie altora
odihnă, iar vouă necaz;

14. Ci dintru întocmire în
vremea de acum, ca prisosința voastră să împlinească
lipsa acelora, ca și prisosința
acelora să împlinească lipsa
voastră; ca să fie întocmire;

15. Precum este scris: Ce-
lui cu mult nu i-a prisosit; și
celui cu puțin nu i-a lipsit.

16. Mulțămită fie lui Dum-
nezeu, celui ce a dat aceas-
tași osârdie pentru voi în ini-
ma lui Tit.

17. Căci îndemnarea aceea
o a priimit; și fiind mai osâr-
duitor, de bună vole a venit
la voi.

18. Si am trimes impreună
cu el și pre fratele, a cărui
laudă întru evanghelie este
prin toate bisericile;

19. Si nu numai atât, ci și
hirotonisit este de biserici să
fie soție călătoriei noastre cu
darul acesta ce se slujește de
noi spre slava Domnului, și
spre a lăudă osârdia voastră;

20. Ferindu-ne de aceasta,

15. Eș. 16, ¹⁸; 16. c. 9, ¹⁵; I Cor.
15, ⁵⁷; 19. Gal. 2, ¹⁰; 20. c. 6, ³.

9, 1.

ca să nu ne prihânească pre
noi cineva întru această in-
destulată și mare strânsoare
ce se slujește de noi;

21. Că facem purtare de
grijă de cele bune, nu numai
înaintea Domnului, ci și în-
aintea oamenilor.

22. Si am trimes impreună
cu ei și pre fratele nostru, pre
care l-am ispiti întru multe
de multe ori, că este osârdiu-
tor, iar acum cu mult mai
osârditor pentru nădăjdui-
rea cea multă spre voi.

23. Si ori pentru Tit, păr-
taș mie este și întru voi îm-
preună lucrător; ori pentru
frății noștri, apostolii biserici-
lor sănt, și slava lui Hristos.

24. Drept aceea dovada dra-
goștei voastre, și a laudei noa-
stre pentru voi, spre dânsii
să o arătați în fața bisericilor.

CAPITOLUL IX.

*Indemnare a dă milostenia mai cu-
rând și cu cuviință.*

Că pentru slujba cea către
Sfinți, de prisosit este a
srie vouă;

21. Rom. 12, ¹⁷; 23. c. 7, ⁵; 12,

18; Rom. 16, ⁷; 24. c. 7, ¹⁴.

IX. 1. c. 8, ⁴; 20.

II CORINTEI

9, 13.

2. Că știu bunăvoița voa-
stră, cu care pentru voi mă
lauă către Machedoneni, că
Ahal s'a gătit din anul tre-
ciut; și râvna cea din voi pre-
cei mai mulți a îndemnat.

3. Si am trimis pre frați,
ca nu îndeșert să fie lauda
noastră cea pentru voi în par-
ton aceasta; ca precum am
zis, să fiți gata;

4. Ca nu cumva de vor-
veni impreună cu mine Ma-
chedoneni, și vă vor află pre-
voi negătiți, să ne rușinăm
noi (ca să nu zicem voi) în-
tru starea aceasta a laudei.

5. Drept aceea de nevoie a
fi am socotit a îndemnă pre-
frați, ca să vie mai înainte la
voi, și să gătească binecuvânta-
re voastră cea mai înainte
negăduită, ca să fie aceea gata,
nu ca o binecuvântare, iar
nu ca o lăcomie.

6. Iar aceasta zic: Cel ce sa-
mână cu scumpele, cu scum-
pele va și seceră; iar cel ce
samană întru binecuvântare
intru binecuvântare va și se-
ceră.

7. Piecare să dea precum

8. Rom. 4, c. 11, ¹⁷. 6. Gal. 6, ⁷.

Pild. 22, ⁸.

se îndură cu inima; nu din-
tru mâhnire, sau de silă; că
pre dătătorul de bună vole
iubește Dumnezeu.

8. Si puternic este Dumne-
zeu să prisosiască tot darul
spre voi; ca întru toate pu-
rurea toată îndestularea a-
vând, să prisosiți spre tot lu-
crul bun;

9. (Precum este scris: Im-
părțit-a; dat-a săracilor; dreptă-
tatea lui rămâne în veac.

10. Iar cel ce dă sămânță
sămănătorului, să vă dea și
multiască sămânță voastră,
și să crească roadele dreptă-
tei voastre;)

11. Ca întru toate să vă
imbogățiți spre toată darea
cea cu îndestulare, care lu-
crează prin noi mulțămită lui
Dumnezeu.

12. Căci slujba lucrărei a-
cestieia nu numai împleinește
lipsele sfintilor, ci prisosește
prin multe mulțămită lui Dum-
nezeu;

13. Prin adeverirea slujbei
acesteia slăvind ei pre Dum-

9. Ps. 111, ⁹; Pild. 11, ²⁴.

10. Is. 55, ¹⁰; Osie 10, ¹².

11. c. 1, ¹¹ și 4, ¹⁵. 12. c. 8, ¹⁴;

Fil. 2, ²⁰.

nezeu pentru ascultarea mărturisirei voastre la evanghelia lui Hristos, și pentru bunătatea împărtășirei către dânsii, și către foți;

14. Și cu rugăciunea lor pentru voi, cari vă doresc pre voi pentru darul lui Dumnezeu cel de prisosit întru voi.

15. Iar mulțămită lui Dumnezeu pentru darul lui cel nespus.

CAPITOLUL X.

Pavel atrage luarea aminte a se fieri de apostoli minciinoși, cari îl cleveau.

Si însuți eu Pavel vă rog, pre voi prin blândețele și liniștea lui Hristos, care de față sănt smerit între voi, iar depărtat fiind îndrăznesc spre voi.

2. Și vă rog pre voi, ca și de față fiind să nu îndrăznesc cu îndrăznirea, cu care socotesc să îndrăznesc împotriva unora, cari ne socotesc pre noi, că umblăm dupre trup.

3. Că în trup umblând, nu ne oștim trupește.

X. 1. Rom. 12, 1. 3. 1 Tim. 1, 18.

4. (Că armele oștirei noastre nu sănt trupești, ci puternice lui Dumnezeu spre surparea tărielor;)

5. Surpănd izvodirii științei, și toată înăltarea, ce se ridică împotriva științei lui Dumnezeu, și robind toată înțelegerea spre ascultarea lui Hristos;

6. Și gata fiind a pedepsi toată neascultarea, când se va împlini ascultarea voastră.

7. La cele din față vă uitati? De nădăduște cineva că este al lui Hristos, aceasta să gândească iarăși dela sine că precum el este al lui Hristos, aşa și noi ai lui Hristos săntem.

8. Că de mă voi și laudă ceva mai mult pentru puterea noastră, care ne-a dat Domnul nouă spre zidire, iar nu spre risipirea voastră, nu mă voi rușină.

9. Ci ca să nu mă arăt că cum v'asi speria pre voi prin scrisori.

10. Că epistolile lui, zic ei, grele sănt și tari; iar venirea

4. Efes. 6, 18. 6. Fapt. 8, 20; 1 Cor. 5, 5; 4, 5.
8. c. 12, 6 și 13, 10.

trupului este slabă, și cuvântul lui defăimat.

11. Aceasta să socotească unul ca acela, că în ce chip săntem cu cuvântul prin epistolii nefiind de față, într'a cost chip săntem și de față cu lucrul.

12. Că nu îndrăznim să nemărrăm, sau să ne amestem cu unii ce se laudă pre sineși singuri; ci aceia între sine pre sineși măsurându-se și asemănându-se pre sineși lorui, nu pricep.

13. Iar noi nu întru cele ce sănți preste măsură ne vom lauda, ci dupre măsura dreptarului cu care ne-a măsurat nouă Dumnezeu, măsură să ajungă și până la voi.

14. Că nu ca cum n'am fi ajuns la voi, mai mult ne înținem pre noi; că și până la voi am ajuns cu evanghelia lui Hristos;

15. Nu întru cele ce sănți preste măsură laudându-ne aducă în ostenele streine; ci sănănd nădejde, că crescând credința voastră, ne vom mări

11. c. 8, 1 și 5, 12. 13. Rom. 1, 9. c. 15. Rom. 15, 30.

întru voi dupre dreptarul nostru de prisosit,

16. Ca și în părțile cele mai departe de voi să propove duim evangheliea, nu întru dreptar strein, în cele gata, să ne laudăm.

17. Iar cel ce se laudă, întru Domnul să se laude.

18. Că nu cel ce se laudă pre sine este ales, ci pre care Domnul îl laudă.

CAPITOLUL XI.

Improtiva apostolilor minciinoși. Povestirea osteneilor sale.

O de măți fi suferit puțin pentru neînțeleptă, dar și mă suferiți.

2. Că vă râvnesc pre voi cu râvnă a lui Dumnezeu; că v'am logodit unui bărbat, ficioară curată să vă pun înaintea lui Hristos.

3. Ci mă tem, ca nu cumva precum șarpele a amăgit pre Eva cu vicleșugul său, aşa să se strice și înțelegerele voastre dela adeverința cea întru Hristos.

4. Că de ar propovedui cel

17. Ier. 9, 23, 24; 1 Cor. 1, 31. XI. 2. Efes. 5, 26. 3. Fac. 1, 3, s. 4. Gal. 1, 6-8.

11. 5.

II CORINTENI

ce vine pre alt lisus, pre care n'am propoveduit, sau de ați luă alt duh, care n'ați luat, sau altă evanghelie, care n'ați priimut, bine l-ați suferi.

5. Că socotesc cum că cu nimic nu sănt mai jos decât apostolii cei mai mari.

6. Iară de sănt și prost cu cuvântul, dar nu cu știință; ci pretutidene am fost arătați întru toate la voi.

7. Au doară păcat am făcut pre mine sinerindu-mă ca voi să vă înălțăti, că în dar evangheliea lui Dumnezeu am binevestit vouă.

8. Alte biserici am jefuit lăând de cheltuiala spre a slujii vouă. Și venind de față la voi și fiind lipsit, nimărui n'am făcut supărare.

9. Că lipsa mea o au împlinit frații cari veniseră dela Machedonia; și întru toate m'am păzit pre mine vouă fără de supărare, și mă voiu păzi.

10. Este adevărul lui Hristos întru mine, că lauda a-

5. c. 12, ¹¹; 6. 1 Cor. 2, ¹; 2, ¹³; Efes. 3, ⁴; 7. I Cor. 9, ¹², ¹⁸.
8. c. 12, ¹⁵; 9. Fapt. 18, ⁵.

11. 17.

ceasta nu se va îngădă mie în laturile Ahaiei.

11. Pentruce? pentru că doară nu vă iubesc pre voi? Dumnezeu știe.

12. Iar ceea ce fac, voi mai face, că să tai pricina celor ce poftesc pricina; ca întru ceea ce se laudă să se afle ca și noi.

13. Că unii ca aceia sănt apostoli mincinoși, lucrători vicleni, închipuindu-se întru apostolii lui Hristos.

14. Și nu este de minunat; că însuși Satana se preface în inger de lumină.

15. Nu este dar lucru mare de se presfac și slujiitorii lui ca slujiitorii dreptăței; cărora va fi sfârșitul dupre faptele lor.

16. Larăși zic: Să nu mă socotească cineva că sănt fără de minte; iar de nu, măcar ca pre un fără de minte priimiți-mă, ca puțin ceva să mă laud și eu.

17. Iar ce grăesc, nu grăesc dupre Domnul, ci ca întru neînțelepte, în starea aceasta a laudei.

11. c. 6, ¹¹; 12, ¹³; 13. Fil. 3, ²; 15. Fil. 3, ¹⁹.

11. 18.

18. De vreme ce mulți se laudă dupre trup, și eu mă voi laudă.

19. Că bucurosi suferiți pre cei neînțelepți, fiind voi întelepți.

20. Că suferiți, de vă robaște cineva pre voi, de vă mănanăcă cineva, de vă iă cineva al vostru, de se semeljește cineva, de vă bate cineva preste obraz.

21. Spre necinste zic, că dum noi am fi neputincioși. Iar întru ce îndrăznește cineva, (întru neînțelepție zic,) îndrăznesc și eu.

22. Iudei sănt? și eu. Israeliți sănt? și eu. Sămânță și lui Avraam sănt? și eu.

23. Slugi ale lui Hristos sănt? (ca un neînțelept grăesc) mai vârtos eu; întru ostenele mai mult, întru bătăi preste măsură, în temniță mai ades, în morți de multe ori.

24. Dela Iudei de cinci ori căte patruzeci fără una am laud.

25. De trei ori cu toege am fost bătut, o dată cu pietre

18. c. 10, ¹³ și 12, ⁹. 19. I Cor. 4, ¹⁰; 23. I Cor. 15, ¹⁰. 24. A doua leg. 25, ¹; 25. Fapt. 16, ²²; 14, ¹⁹; 27, ⁴¹; II Tim. 3, ¹¹.

II CORINTENI

11. 31.

am fost improscat, de trei ori s'a sfărămat corabiea cu mine, o noapte și o zi întru adânc am petrecut;

26. În călătorii de multe ori, în primejdii în răuri, în primejdii de către tâlhari, în primejdii de către rudenii, în primejdii de către păgâni, în primejdii în cetăți, în primejdii în pustie, în primejdii în mare, în primejdii între frații cei mincinoși;

27. Întru osteneală și în susăpare, în privegheri de multe ori, în foame și în sete, în posturi adeseori, în frig și în golătate.

28. Fără de cele din afară năvăliri asupra mea în toate zilele, grija tuturor bisericilor.

29. Cine este neputincios, și eu să nu fiu neputincios? cine se smintește, și eu să nu mă aprind?

30. De se cuvine a mă laudă, de neputințele mele mă voi laudă.

31. Dumnezeu și Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos, cel

27. c. 6, ⁵. 28. Fapt. 20, ¹⁸.
30. c. 12, ⁵. 31. Rom. 1, ²⁵; 9, ⁵; Gal. 1, ²⁰.

11. 32.

II CORINTENI

12, 10.

ce este binecuvântat în veci,
știe că nu mint.

32. În Damasc mai marele
norodului al lui Areata împăratul
păzită cetatea Damascului,
vrând să mă prință;

33. Să pre o fereastră intru
o coșniță m'am slobozit preste
zid, și am scăpat din mânilor lui.

CAPITOLUL XII.

Urmarea povestirii osteneștilor lui Pavel.

Însă a mă laudă nu-mi este
de folos. Voiu veni întru ve-
deniile și descoperirile Dom-
nului.

2. Știu pre un om întru
Hristos mai înainte cu patru-
sprezece ani, (sau în trup, nu
știu; sau afară de trup, nu
știu; Dumnezeu știe;) că s'a-
răpit unul ca acesta până la
al treilea cer.

3. Și știu pre acest om, (sau
în trup, nu știu, sau afară de
trup, nu știu; Dumnezeu știe;)

4. Că s'a răpit în raiu, și
a auzit cuvinte nespuse, care

32. Fapt. 9, ²⁴. 34. Is. Nav. 2,

¹⁵; Fapt. 9, ²⁵.
XII. 3. c. 11, ¹¹.

nu este slobod omului a le-
grăi.

5. Pentru unul ca acesta
mă voiu laudă; iar pentru
mine nu mă voiu laudă, fără
numai întru neputințele mele.

6. Că de voiu și vreă să
mă laud, nu voiu fi fără de
minte; că adevărul voiu grăi;
iar las, ca să nu cugete cine-
va de mine mai mult decât
vede, sau aude ceva dela mine

7. Și pentru multimea des-
coperirilor, ca să nu mă în-
nalț, datu-mi-să mie îmbol-
ditor trupului, îngerul Satanei
ca să mă bată preste obraz,
ca să nu mă înalț.

8. Pentru aceasta de trei ori
pre Domnul am rugat, ca să-l
depărteze dela mine.

9. Și mi-a zis mie: Destul
este ție darul meu: că pute-
rea mea întru neputință se
săvârșăște; deci cu dulceață
mă voiu laudă mai mult în-
tru neputințele mele, ca să
locuiască întru mine puterea
lui Hristos.

10. Pentru aceea bine-vosesc
întru neputință, întru desfă-
mări, în nevoi, în goane, în-

5. c. 11, ⁵⁰. 6. c. 10, ⁸; 11, ¹⁶.
7. Iov. 2, ⁶.

19, 11.

II CORINTENI

12, 21.

tru strămtorări pentru Hris-
tos căci când slăbesc, atunci
sunt tare.

11. Făcutu-m' am fără de
minte laudându-mă; voi m'atî
că mie mi se cădeă să
nu laudat de către voi: că cu
nimic nu sunt mai de jos de
că apostolii cei mai mari, mă-
gar că nimic sunt.

12. Că semnele apostolu-
lui s'au lucrat întru voi întru
ință răbdarea, prin semne,
și minuni, și puteri.

13. Că ce este de care să
nu mai lipsiți decât celealte
biserici, fără numai că eu nu
v'au făcut supărare? dăru-
iți-mi nedreptatea aceasta.

14. Iată a treia oară cu a-
venindu-gata sănt a veni la voi;
că nu volu supără pre voi: că
nu cauți ale voastre, ci pre voi:
că nu sunt datori fiui să ago-
menescă părintilor, ci părin-
tii filior.

15. Iar eu prea cu dulceață
voiu cheltui și mă voiu chel-
tui și pre mine pentru sufle-
tele voastre; măcar că mai

mult iubindu-vă pre voi, mai
puțin sănt iubit de voi,

16. Că fie, eu nu v'am în-
greuiat pre voi; ci fiind isteț,
cu meșteșug v'am prins pre
voi.

17. Au doară prin cineva
din cei ce am trimes la voi
v'am jefuit pre voi?

18. Am rugat pre Tit, și îm-
preună cu el am trimes pre
fratele. Au doară v'a jefuit
ceva Tit? au nu cu același
duh am umblat? au nu pre
aceleași urme?

19. Au iar vă pare că ne
indreptăm înaintea voastră?
înaintea lui Dumnezeu întru
Hristos grăim: și acestea toate
iubiții mei, pentru a voastră
zidire.

20. Că mă tem, nu cumva
dacă voiu veni, să vă afli pre
voi precum nu voesc, și eu
să mă afli vouă precum nu
voi; nu cumva să fie prigo-
niri, pisme, mânnii, sfezi, cle-
vetiri, șoptiri, semetii, netoc-
miri:

21. Nu cumva iarăși dacă
voiu veni să mă smerească

16. c. 11, ⁹; 2 Tes. 3, ⁸.
18. c. 8, ⁶; 19, ¹⁸, 20. c. 10, ²;
I Cor. 3, ³; 4, ⁶. 21. c. 13, ².

13, 1.

II CORINTENI

Dumnezeul meu la voi, și voi
plângere pre mulți carii au pă-
cătuit mai înainte, și nu s'au
pocăit de necurăție și cur-
vie și spurcăciunea, care au
făcut.

CAPITOLUL XIII.

*Pavel îndeamnă pe Corineni la po-
căință vestindu-le că vine a treia
oară la ei.*

Iată a treia oară cu aceasta
viu la voi. În gura a două
și a trei mărturii va stă tot
graiul.

2. Am zis mai înainte, și
iarăși zic mai înainte, precum
când am fost de față la voi a
două oară; și acum, nefiind
de față scriu celor ce mai în-
ainte au păcătuit, și celor
lalți tuturor, că de voiu veni
iarăși, nu voiu crucea:

3. De vreme ce căutați is-
pitire a lui Hristos celui ce
grăește întru mine, care la voi
nu este neputincios, ci puter-
nic întru voi.

4. Că de să și restignit din-
tru neputință, dar este viu din
puterea lui Dumnezeu. Pen-

XIII. 1. c. 12, 14; Ioan 8, 17; A
doua Leg. 19, 15. 4. Filip. 2, 7, 8.
5. I Cor. 11, 28; Rom. 8, 9, 10;
Gal. 2, 10; Col. 1, 27.
10. c. 2, 3; 10, 8.

13, 10.

trucă și noi săntem neputin-
cioși întru el, ci vom fi vîi îm-
precună cu dânsul din puterea
lui Dumnezeu spre voi.

5. Pre voi însă-vă vă ispi-
tiți, de sănțetă întru credință;
pre voi însă-vă vă cercați. Au
nu vă cunoașteți pre voi, că
Iisus Hristos este întru voi,
fără numai de sănțetă netrebnici?

6. Ci nădăjduesc că veți
cunoaște că noi nu săntem
netrebnici.

7. Iar mă rog lui Dumne-
zeu să nu faceți nici un rău;
nu ca să ne arătăm noi lămu-
riți, ci ca să faceți voi binele,
iar noi ca niște netrebnici să
fim.

8. Că nu putem ceva împotrivă
adevărului, ci pentru
adevărul.

9. Că ne bucurăm când noi
sănțem slabii, iar voi sănțetă-
tari: de aceasta ne și rugăm,
pentru a voastră intemeiere.

10. Pentru aceasta scriu a-
cestea, nefiind de față la voi,
ca fiind de față, să nu fac cu
asprime, dupre puterea care

13, 11.

II CORINTENI

mă dat mie Domnul spre
sădare, iar nu spre surpare.

11. Deci, fraților, bucurăți-
vă. Fiiți desăvârșit, măngâia-
ți-vă, aceeași cugetați, pace
să aveți; și Dumnezeul dra-
goștelui și al păcii va fi cu voi.

12. Inchinați-vă unul altuia
cu sărutare sfântă.

II. VII. 4, 4 Rom. 15, 23.

13, 14.

Inchină-se vouă toți
sfintii.

14. Darul Domnului nos-
tru Iisus Hristos, și dragos-
tea lui Dumnezeu, și împă-
rășirea Sfântului Duh, cu voi
cu toți. Amin.

Cea a doua către Corineni s'a scris dela
Filippi a Machedoniei, prin Tit și Luca.

13. I Cor. 16, 20.

EPISTOLIEA
SFÂNTULUI APOSTOL PAVEL
CĂTRE GALATENI

CAPITOLUL I.

Nestatorițica Galatenilor în credință și vrednicie de Apostol a lui Pavel.

Pavel, apostolul, nu de la oameni, nici prin om, ci prin Iisus Hristos, și Dumnezeu Tatăl, care l-a înviat pre el din morți;

2. Si toți frații carii sănt împreună cu mine, bisericilor Galatiei:

3. Dar vouă și pace dela Dumnezeu Tatăl, și dela Domnul nostru Iisus Hristos.

4. Care s'a dat pre sine pen-

1. 1. Fapt. 3, ¹⁵; 2. Fapt. 18, ⁶.
3. Rom. 1, ⁷; I Cor. 1, ⁸; Efes 1, ²; I Petr. 1, ²; II Ioan v. 3.
4. c. 2, ²⁰; I Tim. 2, ⁸; Tit. 2, ¹⁴; I Ioan 5, ¹⁰.

tru păcatele noastre, ca să ne scoată pre noi dintr'acest veac de acum rău, dupre voia lui Dumnezeu și Tatălui nostru.

5. Căruiua este slava în vecei vecilor. Amin.

6. Mă mir că aşa de curând vă mutați dela cel ce v'a chiemat pre voi prin darul lui Hristos la altă evanghelie:

7. Care nu este altă; fără numai sănt oarecarii ce vă turbură pre voi, și voesc să strâmte evangheliea lui Hristos.

8. Ci măcar și noi, sau înger din cer de vă va bine-vesti vouă afară de ceea ce am bi-

5. II Tim. 4, ¹⁸; Rom. 16, ²⁷.
6. c. 5, ⁸, s. 7. Fapt. 15, ¹¹, ²⁴.

GALATENI

1, 23.

nevestiți vouă, anatema să

10. Precum am zis mai înainte, și acum iarăși zic: Ori-
sine de vă va binevesti afară
de ceea ce ați luat, anatema
să fie.

11. Că acum pre oameni
aduc înadevăr, sau pre Dum-
nezeou? sau caut oamenilor
să plăeț că de ași plăcea încă
oamenilor, n'ași fi slugă lui
Hristos.

12. Că nici eu dela om o
am luat pre aceasta, nici m'am
luat, ci prin descoperirea
lui Iisus Hristos.

13. Că ați auzit de petrecre-
rea mea ore-când intru cre-
dința iudeoecasă, că preste
măsură goniam biserică lui

Dumnezeu, și o stricam pre ea.

14. Ni sporiam în credință
iudeoecasă mai mult decât
mult din cel de o vîrstă cu
mine în neamul meu, foarte
răvnitor fiind părinteștilor me-
ielor obiceiuri.

15. I Tim. 9, ¹; II. I Cor. 15, ².
16. I Cor. 11, ²⁰; 13. Fapt. 26, ⁹.

15. Iar când bine a voit
Dumnezeu, cel ce m'a ales
din pântecele maicei mele, și
m'a chiemat prin darul său,

16. Ca să descopore pre
Fiiul său întru mine, ca să-l
bine vestesc pre el întru nea-
muri; îndată nu m'am lipit de
trup și de sânge:

17. Nici m'am suit în Ie-
rusalim către apostolii cei mai
înainte de mine; ci m'am dus
în Arabia, și iarăși m'am în-
tors la Damasc.

18. Apoi după trei ani m'am
suit în Ierusalim să văd pre
Petru, și m'am zăbăvit la el
cincisprezece zile.

19. Iar pre altul din apos-
toli n'am văzut, fără numai
pre Iacob fratele Domnului.

20. Iar cele ce scriu vouă,
iatah înaintea lui Dumnezeu,
că nu mint.

21. După aceea am venit
în laturile Siriei și ale Chili-
chiei;

22. Si eram necunoscut la
față de bisericile ludeci cele
întru Hristos;

23. Ci numai auzau: Că
cel ce ne goniază pre noi oare-

16. Mat. 16, ¹⁷; 18. Fapt. 9, ²⁶.
19. Mat. 13, ⁵⁵; 21. Fapt. 9, ⁵⁰; 15, ⁴¹.

1. 24.

când, acum binevestește credința care oare-când o pierde.

24. Si slăviau întru mine pre Dumnezeu.

CAPITOLUL II.

Pavel aduce pre Apostoli ca mărturie pentru credința lui. Prigonierea împotriva lui Petru. Mântuirea este din credință, nu din lege.

Apoi după patrusprezece ani ai arăși m'am suit în Ierusalim cu Varnava, împreună luan și pre Tit cu noi.

2. Si m'am suit dupre descoberire, și le-am spus lor evangheliea care propoveduesc întru Neamuri, iar deosebi celor mai aleși, ca nu cumva să alerg în deșert, sau să fiu alergat.

3. Ci nici Tit, care era cu mine, Ellin fiind, n'a fost similar să se tae împrejur:

4. Si pentru frajii cei mincinoși ce venise, carii intrase pre ascuns să iscodească slobozeniea noastră, care avem întru Hristos Iisus, ca pre noi să ne supue robiei.

II. 2. Fapt. 15. 2; 11. 3^a; Filip. 2. 16. 3. Fapt. 16. 3. 4. Fapt. 15. 24.

GALATENI

2. 11.

5. Cărora nici cât este un cias nu ne-am plecat a ne supune; ca adevărul evangheliei să rămâne întru voi.

6. Iar de către cei ce se socotiau a fi ceva, ori carii oare-când erau, nu am grija; Dumnezeu fața omului nu primește; că cei ce se socotiau a fi ceva, nimic nu mi-au adaos mai mult.

7. Ci încă împotrivă, văzând că mi s'a încredințat mie evangheliea netăerei-împrejur, precum lui Petru a tăerei-împrejur;

8. (Că cel ce a lucrat lui Petru spre apostoliea tăerei-împrejur, a lucrat și mie întru Neamuri):

9. Si cunoscând darul cel dat mie, Iacob și Chifa și Ioan, carii se socotiau a fi stâlpi, au dat mie și lui Varnava dreapta împărtășirei; ca noi la neamuri, iar ei la tăarea-împrejur.

10. Numai ca să ne aducem aminte de cei lipsiți; care m'am și nevoit aceasta a face.

11. Iar când a venit Petru

5. c. 3. 1. 6. Rom. 2. 11; Fapt. 10. 34. 7. Fapt. 13. 46. 9. Fapt. 15. 12. 10. Fapt. 11. 36. 11. Fapt. 15. 35.

2. 12.

GALATENI

3. 1.

in Antiohia, de față i-am stătut împotrivă, că era vrednic de înfruntare.

12. Că mai înainte de a veni oare-carii dela Iacov, cu Neamurile mânca: iar dacă au venit, se feră și se osebia pre sine, temându-se de cei ce erau din tăarea-împrejur.

13. Si împreună s'au fățărnicit cu el și ceilalți Iudei; că și Varnava s'a tras cu fățărniciea lor.

14. Ci dacă am văzut că nu umbără drept dupre adevărul evangheliei, am zis lui Petru înaintea tuturor: Dacă tu fiind Iudeu, ca Neamurile viețuești, iar nu ca Iudeii, penruce silești pre Neamuri să te ca Iudeii?

15. Noi, din fire Iudei, iar nu din Neamuri păcătoși,

16. Știind că nu se îndrepentează omul din faptele legei, ci numai prin credința lui Iisus Hristos, și noi întru Iisus Hristos am crescut, ca să ne îndrepătăm din credința lui Hristos, iar nu din faptele legei; că nu se va îndrepăta din faptele legei tot trupul.

12. Fapt. 11. 3. 16. c. 3. 11; Rom. 10. 10; Efes. 2. 8; Ps. 142. 2.

17. Iar dacă căutând să ne îndrepătam întru Hristos, ne am aflat și singuri păcătoși, au doară Hristos este slujitor păcatului? Să nu fie.

18. Că dacă cele ce am stricat aceleiasi iarăși le zidesc, călcător de poruncă pre mine mă adeverez.

19. Că eu prin lege, legei am murit, ca să viez lui Dumnezeu.

20. Cu Hristos împreună m'am răstignit: iar viez; nu de acum eu, ci viază întru mine Hristos; iar de viez acum în trup prin credința Fiului lui Dumnezeu viez, care m'a iubit, și s'a dat pre sine pentru mine.

21. Nu leapăd darul lui Dumnezeu: că de este prin lege dreptatea, Hristos dar în zadar a murit.

CAPITOLUL III.

Urmare. Avraam pildă de îndrepătare prin credință. Legea nu îndrepătează ci pune blestem. Hristos ridică blestemul ei. Cele bune nu sănă din lege ci din credință.

O fără de minte Galateni, ci one pre voi v'a zăvistuit să

19. Rom. 14. 7. 20. II Cor. 13. 5; Efes. 5. 2. 21. c. 3. 18. III. 1. Luc. 24. 25.

3, 2.

GALATENI

nu vă plecați adevărului, cărora mai înainte vă era scris Iisus Hristos înaintea ochilor întru voi răstignit?

2. Aceasta voesc numai să știu dela voi: Din faptele legii ați luat Duhul, sau din auzul credinței?

3. Aşa de fără de minte sănătei? începând cu Duhul, acum în trup vă săvârși?

4. Atătea ați pătimit în zadar? dacă și în zadar.

5. Deci cel ce vă dă vouă Duhul, și lucrează puteri întru voi, oare din faptele legii, sau din auzul credinței?

6. Precum și Avraam a crezut lui Dumnezeu, și i s'a socotit lui întru dreptate.

7. Să știi dar că cei ce sănătă din credință, aceia sănătă fiu lui Avraam.

8. Si văzând mai înainte scriptura, că din credință îndreptează Dumnezeu pre neamuri, mai înainte a bine-vestit lui Avraam, că se vor binecuvântă întru fine toate neamurile.

9. Pentru aceea cei ce sănătă

2. Rom. 10, 11. 5. Rom. 10, 8.
6. Fac. 15, 6; Rom. 4, 3; Iac. 2, 23. 8. Fac. 12, 3; Fapt. 3, 25.

3, 15.

din credință se blagoslovesc împreună cu credinciosul Avraam.

10. Căci căți sănătă din faptele legii sănătă subt blestem, că scris este: Blestemul este tot cel ce nu va rămâne întru toate cele scrise în carteau legei, ca să le facă pre ele.

11. Iar cum că nu se îndreptează nimeni înaintea lui Dumnezeu prin lege, arătat este: că dreptul din credință va fi viu.

12. Iar legea nu este din credință, ci omul care va face acestea va fi viu întru ele.

13. Hristos ne-a răscumpărat pre noi din blestemul legii, făcându-se pentru noi blestem, pentrucă scris este: Blestemul este tot cel spânzurat pre lemn.

14. Ca întru Neamuri binecuvântarea lui Avraam să se facă prin Hristos Iisus; că făgăduința Duhului să o luăm prin credință.

15. Fraților, ca un om grăesc; că și aşezământul omu-

10. A doua Leg. 27, 26. 11. Avac.

2, 4; Evr. 10, 38; Rom. 1, 17.

12. Lev. 18, 5; Rom. 10,

13. A doua Leg. 21, 22; Rom.

8, 5. 14. Fac. 12, 3. 15. Evr. 9, 17

3, 16.

GALATENI

lui cel întărit, nimeni nu-l atrieșă, sau îl mai adaogă.

16. Iar lui Avraam s'au grăbit făgăduințele și sănătăi lui. Nu zice: Si semințelor, ca de mulți; ci ca de unul; și seminței tale, care este Hristos.

17. Si aceasta zic, pre aşezământul cel întărit mai înaintea dumnezeu întru Hristos, legea, care după patruzeci și treizeci de ani s'a făcut, nu-l leapădă, ca să strice făgăduința.

18. Că de este din lege moștenirea, nu mai este din făgăduință; iar lui Avraam prin făgăduință i-a dăruit Dumnezeu.

19. Ce este dar? Pentru căleșurile de porunci s'a adaoșat legea, până când era să vie sănătă, căreia s'a dat făgăduința, rânduită fiind prin îngeri, cu mână mijlocitorului.

20. Iar mijlocitorul al unuia nu este, iar Dumnezeu unul este.

21. Au doară legea este împoziția făgăduințelor lui Dumnezeu.

16. Fap. 92, 10. 17. Es. 12, 41;

Fap. 1, 10; Rom. 4, 14. 19. Rom.

10, 11; Fap. 7, 55; Es.

10, 11; 1 Tim. 2, 6; A doua Leg.

4, 11; Rom. 8, 1, 8.

3, 28.

nezeu? Să nu fie: că de s'ar fi dat lege care să poată înviă, adevărat din lege ar fi dreptatea.

22. Ci a închis scriptura toate subt păcat, ca făgăduința din credință lui Iisus Hristos să se dea celor ce cred.

23. Iar mai înainte de venirea credinței, subt lege erau păziți, închiși fiind spre credință care era să se descorepe.

24. Pentru aceea legea învățătoare ne-a fost nouă spre Hristos, ca din credință să ne îndreptăm.

25. Iar dacă a venit credință, nu mai sănătem subt învățător.

26. Că toți fiu ai lui Dumnezeu sănătăi prin credință întru Hristos Iisus.

27. Că ori căți în Hristos v'ati botezat, în Hristos v'ati îmbrăcat.

28. Nu este Iudeu nici Elzin, nu este rob nici slobod, nu este parte bărbătească nici femească; că voi toți unul sănătăi întru Hristos Iisus.

22. Rom. 11, 32. 23. I Petr. 1, 5.

24. Rom. 10, 4. 26. Is. 56, 5;

Ioan 1, 12; Rom. 8, 17. 27. Rom.

6, 8; 18, 14. 28. I Cor. 12, 13; Rom.

10, 12.

29. Iar dacă sănțeți voi ai lui Hristos, iată a lui Avraam sămânță sănțeți, și dupre făgăduință moștenitorii.

CAPITOLUL IV.

Pavel dovedește că îndreptarea omului este din credință.

Iar zic: Că în câtă vreme moștenitorul prunc este, nimic nu se osebește de slugă, măcar de este stăpân tuturor.

2. Ci subit epitropi și iconomi este până la vremea cea rânduită de tatăl său.

3. Așa și noi, când eram prunci, subti stiihile lumiei erau robiți:

4. Iar când a venit plinirea vremiei, a trimes Dumnezeu pre Fiul său, cel născut din femeie, care s'a făcut subt lege.

5. Ca pre cei de subt lege să-i răscumpere, ca să luăm moștenirea fiească.

6. Iar căci sănțeți fi, a trimes Dumnezeu pre Duhul Fiului său în inimile voastre, care strigă: Avva, Părinte.

29. Rom. 9, 7.
IV. 3. c. 3, 23; Col. 2, 20.
4. Efes. 1, 10; Rom. 1, 3; Fac.
49, 10. 5. c. 3, 13. 6. Rom. 8, 15.

7. Pentru aceea nu mai ești rob, ci fiu; iar de ești fiu, și moștenitor ești lui Dumnezeu prin Iisus Hristos.

8. Ci atunci necunoscând pre Dumnezeu, slujiați celor ce din fire nu sănt dumnezei.

9. Iar acum, după ce ați cunoscut pre Dumnezeu, iar mai vârtos după ce v-ați cunoscut de Dumnezeu, cum vă întoarceti iarăși la cele slabe și sărace stiihii, cărora iarăși de iznoavă voiți a le sluji?

10. Zilele păziți, și lunele, și vremile, și anii.

11. Mă tem de voi, ca nu cumva în zadar să mă fiu osenit la voi.

12. Fraților, rogu-vă pre voi, fiți precum sănt eu, că și eu am fost precum sănțeți voi: cu nimic nu m'ați nedrepătit.

13. Iar știți că prin slăbițiunea trupului am bine-vestit vouă întâi.

14. Și ispita mea care era în trupul meu nu o ați defăimat, nici o ați lepădat; ci ca pre un inger al lui Dumne-

7. c. 3, 29; Rom. 8, 17. 10. Rom.
14, 5; Col. 2, 16. 11. II Ioan v. 8.
12. II Cor. 2, 5. 13. I Cor. 2, 3.
14. Mat. 2, 7.

neu m'ați priimit, ca pre Hristos Iisus.

15. Deci unde este fericirea voastră? că mărturisesc vouă, că de eră cu putință, ochii voștri scoțându-i, i-ați fi dat mie.

16. Deci dar au vrăjmaș m'am făcut vouă, grăindu-vă vouă adevărul?

17. Vă răvnesc ei pre voi, dar nu bine; ci vor să vă osebească pre voi, ca să le urmați lor.

18. Iar bine este a urmă pururea în lucru bun, și nu numai când de față la voi.

19. Feții mei, pre carii iau și cu durere vă nasc, până ce se va închipui Hristos întru voi;

20. Și ași vreă să fiu acum la voi, și să-mi schimb glasul meu; că nu mă pricep de voi.

21. Spuneți-mi, cei ce voiți să fiți subt lege, legea n'o auziți?

22. Pentru că scris este, că Avraam doi feciori a avut, u-

16. Amos. 5, 10. 17. Fapf. 20, 3.
19. I Cor. 4, 15. 21. c. 3, 25.
22. Fac. 21, 2.

nul din slujnică, iar altul din cea slobodă.

23. Ci cel din slujnică dupre trup s'a născut, iar cel din cea slobodă prin făgăduință.

24. Care au altă înțelegere: că acestea sănt cele două legi: una din muntele Sinaei, ce naște spre robie, care este Agar.

25. Că Agar muntele Sinaei este în Arabia, și se alătură cu Ierusalimul acest de acum, și slujește cu feciorii săi.

26. Iar Ierusalimul cel de sus slobod este, care este maică nouă tuturor.

27. Că scris este: Vesel este-te cea stearpă care nu naști; glăsuește și strigă ceea ce n'ai durere: că mai mulți sănt fiii celei pustie, decât ai celeia ce are bărbat.

28. Iar noi, fraților, dupre Isaac, fi ai făgăduinței sănătem.

29. Ci precum atunci cel ce se născuse dupre trup goniază pre cel ce se născuse dupre Duh, așa și acum.

30. Dar ce zice scriptura?

23. Rom. 9, 9. 24. Rom. 8, 15.
26. Evr. 12, 22; Apoc. 3, 13.
28. Rom. 9, 7. 30. Fac. 21, 19, 12.

Gonește pre slujnică și pre feciorul ei: că nu va moșteni fiul slujnicei cu fiul celei slobode.

31. Drept aceea, fraților, nu sănțem fii ai slujnicei, ci ai celei slobode.

CAPITOLUL V.

Cei cineați la credință sănț slobozii de faptele legii prin patimile lui Hristos. Slobozenia cea dupre Duh.

Intru slobozenia dar cu care Hristos pre noi ne-a slobozit stați, și nu cu jugul robiei iarași vă cuprindeți.

2. Iată, eu Pavel zic vouă, că de vă veți tăia împrejur, Hristos nimic vouă nu va folosi.

3. Și mărturisesc iarași la tot omul ce se tae împrejur, că dator este să împlinească toată legea.

4. Înzadarnici văți facut de către Hristos, cei ce voi să vă îndreptați prin lege; din dar ați căzut.

5. Că noi cu Duhul din credință nădejdea, dreptăței aşteptăm.

31. c. 3, ²⁹.

V. 1. Ioan 8, ³⁹. 3. Iac. 2, ¹⁶.
4, 2, ²¹; Rom. 7, ²⁵. 5. II Tim. 4, ⁸.

6. Că întru Hristos Iisus nici tăarea-împrejur folosește, nici netăarea-împrejur: ci credința care lucrează prin dragoste.

7. Alergați bine, cine va opri să nu vă plecați adevărului?

8. Sfatul acesta nu este de la cel ce va chiemat pre voi.

9. Puțin aluat toată frământatura dospește.

10. Eu am nădejde de voi întru Domnul, că alt nimic nu veți gândi: iar cel ce vă turbură pre voi va purtă judecata, ori-care va fi.

11. Iar eu, fraților, de propovedesc încă tăarea-împrejur, pentruce mai sănț gonit? iată s'a surpat sminteaala crucei.

12. O de s'ar lepădă afară cei ce vă răsvrătesc pre voi.

13. Că voi la slobozenie văți chiemat, fraților; numai să nu dați slobozenia voastră spre prilej trupului, ci prin dragoste să slujiți unul altuia.

14. Că toată legea într'un

6. I Cor. 7, ¹⁹; 7. c. 3, ¹; I Cor. 9, ²⁴; 9. I Cor. 5, ⁶; 10. II Cor. 2, ²³.

II. I Cor. 1, ²³; 12. Ps. 12, ⁴.

13. I Cor. 8, ⁹; 14. Marc. 12, ³¹; Rom. 15, ⁸.

ințânt se plinește, adepă: Să îmboști pre aproapele tău ca însuți pre tine.

15. Iar de vă mușcați unul pre altul, și vă mâncăți, căutați să nu vă mistuiți unul de către altul.

16. Iar vă zic: Cu Duhul să umblați, și pofta trupului nu o veți săvârși.

17. Că trupul pofteste împotriva Duhului, iar Duhul împotriva trupului; și aceștia împotrivesc unul altuia: ca nu cele ce ați voi acestea să faceți.

18. Iar de vă purtați cu Duhul, nu sănțeți subt lege.

19. Iar faptele trupului arătă sănț, care sănț acestea: Preacurvenie, curvie, necurăție, inversunarea,

20. Slujba idolilor, fermeatorilor, vrăjbele, sfezile, zavitile, mâniile, gâlcevele, împărochierile, eresurile,

21. Pisările, uciderile, bețiile, ospețele cele cu cântece, și cele anemenea acestora, căre mai înainte le spun vouă, precum am și mai spus, că

11. II Cor. 12, ¹⁰; 17. Rom. 7,

18. Rom. 8, ¹⁴; 19. Rom. 1,

II. I Cor. 6, ¹⁹; 21. Luc. 21, ³⁴;

Ph. 3, ¹.

cei ce fac unele ca acestea, împărățiea lui Dumnezeu nu vor moșteni.

22. Iar roada Duhului este dragostea, bucurie, pacea, îndelunga-răbdare, bunătatea, facerea de bine, credința, blândețele, înfrânanarea poftelor.

23. Impotriva acestora nu este lege.

24. Iar carii sănț ai lui Hristos, trupul și-au răstignit împreună cu patimile și cu poftele.

25. De trăim cu Duhul, cu Duhul să și umblăm.

26. Să nu simăreții în desert, unul pre altul întărâtând, unul altuia pismuind.

CAPITOLUL VI.

A îndreptă cu blândeță pe aproapele. Sfătuire de a se fieri de iudaizanți, și a duce viața nonă cea dupre Duh.

Fraților, de vă și cădeă vreun om în vre-o greșală, voi cei duhovnicești, îndreptați pre unul ca acela cu duhul

22. Efes. 5, ⁹; 23. I Tim. 1, ⁹.

24. I Cor. 16, ²²; Rom. 6, ⁶.

25. Rom. 8, ⁵; 26. Fil. 2, ³.

VI. 1. Mat. 18, ¹⁵; Rom. 15, ¹;

Iac. 5, ¹⁹.

6, 2.

GALATENI

6, 16.

băndețelor; păzindu-te pre tine, ca să nu cazi și tu în spătă.

2. Purtăți sarcinile unul altuia, și așa împliniți legea lui Hristos.

3. Că de se socotește cineva că este ceva, nimic fiind, pre sine se însăla.

4. Iar fapta sa fie-care să-și ispatească, și atunci intru sine însuși va avea laudă, iar nu intru altul.

5. Că fie-care sarcina sa își va purtă.

6. Să să împărtășească cel ce se învăță cuvântul pre cel ce învăță întru toate bunătățile.

7. Nu vă amăgiți; Dumnezeu nu se batjocorește: că ce va semănă omul, aceea va și seceră.

8. Că cel ce seamănă în trupul său, din trup va seceră stricăciune; iar cel ce seamănă întru Duhul, din Duhul va seceră viață veșnică.

9. Să facând binele să nu

4. I Cor. 11, ²⁸; 5. I Cor. 3, ⁸;
II Cor. 5, ¹⁰; 7. Iac. 1, ¹⁶; 2 Cor.
9, ⁸; 8. Pild. 22, ⁸; Rom. 8, ¹³.
9. II Tes. 3, ¹³; Apoc. 2, ⁸; II
Cor. 4, ¹⁶.

6, 17.

GALATENI

6, 18.

slăbim: că la vremea sa vom seceră, neostenind.

10. Deci dar până când avem vreme, să facem bine către toți, și mai vârtoș către cei ai noștri de o credință.

11. Vedeti cu ce fel de slove am scris vouă cu mâna mea.

12. Căci vor să se fălească în trup, aceia vă silesc pre voi să vă tăeti împrejur; numai ca să nu pătimească gonire pentru crucea lui Hristos.

13. Că nici singuri cei ce se tae împrejur păzesc legea; ci voesc să vă tăeti voi împrejur, ca în trupul vostru să se laude.

14. Iar mie să nu-mi fie a mă laudă fără numai în crucea Domnului nostru Iisus Hristos, prin care mie lumea s'a răstignit, și eu lumei.

15. Că întru Hristos Iisus nici tăerea-împrejur poate ceva, nici netăerea-împrejur, ci făptura cea nouă.

16. Să căci vor umbla cu dreptarul acesta, pace preste

și milă, și preste Israilel lui Dumnezeu.

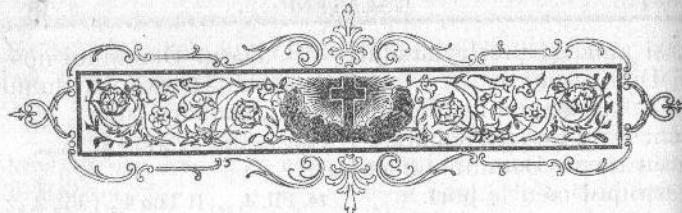
17. Iar mai mult mie nimici să nu-mi facă supărare, că eu ranele Domnului Iisus pre trupul meu le port.

Către Galateni s'a scris dela Roma.

18. Darul Domnului nostru Iisus Hristos cu duhul vostru, fraților. Amin.

18. Fil. 4, ²³; II Tim 4, ²²; Fil. 2, ²⁵.

EPISTOLIEA
SFÂNTULUI APOSTOL PAVEL
CĂTRE EFESENI

CAPITOLUL I.

*Alegerea și săvârșirea
creștinului întru Domnul. Rugăciune
pentru cunoașterea bine-
facerilor aduse prin
Hristos.*

Pavel, apostol al lui Iisus Hristos prin voia lui Dumnezeu, sfintilor celor ce sănt în Efes, și credincioșilor întru Hristos Iisus:

2. Dar vouă și pace dela Dumnezeu Tatăl nostru, și dela Domnul Iisus Hristos.

3. Bineestecuvântat Dumnezeu și Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos, care ne-a

blagoslovit pre noi cu toată blagoslovenia duhovnicească întru cele cerești întru Hristos.

4. Precum ne-a ales pre noi întru dânsul mai înainte de întemeierea lumii, ca să fim noi sfinti și fără de prihană înaintea lui întru dragoste;

5. Mai înainte rânduindu-ne pre noi spre moștenirea fiească prin Iisus Hristos către sine, dupre bunavoință a voiei sale,

6. Spre lauda slavei darului său, cu care ne-a dăruit pre noi întru cel iubit.

7. Întru care avem răscumpărarea prin sângele lui, și

4. Ioan 15, 16; II Tim. 1, 9; Col. 1, 22. 5. Ioan 1, 12. 6. Mat. 3, 17. 7. Col. 1, 14; Evr. 1, 12; Rom. 12, 11.

1. I. II Cor. 1, 1; Rom. 1, 1; I Cor. 1, 2. 2. Gal. 1, 3; II Petr. 1, 2. 3. II Cor. 1, 3; I Petr. 1, 3.

1. 8.

EFESENI

1. 21.

erarea păcatelor dupre bogăția darului lui;

8. Pre care l'a prisosit că în noi intru toată înțelepciunea și pricerepea;

9. Arătându-ne nouă taina voiei sale, dupre buna voință na, care mai înainte o a rânduit întru dânsul:

10. Spre iconomiea plinirei vremilor, ca toate să le unească sub un cap întru Hristos, și cele din ceruri, și cele de pre pământ; întru dânsul:

11. Întru care și moștenire am primit, mai înainte fiind întăriti dupre rânduiala cea ce toate le lucrează dupre statul voiei sale.

12. Ca să fim noi spre lauda slavei sale, carii am năștuit mai înainte întru Hristos.

13. Prin care și voi auzind cuvântul adevărului, evangheleia măntuirei voastre, întru care și crezând, v'afi peccatul cu Duhul făgăduinței cel sănătătii.

14. Care este arvuna moș-

tenirei noastre spre răscumpărarea căștigului, spre lauda slavei lui.

15. Drept aceea, și cu auzind credința voastră întru Domnul Iisus, și dragostea cea către toți sfintii,

16. Nu încetez a mulțumi pentru voi, pomenire de voi facând la rugăciunile mele;

17. Ca Dumnezeul Domnului nostru Iisus Hristos, Tatăl slavei, să vă dea vouă duhul înțelepciunei și al descoperirii, spre cunoștința lui,

18. Luminând ochii mintei voastre, ca să știi voi care este nădejdea chiemărei lui, și care este bogăția slavei moștenirei lui întru sfinti,

19. Si care este mărimea cea prea înaltă a puterii lui întru noi carii credem, dupre lucrarea puterii tăriei lui,

20. Care o a lucrat întru Hristos, sculându-l pre el din morți, și l'a pus a sedea d'a dreapta sa întru cele cerești,

21. Mai pre sus decât toată începătoriea, și stăpânirea, și puterea, și domniea, și decât

15. Col. 1, 9. 16. I Tes. 1, 1; Rom.

1, 9. 17. Rom. 6, 4. 18. II Cor. 4, 4.

20. Fapt. 3, 15; Ps. 109, 1.

21. Col. 2, 10.

1, 22.

EFESENI

tot numele ce se numește, nu numai în veacul acesta, ci și în cel viitor:

22. Si toate le-a supus subt picioarele lui, și pre el l'a dat cap bisericei mai pre sus de toate,

23. Care este trupul lui, împlinirea celui ce împlinește toate întru toți.

CAPITOLUL II.

Impăcarea Neamurilor și a Iudeilor cu Dumnezeu prin Hristos.

Si pre voi carii erați morți cu greșalele și cu păcatele;

2. Intru care oare-când ati umblat dupre veacul lumiei acesteia, dupre domnul stăpânirei, văzduhului, a duhului celui ce acum lucrează întrui neascultări:

3. Intre carii și noi toți am petrecut oare-când întru postele trupului nostru, făcând voile trupului și ale cugetelor; și eram fi din fire ai măniei, ca și ceilalți.

22. I Cor. 15, 27; Evr 2, 8; Ps. 8, 7; Mat. 28, 18; 23. Rom. 12, 5; I Cor. 12, 27.

I. Rom. 5, 8; Col. 2, 18. 2. Tit. 3, 3; c. 6, 12; Ioan 12, 31. 3. Col. 3, 7.

2, 11.

4. Iar Dumnezeu, bogat fiind întru milă, pentru cea multă a sa dragoste cu care ne-a iubit pre noi,

5. Si fiind noi morți cu păcatele, împreună ne-a inviat cu Hristos, (în dar sănătiții mântuiri);

6. Si împreună cu dânsul ne-a sculat, și ne-a pus așdeă întru cele cerești întru Hristos Iisus.

7. Ca să arăte în veacurile cele viitoare bogățiea cea mare a darului său întru bunătate spre noi întru Hristos Iisus.

8. Că cu darul sănătiții mântuiri prin credință; și aceasta nu dela voi: al lui Dumnezeu este darul.

9. Nu din fapte, ca să nu se laude cineva.

10. Că a lui făptură sănătem, zidiți întru Hristos Iisus spre fapte bune, care mai înainte le-a gătit Dumnezeu că să umblăm întru ele.

11. Pentru aceea, aduceți-vă aminte, că voi oare-când

4. Rom. 2, 4; 10, 12. 5. Róm. 5, 1; Col. 21, 13. 6. 2 Cor. 4, 14; Fil. 3, 20. 8. Gal. 2, 10; 9. 1 Cor. 1, 20. 10. Col. 1, 10; Tit. 2, 14; Evr. 13, 21. 11. c. 5, 8; I Cor. 12, 2; Rom. 2, 26.

3, 19.

EFESENI

Neamurile în trup, care vă chiemăți Netăere-imprejur de către ceea ce se chiemă Tăru-imprejur în trup făcută de mâna;

12. Că erați întru acea vreme fără de Hristos, înstreinați de petrecerea lui Israël, și străini de așezământurile făgăduinsei, nădejde neavând, și fără de Dumnezeu în lume:

13. Iar acum întru Hristos Iisus voi carii oare-când erați departe, v'ati făcut aproape prin săngele lui Hristos.

14. Pentru că este pacea noastră, care a făcut amândouă una, și păretele cel din mijloc al zidului a sfârâmat;

15. Vrajba în trupul său, legea poruncilor cu dogmele strigând; ca pre amândoi să-i aducă întru sine într'un om nou, făcând pace;

16. Si pre amândoi să-i împinge într'un trup cu Dumnezeu prin cruce, omorând vrajba întru dânsa;

17. Si venind a vestit pace voință celor de departe, și celor de aproape.

18. Neem. 2, 10; Rom. 9, 4; Evr. 11, 18; 10, 9, 10. 15. Col. 2, 14; II Cor. 5, 10; 16. Col. 1, 20. 17. 18, 07, 10; Zah. 9, 10.

3, 2.

18. Că printreinsul avem amândoi apropierea într'un Duh către Tatăl.

19. Pentru aceea dar de acum nu mai sănăteți streini și nemernici, ci împreună cetăteni cu sfintii, și casnici ai lui Dumnezeu.

20. Zidiți fiind pre temelie apostolilor și a prorocilor, fiind piatra cea din capul unghiu lui însuși Iisus Hristos;

21. Întru care toată zidirea alcătuindu-se crește întru locaș sfânt întru Domnul;

22. Întru care și voi împreună vă zidiți spre locaș al lui Dumnezeu întru Duhul.

CAPITOLUL III.

Ințelepciunea dumnezească dată lui Pavel spre luminarea Neamurilor. Rugăciune pentru Biserică.

Pentru aceasta eu Pavel, legatul lui Iisus Hristos pentru voi Neamurile.

2. De veți fi auzit iconomiea darului lui Dumnezeu celui ce s'a dat mie spre voi:

18. c. 3, 12; Rom. 5, 2. 19. Filip. 3, 20; Evr. 12, 22. 20. Is. 28, 16.

21. c. 4, 16; I Cor. 3, 18.

22. I Petr. 2, 5.

III. 1. Fapt. 21, 33; Gal. 5, 11; Filip. 1, 7; II Tim. 1, 8. 2. Fapt. 9, 15.

3. Căci dupre descoperir mi-a arătat mie taina; precum am scris mai înainte pre scurt,

4. Din care cetind, puteți cunoaște știința mea întru taina lui Hristos,

5. Care întru alte veacuri nu s'a arătat fiilor oamenilor, precum s'a descoperit acum sfintilor lui apostoli și prorocilor prin Duhul;

6. Ca să fie Neamurile împreună moștenitori, și împreună un trup, și împreună părăși făgăduinței lui întru Hristos prin evanghelie:

7. Căreia m'am făcut slujitor dupre dăruirea darului lui Dumnezeu, care s'a dat mie dupre lucrarea puterei lui.

8. Mie, celui mai mic decât toți sfintii, mi s'a dat darul acesta, a vesti întru Neamuri bogățiea lui Hristos cea neurmată;

9. Și a lumină pre toți care este iconomiea tainei celei ascunse din veci întru Dumnezeu, care a zidit toate prin Iisus Hristos:

3. c. 1, ⁹; Gal. 1, ¹². 4. Col. 4, ³.

5. c. 2, ²⁰; Col. 1, ²⁶. 6. c. 1, ¹³;

Gal. 3, ²⁸. 7. Col. 1, ²⁵; Rom. 1, ⁵.

8. I Cor. 15, ⁹; Fapt. 9, ¹⁵; Col.

1, ²¹. 9. Fapt. 26, ¹⁸.

10. Ca să se cunoască acum începătorilor și domnilor întru cele cerești prin biserică înțelepciunea lui Dumnezeu cea de multe feluri,

11. Dupre hotărârea cea mai înainte de veci, care o a făcut întru Hristos Iisus Domnul nostru;

12. Întru care avem îndrăznicire și apropiere întru nădejde prin credința lui.

13. Pentru aceea, vă rog pre voi să nu slăbiți întru neacuzurile mele cele pentru voi, care este slava voastră.

14. Pentru aceasta plec genunchele mele către Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos,

15. Dintru care toată părintea în cer și pre pământ se numește,

16. Ca să dea vouă, dupre bogăție slavie sale, cu putere să vă întăriți prin Duhul lui întru omul cel dinăuntru;

17. Ca să locuească Hristos prin credință întru inimile voastre.

10. I Petr. 1, ¹²; Rom. 11, ³³.

11. c. 1, ¹¹. 12. Ioan 14, ⁶; Efr.

4, ¹⁶. 14. c. 1, ³. 16. c. 1, ⁷; 2, ⁷;

c. 6, ¹⁰; Col. 1, ¹¹. 17. Ioan 14, ²¹.

18. Ca întru dragoste fiind înrădăcinăți și intemeiați, să puteți cunoaște împreună cu toți sfintii, ce este lățimea, și lungimea, și adâncul, și înălțimene;

19. Și să știți dragostea lui Hristos cea mai pre sus de cunoștință, ca să vă faceți deplin întru toată împlinirea lui Dumnezeu.

20. Iar celui ce poate face toato mai de prisosit decât cele ce cerem sau gândim, dupre puterea ce se lucrează întru noi.

21. Acelaia fie slavă în biserică cea întru Hristos Iisus întru toate neamurile, veacuri veacurilor. Amin.

CAPITOLUL IV.

Răsuflare la unire în dragoste de și făurire sănătatea împărtită spre folosul omului. Întreaga înțelepciune și dreptatea ce ne face plăcuții lui Dumnezeu.

Drept aceea, vă rog pre voi Duhul legatul întru Domnul cu vrednicie să umblați dupre chiemarea cu care sănătei chiară.

13. Iov. 11, ⁸; 20. Rom. 16, ²⁵.
12. Rom. 11, ¹⁶; I Tim. 1, ¹⁷.
11. c. 3, ¹¹; Col. 1, ¹⁰.

2. Cu toată smerenie și blândețele, cu îndelungă-răbdare, îngăduind unul altuia cu dragoste;

3. Nevoindu-vă a păzi unirea Duhului întru legătura păcii.

4. Un trup și un Duh, precum și chiamați sănătei într'o nădejde a chiemărei voastre;

5. Un Domn, o credință, un botez,

6. Un Dumnezeu și Tatăl tuturor, care este preste toate, și prin toate, și întru noi toți.

7. Iar fie-căruia din noi s'a dat harul dupre măsura darului lui Hristos.

8. Pentru aceea zice: Sunindu-se la înălțime, robit-a robime, și a dat daruri oamenilor.

9. Iar aceea ce zice că s'a suiat, ce este fără numai că s'a și pogorât întâiu la cele mai de jos laturi ale pământului?

10. Cela ce s'a pogorât acela este care s'a și suiat mai

2. Fapt. 20, ¹⁹; Col. 3, ¹².

3. I Cor. 12, ⁵. 4. Rom. 12, ⁵.

5. I Cor. 8, ⁴, ⁶. 6. Mal. 2, ¹⁰; I Cor.

12, ⁶. 7. Rom. 12, ³; I Cor. 12, ¹.

8. Ps. 67, ¹⁹. 9. Ioan 3, ¹⁵.

10. Fapt. 2, ²³.

pre sus de toate cerurile, ca să umple toate.

11. Si acela a dat pre unii, apostoli; iar pre alții, proroci; iar pre alții, evangeliști; iar pre alții, păstori și dascăli;

12. Spre săvârșirea sfințiilor spre lucrul slujbei, spre zidirea trupului lui Hristos;

13. Până ce vom ajunge toți la unirea credinței, și a cunoștinței Fiului lui Dumnezeu, intru bărbat desăvârșit, la măsura vârstei plinirei lui Hristos;

14. Ca să nu mai sim prunci, învăluindu-ne și purtându-ne de tot vântul învățăturei, întru amăgitura oamenilor, întru vicleșug spre meștugirea înșelăciunei;

15. Ci adeverăți fiind întru dragoste, să creștem toate întru el, care este capul, Hristos;

16. Din care tot trupul potrivit alcătuindu-se și încheindu-se prin toată pipăirea dărei, dupre lucrare întru măsura fiecărui mădular, face

^{11.} I Cor. 12, ²⁸. ^{12.} Rom. 12, ⁵; I Petr. 2, ⁵; c. 5, ²⁵; Col. 1,

^{18.} 15. c. 5, ²⁸; Col. 1, ¹⁸.

^{16.} Rom. 12, ⁵; Col. 2, ¹⁹.

creșterea trupului spre zidirea sa singur întru dragoste.

17. Drept aceea, aceasta zic și mărturisesc întru Domnul, ca să nu mai umblați voi precum și celealte Neamuri umbă, întru deșertăciunea minței lor.

18. Intunecăți fiind la mințe, înstreinați de viața lui Dumnezeu pentru necunoștința care este întru ei, pentru împietrirea inimiei lor;

19. Carii întru nesimțire petrecând, s'au dat pre sine înversunării, spre lucrarea a toată necurăție, întru lăcomie.

20. Iar voi nu aşa ați cunoscut pre Hristos;

21. De vreme ce pre el l'auzit, și întru dânsul v'ati învățat, precum este adevarul întru Iisus.

22. Ca să lepădați voi dupre cea mai înainte viețuire pre omul cel vechiu, care se strică dupre poftele înșelăciunei;

23. Si să vă înnoiți iarăși cu duhul minței voastre;

^{17.} Rom. 1, ²¹. ^{18.} c. 2, ¹².

^{21.} c. 1, ¹³. ^{22.} Rom. 6, ⁶; Col.

³, ⁹; Gal. 6, ⁸. ^{23.} Rom. 12, ².

24. Si să vă îmbrăcați în omul cel nou, care dupre Dumnezeu s'a zidit întru dreptate și întru sfîntenie adevărului.

25. Drept aceea, lepădând mincluna, grăbiți adevărul fiecare cu aproapele lui, căci sănătatea unul altuia mădulări.

26. Mâniați-vă, și nu greșili, soarele să nu apue întru mânia voastră;

27. Nu dați loc diavolului.

28. Cel ce fură, să nu mai fură; ci mai vârtos să se osigurească, lucrând binele cu mâinile sale, ca să aiă să dea celui lipsit.

29. Tot cuvântul putred să nu înă din gura voastră, ci numai care este bun spre zidirea folosului, ca să dea darul ce aud.

30. Si să nu întristați pre Duhul cel sfânt al lui Dumnezeu, întru care v'ati pecetăti spre ziua răscumpărărei.

31. Toată amărăciunea, și mânia, și iuțimea, și strițarea, și hula, să se lepede

^{24.} Iac. 1, ¹⁵; Col. 3, ¹⁰.

^{25.} Zoh. 8, ¹¹; Col. 3, ⁹; 26. Ps.

^{27.} I Petr. 5, ⁹;

^{28.} I Tes. 4, ¹¹; II Tes.

^{29.} Mat. 12, ³⁶.

^{30.} Col. 3, ⁸.

dela voi, împreună cu toată răutatea.

32. Si fiți unul către altul buni, milostivi, erând unul altuia, precum și Dumnezeu v'a ertat vouă întru Hristos.

CAPITOLUL V.

Indemnări la viața cea vrednică de sfîntenia creștinului; a mustăcării cu pilda nu cu vorba; a se umplea de Duh sf. iar nu de vin și de necurăție; sfaturi pentru cei casătoriți.

Fiți dar următori lui Dumnezeu, ca niște fii iubiți;

2. Si umblați întru dragoste, precum și Hristos ne-a iubit pre noi, și s'a dat pre sine pentru noi aducere și jertfă lui Dumnezeu întru mirros cu bună mireazmă.

3. Iar curviea, și toată necurăție, sau lăcomiea, nici să se numească întru voi, precum se cuvine sfinților;

4. Si măscăriciunea, și vorba nebunească, și glumile, cari nu se cuvin; ci mai vârtos multumita.

5. Că aceasta să știți, că tot

^{32.} Col. 3, ¹².

^{2.} Marc. 12, ³¹; Gal. 2, ²⁰.

^{3.} Col. 3, ⁵; 4, c. 4, ²⁹; Mat. 12, ³⁶.

^{5.} I Cor. 6, ⁹; Gal. 5, ²¹.

curvarul, sau necuratul, sau lacomul, care este slujitor i-dolilor, n'are moștenire întru împărtăție lui Hristos și Dumnezeu.

6. Nimeni să nu vă înșeale pre voi cu cuvinte deșerte; că pentru acestea vine mânia lui Dumnezeu preste fiii neascultărei.

7. Deci să nu vă faceți împreună părtași acestora.

8. Că erați oare-când întuneric, iar acum sănătei lumină întru Domnul.

9. Ca fiii luminei să umblați: Că roada Duhului este întru toată bunătatea și dreptatea și adevărul;

10. Cercând ce este bine plăcut Domnului.

11. Si să nu vă amestecați cu faptele cele fără de roadă ale întunericului, ci mai vârtoș să le defăimăți.

12. Că cele ce se fac întru ascuns de către dânsii, rușine este a le și grăi.

13. Iar toate vădindu-se,

6. II Tes. 2, 8; Col. 3, 8; Rom. 1, 18; Mat. 24, 4, 8. c. 2, 11; I Tes. 5, 5; I Petr. 2, 9, 9. Gal. 5, 22.

10. Rom. 12, 2; 11. Rom. 1, 24.

13. Ioan 3, 20.

de lumină se arată: că tot ce se arată lumină este.

14. Pentru aceea zice: Deșteaptă-te cel ce dormi, și te scoală din morți, și te va lumiñă Hristos.

15. Socotiți, drept aceea, cum să umblați cu pază, nu ca niște neîntelepți, ci ca cei întelepți.

16. Răscumpărând vremea, că zilele rele sănt.

17. Drept aceea, nu fiți nepricepuți, ci cunoșcând ce este voea Domnului.

18. Si nu vă îmbătați de vin, întru care este curviea; ci vă umpleți de Duhul;

19. Vorbind întru voi în psalmi și laude și cântări duhovnicești, laudând și cântând întru inimile voastre Domnului;

20. Mulțumind pururea pentru toate întru numele Domnului nostru Iisus Hristos, lui Dumnezeu și Tatălui;

21. Plecați-vă unul altuia întru frica lui Dumnezeu.

14. Is. 60, 1; 15. Mat. 10, 16; Iac. 3, 18; Col. 5, 16. Rom. 12, 11.

17. Rom. 12, 2; I Tes. 4, 5.

19. Col. 3, 18; Ps. 34, 2, 8.

20. Is. 63, 7; Col. 3, 7.

22. Femeilor, plecați-vă bărbatilor voștri, ca Domnului.

23. Căci bărbatul este cap femeel, precum și Hristos este cap bisericiei; și acesta este mantulor trupului.

24. Ci precum biserică se supune lui Hristos, așa și femeile bărbătilor lor întru toate.

25. Bărbatilor, iubiți-vă femeile voastre, precum și Hristos a iubit biserică, și prea s'a dat pentru dânsa;

26. Ca pre ea să o sfințească curățindu-o cu baea apei prin cuvânt,

27. Ca să o pue înainte pre ea lui și slăvită biserică, neavând intinaciune, nici prihană, sau altceva de acest fel; ci ca să fie sfântă și fără de prihană.

28. Așa sănt datori bărbatii să și iubească femeile lor și trupurile sale. Cel ce își iubește pre femeea sa pre sine și iubește.

29. Că nimeni niciodată nu știe urit trupul său; ci îl hrănește și-l încălzește pre el, precum și Hristos biserică:

30. Fac. 3, 18; Col. 3, 18; I Petr.

31. Fac. 2, 21; Mat. 19, 5; I Cor. 6, 15.

VI. 1. Col. 3, 20. 2. Es. 20, 12.

4. Col. 3, 21; A doua Leg. 6, 17.

20. Ps. 77, 4; Pild. 19, 18 și 29, 17.

30. Că măduări sănțem ale trupului lui, din carnei lui, și din oasele lui.

31. Pentru aceea va lăsa omul pre tatăl său și pre mama sa, și se va lipi de femeea sa, și vor fi amândoi un trup.

32. Taina aceasta mare este: iar eu zic de Hristos și de biserică.

33. Deci dar și voi unul fie-care aşa să-și iubească pre femeea sa, ca pre sine; iar femeea să se teamă de bărbat.

CAPITOLUL VI.

Sfaturi către fiu, părinți, slugi, stăpâni. Armele creștinului în lupta cu vrăjmașii duhovnicești.

Feciori, ascultați pre părinții voștri întru Domnul: că aceasta este cu dreptate.

2. Cinstește pre tatăl tău și pre mama ta; (care este poruncă cea d'întâi întru făgăduință);

3. Ca să-ți fie tie bine, și să fi cu zile multe pre pământ.

4. Si părinții nu urgisiți pre

30. Rom. 12, 5; I Cor. 6, 15.

31. Fac. 2, 21; Mat. 19, 5; I Cor. 6, 15.

VI. 1. Col. 3, 20. 2. Es. 20, 12.

4. Col. 3, 21; A doua Leg. 6, 17.

20. Ps. 77, 4; Pild. 19, 18 și 29, 17.

6, 5.

EFESENI

fii voștri întru mânie, ci îi creșteți pre ei întru învățatura și certarea Domnului.

5. Slugi, ascultați pre stăpânii voștri cei dupre trup, cu frică și cu cutremur, întru dreptatea inimii voastre, ca și pre Hristos;

6. Nu numai înaintea ochilor slujindu-le, ca cei ce vor să placă oamenilor; ci ca slugile lui Hristos, făcând voea lui Dumnezeu din suflet;

7. Cu bunăvoieță slujindu-le, ca Domnului, iar nu ca oamenilor;

8. Știind că ori-ce bine va face fie-care, aceea va luă de la Domnul, ori robul, ori cel slobod.

9. Și stăpâni, iarăși acestea să faceți către dânsii, săbind îngrozirea: știind că și al vostru Domn este în ceruri; și alegere de față nu este la dânsul.

10. Deci, frajii mei, întăriți-vă întru Domnul, și întru puterea tăriei lui.

11. Imbrăcați-vă întru toate

5. Tit. 2, ⁹; Fil. 2, ¹²; I Petr. 2, ¹⁸; 6. Col. 3, ²³; 8. Rom. 2, ⁶; I Cor. 3, ⁸; II Cor. 5, ¹⁰; 9. Col. 4, ¹; Fap. 10, ³⁴; 10. I Cor. 16, ¹³; I Ioan 2, ¹⁴.

6, 18.

armele lui Dumnezeu, ca să puteți stă împotriva meșteșugirilor diavolului.

12. Căci nu ne este nouă luptă împotriva trupului și a sângei, ci împotriva începătorilor, și a domniilor, și a stăpânitorilor întunericului veacului acestuia, împotriva duhurilor răutăței întru cele cerești.

13. Pentru aceea, luați toate armele lui Dumnezeu, ca să puteți stă împotrivă în ziua cea rea, și toate isprăvindu-le să stați.

14. Stați drept aceea, încinându-vă mijlocul vostru cu adevărul, și îmbrăcându-vă cu zaua dreptăței;

15. Și încălțându-vă picioarele întru gătirea evangheliei păcei;

16. Preste toate luând pavăza credinței, cu care veți putea stinge toate săgețile vițeanului cele aprinse.

17. Și coiful mantuirei luați, și sabiea Duhului, care este cuvântul lui Dumnezeu.

18. Prin toată rugăciunea și cererea rugându-vă în toată

12. Mat. 16, ¹⁷; Ioan 14, ³⁰.
14. Luc. 12, ³⁵; I Petr. 1, ¹⁸.
16. I Petr. 5, ⁹; I Ioan 5, ⁴.
17. Is. 59, ¹⁷; I Tes. 5, ⁸.

6, 19.

EFESENI

vremen întru Duhul, și la însigil aceasta priveghiând cu totul răbdarea și rugăciunea pentru toți sfintii;

19. Și pentru mine, ca să mi se dea mie cuvânt, întru deschiderea gurei mele cu îndrăzneala a arătă taina evangheliei,

20. Pentru care fac solie în legături; ca întru dânsa cu îndrăzneala să grăesc, precum mi-se cuvine a grăi.

21. Iar ca să știți și voi cele pentru mine, ce fac, toate vouă

¹⁰. Col. 4, ³; 20. II Cor. 5, ²⁰; Fapt. 4, ²⁰. 21. Fapt. 20, ⁴; Col. 4, ¹¹; II Tim. 4, ¹⁷.

Către Efeseni s'a scris dela Roma prin Tihic.

24. II Cor. 13, ¹³.

6, 24.

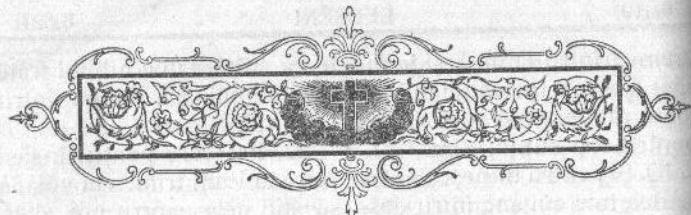
le va arăta Tihic iubitul frate și credincioasa slugă întru Domnul;

22. Pre care pentru însăși aceasta l-am trimes la voi, ca să știți cele pentru noi, și să măngâie înimele voastre.

23. Pace fraților, și dragoste cu credință, dela Dumnezeu Tatăl și Domnul Iisus Hristos.

24. Darul cu toți carii iubesc pre Domnul nostru Iisus Hristos întru nestricăciune. Amin.

EPISTOLIEA
SFÂNTULUI APOSTOL PAVEL
CĂTRE FILIPPISENI

CAPITOLUL I.

Mulțumire pentru fapta bună a Filippisenilor și rugăciune ca să fie desăvâștiți. Povestirea luptelor și a osărdei sale.

Pavel și Timotei, slugile lui Iisus Hristos, tuturor sfintilor întru Hristos Iisus celor ce sunt în Filippi, împreună cu episcopii și diaconii:

2. Dar vouă, și pace, dela Dumnezeu Tatăl nostru, și Domnul Iisus Hristos.

3. Mulțumesc Dumnezeului meu întru toată pomenirea voastră,

4. Pururea întru toată ru-

I. 1. II Cor. 1, 1; I Cor. 1, 2.
2. Rom. 1, 7. 3. Rom. 1, 8.

găciunea mea pentru voi toți cu bucurie rugăciune săcând.

5. Pentru împărtășirea voastră întru evanghelie din ziua d'intâi până acum;

6. Nădăduindu-mă la înșăși aceasta, că cel ce a început întru voi lucrul cel bun îl va săvârși până în ziua lui Iisus Hristos;

7. Precum îmi este mie cu dreptate aceasta a cugetăpentru voi toți, pentrucă vă am eu pre voi în inimă; și în legăturile mele, și în răspunsul și adeverirea evangheliei, cu mine împreună părtași darui voi toți fiind.

8. Că martur mie îmi este
6. Ioan 6, 29. 7. Efes. 3, 1 și 4, 1.
8. Rom. 1, 9.

FILIPPISENI

1, 22.

Dumnezeu, că vă iubesc pre voi toți în dragostea lui Iisus Hristos.

9. Și de aceasta mă rog, că dragostea voastră încă mai mult, și mai mult să prisoarească întru cunoștință și întru toată priceperea;

10. Ca să îspitiți voi cele de folos; ca să fiți curați și lăra de smintea în ziua lui Hristos;

11. Plini de roadele dreptății, care sunt prin Iisus Hristos, spre slava și lauda lui Dumnezeu.

12. Și voesc să știți voi, fraților, că cele pentru mine mai valoșe spre sporul evangheliei au venit;

13. Încât legăturile mele să nu facă arătate întru Hristos în tot divanul, și la ceilalți la toți;

14. Și cei mai mulți din frații întru Domnul, nădăduindu-se pentru legăturile mele, mai mult cutează fără de frică a cuvântului.

15. Unii pentru pisma și

9. Efes. 1, 8. 10. Fapt. 24, 16;

11. Efes. 5, 9. 13. c. 4, 22.

14. Efes. 3, 15; I Tes. 3, 3.

15. II Cor. 2, 17.

priacirea, iar alții pentru buna voință propoveduesc pre Hristos.

16. Unii din prigonire pre Hristos vestesc, nu curat, socotind că vor aduce necaz legăturilor mele;

17. Iar alții din dragoste, știind că spre răspunsul evangheliei sunt pus.

18. Ce este dar? iată în tot chipul, ori prin priacina, ori prin adevăr, Hristos se propovedește; și întru aceasta mă bucur, și încă mă voi bucură.

19. Că știu că aceasta îmi va fi mie spre mântuire prin rugăciunile voastre, și prin darea Duhului lui Iisus Hristos.

20. După aşteptarea și na-dejdea mea, că întru nimic nu mă voi rușină, ci întru toată îndrăzneala, precum pururea, aşa și acum se va mări Hristos în trupul meu, ori prin viață, ori prin moarte.

21. Că mie a viețui este Hristos, și a murî, dobândă.

22. Iar dacă a viețui în trup, aceasta îmi este roada lucrului; și ce voi alege nu știu.

18. c. 2, 17. 19. II Cor. 1, 11.

23. Că sănt cuprins de amândouă, dorință având a mă slobozi și împreună cu Hristos a fi; mai bine cu mult mai vârtos.

24. Iar a rămâneă în trup mai de folos este pentru voi.

25. Si aceasta nădăduind, știu că voiu rămâneă și împreună voiu petrece cu voi cu toți spre sporirea voastră și bucuria credinței;

26. Ca lauda voastră să sporească întru Hristos Iisus întru mine, prin venirea mea iarăși către voi.

27. Numai cu vrednicie dupre evangheliea lui Hristos să petreceti: ca ori viind și vânzându-vă pre voi, ori nefind de față la voi, să aud cele pentru voi, că stați într'un duh, cu un suflet împreună nevoindu-vă pentru credința evangheliei;

28. Si nesfindu-vă întru nimic de cei împotrinvici: care acelora este arătare a pierzării, iar vouă a mântuirei, și aceasta dela Dumnezeu.

29. Că vouă vi s'a dăruit

23. III Imp. 19, 4; II Cor. 5, 8;
II Tim. 4, 8; 27. I Cor. 7, 20; Efes.
4, 1; Col. 1, 10. 28. Rom. 8, 17.

pentru Hristos, nu numai întru el a crede, ci și pentru dânsul a pătimi;

30. Aceeași luptă având care ați văzut întru mine, și acum auziți pentru mine.

CAPITOLUL II.

Sfântuire la viață în unire și umilință având pildă smerenia și slava lui Hristos. Laudă pe Timotei și Epafrodit.

Deci de este vre-o mângâiere întru Hristos, de este vre-o voire bună a dragostei, de este vre-o împărtășire a Duhului, de este vre-o milostivire și îndurare,

2. Pliniți bucuria mea ca aceeași să cugetați, aceeași dragoste având, un suflet fiind, una cugetând.

3. Nimic făcând cu prigoniere sau cu mărire deșartă; ci cu smerenie unul pre altul socotind a fi mai de cinste decât pre sine.

4. Nu ale sale fiecare, ci și ale altora fiecine să căutați.

5. Că aceasta să se înțeleagă întru voi, care și întru Hristos Iisus:

30. Fapt. 16, 22; Col. 1, 22.
II. I. Rom. 12, 10; Col. 3, 12.
4. I Cor. 10, 24.

6. Carele în chipul lui Dumnezeu fiind, nu răpire a sovintit a fi el întocma cu Dumnezeu:

7. Ci s'a deseritat pre sine, chip de rob luând, întru asemănarea oamenilor făcându-se.

8. Si cu închipuirea aflându-se în omul, s'a smerit pre sine, încălțător făcându-se până la moarte, iar moarte de cruce.

9. Pentru aceasta și Dumnezeu pre dânsul l'a prea înălțat, și i-a dăruit lui nume, care este preste tot numele:

10. Ca întru numele lui Iisus își genunchiul să se plece, al celor cerești, și al celor pământeni, și al celor de desupt;

11. Si toată limba să mărturisească că Domn este Iisus Hristos, întru slava lui Dumnezeu Tatăl.

12. Deci, iubiții mei, prenumi pururea ați ascultat, numai precum când eram de față, ei cu mult mai vârtos sănătate de departe, cu frica și cu extremur mântuirea voastră o lucrați.

6. Ioan 1, 5; 5, 18; 10, 22.
18, 42, 1; Rom. 8, 8. Evr.
19, 10, 18 45, 25; Rom. 14, 11.
17. Ps. 3, 11; Efes. 6, 5; I Petr. 1, 17.

13. Că Dumnezeu este carele lucrează întru voi și ca să voiți și ca să lucrați, după buna voință.

14. Toate le faceți fără de cărtiri și fără de îndoiri;

15. Ca să fiți fără de prihană și intregi, fi lui Dumnezeu curați în mijlocul neamului celui îndărătnic și răsărvătit, între carii să străluciți ca niște luminători în lume;

16. Cuvânt al vieții cuprinzând, spre laudă mie în ziua lui Hristos, că nu îndeșert am alergat, nici îndeșert m'am osenit.

17. Ci de mă și jertfesc pentru jertfa și slujba credinței voastre, mă bucur, și împreună mă bucur cu voi cu toți.

18. Așijdere și voi vă bucurați, și împreună vă bucurați cu mine.

19. Si nădăduiesc întru Domnul Iisus că pre Timotei fără de zăbavă îl voi trimite la voi, ca și eu să-mi fac înima bună, înțelegând cele pentru voi.

13. II Cor. 3, 5; 14. I Petr. 4, 9.
15. Mat. 5, 14; Efes. 5, 5; 16. Is.
49, 4; Gal. 2, 2; II Tim. 1, 18 și 4, 6;
I Cor. 9, 26; II Cor. 7, 4; 18. c. 3, 1;
4, 4; 19. Fapt. 16, 1; I Tes. 3, 2.

20. Că pre nimeni n'am de un suflet cu mine, care cu tot deadinsul să se griească de voi.

21. Că toți ale sale caută, iar nu ale lui Iisus Hristos.

22. Iar sârguința lui o știți, că precum fiul unui tată, împreună cu mine a slujit întru evanghelie.

23. Pre acesta dar nădăjduesc să-l trimet îndatăși, după ce voiu vedeă cele pentru mine.

24. Iar am nădejde întru Domnul că și eu fără de zăbavă voi veni la voi.

25. Iar de nevoie lucru am socotit a trimete la voi pre Epafrodit, fratele și împreună lucrătorul, și ostașul cel d'impreună cu mine, iar al vostru apostol și slujitor al trebei mele.

26. De vreme ce doriă să vă vadă pre voi pre toți, și eră măhnit, că ați auzit că a fost bolnav.

27. Și a fost bolnav aproape de moarte: ci Dumnezeu l'a miluit pre el; și nu numai pre

el, ci și pre mine, ca nu întristare preste întristare să am.

28. Deci cum mai degrabă l'am trimes pre el, ca văzându-l pre el iarăși, să vă bucurăți, și eu mai fără de mânhire să fiu.

29. Priimiți-l, drept aceea, pre el întru Domnul cu toată bucurie; și pre unii ca aceștia întru cinstă îi aveți:

30. Căci că pentru lucru lui Hristos până la moarte s'au apropiat, nebăgând seamă de viață, ca să împlinească lipsa voastră a slujbei celei către mine.

CAPITOLUL III.

Despre credința cea dreaptă împotriva apostolilor mincinoși. Viața duhovnicescă nu este în trup, ci în urmarea vieței de jertfire a lui Hristos.

Daceea, frații mei, bucurăți-vă întru Domnul. Acestea și a scrie vouă, mie nu-mi este cu lene iar vouă de folos.

2. Păziți-vă de câini, păziți-vă de lucrătorii cei răi, păziți-vă de tăere.

20. I Cor. 16, ¹⁰; 21. I Cor. 10, ²⁴.
22. I Tim. 1, ²; 25. II Cor. 8, ²³.
27. Is. 38, ¹.

29. Rom. 16, ²; 30. I Cor. 16, ¹¹.
III. I. c. 2, ¹⁸; 4, ⁴.
2. Is. 56, ¹¹, ¹².

3. Că noi săntem tăerea împrejur, carii cu duhul slujim lui Dumnezeu, și ne lăudăm întru Hristos Iisus, și nu ne nădăjdum în trup.

4. Măcar că eu am nădejde și în trup. De se pare cuiva altuia a se nădăjdut în trup, eu mai mult.

5. Tăiat fiind împrejur a opta zi, din neamul lui Israel, din semințea lui Veniamin, Evreu din Evrei, dupre lege Fariseu;

6. Dupre râvnă gonind biserică; dupre dreptatea cea din lege, făcându-mă fără de prihană.

7. Ci cele ce îmi erau mie dobânzi, acestea le-am socotit pentru Hristos pagubă.

8. Iar mai vârtos le și socotesc toate pagubă a fi penitru covârșirea cunoștinței lui Hristos Iisus Domnului meu, pentru carele de toate m'am pagubit, și le socotesc gunoae și fi, ca pre Hristos să dobândești.

9. Și să mă aflu întru el, neavând dreptatea mea cea

10. A doua Leg. 30, ⁶; 4. II Cor. 11, ³; Rom. 11, ¹, ⁶. Gal. 1, ¹², sq.
Mat. 13, ⁴⁴; 8. Is. 53, ¹¹.
Rom. 3, ²¹ și 9, ³⁰.

din lege, ci ceea ce este prin credința lui Hristos, ceea ce este dela Dumnezeu dreptate întru credință:

10. Ca să-l cunosc pre el, și puterea învierei lui, și împărtășirea patimilor lui, încipuindu-mă cu moartea lui;

11. Ca doară cumva ași ajunge la învierea morților.

12. Nu că acum am luat, sau acum sănț desăvârșit: ci gonesc, ca doară voi și ajunge întru care sănț și ajuns de Hristos Iisus.

13. Fraților, eu încă nu mă socotesc să fiu ajuns: ci numai una fac, cele dinapoi uitându-le, și la cele dinainte întinzându-mă,

14. La semn alerg, la răsplătirea chiemărei cei de sus a lui Dumnezeu întru Hristos Iisus.

15. Deci cătă desăvârșit săntem, aceasta să gândim: și dacă ceva într'alt chip gândiți, și aceasta Dumnezeu va descoperi vouă.

16. Însă la ceea ce am a-

10. Rom. 6, ³, ^s; 8, ¹⁷; Gal. 6, ¹⁷.
12. I Tim. 6, ¹²; Is. 8, ¹¹; Ioan 6, ⁴⁴, ¹⁴; I Cor. 9, ²⁴; 15. I Cor. 2, ⁸.
16. Rom. 12, ¹⁸; I Cor. 1, ¹⁰; I Petr. 3, ⁸.

juns, cu acelaș dreptar să viețuim, aceeașă să gândim.

17. Fiți împreună următori mie, fraților, și vă uitați la cei ce aşa umblă precum aveți pildă pre noi.

18. Pentru că mulți umblă, de carii de multe ori am zis vouă, iar acum și plângând zic, că sănt vrășmașii cruciei lui Hristos:

19. Al cărora sfârșit este pierzarea, al cărora Dumnezeu este pântecele, și a căror slavă este intru rușinea lor, carii cele pământești cugetă.

20. Că petrecerea noastră în ceruri este de unde și pre Mântuitorul așteptăm, pre Domnul nostru Iisus Hristos:

21. Care va schimbă chipul trupului smereniei noastre, ca să se facă în chipul trupului slavei lui, dupre lucrarea puterii ce are el de a și supune lui și toate.

CAPITOLUL IV.

Indemnări la statornicie și veselie duhovnicească. Pavel mulțumește pentru ajutorul trimis.

Deci, frații mei cei iubiți și doriti, bucurie și cununa mea, aşa stați intru Domnul, iubiților.

2. Pre Evodia rog, și pre Sintihi rog, aceeași să gândească intru Domnul.

3. Încă te rog și pre tine, soțule iubite, ajută-le lor, cari împreună cu mine să nu nevoit intru evanghelie, și cu Climent, și cu ceilalți împreună lucrători ai mei, ale căror nume sănt scrise în carteia vieței.

4. Bucurați-vă pururea intru Domnul, și iarăși zic: Bucurați-vă.

5. Blândețele voastre să se facă știute tuturor oamenilor, Domnul aproape este.

6. Nimic să nu vă grijiți; ci intru toate prin rugă și rugăciune cu mulțumită cererile

IV. 1. II Cor. 1, ¹⁴; I Tes. 2, ^{19, 20}.
3. Esir. 32, ³²; Ps. 68, ³²; Dan. 12, ¹; Luc. 10, ²⁰; Apoc. 3, ⁵; 13, ⁸.
4. c. 3, ¹; II Cor. 13, ¹¹; I Tes. 5, ¹⁶; 5. Tit. 3, ²; I Cor. 10, ¹¹.
6. Mat. 6, ^{25, 31}; Ps. 144, ²⁰.

19. II Cor. 11, ¹⁵; Ps. 16, ¹⁴; Rom. 16, ¹⁸. 20. Efes. 2, ⁶; Efr. 13, ¹⁴.
21. I Cor. 15, ⁴².

voastri să se arăte lui Dumnezeu.

7. Si pacea lui Dumnezeu, care covârșește toată mintea, va păzi înimele voastre și cugetele voastre intru Hristos Iisus.

8. De aceea, frații mei, câte sunt adevărate, câte sănt cinstite, câte sănt drepte, câte sănt curate, câte sănt iubite, câte sănt de bună laudă; ori ce făptă bună, și ori ce laudă, acestea să gândești.

9. Cele ce ați învățat, și ați luat, și ați auzit, și ați văzut intru mine, acestea să le faceți; și Dumnezeul păcii va fi cu voi.

10. Si m'am bucurat intru Domnul foarte, căci iată oare sănd ați înflorit a purtă grija domine; precum și purtați, dar n'ati avut vreme cu prilej.

11. Nu doară că pentru lipsă zic: că eu m'am deprins intru care sănt, îndestulat și.

12. Știu și a mă smeri, știu și a avea de prisosit: intru tot și intru toate m'am învățat,

7. Ioan 14, ²⁷. 8. c. 3, ¹; Rom. 19, ¹¹; 9. I Tes. 5, ²³; Rom. 15, ³³.
II. Pild. 15, ¹⁶; I. Tim. 6, ⁶.
II. I Cor. 4, ¹¹; II Cor. 6, ¹⁰; 11, ²⁷.

și a mă sătură și a flămânză, și a avea de prisosit și a fi lipsit.

13. Toate le pot intru Hristos, cel ce mă întărește.

14. Însă bine ați făcut, de v'ați făcut împreună părtași necazului meu.

15. Si știi și voi, Filippisenilor, că la începutul evangheliei, când am eșit din Macedonia, nici o biserică n'a făcut împărtășire cu mine în cuvânt de dare și de luare, fără numai voi singuri.

16. Că și în Tessalonici și odată și de două ori cele spre trebuința mea ați trimis.

17. Nu că doară căutarea: ci caut rodul cel prisositor spre folosul vostru.

18. Am luat toate, și am de prisosit: umplutu-m' am luând dela Epafrodit cele trimese de la voi, miros cu bună mirează-mă, jertfă primită, bine plăcută lui Dumnezeu.

19. Iar Dumnezeul meu să împlinească toată trebuința voastră dupre bogăție sa întru slavă prin Hristos Iisus.

13. Is. 33, ²⁴. 15. II Cor. 11, ⁹.
17. Luc. 13, ⁷; II Cor. 9, ^{6, 12}.
18. c. 2, ²⁵. 19. II Cor. 9, ⁸.

4, 20.

FILIPPISENII

20. Iar lui Dumnezeu și Tatălui nostru slava în vecii veclor. Amin.

21. Spuneți încinăciune la tot sfântul întru Hristos Iisus. Inchină-se vouă frații carii sănt împreună cu mine.

20. II Tim. 4, 18. 21. I Cor. 16, 20.

4, 23.

22. Inchină-se vouă toți sfintii, mai ales cei din casa Chesarului.

23. Darul Domnului nostru Iisus Hristos cu voi cu toți. Amin.

Către Filippiseni s'a scris dela Roma
prin Epafrodit

22. II Cor. 13, 12. 23. Gal. 6, 18.

EPISTOLIEA SFÂNTULUI APOSTOL PAVEL CĂTRE COLASSENI

CAPITOLUL I.

Iauând credința Colasenilor și se roadea pentru întărirea lor întru dânsa. Dar se bucură de rodul ostenelilor sale.

Pavel, apostol al lui Iisus Hristos prin voia lui Dumnezeu, și Timotei fratele,

2. Celor ce sănt în Colaseni și credincioșilor frații întru Hristos: dar vouă și pace dela Dumnezeu Tatăl nostru și dela Domnul Iisus Hristos.

3. Mulțumim lui Dumnezeu Tatălui Domnului nostru

Iisus Hristos, pururea pentru voi rugându-ne,

4. Auzind credința voastră cea întru Hristos Iisus, și dragostea care aveți către toți sfintii.

5. Pentru nădejdea cea gătită vouă în ceruri, care ați auzit mai înainte întru cuvântul adevărului evangheliei;

6. Care este de față la voi, precum și în toată lumea; și este făcând roadă și crescând, precum și întru voi, din ziua în care ați auzit, și ați cunoscut darul lui Dumnezeu întru adevăr.

7. Precum v-ați și învățat

1. t. II Cor. 1, 1; Efes. 1, 1.
2. Rom. 1, 7. 3. Fil. 1, 3.

4. Efes. 1, 15. 5. I Petr. 1, 3, 4;
II Cor. 6, 7. 7. c. 4, 12.

dela Epafra iubitul, cel dimpreună slugă cu noi, care este pentru voi credincios slujitor al lui Hristos;

8. Care ne-a și arătat nouă dragostea voastră întru Duhul.

9. Drept aceea și noi, din care zi am auzit acestea, nu încetăm pentru voi rugândune, și cerând ca să vă umpleți de cunoștința voici lui, întru toată înțelegerea și înțelepciunea duhovnicească;

10. Ca să umblați voi cu vrednicie Domnului spre toată plăcerea, întru tot lucrul bun făcând roadă, și crescând spre cunoștința lui Dumnezeu;

11. Cu toată puterea întărinindu-vă, dupre tăriea slavei lui, întru toată îngăduirea și în-delunga-răbdare cu bucurie;

12. Mulțumind Tatălui, ce-lui ce ne-a învrednicit pre noi în partea soartei sfintilor întru lumină.

13. Care ne-a izbăvit pre noi din stăpânirea întunericului, și ne-a mutat la împă-

10. Efes. 4, 1; I Tes. 2, 12; Fil. 1, 27. II. I Cor. 1, 5, 12. II Cor. 3, 6; Fapt. 26, 18, 13. c. 2, 15.

rățiea Fiului dragostei lui:

14. Intru care avem răscumpărarea prin sângele lui, erarea păcatelor:

15. Care este chipul lui Dumnezeu celui nevăzut, în-tai născut decât toată zidirea:

16. Căci întru dânsul s'au zidit toate, cele din ceruri și cele de pre pământ, cele văzute și cele nevăzute, ori scaneele, ori domniile, ori începătoriile, ori stăpânirile: toate printr'insul și pentru dânsul s'au zidit:

17. Si el este mai înainte de toate, și toate întru dânsul sănt aşezate.

18. Si el este capul trupului, bisericei; care este începătură, în-tai născut din morți; ca să fie întru toate el cel în-tai.

19. Că întru el bine a voit să locuească toată plinirea;

20. Si printr'insul să împace toate spre sine, făcând pace prin sângele crucii lui; printr'insul, ori celor de pre pă-

14. Efes. 1, 7. 15. Evr. 1, 3; II Cor. 4, 4. 16. Ioan 1, 9, 10; Efes. 1, 10. 17. Pild. 8, 25; s. 18. Fapt. 26, 23; Rom. 8, 20; I Cor. 15, 20; Efes. 1, 22; Desc. 1, 6. 19. c. 2 9; Ioan 1, 18; 3, 34. 20. Rom. 5, 10; I Ioan 2, 2.

mânt, ori celor din ceruri.

21. Si pre voi, carii erați oare-când înstreinați și vrășmați cu mintea întru lucruri rele, iată acum v'a împăcat,

22. In carnea trupului lui prin moarte, să vă pue pre voi sfinti și fără de prihană și nevinovații înaintea sa:

23. De veți rămâneă întru credință în temeiați și întăriți, și nemîșcați din nădejdea evangheliei, care ati auzit, ceea ce s'a propoveduit la toată zi-

direa cea de sub cer; căreia m'am făcut eu Pavel slujitor;

24. Acum mă bucur întru patimile mele pentru voi, și plinesc lipsele necazurilor lui Hristos în trupul meu pentru trupul lui, care este biserică:

25. Căreia m'am făcut eu slujitor, dupre economiea lui Dumnezeu care mi s'a dat mie spre voi, să plinesc cuvântul lui Dumnezeu;

26. Taina cea ascunsă din vezi și din neamuri, iar acum s'a urătat sfintilor lui:

27. Cărora a voit Dumnezeu a le arătă care este bogă-

11. Efes. 4, 18. 22. Efes. 5, 27. 12. Efes. 3, 1; I Cor. 15, 38. Marc. 10, 24. II Cor. 7, 4; Efes. 3, 13. 13. Efes. 3, 2. 27. I Tim. 1, 1.

tiea slavei tainei acesteia întru Neamuri; care estre Hristos întru voi, nădejdea slavei:

28. Pre care noi propoveduim, sfătuind pre tot omul, și învățând pre tot omul întru toată înțelepciunea; ca să punem de față pre tot omul desăvârsit întru Hristos Iisus:

29. Întru care mă și osteneșc, nevoindu-mă dupre lucrarea lui, care se lucrează întru mine, întru putere.

CAPITOLUL II.

Creștinii să nu se plece înțelepciunei omenești cei amăgiitoare. Viețea cea în unire cu Dumnezeu imbrăteșează duhovnicește și legea în petrecerea cea dupre Hristos.

Pentru că voesc să știți voi câtă nevoiță am pentru voi, și pentru cei din Laodichia, și căți n'au văzut fața mea în trup;

2. Ca să se măngâie inimile lor, tocmai fiind ci întru dragoște, și spre toată bogățiea încredințării înțelegerei, spre cunoștința tainei lui Dumnezeu, și Tatăl, și a lui Hristos;

28. Ioan 1, 2; Efes. 5, 27. 29. I Tim. 4, 10; II Tim. 4, 7. II. I. Fil. 1, 30. 2. Ioan 17, 3.

3. Intru care sănt toate visuierile înțelepciunie și ale cunoștinței ascunse.

4. Și aceasta zic: ca nu cineva să vă amâgească pre voi cu cuvinte plecătoare.

5. Că de și sănt cu trupul depărtat, dar cu duhul împreună cu voi sănt, bucurându-mă și văzând rânduiala voastră, și tăriea credinței voastre intru Hristos.

6. Deci precum ați luat pre Hristos Iisus Domnul, intru dânsul să umblați:

7. Înrădăcinăți și zidiți fiind într'insul, și întărindu-vă intru credință, precum v'ați învățat, prisoind intru ea cu mulțumită.

8. Socoțiți ca să nu vă fure pre voi cineva cu filosofia și cu înșelăciunea deșartă, dupre predanția oamenilor, dupre stihile lumii, și nu dupre Hristos.

9. Căci intru dânsul locuște toată plinirea Dumnezei irei trupește.

10. Și sănteți intru dânsul

3. Is. 11, ²; I Cor. 1, ²⁴.

4. Rom. 17, ¹⁸. 5. I Cor. 5, ⁸; 14, ⁴⁰. 7. Efes. 2, ²²; Iud. v. 2; I Tes. 5, ¹⁸. 10. Ioan 1, ¹⁶; Efes. 1, ²¹.

plini, care este capul a toată începătoriea și stăpânirea:

11. Intru care sănteți și tăeți împrejur cu tăereîmprejur nefăcută de mână, intru dezbrăcarea trupului păcatelor cărnei intru tăereaîmprejur a lui Hristos:

12. Ingropați fiind împreună cu el prin botez, intru care v'ați și sculat împreună prin credința lucrării lui Dumnezeu, celui ce l'a sculat pre el din morți.

13. Și pre voi carii erați morți intru păcate și intru nelăterereîmprejur a trupului vostru, v'a inviat împreună cu dânsul, ertându-vă vouătoate greșalele;

14. Ștergând cu dogmele zapisul ce eră asupra noastră, care eră protivnic nouă, și pre acela l'a luat din mijloc, pironindu-l pre cruce;

15. Dezbrăcând începătoriile și domniile, i-a vădit de față, arătându-i biruiți pre dânsii intru dânsa.

16. Deci nimeni pre voi să nu vă judece pentru mâncare,

11. A doua Leg. 10, ¹⁸; Rom. 2, ²⁹; 13. Efes. 2, ¹²; Luc. 7, ⁴². 14. Efes. 2, ¹⁵. 15. c. 1, ¹³. 16. Rom. 14, ².

nu băutură, sau pentru parte în serbătoare, sau a lunei noi, sau a sămbetelor:

17. Care sănt umbră celor viitoare; iar trupul al lui Hristos.

18. Nimeni pre voi să nu vă amâgească voind prin smerenie și slujba îngerilor, la cele ce nu le-a văzut cu mândrie umblând, îndeșert umblându-se din mintea trupului său,

19. Și nețind Capul, dintru care tot trupul prin încheieturi și legături priimind darea și întocmindu-se, crește creștorea lui Dumnezeu.

20. Deci de ați murit împreună cu Hristos despre stihile lumii, pentru ce ca cum ați fi viețuind în lume priimîți obiceiuri,

21. Nu te atinge; nici gustă; nici pipă;

22. Care sănt toate spre stricăciune prin obicinuință; dupre poruncele și învățăturile oamenilor?

23. Care sănt având cuvânt numai al înțelepciuniei intru

slujba cea din voia sa, și întru smerenie, și intru nepărtinirea trupului, nu în vre-o cinstă spre sațul trupului.

CAPITOLUL III.

Sfânturi către viață creștină, mai ales în căsătorie.

Deci dar de v'ați sculat împreună cu Hristos, cele de sus căutați, unde este Hristos sezând d'a dreapta lui Dumnezeu.

2. Cele de sus gândiți, iar nu cele pământești.

3. Că ați murit, și viața voastră este ascunsă cu Hristos intru Dumnezeu.

4. Când se va arăta Hristos, viața voastră, atunci și voi cu dânsul împreună vă veți arăta intru slavă.

5. Drept aceea, omorîți mădularile voastre cele de pre pământ; curvieă, necurățea, patima, pofta cea rea, și lăcomiea, care este slujire idolilor:

6. Pentru care vine mânia lui Dumnezeu preste fiii neascultărei:

III: 1. c. 2, ¹²; Rom. 6, ⁵.
2. Mat. 6, ³³. 3. Rom. 6, ². 4. Fil. 1, ²¹; I Cor. 15, ⁴³. 5. Rom. 8, ¹⁵; Efes. 5, ⁵. 6. Efes 5, ⁶.

7. Intre care și voi oarecând ați umblat, când vietuiați întru acelea.

8. Iar acum lepădați-le și voi acelea toate; mâniea, iuțimea, răutatea, hula, cuvântul de rușine din gura voastră.

9. Nu grăbiți minciună unul către altul, dezbrăcându-vă de omul cel vechiu dimpreună cu saptele lui;

10. Și îmbrăcându-vă întru cel nou, care se înnoește spre cunoștință dupre chipul celui ce l-a zidit pre el:

11. Unde nu este Ellin și Iudeu, tătereimprejur și ne-tătereimprejur, Varvar, Schit, rob și slobod: ci toate și întru toți Hristos.

12. Deci îmbrăcați-vă ca niște aleși ai lui Dumnezeu, sfinti și iubiți, întru milostivirile indurărilor, întru bunătate, întru smerenie, întru blândețe, întru îndelunga-răbdare;

13. Suferind unul pre altul, și erând unul altuia, de

7. Rom. 6, ¹⁹; 8. Rom. 8, ¹³; Efes. 4, ²²; Efr. 12, ¹; Ps. 36, ⁸.

9. Zah. 8, ¹⁶; Efes. 4, ²⁵.

10. Fac. 1, ²¹; 11. Rom. 10, ¹²;

I Cor. 7, ²¹; 12. Efes. 4, ²⁴.

13. Mat. 6, ¹⁴; Efes. 4, ².

are cineva împotriva cuiva pără: precum și Hristos a erat vouă, așa și voi.

14. Iar preste toate acestea îmbrăcați-va întru dragoste, care este legătura săvârșirei.

15. Și pacea lui Dumnezeu să se dăruiască întru inimile voastre, la care și chiamați sănăteți într'un trup; și mulțumitorii vă faceți.

16. Cuvântul lui Hristos să locuiască întru voi bogat întru toată înțelepciunea; învățându-vă și înțelepțindu-vă pre voi înșivă cu psalmi și cu laude și cu cântări duhovnicești, întru dar cântând întru inimile voastre Domnului.

17. Și tot orice faceți, cu cuvântul, sau cu lucrul, toate să faceți întru numele Domnului Iisus, mulțumind lui Dumnezeu și Tatălui prin el.

18. Femei, plecați-vă bărbătașilor voștri, precum se cuvine întru Domnul.

19. Bărbăți, iubiți-vă femeile voastre, și nu vă amârați asupra lor.

14. Ioan 13, ³⁴; 15. Fil. 4, ⁷; 16. I Cor. 1, ⁵; Efes. 5, ¹⁹; 17. I Cor. 10, ³¹; 18. Efes. 5, ²²; 19. Efes. 5, ²⁵; I Petr. 3, ⁷.

20. Feclori, ascultați pre părinții voștri întru toate: că aceasta este bine plăcută întru Domnul.

21. Părinti, nu vă urgisiți pre fiii voștri întru mânie, că să nu se măgnească.

22. Slugi, ascultați pre stăpânii voștri cei dupre trup întru toate, nu numai înaintea ochilor slujindu-le, ca cei ce vor să placă oamenilor; ci întru dreptatea inimiei, temându-vă de Dumnezeu:

23. Și tot orice faceți, din suțet să faceți, ca Domnului, iar nu ca oamenilor:

24. Știind că dela Dumnezeu veți luă răsplătirea moștenirei; că, Domnului Hristos slujiti.

25. Iar cel ce face nedreptate, va luă aceea ce a făcut eu nedreptate: și alegere de față nu este.

CAPITOLUL IV.

Răsfătuire la unirea cu aproapele, dreptate și rugăciune.

Stăpâni, ce este cu dreptul și ce este tocmeala slugi-
itor, Efes. 6, ¹; 21. Efes. 6, ⁴; 22. Efes. 6, ⁵; 23. Efes. 6, ⁷; 24. I Cor. 7, ²²; 25. Fapt. 10, ³⁴; IV, 1. Lev. 20, ⁴³; Efes. 6, ⁹.

lor să dați; știind că și voi aveți Domn în ceruri.

2. La rugăciune așteptați, priveghiați întru dânsa cu mulțumită;

3. Rugându-vă împreună și pentru noi, ca Dumnezeu să deschiză ușa cuvântului, să grămătina lui Hristos, pentru care sănt și legat:

4. Ca să o arăt pre ea, precum se cade mie a grăi.

5. Cu înțelepciune să umblați către cei de afară, vremea răscumpărând.

6. Cuvântul vostru totdeauna să fie cu har, dres cu sare, ca să știi cum se cade vouă a răspunde fiecăruia.

7. Cele despre mine toate le va spune vouă Tihic iubitul frate, și credinciosul slujitor și dimpreună slugă întru Domnul:

8. Pre care l-am trimes la voi pentru înșăși aceasta, ca să știe cele pentru voi, și să măngâie inimile voastre;

9. Impreună cu Onisim, credinciosul și iubitul frate,

2. I Tes. 5, ¹⁷; 3. Rom. 15, ³⁰; Efes. 6, ¹⁹; II Tes. 3, ¹; 5. Efes. 5, ¹⁵; 6. Marc. 9, ⁵⁰; 8. Efes. 6, ²².

care este dintre voi. Toate vor spune vouă cele de aici.

10. Inchină-se vouă Aris-tarh cel împreună cu mine ro-bit, și Marcu, nepotul lui Var-nava, de care ați luat porunci: de va veni la voi să-l priimîți pre dânsul;

11. Și Iisus ce se chieamă Iust, carii sănt din tăarea-im-prejur. Aceștia singuri sănt împreună cu mine lucrători spre împărățiea lui Dumnezeu, carii mi-a fost mie mân-gâiere.

12. Inchină-se vouă Epafra, care este dintre voi, sluga lui Hristos, care se nevoește pu-rurea pentru voi întru rugă-ciuni, ca să stați desăvârșit și pliniți întru toată voia lui Dumnezeu.

13. Că mărturisesc de dâ-

10. Fapt. 19, ²⁹. 11. Fapt. 11, ².
12. c. 1, ⁷.

sul, că are râvnă multă pen-tru voi, și pentru cei din Laodichia și din Ierapolî.

14. Inchină-se vouă Luca doftorul cel iubit, și Dimas.

15. Spuneți închinăciune fraților celor din Laodichia, și lui Nimfan, și bisericei ce-lei din casa lui.

16. Și dacă se va ceti ep-is-toliea aceasta de către voi, fa-ceți ca să se cetească și în biserică Laodichienilor; și cea din Laodichia și voi să o cetiți.

17. Și ziceți lui Arhip: So-cotește slujba care ai luat în-tru Domnul, ca să o plinești.

18. Inchinăciunea cu mâna mea a lui Pavel. Aduceți-vă aminte de legăturele mele. Da-rul cu voi. Amin.

Către Colaseni s'a scris dela Roma prin Tihic și Onisim.

15. Rom. 16, ⁵. 16. I Tes. 5, ¹⁷.
18. I Cor. 16, ²¹.

EPISTOLIEA SFÂNTULUI APOSTOL PAVEL ÎNTĂIA CĂTRE TESSALONICHENI

CAPITOLUL I.

Iată nevoiețele apostolești ale Tessalonichenilor.

Pavel, și Siluan, și Timotei, bisericei Tessalonichenilor în-tru Dumnezeu Tatăl, și Domnul Iisus Hristos: Har-vouă și pace dela Dumnezeu Tatăl nostru, și dela Domnul Iisus Hristos.

2. Mulțumim lui Dumnezeu pururea pentru voi toți, pomenind de voi făcând în ru-gaciunile noastre:

3. Neincetat pomenind pre-voi de lucrul credinței voas-tre, și de osteneala dragostei,

1. 1. II Tes. 1, ⁴. 3. Ioan 6, ²⁹.
1 Cor. 13, ¹³.

și de răbdarea nădăjduirei în-tru Domnul nostru Iisus Hri-stos, înaintea lui Dumnezeu și Tatălui nostru;

4. Știind, iubiților frați, dela Dumnezeu alegerea voastră.

5. Căci evangheliea noastră nu s'a făcut la voi numai în cuvânt, ci și întru putere, și întru Duh Sfânt, și întru adeverire multă; precum știți în ce chip am fost între voi pentru voi.

6. Și voi următori nouă v'ati făcut, și Domnului, pri-mind cuvântul întru necaz mult, cu bucuriea Duhului Sfânt:

7. Atâtă cât v'ati făcut voi

4. Col. 3, ¹². 5. I Cor. 2, ⁶.

6. I Cor. 4, ¹⁸. 7. c. 4, ¹⁰.

1, 8.

I TESSALONICHENI

pildă tuturor celor ce cred în Machedonia și Ahaia.

8. Că dela voi s'a vestit cu-vântul Domnului nu numai în Machedonia și Ahaia, ci și în tot locul credința voastră cea întru Dumnezeu a eșit; căt nătrebuie să mai grăim noi ceva.

9. Că aceia de noi spun ce fel de intrare am avut la voi, și cum v'ati întors la Dumnezeu dela idoli, a slujii Dumnezeului celui viu și adevărat;

10. Si așteptă pre Fiul lui din ceruri, pre care l'a înviat din morți, pre Iisus, care ne izbăvește pre noi de mânia cea viitoare.

CAPITOLUL II.

Pavel dorește pre Tessalonicheni, se bucură de ei și îngrijește ca să fie desăvârșiți.

Că voi știți, fraților, intrarea noastră la voi, că n'a fost deșartă:

2. Ci întâi pătimind, și o cărăi fiind precum știți, în Filippi, am îndrăznit întru Dumnezeul nostru a grăi către voi

8. Rom. 1, 8; Tes. 1, 4, 9. I Cor. 12, 2, 10. Fapt. 1, 11; Fil. 3, 20. II. 1. c. 1, 5. 2. Fapt. 16, 22; 17, 5.

2, 8.

evangheliea lui Dumnezeu cu multă nevoie.

3. Că indemnarea noastră nu este dintru înșelăciune, nici din necurăție, nici cu vicleșug:

4. Ci precum ne-am adeverit dela Dumnezeu a fi credinciosi a priimî evangheliea, așa grăim; nu ca cum am plăcea oamenilor, ci lui Dumnezeu, celui ce cearcă inimile noastre.

5. Că niciodată întru cu-vânt de măgulire am fost la voi, precum știți nici prin priilej de lăcomie: Dumnezeu este martur:

6. Nici căutând dela oameni slavă, nici dela voi, nici dela alții, măcar că puteam să vă sim vouă cu greutate ca apostolii lui Hristos.

7. Ci am fost cu liniște în mijlocul vostru, precum doica își încâlzește pre fiii săi:

8. Așa iubindu-vă pre voi, bine voim a dă vouă nu numai evangheliea lui Dumnezeu, ci încă și sufletele noas-

4. Gal. 1, 10. 5. I Cor. 4, 20. 6. Ioan 5, 41; II Tes. 3, 7, ss. 7. Fapt. 20, 33.

9, 0.

I TESSALONICHENI

tre, pentru căci ați fost nouă iubiri.

9. Că vă aduceți aminte, fraților, de ostenelele noastre și de nevoie: că ziua și noaptea lucrând, ca să nu îngreșeiam pre cineva din voi, am propovduit vouă evangheliea lui Dumnezeu.

10. Voi sănăteți marturi, și Dumnezeu, cum cu cuvioșe și cu dreptate și fără de prihodu am fost vouă celor ce și crezut:

11. Precum știți că pre unul necare din voi, ca un părinte pre fiii săi v'am rugat și v'am măngâiat,

12. Si am mărturisit ca să umblăți voi cu vrednicie lui Dumnezeu, care v'a chiemat pre voi întru a sa împărație și slavă.

13. Drept aceea și noi mulțumim lui Dumnezeu neîncetat, căci luând voi cu-vântul naștere de Dumnezeu dela noi, și primît nu cu-vânt al oamenilor, ci precum este adevărat, cu-vântul lui Dumne-

8. I Cor. 4, 11; Fapt. 14, 15. 9. I Tim. 3, 1, 12. Efes. 4, 1; Fil. 1, 19, c. 1, 5.

2, 19.

zeu, care se și lucrează întru voi cei ce credetă.

14. Că voi, fraților, următori v'ati făcut bisericilor lui Dumnezeu celor ce sănăt în Iudeea întru Hristos Iisus: căci aceleași ați pătimit și voi dela cei de un neam cu voi, precum și aceia dela Iudei,

15. Carii și pre Domnul Iisus au omorât, și pre procurii lor, și pre noi ne-au goni; și Dumnezeu nu sănătă plăcuți, și tuturor oamenilor stau împotriva:

16. Carii ne opresc pre noi să nu grăim Neamurilor ca să se mantuească, ca să-și împlinească păcatele lor pururea: ci a soșit asupra lor mânia până în sfârșit.

17. Iar noi fraților, rămâind sirmani de către voi la vreme de un ceas cu față, nu cu inima, mai mult ne-am sărguit a vedea fața voastră cu mare dorință.

18. Pentru aceea am vrut să venim la voi, eu adecă Pavel, și odată și de două ori, ci ne-a împiedicat Satana.

19. Căci care este nădej-

15. Fapt. 2, 22. 16. Mat. 23, 32. 17. Rom. 1, 11. 19. Fil. 4, 1.

2, 20.

I TESSALONICHENI

dea noastră, sau bucuriea, sau cununa laudei? Au nu și voi veți fi înaintea Domnului nostru Iisus Hristos întru a lui venire?

20. Că voi sănțeți slava noastră și bucuriea.

CAPITOLUL III.

Rugăciune pentru sporirea și întărirea în credință a Tessalonichenilor.

Drept aceea, mai mult nepu-

tând răbdă, bine am voit

a rămâne în Atena singuri;

2. Și am trimes pre Timo-

tei, fratele nostru, și slujito-

rul lui Dumnezeu, și ajutorul

nostru întru evangheliea lui

Hristos, ca să vă întărească

pre voi, și să vă măngâie în-

tru credința voastră:

3. Ca nici unul să nu se

clătească întru scărbele aces-

tea: că singuri știți că spre

aceașa sănțem puși.

4. Căci când am fost la voi,

am zis vouă mai înainte că

vom să avem scărbe; precum

ă și fost, și știți.

5. Drept aceea, și eu ne-

răbdând mai mult, am trimes

ca să cunoșc credința voas-

III. 3. Efes. 3, ₁₃. 5. Fil. 2, ₁₉.

6. Fapt. 18, ₅. 7. c. 2, ₂.

3, 12.

tră, ca nu cumva să vă fi ispi-
tit pre voi cel ce ispитеște, și
să fie în zadar osteneala noastră.

6. Iar acum venind Timo-
tei la noi dela voi, și bineves-
tind nouă credință și dragos-
tea voastră, și cum că aveți
pomenire bună de noi puru-
rea, dorind a ne vedea pre
noi, precum și noi pre voi:

7. Pentru aceasta ne-am
măngâiat, fraților, de voi în-
tru tot necazul și nevoea noastră
pentru credința voastră:

8. Că acum noi vă sănțem,
dacă stați voi întru Domnul.

9. Că ce mulțumită vom pu-
tează dă lui Dumnezeu pentru
voi, pentru toată bucuriea, cu
care ne bucarăm pentru voi
înaintea Dumnezelui nostru;

10. Noaptea și ziua preste
măsură rugându-ne ca să ve-
dem fața voastră, și să împlini-
m lipsele credinței voastre?

11. Iar însuși Dumnezeu și
Tatăl nostru, și Domnul nos-
tru Iisus Hristos, să îndrep-
teze calea noastră către voi.

12. Și pre voi Domnul să
vă îmmulțească și să vă pri-
osească cu dragostea unuia

8, 10.

I TESSALONICHENI

4, 12.

spre altul, și spre toți, precum
și noi spre voi:

10. Ca să întărească inimi-
ile voastre fără prihană întru
eligențe înaintea lui Dumne-
zeu și Tatălui nostru, întru
venirea Domnului nostru I-
isus Hristos cu toți sfintii lui.

CAPITOLUL IV.

*Rugăciune spre înfrâncare, dreptate, mi-
leniu, spre muncă; măngâie pre-
cei înfrâncări pentru cei adormiți cu-
rându-i în invierca morților.*

Drept aceea, fraților, vă poftim
pre voi și vă rugăm întru
Domnul Iisus, precum ați luat
deja noi în ce chip se cuvine
că să umblă și a plăcea lui
Dumnezeu, ca să prisoriți mai
mult.

11. Că știți ce porunci am
dat vouă prin Domnul Iisus.

12. Căci aceasta este voia lui
Dumnezeu, sfintirea voastră,
a cărui voi de toată curvieea,

13. A cărui liceare din voi a și
eliberat vasul său întru sfin-
țenie și cinste.

14. Nu intru patimă de postă
și pagânii, carii nu cunosc
pre Dumnezelui.

15. II Tess. 3, ₁₃; Fil. 1, ₁₀.
16. II Tess. 3, ₁₃; Efes. 4, ₁.
17. Rom. 10, ₉. 1 Cor. 6, ₁₉.
18. Col. 3, ₂₃.

6. A nu trece și a se lăcomi
în lucru asupra fratelui său;
de vreme ce răsplătitor este
Domnul pentru toate acestea,
precum și mai înainte am zis
vouă și am mărturisit.

7. Că nu ne-a chiemat pre
noi Dumnezeu spre necură-
ție, ci spre sfîntenie.

8. Drept aceea, cel ce de-
fâimează, nu om defâimează,
ci pre Dumnezeu, care a dat
Duhul său cel sfânt întru noi.

9. Iar pentru iubirea de frați,
nu trebuie să scrie vouă: că
singuri voi sănțeți învățați de
la Dumnezeu ca să iubiți u-
nul pre altul.

10. Pentru că și faceți aceea
spre toți frații carii sănț
în toată Machedonia: și vă ru-
găm pre voi, fraților, să adă-
ogați mai mult;

11. Si cu dragoste să vă
nevoiți ca să fiți cu liniște, și
să faceți ale voastre, și să lu-
crați cu mâinile voastre, pre-
cum am poruncit vouă;

12. Ca să umblați cu bun
chip către cei de afară, și de

13. II Tim. 1, ₉. 8. Luc. 10, ₁₆.
9. Marc. 12, ₃₁. 10. c. 1, ₇; 4, ₁.
11. II. Tes. 3, ₈. 12. Rom. 13, ₁₃.

nimic să nu aveți trebuință.

13. Iar nu voiu să nu știți voi, fraților, pentru cei ce au adormit, ca să nu vă întrebați, ca și ceilalți carii n'au nădejde.

14. Pentru că de credem că Iisus a murit și a înviat, aşa și Dumnezeu pre cei adormiți intru Iisus, aduce-i va împreună cu el.

15. Că aceasta grăim vouă cu cuvântul Domnului, că noi cei vii, carii vom fi rămași intru venirea Domnului, nu vom întrece pre cei adormiți.

16. Că însuși Domnul intru poruncă cu glasul arhanghelului și intru trâmbița lui Dumnezeu se va pogorî din cer, și cei morți intru Hristos vor invia întâi;

17. După aceea, noi cei vii carii vom fi rămași, împreună cu dânsii ne vom răpi în nori, intru întâmpinarea Domnului în văzduh; și aşa pururea cu Domnul vom fi.

18. Drept aceea mândgaiatei-vă unii pre alții cu cuvintele acestea.

13. I Cor. 10, ¹; 14. Rom. 14, ⁹; I Cor. 15, ¹²; 15. I Cor. 15, ²³; 17. Apoc. 11, ¹²; Ioan 12, ²⁶.

CAPITOLUL V.

A doua venire a lui Hristos. Cu-viincioasă pregătire pentru ea.

Iar de ani și de vremi, fraților, nu aveți trebuință să scriem vouă.

2. Că însi-vă adevărat știți că ziua Domnului ca un fur noaptea aşa va veni.

3. Căci când vor zice: Pace și liniște, atunci fără de veste va veni preste dânsii peirea, ca și durerea aceleia ce are în pântece; și nu vor scăpa.

4. Iar voi, fraților, nu sănăteți intru întuneric, ca să vă apuce ziua aceea ca un fur.

5. Că voi toți fi ai luminei sănăteți, și fi ai zilei: nu sănătem ai nopței, nici ai întunericului.

6. Drept aceea să nu dormim, ca și ceilalți; ci să priveghiam și să fim treji.

7. Că cei ce dorm, noaptea dorm; și cei ce se imbată, noaptea se imbată.

8. Iar noi ai zilei fiind, să fim treji, îmbrăcându-ne în

V. 1. Mat. 24, ³⁶. 2. Luc. 12, ³⁵. II Petr. 3, ¹⁰; Apoc. 3, ³, 3, lea, 6, ¹⁴. 4. Efes. 5, ⁸. 5. Luc. 16, ¹⁰; Rom. 13, ¹². 8. Rom. 13, ¹²; Efes. 7, ¹⁴; Is. 59, ¹⁷.

sau credinței și a dragostei; și în coiful nădejdei de mântuire.

9. Că nu ne-a pus pre noi Dumnezeu spre mânie, și spre dobândirea mântuirii prin Domnul nostru Iisus Hristos,

10. Care a murit pentru noi, că ori de vom priveghiă, ori de vom dormi, împreună cu el să viețuim.

11. Pentru aceea mândgaiati unul pre altul, și zidiți unul pre altul, precum și faceți.

12. Si vă rugăm pre voi, fraților, să cunoașteți pre cei că se ostenesc între voi, și pre mai marii voștri intru Domnul, și pre cei ce vă învață pre voi;

13. Si să-i aveți pre dânsii de prisosință intru dragoste pentru lucrul lor. Pace să aveți între voi.

14. Si vă rugăm pre voi, fraților, săfuiți pre cei fără de rândulală, mândgaiati pre cei puțini la suflet, sprijiniți pre cei neputincioși, fiți îndelung-răbdători spre toți.

15. Rom. 9, ¹; 10. Rom. 14, ⁸, ⁹; II Cor. 6, ¹⁰; II. c. 4, ¹⁸; Evr. 10, ²⁴, ²⁵; I Cor. 10, ¹⁰; II. Tes. 3, ¹⁵.

15. Socotiți să nu răsplătească cineva cuiva rău pentru rău; ci pururea cele bune să urmați, și spre voi unul spre altul, și spre toți.

16. Pururea vă bucură.

17. Neincetă vă rugăti.

18. Intru toate mulțumiți: căci aceasta este voia lui Dumnezeu intru Hristos Iisus spre voi.

19. Duhul să nu-l stângeți.

20. Prorociile să nu le defaimați.

21. Toate să le ispitiți; ce este bun să țineți.

22. De tot felul de lucru rău să vă feriți.

23. Iar însuși Dumnezeul păcei să vă sfîntească pre voi intru toate desăvârșit; și intru tot întreg duhul vostru și sufletul și trupul fără de prihană intru venirea Domnului nostru Iisus Hristos să se păzească.

24. Credincios este cel ce

15. Pild. 20, ²²; Rom. 12, ¹⁷; I Petr. 3, ⁹; 16. Luc. 10, ²⁰.

17. Luc. 18, ¹; Rom. 12, ¹³; Col. 4, ²; 18. Efes. 5, ²⁰; Col. 2, ¹.

20. I Cor. 14, ¹; 21. Rom. 2, ¹⁸.

23. Rom. 15, ²³; 24. I Cor. 1, ⁹;

II Tes. 3, ³; II. Tim. 3, ¹³; I Ioan 1, ⁹.

vă chiemat pre voi, care va și face.

25. Fraților, rugați-vă pentru noi.

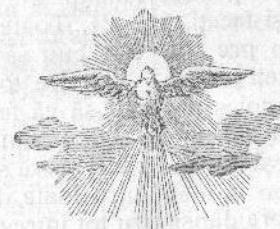
26. Spuneți închinăciune fraților tuturor cu sărutare sfântă.

25. Col. 4, ₅; 26. Rom. 16, ₁₆; 16, ₂₀; Fil. 4, ₂₃.

27. Juru-vă pre voi întru Domnul ca să se citească epistoliea aceasta tuturor sfinților frați.

28. Darul Domnului nostru Iisus Hristos cu voi. Amin.

Cea întâia către Tessalonicheni s'a scris dela Atena.

EPISTOLIEA

SFÂNTULUI APOSTOL PAVEL

A DOUA CĂTRE TESSALONICHENI

CAPITOLUL I.

Mulțumire pentru credința Tessalonichenilor și rugăciune pentru desăvârșirea lor.

Apostol, și Siluan, și Timotei, bisericei Tessalonichenilor intru Dumnezeu Tatăl nostru și intru Domnul Iisus Hristos:

2. Dar vouă, și pace, dela Dumnezeu Tatăl nostru și de la Domnul Iisus Hristos.

3. A mulțumi datori sănătate lui Dumnezeu pururea pentru voi, fraților, precum se cuvine, căci mult crește credința voastră, și se îmmul-

_{1, 2. 1 Cor. 1, 5; Col. 1, 2.}
_{3. 1 Tes. 1, 2.}

țește dragostea a unuia fiecărui dintre voi spre altul;

4. Atâtă cât și noi singuri intru voi ne lăudăm în bisericile lui Dumnezeu pentru răbdarea voastră și credința întru toate gonirile voastre și necazurile care suferiți:

5. Spre arătarea dreptei iudecăți a lui Dumnezeu, ca să vă învrednicîți voi împărăției lui Dumnezeu, pentru care și pătimiți:

6. De vreme ce cu dreptate este la Dumnezeu a răsplăti necaz celor ce vă necăjesc pre voi:

7. Si vouă celor necăjiți o-

_{4. II Cor. 7, 14. 5. Fil 1, 28; Luc. 21, 36. 7. I Tes. 4, 16; I Petr. 4, 15; Mat. 25, 31.}

dihňă cu noi, întru arătarea Domnului Iisus din cer cu îngerii puterei sale,

8. Cu văpae de foc dând isbândă celor ce nu cunosc pre Dumnezeu, și celor ce nu ascultă evangheliea Domnului nostru Iisus Hristos;

9. Carii vor luă muncă pe rirea cea veșnică dela fața Domnului, și dela slava puterii lui;

10. Când va veni să se proslăvească întru sfinții săi, și să se facă minutat întru toți credincioșii (că s'a crezut mărturia noastră întru voi) în ziua aceea.

11. Pentru care ne și rugăm pururea pentru voi, ca să vă învrednicească pre voi Dumnezeul nostru chiemărei, și să plinească toată bunăvoița bunătăței, și lucrul credinței întru putere;

12. Ca să se proslăvească numele Domnului nostru Iisus Hristos întru voi, și voi întru el, dupre darul Dumnezeului nostru și al Domnului Iisus Hristos

8. Rom. 2, ⁸, 9. Is. 2, ¹⁰.
10. Col. 3, ⁴. II. I Tes. 1, ².

CAPITOLUL II.

*Despre Antihrist. Sfârșitul lumii.
Mulțumire pentru chemarea la credință a Tessalonichenilor.*

Si vă rugăm pre voi, fraților, pentru venirea Domnului nostru Iisus Hristos, și a noastră adunare la dânsul,

2. Ca nu degrabă să vă călătiți voi din minte, nici să vă spăimântați, nici prin duh, nici prin cuvânt, nici prin epistolie ca cum ar fi trimeasă de la noi, cum că ar fi sosit ziua lui Hristos.

3. Să nu vă amăgeaescă cineva pre voi nici într'un chip că va veni, de nu va veni mai întâi depărtarea, și de nu se va arăta omul păcatului, fiul perirei;

4. Protivnicul și care se va înăltă mai pre sus de tot cel ce se zice Dumnezeu, sau închinăciune; așa căt să șază el în biserică lui Dumnezeu, ca un Dumnezeu, arătându-se pre sine cum că ar fi el Dumnezeu.

5. Au nu vă aduceți aminte că încă fiind eu la voi acestea am zis vouă?

II. 2. I Tes. 5, ², 3. Efes. 5, ¹.
4. Dan. 11, ³⁸.

6. Să acum, ce îl oprește, să își ca să se arăte el la vremea sa.

7. Că iată taina fărădelegei se lucrează: numai cel ce oprește acum până se va lăua din mijloc.

8. Să atunci se va arăta acest fărădelege, pre care Domnul îl va omori cu duhul guvernării sale, și îl va pierde cu arătarea venirei sale:

9. A cărui venire este dupre lucrarea Satanei întru toată puterea și semne și minuni ale minciunei,

10. Să întru toată amăgirea nedreptăței întru cei periori, pentru că dragostea adevărului n'au primit ei ca să se măngâiească.

11. Să pentru aceea va trimite lor Dumnezeu lucrarea înșelăciunei, ca să creadă ei minciunei:

12. Ca să se judece toți care n'au crezut adevărului, ci au binevoit întru nedreptate.

13. Iar noi datori sănțem pururea a mulțumi lui Dumnezeu pentru voi, fraților iu-

Fapt. 20, ²⁹. 8. Is. 11, ⁴; Ap. 10, 9. Mat. 24, ²⁴. 10. II Cor. 2, ¹⁵.

II. Rom. 1, ²⁴. 12. Is. 20, ²⁴; Rom. 1, ¹³. Efes. 1, ⁴.

biți de Domnul, căci v'a ales pre voi Dumnezeu din început spre mântuire întru sfintirea Duhului și întru credința adevărului:

14. La care v'a chiemat pre voi prin evangheliea noastră, spre căștigarea slavei Domnului nostru Iisus Hristos.

15. Drept aceea, fraților, stați, și țineți predaniile care v'ati învățat, ori prin cuvânt, ori prin epistolie noastră.

16. Iar însuși Domnul nostru Iisus Hristos, și Dumnezeu și Tatăl nostru, care ne-a iubit pre noi, și ne-a dat măngâiere veșnică și nădejde bună prin har.

17. Să măngâie inimile voastre, și să vă întărească pre voi întru tot cuvântul și lucrul bun.

CAPITOLUL III.

Indemnare spre rugăciune, spre muncă și ferire de leneși și îscoditori.

Dacea, rugați-vă, fraților, pentru noi, ca cuvântul Domnului să curgă și să se slăvească, ca și întru voi:

15. c. 3, ⁶. 17. I. Tes. 3, ¹³.
III. 1. Col. 4, ³.

2. Și ca să ne izbăvim de oamenii cei răi și vicleni; că nu este a tuturor credința.

3. Iar credincios este Domnul, care va întări pre voi, și vă va păzi de cel viclean.

4. Iar avem nădejde întru Domnul de voi, că cele ce poruncim vouă, și faceți, și le veți face.

5. Iar Domnul să îndepărteze inimile voastre spre dragostea lui Dumnezeu, și răbdarea lui Hristos.

6. Și poruncim vouă, fraților, întru numele Domnului nostru Iisus Hristos, să vă feriți voi de tot fratele ce umbălă fără de rândueală, și nu dupre predania care a luat dela noi.

7. Căci însă-vă știți cum se cade vouă să urmați nouă; că noi n'am umblat fără de rândueală întru voi;

8. Nici în dar pâine am mâncat dela cineva; ci întru osteneală și nevoință noaptea și ziua lucrând, ca să nu îngreuem pre cineva din voi;

3. I Cor. 1, ⁹; 4. II Cor. 7, ¹⁰;
Gal. 5, ¹⁸; 6. Mat. 18, ¹⁷; Rom. 16,
¹⁷. 7. I Cor. 4, ¹⁸; I Tes. 1, ⁶,
8. I Cor. 4, ¹².

9. Nu că doară n'avem putere, ci ca pre noi chip să ne dăm vouă ca să ne urmăj nouă.

10. Că și când eram la voi, aceasta porunciam vouă, că dacă nu voește cineva să luceze, nici să mânânce.

11. Că auzim că oare-carlii umbălă la voi fără de rândueală, nimic lucrând, ci iscodind.

12. Și unora ca acestora poruncim și îi rugăm întru Domnul nostru Iisus Hristos, ca eu liniște lucrând, să-și mânânce pâinea lor.

13. Iar voi, fraților, nu slabbiți a face bine.

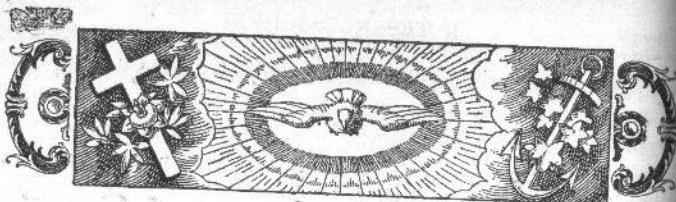
14. Iar de nu ascultă cineva de cuvântul nostru pre acela prin epistolie, să-l însemnați, și să nu vă insoțiți cu el, ca să se rușineze.

15. Și să nu-l socotiți ca pre un vrășmaș, ci să-l învățați ca pre un frate.

16. Și însuși Domnul păcei să vă dea vouă pace pururea în tot chipul. Domnul cu voi cu toți.

9. Mat. 10, ¹⁰; I Cor. 4, ¹⁸;
10. Fac. 3, ¹⁹; 12. I Tes. 4, ¹¹.

EPISTOLIEA
SFÂNTULUI APOSTOL PAVEL
ÎNTÂIA CĂTRE TIMOTEI

CAPITOLUL I.

Invațătura legei vechi și a Evangeliei lămurită de Pavel cu pilda sa.

Pavel, apostol al lui Iisus Hristos dupre porunca lui Dumnezeu Mântuitorului nostru, și a Domnului Iisus Hristos, nădejdei noastre;

2. Lui Timotei, adevărătului fiu întru credință: dar, milă, și pace, dela Dumnezeu Tatăl nostru și dela Hristos Iisus, Domnul nostru.

3. Precum te-am rugat să rămâi în Efes, când mergeam în Machedonia, ca să porun-

I. I. Fapt. 9, 15; Rom. 1, 1; Col. 1, 27. 2. Tit. 1, 4.

cești unora să nu învețe într'alt chip,

4. Nici să ià aminte la basne și la numere de neamuri fără de sfârșit, care fac întrebări mai vârtos decât iconomia lui Dumnezeu cea întru credință.

5. Iar sfârșitul poruncei este dragostea din inimă curată, și din știință bună, și din credință nefățnică:

6. Dela care unii rătăcind s'a întors la cuvinte deșerte;

7. Vrând a fi învățători de lege; neînțelegând nici cele ce grăesc, nici pentru cele ce înțăresc.

8. Ci știm că legea este

4. c. 4, 7. 5. Ecles. 12, 19.

6. c. 6, 4¹⁹, 20. 7. Ioan 3, 10.

8. Rom. 7, 12.

I TIMOTEI

1, 20.

bună, de o ține cineva dupre lege;

9. Știind aceasta, că dreptul lege nu este pusă, ci celu fara delege și nesupuși, necredinciosilor și păcătoșilor, nedreptilor și spurcaților, uigătorilor de tată și ucigătorilor de mamă, ucigătorilor de oameni.

10. Curvarilor, sodomienilor, tâlhărilor, minciunoșilor, celor ce se jură strâmb, și ori alt ce împrotivește învățăturii cel sănătoase.

11. Dupre evangheliea slavă a fericitului Dumnezeu, care mi s'a încredințat mie.

12. Și mulțumesc celui ce m'a întărit pre mine lui Hristos Iisus Domnului nostru, că credincios m'a socotit, puindu-mă întru slujbă;

13. Pre mine cel ce eram mai înainte hulitor, și goniitor, și ocărător: ci am fost miluit, că neștiind am făcut întru necredință.

14. Și prea s'a înmulțit hulul Domnului nostru cu credință și dragostea cea întru Hristos Iisus.

10. Ioh. 21, 16. 11. c. 6, 15.

12. Fapt. 9, 10.

15. Credincios este cuvântul, și de toată primirea vrednic, că Hristos Iisus a venit în lume să mantuească pre cei păcătoși; dintru carii cel dintâi săn eu.

16. Ci pentru aceasta am fost miluit, ca întru mine înțai să arăte Iisus Hristos toată indelunga-răbdare, spre pildă celor ce vor să crează întru dânsul spre viață cea vesnică.

17. Iar Împăratului veacurilor, celui nestricăcios, celui nevăzut, unuia prea înțeleptului Dumnezeu, cinste și slavă în vecii vecilor. Amin.

18. Această poruncă îți încredințez ţie, fiule Timotei, dupre prorociile cari s-au făcut mai înainte spre tine, ca să te oștești într-insele bună oştirile.

19. Având credință, și bună știință; care unii lepădându-o, din credință au căzut:

20. Dintru carii este Imeniu și Alexandru; pre carii i-am dat Satanei, ca să se învețe a nu huli.

15. Mat. 18, 11. 18. c. 6, 15; Iud. v. 3. 19. c. 3, 9. 20. II Tim. 2, 17; I Cor. 5, 5.

CAPITOLUL II.

Despre rugăciune. Să se facă pentru toți, pretutindenea, cu înimă curată. Despre învățători. Să fie bărbați iar nu femei, din pricina firei și a slabiciuniei.

Deci rogu-te mai înainte de toate să faceți rugăciuni, cereri, făgăduințe, mulțumite pentru toți oamenii.

2. Pentru împărați, și pentru toți carii sănătățiu dre-gătorii; ca să petrecem viață liniștită și cu odihnă întru toată buna-credință și curația.

3. Că aceasta este lucru bun și primit înaintea lui Dumnezeu Mântuitorului nostru;

4. Care voește ca toți oamenii să se mantuească și la cunoștința adevărului să vie.

5. Că unul este Dumnezeu, unul și mijlocitor între Dumnezeu și între oameni, omul Iisus Hristos;

6. Care pre sine însuși s'a dat preț de răscumpărare pentru toți, mărturisirea în vremile sale.

7. Întru care sănătățiu pus eu

II. 1. Filip. 4, 6. 3. c. 4, 10.

4. Ez. 18, 22; II Petr. 3, 9.

5. Is. 45, 21, s.; Ioan 17, 5; Efr.

12, 24; 6. Gal. 1, 4; Tit. 2, 4.

7. Fapt. 9, 15; II Tim. 1, 11.

propovедitor și apostol, (a devărul zic întru Hristos, niminti) învățător Neamurilor întru credință și întru adevăr.

8. Voesc dar ca să se roage bărbații în tot locul, ridicându-și mâinile curate, fără de mânie și fără de îndoire.

9. Așijdere și femeile cu podobă de cinstă, cu sfârșit și cu întreagă înțelepciune să se împodobească presine, nu cu împletiturile părului, sau cu aur, sau cu mărgăritaruri, sau cu haine scumpe;

10. Ci (precum se cuvine femeilor celor ce se făgăduesc temerei de Dumnezeu) cu fapte bune.

11. Femeea întru tăcere să se învețe cu toată ascultarea.

12. Iar femeii să învețe năduvoie, nici a-și stăpâni bărbatul, ci să fie întru liniște.

13. Că Adam întâi s'a zidit, apoi Eva.

14. Și Adam nu s'a amăgit, iar muierea amăgindu-se a fost întru călcarea poruncelui.

15. Dar se va mantuui prin nașterea de fiu, de vor petrece

9. I Petr. 3, 9. 10. c. 5, 10.

11. Efes. 5, 22. 12. I Cor. 14, 34;

Fac. 3, 38. 13. Fac. 1, 27. 14. Fac. 3, 3.

rie bună să aibă dela cel din afară; ca nu în ocara să cadă și în cursa diavolului,

8. Diaconii aşijdere cucernici să fie, nu îndoiti la cuvânt, nebători de vin mult, neagonisitori de dobândă urâtă;

9. Ci având taina credinței întru știință curată.

10. Și aceștia să se ispiteză întâi; după aceea să se diaconească fără de prihană fiind.

11. Femeile aşijdere să fie cucernice, neclevetitoare, nelimbute, treze, credincioase întru toate.

12. Diaconii să fie ai unei femei bărbați, feciorii bine chirvernisiindu-și, și casele sale.

13. Că cei ce slujesc bine treaptă bună loru-și își dobândesc, și multă îndrăznire întru credința cea întru Hristos Iisus.

14. Acestea scriu și, având nădejde că voi veni la tine fără zăbăvă:

15. Iar de voi zăbăvi, ca să știi cum trebuiește în casa lui Dumnezeu a petrece, care

*II. Tit. 2, 3. 13. Mat. 25, 31; I
Ioan 3, 21. 15. II Tim. 2, 20.*

este biserică Dumnezeului celui viu, stâlp și întărire a adevărului.

16. Si cu adevărat mare este taina creștinătăței; Dumnezeu s-a arătat în trup, s'a îndreptat în Duhul, s'a văzut de îngeri, s'a propoveduit întru Neamuri, s'a crezut în lume, s'a înălțat întru slavă.

CAPITOLUL IV.

Prevestire despre învățături mininoase în privința căsătoriei și a mâncărurilor. Indemnare la evlavie, ce înrere nevoința trupească și a se face pildă credincioșilor.

Iar Duhul arătat grăește, că în vremile cele de apoi se vor depărtă unii dela credință, luând aminte la duhurile cele înșelătoare, și la învățăturile cele drăcești;

2. Ale celor ce intru față grăesc miciuni; fiind arși la a lor știință:

3. Oprind a se însură, învățând a se feri de bucatele, care Dumnezeu le-a făcut spre împărtășire cu mulțumită celor credincioși și carii cunosc adevărul.

16. Ioan 1, ¹⁴; Marc. 16, ¹⁹.
IV. I. Dan. 7, ²³; II Tim. 3, ¹;
II Petr. 3, ³; I Ioan 2, ¹⁸ și Iud.
v. 18. 3. Fac. 9, ⁵; I Cor. 10, ³⁰.

4. De vreme ce toată săpura lui Dumnezeu este bună, și nimic nu este de lepădat, care se iă cu mulțumire:

5. Că se sfîntește prin cuvântul lui Dumnezeu și prin rugăciune.

6. Acestea toate de le ve spune frațiilor, bună slugă voi fi lui Iisus Hristos, hrănuite cu cuvintele credinței și ale bunei învățături, căreia ai urmat.

7. Iar de basmele cele spurate și băbești te ferește, și te nevoește pre tine spre bunacredință.

8. Că nevoința cea trupească spre puțin este folositoare, iar bunacredință spre toate este folositoare, având făgăduință a vieței acestei de acum, și a acelei viitoare.

9. Credincios este cuvântul și de toată primirea vrednică.

10. Că spre aceasta ne șostenim și săntem ocărîți, căci am nădăduit întru Dumnezeul cel viu, care este Mântuitor tuturor oamenilor, și mai vârtos celor credincioși.

4. Fac. 1, ³³; Fapt. 10, ¹⁵.
6. II Tim. 1, ⁵; 7. c. 6, ²⁰; II Tim.
2, ¹⁶; Tit. 1, ¹⁴; 3, ⁸; 8. c. 6, ⁶.
9. c. 1, ¹⁵. 10. Tit. 2, ¹⁰; Efes. 5, ³⁸.

11. Poruncește acestea și învăță.

12. Nimeni tinerețele tale să nu le defaime; ci te fă pildă credincioșilor cu cuvântul, cu prețarea, cu dragostea, cu duhul, cu credința, cu curățea.

13. Până ce voiu veni, iă aminte la cetire, la măngâiere, la învățătură.

14. Nu fi nebăgător de seamă de darul ce este întru tine, căci și s'a dat prin prorocie, eu punerea mâinilor preoției.

15. De acestea să gândești; întru acestea fii; ca procoparea ta să fie arătată întru tui.

16. Păzește-te pre tine însejui, și învățătura; și rămâi întru acestea; că acestea făcând și pre tine te vei mântui, și pre cei ce te vor asculta.

CAPITOLUL V.

Cum să se poarte cuviincios cu fiecare văduvile, vârstă și povățuirea lor; înstirea preoților. Despre hirotonie. Păcatele se vădesc.

Prin cel bătrân să nu-l înfruntezi, ci îl îndeamnă ca

11. Tit. 2, ¹⁰. 13. Ioan. 5, ³⁸.
14. c. 5, ¹¹; Fapt. 6, ⁸; 8, ¹⁷.
16. Rom. 11, ¹⁰.
17. Lev. 19, ¹¹.

pre un părinte; pre cei mai tineri ca pre niște frați;

2. Pre cele bătrâne ca pre niște maice; pre cele tinere ca pre niște surori, întru toată curățica.

3. Pre văduve cinstește-le, pre cele ce sănț cu adevărat văduve.

4. Iar dacă vre-o văduvă are feciori sau nepoți, să se învețe întâi a'și chivernisi casă sa întru bunacredință, și să dea răsplătiri părinților; că aceasta este bună și primită înaintea lui Dumnezeu.

5. Iar cea cu adevărat văduvă și singură, nădăduește întru Dumnezeu, și să zăbăvește întru rugăciuni și cereri noaptea și ziua.

6. Iar ceea ce petrece întru desfăștare de vie este moartă.

7. Si acestea poruncește, ca fără de prihană să fie.

8. Iar dacă cineva nu poartă grija de ai săi, și mai vârtos de ai casei sale, de credință s'a lepădat, și mai rău este decât cel necredincios.

9. Văduva să se aleagă nu

2. Ioan 19, ²⁷. 5. Luc. 2, ³⁷; 18, ¹.
6. Rom. 8, ¹³. 7. c. 4, ¹¹.
8. Gal. 6, ¹⁰; II Tim. 3, ⁵.

11. Iar tu, o omul lui Dumnezeu, fugi de acestea; și urmează dreptatea, evlavia, credința, dragostea, răbdarea, blândețele.

12. Luptă-te lupta cea bună a credinței, apucă-te de viața cea veșnică, la care și chie-mat ești, și ai mărturisit mărturisirea cea bună înaintea mulțor marturi.

13. Poruncescu-ți înaintea lui Dumnezeu care inviază toate, și înaintea lui Hristos Iisus, care a mărturisit înaintea lui Pilat din Pont mărturisirea cea bună.

14. Să păzești tu porunca nespurcată, și nevinovată, până la arătarea Domnului nostru Iisus Hristos:

15. Pre care în vremile sale o va arăta, cel fericit și singur Puternic, Impăratul împăraților, și Domnul domnilor;

16. Care singur are nemurire, și locuește întru lumină neapropiată; pre care nu l'a văzut nimeni din oameni, nici a-l vedeă poate; căruia cinste

11. II Tim. 2, ²². 12. I Cor. 9, ²⁵.

13. A doua Leg. 32, ²⁹; Ioan 18, ³⁶. 15. Apoc. 17, ¹⁴; A doua Leg. 10, ¹⁷. 16. Ioan 1, ¹⁸.

și stăpânire veșnică. Amin.

17. Celor bogăți în veacul de acum poruncește, să nu se înalte cu gândul, nici să nă-dăjduească spre avuțiea cea nestătătoare, ci întru Dumnezeul cel viu, care ne dă nouă toate de prisosit spre desfătare;

18. Să facă lucruri bune, să se îmbogățească întru fapte bune, să fie lesne dătători, împărtășitori;

19. Agonisându-și loru-și temelie bună în veacul cel viitor, ca să iâ veața cea veșnică.

20. O Timotee, lucrul cel încredințat ţie păzește-l, de-părându-te de glasurile deșarte, cele spurcate, și de vorbele cele protivnice ale științei cei cu nume mincinos.

21. Cu carii unii laudându-se, întru credință au rătăcit. Darul cu tine. Amin.

Cea întâia către Timotei s'a scris dela Laodichia, care este mitropolie a Frigiei Pacatianei.

17. Ps. 61, ¹⁹. 18. A doua Leg. 15, ⁷. 20. II Tim. 1, ¹⁴.
21. II Tim. 2, ¹⁸.

EPISTOLIEA

SFÂNTULUI APOSTOL PAVEL

A DOUA CĂTRE TIMOTEI

CAPITOLUL I.

Pavel laudă credința lui Timotei și-l înțeamnă la răbdare în prigo-niri dându-se pre sine pildă.

 Pavel, apostol al lui Iisus Hristos prin voia lui Dumnezeu, dupre fă-

nduința vieței care este în-tru Hristos Iisus,

2. Lui Timotei, iubitului lui: dar, milă și pace dela Dum-

nezeu Tatăl și dela Hristos Iisus Domnul nostru.

3. Mulțumesc lui Dumne-

neu, căruia slujesc dela stră-

moi întru curată știință, că

4. I. I. c. 2, ¹⁹; Ioan 1, ⁴; I Ioan 6, ¹⁰; 2. I Cor. 7, ²⁵; I Tim. 1, ⁵;
II Tim. 1, ⁴. 5. Fapt. 23, ¹; Rom. 1, ⁸;

neîncetată aducere aminte de
tine am întru rugăciunile mele
noaptea și ziua;

4. Dorind ca să te văd, a-
ducându-mi aminte de lacră-
mile tale, ca să mă umplu de
bucurie;

5. Pomenire luând de cre-
dința cea nefățarnică care este
întru tine, care s'a sălașluit
mai întâi în moașă-ta Loida,
și întru maică-ta Eynichia; și
incredințat sănt că și întru
tine.

6. Pentru care pricină îți
aduc aminte ţie, ca să aprinzi
darul lui Dumnezeu, care este
întru tine prin punerea mâ-
nilor mele.

5. Fapt. 16, ¹. 6. I Tes. 5, ¹⁹;
I Tim. 4, ¹⁴.

7. Că nu ne-a dat nouă Dumnezeu duhul temerei; ci al puterii, și al dragostei, și al întregiei înțelepciuni.

8. Deci nu te rușină de mărturisirea Domnului nostru, nici de mine legatul lui: ci pătmesește împreună cu evangheliea dupre puterea lui Dumnezeu;

9. Care ne-a măntuit pre noi, și ne-a chiemat cu chiemare sfântă, nu dupre faptele noastre, ci dupre a sa mai înainte hotărire și darul, care s'a dat nouă întru Hristos Iisus mai înainte de anii vecilor,

10. Si acum s'a arătat prin arătarea Măntuitorului nostru Iisus Hristos, care moartea a stricat, și a adus la lumină viața și nestricăciunea prin evanghelie:

11. La care sănt pus eu propovедitor, și apostol, și învățător Neamurilor.

12. Pentru care pricină și acestea pătmesc: ci nu mă rușinez: că știu cui am cre-

7. Rom. 8, ¹⁵; 9. Tit. 3, ⁵.

10. Rom. 16, ²⁵; Is. 2, ²; Osie

13, ¹⁴; I Cor. 15, ⁵⁵; Evr. 2, ¹⁴.

11. I Tim. 2, ⁷; I2. c. 4, ⁸.

zut, și încredințat sănt că puternic este a păzii lucrul cel încredințat mie la ziua aceea.

13. Chipul cuvintelor celor sănătoase să aibă, care ai auzit dela mine, întru credință și întru dragostea care este întru Hristos Iisus.

14. Lucrul bun cel încredințat tăie să-l păzești prin Duhul cel Sfânt care lăcusește întru noi.

15. Știi aceasta, că s'au întors dela mine toți cei din Asia; dintre carii este Fighel și Ermoghen.

16. Deo Domnul milă casei lui Onisifor; că de multe ori m'a odihnit, și de lanțul meu nu s'a rușinat:

17. Ci încă venind în Roma, mai cu osârdie m'a căutat, și m'a aflat.

18. Deo-i lui Domnul să afle milă dela Domnul în ziua aceea; și câte în Efes mi-a slujit mie, tu mai bine știi.

13. I Tim. 6, ⁵; Tit. 2, ¹.

14. I Tim. 6, ²⁰; I7. Fapt. 28, ¹⁵.

CAPITOLUL II.

Indeamna je Timotei a purta cu credință dregătoria sa. Măngădere în patimiri. Ferire de anumite răutăți.

Deci tu, fiul meu, întărește-te în darul cel întru Hristos Iisus.

2. Si cele ce ai auzit dela mine în fața multor marturi, acestea le încredințează la oameni credincioși, carii îndesătuți vor fi și învăță și prealpii.

3. Tu dar pătmesește ca un bun viteaz al lui Iisus Hristos.

4. Nimeni, ostaș fiind se amestecă cu lucruri lumești; ea voevodului să fie plăcut.

5. Si de și se va luptă cineva, nu se încununează, de nu se va luptă dupre lege.

6. Plugarului ce se ostenește se cadă întâi el din roadă să mănânce.

7. Înțelege cele ce îți grăsuiesc; deo-ti tăie Domnul înțelegere întru toate.

8. Adu-ți aminte de Domnul Iisus Hristos care s'a scutit din morți din sămânța lui David dupre evanghelieamea.

11. I Tim. 3, ². 3. c. 4, ⁵.

4. I Cor. 9, ²⁵. 5. c. 4, ⁸.

N. I Cor. 15, ⁴; 2 Imp. 7, ¹².

9. Intru care pătmesc până la legături, ca un făcător de rele; ci cuvântul lui Dumnezeu nu se leagă.

10. Pentru aceasta toate le rabd pentru cei aleși, ca și aceia să dobândească măntuirea care este întru Hristos Iisus cu slavă veșnică.

11. Credincios este cuvântul: Că de am murit împreună cu Hristos, împreună cu dânsul vom și viață.

12. De răbdăm, împreună vom și împărăți; de ne vom lepăda de el, și el se va lepăda de noi:

13. De nu credem, el credincios rămâne; a se cădea el pre sine nu poate.

14. Acestea să-i îndemni, măsturisindu-le înaintea lui Dumnezeu să nu se priceasă în cuvinte spre nici un folos, fără numai spre surparea celor ce aud.

15. Nevoește-te să te arăți pre tine însuți lămurit înaintea lui Dumnezeu, lucrător

9. Efes. 3, ¹; Fil. 2, ¹⁷.

10. Col. 1, ²⁴; II. Rom. 6, ⁵; I

Petr. 4, ¹³; 12. Mat. 10, ³³; Luc.

9, ²⁶; 13. Rom. 3, ³; Num. 23, ¹⁹.

14. 1 Tim. 6, ⁴; Tit. 3, ⁹.

15. 1 Tim. 4, ⁶; Tit. 2, ⁷.

nerușinat, drept îndreptând cuvântul adevărului.

16. Iar de cuvintele deșerte, cele spurcate te ferește: că spre mai multă păgânătate vor spori.

17. Și cuvântul lor ca gangușe pășune va astă: dintrucării este Imeneu și Filit;

18. Carii dela adevăr au rătăcit, zicând că învierea acum s'a făcut; și răstoarnă credința oare-cărora.

19. Însă temeliea cea tare a lui Dumnezeu stă, având pecetea aceasta: Cunoscut-a Domnul pre cei ce sănt ai lui. Și: Să se depărteze dela ne-dreptate tot cel ce numește numele lui Hristos.

20. Iar în casă mare nu sănt numai vase de aur și de argint, ci și de lemn și de lut; și unele sănt spre cinste, iar altele spre necinste.

21. Deci de se va curăță cineva pre sine dintru aces-tea, va fi vas de cinste, sfîntit, și de bună treabă stăpânu-lui, spre tot lucrul bun gătit.

22. Iar de poftele tinereței lor fugi: și urmează drepta-

16. 1 Tim. 4, 7; Tit. 1, 14.
17. 1 Tim. 1, 20. 22. 1 Tim. 6, 11.

tea, credința, dragostea, pacea, cu toți cei ce chieamă pre Domnul din inimă curată.

23. Iar de întrebările cele nebune și neînțelepte te ferește, știind că nasc vrăjbi.

24. Și slugei Domnului nu i se cade să se sfădească; ci bland să fie către toți, învățător, suferitor.

25. Cu blândete certând pre cei ce stau împotriva; poate cândva le va dă lor Dumnezeu pocăință spre cunoștința adevărului;

26. Și vor scăpa din cursa diavolului, prinși fiind ei de dânsul spre a lui voie.

CAPITOLUL III.

Răutatea oamenilor în vremea de apoi. Îndemnare la statornicie în credință. Sf. Scriptură și folosul ei.

Și aceasta să știi, că în zi-
lele cele de apoi vor veni
vremi cumplite.

2. Că vor fi oamenii iubitori de sine, iubitori de argint, măreți, trufași, hulitori, de părinți neascultători, nemulțumitori, necurați,

23. 1 Tim. 4, 7; 6, 4. 24. Tit. 1, 7.
III. 1. 1 Tim. 4, 1. 2. Rom. 1, 29, 5.

3. Fără de dragoste, nepri-mitorii de pace, clevetitori, ne-infrânați, nedumesnici, neiubitiori de bine.

4. Vânzători, obraznici, în-gâmăsuți, iubitori de desfășări mai mult decât iubitori de Dumnezeu;

5. Având chipul bunei cre-dințe, iar puterea ei tăgădu-ind și de aceștia te ferește.

6. Că dintru aceștia sănt cei ce se vâră prin case, și cobesc pre muierușele cele îngreuate de păcate, cele ce se poartă cu multe feluri de poftă;

7. Carii pururea se învață, și niciodată a veni la cuno-ștința adevărului nu pot.

8. În ce chip și lanis și lam-vîrs s-au împotriva lui Moisi, și aceștia stau împotriva adevărului: oameni stricați fiind la minte, nelămuriți în credință.

9. Că nu vor spori mai mult, că nebuniea lor arătată va fi futuror, precum și a acelora sănătățile.

10. Iar tu ai urmat învăță-

4. Fil. 3, 19. 5. Mat. 7, 15; Tit. 1, 17. Mat. 18, 17. 6. Mat. 23, 14; Mare, 12, 40. 7. 1 Tim. 2, 4; 8. Bp. 7, 11.

tura, petrecerea, voia, credin-ța, îndelungărbădere, dragoste, îngăduință,

11. Gonirile, pătimirile, cari mi s'au făcut mie în Antiohia, în Iconia, în Listra; ce fel de goane am răbdat; și din toate m'a izbăvit Domnul.

12. Și toți carii voesc cu bunăcandință a vietui intru Hristos Iisus, goniți vor fi.

13. Iar oamenii cei vicleni și fermecători vor procopsi spre mai rău, carii înșală, și singuri se înșală.

14. Iar tu petreci intru cele ce te-ai învățat și te-ai încre-dințat, știind dela cine te-ai învățat;

15. Și căci din pruncie sfin-țitele scripturi știi, care pot să te înțelepțească spre mân-tuire prin credința cea întru Hristos Iisus.

16. Toată scriptura este de Dumnezeu insuflată, și de folos spre învățătură, spre mu-strare, spre îndreptare, spre în-țelepțirea cea spre dreptate:

17. Ca să fie deplin omul

11. Fapt. 18, 50; Ps. 33, 19.
12. Mat. 16, 24; Fapt. 14, 22.
13. 1 Tim. 4, 1. 14. c. 2, 2.
16. Rom. 15, 4; 2 Petr. 1, 19.
17. 1 Tim. 6, 11; c. 2, 21.

lui Dumnezeu, spre tot lucrul bun desăvârșit.

CAPITOLUL IV.

Indeamnă a se împotrivi celor ce scornesc învățăruri străine. Pavel vestește sfârșitul său apropiat.

Mărturisesc eu drept aceea înaintea lui Dumnezeu, și Domnului Iisus Hristos, care va să judece viii și morții într-arătarea sa și împărațiea sa;

2. Propovedeuște cuvântul; săi asupră cu vreme, și fără de vreme; mustă, ceartă, îndeamnă cu toată îndelungă-răbdare și cu învățătură.

3. Că va fi vreme când învățătura cea sănătoasă nu o vor primi; ci dupre poftele lor își vor alege loru-și învățători, gădilându-i la urechi;

4. Si dela adevară auzul își vor întoarce, iar la basne se vor pleca.

5. Iar tu priveghează întru toate, pătimește răul, fă lucrul evanghelistului, slujba ta să-o deplin.

IV. 1. Mat. 25, ₃₁; Ioan 5, ₂₇; Fapt. 10, ₄₄; 2 Cor. 5, ₁₀; 2 Tess. 1, ₇; 1 Petr. 4, ₅. 2. Is. 58, ₁; Tit. 1, ₂; 3. 1 Tim. 6, ₃. 4. 1 Tim. 4, ₇; Tit. 1, ₁₀. 5. Fapt. 21, ₈.

6. Că eu iată mă jertfesc, și vremea despărțirei mele s'a apropiat.

7. Lupta cea bună m'am luptat, călătoriea am săvârșit, credința am păzit:

8. De acum mi s'a gătit mie cununa dreptăței, care îmi vadă mie Domnul, judecătorul cel drept, în ziua aceea: și nu numai mie, ci și tuturor celor ce au iubit arătarea lui.

9. Silește-te a veni la mine curând:

10. Că Dimas m'a lăsat, iubind veacul de acum, și s'a dus în Tessalonic; Crisc în Galatia, Tit în Dalmatia,

11. Luca singur este cu mine. Pre Marcu luându-l, să-l aduci cu tine: că îmi este mie de bună treabă în slujbă.

12. Iar pre Tihic l-am trimis în Efes.

13. Felonul care l-am lăsat în Troada la Carp, venind să-l aduci, și cărțile, mai vârtoș cele de piele.

6. Fil. 1, ₂₃. 7. 1 Cor. 9, ₂₅; 1 Tim. 6, ₁₂; Evr. 12, ₁; Fil. 3, ₁₄. 8. 1 Petr. 5, ₄; Iac. 1, ₁₂; Apoc. 2, ₁₀. 10. Col. 4, ₁₄. 11. Fapt. 15, ₃₇; Col. 4, ₁₀. 12. Fapt. 20, ₄; Efes. 6, ₂₁; Col. 4, ₇.

14. Alexandru faurul de aramă multe rele mi-a făcut mie; plătească-i Domnul după faptele lui:

15. De care și tu te păzește; că foarte a stătut împotriva cunintelor noastre.

16. La răspunsul meu cel dintâi nimeni n'a mers cu mine, ci toți m'au părăsit: să nu li se socotească lor.

17. Iar Domnul a stătut lângă mine, și m'a întărit; că prin mine propoveduirea să se împlinească, și să o audă toate Neamurile; și m'a izbăvit din gura leului.

18. Si mă va izbăvi Domnul de tot lucrul rău, și mă

14. 1 Tim. 1, ₂₀; 2 Imp. 3, ₃₉; Pa. 27, ₅; 16. Ioan 16, ₃₂. 17. Fapt. 9B, ₁₁; 12, ₁₁. 18. Rom. 16, ₂₇; Gal. 1, ₁; 1 Tim. 6, ₁₆.

19. Fapt. 18, ₂; Rom. 16, ₃.

20. Fapt. 19, ₂₂; 20, ₄.

22. Tit. 3, ₁₅.

va mântuia la împărațiea sa cea cerească; căruia slava în vecii vecilor, Amin.

19. Spune închinăciune Prischiilei și lui Achila, și casei lui Onisifor.

20. Erast a rămas în Corint, iar pre Trofim l-am lăsat în Milit fiind bolnav.

21. Silește-te a veni mai înainte de iarnă. Inchină-te ție Evul, și Pud, și Lin, și Claudia, și toți frații.

22. Domnul Iisus Hristos cu duhul său. Darul cu voi. Amin.

Cea a doua către Timotei, cel întâi hirotonisit Episcop bisericii Efeseneilor, s'a scris dela Roma, când a doua oară a stătut Pavel înaintea Chesarului Neron.

EPISTOLIEA
SFÂNTULUI APOSTOL PAVEL
CĂTRE TIT

CAPITOLUL I.

Despre învățători vrednici. Împroprietatea celor ce apărău saptele legii și curățirele truști. Despre fapta bună duhovnicească.

Pavel, sluga lui Dumnezeu, și apostol al lui Iisus Hristos, dupre credința aleșilor lui Dumnezeu, și dupre cunoștința adevărată lui cea dupre bunacredință; 2. Intru nădejdea vieței cei veșnice, care o a făgăduit nemincinosul Dumnezeu mai înainte de anii vecilor; 3. Si a arătat în vremile sale cuvântul său prin propo-

1. 1 Tim. 3, ¹⁶; 2. Rom. 1, ².
3. Efes. 1, ⁹; Fapt. 9, ⁸; Gal. 1, ¹; 1 Tes. 2, ⁴.

veduirea care mi s'a încredințat mie dupre porunca Mântuitorului nostru Dumnezeu.

4. Lui Tit, adevăratului lui dupre credința cea de obște: dar, milă, și pace, dela Dumnezeu Tatăl și dela Domnul Iisus Hristos Mântuitorul nostru.

5. Pentru aceasta te-am lăsat pre tine în Cîr, ca cele ce lipsesc să le îndrepezi, și să așezi prin cetăți preoți, precum eu și-am poruncit:

6. De este cineva fără de prihană, bărbat al unei femei, având fi credincioși nu intru

4. 1 Tim. 1, ²¹; Efes. 1, ²; Col. 1, ². 6. Lev. 21, ¹⁷; 1 Tim. 3, ²; 1 Petr. 5, ³.

1. 7.

TIT

2. 3.

ocără de curvie sau neascultători.

7. Că se cuvine episcopului să fie fără de prihană, ca un iconom al lui Dumnezeu; nefăcând spre placerea sa, nemânos, nebățiv, negrabnic și bate, neagonisitor de dobândă urâtă;

8. Ci iubitor de streini, iubitor de bine, întreg la minte, drept, cuvios, înfrânat;

9. Tiindu-se de cuvântul cel credincios al învățăturei, că puternic să fie și a îndemnă cu învățătura cea sănătoasă, și pre cei ce grăesc împotriva a-i certă.

10. Că sănt mulți nesupuși, grăitorii indeșert și amăgoritori, mai vârtos cei dintru tăarea-imprejur:

11. Cărora trebuie a le astupă gura, carii răsvrătesc toate casele, învățând cele ce nu se cade, pentru dobândă cea urâtă.

12. Zis-a oarecare dintru dânsii proroc al lor: Criterii sănt pururea minciunoși, fiarele, pântece leneșe.

7. Lev. 10, ⁹; Ezech. 44, ²¹.
8. 2 Tes. 2, ¹⁵. II. Mat. 22, ²⁴;
II Tim. 3, ⁶.

13. Mărturie aceasta adevărată este. Pentru care pri-cină ceartă-i pre ei aspru; că să fie sănătoși în credință;

14. Neluând aminte la basenele Jidovești, și la poruncile oamenilor, carii se întorc de către adevăr.

15. Toate sănt curate celor curați; iar celor necurați și necredincioși nimic nu este curat; ci li s'a spurcat lor și mintea și știința.

16. Pre Dumnezeu mărturisesc că îl știu; iar cu faptele îl tăgăduesc, urîți fiind și nesupuși, și spre tot lucrul bun netrebnici.

CAPITOLUL II.

*Sfaturi potrivite cu vîrstă fiecăruia.
Despre slugi.*

Iar tu grăește cele ce se cùvin învățăturei celei sănătoase:

2. Bătrânii să fie trezi, cucernici, întregi la minte, sănătoși în credință, în dragoste, în răbdare.

3. Așijderea și bătrânele să

13. 2 Tim. 4, ². 14. 1 Tim. 4, ⁷.

15. Mat. 15, ¹¹; Rom. 14, ²⁰.

16. 2 Tim. 3, ⁵.

II. 1. 1 Tim. 6, ³; 2 Tim. 1, ¹³.

3. 1 Tim. 2, ⁸; 1 Petr. 3, ¹.

fie întru îmbrăcăminte cu sfingeie încuiuțate, necleveti-toare, nerobite de vin mult, învățătoare de bine;

4. Ca să înțelepțească pre cele tinere să-și iubească pre bărbații lor, să-și iubească fiii.

5. Să fie întru întreagă înțelepciune, curate, grînjice de casele lor, bune, plecate bărbaților lor, ca să nu se hu-lească cuvântul lui Dumnezeu.

6. Pre cei tineri aşijderea și îndeamnă să fie întru întreagă înțelepciune.

7. Intru toate dându-te pre tine pildă de fapte bune: arătând întru învățătură nestri-care, cinste, nestricăciune

8. Cuvânt sănătos, fără de prihană; ca cel protivnic să se rușineze, neavând nimic a grăi rău de voi.

9. Slugile să se plece stă-pânilor lor, întru toate să fie lor bine plăcuți; nerăspunzându-le împotrivă;

10. Nevinclindu-i, ci cre-dință bună arătându-le întru

5. Efes. 5, ²³; 7. 1 Tim. 4, ¹²;
1 Petr. 5, ⁹; Efes. 6, ⁵; Col. 3,
₂₂; 1 Tim. 6, ¹; 1 Petr. 2, ¹⁸.
10. 1 Tim. 1, ¹; Necm. 5, ⁹.

toate; ca pre învățătura Mân-tuitului nostru Dumnezeu să o înfrumusețeze întru toate.

11. Că s'a arătat darul lui Dumnezeu cel mânătitor-tu-turor oamenilor,

12. Învățându-ne pre noi ca, lepădând păgânătatea, și poftele cele lumești, cu întreagă înțelepciune, și cu dreptate, și cu bunăcredință să viețuim în veacul de acum;

13. Așteptând fericita nă-dejde, și arătarea slavei ma-relii Dumnezeu și Mânătitorului nostru Iisus Hristos;

14. Care s'a dat pre sine pentru noi, ca să ne mânăescă pre noi de toată fără-delegea, și să-și curățească lui-și norod ales, râvnitor de fapte bune.

15. Acestea grăește, și îndeamnă, și mustă cu toată porunca. Nimeni pre tine să nu te defaime.

CAPITOLUL III.

Buștenare către stăpânitori, Ferirea de prigoñitorii eretici.

A du-le aminte lor domniilor și stăpânirilor să se supue, să asculte, spre tot lucrul bun și fie gata,

2. Pre nimeni să nu hu-lească, să nu fie sfadnici, ci lini, arătând toată blândețea către toți oamenii.

3. Că eram și noi oarecând fără de minte, neascultători, rătăcindu-ne, slujind poftelor, și multor feluri de desfătări, întru răutate și pismă viețuind, urîși fiind, și urând unul pro altul.

4. Iar când s'a arătat bu-nătatea și iubirea de oameni a Mânătitorului nostru Dumnezeu,

5. Nu din lucrurile cele în-tru dreptate care am făcut noi, ci dupre a lui milă ne-a mână-tuit pre noi, prin baea nașterei ei de a doua, și a înno-irei Duhului Sfânt;

6. Pre care l'a vărsat preste

*III. 1. 1 Petr. 2, ¹³; Efes. 2, ¹⁰;
Tim. 3, ¹⁷. 2. Gal. 6, ¹; Efes.
4, ¹; Fil. 4, ⁵. 3. 1 Cor. 6, ¹¹; Efes.
4, ¹; 1 Ioan 4, ⁹. 5. Efes. 2, ⁸;
Tim. 1, ⁹. 6. Ezech. 36, ²⁵; Ioel
1, ¹; Ioan 7, ³⁹.*

noi de prisosit prin Iisus Hri-stos Mânătitorul nostru;

7. Ca îndreptându-ne prin harul lui, moștenitori să fim dupre nădejdea vieței cei ye-nice.

8. Credincios este cuvân-tul, și pentru acestea voiu să adeverezi tu, ca să poarte gri-jă, la fapte bune să se ne-voească cei ce au crezut lui Dumnezeu. Că acestea sănt cele bune și de folos oame-nilor.

9. Iar de întrebările cele ne-bune, și de numere de ne-amuri, și de prigoñiri, și de sfiziile cele pentru lege, te fe-rește; că sănt nefolositoare și deșarte.

10. De omul eretic după una și a doua sfătuire, te fe-rește;

11. Știind că s'a răsvărit unul ca acesta, și păcatuește, fiind singur de sine osândit.

12. Când voiu trimete pre-Arteman la tine, sau pre Ti-hic, nevoește-te să vîi la mine în Nicopoli: pentru că acolo-am socotit să ernez.

7. Rom. 5, ¹; 8, ¹⁷. 9. 1 Tim. 4, ⁷.

10. Mat. 7, ¹⁵; 1 Cor. 5, ⁹; Mat. 18, ¹⁵. 11. 1 Tim. 6, ⁴. 12. Fapt. 20,
4; Efes. 6, ²¹; Col. 4, ¹; 2 Tim. 4, ¹².

13. Pre Zina știutorul legei și pre Apollos degrabă să-i trimiți mai înainte, ca nimic să nu le lipsească.

14. Și să se învețe și ai noștri să poarte grijă de fapte bune spre trebile cele de fo-

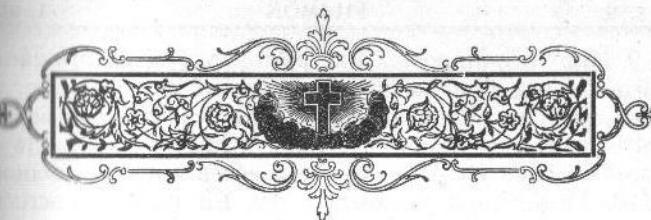
13. Fapt. 18, ¹⁴; 1 Cor. 1, ¹².
14. Efes. 4, ²⁸; 1 Tim. 6, ¹⁸; Mat. 7, ¹⁹; Fil. 4, ¹⁷.

los, ca să nu fie fără de roadă.

15. Inchină-se ție toți cei ce sănăt cu mine. Spune închinăciune celor ce ne iubesc pre noi întru credință. Darul cu voi toți. Amin.

Către Tit cel întâi hirotonisit episcop bisericelui Crittenilor s'a scris, dela Nicopolis Machedoniei.

15. Gal. 5, ⁸.

EPISTOLIEA

SFÂNTULUI APOSTOL PAVEL

CĂTRE FILIMON

CAPITOLUL I.

*Pavel mijloceaște către Filimon pen-
tru sluga sa Onisim, care fugise și se
făcuse creștin.*

Pavel, legatul lui Iisus Hristos, și Timotei frațele, lui Filimon, iubitul, și ajutătorului nostru,

2. Și Apieji cei iubite, și lui Arhip ostașului nostru celu dimpreună, și bisericei cei din casa ta:

3. Dar vouă, și pace de la Dumnezeu Tatăl nostru și de la Domnul Iisus Hristos.

4. Mulțumesc Dumnezeului meu, pururea pentru tine po-

1. Efes. 3, ¹; 2. Col. 4, ¹²; Rom. 16, ¹; 1 Cor. 16, ⁹; 3. Col. 1, ²;

4. Rom. 1, ⁸; Efes. 1, ¹⁶.

menire făcând întru răgăciunile mele,

5. Auzind dragostea ta și credința, care ai către Domnul Iisus, și către toți sfinții;

6. Ca împărtășirea credinței tale lucrătoare să se facă întru cunoștința a tot binele ce este întru voi în Hristos Iisus.

7. Că bucurie avem multă și măngâiere întru dragostea ta, că inimile sfinților s-au odihiit prin tine, frate.

8. Pentru aceea, multă îndrăzneală având întru Hristos a'ți porunci ție ceea ce se cuvine,

5. Efes. 1, ¹⁵; Col. 1, ⁴; 6. Tit. 3, ¹⁴; Evr. 10, ²⁴. 7. 2 Cor. 7, ¹⁴; 2 Tit. 1, ¹⁶. 8. 1 Tes. 2, ⁷.

9. Iar pentru dragostea mai vârtoș te rog, fiind tu întră-cest chip, cum sănț și eu Pavel bâtrânul, iar acum și legatul lui Iisus Hristos.

10. Te rog pentru Onisim fiul meu, pre care l-am născut întru legăturile mele.

11. Care oare-când era ție netrebnic, iar acum și ție și mie de bună treabă:

12. Pre care l-am trimesc înnapoi la tine: iar tu pre el, a-decă, pre inima mea, primește:

13. Pre care vream să-l țin la mine, ca în locul tău să-mi slujească mie întru legăturile evangheliei:

14. Dar fără de voia ta nimic n'am voit să fac; ca să nu fie ca din silă fapta ta cea bună, ci de voie.

15. Că poate pentru aceasta s'a despărțit la o vreme, ca veșnic pre el să-l aibi;

16. De acum nu ca pre o slugă, ci mai presus de slugă, frațe iubit, mai ales mie, iar cu cât mai vârtoș ție, și du-pre trup, și întru Domnul?

17. Deci de mă ai pre mine

10. Col. 4, ₈; 1 Cor. 4, ₁₅; Gal. 4, ₁₉; 13. 1 Cor. 16, ₁₇; Fil. 2, ₃.
14. 2 Cor. 9, ₇. 15. Fac. 45, ₅.
16. Mat. 23, ₈.

Către Filimon s'a scris dela Roma prin Onisim sluga.

21. 2. Cor. 7, ₁₅. 22. Fil. 1, ₁₆.
23. Col 1, ₇. 24. Fapt. 12, ₁₃.
19, ₂₉; Col. 4, ₁₀.

părtaş, primește-l pre dânsul ca pre mine.

18. Iar de ția-a făcut ție nedrep-tate întru ceva, sau ția este da-tor, aceea mie să o socotești;

19. Eu Pavel am scris cu mâna mea, eu voi plăti: ca să nu zic ție că și tu cu sine singur îmi ești dator.

20. Așa, frate, eu să mă folosesc de tine întru Domnul: odihnește inima mea întru Domnul.

21. Nădăjduindu-mă spre ascultarea ta am scris ție, ști-ind că și mai presus decât grăesc vei face.

22. Și împreună gătește-mi mie și gazdă: că am nădejde că prin rugăciunile voastre mă voi dărui vouă.

23. Inchină-se ție Epafras cel împreună cu mine robit întru Hristos Iisus:

24. Marcu, Aristarh, Dimas, Luca, cei împreună cu mine lucrători.

25. Darul Domnului nostru Iisus Hristos cu duhul vostru. Amin.

EPISTOLIEA

SFÂNTULUI APOSTOL PAVEL

CĂTRE EVREI

CAPITOLUL I.

Hristos este fiul lui Dumnezeu mai presus de ingeri și de toată zidirea.

n multe feluri și în mul-te chipuri de demult Dumnezeu grăind pă-rinților prin proroci,

2. In zilele acestea mai de pre urmă a grăit nouă întru Filul, pre care l-a pus moște-nitor tuturor, prin care și vea-curile a făcut;

3. Care fiind strălucirea sla-vei, și chipul ipostasului lui, și purtând toate cu cuvântul puterii sale, prin sine sin-

1. 2. Ps. 2, ₈; Mat. 21, ₃₈; Ioan 1, ₁₉; 3. 2 Cor. 4, ₄; Col. 1, ₁₅; c. 19, ₁₀.

gur făcând curățirea păcate-lor noastre, a șezut d'a dreapta Mărirei întru cele înalte;

4. Cu atâta mai bun făcân-du-se decât ingerii, cu cât mai osebit nume decât dânsii a moștenit.

5. Căci căruia din ingeri a zis cândva: Fiiul meu ești tu, eu astăzi te-am născut? Și ia-răși: Eu voi fi lui Tată, și acela va fi mie Fiu?

6. Și ia-răși: Când duce pre cel întâi-născut în lume, zice: Și să se închine lui toți ingerii lui Dumnezeu.

7. Și de ingeri zice: Cela ce face pre ingerii săi duhuri, și pre slugile sale pară de foc.

5. Ps. 2, ₇; 2 Imp. 7, ₁₄. 6. Rom. 8, ₂₉; Ps. 96, ₇. 7. Ps. 103, ₄.

8. Iar către Fiiul: Scaunul tău, Dumnezeule, în veacul veacului: toagul dreptăței, toagul împărăției tale.

9. Iubit-ai dreptatea, și ai urit fărădegea; pentru aceea te-a uns pre tine Dumnezeule, Dumnezeul tău, cu unuldelemn al bucuriei mai mult decât pre părășii tăi.

10. Și: Intru început, tu, Doamne, pământul ai întemeiat; și lucrurile mânilor tale sănt cerurile:

11. Acelea vor peri; iar tu rămâi; și toate ca o haină se vor învechi;

12. Și ca un veșmânt vei învălji pre ele, și se vor schimba: iar tu același ești, și anii tăi nu vor lipsi.

13. Și căruia dintru îngeri a zis cândva: Sezi d'a dreapta mea, până când voiu pune pre vrăjmașii tăi așternut picioarelor tale?

14. Au nu toți sănt duhuri slujitoare, care se trimet spre slujbă pentru cei ce vor să moștenească mântuirea?

8. Ps. 44, ⁸. 9. Fapt. 10, ³⁸.
10. Ps. 101, ²⁵; s. 12. Is. 34, ⁴.
13. Mat. 22, ⁴⁴. 14. Ps. 90, ¹¹.

CAPITOLUL II.

Precum s'au pedepsit îngerii pentru neascultare aşa se vor pedepsi cei ce calcă poruncile lui Hristos care este începătorul mântuirii noastre.

Pentru aceea se cade nouă mai mult să ascultăm cele ce s'au auzit, ca nu cândva să cădem.

2. Că de vreme ce s'a făcut adeverat cuvântul ce s'a grăit prin îngeri, și toată călcarea de poruncă și neascultarea a luat dreaptă răsplătire;

3. Cum vom scăpa noi, negrijindu-ne de atâta mântuire; care luând începera a se vesti dela Domnul, prin cei ce l-au auzit s'a adeverit întru noi;

4. Impreună mărturisind Dumnezeu, cu semne și cu minuni, și cu multe feluri de puteri, și cu împărtările Duhului Sfânt, dupre a lui voie?

5. Că nu îngerilor a supus Dumnezeu lumea cea viitoare, pentru care grăim.

6. Și a mărturisit oare-unde oare-cine, zicând: Ce este o-

II. 1. Pild. 3, ²¹; 2. Fapt. 7, ⁵⁵; Gal. 3, ¹⁹. 3. c. 10, ²⁹; 12, ²⁵.

4. Marc. 16, ²⁰; Fapt. 2, ⁴; 1 Cor.

12, ¹¹. 5. 2 Petr. 3, ¹⁸.

mul, că îl pomenești pre el? sau fiul omului, că îl cerceștei pre el?

7. Micșoratu-l-ai pre el cu puțin oarece decât îngerii; cu slavă și cu cinste l-ai încreunat pre el, și l-ai pus preste lucrurile mânilor tale:

8. Toate le-ai supus supt picioarele lui. Și dacă i-a supus lui toate, nimic n'a lăsat lui nesupus. Ci acum încă nu vedem supuse lui toate.

9. Iar mai micșorat cu puțin oarece decât îngerii vedem pre Iisus, pentru patima morțel, cu slavă și cu cinste încreunat, ca cu darul lui Dumnezeu pentru toți să guste moarte.

10. Pentru că se cădeă aceia, pentru care sănt toate, și prin care sănt toate, care pre mulți fi la slavă a adus, pre începătorul mântuirii lor prin patimi a-l face desăvârșit.

11. Că cela ce sfînștește și cel ce se sfînșesc dintru unul sănt toți: pentru care pricină nu se rușinează a-i numi pre dânsii frați,

7. Mat. 28, ¹⁸; Efes. 1, ²².

8. Mat. 11, ²⁷. 9. Fil. 2, ⁸; 2 Cor.

6. // 1 Ioan 2, ². 10. Ioan 1, ³.

12. Marc. 3, ²⁴.

12. Zicând: Spune-voiu numele tău fraților mei, în mijlocul bisericei te voiu lăudă.

13. Și iarăși: Eu voju-fi nădăjduindu-mă întru dânsul. Și iarăși: Iată eu și pruncii carui mi-a dat mie Dumnezeu.

14. Deci de vreme ce s'a făcut părăși pruncii trupului și sânge lui, și același asemenea s'a împărtășit acelorași; ca prin moarte să surpe pre cela ce are stăpânirea morței, adecă pre diavolul;

15. Și să izbăvească pre aceia, carui cu frica morței în toată viața erau supuși robiei.

16. Că nu pre îngeri cu adeverat a luat; ci sămânța lui Avraam a luat.

17. Pentru aceea dator eră întru toate a se asemănă fraților, ca să fie milostiv și credincios arhiereu întru cele ce sănt către Dumnezeu, ca să curățească păcatele norodului.

18. Că întru ceea ce a patimit, însuși fiind ispitit, poate

12. Ps. 21, ³⁴; Ioan 20, ¹⁷.

13. 2 Imp. 22, ³; Ps. 17, ³; Is.

8, ¹⁷. 14. 2 Tim. 1, ¹⁰. 15. Luc. 1, ⁷⁴.

17. // 4, ¹⁵.

și celor ce se ispitesc să le ajute.

CAPITOLUL III.

Trebue a fi ascultători lui Hristos, care este mai presus de Moisi.

Pentru aceea, fraților sfinți, cării sănțeți părtași chie-mărei celei cerești, socotiți pre Apostolul și Arhieul mărturisirei noastre, pre Iisus Hristos;

2. Care este credincios celui ce l-a făcut pre el, precum și Moisi întru toată casa lui.

3. Pentru că de mai multă slavă decât Moisi acesta s'a învrednicit, cu cât mai multă cinstă are decât casa, cel ce o a zidit pre ea.

4. Că toată casa se zidește de cineva; iar cel ce toate a făcut este Dumnezeu.

5. Și Moisi adeca a fost credincios întru toată casa lui, ca o slugă; spre mărturia celor ce erau să se grăească;

6. Iar Hristos ca un fiu în casa sa; a cărui casă săntem noi numai de vom ţine ne-clătită îndrăznirea și lauda nădejdei până în sfârșit.

*III. 1. c. 4, 14. 2. Num. 12, 1.
4. 2 Cor. 5, 5.*

7. Drept aceea precum zice Duhul cel Sfânt: Astăzi de veți auzi glasul lui,

8. Nu vă învărtoșați ini-meile voastre, ca și intru în-tărătare, în ziua ispitirei în-pustie:

9. Unde m'au ispiti părin-ții voștri, ispitiu-m'au, și au văzut lucrurile mele patruze ci de ani.

10. Pentru aceea, m'am mă-niat pre neamul acesta, și am zis: Pururea se rătăcesc cu i-nimă; și ei n'au cunoscut că-ile mele.

11. Că m'am jurat întru mână mea: De vor intră în-tru odihna mea.

12. Socotiți, fraților, ca să nu fie cândva în vreunul din voi inimă vicleană a necredin-ței, depărtându-se dela Dum-nezeul cel viu.

13. Că vă îndemnați pre voi însivă în toate zilele, până ce se numește Astăzi; ca să nu se învărtoșeze cineva dintru voi cu înșelăciunea păcatului.

14. Că părtași ne-am făcut lui Hristos, numai de vom

7. c. 4, 7. 8. Ps. 94, 8; Es. 17, 2, 7; Num. 14, 22, 8. 11. Numer. 14, 28; 28, 35. 13. Mat. 18, 15; 1. Tes. 5, 11. 14. c. 6, 11.

țineă începătura încheieturei pînă în sfârșit neclătită;

15. De vreme ce se zice: Astăzi de veți auzi glasul lui, nu vă învărtoșați inimile voa-stre, ca și intru în-tărătare.

16. Pentru că oarecarii a-nind, l-au în-tărătat: dar nu încă cării au eșit din Eghipet cu Moisi.

17. Și asupra cărora s'a mă-niat patruze ci de ani? Au nu asupra celor ce au păcă-luit, ale căror oase au căzut în-pustie?

18. Și cărora s'a jurat să nu intre întru odihna lui, fără numai celor ce n'au crezut?

19. Și vedem că n'au pu-tul să intre pentru necredință.

CAPITOLUL IV.

Iudicare spre a ne săli să dobândim odihna lui Hristos. Puterea Cu-vintului dumnezeesc. Folosul daru-lui preofese cel dela Hristos.

Să ne temem dar, ca nu cum-Să părăsind făgăduința a intru întru odihna lui, să se nocotească cineva din voi a-l lipsit.

15. c. 4, 1; Ps. 94, 7, s. 17. Num. 10, 1. Cor. 10, 10.

2. Pentru că și nouă s'a bi-nevestit, ca și acelora: ci n'a folosit pre aceia cuvântul a-u-zului, nefiind amestecat cu credința celor ce au auzit,

3. Că intrăm întru odihna cei ce am crezut, precum a zis: Că m'am jurat întru mânia mea, de vor intră întru odihna mea: măcar că erau făcuté lucrurile dela întemeierea lumiei.

4. Că a zis oare-unde de ziua a șaptea într'acest chip, Și s'a odihnit Dumnezeu în ziua a șaptea de toate lucru-riale sale.

5. Și de aceasta iarăși: De vor intră întru odihna mea.

6. Deci de vreme ce a ră-mas ca oarecarii să intre în-tru dânsa, și aceia cărora mai înainte li s'a binevestit n'au intrat pentru necredință:

7. Iarăși o zi oarecare rân-duește, astăzi, întru David zicând, după atâția ani, pre-cum s'a zis: Astăzi de veți a-u-zî glasul lui, nu vă învărto-șați inimile voastre.

8. Că de le-ar fi făcut Iisus

*IV. 3. Num. 12, 7. 4. Fac. 2, 2.
7. Ps. 94, 8—11. 8. Es. 17, 7;
Num. 14, 22, s.; A doua Leg. 31, 7.*

acelora odihnă, n'ar fi grăit de altă zi după acestea.

9. Drept aceea, s'a lăsat o-dihna norodului lui Dumnezeu.

10. Că cel ce a intrat într-o-dihna lui, și acela s'a odihnit de lucrurile sale, precum și Dumnezeu de ale sale.

11. Deci să ne nevoim a intră într-o acea odihnă, ca să nu cadă cineva într-o aceeași pildă a neascultării.

12. Pentru că viu este cu-vântul lui Dumnezeu, și lu-crător, și mai ascuțit decât toată sabiea ascuțită de a-mândouă părțile, și străbate până la despărțirea sufletului și a duhului, și a mădulări-lor și a măduvei, și este ju-decător cugetelor și gânduri-lor inimiei.

13. Si nu este nici o fă-pură nearătată înaintea lui: ci toate sănt goale și descope-reite înaintea ochilor lui către care ne este nouă cuvântul.

14. Drept aceea, având ar-hiereu mare, care a străbă-tut cerurile, pre Iisus Fiul lui

10. Apoc. 14, ¹⁵; 12. Eccl. 12, ¹¹; Ier. 23, ²⁹; 14. c. 3, ¹; 6, ²⁰; 7, ²⁸; 8, ¹; 9, ¹¹.

15. c. 2, ¹⁷. 16. 1, Ioan 3, ¹¹; Rom. 3, ²⁵.
V. 1. c. 8, ³; 9, ⁹. 2. c. 4, ¹⁵.

nă și pentru sine, să aducă pentru păcate.

4. Si nimeni singur nu-și ia lui-și cinstea, ci cel chiemat de Dumnezeu, ca și Aaron.

5. Așa și Hristos nu sin-gur pre sine s'a proslăvit a fi arhieru; ci cela ce a grăit către dânsul: Fiiul meu ești tu, eu astăzi te-am născut.
6. Precum și într'alt loc zice: Tu ești preot în veac dupre rânduiala lui Melhisedec.

7. Care în zilele trupului său, cereri și rugăciuni către celă ce putea să-l mantuească pre dânsul din moarte, cu strigă-tare și cu lacrămi adu-când, și fiind auzit pentru bu-na sa cucernicie;

8. Măcar că era Fiiu, s'a în-văjat ascultarea din cele ce îi patimît;

9. Si facându-se desăvâr-șit, n'a făcut tuturor celor ce-l ascultă pre el pricina de mân-tuire veșnică;

10. Numit fiind de Dum-nezeu arhieru dupre rânduiala lui Melhisedec.

11. Despre care mult este

1. Ep. 9, ¹. 5. Ps. 2, ⁷.
2. c. 7, ¹¹. 3. Ps. 109, ⁴. 8. Fil. 2, ⁸.
4. Ioan 16, ¹³.

nouă cuvântul, și cu anevoie tălmăcindu-l a grăi, de vreme ce neputincioși v'atî făcut cu auzurile.

12. Că datori fiind voi a fi învățători pentru vreme, ia-răsi vă trebuiește să vă învățăm pre voi care sănt elemen-te începăturei cuvintelor lui Dumnezeu; și v'atî făcut aceia cărora vă trebuiește lapte, iar nu hrana vârtoasă.

13. Că tot cel ce este păr-taş laptelui nu este știutor de cuvântul dreptăței; căci prunc este.

14. Iar acelor desăvârșit este hrana cea vârtoasă, ca-rii prin multă obicinuință au simțirile învățate spre alege-rea binelui și a răului.

Indemnare a nu se lepădă de cre-dință ci a fi statornici într-o dânsă, dând ca pildă credința lui Avraam și jurământul.

Pentru aceea lăsând cuvântul începăturei lui Hristos, să ne aducem aminte spre să-vârșire; nu iarăsi temelie a pocăinței puind din lucruri

12. 1 Cor. 3, ²; Gal. 4, ⁸.
13. Efes. 4, ¹⁴.

moarte, și a credinței întru Dumnezeu,

2. A învățăturei botezurilor, și a punerii mânilor, și a învierei morților, și a județului celui veșnic.

3. Și aceasta vom face, de va voi Dumnezeu.

4. Că cu neputință este celor ce s'au luminat odată, și au gustat darul cel ceresc, și părtăși s'au făcut Duhului Sfânt.

5. Și au gustat cuvântul cel bun al lui Dumnezeu, și puterile veacului celui viitor,

6. Și au căzut, ca iarăși să se înnoească spre pocăință; a doua oară răstignind lorusii pre Fiiul lui Dumnezeu, și bat-jocorindu-l.

7. Că pământul care bea ploaea ceea ce se pogoaără preste dânsul de multe oți, și rodește iarbă de treabă acelora de cării se și lucrează, primește blagoslovenie dela Dumnezeu:

8. Iar care aduce din sine spini și ciulini netrebnici este, și aproape este de blestem; al

VI. 3. Fapt. 18, ²¹; Iac. 4, ¹⁵.
4. c. 10, ²⁸. 8. Is. 5, ⁶.

cărui sfârșitul este spre ardere.

9. Iar avem adeverire pentru voi, iubiților, de cele mai bune și care se țin de mânătire, măcar de și aşa grăim.

10. Că nu este nedrept Dumnezeu să uite lucrul vostru și osteneala dragostei, care atât arătat spre numele lui, cel ce atât slujit sfintilor, și slujit.

11. Iar poftim ca fiecare din voi aceasta și sărguință să arăte spre adeverirea nădejdei până în sfârșit:

12. Ca să nu fiți leneși, ci următori celor ce moștenesc făgăduințele prin credință și prin îndelunga-răbdare.

13. Că lui Avraam făgăduindu-se Dumnezeu, de vreme ce nu avea să se jură pre nimeni altul mai mare, s'a jurat asupra sa

14. Zicând: Cu adevărat blagoslovind te voiu blagoslovii, și îmmulțind te voiu îmmulții.

15. Și aşa: îndelung răbdând, a dobândit făgăduința.

16. Pentru că oamenii pre cel mai mare se jură: și sfâr-

10. Mal. 3, ¹⁴; Mat 10, ⁴²; 1 Tes 3, ¹³; II. c. 3, ¹⁴; Fil. 1, ⁶; 13. Fac. 22, ¹⁶. Es. 22, ¹¹.

șitul a tot cuvântul lor cel de prigoniere, spre adeverire, este jurământul.

17. Pentru aceea vrând Dumnezeu să arăte mai mult moștenitorilor făgăduinței neschimbarea sfatului său, a pus la mijloc jurământul:

18. Ca prin două lucruri ce nu se pot mută, întru care eu neputință este să mință Dumnezeu, tare măngâere să avem, cei ce am năzuit să ținem nădejdea ce este pusă înainte:

19. Pre care ca o anghiră o avem a susțelui, tare și nemîscată, și care intră întru cele din lăuntru catapeteazmei;

20. Unde înainte mergător pentru noi a intrat Iisus, după rândueala lui Melhisedec arhiereu fiind făcut în veac.

CAPITOLUL VII.

Melhisedec chip al lui Hristos, Preoția lui Aaron a început iar a lui Hrisfos rămâne în veci.

Că Melhisedec acesta, împăratul Salimului, preotul

17. Fac. 22, ¹⁶. 18. Tit. 1, ².

20. c. 4, ¹⁴.

VII. 1. Fac. 14, ¹⁸.

lui Dumnezeu celui prea-inalt, care a întâmpinat pre Avraam când s'a întors dela tăerea împăraților, și 1-a blagoslovit pre el;

2. Căruia și zeciualea din toate i-a împărtit Avraam; înțai adepă tâlcuindu-se Împăratul dreptăței, iar apoi și Împăratul Salimului, care este Împăratul păcii;

3. Fără tată, fără mumă, fără număr de neam, nici început zilelor, nici sfârșit vieții având; ci asemănăt fiind Fiului lui Dumnezeu; rămâne preot pururea.

4. Vedeți dar cât este acesta, căruia și zeciualea i-a dat patriarhul Avraam din dobanzi.

5. Și cei din fiii lui Levi, carii iau preoția, poruncă au să iă zeciualea dela norod dupre lege, adepă, dela frații lor, măcar că și aceia au esit din coapsele lui Avraam:

6. Iar cel ce nu se numără din neamul lor a luat zeciualea dela Avraam, și pre cel ce avea făgăduințele l'a blagoslovit.

4. Fac. 14, ²⁰. 5. Num. 18, ²¹, s.; A doua Leg. 14, ²⁸. 6. Fac. 14, ¹⁸.

7. Si fără de nici o împotrivire cel mai mic de cel mai mare se binecuvintează.

8. Si aici adeca oameni muritori iau zeciuie; iar acolo cel mărturisit că este viu.

9. Si ca să zic aşa, prin Avraam, și Levi, cel ce luă zeciuieală, zeciuieală a dat.

10. Că încă în coapsele tătâne-său eră, când l'a întâmpinat pre dânsul Melhisedec.

11. Deci de ar fi fost să-vârșirea prin preoția Levitilor, (că norodul subt aceea a luat legea), ce încă mai eră trebuință dupre rândueala lui Melhisedec să se ridice alt preot, iar nu dupre rândueala lui Aaron să se zică?

12. Că mutându-se preoția, de nevoie se face și legei mutare.

13. Că de care se zic acestea, acela din altă seminție se împărtășește, din care nimeni nu s'a apropiat de jertfelnici.

14. Că arătat este că din Iuda a răsărit Domnul nostru; întru care seminție Moisi nimic n'a grăit de preoție,

15. Si încă cu mult mai lu-

minat este; de vreme ce dupre asemănarea lui Melhisedec se ridică preot altul,

16. Care nu dupre legea poruncei celei trupești s'a făcut, ci dupre puterea vieței celei nestricăcioase.

17. Că se mărturisește: Tu ești preot în veac dupre rândueala lui Melhisedec.

18. Că schimbare se face poruncei, care a fost mai înainte pentru nepuțință și nefolosul ei.

19. Că nimic n'a săvârșit legea, ci aducere este numai la mai bună nădejde; prin care ne apropiem de Dumnezeu.

20. Si pre cât este (preot), nu fără de jurământ:

21. (Că aceia fără de jurământ preoți se făceau; iar aceasta cu jurământ prin cel ce a zis către dânsul: Juratu-să Domnul și nu-i va părea rău, Tu ești preot în veac dupre rândueala lui Melhisedec):

22. Pre atâta așezământului de lege celui mai bun s'a făcut chezaș Iisus.

23. Si aceia adeca mai mulți

11. Gal. 2, 21. 14. Fac. 49, 10;
Is. 11, 1.

17. c. 5, 6. 27. Ps. 109, 4.
22. c. 8, 6; 12, 24.

se făceau preoți, pentru ca de moarte erau oprită a trăi:

24. Iar acesta, pentrucă rămâne în veac, are preoție veșnică.

25. Pentru aceea, și a mânătul desăvârșit poate pre cei ce vin prin el la Dumnezeu, pururea trăind ca să se roage pentru dânsii.

26. Pentrucă arhiereu ca acesta se cuvine să fie nouă, cuviros, fără de răutate, fără de spurcăciune, osebit de cei păcătoși, și mai înalt decât cerurile fiind;

27. Care n'are în toate zilele nevoe, ca alți arhierei, înțâi pentru ale sale păcate a aduce fertve, apoi pentru ale norodului; că aceasta o a făcut odată pre sine aducându-se.

28. Că legea pune pe oameni arhieriei carii au nepuțințe; iar cuvântul jurământului, celui ce a fost în urma legel, pre Fiiul în veac desăvârșit.

28. Ioan 14, 6; 1 Ioan 2, 1.
27. Lev. 16, 3. 28. c. 5, 1, s.

Așezământul nou covârșește pre cel vechiu în curăție și sfîntenie.

Iar cap preste cele ce se zic: Arhiereu ca acesta avem, care a sezut d'a dreapta scaunului Mărirei în ceruri;

2. Slujitor sfintelor, și corul celui adevărat, care l'a înfipt Domnul, și nu omul.

3. Că tot arhiereul pentru ca să aducă daruri și jertve se pune: pentru aceea trebuia să aibă ceva și acesta care să aducă.

4. Că de ar fi fost pre pământ, nici ar fi fost preot, fiind preoții cei ce aduc darurile dupre lege;

5. Carii slujesc închipuirei și umbrei celor cerești, precum s'a zis lui Moisi când vreă să facă cortul: că, Vezi, zice: să faci toate dupre chipul care ti s'a arătat și în munte.

6. Iar acum mai osebită slujire a dobândit, întru că este și de așezământ de lege mai bună mijlocitor, care spre

VIII. 1. c. 4, 14. 3. c. 5, 1; Efes. 5, 2. 5. c. 10, 1; Col. 2, 17; Eș. 25, 26; Fapt. 7, 44. 6. c. 7, 22; 12, 24; 2, Cor. 3, 6.

mai bune făgăduințe s'a așezat.

7. Că de ar fi fost cel dintâi fără de prihană, nu s'ar fi căutat loc celui de al doilea.

8. Că defăimându-i pre dânsii, zice: Iată, zile vor veni, zice Domnul, și voiu săvârși preste casa lui Israel și preste casa lui Iuda așezământ de lege nouă:

9. Nu dupre așezământul de lege care l-am făcut părinților lor, în ziua când i-am apucat pre dânsii de mâna lor, ca să-i scot din pământul Egiptului; căci ei n'au rămas întru așezământul de lege al meu, și eu i-am părăsit pre ei, zice Domnul.

10. Căci acesta este așezământ de lege care voiu pune casei lui Israel după zilele acelea, zice Domnul; dând legile mele în cugetele lor, și în inimile lor le voiu scrie pre ele: și voiu fi lor Dumnezeu, și ei vor fi mie norod:

11. Si nu va mai învăță fiecare pre vecinul său, și fiecare pre fratele său, zicând: Cunoaște pre Domnul, că toți

8. Ier. 31, ³¹, s. 9. Es. 19, ⁵.
10. Pild. 3, ³; Is. 54, ¹³.

mă vor și, dela cel mic până la cel mare al lor.

12. Căci milostiv voiu fi nedreptăților lor, și păcatele lor, și fărădelegile lor nu le voiu mai pomeni.

13. Si zicând: nouă, a învechit pre cea dintâi. Iar ce se învechește și îmbătrânește aproape este de peire.

CAPITOLUL IX.

Cortul mărturiei și jertfele levîilor a fost chip al preoției lui Hristos.

A vea drept aceea, și cortul cel dintâi îndreptări de slujbă, și sfintire lumească.

2. Pentru că cortul s'a făcut; cel dintâi întru care era sfesnicul, și masa, și punerea înainte a pânilor; care se zice sfintele.

3. Iar după a doua catape-teazmă, cortul cel ce se chie-mă Sfintele sfintelor;

4. Care avea cădelniță de aur, și sacruil legei ferecat preste tot cu aur, întru care era năstrapa cea de aur care avea manna, și toiaugl lui A-

12. Ier. 31, ³⁴.
IX. 2. Es. 25, ²⁵, s; 40, ⁵, s.
3. Es. 26, ²⁸.

aron, ce odrăslise, și tablele legei;

5. Iar pre d'asupra lui heruvimii slavei carii umbriau oltarul; pentru carii nu este acum a grăi pre amâruntul.

6. Si acestea fiind tocmite așa, în cortul cel dintâi pururea intrau preoții când făceau slujbele.

7. Iar în cel de al doilea, odată în an singur arhiereul, nu fără de sânge, care aducea pentru sine, și pentru neștiințele norodului:

8. Aceasta însemnând Duhul cel Sfânt, că încă nu era arătată calea sfintilor, fiindcă încă stă cortul cel dintâi.

9. Care era pildă în vremea de atunci, întru care daruri și jerte se aduc, cele ce nu puteau dupre știință să facă desăvârșit pre cel ce slujia.

10. Numai pentru mâncări și băuturi, și multe feluri de spălări, și îndreptări ale trupului, erau puse până la vremea îndreptărei.

11. Iar Hristos venind ar-

5. Ezech. 10, ⁴. 6. Num. 18, ³.

7. Es. 30, ¹⁰; Lev. 16, ². 8. c. 10, ¹⁰. 9. c. 5, ¹. 10. Lev. 11, ²; A doua Leg. 14, ³. II. c. 3, ¹; 4, ¹⁴; 6, ²⁰; 7, ²⁷ și 10, ¹.

12. Fapt. 20, ²⁸. 13. Lev. 16, ¹⁴;

Num. 19, ¹, s. 14. 1 Tes. 1, ⁹;

1 Petr. 1, ¹⁹; 1 Ioan 1, ⁷; Apoc. 1, ⁵.

15. c. 12, ²⁴; 1 Tim. 2, ⁵.

hiereu bunătăților celor viitoare, prin cortul cel mai mare și mai desăvârșit, nu de mâna săcădă, așe că, nu al acestei zidiri.

12. Nici prin sânge de țapă și de viață, ci prin sângele său a intrat odată întru cele sfinte, veșnică răscumpărare a-flând.

13. Că de vreme ce sângele taurilor și al țapilor, și cenușa de junice stropind pre cei spurcați, ii sfîntescă spre curațenia trupului:

14. Cu cât mai vârtoș săngele lui Hristos, carele prin Duhul cel veșnic pre sine s'a adus fără de prihană lui Dumnezeu, va curăță știința voastră de faptele cele moarte, ca să sluiji Dumnezeului celui viu?

15. Si pentru aceasta este mijlocitor așezământului de lege celui nou, ca făcându-se moartea spre răscumpărarea greșalelor ce erau în așezământul de lege cel dintâi, să ia cei chiamați făgăduința moștenirei celei veșnice.

16. Că unde este diată, acolo trebuie să fie moartea celui ce face diată.

17. Că diata intru cei morți este întărătă; de vreme ce încă nicio putere nu are până când este viu cel ce face diata.

18. Pentru aceea nici cea dintâi fără de sânge nu s'a înnoit.

19. Că după ce s'a grăit toată poruncă dupre lege de către Moisi la tot norodul, luanând săngele cel de viaței și de țapi, cu apă, și cu lână roșie, și cu issop, și pre însăși carnea și pre tot norodul a străpînt.

20. Zicând: Acesta este sângele legei care a poruncit vouă Dumnezeu.

21. Încă și pre cort, și pre toate vasele cele de slujbă așijdere cu săngele le-a străpînt.

22. Si mai toate cu sânge se curătesc dupre lege; și fără de vărsare de sânge nu se face erătare.

23. Trebuie dar ca chipurile celor din ceruri cu acesea să se curătescă; iar sin-

17. Gal. 3, 15. 19. Eș. 24, 5.
20. Eș. 24, 8. 21. Lev. 8, 15.
22. Lev. 17, 11; Efes. 1, 7.

— 522 —

24. 1 Ioan 2, 1. 25. Eș. 30, 10.
26. 1 Cor. 10, 11; Gal. 4, 4; c.
9, 12. 27. Fac. 3, 10. 28. c. 10, 12.

gure cele cerești, cu jertfe mai bune decât acestea.

24. Că nu în sfinte făcute de mâni a intrat Hristos, care erau chipuri celor adevărate; ci în singur cerul, ca să se arăte acum feței lui Dumnezeu pentru noi:

25. Nici ca de multe ori să se aducă pre sineși, precum arhieul intră în cele sfinte în tot anul cu sânge strein;

26. De vreme ce i s-ar fi căzut lui de multe ori să patimească dela intemeierea lumii; ci acum odată la sfârșitul veacurilor spre surparea păcatului prin jertfa sa s'a arătat.

27. Si precum este rânduit oamenilor odată să moară, iar după aceea judecata.

28. Așa și Hristos odată fiind jertfăt ca să ridice păcatele multora; a doua oară fără de păcat se va arăta celor ce îl aşteaptă pre el spre mântuire.

~~~~~

CAPITOLUL X.

Jerfă Nouului Testament sterge toate păcatele și covârșăște fără asemănare pre cea a Vechiului Testament – care nu le putea curății. Indemnare spre japte bune dela frica judecățel ce va să fie. Începutul aduce sfârșit bun.

7. Atunci am zis: Iată viu (în capul cărței scris este pentru mine), ca să fac voia ta, Dumnezeule,

8. Mai sus zicând: Jertfa și prinosul și arderile de tot și pentru păcat n'ai voit, nici ai poftit; care se aduc dupre lege;

9. Atunci a zis: Iată, viu ca să fac voia ta, Dumnezeule. El ridică pre cea dintâi, ca să pue pre cea de a doua.

10. Intru care voie săntem sănții prin jertfarea trupului lui Iisus Hristos odată.

11. Si tot preotul stă în toate zilele slujind și aceleași jertfe de multe ori aducând, care niciodată nu pot să curătescă păcatele:

12. Iar acesta o jertvă aducând pentru păcate pururea, a șezut d'a dreapta lui Dumnezeu;

13. De acela aşteptând până se vor pune vrășmașii lui aşternut picioarelor lui.

14. Că cu o jertfă a săvârșit pururea pre cei ce se sfîrtesc.

15. Si ne mărturisește nouă

și duhul cel Sfânt; că după ce a zis mai înainte:

16. Acesta este așezământul de lege care voi face cu dânsii după zilele acelea, zice Domnul: dând legile mele în inimile lor, și în cugetele lor le voi scrie pre ele;

17. Apoi zice: Și păcatele lor și fără de legile lor nu le voi mai pomeni.

18. Iar unde este ertare a cestora, nu mai este jertfă pentru păcat.

19. Drept aceea, fraților, având îndrăzneală a intră întru cele sfinte prin sângele lui Iisus,

20. Pre cale nouă și vie, care o înnoit nouă, prin capeteazmă, adecă, prin trupul său;

21. Și având preot mare preste casa lui Dumnezeu;

22. Să ne apropiem cu aderărată înimă întru deplină credință, fiind stropiți la inimi de știință rea, și spălați la trup cu apă curată.

23. Să ținem mărturisirea nădejdei nesmintită; (pentru

16. c. 8, ¹⁶; Ier. 31, ²²; Rom. 11, ²⁷; 17. Ier. 31, ³⁴; Ioan 14, ¹⁹; Efes. 3, ¹²; 20. c. 9, ⁸; 22. c. 4, ¹⁶.

că credincios este cel ce a făgăduit);

24. Și să cunoaștem unul pre altul spre îndemnarea dragoștei și a saptelor bune:

25. Nepărăsind adunarea noastră, precum au unii obicei; ci îndemnând unul pre altul: și cu atâtă mai mult, cu cât vedeți apropiindu-se ziua.

26. Că păcătuind noi de bunăvoie după ce am luat cunoștința adevărului, numai rămâne jertfă pentru păcate,

27. Ci o aşteptare oarecare înfricoșată a judecătei și iuțimea focului, care va să mănușe pre cei protivnici.

28. Lepădând cineva legea lui Moisi fără de milă prin doi sau trei marturi moare:

29. Cât de mai amără munca, socotiți, va luă cel ce a călcat pre Fiii lui Dumnezeu, și a socotit a fi de obște săngele legei, cu care s'a sfîntit, și a ocărît Duhul darului?

30. Că știm pre cel ce a zis: A mea este răsplătirea, eu voi răsplăti, zice Domnul.

24. Marc. 12, ³¹; Iov. 13, ³⁴.

25. 1 Cor. 10, ¹¹; c. 6, ⁴.

27. Sof. 1, ¹¹; s. 28. Ioan 8, ¹¹.

29. c. 2, ³; 1 Cor. 11, ²⁵.

30. Rom. 12, ¹⁹.

și larăși, Domnul va judecă pre norodul său.

31. Infricoșat lucru este a cădea în mâinile Dumnezeului celui viu.

32. Iar aduceți-vă aminte de zilele cele mai dinainte, întru care luminându-vă, multă luptă de patimi ați suferit;

33. Deoparte cu ocări și cu necazuri i priveala făcându-vă; iar de altă parte, părtași făcându-vă celor ce viețuesc ușa.

34. Pentru că ați și pătimit împreună cu legăturile mele, și jefuirea de averile voastre cu bucurie ați priimit, știind că aveți voi avuție în ceruri mai bună și stătătoare.

35. Nu lepădați dar îndrăzneaala voastră, care are mare răsplătire.

36. Că aveți trebuință de răbdare, ca voia lui Dumnezeu făcând, să luați făgăduința.

37. Că încă puțin oarecum cel ce este să vie va veni, și nu va zăbăzi.

38. Iar dreptul din credință

32. Fil. 1, ²⁹. 34. Mat. 6, ²⁰.

35. c. 11, ²⁶. 37. Ag. 2, ⁷; 1 Petr.

1, ⁶. 38. Rom. 1, ¹⁷.

CAPITOLUL XI.

Despre credință. Înțelesul ei și pările.

Iar credința este adeverirea celor nădăjduite, dovedirea lucrurilor celor nevăzute.

2. Că întru aceasta sunt mărturisitori cei de demult.

3. Prin credință pricepem că s-au întemeiat veacurile cu cuvântul lui Dumnezeu, de s'au făcut din cele nevăzute cele ce se văd.

4. Prin credință mai multă jertfă Avel decât Cain a adus lui Dumnezeu, pentru care a fost mărturisit că a fost drept, mărturisind Dumnezeu de dărurile lui; și prințaceea după ce a murit, încă grăște.

5. Prin credință Enoch s'a mutat ca să nu vadă moarte; și nu s'a aflat, pentru că l'a

mutat pre el Dumnezeu: că mai înainte de mutarea lui a fost mărturisit, că a bine plăcut lui Dumnezeu.

6. Și fără de credință nu este cu putință a bine plăcea lui Dumnezeu: că trebuie cel ce se apropie la Dumnezeu să creadă cum că este, și celor ce-l caută pre dânsul este dătător de plată.

7. Prin credință răspuns luanđ Noe despre cele care încă nu erau văzute, temându-se, a făcut corabie spre mânăuirea casei sale; prin care a o-sândit lumea, și dreptăței cei dupre credință s'a făcut moștenitor.

8. Prin credință chiemându-se Avraam, a ascultat de a eșit la locul care era să-i iâ spre moștenire: și a eșit, neștiind unde merge.

9. Prin credință a nemernicit în pământul făgăduinței, ca într'un pământ strein, în corturi locuind cu Isaac și cu Iacob, cei dimpreună moștenitori ai aceleiași făgăduințe:

10. Că așteptă cetatea care

7. Fac. 6, ⁸; Rom. 4, ²⁰; 3, ²².
8. Fac. 12, ¹; 9. Fac. 14, ¹³.

are temelii, al cărei meșter și lucrător este Dumnezeu.

11. Prin credință și înșaș Sara stearpă fiind putere spre zămislirea sămânței a luat, și afară de vremea vârstei a născut, de vreme ce a socotit că este credincios cel ce a făgăduit.

12. Pentru aceea, și dintr-unul, și acela încă fiind omorit, s'au născut ca stelele cerului cu multimea, și ca năsipurul cel fără de număr de pre lângă mare.

13. Dupre credință au murit aceștia toți, neluanđ făgăduințele, ci de departe văzându-le, și sărutându-le, și mărturisind că streini și nemernici sănt pre pământ.

14. Că cei ce grăesc unele ca acestea arată că patrie căută.

15. Și de și-ar fi adus aminte de aceea dintru care au eșit, ar fi avut vreme a se întoarce.

16. Iar acum de cea mai bună doresc, adecă, de cea cerească: pentru aceea nu se

11. Fac. 17, ¹⁹; Luc. 1, ³⁶.
12. Fac. 15, ⁵; 22, ¹⁷; Rom. 4, ¹⁹.
13. Fac. 23, ⁴; Ps. 38, ¹⁸.
16. Eș. 3, ⁶; Mat. 22, ³².

rușineeză de dânsii Dumnezeu a se numi Dumnezeul lor; că le-a gătit lor cetate.

17. Prin credință a adus Avraam ppe Isaac când a fost îspitat: și pre cel unulnăscut aducea jertfă, cel ce luase făgăduințele.

18. Către care să a zis: Că întru Isaac se va numi ție să-mâna:

19. Socotind că și din morți a'l învia puternic este Dumnezeu; drept aceea pre acela și întru pildă l'a luat.

20. Prin credință pentru cele viitoare a binecuvântat Isaac pre Iacob și pre Isav.

21. Prin credință Iacob, murind, pre fiecare din filii lui Iosif a binecuvântat; și s'a închinat, prevârfului lui.

22. Prin credință Iosif, murind, a făcut pomenire pentru eșirea fililor lui Israel; și pentru oasele sale a poruncit.

23. Prin credință Moisi, când s'a născut, trei luni a fost ascuns de părinții săi, căci l-au văzut prunc frumos; și nu

17. Fac. 22, ¹⁹. 18. Fac. 21, ¹²; Rom. 9, ¹; 19. Rom. 4, ¹⁷.
20. Fac. 27, ²⁷; s. 21. Fac. 48,

¹⁸; 47, ³¹. 22. Fac. 50, ²⁴.
23. Eș. 2, ²; Fapt. 5, ²⁹.

s'au temut de porunca împăratului.

24. Prin credință Moisi, mare făcându-se, s'a lepădat a se numi fecior fetei lui Faraon;

25. Mai bine alegând a patimì cu norodul lui Dumnezeu, decât a aveâ dulceața păcatului cea trecătoare;

26. Mai mare bogăție socotind a fi ocara lui Hristos decât vistieriile Eghipetului; că se uită la răsplătire.

27. Prin credință a lăsat Eghipet, netemându-se de urgia împăratului: că pre cel nevăzut ca cum l'ar fi văzut il așteptă.

28. Prin credință a făcut paștele, și vărsarea sângei, ca nu cel ce pierdeă pre cei întâi născuți să se atingă de dânsii.

29. Prin credință au trecut Marea roșie ca pre uscat: a cărei îspite luând Eghipetii s'au înnechat.

30. Prin credință zidurile Ierihonului au căzut, cu îngurierea în, șapte zile.

24. Eș. 2, ¹¹. 25. Ps. 83, ¹¹.
26. Mat. 6, ¹⁹; c. 10, ³⁵. 27. Eș.
12, ⁴¹; Fapt. 7, ²⁹. 28. Eș. 12, ¹¹, sq.
29. Eș. 14, ²². 30. Iisus N. 6, ²⁰.

31. Prin credință Raav curva n'a perit împreună cu cei neascultători, priimind iscoadele cu pace.

32. Sîncă ce voiu mai zice că nu-mi ajunge vremea a spune de Ghedeon, și de Varac, și de Samson, și de Ieftae; și de David, și de Samuel, și de proroci;

33. Carii prin credință au bîruit împărății, au lucrat dreptate, au dobândit făgăduințele, au astupat gurile leilor,

34. Au stîns puterea focului, au scăpat de ascuțitul sabiei, s'au întărit din slăbiciune, s'au făcut tari în răsboae, au întors taberele vrășmașilor în fugă.

35. Au luat femeile dintru înviere pre morții lor; și unii s'au omorât, neprimind slobozirea; ca să dobândească mai bună înviere:

36. Iar alții de batjocori și de bătăi au luat ispitire, încă și de legături și de temnițe:

37. S'au ucis cu pietre, s'au

31. Is. Nav. 2, 15; 6, 17; Iac. 2, 25.

32. Jud. 6, 11; 4, 6; 15, 20; 11,

6; 2 Imp. 2, 4; 1 Imp. 7, 15.

33. 2 Imp. 8, 1; 34. Dan. 8, 33.

36. Fac. 39, 20; Ier. 20, 2.

37. 3 Imp. 21, 15; Fapt. 7, 58.

hierestruit, ispiți au fost, cu ucidere de sabie au murit: în cojoace au umblat și în piei de capre; lipsiți fiind, necăjiți, de rău supărăți;

38. (Cărora nu era lumea vrednică): în pustii rătăcind, și în munți, și în peșteri, și în crăpăturele pământului.

39. Sîi aceștia toți mărturisiți fiind prin credință, n'au luat făgăduința:

40. Dumnezeu ceva mai bun pentru noi mai înainte văzând, ca să nu ià fără de noi săvârșirea.

CAPITOLUL XII.

Indemnare la răbdare și cuvioșie.

Drept aceea și noi având atâtă nor de mărturii pus împrejurul nostru, lepădând toată sarcina, și păcatul cel ce lesne încungiură, prin răbdare să alergăm în lupta care este pusă înaintea noastră, căutând la Iisus începutorul și plinitorul credinței; care în locul bucuriei ce era pusă înaintea lui, a răbdat crucea, de ocară nebăgând sea-

40. c. 7, 22.

XII. 1. Rom. 6, 4; 1 Cor. 9, 24; c. 10, 56. 2. Is. 53, 4.

mă, și d'a dreapta scaunului lui Dumnezeu a sezut.

3. Că socotîți de cel ce a răbdat dela păcătoși asupra sa împrotivire ca aceea, ca să nu vă osteniți slăbind cu sufletele voastre.

4. Că încă nu ați stătut până la sânge, împrotiva păcatului luptându-vă.

5. Sîi ați uitat mângâierea care vouă ca unor fiu vă gră este: Fiiul meu, nu defâimă certarea Domnului, nici slăbi mustrându-te de dânsul:

6. Că pre care iubește Domnul îl ceartă, și bate pre tot fiul pre care priimește.

7. De veți suferi certarea, că unor fiu vouă se va află Dumnezeu; căci care fiu este pre care nu-l ceartă tatăl?

8. Iar de sănteteți fără de certare, căreia s'au făcut părtași toți, iată dar că sănteți feciori din curvie, iar nu fi.

9. Apoi pre părinții trupului nostru i-am avut pedepșitori și ii cinstiam pre dânsii: au nu ne vom pleca cu mult mai vîrtos Tatălui duhurilor, și să fim vii?

3. Luc. 2, 34. 5. Iov. 5, 17; Pild. 3, 11, sq. 6. Apoc. 3, 19. 8. Ps. 72, 14.

10. Că aceia întru puține zile precum le plăcea lor, ne pedepsiau pre noi; iar acesta spre folos, ca să ne împărtăşim sfîntirei lui.

11. Toată certarea în vremea cea de față se pare că nu este de bucurie, ci de mânhire; iar mai pre urmă roadă de pace a dreptăței dă celor pedepsiți printre însa.

12. Pentru aceea mânila cele slăbite, și genunchele cele slăbănoage vi le îndreptați.

13. Sîi cărări drepte faceți picioarelor voastre, ca nu ce este șchiop să rătacească; ci mai vîrtos să se vindece.

14. Pacea să urmați cu toți, și sfîntenia, fără de care nimeni nu va vedea pre Domnul.

15. Socotind ca nimeni să nu se lipsească de darul lui Dumnezeu; ca nu vre-o rădăcină a amârăciunei odrăslind în sus să facă sminteală, și prin aceea să se sperze mulți;

16. Să nu fie cineva curvar, sau spurcat ca Isav, care

13. Ps. 72, 2. 14. Rom. 12, 18;

2 Tim. 2, 22. 15. A doua Leg. 29, 19.

16. Fac. 25, 33.

pentru o mâncare și-a vândut nașterea sa cea dintâi.

17. Că știi că și după aceea vrând să moștenească binecuvântarea, a fost neprimit: de vreme ce loc de po căință n'a aflat, măcar că și cu lacrămi o căută pre ea.

18. Pentru că nu v'ati apropiat de muntele ce se putea pipăi, și de focul ce ardeă, și de nor, și de ceață, și de vifor,

19. Si de viersul trâmbiței, și de glasul cuvintelor, care cei ce l-au auzit s'au rugat că să nu li se mai adauge lor cuvânt:

20. (Că nu puteau suferi ceea ce li se zicea: Si măcar fiără de s'ar atinge de munte, cu pietre se va omori, sau cu săgeată se va săgetă:

21. Si așa înfricoșat lucru era cel ce se vedea, că Moisie a zis: Spăimântatu-m'am și mă cutremur):

22. Ci v'ati apropiat de muntele Sionului, și de cetatea Dumnezeului celui viu, Ierusalimul cel ceresc, și de sober de milioane de ingeri,

17. Fac. 27, ³⁰; 18. Es. 19, ¹².
22. Ps. 67, ¹⁷; Is. 2, ²; A doua Leg. 33, ².

23. Si de adunarea celor întâi născuți carii sănt scriși în ceruri și de Judecătorul tuturor Dumnezeu, și de duhurile dreptilor celor desăvârșit;

24. Si de Iisus mijlocitorul așezământului de lege celui nou, și de sângele stropirei, care grăește mai bine decât al lui Avel.

25. Vedeți să nu vă lepădați de cel ce grăește. Că de n'au scăpat acciai lepădându-se de cel ce grăia pre pământ, cu mult mai vârtos noi întorcându-ne dela cel ce grăește din cer.

26. Al cărui glas atunci a cutremurat pământul: iar acum a făgăduit, zicând: Încă odată eu voi clăti nu numai pământul, ci și cerul.

27. Iar aceea ce zice: Încă odată, arată schimbarea celor ce se clătesc ca a unor lucruri făcute, ca să rămâne cele ce nu se clătesc.

28. Drept aceea, împărătie nemîșcată luând, să avem mulțumire, prin care să slu-

23. Es. 4, ²²; Luc. 10, ²⁰.

24. c. 8, ⁶; 9, ¹⁵; 1 Tim. 2, ⁵; Fac. 4, ¹⁰; 25. c. 2, ¹¹; s.; 3, ¹¹; 10, ²⁸; 26. Ag. 2, ⁷; 28. Is. 9, ⁷; Dan. 2, ⁴⁴; Fil. 2, ¹².

jim lui Dumnezeu întru bună plăcere, cu bună cucernicie și cu sfială:

29. Că Dumnezeul nostru este foc mistitor.

CAPITOLUL XIII.

Indemnare la viața creștină și credință curată.

Iubirea de frați să rămâne.

2. Iubirea de streini să nu o uități: că prin aceasta oarecarii neștiind au priimit oaspeți pre ingeri.

3. Aduceți-vă aminte de cei legați, ca cum ați fi legați cu dânsii; de cei necăjiți, ca cum și voi înșivă ați fi în trup.

4. Cinstită este nunta întru toate, și patul nespurat: iar pre curvari și pre preacurvari va judecă Dumnezeu.

5. Să vă fie obiceiurile fără iubire de argint; îndestulându-vă cu cele ce aveți: că însuși a zis: Nu te voiu părăsi, nici te voiu lăsă.

6. Pentru aceea îndrăsnind

29. Ad. L. 4, ²⁴.

XIII. 1. Rom. 12, ¹⁰; Efes. 4, ³; 1 Tes. 4, ⁹; 2. Is. 58, ⁷; 1 Petr. 4, ⁹; Fac. 18, ⁸; 19, ², ³. 3. Mat. 25, ³¹; 1 Cor. 6, ⁹; Gal. 5, ¹⁹; Efes. 5, ⁵. 5. Is. Nav. 1, ⁵. 6. Ps. 55, 117, ⁶.

noi să zicem: Domnul este mie ajutor, și nu mă voi teme, ce-mi va face mie omul.

7. Aduceți-vă aminte de marii voștri, carii v'au grăit vouă cuvântul lui Dumnezeu: la a căror săvârșire a vieței privind, să le urmați credință.

8. Iisus Hristos eri și astăzi același, și în veci.

9. La învățături streine și de multe feluri să nu vă mutați. Că bine este cu darul să se întăreasă inima; iar nu cu mâncările, dintru care nu s'au folosit cei ce au umblat întră dânsese.

10. Avem oltar, dintru care a mâncă n'au volnicie cei ce slujesc cortului.

11. Pentru ale căror dobitoace sângele se bagă înlăuntru în cele sfinte pentru păcate, de arhiereul ale acelor trupurile se ard afară de tabără.

12. Pentru aceea și Iisus, ca să sfîntească pre norod cu sângele său, afară de poartă a pătimit.

7. 1 Cor. 4, ¹⁶; 8. 1 Cor. 3, ¹¹; Apoc. 1, ¹⁷; 9. Ier. 29, ⁸; Mat. 24, ¹⁴; Pild. 16, ²; Rom. 14, ¹⁷; Lev. 16, ²¹; Es. 29, ¹⁴; Num. 19, ². 12. Marc. 12, ⁸; Ioan 19, ¹⁷.

13. Deci dar să eșim la dânsul afară de tabără, ocara lui purtând.

14. Că nu avem aici cetate stătătoare, ci pre aceea ce va să fie căutăm.

15. Printr'insul dar să aducem jertfă de laudă pururea lui Dumnezeu, adecă, roada buzelor ce se mărturisesc numelui lui.

16. Și facerea de bine și împărtășirea să nu uitați: că cu jertve ca acestea se imblânzește Dumnezeu.

17. Ascultați pre învățătorii voștri, și vă supuneți lor: că ei priveghiează pentru sufletele voastre, ca cei ce vor să dea sămă, ca cu bucurie aceasta să facă, iar nu suspinând: că aceasta nu vă este vouă de folos.

18. Rogați-vă pentru noi: că nădăduim că bună știință avem, întru toate bine vrând a viețuī.

19. Și mai mult vă rog să

13. c. 11, ²⁶; 1 Petr. 4, ¹⁴.

14. Ps. 38, ¹²; 15. Lev. 7, ¹³; Ps. 49, ¹⁴; Os. 14, ³, 16. Fil. 4, ¹⁸.

17. Fil. 2, ²⁰; 1 Tes. 5, ¹²; Ezec. 3, ¹⁸; 2 Cor. 1, ².

faceți aceasta, ca fără de zăbavă să mă întorc la voi.

20. Iar Dumnezel păcei, cel ce a sculat din morți pre Domnul nostru Iisus, pre Păstorul oilor cel mare, prin sângele legei cei veșnice,

21. Să vă facă pre voi desăvârșit întru tot lucrul bun, ca să faceți viața lui, făcând întru voi ce este plăcut înaintea lui prin Iisus Hristos; căruia este slava în vecii veclilor. Amin.

22. Și vă rog pre voi, fraților, priimiți cuvântul mângâierei: că pre scurt am scris vouă.

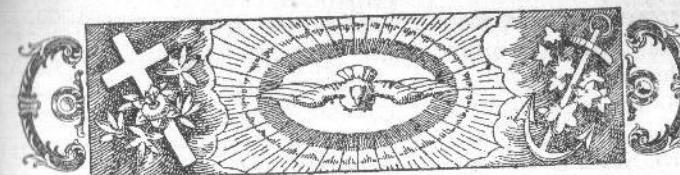
23. Să știți că fratele Timotei este slobod; cu care, deva veni mai curând, voiu veadea pre voi.

24. Spuneți închinăciune tuturor mai marilor voștri, și tuturor sfintilor. Inchină-se vouă cei ce sănt din Italia.

25. Harul cu voi toți. Amin.

Către Evrei s'a scris dela Italia prin Timotei.

20. Is. 40, ¹¹; Ezec. 34, ²⁵; Ioan 10, ¹²; I Petr. 2, ²⁵. 21. 2 Cor. 3, ⁵; Efes. 2, ¹⁰. 25. 2 Tim. 4, ²²; Tit. 3, ¹⁵.

EPISTOLIEA SOBORNICEASCĂ

A

SFÂNTULUI APOSTOL IACOV

CAPITOLUL I.

Folosul ispitelor. A cere dela Dumnezeu înțelepciune cu credință. Ispitele spre rele nu sănt dela Dumnezeu. Sfaturi improvizate mânici. Învățături despre adevărata slujire de Dumnezeu.

Iacob, sluga lui Dumnezeu și a Domnului Iisus Hristos, celor douăsprezece seminții care sănt întru răsărire, să se bucure.

2. Toată bucuriea să socotiți, frații mei, când în multe feluri de ispite cădeți;

3. Știind că lămurirea credinței voastre lucrează răbdare.

I. 2. 1 Petr. 1, ⁶; Rom. 5, ³, sq.; Fapt. 5, ⁴¹.

4. Iar răbdarea lucru desăvârșit să aibă, ca să fiți desăvârșit și întregi, și întru nimic lipsiți.

5. Iar de este cineva dintru voi lipsit de înțelepciune, să ceară dela Dumnezeu, care dă tuturor din destul, și nu înfruntează; și i se va dă lui.

6. Iar să ceară cu credință, nimic îndoindu-se. Pentru că cel ce se îndoește asemenea este cu valul mărei care de vânturi se aruncă și se învăluiește.

7. Că să nu gândească omul acela că va luă ceva dela Domnul.

8. Bărbatul îndoitor la suflet,

5. Pild. 2, ³; Marc. 11, ²⁴.

6. Mat. 7, ⁷; 21, ²². 8. c. 4, ⁸.

1, 9.

IACOV

nestatornic este întru toate căile sale.

9. Iar laude-se fratele cel smerit întru înălțimea sa:

10. Și cel bogat, întru smerenia sa; căci ca floarea erbei va trece.

11. Că a răsărît soarele cu zăduful, și a uscat iarbă, și floarea ei a căzut, și frumusețea feței ei a perit; aşa și bogatul întru umbletele sale se va veșteji.

12. Fericit bărbatul care rabdă îspita; căci lămurit făcându-se, va luă cununa vieței, care o a făgăduit Dumnezeu celor ce îl iubesc pre el.

13. Nimeni îspitindu-se să zică, că dela Dumnezeu se îspitește: că Dumnezeu este neispitit de rele, și el pre nimeni nu îspitește:

14. Ci fiecare se îspitește de a sa postă fiind tras, și amăgit.

15. După aceea, poftă zămis-lind naște păcat; iar păcatul săvârșindu-se naște moarte.

16. Nu vă înșelați, frații mei cei iubiți.

10. 1 Petr. 1, ²⁴; Is. 40, ⁷.

12. c. 5, ¹¹; 2 Tim. 4, ⁸; Apoc. 3, ¹⁹; 13. 1 Cor. 10, ¹⁵; 15. Rom. 6, ²⁵.

- 534 -

IACOV

1, 23

17. Toată darea cea bună și tot darul desăvârșit de sus este, pogorându-se dela Părintele luminelor, ia care nu este schimbare, sau umbră de mutare.

18. El voind ne-a născut pre noi cu cuvântul adevărului, ca să fim noi o începătură oarecare a zidirilor lui.

19. Drept aceea, frații mei cei iubiți, să fie tot omul grabnic spre a auzi, și zăbavnic spre a grăbi, zăbavnic spre mânie:

20. Că mânia omului nu lucrează dreptatea lui Dumnezeu.

21. Pentru aceea lepădând toată spucăciunea și prisoșința răutăței, întru blândețe priimîți cuvântul cel înăuntru sădit, care poate să mânătuească sufletele voastre.

22. Iar fiți făcători cuvântului, și nu numai ascultători, amăgindu-vă înși-vă pre voi.

23. Pentru că de este cineva ascultător cuvântului, și nu făcător, unul ca acesta asemene-

17. Mal. 3, ⁶; 18. Ioan 1, ¹²; 1 Petr. 1, ²³; Rom. 8, ²⁵; 19. Eccl. 7, ¹⁰.

21. Rom. 13, ¹²; Col. 3, ⁸; 1 Cor. 3, ⁶; 22. Mat. 7, ²¹; Rom. 2, ¹³.

23. Luc. 6, ⁴⁹.

1, 24.

IACOV

nea este cu omul care își căută fața sa trupească în oglindă:

24. Pentru că s'a căutat pe sine, și s'a dus, și îndată și-a uitat în ce chip era.

25. Iar cel ce privește în legă cea desăvârșit a slobozniei, și rămâne într'insa, acesta nu ascultător cu uitare făcându-se, ci făcător lucrului, acesta fericit va fi întru fapta sa.

26. De se parc cuiva între voi că este binecredincios, și nu își înfrânează limba sa, ci își înșală inima sa, acestuia în zadarnică este bunacredință.

27. Bunacredință cea curată și nespurcată înaintea lui Dumnezeu și Tatălui aceasta este. A cercetă pre cei sirimani și pre văduve întru neacuzurile lor, și a se păzi pre sine nespurcat de cătră lume.

CAPITOLUL II.

Iudeinări a se feri de alegerea fețelor; a nu trece cu vederea nici o poruncă din lege; a face milostenie. Credința să fie unită cu faptele.

Frații mei, nu întru alegerea fețelor să aveți credință

25. c. 2, ¹²; Ioan 13, ¹⁷; 26. Ps. 33, ¹³.

Domnului nostru Iisus Hristos al slavei.

2. Că de va intră întru adunarea voastră vre un om având inel de aur, cu haină luminoasă, și va intră și vre un sărac cu haină proastă;

3. Și veți căuta la cel ce poartă haina cea luminoasă, și veți zice lui: Tu șezi aici bine; și săracului veți zice: Tu stă acolo, sau șezi aici sub asternutul picioarelor mele:

4. Și nu văți luat aminte întru voi, și văți făcut judecători de gânduri rele?

5. Ascultați, frații mei cei iubiți, Au nu Dumnezeu ales pre săracii lumiei acesteia, bogați în credință, și moștenitorii împărației care o a făgăduit celor ce îl iubesc pre el?

6. Iar voi ați necinstit pre cel sărac. Au nu bogații vă asupresc pre voi, și aceia vă trag pre voi la judecăți?

7. Au nu ei hulesc numele cel bun care s'a chiemat preste voi?

8. Insă de împliniți legea cea împăratească după scrip-

II. 5. 1 Cor. 1, ²⁶, s.; Es. 20, ⁶.

8. Mat. 22, ³⁶; Marc. 12, ³¹.

- 535 -

tură: Să iubești pre aproapele tău ca însuți pre tine, bine faceți:

9. Iar de vă uitați în față, păcat faceți, muștrându-vă de lege ca niște călcători de lege.

10. Că oricine va păzi toată legea și va greși într'una, s'a făcut tuturor vinovat.

11. Că cel ce a zis: Să nu curvești, a zis și: Să nu ucizi. Și de nu curvești, dar ucizi, te-ai făcut călcător legei.

12. Aşa să grăbi, și aşa să faceți, ca cum prin legea slobozneniei aveți să vă judecați.

13. Că judecată fără de milă este celuia ce nu face milă; și se laudă mila asupra judecăței.

14. Ce folos este frații mei, de ar zice cineva că are credință, iar fapte nu are? au poate credință să-l măntuiască pre dânsul?

15. Că de va fi fratele sau sora goli și lipsiți de hrana cea de toate zilele,

16. Și va zice lor cineva dintru voi: Mergeți cu pace, încălziți-vă și vă săturați; și

9. Lev. 19, 15; A doua Leg. 1, 17.

10. A doua Leg. 27, 26; Mat. 5, 19.

11. Es. 20, 13; 13. Mat. 5, 1.

14. Mat. 7, 26. 15. Luc. 3, 11.

nu le-ar dă lor cele de treabă trupului, ce folos ar fi?

17. Aşa și credința, dacă nu are fapte, moartă este singură.

18. Ci va zice cineva: Tu ai credință, iar eu am fapte: arăta-mi credința ta din faptele tale, și eu îți voi arăta ie din faptele mele credința mea.

19. Tu crezi că Dumnezeu unul este; bine faci: și drăcii cred și se cutremură.

20. Voești dar să înțelgezi, O omule deșerte, că credința fără de fapte moartă este?

21. Avraam părintele nostru, au nu din fapte s'a îndreptat, suind pre Isaac fiul său pre jertfelnici?

22. Vezi că credința lueră dimpreună cu faptele lui și din fapte s'a împlinit credința?

23. Și s'a împlinit scriptura care zice: Și a crezut Avraam lui Dumnezeu și i s'a socotit lui întru dreptate, și prieten allui Dumnezeu s'a chiamat. 24. Vedeți dar că din fapte

17. v. 26. 18. Mat. 7, 20; Gal. 5, 6. 19. 1 Cor. 8, 4. 21. Fac. 22, 9; Evr. 11, 11, 23. Fac. 15, 6; Rom. 4, 3; Gal. 3, 6. 24. Rom. 3, 28.

se îndrepează omul, iar nu numai din credință.

25. Așjderea încă și Raav curva au nu din fapte s'a îndreptat priimind pre vestitor, și pre altă cale șoțându-i?

26. Că precum trupul fără de duh mort este, așa și credința fără de fapte moartă este.

CAPITOLUL III.

Sfătuire despre înfrânamea limbii. Înțelegiunea dumnezeiască.

Nu fiți mulți dascăli, frații mei, știind că mai mare judecată vom să luăm.

2. Că multe greșim toși. De nu greșește cineva în cuvânt, acesta este bărbat desăvârșit, puternic a-și înfrâna și tot trupul.

3. Că iată, și cailor frâele în guri le punem, ca să se supue ei nouă; și tot trupul lor îl întoarcem.

4. Iată și corăbiile, mari fiind și de îpuți vânturi împingându-se, se întorc de prea mică cărmă, încotro văsește pornirea cărmaciului.

25. Is. Nav. 2, 4, 15; 6, 17; Evr. 11, 31. III. 3. Ps. 31, 10.

5. Aşa și limba mic mădu-lar este și mari se laudă. Iată, puțin foc și cât de mare materie aprinde!

6. Și limba este foc, lumea nedreptăței, așa limba este așezată întru mădularile noastre, care spucă tot trupul și aprinde roata firei; și se aprinde de gheena.

7. Că toată firea și a fiarelor și a paserilor, și a celor ce se târasc, și a peștilor se domolește, și s'a domolit de firea omenească.

8. Iar limba nimeni din oameni nu poate să o domolească; neînfrânată răutate, plină de otrăvă aducătoare de moarte.

9. Cu dânsa binecuvântăm pre Dumnezeu și Tatăl; și cu dânsa blestemăm pre oameni, carii sănt făcuți dupre asemănarea lui Dumnezeu.

10. Dintru aceiași gură ese buna cuvântare și blestemul. Nu trebuie, frații mei, acestea așa să fie.

11. Au doară isvorul dintru aceiași vână isvorăște dulce și amar?

5. Ps. 11, 4. 6. Mat. 15, 11.

8. Ps. 139, 3. 9. Fac. 1, 27.

12. Au doară poate, frații mei, smochinul să facă măslinie? sau viața viei, smochine? aşa nici un isvor poate a face apă sărată și dulce.

13. Cine este înțelept și bine știitor între voi? să-și arăte din viața cea bună faptele sale întru blândețele înțelepciuniei.

14. Iar de aveți pismă amără și prigonire întru inimile voastre, nu vă lăudați, nici mințiți împotriva adevărului.

15. Nu este înțelepciunea aceasta de sus pogorându-se, ci este pământească, sufletească, drăceașcă.

16. Pentru că unde este pismă și prigonire, acolo este neașezare și tot lucrul rău.

17. Iar înțelepciunea cea de sus întâi este curată, apoi făcătoare de pace, blândă, plină de milă și de rođuri bune, fără de judecată, și nefătarnică.

18. Iar roada dreptăței cu pace se seamănă celor ce fac pace.

13. Efes. 5, 15. 14. Efes. 4, 31.
15. c. 1, 17. 18. Is. 32, 17.

CAPITOLUL IV.

A fugi de pofta deșarte. A ne pocăi. A nu judecă pe aproapele. Dumnezeu este cel ce îndreaptă pașii noștri.

De unde sânt răsboae și sfezi între voi? au nu de aici, din desmerdările voastre care se oștesc întru mădulăriile voastre?

2. Poftiți și nu aveți; uideți și pismuiți, și nu puteți dobândi; vă sfădiți și faceți răsboae, și nu aveți, pentru că nu cereți.

3. Cereți și nu luați, pentru că rău cereți, ca întru desmerdările voastre să cheltuiți.

4. Preacurvarilor și preacurvelor, au nu știți că dragostea lumei acesteia vrajbă este către Dumnezeu? deci oricare va vrea să fie prieten lumiei, vrăjmaș lui Dumnezeu se face.

5. Au vi se pare că în deșert scriptura grăește: Spre zavistie poftea duhul care lăcusește întru noi?

6. Ci mai mare dar dă. Pentru aceea zice: Domnul celor

IV. 1. 1 Petr. 2, 11; Rom. 7, 25.
2. Mat. 7, 7. 4. Rom. 8, 7.
5. Gal. 5, 17. 6. Iov. 22, 29; Pild. 3, 34; 1 Petr. 5, 6; Mat. 23, 12.

mândri le stă împotrivă, iar celor smeriți le dă har.

7. Supuneți-vă, drept aceia, lui Dumnezeu. Stați împotriva diavolului, și va fugi dela voi.

8. Apropiați-vă de Dumnezeu, și se va aprobia de voi. Curățați-vă mâinile, păcătoșilor; și vă curățați inimile voastre care îndoiți la suflet.

9. Pătimiți și lăcrămați, și plângăti, râsul vostru spre piâns să se întoarcă, și bucuriea întru tânguire.

10. Smeriți-vă înaintea lui Dumnezeu, și vă va înălța pre voi.

11. Nu grăbiți de rău unul pre altul, fraților. Că cela ce grăește de rău pre fratele său, și judecă pre fratele său, grăește de rău legea, și judecă legea; iar dacă judeci legea, nu ești făcător legei, ci judecător.

12. Unul este puiitorul legei și judecătorul care poate să mantuiască și să piarză: iată tu cine ești care judeci pre altul?

7. Efes. 6, 12; 1 Petr. 5, 6, s.
8. Zah. 1, 3; Is. 1, 10, 11; Ps. 14, 3;
1 Petr. 2, 1, 12. Mat. 7, 1; Rom. 2, 1; 14, 4.

13. Veniți acum, cei ce ziceți: Astăzi sau mâine vom merge întru acea cetate, și vom face acolo un an și vom neguțători și vom dobândi:

14. Carii nu știți ce se va întâmpla mâine. Că ce este viața voastră? Că abur este care întru puțin se arată, și după aceea pierde.

15. In loc de a zice voi: De va vrea Domnul, și vom fi vîi, vom face aceasta sau aceea.

16. Iar acum vă lăudați întru trufile voastre: toată lăuda de acest fel rea este.

17. Drept aceea, celui ce știe a face bine, și nu l face, păcat este lui.

CAPITOLUL V.

Nestatornicia bogăției. Sfătuiri spre îndelungă răbdare și rugăciune.

Veniți acum, bogăților, plângăți și vă tânguiți de nezururile ce vor să fie asupra voastră.

2. Bogăția voastră a putrezit, și hainele voastre le au mâncaț moliiile.

13. Pild. 27, 1. 14. Luc. 12, 20.
15. Fapt. 18, 21. 16. 1 Cor. 5, 6.
17. Luc. 12, 47.
V. 1. Pild. 11, 28; Luc. 6, 24.
2. Mat. 6, 19.

5, 3.

IACOV

3. Aurul vostru și argintul au ruginit; și rugina lor va fi mărturie asupra voastră, și va mânca trupurile voastre ca focul. Ați strâns comoară la zilele cele de apoi.

4. Iată plata lucrătorilor celor ce au secerat țărinile voastre, care o opriți voi, strigă: și strigările secerătorilor în urechile Domnului Savaot au intrat.

5. Desfătuu-vă pre pământ, și vă desmerdat; hrăniți inimile voastre, ca în zioa junghiei.

6. Osândita-ți, omorâta-ți pre cel drept; nu s'a pus împotriva voastră.

7. Drept aceea, fiți îndelung răbdători, frații mei, până la venirea Domnului. Iată, plugarul aşteaptă roada cea scumpă a pământului, îndelung răbdând pentru dânsa, până ce ea ploae timpurie și târzie.

8. Deci îndelung răbdăți și voi; întăriți-vă inimile voastre: că venirea Domnului s'a apropiat.

3. Ps. 20, ¹⁰. 4. Lev. 19, ¹³.

5. Luc. 16, ¹⁹. 7. Luc. 21, ¹⁸; Evr. 10, ³⁸. 8. 2 Tess. 2, ¹.

5, 14.

9. Nu oftați unul asupra altuia, fraților, ca să nu vă o săndiți: iată, judecătorul înaintea ușelor stă.

10. Luați pildă de patimă rea, frații mei, și de îndelungă răbdare, pre prorocii cari au grăit în numele Domnului.

11. Iată, fericim pre cei ce au răbdat. Răbdarea lui lovăti auzit, și sfârșitul Domnului ați văzut; căci mult milostiv este Domnul și îndurat.

12. Iar mai înainte de toate, frații mei, să nu vă jurați, nici pre cer, nici pre pământ, nici cu alt jurământ ori care: ci fie voă ce este așa, așa; și ce este nu, nu; ca să nu cădeți întru fătănicie.

13. Pătimește rău cineva între voi? să se roage. Este cineva cu inimă bună? să cânte.

14. Este bolnav cineva între voi? să chieme preoții bisericiei; și să se roage pentru dânsul, ungându-l pre dânsul cu undelemnă întru numele Domnului:

9. Mat. 24, ³³. 10. Mat. 5, ¹²; 2 Petr. 1, ²¹. 11. Iov. 1, ⁵¹; Ps. 102, ⁸.

12. Mat. 5, ⁴⁴; 8, ²³; 16. 13. Ps. 49, ¹⁶; Col. 3, ¹⁶. 14. Marc. 6, ¹³.

5, 15.

IACOV

15. Si rugăciunea credinței va măntui pre cel bolnav, și il va ridica pre dânsul Domnul; și de va fi făcut păcate, se vor ertă lui.

16. Mărturisiti-vă unul altuia păcatele, și vă rugați unul pentru altul, ca să vă vindecăți. Că mult poate rugăciuna dreptului cea ferbinte.

17. Ilie om eră asemenea noă pătimăș, și cu rugăciunea cărei lui, va măntui suslet din moarte, și va acoperi multime de păcate.

15. Ps. 29, ³. 16. Ps. 144, ²⁰; Ioan 9, ²¹. 17. 3 Imp. 18, ¹; Luc. 4, ²⁵.

5, 20.

ploat pre pământ ani trei și luni șase.

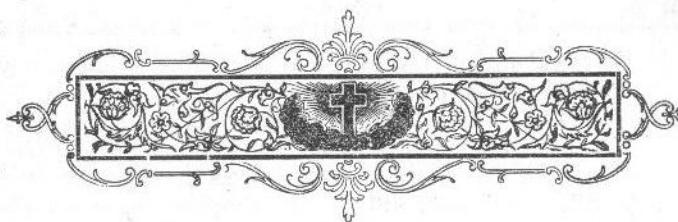
18. Si iarăși s'a rugat, și cerul a dat ploae, și pământul a odrăslit roada sa.

19. Fraților, de se va rătăci cineva între voi dela adevăr, și il va întoarce cineva pre el;

20. Să știe că cela ce a încitors pre păcătos dela rătăcirea căei lui, va măntui suslet din moarte, și va acoperi multime de păcate.

19. Mat. 18, ¹⁵. 20. 1 Petr. 4, ⁸.

EPISTOLIA SOBORNICEASCĂ ÎNTÂIA

A

SFÂNTULUI APOSTOL PETRU

CAPITOLUL I.

Mulțumire pentru mântuirea și nădejdea noastră în Hristos. Despre credința cea măntuitoare, vestită de proroci. Indemnări spre cuviosie.

Petru, apostol al lui Iisus Hristos, nemernicul celor aleși ai risipirei Pontului, Galatiei, Cappadociei, Asiei, și Vîtiniei.

2. Dupre cea mai înainte cunoștință a lui Dumnezeu Tatălui, întru sfîntirea Duhului, spre ascultarea și stropirea săngelui lui Iisus Hristos: dar voă, și pace să se immultească.

3. Bine este cuvântat Dum-

I. 1. Ioan 7, ³⁵; 2. Rom. 8, ²⁹; Rom. 8, ¹⁸; 6. Rom. 5, ⁹; 2 Cor. 4, ¹⁷; Iac. 1, ².

— 542 —

nezeu și Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos, care dupre mare mila sa a doua oară ne-a născut pre noi spre nădejde vie prin învierea lui Iisus Hristos din morți.

4. Spre moștenire nestricăcioasă, și nespurcată, și neveștejă, păzită în ceruri pentru voi.

5. Cari sunteți păziți cu puterea lui Dumnezeu prin credință spre mântuire gata a se arătă în vremea de apoi.

6. Intru care să bucurați, acum puțin, de se cuvine, ne căjiți fiind întru multe feluri de ispite.

4. c. 5, ⁴; 5. Ioan 10, ²⁸; 17, ¹¹; Rom. 8, ¹⁸; 6. Rom. 5, ⁹; 2 Cor. 4, ¹⁷; Iac. 1, ².

1, 7.

I PETRU

1, 20.

care doresc îngerii să privească.

7. Calămurirea credinței voastre, cea cu mult mai scumpă decât aurul cel peritor, și prin foc lămurit, să se afle spre laudă și cinste și slavă întru arătarea lui Iisus Hristos:

8. Pre care nevăzându-l, iubiti; întru care acum nu privind, ci crezând, să bucurați cu bucurie negrăită și prea slăvită:

9. Luând sfârșitul credinței voastre, mântuirea sufletelor.

10. Pentru care mântuire au căutat și au cercat proroci, cari au prorocit de harul ce era să vie spre voi.

11. Cercetând în care, și în ce fel de vreme le arătă Duhul lui Hristos care era întrudânșii, mai înainte mărturisind de patimile lui Hristos, și de slavele cele după aceea,

12. Cărora să a descoperit, că nu lor însuși, ci nouă slujau aceștea, care acum s'au vestit vouă prin cei ce bine au vestit vouă întru Duhul Sfânt cel trimis din cer; spre

7. Pild. 17, ⁸; Apoc. 3, ¹⁸.
8. Ioan 20, ²⁹; 2 Cor. 5, ⁷.

9. Rom. 6, ²³; 10. Dan. 9, ²³; Luc. 10, ²⁴; 11. Ps. 21, ⁷; 12. Ier. 1, ¹⁷; Luc. 12, ³⁵.

14. Rom. 12, ²; 15. Luc. 1, ⁷⁵.
16. Lev. 11, ⁴⁴; Ps. 70, ²⁴.

17. Fapt. 17, ³¹; 18. 1 Cor. 6, ²⁰; c. 4, ³; 20. Rom. 16, ²⁵.

— 543 —

înainte de întemeierea lumii, dar s'a arătat în anii cei mai de apoi pentru voi.

21. Cei ce printrânsul ați crezut întru Dumnezeu, care la inviat pre el din morți, și i-a dat lui slavă; ca credința voastră și nădejdea să fie întru Dumnezeu.

22. Curățând sufltele voastre cu ascultarea adevărului prin Duhul spre nefățarnică iubire de frați, din inimă curată iubiți-vă unul pre altul cu deadinsul:

23. Fiind născuți a doua oară, nu din sămânță stricăcioasă, ci din nestricăcioasă, prin cuvântul lui Dumnezeu celui viu și care petrece în veac.

24. Pentru că tot trupul este ca iarba, și toată slava omului ca floarea erbei. Uscatua iarba, și floarea ei a căzut:

25. Iar cuvântul Domnului rămâne în veac. Si acesta este cuvântul cel ce bine s'a vestit întru voi.

CAPITOLUL II.

Creștinii să fie pildă celor necredincioși. Supunerea la stăpânire. Iubirea de frați după pilda lui Hristos.

Deci lepădând toată răutatea, și tot vicleșugul, și fățănicile, și pismele, și toate clevetirile,

2. Ca niște prunci de curând născuți să iubiți laptele cel cuvântător și fără de vicleșug, ca printrânsul să creșteți spre mântuire.

3. De vreme c'e ați gustat că este bun Domnul.

4. Către care apropiindu-vă, cela ce este piatra cea vie, de oameni cu adevărul nebăgată în seamă, iar la Dumnezeu aleasă, și scumpă,

5. Si voi însă-vă ca niște pietre vii, vă zidiți casă duhovnicească, preoție sfântă, ca să aduceți jertse duhovnicești, plăcute lui Dumnezeu prin Iisus Hristos.

6. Pentru că scris este în scriptură, lată, pun în Sion

*II. 1. Rom. 6, 4; 1 Cor. 14, 20;
Iac. 1, 21; 2. Evi. 5, 18; Mat. 18, 3.
3. Ps. 33, 9; 4. Ps. 117, 92; Dan.
2, 31; 5. Is. 61, 6; Os. 14, 8; Mal.
1, 11; Rom. 12, 1; Efes. 2, 22.
6. Is. 28, 16; Rom. 9, 33.*

21. Ioan 14, 6; Fapt. 3, 15.
24. Ps. 101, 12; 102, 15; Is. 40, 6;
Iac. 1, 10.

piatră în capul unghiului, aleasă, scumpă: și cela ce va crede întru dânsa nu se va rușina.

7. Drept aceea, vouă celor ce credeți, cinstea; iar celor necredincioși, piatra care nu o au băgat în seamă ziditorii, aceasta s'a făcut în capul unghiului,

8. Si piatră de potincire, și piatră de sminteaală, de care se potincesc cei ce nu se pleacă cuvântului; spre care și puși sănt.

9. Iar voi, rod ales, preoție împărătească, neam sfânt, norod spre căstigare; ca să vestiți bunătățile celui ce v'a chiamat pre voi dintru întuneric la minunata sa lumină:

10. Cari odinoară nu erați norod, iar acum norodul lui Dumnezeu; cari erați nemiliți, iar acum miluți.

11. Iubiților, rogu-vă ca preniște nemernici și streini, să vă feriți de poftele cele trupăști, care se ostesc asupra sufletului;

*7. Mat. 21, 42. 8. Is. 8, 14; Luc.
2, 34. 9. Is. 43, 20; Eș. 19, 6.
10. Os. 2, 33; Rom. 9, 25.
11. Rom. 7, 32; Iac. 4, 1; Ps. 38,
17; Pild. 1, 32.*

12. Petrecerea voastră avându-o bună întru neamuri: ca întru care vă clevetesc pre voi ca pre niște făcători de rău, din faptele voastre cele bune, văzând, să slăvească pre Dumnezeu în ziua cerceărei.

13. Deci supuneți-vă la totă omeneasca zidire pentru Domnul: ori împăratului, ca celui ce este mai pre sus;

14. Ori domnilor, ca celor ce sănt de el trimesți spre izbânda făcătorilor de rău, și spre lauda făcătorilor de bine.

15. Că așa este voialui Dumnezeu, ca bine făcând să înfrânați necunoștința oamenilor celor fără de minte:

16. Ca cei slobozi, și nu ca cum ați avea slobozenie a coperemânt răutăței, ci ca robii lui Dumnezeu.

17. Pre toți cinstiți. Frățiea iubiți. De Dumnezeu vă temeți. Pre împăratul cinstiți.

18. Slugile, supuindu-vă cu toată frica stăpănilor; nu nu-

*12. Mat. 5, 16. 13. Rom. 13, 1;
Tit. 3, 1, 15. c. 3, 6. 16. 1 Cor. 7,
22; Gal. 5, 13. 17. Rom. 12, 10; Pild.
24, 21; Mat. 22, 21. 18. Efes. 6, 5;
Col. 3, 22; Tit. 2, 9.*

mai celor blânzi și buni, ci și celor năsilnici.

19. Pentru că aceasta este plăcut înaintea lui Dumnezeu de răbdă cineva scârbă pentru știința lui Dumnezeu, pătimind cu nedreptate.

20. Că ce laudă este, dacă, greșind și pedepsindu-vă, veți răbdă? ci dacă bine făcând, și pătimind, veți răbdă, aceasta este dar înaintea lui Dumnezeu.

21. Că spre aceasta vă chiamați: că și Hristos a pătimit pentru noi, nouă lăsându-ne pildă, ca să urmați urmatorii iui:

22. Care păcat n'a făcut, nici s'a aflat vicleșug în gura lui:

23. Care ocărându-se, împotriva n'a ocărât; pătimind, n'a îngrozit, ci dă celui ce judecă cu dreptul:

24. Care păcatele noastre însuși le-a ridicat în trupul său pre lemn, ca păcatelor murind să vietuiim dreptăței:

19. Mat. 5, 10; 20. c. 4, 14; Mat. 5, 10; 21. c. 3, 18; 4, 1; Ioan 13, 16. 22. Is. 53, 9; Ioan 8, 45; 2 Cor. 5, 21. 24. 1 Ioan 3, 5; Rom. 6, 11; Col. 1, 22.

cu a cărui rană văți vindecă.

25. Că erați ca niște oi rătăcite; ci văți întors acum la păstorul și păzitorul susținător voastră.

CAPITOLUL III.

Buna înțelegere și curioșie între soți.
Suferearea cu blândețea cătră tot.

Așijdereea, și femeile, plecându-vă bărbaților voștri; că deși nu se pleacă oare căruia cuvântului, prin viața femeilor fără de cuvânt să se dobandească:

2. Văzând viața voastră cea dimpreună curată întru frică.

3. A căror podobă să fie nu cea din afară a impletirei părului, și a înfășurăturei aurului, sau a îmbrăcămintei haineelor;

4. Ci omul cel ascuns al inimii întru nestricăciunea duhului celui bland și lin, care este înaintea lui Dumnezeu de mult preț.

5. Că așa odinioară și sfintele muieri, care nădăjduiau

25. Ps. 118, 176; Is. 53, 6; Ez. 34, 5; Ioan 10, 12. III. 1. Efes. 5, 22; Col. 3, 12. 3. 1 Tim. 2, 9. 4. Efes. 3, 16.

întru Dumnezeu, se împodobesc, pre sine, plecându-se bărbaților lor:

6. Precum Sara ascultă pre Avraam, domn pre acela chie-mându'l: căreia văți facut fiice, făcând bine, și netemânădu-vă de nici o frică.

7. Bărbații, aşijdereea, împreună lăcuind cu femeile lor cu cunoștință, ca unui vas mai slab celui femeiesc dându-le cinste, ca și celor împreună moștenitoare darului vieței; ca să nu se curmeze rugăciunile voastre.

8. Iar la sfârșit, toti să fiți cu un gând, milostivi, iubitori de frați, îndurători, blânzi, smeriți:

9. Nerasplătind rău pentru rău, sau ocară pentru ocară; ci împotriva binecuvântând; știind că spre aceasta sănăteți chiamați, ca să moșteniți blagoslovenie.

10. Că, că ce voește să iubească viață, și să vază zile bune, să-și opreasca limba să dela rău, și buzele sale ca să nu grăească vicleșug:

6. Fac. 18, 12. 7. Efes. 5, 25; 1 Cor. 7, 5; Col. 3, 19. 8. Fil. 3, 18. 9. Rom. 12, 17; 1 Tes. 5, 15. * 10. Ps. 33, 13; Iac. 1, 25.

11. Să se depărteze dela rău, și să facă bine; să caute pacea, și să urmeze pre ea.

12. Pentru că ochii Domnului sănt spre cei drepti, și urechile lui spre rugăciunea lor, iar fața Domnului asupra celor ce fac rele.

13. Si cine este cel ce va face vouă rău, de veți fi următori binelui?

14. Că de și veți pătimi pentru dreptate, fericiti veți fi, iar de îngrozirea lor să nu vă temeți, nici să vă turburați;

15. Ci pre Domnul Dumnezeu să-l sănătăți întru ini-mele voastre, și să fiți gata pururea spre răspuns la tot cel ce vă întrebă pre voi cu-vânt pentru nădejdea cea în-tru voi, însă cu blândețe și cu frică.

16. Având știință bună; ca, întru ceia ce vă clevetesc pre voi, ca pre niște făcători de rău, să se rușineze cei ce grăesc de rău viața voastră cea bună întru Hristos.

17. Că mai bine este, făcând cele bune, de este așa

11. Is. 1, 16; Evr. 12, 14; 14. c. 2, 26; 4, 14; Mat. 15, 15; Is. 8, 13. 15. c. 2, 12. 17. c. 2, 20.

voia lui Dumnezeu, a pătimi, decât făcând cele rele.

18. Pentru că și Hristos odată pentru păcate a pătimit, cel drept pentru cei nedrepti, ca pre noi să ne aducă la Dumnezeu, omorându-se cu trupul, și înviind cu Duhul:

19. Intru care și duhurile ce erau în temniță pogorându-se a propoveduit;

20. Celor ce fuseseră odinoară necredincioase, când așteptă îndelungă răbdarea lui Dumnezeu în zilele lui Noe, făcându-se corabiea, întru care puține, adeca, opt suflete s'au măntuit de apă.

21. A căreia lucrul cel închipuit, botezul și pre noi ne măntuește, (nu lepădarea spurcăciunei celei trupești, ci întrebarea științei celei bune către Dumnezeu), prin învierea lui Iisus Hristos:

22. Care este d'a dreapta lui Dumnezeu, după ce s'a suiat la cer; plecându-se lui îngerii și stăpânirile și puterile.

18. c. 2, ²¹; 4, ¹; Rom. 5, ⁶; 1 Tim. 3, ¹⁶; Evr. 9, ²⁸; 19. c. 4, ⁶; Efes. 4, ⁹; 20. Mat. 24, ³¹; Fac. 7, ¹⁸; 21. Efes. 5, ²⁶; A doua Leg. 26, ¹⁷; 22. Ps. 109, ¹; Efes. 1, ²⁰; Evr. 12, ².

CAPITOLUL IV.

Indemnări la vieață nouă în întreagă înțelepciune, cu rugăciune și dragoste a unui către altul. A face toate spre slava lui Dumnezeu și a se bucură cu suferințele cele pentru Hristos.

Hristos dar pătimind pentru noi cu trupul, și voi dupre același gând vă înarmați: pentru că cela ce a pătimit cu trupul a încetat despre păcat;

2. Ca să nu mai viețuiască cealaltă vreme în trup poftelor omenești, ci dupre voia lui Dumnezeu.

3. Că destul ne este nouă, celor ce în vremea cea trecută a vieței am făcut voia păgănăescă, umblând întru necurății, întru poste, întru beții, întru ospețe, întru băuturi, și întru urâte slujiri idolești:

4. Intru care se minuțează căci nu vă adunați voi la aceeași turburare a curviei, hulind.

5. Carii vor dă seama la cel ce este gata să judece pre cei vii și pre cei morți.

6. Că spre aceasta și mor-

.IV. 1. c. 3, ¹⁸; 2, ²¹, ²⁴. 2. Gal. 2, ²⁰; Rom. 6, ⁶, s. 3. Efes. 4, ¹⁷; Tit. 3, ³. 5. 2 Tim. 4, ¹. 6. c. 3, ¹⁹.

tilor s'a binevestit, ca să se judece cu trupul dupre om, și să vieze dupre Dumnezeu cu duhul.

7. Si sfărșitul tuturor s'a apropiat: deci fiți cu întreagă înțelepciune, și priveghiați întru rugăciuni.

8. Iar mai înainte de toate unul spre altul dragoste cu osârdie având, căci dragostea acopere multime de păcate.

9. Iubitoride streini fiți într-o voie fără de cărtire.

10. Fiecare precum a luat dar, între voi cu acela slujind, ca niște buni iconomi ai datorului celui de multe feluri ai lui Dumnezeu.

11. De grăește cineva, ca cuvintele lui Dumnezeu; de slujește cineva, ca din putearea care o dă Dumnezeu, ca întru toate să se slăvească Dumnezeu prin Iisus Hristos, căruia este slava și stăpânirea în vecii vecilor. Amin.

12. Iubililor, nu vă mirați de aprinderea care este într-o voie, care se face vouă spre

.7. 1 Cor. 10, ¹¹; Iac. 5, ⁸; 1 Ioan 2, ¹⁸; 8. Luc. 21, ³⁴; Iac. 5, ²⁰; Pil. 10, ¹²; 9. Evr. 13, ²; Fil. 2, ¹⁴.

10. Rom. 12, ⁶; 11. c. 5, ¹⁴; 2 Cor. 2, ¹⁷; Col. 3, ¹⁷.

ispită, ca cum s'ar întâmplă vouă ceva strein:

13. Ci, pentru că vă faceți părăși patimelor lui Hristos, bucurăți-vă; ca și într-o arătarea slavei lui să vă bucurăți, veselindu-vă.

14. De sănțeți ocărăți pentru numele lui Hristos, fericiți sănțeți; căci duhul slavei și al lui Dumnezeu preste voi odihnește: dupre aceia se hulește, iar dupre voi să proslăvește.

15. Iar nimeni din voi să nu pătimească ca un ucigaș, sau fur, sau făcător de rău, sau ca un ispitor de lucruri streine.

16. Iar dacă pătimește ca un creștin, să nu se rușineze; căci să proslăvească pre Dumnezeu în partea aceasta.

17. Căci vremea este a se începe judecata dela casa lui Dumnezeu: iar dacă este înțai dela noi, care este sfărșitul celor ce se împrotivesc evangheliei lui Dumnezeu?

13. Mat. 5, ¹⁰; Rom. 8, ¹⁷; 2 Cor. 17; Fapt. 5, ⁴¹; Iac. 1, ².

14. c. 3, ¹⁴; Is. 51, ⁷; Mat. 5, ¹¹; 15. c. 2, ²⁰; 16. Ioan 21, ¹⁹; Fil. 1, ²⁹; 17. Ier. 25, ²⁹; Ez. 9, ⁶.

18. Si de vreme ce dreptul abia se măntuește, cel necredincios și păcătos unde se va arată?

19. Pentru aceea, și cei ce pătimesc dupre voia lui Dumnezeu, ca credinciosului Ziditor să-și încredeze susțele sale, prin saptă bune.

CAPITOLUL V.

Sfătuiri către presviteri și către creștini îndobște, cu rugăciuni pentru deschîrșirea lor.

Pre presviterii cei dintru voi
P îi rog, ca cel ce sănătă
impreună presviter, și mărturisitor
al patimelor lui Hristos,
și părtaş al slavei cei ce va
să se descopere:

2. Păstorii turma lui Dumnezeu cea dintru voi, purtând
grija de dânsa, nu cu sila, ci
de voie, nu cu agonisele urăte, ci cu osărdie;

3. Nici ca cum ați stăpânit
preste cliruri, ci pilde săcându-vă turmei.

4. Si când se va arăta mai

18. Pild. 11, ³¹; 19. c. 3, ¹⁷.

V. I. Luc. 24, ⁴⁸; Rom. 8, ¹⁷.

2. Ioan 21, ¹⁸; Fapt. 20, ²⁸; Tit.

1, ⁷; 11. 3. 1 Cor. 3, ⁵; 2 Cor. 1,

24; Fil. 3, ¹⁷; 2 Tes. 3, ⁹; Tit. 2, ⁷.

4. Is. 40, ¹¹.

marele păstorilor, veți luă cununa slavei cea neveștejtită.

5. Așijdereea și voi cei tineri, plecați-vă celor bătrâni. Si toți unul altuia plecându-vă, smerita cugetarc să agoniști; de vreme ce Dumnezeu celor mândri le stă împotriva, iar celor smeriți le dă har.

6. Drept aceea, smeriți-vă subt mâna cea tare a lui Dumnezeu, ca să vă înalte pre voi în vreme.

7. Toată grija voastră aruncând spre dânsul; că acela se griește pentru voi.

8. Fiți trezi, priveghiați; penetră protivnicul vostru diavolul, ca un leu răcnind, umblă, căutând pre cine să înghiță:

9. Căruiua stați împotriva întăriți fiind în credință, știind că aceleași patimi se întâmplă frățimei voastre cei din lume.

10. Iar Dumnezeul a tot harul, care ne-a chiemat la slava sa cea veșnică prin Hri-

5. Efes. 5, ²¹; Mat. 23, ¹²; Luc. 1, ³²; Pild. 3, ³⁴; Iac. 4, ⁶. 6. Iov.

22, ²⁹; Iac. 4, ¹⁰. 7. Ps. 54, ⁵⁵; Mat. 6, ³⁵. 8. Luc. 21, ³⁶; 1 Tes. 5, ⁸.

9. Efes. 6, ¹²; Iac. 4, ⁷.

10. Evr. 13, ²¹.

stos Iisus, acela pre voi, care ați pătimit puțin, să vă facă desăvârșit, să vă întărească, să vă facă puternici, să vă în-

temeeze.

11. Aceluia slava și stăpâ-

nirea în vecii vecilor. Amin.

12. Prin Siluan, vouă cre-

dinciosul frate, precum soco-

tesc, puțin am scris, îndem-

nându-vă și mărturisind că

13. Inchină-se vouă bis-

erică din Vavilon, cea împre-

ună aleasă; și Marcu fiul meu.

14. Inchinați-vă unul altuia

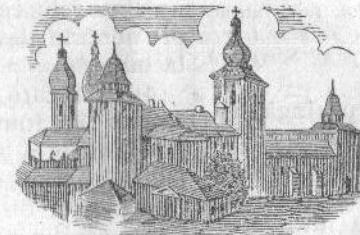
cu sărutare a dragostei. Pace

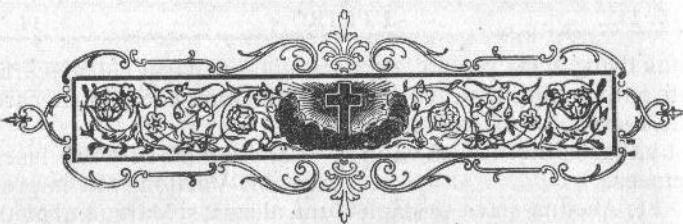
vouă tuturor celor întru Hri-

stos Iisus. Amin.

13. Fapt. 12, ¹². 14. Rom. 16, ¹⁶;

1 Cor. 16, ²⁰; 2 Cor. 13, ¹².

EPISTOLIEA SOBORNICEASCĂ A DOUA

A

SFÂNTULUI APOSTOL PETRU

CAPITOLUL I.

Roaile credinței spre moștenirea împărăției cerurilor. Îndemnare la păzirea învățăturilor sale, întemeindu-o pe mărturia Tatălui despre Fiul în Tavor și pe sf. Scriptură.

Simon Petru, slugă și apostol al lui Iisus Hristos, celor ce au dobândit împreună cu noi credință întocmai cinstită întru dreptatea Dumnezeului nostru și a Mântuitorului Iisus Hristos:

2. Dar vouă și pace să se îmmulțească întru cunoștința lui Dumnezeu și a lui Iisus Hristos Domnului nostru,

3. Precum nouă dumneze-

1. Fapt. 15, 14; Rom. 1, 12.
2. Petr. 1, 1. 3. 1 Petr. 2, 9.

easca putere a lui toate cele ce sănăt spre viață și buna-credință ne-a dăruit, prin cunoștința celui ce ne-a chiemat pre noi prin slavă și prin fapta bună:

4. Prin care cele scumpe și mari săgăduințe s-au dăruit nouă: ca prin acestea să vă faceți părăși dumnezeștei firi, fugind de stricăciunea poftei cei din lume.

5. Și întru aceasta singură, toată nevoința puind, sporiți întru credința voastră fapta bună; iar întru fapta bună cunoștință;

6. Iar întru cunoștință infrânarea; iar întru infrânare

5. Gal. 5, 6.

1. 7.

II PETRU

1, 19.

răbdarea; iar întru răbdare buna-credință;

7. Iar întru buna-credință iubirea de frați; iar întru iubirea de frați dragostea.

8. Că acestea întru voi fiind și immulțindu-se, nu deșerți nici fără de roadă vor face pre voi spre cunoștința Domnului nostru Iisus Hristos.

9. Că cel ce nu are acestea orb este, nevăzând departe, uitare luând de curățea păcatelor sale celor de demult.

10. Pentru aceea fraților, mai vârtoș nevoiți-vă ca să faceți adeverită chemarea și alegerea voastră: că acestea făcând, nu veți greși niciodată.

11. Că așa din destul se va dă vouă intrarea întru vesnică împărăție a Domnului nostru și Mântuitorului Iisus Hristos.

12. Pentru aceea nu mă voi lenevi și vă aduce aminte vouă pururea de acestea, căcă și știți, și sănăteți întăriți întru adevărul acesta.

13. Insă mi se pare a fi cu

8. Tit. 3, 14. 9. 1 Ioan 2, 3.

10. Evr. 3, 14. 12. Rom. 15, 14;
Iud. 5, 13. c. 3, 1.

dreptul, până când sănătățea într'acest trup, a vă deșteptă pre voi cu aducerea aminte.

14. Știind că fără de zăbavă este lepădarea trupului meu, precum și Domnul nostru Iisus Hristos mi-a arătat mie.

15. Iar mă voi nevoi, și pururea a vă aveă pre voi după eșirea mea, ca să faceți pomenire de acestea.

16. Că nu urmând basnelor celor meșteșugite, am spus vouă puterea și venirea Domnului nostru Iisus Hristos, ci singuri văzători fiind mărireia celuia.

17. Că a luat dela Dumnezeu Tatăl cinste și slavă, glas ca acesta venind către dânsul dela slava cea cu mare cuviință: Acesta este Fiul meu cel iubit întru care bine am voit.

18. Și acest glas noi l-am auzit din cer pogorându-se, fiind cu dânsul în muntele cel sfânt.

19. Și avem mai adevărat cuvântul cel prorocesc; la ca-

14. Ioan 21, 18. 16. 1 Cor. 1, 17;
2, 4. 17. Mat. 17, 5; 3, 11; Efes.
1, 8. 18. Mat. 17, 1. 19. Ps. 118, 105;
2 Cor. 4, 6.

re bine faceți luând aminte, ca la o lumină ce strălucește în loc întunecos, până ce ziua va lumină, și luceafărul va răsări întru înimile voastre.

20. Aceasta mai întâi știind, că toată prorociea scripturei cu a sa deslegare nu se face.

21. Pentru că nu prin voia oamenilor s'a făcut cândva prorocie; ci purtându-se de Duhul Sfânt au grăit oamenii cei sfinți ai lui Dumnezeu.

CAPITOLUL II.

Mai nainte vestire despre ivirea ereticilor cu înșelăciuni și pedeapsa lor. Infruntarea obiceiurilor rele.

Însă au fost și proroci minciunoși întru norod, precum și între voi vor fi învățători minciunoși, carii vor băgă e-resuri de pierzare, și se vor lepăda de stăpânul cel ce i-a răscumpărat pre dânsii, aducându-și lor grabnică pierzare.

2. Si mulți vor merge în urma înverșunărilor lor; prin

20. Rom. 12, 1; 2 Tim. 3, 10.

21. Fapt. 28, 25.

II. 1. Mat. 24, 11; 1 Tim. 4, 1; Iud. 4, 2. 2 Tim. 4, 2.

4. v. 9; Iud. 6, 5. c. 3, 6; Fac. 7, 1. 6. Fac. 19, 24; Iud. 7; Evr. 11, 7. 8. Ps. 118, 158; Ez. 9, 4.

carii se va huli calea adevărului.

3. Si pentru lăcomia cu cuvinte amăgiitoare pre voi să vor precupi: a căror judecată încă de demult nu zăbăvește și pierzarea lor nu dormitează.

4. Că de vreme ce Dumnezeu pre îngerii carii au greșit nu i-a crățat, ci cu lanțurile întunericului în tartar legându-i, i-a dat spre judecată a se păzi;

5. Si lumea cea dintâi nu o a crățat, ci pre Noe, al optulea mărturisitor al dreptăței, l-a păzit, potop în lume a celor necredincioși aducând;

6. Si cetățile Sodomlenilor și ale Gomorului arzându-le, cu sfârșamare le-a osândit, pildă puindu-le celor ce vor să petreacă întru păgânătate;

7. Si pre dreptul Lot ce era năcăjît de petrecerea cea dimpreună a celor fărădelege întru înverșunare, l-a izbăvit:

8. (Pentru că cu vederea și cu auzul, dreptul acela viețuind între dânsii, din zi în zi și muncia sufletul cel drept

cù faptele lor cele fărădelege);

9. Știe Domnul pre cei bine credincioși a-i izbăvi de ispită, iar pre cei nedrepti a-i păzi la ziua judecăței ca să se muncească;

10. Iar mai vârtoș pre cei ce umblă după trup întru pofta spurcăciunei, și de domnie nu bagă seamă. Indrăzneti, obraznici, slavele hulind, nu se cutremură.

11. Unde îngerii, cu tăria și cu puterea mai mari fiind, nu aduc asupra lor înaintea Domnului judecată cu hulă.

12. Iar aceștia ca niște dobitoace necuvântătoare firești, născute spre vânare și stricăciune, întru cele ce nu înțeleg hulind, întru stricăciunea lor vor peri;

13. Luând plata nedreptăței, dulceață socotind pre desfăștarea cea din toate zilele. Spurcați și necurați, carii se hrănesc cu înșelăciunile lor, mânând cu voi;

14. Ochi având plini de preacurvie, și de păcat nepărăsit; amăgind sufletele cele

neîntărite: inimă deprinsă în lăcomie; având fiii blăstămu-lui:

15. Carii lăsând calea cea dreaptă au rătăcit, urmând căei lui Valaam din Vosor, care plata nedreptăței a iubit;

16. Iar mustrare pentru fărădelegea sa a avut: asin ne-cuvântător, cu glas omenesc grăind, a oprit nebuniea prorocului.

17. Aceștia sănt izvoare fără de apă, nori care se poartă de vifor, cărora negura întunericului în veac se păzește.

18. Pentru că cele semete ale deșărtăciunei spuind, amăgesc cu poftă trupești, și cu învierșunări, pre cei ce cu adeverat au scăpat dela cei ce viețuesc întru înșelăciune.

19. Făgăduindu-le slobozenie, singuri robi fiind ai stricăciunei: pentru că ori de ce este cineva biruit, de aceia s'a și robit.

20. Că dacă după ce au scăpat dela spurcăciunile lumeni prin cunoștința Domnului

15. Iud. 11; Num. 22, 5; Apoc.

2, 14. 16. Num. 22, 28. 17. Iud. 13,

18. Iud. 16. 19. Ioan 8, 34.

20. c. 1, 2; 3, 18; Fil. 3, 7; Mat.

12, 45; Evr. 10, 26.

lui și Mântuitorului nostru Iisus Hristos, cu acelea iarăși împleticindu-se, se biruesc, s'au făcut lor cele de pre urmă mai rele decât cele dintâi.

21. Pentru că mai bine eră lor a nu fi cunoscut calca dreptăței, decât după ce o au cunoscut, a se întoarce înapoi dela sfânta poruncă ce li s'a dat lor.

22. Că s'a întâmplat lor pînă cea adeverată: Câinele s'a întors la borâtura sa; și porcul scăldat, la mocîrla tinei.

CAPITOLUL III.

Vremea de apoi. Venirea lui Hristos. Gătirea cuvîncioasă pentru ea.

Si aceasta acum, iubișilor, a doua epistolie scriu vouă, întru care deștept cu aducea aminte mintea voastră cea curată:

2. Ca să vă aduceți aminte de graiurile cele mai nainte grăite de sfinții proroci, și de porunca noastră, carii săntem apostoli ai Domnului și Mântuitorului:

3. Aceasta mai înainte ști-

21. Luc. 12, 47. 22. Pild. 26, 11.
III. 1. c. 1, 15. 2. Iud. 17.
3. c. 1, 20; Iud. 8; 1 Tim. 4, 1.

ind, că vor veni în zilele cele de apoi batjocoritori carii vor umblă dupre poftele lor,

4. Și vor zice: Unde este făgăduința venirei lui? că de când părinții au adormit, toate aşa rămân precum au fost din începutul zidirei.

5. Căci ei nu voesc și ști aceasta, că prin cuvântul lui Dumnezeu cerurile au fost de demult, și pământul din apă și prin apă s'a aşezat:

6. Prin care lumea cea de atunci, cu apă înneccându-se, a perit:

7. Iar cerurile aceste de acum și pământul cu același cuvânt sănt puși supt păstrare, păzindu-se focului la ziua judecăței și a pierderii oamenilor celor necredincioși.

8. Iar aceasta una să nu se tăinuască de voi, iubișilor, că o zi înaintea Domnului, este ca o mie de ani, și o mie de ani ca o zi.

9. Nu va zăbăvi Domnul făgăduința, precum oarecarii zăbavă o socotesc; ci îndelung rabdă pentru noi, ne-

4. Is. 5, 19. 5. Fac. 1, 2; Ps. 23, 2.
6. c. 2, 5; Fac. 7, 21; Mat. 24, 30.
7. Iud. 15, 8. Ps. 89, 4.
9. Av. 2, 3; 1 Tim. 2, 4.

vrând ca să piară cineva, ci toți să vie la pocăință.

10. Iar va veni ziua Domnului ca un fur noaptea; întru care cerurile cu sunet vor trece, stihile arzând se vor strică, și pământul și cele de pre dânsul lucruri vor arde.

11. Deci dacă au acestea toate a se strică, în ce fel trebuie să fiți voi întru sfintele petreceri cele dimpreună și întru faptele buneicredințe,

12. Așteptând și dorind a fi mai degrab venirea zilei lui Dumnezeu, pentru care cerurile arzând se vor strică, și stihile aprinzându-se se vor topi?

13. Că ceruri noui și pământ nou, dupre făgăduință lui așteptăm, întru care dreptatea lăcusește.

14. Pentru aceea, iubișilor, acestea așteptând, nevoiți-vă să vă aflați lui nesurcați, și neîntinăti, în pace.

10. 1 Tes. 5, 2; Luc. 21, 33; Evr. 1, 11. 13. Is. 65, 17; Apoc. 21, 1.
14. 1 Tes. 3, 13; 1 Cor. 1, 8.

15. Si pre îndelunga-răbdare a Domnului nostru mânătuire să o socotî; precum și iubitul nostru frate Pavel du pre înțelepciunea cea dată lui a scris vouă;

16. Precum și întru toate epistoliile sale, grăind de acestea; întru care sănt unele cu anevoie a se înțelege, pe care cei neînvățați și neîntăriți le răsvătesc ca și pre celealte scripturi, spre a lor pierzare.

17. Deci voi, iubișilor, acestea mai înainte știind, păziți-vă, ca nu cu înșelăciunea celor fărădelege fiind strămutați, să cădeți dela întărirea voastră.

18. Ci să creșteți întru hărul, și cunoștința Domnului nostru și Mântuitorului Iisus Hristos. Acestua slava și acum și în ziua veacului. Amin.

15. Rom. 2, 4. 16. Rom. 8, 19;
1 Cor. 15, 24; 1 Tes. 4, 15.
17. Marc. 13, 5; Iud. 20.
18. c. 2, 20; Iud. 25; 1 Petr. 5, 11.

EPISTOLIEA SOBORNICEASCĂ ÎNTĂIA

A
SFÂNTULUI APOSTOL IOAN

CAPITOLUL I.

Mărturisire că Hristos este Fiul lui Dumnezeu. Indemnare spre a fugi de păcate.

Ce era dintru început, ce am auzit, ce am văzut cu ochii noștri, ce am primit, și mâinile noastre au pipăit, de Cuvântul vieței;

2. (Să vîeață să arătat, și o am văzut, și mărturism, și vestim vouă vîeață cea veșnică, care era la Tatăl, și să arătat nouă;)

3. Ce am văzut și am auzit spunem vouă, ca și voi împărtășire să aveți cu noi: și împărtășirea noastră este cu

1. I. c. 2, 13; Luc. 24, 39.
2. Ioan 1, 2; 4, 14.

Tatăl și cu Fiul lui, Iisus Hristos.

4. Să acestea scriem vouă, ca bucuriea voastră să fie deplin.

5. Să aceasta este vestirea care am auzit dela dânsul, și vestim vouă, că Dumnezeu lumină este, și nici un întuneric întru dânsul nu este.

6. De vom zice că împărtășire avem cu dânsul, și întru întuneric umblăm, mințim, și nu facem adevărul:

7. Iar de vom umbla întru lumină, precum el este întru lumină, împărtășire avem unii cu alții, și sângele lui Iisus

4. Ioan 15, 11; 16, 24. 5. Ps. 103,
2; Ioan 8, 12. 6. c. 2, 4.
7. Efes. 5, 8; Evr. 9, 14.

1, 8.

I IOAN

2, 8.

Hristos, Fiului lui ne curățește pre noi de tot păcatul.

8. De vom zice că păcat nu avem, pre noi însă-ne ne însălăm, și adevărul nu este întru noi.

9. De vom mărturisī păcatele noastre, credincios este și drept ca să ne erte nouă păcatele, și să ne curățească pre noi de toată nedreptatea.

10. De vom zice că nu am păcătuit, minciunos facem pre dânsul, și cuvântul lui nu este întru noi.

CAPITOLUL II.

Hristos ne curățește de tot păcatul. Indemnări spre păzirea poruncilor și spre dragostea fără care nu este creștinătate. Fugire de dragostea lumii. Antihriști sunt mulți. Mincinos este tot cel ce tagiduște că Iisus este Hristos. Adevarata ungere.

Fieți mei, acestea scriu vouă, ca să nu păcătuji. Să dacă cineva va păcătu, măngăitor avem către Tatăl, pre Iisus Hristos cel drept:

2. Să aceasta este curășire de păcatele noastre: și nu nu-

mai de ale noastre, ci și de ale a toată lumea.

3. Să intru aceasta știm că l-am cunoscut pre dânsul, dacă vom păzi poruncile lui.

4. Cel ce zice: L-am cunoscut pre dânsul și poruncile lui nu le păzește, minciinos este, și să intru acesta adevărul nu este.

5. Iar cel ce va păzi cuvântul lui, cu adevărăt intru acela dragostea lui Dumnezeu deplin este: intru aceasta cunoaștem că intru dânsul sănsem.

6. Cel ce zice că petrece intru dânsul, dator este precum acela a umblat, și el așa să umble.

7. Iubitorii, nu scriu vouă poruncă nouă, ci poruncă veche care ați avut dintru început. Porunca cea veche este cuvântul care ați auzit dintru început.

8. Iarăși, poruncă nouă scriu vouă, care este adevărata întru dânsul și întru voi; că întunericul a trecut, și lu-

3. Ioan 15, 10. 4. c. 1, 6; 4, 20.

5. Ioan 14, 21; c. 4, 12.

6. Ioan 15, 4, 5. 7. 2 Ioan 5; Mat. 5, 45. 8. Ioan 13, 34; Rom. 13, 12.

mina cea adevărată iată răsare.

9. Cel ce zice că este întrulumină, și pre fratele său uraște, întru întuneric este până acum.

10. Cel ce iubește pre fratele său întru lumină petrece, și sminteală întru dânsul nu este.

11. Iar cel ce uraște pre fratele său întru întuneric este, și întru întuneric umblă, și nu știe încotro merge, că în tunericul a orbit ochii lui.

12. Scriu vouă, fiilor, că se eartă vouă păcatele, pentru numele lui.

13. Scriu vouă, părinților, că ați cunoscut pre cel ce este din început. Scriu vouă, tinerilor, că ați biruit pre cel viclean. Scris-am vouă, pruncilor, că ați cunoscut pre Tatăl.

14. Scris-am vouă, părinților, că ați cunoscut pre cel ce este din început. Scris-am vouă, tinerilor, că sănțeți tari, și cuvântul lui Dumnezeu petrece întru voi, și ați biruit pre cel viclean.

9. c. 4, ²⁰. 10. c. 3, ¹⁴.
11. Ioan 12, ³³. 12. Luc. 24, ⁴⁷,
Fapt. 4, ¹¹. 14. Efes. 6, ¹⁰.

15. Iac. 4, ⁴. 18. Mat. 24, ⁵; 2
Ioan 7; 1 Petr. 4, ⁷. 19. Fapt. 20,
30; 1 Cor. 11, ¹⁹.

15. Nu iubiți lumea, nici cele din lume. De iubește cineva lumea, nu este dragoste Tatălui întru dânsul.

16. Pentru că tot ce este în lume, adeca pofta trupului, și pofta ochilor, și trufia vieței, nu este dela Tatăl, ci din lume este.

17. Și lumea trece, și pofta ei: iar cel ce face voea lui Dumnezeu petrece în veac:

18. Fiilor, ceasul cel de apoi este: și precum ați auzit că antihrist vine, și acum antihristi mulți s-au făcut; dintru aceasta cunoaștem că cea-sul cel de apoi este.

19. Dintru noi au eșit, ci nu erau dintru noi; că de ari fost dintru noi, ar fi rămas cu noi, ci au eșit ca să se arăte că nu sănătoși dintru noi.

20. Și voi ungere aveți dela Cel Sfânt, și știți toate.

21. Nu am scris vouă că cum n-ați ști adevărul, ci că cum l-ați ști pre el, și cum că toată minciuna nu este din adevăr.

22. Cine este mincinos fără

numai cel ce tagăduiește că Iisus este Hristos? Aceasta este antihrist, care tagăduiește pre Tatăl și pre Fiul.

23. Tot cel ce tagăduiește pre Fiul, nici pre Tatăl nu are: iar cel ce mărturisește pre Fiul și pre Tatăl are.

24. Drept aceea voi ce ați auzit dintru început, întru voi să rămâne. Și de va rămânea întru voi ce ați auzit dintru început, și voi în Fiul, și în Tatăl veți rămânea.

25. Și aceasta este făgăduința care însuși a făgăduit nouă, viața cea veșnică.

26. Acestea am scris vouă pentru cei ce vă înșală pre voi.

27. Și voi ungerea care ați luat dela dânsul întru voi să rămâne, și nu aveți trebuință ca să vă învețe pre voi cineva: ci precum aceeași ungere vă învață pre voi pentru toate, și adevărată este, și nu este mincinoasă, și precum vă învață pre voi, rămâneți întru aceasta.

28. Și acum, fiilor, rămâneți întru aceasta ca să avem

29. c. 3, ⁷.
III. 1. Ioan 17, ²⁵. 2. Ioan 1, ¹²;
Rom. 8, ¹⁸; Col. 3, ⁴.

îndrăzneală când se va arăta, și să nu ne rușinăm de dânsul la venirea lui.

29. De ști că este drept, cunoașteți că tot cel ce face dreptate dela dânsul să născut.

CAPITOLUL III.

Fiii lui Dumnezeu sănă fericiți cu nădejdea întru dânsul, se curătesc de păcate, iubesc pe frați și se urasc de lume. Dragoste către aproapele și milostenia. Știința cea bună este prin credința lui Iisus Hristos.

Vedeți ce fel de dragoste ve-a dat nouă Tatăl, ca fii ai lui Dumnezeu să ne numim: pentru aceasta lumea nu cunoaște pre noi, căci nu l-a cunoscut pre dânsul.

2. Iubiților, acum fi ai lui Dumnezeu sănțem, și încă nu să arătat ce vom fi: ci știm că când se va arăta, asemenea lui vom fi; că-l vom vedea pre el precum este.

3. Și tot cel ce are nădejdea aceasta întru dânsul, se curătește pre sine, precum și el este curat.

3. 4.

I IOAN

4. Tot cel ce face păcatul și fărădelegea face: și păcatul este fărădelegea.

5. Și știi că el s'a arătat ca să ridice păcatele noastre; și păcat întru el nu este.

6. Tot cel ce petrece întru dânsul nu păcătuește: și tot cel ce face păcatul nu l-a văzut pre el, nici l-a cunoscut pre el.

7. Fiilor, nimeni să nu vă înșele pre voi: cel ce face dreptate, drept este, precum și acela drept este.

8. Cel ce face păcatul din diavolul este; că din început diavolul păcătuește. Spre aceasta s'a arătat Fiiul lui Dumnezeu, ca să strice lucrurile diavolului.

9. Tot cel născut din Dumnezeu păcat nu face; că sămânța lui întru dânsul petrece; și nu poate să păcătuiească, că din Dumnezeu s'a născut.

10. Întru aceasta arătați săntii fiii lui Dumnezeu, și fișii diavolului: tot cel ce nu face dreptate nu este din Dumnezeu.

4. c. 5, 17; I. Petr. 2, 11, s.

5. Is. 53, 4; 6. c. 2, 5; 2 Ioan 11.

8. Ioan 8, 44; 9. c. 5, 18.

10. Ioan 8, 47.

3. 16.

3. 17.

I IOAN

zeu, nici cel ce nu iubește pre fratele său.

11. Căci aceasta este vestirea care ați auzit dintru început, ca să iubim unul pre altul.

12. Nu precum Cain care era din vicleanul, și a ucis pre fratele său. Și pentru care pricina l-a ucis pre el? Căci lucrurile lui erau rele, iar ale fratelui său drepte.

13. Nu vă mirați, frații mei, de vă urăște pre voi lumea.

14. Noi știm că am trecut din moarte în viață, pentru că iubim pre frați. Cel ce nu iubește pre fratele petrece în moarte.

15. Tot cel ce urăște pre fratele său ucigător de oameni este: și știi că tot ucigătorul de oameni nu are viață vesnică întru dânsul petrecând.

16. Întru aceasta am cunoscut dragostea, că el și-a pus susfletul său pentru noi: și noi datori săntem pentru frați să ne punem susfetele.

11. c. 1, 6; 2, 7, s.; Ioan 13, 34.

12. Fac. 4, 8; Mat. 23, 35; Iud.

11, 13. Mat. 5, 11; Ioan 15, 18.

14. Ioan 5, 24; Lev. 19, 17.

15. c. 2, 10, s.; Mat. 5, 21, s.

16. Ioan 15, 12, s.

tul, precum ne-a dat nouă poruncă.

17. Și cel ce are bogățeia lumiei acesteia, și vede pre fratele său având trebuință, și își închide inima sa despre dânsul, cum rămâne dragoste lui Dumnezeu întru dânsul?

18. Fii mei, să nu iubim cu cuvântul, nici cu limba; ci cu fapta și cu adevărul.

19. Și întru aceasta cunoaștem că sănțem din adevăr, și înaintea lui vom încredea inimile noastre

20. Că de ne arată pre noi inima noastră vinovați, Dumnezeu mai mare este decât inima noastră și știe toate.

21. Iubiți lor, de nu ne va arăta pre noi vinovați inima noastră, îndrăznire avem către Dumnezeu.

22. Și orice vom cere, vom luă dela dânsul, pentru că păzim poruncile lui, și cele plăcute înaintea lui facem.

23. Și aceasta este porunca lui: Ca să credem întru numele lui Iisus Hristos Fiiului lui, și să iubim unul pre al-

17. c. 2, 4, 20, 18. Iac. 1, 22; 2, 15.

21. c. 2, 28; 4, 17; 5, 14; Etes.

3, 11; Evr. 4, 16; 22. Marc. 11, 24;

Ioan 9, 51; 23. c. 3, 11; Ioan 6, 29;

Marc. 12, 31.

21. Ioan 14, 23; Rom. 8, 9; 2

Cor. 1, 22.

IV. 1, 2 Ioan 7; 2 Petr. 2, 1.

2. 1 Cor. 12, 5; 3. c. 2, 23.

Marc. 12, 31.

4, 3.

CAPITOLUL IV.

Cercarea învățătorilor minciinoși și faptele dragostei către Dumnezeu și aproapele.

Iubiți lor, să nu credeți pre tot duhul, ci să ispitiți duhurile de sănt delă Dumnezeu: că mulți proroci minciinoși au eșit în lume.

2. Întru aceasta să cunoașteți Duhul lui Dumnezeu: Tot duhul care mărturisește pre Iisus Hristos că a venit în trup, dela Dumnezeu este:

3. Și tot duhul care nu mărturisește pre Iisus Hristos că a venit în trup, dela Dumnezeu nu este: și acela este al lui antihrist, de care ați auzit că va veni; și acum în lume este.

4. Voi dela Dumnezeu sănătăți, fiilor, și ați biruit pre aceia: căci mai mare este cela ce este întru voi decât cela ce este în lume.

5. Aceia din lume sănt: pentru aceea din lume grăesc, și lumea pre dânsii ascultă.

6. Noi din Dumnezeu sănătem; cel ce cunoaște pre Dumnezeu ascultă pre noi; care nu este din Dumnezeu nu ne ascultă pre noi. Dintru aceasta cunoaștem duhul adevăratului, și duhul îngelăcunei.

7. Iubiți lor, să iubim unul pre altul: că dragostea dela Dumnezeu este; și tot cel ce iubește, din Dumnezeu este născut, și cunoaște pre Dumnezeu.

8. Cel ce nu iubește, nu cunoaște pre Dumnezeu; că Dumnezeu dragoste este.

9. Intru aceasta s'a arătat dragostea lui Dumnezeu întru noi, că pre Fiiul său cel unul-născut l'a trimis Dumnezeu în lume, ca să viem printreinsul.

10. Intru aceasta este dra-

4. 4 Imp. 6, 16; 2 Paral. 32, 7.

5. Ioan 3, 15; 15, 19. 6. Ioan 8, 41.

7. c. 5, 11; Ioan 8, 42. 9. Ioan

3, 10; Rom. 5, 8; Tit. 2, 11. 10. Rom.

5, 10; 2 Cor. 5, 19; Col. 1, 20.

goste, nu că noi am iubit pre Dumnezeu, ci căci el ne-a iubit pre noi, și a trimis pre Fiul său curățire pentru păcatele noastre.

11. Iubiți lor, dacă Dumnezeu așa ne-a iubit pre noi, și noi datori sănătem să iubim unul pre altul.

12. Pre Dumnezeu nimeni nici odinioară nu l'a văzut. De iubim unul pre altul, Dumnezeu întru noi petrece, și dragostea lui desăvărșit este întru noi.

13. Intru aceasta cunoaștem că petrecem întru dânsul, și el întru noi, că din Duhul său ne-a dat nouă.

14. Și noi am văzut și mărturism că Tatăl a trimis pre Fiul Mântuitor lumei.

15. Oricare mărturisește că Iisus este Fiul lui Dumnezeu, Dumnezeu întru acela petrece, și acela întru Dumnezeu.

16. Și noi am cunoscut și am crezut dragostea care are Dumnezeu întru noi. Dumnezeu dragoste este; și cela

11. Mat. 18, 33. 12. Es. 33, 20;

Ioan 1, 18; 1 Tim. 6, 16. 15. c. 5, 5.

16. Ioan 6, 69.

ce petrece întru dragoste întru Dumnezeu petrece, și Dumnezeu întru dânsul.

17. Intru aceasta s'a săvărșit dragostea cu noi, că îndrăznire să avem în ziua judecăței: pentru că precum el este, și noi sănătem în lumea aceasta.

18. Frica nu este întru dragoste; ci dragostea cea desăvărșit scoate afară pre frică: că frica pedeapsă are. Iar cela ce se teme nu este deplin întru dragoste.

19. Noi iubim pre dânsul, că el întâi ne-a iubit pre noi.

20. De va zice cineva: Iubesc pre Dumnezeu, iar pre fratele său urăște, mincinos este: că cela ce nu iubește pre fratele său pre care l'a văzut, pre Dumnezeu pre care nu l'a văzut cum poate să-l iubească?

21. Și acestă poruncă avem dela dânsul: Ca cel ce iubește pre Dumnezeu să iubească și pre fratele său.

CAPITOLUL V.

Despre cei născuți din Dumnezeu și adevărata dragoste către El. Credința biruște lumea. Cele trei mărturii de pre jumătă și din cer că Hristos este om adevărat și adevărat Fiul lui Dumnezeu. Păcat de moarte și nu de moarte.

Tot cel ce crede că Iisus este Hristos, din Dumnezeu este născut: și tot cel ce iubește pre cel ce a născut, iubește și pre cel ce s'a născut dintr'insul.

2. Intru aceasta cunoaștem că iubim pre fiii lui Dumnezeu, când iubim pre Dumnezeu, și poruncile lui păzim.

3. Că aceasta este dragostea lui Dumnezeu, ca poruncile lui să păzim: și poruncile lui grele nu sănt.

4. Căci tot cel născut din Dumnezeu biruște lumea: și această este biruința care biruște lumea, credința noastră.

5. Cine este cel ce biruște lumea, fără numai cel ce crede că Iisus este Fiul lui Dumnezeu?

V. 1. Ioan 1, 12. 2. c. 3, 19.

3. Ioan 14, 15; Mat. 11, 20.

4. Ioan 1, 12; 16, 23.

5. c. 4, 4; 1 Cor. 15, 47.

6. Aceasta este care a venit prin apă și prin sânge, Iisus Hristos; nu numai prin apă, ci prin apă și prin sânge. Și Duhul este cel ce mărturisește, căci Duhul este adverul.

7. Căci trei săntăncările mărturisesc în cer: Tatăl, Cuvântul și Sfântul Duh; și acești trei una săntă.

8. Și trei săntăncările mărturisesc pre pământ, duhul și apa, și sângele: și acești trei intru una săntă.

9. De primul mărturiea oamenilor, mărturiea lui Dumnezeu mai mare este: că aceasta este mărturiea lui Dumnezeu care a mărturisit pentru Fiul său.

10. Cel ce crede intru Fiul lui Dumnezeu are mărturiea intru sine: cel ce nu crede lui Dumnezeu mincinos l'a făcut pre dânsul; pentru că n'a crezut la mărturiea care a mărturisit Dumnezeu pentru Fiul său.

11. Și aceasta este mărturie, că viața veșnică ne-a

6. Ioan 19, ³⁴. 7. Mat. 28, ¹⁹.

9. Ioan 8, ¹¹. 10. Rom. 8, ¹⁶; Ioan 3, ³⁶. 11. Ioan 1, ⁴.

dat nouă Dumnezeu, și această viață intru Fiul lui este.

12. Cel ce are pre Fiul are viață; iar cel ce nu are pre Fiul lui Dumnezeu viață nu are.

13. Acestea am scris vouă celor ce credeti întru numele Fiului lui Dumnezeu; ca să știi că viața veșnică aveți, și ca să credeti întru numele Fiului lui Dumnezeu.

14. Și aceasta este îndrăznicirea care avem către dânsul, că de vom cere ceva dupre voia lui, ne aude pre noi;

15. Și dacă știm că ne aude pre noi, orice vom cere, știm că vom avea cererile care cerem dela dânsul,

16. De va vedea cineva pre fratele său păcatuind păcat nu spre moarte, să ceară, și va dă lui viață celor ce păcatuiesc nu spre moarte. Este păcat spre moarte: nu pentru acela zic că să se roage.

17. Toată nedreptatea păcat este; și este păcat nu spre moarte.

18. Știm că tot cel născut

14. c. 2, ²⁵; 3, ²¹; 4, ¹¹; Efes. 3, ¹²; Evr. 4, ¹⁶. 16. Mat. 12, ³¹. 18. c. 3, ⁹; 2 Tes. 3, ³.

din Dumnezeu nu păcătuește; ci cel ce s'a născut din Dumnezeu se păzește pre sine însuși, și cel rău nu se atinge de el.

19. Știm că din Dumnezeu săntem, și lumea toată intru cel rău zace.

20. Și știm că Fiul lui Dum-

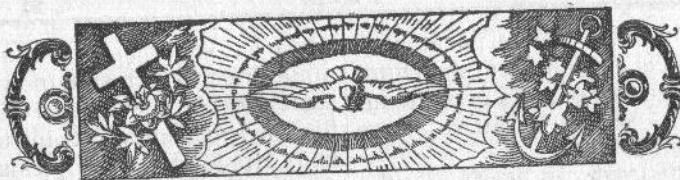
19. Gal. 1, ⁴. 20. Ioan 1, ⁴; Fapt. 3, ¹⁵; Rom. 9, ⁵; 1 Tim. 3, ⁸; Evr. 1, ⁸.

nezeu a venit, și ne-a dat nouă pricepere, ca să cunoaștem pre cel adevărat, și să fim intru cel adevărat, intru Iisus Hristos Fiul lui. Acesta este Dumnezeul cel adevărat, și viața cea veșnică.

21. Fiilor, păziți-vă pre voi de idoli. Amin.

21. Es. 20, ⁵; 1 Cor. 10, ¹¹.

EPISTOLIEA SOBORNICEASCĂ A DOUA

A

SFÂNTULUI APOSTOL IOAN

CAPITOLUL I.

*Dragostea către Dumnezeu stă în
păzirea poruncilor. Ferirea de amă-
gitorii.*

Bătrânul alesei doamne și fiilor ei, pre carii eu iubesc intru adevăr; și nu numai eu, ci și toți carii au cunoscut adevărul:

2. Pentru adevărul care pe- trece intru noi, și cu noi va fi în veac.

3. Fie cu voi dar, milă și pace dela Dumnezeu Tatăl, și dela Domnul Iisus Hristos, Fiul Tatălui, intru adevăr și intru dragoste.

4. M'am bucurat foarte căci am aflat din fiii tăi umblând

I. 1. 3, Ioan v. 1. 3. 1 Tim. 1, 2.

intru adevăr, precum am luat poruncă dela Tatăl.

5. Și acum te rog, doamnă, nu ca cum aș scrie tie po- runcă nouă, ci care avem din început, ca să iubim unul pre altul.

6. Și aceasta este drago- stea, ca să umblăm dupre po- runcile lui. Și aceasta este po- runca: Precum ați auzit din- tru început, ca să umblați în- tru dânsa.

7. Pentru că mulți amăgitori au intrat în lume, carii nu mărturisesc pre Iisus Hristos să fie venit cu trupul. Acesta este amăgitor și antihrist.

*5. Marc. 12, 31. 6. 1 Ioan 5, 3.
7. Mat. 24, 5; 2 Petr. 2, 1; 1 Ioan
2, 18; 4, 1, s.*

1, 8.

II IOAN

1, 13.

8. Păziți-vă pre voi însă-vă, ceasta, să nu-l priimiți în casă, și să nu-i ziceti lui: Bucură-te: 11. Că cel ce îi va zice lui Bucură-te, se va face părtaș faptelor lui celor rele.

9. Tot cel ce calcă porun- ca, și nu rămâne intru învă- țatura lui Hristos, nu are pre Dumnezeu. Iar cel ce rămâne intru învățatura lui Hristos, acela și pre Tatăl și pre Fi- iul are.

10. Oricine va veni la voi, și nu va aduce învățatura a-

*8. Marc. 13, 9; Gal. 3, 4.
9. 1 Ioan 2, 22, s. 10. 2 Tes. 3, 6.*

12. 3 Ioan 13; 1 Ioan 1, 4.

EPISTOLIEA SOBORNICEASCĂ A TREIA

A

SFÂNTULUI APOSTOL IOAN

CAPITOLUL I.

Laudă iubirea de streini a frajilor pentru Hristos. Răuțatea și neomenia lui Diotrefis. Dă mărturie bună lui Dimitrie.

Bătrânul lui Gaie celui iubit pre care eu iubesc intru adevăr.

2. Iubitule, pentru toate fac rugăciune ca să sporești și să fii sănătos, precum sporește sufletul tău.

3. Pentru că foarte m'am bucurat, după ce au venit frații și au mărturisit de adevărul tău, precum tu intru adevăr umbli.

I. 1. Fapt. 19, ²⁹; 20; 2 Ioan 1; Rom. 16, ²³; 1 Cor. 1, ¹⁵.
3. 2 Ioan 4.

— 570 —

4. Mai mare bucurie decât aceasta nu am când aud că fiți mei umblă intru adevăr.

5. Iubitule, cu credință fac orice lucrezi către frați, și către cei streini;

6. Carii au mărturisit de dragostea ta înaintea bisericii: pre carii bine vei face de îi vei petrece cu vrednicie lui Dumnezeu;

7. Că pentru numele lui au esit, nimic luând dela Neamuri.

8. Noi dar, datori săntem să priimim pre unii că aceștia, că împreună lucrători să fim adevărului.

6. Tit. 3, ¹³. 7. Mat. 10, ⁸; Cor. 9, ¹². 8. Mat. 10, ¹⁴; Luc. 10, ⁸; Evr. 13, ².

1. 9.

9. Am scris bisericei: ci Dio-trefis, cel ce iubește să le fie lor căpetenie, nu ne primește pre noi.

10. Pentru aceasta de voi veni, voi pomeni lui faptele care face, ocărându-ne pre noi cu cuvinte rele: și neîndestulat fiind cu acestea, nici însuși primește pre frați, și pre cei ce vor îi oprește, și din biserică îi scoate.

11. Iubitule, nu urma răului, ci binelui. Cela ce face bine din Dumnezeu este: iar cela ce face rău n'a văzut pre Dumnezeu.

10. Mat. 23, ¹³.
11. Ps. 36, ²⁷; 1 Ioan 3, ⁶.

III IOAN

1, 14.

12. Lui Dimitrie i s'a dat mărturie de către toți, și de către însuși adevărul, și noi încă mărturisim; și știți că mărturia noastră adevărată este.

13. Multe am avut a scrie, ci nu voesc cu cerneală și cu condeiu a-ți scrie tă:

14. Ci nădăjduesc că fără de zăbavă te voi vedea, și gură către gură vom grăi. Pa-ce tă. Inchină-se tă prietenii. Spune închinăciune prietenilor pre nume. Amin.

12. Ioan 19, ³⁵.
13. 2 Ioan 12.
14. 1 Petr. 5, ¹⁴.

EPISTOLIEA SOBORNICEASĂ

A

SFÂNTULUI APOSTOL IUDA

CAPITOLUL I.

*Indeamnă la statonie in credință.
Muncile celor necredincioși și necurăți. Pilde și prorocii.*

Iuda, slugă a lui Iisus Hristos, și frate al lui Iacob, celor sfintiți întru Dumnezeu Tatăl, și de Iisus Hristos păzii și chiamați:

2. Milă vouă, și pace, și dragoste să se îmmulțească.

3. Iubișilor, toată nevoindă făcând a scrie vouă de cea de obște măntuirea voastră, nevoie am avut a vă scrie vouă, rugându-vă să stați vitejește pentru credință ceea ce odată s'a dat sfintilor.

1. I. Mat. 13, ⁵⁵; Luc. 6, ¹⁸.
3. Fil. 1, ²⁷; 1 Tim. 1, ¹⁸.

4. Căci au intrat oarecarii oameni, carii de demult mai înainte au fost scriși spre această osândă, necredincioși, carii schimbă darul Dumnezelui nostru întru învierșunare, și pre cel unul Stăpânum Dumnezeu, și Domnul nostru Iisus Hristos tăgăduesc.

5. Și voi să vă aduc aminte, știind și voi aceasta odată, că Domnul după ce a scos pre norod din pământul Eghipetului, mai pre urmă pre cei ce nu au crezut i-a pierdut.

6. Și pre îngerii carii nu și-au păzit dregătoria lor, ci și-au lăsat lăcașul lor, spre

4. Tit. 1, ¹⁶; 5. Num. 14, ³³; 1 Cor. 10, ⁵; 6. Ioan 8, ⁴⁴; 2 Petr. 2, ⁴.

1, 7.

IUDA

1, 16.

judecata zilei celei mari, legăturilor celor veșnice sub intuneric și tine.

7. Precum Sodoma și Gomora, și cetățile cele dimprejurul lor, care întru același chip curviau și umblau în urma altui trup, sănt puse înainte întru pildă, a focului celui veșnic muncă luând.

8. Asemenea și aceștia vise visând, trupul își spurcă, și domnia leapădă, și slavele hulesc.

9. Iar Mihail arhanghelul, când cu diavolul prieindu-se grăiă pentru trupul lui Moisi, n'a îndrăznit să aducă judecată de hulă, ci a zis: Certe-te pre tine Domnul.

10. Iar aceștia câte nu știu hulesc: și câte dupre fire, ca niște dobitoace necuvântătoare și știu, întru acelea se strică.

11. Vai lor! că în calea lui Cain au umblat, și întru înșelăciunea lui Valaam prin mită s'au vărsat, și întru împotrivirea în cuvinte a lui Corere au perit.

7. Fac. 19, ²⁴; 8. Es. 22, ²⁸; 2 Petr. 2, ¹⁹; 9. Dan. 12, ¹; Zah. 3, ²; 10. 2 Petr. 2, ¹²; 11. Fac. 4, ⁸; Apoc. 2, ¹⁴; Num. 16, ¹.

14. Fac. 5, ²¹; 15. Mat. 25, ³¹; 12, ³⁶; 16. Ps. 16, ¹⁰.

12. Aceștia sănt între dragoștele voastre, ca niște pieatre în mare acoperite de apă, împreună cu voi mânănd, fără de frică pre sine păscându-se; nori fără de apă, ce se poartă de vânturi; copaci tomatici neroditori, de două ori morți și desrădăcinați:

13. Valuri sălbaticice de mare, spumegându-și rușinile lor; stele rătăcitoare, cărora negura întunericului în veac se păzește.

14. Și a prorocit de aceștia și Enoch, cel al șaptelea dela Adam, zicând: Iată, va veni Domnul întru mii de sfintii săi,

15. Să facă judecată împotriva tuturor, și să mustre pretotii necredincioșii de toate faptele păgânătăței lor cu care au făcut fărădelege, și de toate cuvintele lor cele aspre, care au grăit împotriva lui păcătoșii cei necredincioși.

16. Aceștia sănt cărtitori, grăitorii de rău, carii umblă dupre poftele lor cu păgânătate și cu călcare de lege; și gurile lor grăesc cele cu se-

metje, mirându-se de fețe pentru vre-o dobândă.

17. Iar voi, Iubiților, aduceți-vă aminte de cuvintele care s-au zis mai înainte de apostolii Domnului nostru, Iisus Hristos;

18. Căci au zis vouă că în vremea de apoi vor fi batjocoritori, carii vor umblă după poftele lor cele necurate.

19. Aceștia sănt carii se osibesc pre sine și sănt trupări, neavând Duh.

20. Iar voi, Iubiților, intru sfântă credința voastră zidindu-vă, și intru Duhul Sfânt rugându-vă,

21. Pre voi singuri intru dragostea lui Dumnezeu vă păziti, aşteptând mila Domnu-

18. 1 Tim. 4, 1. 19. Pild. 18, 1.

20. Col. 1, 23.

21. 1 Cor. 1, 7.

lui nostru Iisus Hristos spre viața cea veșnică.

22. Și pre unii să-i vădă de se vor despărți.

23. Iar pre alții cu frică să-i măntuiți, răpindu-i din foc și să-i certați cu temere urând și haina cea dela trup spurată.

24. Iar celui ce poate să vă păzească pre voi fără de păcat, și nespurcați și să vă păse înaintea slavei sale fără prihană întru bucurie.

25. Unuia înțeleptului Dumnezeu și Mântuitorului nostru prin Iisus Hristos Domnul nostru, slavă și mărire, stăpânire și putere, mai înainte de tot veacul și acum și întru toți vecii. Amin.

23. Amos 4, 11; Zah. 3, 2; Rom. 11, 14; Iac. 5, 19; Is. 64, 6.

25. Rom. 16, 27; 1 Tim. 1, 11.

APOCALIPSIS

A

SFÂNTULUI IOAN TEOLOGUL

CAPITOLUL I.

Ioan trimite închinăciuni la șapte Biserici. Videnia cerească a sa în Patmos. El vede pre Iisus între șapte sfâșnice și șapte stele.

Descoperirea lui Iisus Hristos, care Dumnezeu îi a dat lui, ca să arăte robilor săi cele ce trebuie să fie degrabă; și a arătat trimițându-o prin înginerul său robului său Ioan:

2. Care a mărturisit cuvântul lui Dumnezeu, și mărturisirea lui Iisus Hristos, și câte a văzut.

3. Fericit este cel ce citește, și cei ce aud cuvintele pro-

1. I. Ioan 3, 22; c. 22, 6, 7.
2. c. 6, 9; 3. c. 22, 7; 1 Petr. 4, 7.

rociei acesteia, și păzesc cele scrise întru dânsa: că vremea aproape este.

4. **Ioan** celor șapte biserici care sănt în Asia; Dar vouă și pace dela cel ce este, și cel ce era, și cel ce vine; și dela cele șapte Duhuri care sănt înaintea scaunului lui;

5. Și dela Iisus Hristos, marturul cel credincios, cel întâi născut din morți, și stăpânul împăraților pământului. Care ne-a iubit pre noi, și cu sângele său ne-a spălat de păcatele noastre,

6. Și ne-a făcut împărați și preoți lui Dumnezeu și Tată-

4. Es. 3, 14; Evr. 13, 18; Is. 11, 2.

5. c. 3, 14; Fapt. 26, 21; Gal. 2,

20; Evr. 9, 14. 6. c. 5, 10; 1 Petr. 2, 5.

APOCALIPSIS

1, 7.

lui său; lui slava și puterea
în vecii vecilor. Amin.

7. Iată, vine cu norii; și-l
va vedea pre el tot ochiul, și-l
cei ce l-au impus: și vor
plângă înaintea lui toate se-
mîniile pământului. Așa, A-
min.

8. Eu sănt Alfa și Omega, în-
cepul și sfârșitul, zice Dom-
nul, cel ce este, și cel ce eră,
și cel ce vine. Atoțiiitorul.

9. Eu Ioan, cel ce sănt și
fratele vostru, și părtaș întru
necazul, și intru împăratiea, și
într răbdarea întru Iisus Hri-
stos, fost-am în ostrovul ce
se chiamă Patmos, pentru cu-
vântul lui Dumnezeu, și pen-
tru mărturisirea lui Iisus Hri-
stos.

10. Fost-am în Duh într'o
zi de Duminică, și am auzit
după mine glas mare ca de
trâmbită.

11. Zicând: Eu sănt Alfa și
Omega, cel dintâi și cel de
pre urmă, și: Ce vezi, scrie în
carte, și o trimite celor șapte
biserici ce sănt în Asia; la E-
fes, și la Smirna, și la Per-

7. Zah. 12, ¹⁰; Ioan 19, ³⁷.
8. c. 22, ¹³; Is. 41, ⁴.
9. Rom. 8, ¹⁷.

— 576 —

1, 17.

gam, și la Tiatira, și la Sar-
des, și la Filadelfia, și la La-
odichia.

12. Si m'am întors să văd
glasul care vorbia cu mine.
Si întorcându-mă, am văzut
șapte steșnice de aur;

13. Si în mijlocul celor șapte
sfeșnice asemenea Fiului O-
mului, îmbrăcat cu haină lun-
gă, și încins pre la țâțe cu
brâu de aur.

14. Iar capul lui și părul
alb, ca lâna cea albă, ca ză-
pada; și ochii lui ca para fo-
cului;

15. Si picioarele lui aseme-
nea cu arama de Livan, ca în-
tr'un cuptor fiind arse; și gla-
sul lui ca glas de ape multe.

16. Si având în mâna sa
cea dreaptă șapte stele, și din
gura lui sabie cu două ascu-
tituri, ascuțită eșind; și fața
lui precum soarele luminează
întru puterea sa.

17. Si dacă l-am văzut pre
el, am căzut la picioarele lui
ca un mort. Si a pus mâna
sa cea dreaptă preste mine,
zicând mie: Nu te teme; eu
sunt cel dintâi, și cel de pre
urmă.

18. c. 2, ¹; Ez. 1, ²⁸; 14. c. 2, ¹⁸.

1, 18.

APOCALIPSIS

2, 9.

18. Si cel ce sănt viu, și
am fost mort; și, iată, sănt viu
în vecii vecilor, Amin; și am
cheiele iadului și ale morței.

19. Scrie cele ce ai văzut,
și cele ce sănt, și cele ce vor
să fie după acestea;

20. Taina celor șapte stele
care le-ai văzut în dreapta
mea, și cele șapte sfeșnice de
aur. Cele șapte stele îngerii
celor șapte biserici sănt: și
cele șapte sfeșnice care le-ai
văzut șapte biserici sănt.

CAPITOLUL II.

Cele scrise ingerului Efesenilor, Ni-
colașii. Cele arătate ingerului smir-
nenilor. Cele însemnate ingerului
Pergaminenilor. Antipa, Valaam,
Nicolai. Cele scrise ingerului Te-
atirelor.

Ingerului bisericei Efesului
scrie: Acestea zice cel ce
ține cele șapte stele în dreapta
sa, cel ce umbilă în mijlocul
celor șapte sfeșnice de aur;

2. Știu faptele tale, și oste-
neala ta, și răbdarea ta, și cum
că nu poți suferi pre cei răi:
și ai ispiti pre cei ce se zic

18. Rom. 6, ⁹; 19. c. 14, ¹³; 4, ¹.
20. Mal. 2, ⁷.

II. I. c. 1, ¹⁶, ¹³. 2. 1 Ioan 4, ².

pre sine apostoli, și nu sănt,
și i-ai aflat pre ei minciinoși:

3. Si ai purtat, și ai răb-
dere, și pentru numele meu
te-ai ostenit și nu ai încetat.

4. Ci am asupra ta, că dra-
gostea ta cea dintâi o ai pă-
răsit.

5. Drept aceea adu-ți a-
mintea de unde ai căzut, și te
pocăește, și fă faptele cele
dintâi; iar de nu, vin la tine
curând, și voi mișcă sfeșni-
cul tău din locul său, de nu
te vei pocăi.

6. Ci aceasta ai, că urăști
faptele Nicolaitenilor, care și
eu le urăsc.

7. Cela ce are urechie, a-
udă ce Duhul zice bisericilor:
Celui ce va biruți voiu da lui
să măñânce din pomul vieței,
care este în mijlocul raiului
lui Dumnezeu.

8. Si ingerului bisericei Smir-
nenilor scrie: Acestea zice cel
dintâi și cel de pre urmă, care
a murit, și a înviat;

9. Știu faptele tale, și ne-
cazu, și săracia, (ci bogat ești)
și hula celor ce se zic pre sine

3. Gal. 6, ⁹; Evr. 12, ⁵.
6. Ps. 138, ¹¹. 7. Mat. 11, ¹⁶.
8. c. 22, ¹³. 9. c. 3, ⁹.

Iudei și nu sănt, ci sinagogă a Satanei.

10. Nimic nu te teme de cele ce vei să pătimești; că iată, diavolul va să arunce dintru voi în temniță, ca să vă îspitiți; și veți avea necaz în zece zile: fii credincios până la moarte, și voiu dă tăie cu-nuna vieței.

11. Cel ce are urechie, audă ce Duhul zice bisericilor: Cel ce biruește nu se va ne-dreptăji de moartea cea de a doua.

12. Și îngerului bisericei cei din Pergam scrie: Acestea zice cel ce are sabiea ascuțită de amândouă părțile,

13. Știi faptele tale, și unde locuești, unde este scaunul Satanei; și ții numele meu, și n'ai lepădat credința mea în zilele în care era Antipa marturul meu cel credincios, care s'a ucis la voi, unde locuește Satana.

14. Ci am asupra ta puține, că ai acolo pre cei ce țin învățătură lui Valaam, care învăță pre Valac să pue smin-

10. Mat. 10, ²⁸; 12. Efes. 6, ¹¹; Evr. 4, ¹². 13. c. 13, ²; 3, ⁸. 14. Num. 25, ²; 2 Petr. 2, ⁵; Iud. v. 11.

teală înaintea filor lui Israîl, ca să mănânce de cele jertfite idolilor, și să curvească.

15. Așa ai și tu pre cei ce țin învățătură Nicolaitenilor, care eu o urăsc.

16. Pocăește-te; iar de nu, vin la tine curând, și voiu face cu ei răsboiu cu sabiea gurei mele.

17. Cel ce are urechie, audă ce Duhul zice bisericilor: Celui ce biruește voiu dă lui să mănânce din manna cea ascunsă, și voiu dă lui piatră albă, și în piatră nume nou scris, care nimeni nu-l știe fără numai cel ce îl ță.

18. Și îngerului bisericei cei din Tiatira scrie: Acestea zice Fiul lui Dumnezeu, cel ce are ochii săi ca para focului, și picioarele sale sănt asemenea cu arama de Livan:

19. Știi faptele tale, și dragoștea, și slujba, și credința, și răbdarea ta, și faptele tale; cele de pre urmă sănt mai multe decât cele dintâi.

20. Ci am asupra ta puține, că lași pe muierea Ezavel, care se zice pre sine prorociță,

16. c. 19, ¹⁵. 17. c. 3, ¹²; 19, ¹². 18. c. 1, ¹⁴. 20. 3 Imp. 16, ³¹.

a învăță și a amăgi pre robii mei să curvească, și să mănânce cele jertfite idolilor.

21. Și am dat ei vreme ca să se pocăească de curvieasă, și nu s'a pocăit.

22. Iată, eu o pun pre ea în pat, și pre cei ce curvesc cu ea în necaz mare, de nu se vor pocăi de faptele sale.

23. Și pre fiii ei îi voiu ucide cu moarte; și vor cunoaște toate bisericile că eu sănt cel ce cerc rărunchii și ini-mele; și voiu dă vouă unuia flecăruia dupre faptele voastre.

24. Iar vouă zic, și celorlalți din Tiatira, căți n'au învățătură aceasta, și carii n'au cunoscut adâncurile Satanei, precum zic: nu voiu pune preste voi altă greutate.

25. Însă ce aveți țineți până voiu veni.

26. Și celui ce biruește, și păzește până în sfârșit faptele mele, voiu dă lui stăpânire preste neamuri:

27. Și le va păstorii pre ele cu toiaj de fer; ca vasele de

22. c. 18, ⁹. 23. Ps. 7, ¹⁰.
25. c. 3, ¹¹. 26. Ps. 2, ⁸.
27. c. 12, ⁵.

lut se vor zdrobi; precum și eu am luat dela Tatăl meu.

28. Și voiu dă lui steaua cea de dimineață.

29. Cel ce are urechie, audă ce Duhul zice bisericilor.

CAPITOLUL III.

Cele trimise îngerului din Sardes.

Cele scrise îngerului Filadelfilor.

Cele arătate îngerului Laodichenilor.

Si îngerului bisericei cei din Sardes scrie: Acestea zice cel ce are cele șapte Duhuri ale lui Dumnezeu, și cele șapte stele; știi faptele tale, că ai nume că trăești, și ești mort.

2. Priveghiază, și întărește pre celealte care vreau să moară; că n'am aflat faptele tale deplin înaintea lui Dumnezeu.

3. Drept aceea, adu'ți aminte cum ai luat și ai auzit, și ține, și te pocăește. Iar de nu vei priveghia, voiu veni asupra ta ca furul, și nu vei cunoaște în care ceas voiu veni asupra ta

4. Ai puține nume și în Sardes care nu și-au întinat hai-

28. Luc. 22, ²⁹. 29. c. 3, ⁶.
III, 1. c. 1, ¹⁶. 3. 1 Tes. 5, ².
4. c. 4, ⁴.

nele lor; și vor umblă împreună cu mine în albe: că vredni sănt.

5. Cel ce biruește, acesta se va îmbrăcă în haine albe; și nu voiu șterge numele lui din carteia vieței, și voiu mărturisi numele lui înaintea Părintelui meu, și înaintea îngerilor lui.

6. Cela ce are urechie, audă ce Duhul zice bisericilor.

7. Și îngerului bisericei cei din Filadelfia scrie: Acestea zice cel sfânt, cel adeverat, care are cheia lui David, cel ce deschide, și nimeni nu închide; și închide, și nimeni nu deschide;

8. Știi faptele tale: iată, am dat înaintea ta ușă deschisă, și nimeni nu poate să o închidă pre ea: că mică putere ai, și ai păzit cuvântul meu, și n'ai tagăduit numele meu.

9. Iată, dău din sinagoga Satanei acelor ce se zic pre sine a fi Iudei, și nu sănt, ci mint: iată, voiu face pre ei ca să vie și să se închine înaintea picioarelor tale, și vor

5. Fil. 4, ²; 7. Iov. 12, ¹⁴; Is. 22, ²²; 8. c. 2, ², ⁹; 1. Tes. 1, ³, 9. c. 2, ⁹.

cunoaște că te-am iubit pre tine.

10. Pentru că ai păzit cuvântul răbdări mele, și eu te voi păzi pre tine de ceasul ispитеi; ce va să vie preste toată lumea, ca să ispitezescă pre cei ce locuesc pre pământ.

11. Iată, vin curând: ține ce ai, ca nimeni să nu-ți ia cununa ta.

12. Cel ce biruește îl voiu face pre el stâlp în biserică Dumnezeului meu, și nu va ești afară mai mult: și voiu scrie preste el numele Dumnezeului meu, și numele cărăței Dumnezeultui meu, Ierusalimului celui nou, care se pogoară din cer dela Dumnezel meu; și numele meu cel nou.

13. Cel ce are urechie, audă ce Duhul zice bisericilor.

14. Și îngerului bisericei cei din Laodichia scrie: Acestea zice cel ce este Amin, marturul cel credincios și adeverat, începutul zidirei lui Dumnezeu;

15. Știi faptele tale, că nici

11. c. 1, ³; 2, ⁵. 12. c. 2, ⁷; s. 14, ¹.
15. c. 2, ².

nu ești nici ferbinte: o de ai fi rece sau ferbinte!

16. Iar îndrăgădă că ești cald, și nici ferbinte nici rece, te voiu arunca din gura mea.

17. Că zici: bogat sănt, și m'aim imbogățit, și de nimic nu am lipsă; și nu știi că tu ești liețios, și mișel, și sărac, și orb, și gol;

18. Sfătuiescă-te să cumperi dela mine aur lămurit din foc, ca să te imbogățești; și haine albe, ca să te îmbraci, și să nu-ea arăte rușinea goiliunei tale; și cu collirion unge ochii tăi, ca să vezi.

19. Eu ori pre căți iubesc și mustru și îl cert: râvnescă dar și te pocăște.

20. Iată, stau la ușă, și bat: de va auzi cineva glasul meu, și va deschide ușă, voiu intră la el, și voiu cină cu el, și el cu mine.

21. Celui ce biruește voiu dă lui să șadă cu mine pre scaunul meu, precum și eu am biruit, și am șezut cu Tatăl meu pre scaunul lui.

17. Os. 12, ⁹; 1 Cor. 4, ⁸.

18. 1 Petr. 1, ⁷; c. 16, ¹⁵.

19. Iov. 5, ¹⁷; Pild. 3, ¹²; 1 Cor. 11, ²². 20. Cânt. Cânt. 5, ⁵; Luc. 12, ³⁶; Ioan 14, ²³. 21. Mat. 19, ²⁸.

22. Cel ce are urechie, audă ce Duhul zice bisericilor.

CAPITOLUL IV.

Ușa, scaunul și cei douăzeci și patru de bărăni ce a văzut în cer.

După acestea am văzut, și diată ușă deschisă în cer: și glasul cel dintâi care l-am auzit ca de trâmbiță, ce vorbia cu mine, zicând: Sue-te aici, și voiu arăta ție cele ce trebuie să fie după acestea.

2. Și îndată am fost în Duh, și iată, scaun era pus în cer, și preste scaun cel ce sedea.

3. Și cel ce sedea la vedere era asemenea pietrei de aspis și de sardin: și curcubeu imprejurul scaunului asemenea la vedere smaragdului.

4. Și imprejurul scaunului douăzeci și patru de scaune; și pre scaune am văzut douăzeci și patru de bărăni șezând, îmbrăcați cu haine albe; și aveau pre capetele lor cu-nuni de aur.

5. Și din scaun es fulgere și tunete și glasuri: și șapte fâclii de foc arzând înaintea

IV. 1. c. 1, ¹⁹. 3. Ez. 1, ²⁶.

4. c. 11, ¹⁶. 5. c. 11, ¹⁸; Zah. 4, ¹.

scaunului, care sănt cele şapte Duhuri ale lui Dumnezeu.

6. Şi înaintea scaunului mare de steclă asemenea cu cristalul: şi în mijlocul scaunului, şi împrejurul scaunului, patru vieťitorii plini de ochi dinainte şi dinapoi.

7. Şi vieťitorul cel dintâi asemenea leului, şi al doilea vieťitor asemenea viţelului, şi al treilea vieťitor avea faţă ca de om, şi al patrulea vieťitor asemenea vulturului ce sboară.

8. Şi cei patru vieťitorii unul fiecare aveau câte şase aripi împrejur; şi înlăuntru erau plini de ochi: şi odihnănu au ziua şi noaptea, zicând: Sfânt, sfânt, sfânt, Domnul Dumnezeu Atotățitorul cel ce eră, şi cel ce este, şi cel ce vine.

9. Şi când vor dà vieťitorii aceştia slavă şi cinste şi mulțumită celui ce şade pre scaun, celui ce este viu în vecii vecilor.

10. Vor cădeă cei douăzeci şi patru de bătrâni înaintea celui ce şade pre scaun, şi se

6. 15, ₂; 7. Ez. 1, ₁₀; 8. Is. 6, ₃.
10. c. 5, ₁₄.

vor încchină celui ce este viu în vecii vecilor, şi vor pune cununele sale înaintea scaunului, zicând:

11. Vrednic eşti, Doamne, a luă slava şi cinstea şi puterea: că tu ai zidit toate, şi pentru voia ta sănt şi s'au zidit.

CAPITOLUL V.

Cartea cea cu şapte peceţi în mâna lui Dumnezeu. Mielul cu şapte coarne deschide cartea.

Şi am văzut în dreapta celui ce şedeă pre scaun carte scrisă dinlăuntru şi dinafără, pe cetăţuită cu şapte peceţi.

2. Şi am văzut pre un înger tare strigând cu glas mare: Cine este vrednic a deschide cartea, şi a deslegă peceţile ei?

3. Şi nimeni nu putea încer, nici pre pământ, nici supt pământ, a deschide cartea, nici a o vedeă pre ea.

4. Iară eu plângeam mult, că nimeni nu s'a aflat vrednic a deschide şi a cetei cartea, nici a o vedeă pre ea.

5. Şi unul din bătrâni zice mie: Nu plânge, iată, a biruit leul cel din seminţiea lui Iuda,

V. I. c. 4, ₃; Ez. 2, ₉.
5. Fac. 49, ₉; Is. 11, ₅.

Rădăcina lui David, ca să deschidă cartea, şi să deslege cele şapte peceţi ale ei.

6. Şi am văzut, şi iată, în mijlocul scaunului, şi al celor patru vieťitorior, şi în mijlocul bătrânilor, un Miel stând ca cum ar fi fost junghiat, având coarne şapte şi ochi şapte, care sănt cele şapte Duhuri ale lui Dumnezeu trimise în tot pământul.

7. Şi a venit şi a luat cartea din dreapta celui ce şedeă pre scaun.

8. Şi când a luat cartea cei patru vieťitorior, şi cei douăzeci şi patru de bătrâni au căzut înaintea Mielului, având fiecare alătute, şi năstrăpi de aur pline de tămăeri, care sănt rugăciunile sfintilor.

9. Şi cântă cântare nouă, zicând: Vrednic eşti să iezi cartea şi să deschizi peceţile ei: că te-ai junghiat, şi ne-ai răscumpărat pre noi lui Dumnezeu cu săngele tău din totă seminţiea, şi limba, şi norodul, şi neamul;

10. Şi ne-ai făcut pre noi Dumnezeului nostru împăraţi

z. c. 4, ₂; 10. c. 1, ₆; 20, ₈; 22, ₃.

şi preoţi: şi vom împăraţi pre pământ.

11. Şi am văzut, şi am auzit glas de îngerii mulți împrejurul scaunului, şi a vieťitorilor şi a bătrânilor, şi era numărul lor milioane de mii, şi mii de mii;

12. Zicând cu glas mare: Vrednic este Mielul care să junghiat ca să ia puterea, şi bogățiea şi înțelepciunea, şi tăriea, şi cinstea, şi slava, şi buna cuvântare.

13. Şi toată făptura care este în cer, şi pre pământ, şi supt pământ, şi cele ce sănt în mare, şi cele ce sănt întrînsele toate, am auzit zicând: Celui ce şade pre scaun şi Mielului fie bună cuvântarea şi cinstea şi slava şi puterea, în vecii vecilor.

14. Şi cei patru vieťitorioriceau: Amin. Şi cei douăzeci şi patru de bătrâni au căzut şi s'au închinat celui viu în vecii vecilor.

11. Dan. 7, ₁₀.

CAPITOLUL VI.

Deschiderea celor șase peceți din lăzii, a căror înțeles este: invadătura apostolească; răsboiu celor necredință și improativa credințoșilor; cădereia celor slabî în credință; bătaile celor ce neavând răbdare se leaptă de Domnul; strigarea izbândirei dumnezești; ranele ce vor fi la sfârșit.

Si am văzut când a deschis Mielul una din cele șapte peceți și am auzit pre unul din cei patru viețuitori zicând cu glas ca de tunet: Vino și vezi.

2. Si am văzut, și iată un cal alb: și cel ce ședeă pre el avea arc; și s'a dat lui cunună: și a eșit biruind, și că să biruească.

3. Si când a deschis a doua pecete, am auzit pre al doilea viețuitor zicând: Vino și vezi.

4. Si a eșit alt cal, roib: și celui ce ședeă pre el s'a dat lui să iâ pacea de pre pământ, și ca unul pre altul să se junghie: și s'a dat lui sabie mare.

5. Si când a deschis pecea-tea a treia, am auzit pre viețuitorul al treilea zicând: Vino și vezi. Si am văzut, și iată

VI 1. c. 4, 6; 5, 5. 3. c. 4, 7.
4. Zah. 1, 8; Is. 9, 20. 5. c. 4, 1.

un cal negru; și cel ce ședeă pre el avea cumpănă în mâna sa.

6. Si am auzit glas în mijlocul celor patru viețuitori zicând: Un hinic de grâu într'un dinar, și trei hinici de orz într'un dinar; și untul de lemn și vinul să nu vătămăți.

7. Si când a deschis pecea-tea a patra, am auzit glasul viețuitorului celui al patrulea zicând: Vino și vezi.

8. Si am văzut, și iată un cal galben: și celui ce ședeă pre el ii era numele Moartea, și ladul urmă cu ea. Si s'a dat lor putere ca să omoare preste a patra parte a pământului, cu sabie, și cu foamete, și cu moarte, și de fiarele pământului.

9. Si când a deschis a cin-cia peceți, am văzut supt jertfelnici susțelete celor junghiați pentru cuvântul lui Dumnezeu, și pentru mărturisirea care aveau:

10. Si strigau cu glas mare, zicând: Până când, Stăpânul cel sfânt și adevărat, nu judeci și nu izbândești săngale

8. c. 20, 14. 10. Luc. 18, 7; Ps. 34, 17.

nostru dela cei ce lăcuesc pre pământ?

11. Si fiecăruia li s'a dat veșmintă albe; și li sa zis lor: ca să se odihnească încă pu-tină vreme, până ce se vor plini și cei dimpreună robi cu ei și frații lor, carii vor să se omoare că și ei.

12. Si am văzut când a deschis pecea-tea a șasea, iată, cătremur mare s'a făcut; și soarele s'a făcut negru ca un sac de păr, și luna s'a făcut ca săngele;

13. Si stelele cerului au căzut pre pământ, precum smo-chinul leapădă smochinele cele crude ale lui, când se clă-tește de vânt mare.

14. Si cerul s'a osebit ca o carte învălindu-se; și tot muntele și ostrovul din locurile sale s'au mișcat.

15. Si împărații pământului, și domnii, și bogății, și căpitani, și cei puternici, și tot cel rob, și cel slobod, s'au ascuns în peșteri și în pietrele munților;

16. Si zile munților și pie-trelor: Cădeți preste noi, și

11. c. 3, 5. 14. Ps. 101, 27; Evr. 1, 11. 16. Luc. 23, 30.

ne ascundeți pre noi de către fața celui ce șade pre scaun, și de mânia Mielului.

17. Că a venit ziua cea mare a mâniei; și cine va putea să stea?

CAPITOLUL VII.

Cei 144 de mii, scăpați de rana celor patru ingeri. Gloata nenumărată a celor ce din neamuri au împărătit cu Hristos.

Si după acestea am văzut patru ingeri stând în cele patru unghiuri ale pământului, ținând cele patru vânturi ale pământului, ca să nu suflе vântul pre pământ, nici preste mare, nici preste tot copacul.

2. Si am văzut alt inger sunindu-se dela răsăritul soarelui, având pecea-tea lui Dumnezeu celui viu; și a strigat cu glas mare celor patru ingeri, cărora li s'a dat să vătămăne pământul și marea,

3. Zicând: Nu vătămăni pământul, nici marea, nici copaci, până ce vom pecea-tei pre robii Dumnezeului nostru preste frunțile lor.

4. Si am auzit numărul ce-

VII. 3. Ez. 12, 28; Ez. 9, 4.

lor pecetluiți: o sută patruzeci și patru de mii pecetluiți din toată semințea fiilor lui Israîl.

5. Din semințea lui Iuda douăsprezece mii pecetluiți. Din semințea lui Rubin douăsprezece mii pecetluiți. Din semințea lui Gad douăsprezece mii pecetluiți.

6. Din semințea lui Asir douăsprezece mii pecetluiți. Din semințea lui Neftalim douăsprezece mii pecetluiți. Din semințea lui Manasi douăsprezece mii pecetluiți.

7. Din semințea lui Simeon douăsprezece mii pecetluiți. Din semințea lui Levi douăsprezece mii pecetluiți. Din semințea lui Isahar douăsprezece mii pecetluiți.

8. Din semințea lui Zavulon douăsprezece mii pecetluiți. Din semințea lui Iosif douăsprezece mii pecetluiți. Din semințea lui Veniamin douăsprezece mii pecetluiți.

9. După acestea am văzut, și iată, gloată multă, pre care să o numere nimeni nu poatea, din tot neamul, și semințile, și noroadele, și limbele, stând înaintea scaunului, și

9. c. 6, 11.

înaintea Mielului, îmbrăcați în veșminte albe, și finici în mâinile lor;

10. Și strigau cu glas mare, zicând: Mântuirea Dumnezeului nostru celui ce șade preștează, și Mielului.

11. Și toți îngerii stau împrejurul scaunului, și a bătrânilor și a celor patru vicețitorii, și au căzut înaintea scaunului pre fetele lor, și s-au închinat lui Dumnezeu.

12. Zicând: Amin, Bună cuvântarea, și slava, și înțelegiunea, și mulțumita, și cinstea, și puterea, și tăria Dumnezeului nostru în vecii veclor. Amin.

13. Și a răspuns unul din cei bătrâni, zicându-mi mie: Aceștia carii sunt îmbrăcați cu veșmintele cele albe cine sănăt? și de unde au venit?

14. Și am zis lui: Doamne, tu știi. Și mi-a zis mie: Aceștia sunt cei ce vin din neacazul cel mare, și și-au spălat veșmintele lor, și și-au albit veșmintele lor în sângele Mielului.

15. Pentru aceasta sănăt în-

11. c. 5, 11. 12. c. 5, 12.

14. Ioan 21, 15; Evr. 9, 14.

intea scaunului lui Dumnezeu, și slujesc lui ziua și noaptea în biserică lui: și cel ce șade pre scaun se va sălașlui preste ei.

16. Nu vor flămânzi mai mult, nici vor însetoșa mai mult; nici va mai cădeă preste ei soarele, nici tot zăduful.

17. Că Mielul cel din mijlocul scaunului va paște pre ei, și ii va povățui pre ei la izvoare de ape vii; și va șterge Dumnezeu toată lacrăma de la ochii lor.

CAPITOLUL VIII.

Deschiderea pecceti a șaptea care însemnează rugăciunile sfintilor. Cei șapte îngeri cu trâmbițe.

Și când a deschis pecceta a șaptea, s'a făcut tacere în cer ca la o jumătate de ceas.

2. Și am văzut pre cei șapte îngeri carii stau înaintea lui Dumnezeu; și li s'a dat lor șapte trâmbițe.

3. Și alt înger a venit și a stătut la jertfelnic, având cădelniță de aur; și i s'a dat lui

16. Is. 49, 10; Ps. 120, 6.

17. c. 5, 6; Ps. 22, 2; Is. 25, 6.

VIII. 1. Is. 14, 7; Av. 2, 20.

3. c. 5, 9.

tămâi multe, ca să dea cu rugăciunile tuturor sfintilor preste jertfelnicul cel de aur care este înaintea scaunului.

4. Și s'a suiat fumul tămâilor, cu rugăciunile sfintilor, din mâna îngerului înaintea lui Dumnezeu.

5. Și a luat îngerul cădelnița, și o a umplut din focul jertfelnicului, și o a aruncat pre pământ: și s'au făcut glassuri, și tunete, și fulgere, și cutremuri.

6. Și cei șapte îngeri, carii aveau cele șapte trâmbițe, s'au gătit ca să trâmbițeze.

7. Și îngerul cel dintâi a trâmbițat, și s'a făcut grindină și foc amestecat cu sânge, și s'au aruncat pre pământ: și a treia parte din copaci a ars, și toată iarba verde a ars.

8. Și al doilea înger a trâmbițat, și ca un munte mare arzând cu foc s'a aruncat în mare: și a treia parte din mare s'a făcut sânge;

9. Și a murit a treia parte din zidiri în mare, care aveau suslete; și a treia parte din corăbii s'au stricat.

10. Și al treilea înger a

5. c. 4, 5.

trâmbițat, și a căzut din cer o stea mare, arzând ca o făclie, și a căzut preste a treia parte din râuri, și preste izvoarele apelor;

11. Si numele stelei se zice Pelin: și s'a făcut a treia parte din ape ca pelinul; și mulți din oameni au murit de ape, că se făcuseră amare.

12. Si al patrulea înger a trâmbițat, și s'a rănit a treia parte a soarelui, și a treia parte a lunei, și a treia parte a stelelor; aşa cât s'a întunecat a treia parte a lor, și ziua să nu lumineze a treia parte a ei, și noaptea aşijderea.

13. Si am văzut, și am auzit pre un înger sburând în mijlocul cerului, zicând cu glas mare: Vai, vai, vai, celor ce locuesc pre pământ, de celealte glasuri de trâmbiță ale celor trei îngeri, carii vor să trâmbițeze.

CAPITOLUL IX.

Îngerul al cincilea și al șaselea. Lăcustele ce eșau din adânc. Deslegarea îngeriilor dela Eufrat.

Si al cincilea înger a trâmbițat, și am văzut o stea

13. c. 9, 12.

din cer căzând pre pământ: și i s'a dat cheia fântânei adâncului.

2. Si a deschis fântâna adâncului; și s'a suiat fum din fântână, ca fumul unui cupitor mare; și s'a întunecat soarele și văzduhul de fumul fântânei.

3. Si din fum au ieșit lăcuste pre pământ: și li s'a dat lor putere, precum au putere scorpioile pământului.

4. Si s'a zis lor să nu vătene iarba pământului, nici toată verdeața, nici tot copacul; fără numai pre oamenii carii nu au pecetea lui Dumnezeu pre frunțile lor.

5. Si li s'a dat lor ca să nu ii omoare pre ei, ci ca să se chinuască luni cinci: și chinuitor ca chinul scorpiei când loveste pre om.

6. Si în zilele acelea vor căuta oamenii moartea, și nu o vor afla: și vor pofti să moară, și moartea va fugi dela ei.

7. Si asemănările lăcustelor erau asemenea cailor celor gătiți spre răsboiu; și pre capetele lor ca niște cununi

IX. 4. c. 7, 5. 6. Luc. 23, 20.
7. Ioil 2, 4.

asemenea aurului, și tețele lor, ca fețele oamenilor.

8. Si aveau păr ca părul muierilor, și dinții lor erau ca ai leilor.

9. Si aveau zale, ca zalele cele de fer; și sunetul aripeilor lor ca sunetul de cără cu mulți cai care aleargă la răsboiu.

10. Si au coade asemenea scorpiorilor, și bolduri erau în coadele lor: și puterea lor, a vătămă pre oameni luni cinci.

11. Si au preste ele împărat, pre îngerul adâncului, numele lui Evreește este Avvadon, iar în limba Ellinească are nume Apollion.

12. Un vaiu a trecut: iată, mai vin încă două vaiuri după acestea.

13. Si al șaselea înger a trâmbițat, și am auzit un glas din cele patru cornuri ale jertfelnicului celui de aur, care este înaintea lui Dumnezeu.

14. Zicând îngerului al șaselea, care avea trâmbiță: Desleagă pre cei patru îngeri legați la râul cel mare Eufrat.

15. Si s'au deslegat cei patru îngeri carii erau gătiți spre

8. Ioil 1, 6.

ceasul, și ziua, și luna, și anul, ca să omoare a treia parte din oameni.

16. Si numărul ostilor călărimei, două milioane de milioane; și am auzit numărul lor.

17. Si aşa am văzut caii în videnie, și pre cei ce ședeau pre ei având zale de foc, și de iachint, și de piatră puicioasă: și capetele cailor, ca capetele leilor; și din gurile lor eșau foc și fum și piatră puicioasă.

18. De acestea trei bătăi s'a omorât a treia parte din oameni, de foc, și de fum, și de piatră puicioasă ce eșau din gurile lor.

19. Că puterea lor în gura lor este, și în coadele lor: că coadele lor asemenea șerpiilor, având capete, și cu acestea vatămă.

20. Si ceilalți oameni, carii n'au murit de ranele acestea, nu s'au pocăit de faptele mânilor lor, ca să nu se închine dracilor, și idolilor celor de aur, și de argint, și de aramă, și de piatră, și de lemn: care

20. c. 16, 11; Ps. 105, 37; 114, 4.

nici a vedeà pot, nici a auzi, nici a umblă:

21. Si nu s'au pocăit de uciderile lor, nici de fermecătorii lor, nici de curviea lor, nici de furtișagurile lor.

CAPITOLUL X.

Ingerul îmbrăcat cu nor și cu curcubeu, vestind sfârșitul lumii. Evangelistul iă cărticica din mâna lui și o mânancă.

Si am văzut alt înger tare pogorându-se din cer, îmbrăcat cu nor: și curcubeu era pre capul lui, și fața lui ca soarele, și picioarele lui ca stâlpii de foc:

2. Si avea în mâna sa cărtică deschisă: și a pus piciorul lui cel drept pre mare, iar cel stâng pre pământ,

3. Si a strigat cu glas mare, precum răcnește leul: și când a strigat, au grăit cele șapte tunete glasurile sale.

4. Si când au grăit cele șapte tunete glasurile sale, vream să scriu: și am auzit glas din cer zicând mie: Pe cetele cele ce au grăit cele șapte tunete, și acestea nu le scrie.

X. 1. c. 5, ²; 4, ³. 2. c. 5, ¹.
3. Ier. 25, ³⁰. 4. Dan. 8, ²⁶.

5. Si îngerul pre care l-am văzut stând pre mare și pre pământ, și-a ridicat mâna sa spre cer,

6. Si s'a jurat pre cel ce este viu în vecii vecilor, care a zidit cerul și cele ce sănt într'insul, și pământul și cele ce sănt într'insul, și marea, și cele ce sănt într'insa, că vreme mai mult nu va fi:

7. Ci în zilele glasului îngerului al șaptelea, când va vreà să trâmbițeze, se va săvârșita înălțarea lui Dumnezeu, precum bine a vestit robilor săi prorociilor.

8. Si glasul care l-am auzit din cer iarăși a vorbit cu mine, și a zis: Mergi de iă cărticica cea deschisă în mâna îngerului ce stă pre mare și pre pământ.

9. Si m'am dus la înger, și am zis lui: Dă-mi mie cărticica. Si mi-a zis: Iea-o și o mânancă pre ea; și va amări pântecele tău, iar în gura ta va fi dulce ca mierea.

10. Si am luat cărticica din mâna îngerului, și o am mân-

5. Fac. 14, ²². 6. A doua Leg. 32, ⁴⁰. 7. 11, ¹⁵; 1. Cor. 15, ⁵¹.
9. Ez. 3, ¹.

cat pre ea; și eră în gura mea dulce ca mierea; și după ce o am mânacat, s'a amărit pântecele meu.

11. Si îmi zice mie: Trebuie tu iarăși să prorocești la noroade, și la neamuri, și la limbi, și la împărați mulți.

CAPITOLUL XI.

Evanghelistul iă tresește ca se măsucrea biserică. Cei doi marturi omorâți de fiară inviază și să sue în cer. Trâmbița a șaptea. Cântarea bătrânilor.

Si mi s'a dat mie testie a semenea unui tăcău: și a stătut îngerul, zicând: Scoală-te și măsoară biserică lui Dumnezeu, și jertfelnicul, și pre cei ce se închină într'insa.

2. Si curtea cea din afară de biserică o scoate afară, și să nu o măsori pre ea; că s'a dat Neamurilor: și cetatea cea sfântă o vor călcă patruzeci și două de luni.

3. Si voiu dă celor doi marturi ai mei, și vor proroci zile o mie douăsute șasezeci, îmbrăcați cu saci.

4. Aceștia sănt cei doi ma-

XI. 1. c. 21, ¹⁵; Ez. 40, ³.
2. c. 13, ⁵. 3. c. 12, ⁸. 4. Zah. 4, ³.

slini, și cele două sfeșnice care stau înaintea Dumnezeului pământului.

5. Si de va vreà cineva să-i vatâme pre ei, foc ese din gura lor, și mistuește pre vrășmașii lor: și de va vreà cineva să-i vatâme pre ei, aşa trebuie acela să se omoare.

6. Aceștia au putere a închide cerul ca să nu plouă ploaie în zilele prorociei lor: și putere au preste ape a le întoarce în sânge, și a bate pământul cu toată rana, ori de căte ori vor voi.

7. Si dacă vor sfărși măturiea lor, fiara care se sue din adânc va face răsboiu cu ei, și ii va birui pre ei, și ii va omorî pre ei.

8. Si trupurile cele căzute ale lor vor zacea în uliță cetei cei mari, care duhovnic este se cheamă Sodoma și Eghipet, unde și Domnul nostru s'a răstignit.

9. Si vor vedeà din noroade și din seminții și din limbi și din neamuri trupurile cele moarte ale lor zile trei și ju-

5. 4 Imp. 1, ¹⁰. 6. 3 Imp. 17, ¹; Ez. 7, ¹⁹. 7. c. 13, ¹; Dan. 7, ¹.
8. c. 18, ¹⁰; Luc. 18, ³⁴.

mătate, și trupurile cele moarte ale lor nu vor lăsa să le pue în mormânturi.

10. Si cei ce lăcuesc pre pământ se vor bucură de ei, și se vor veseli, și vor trimite daruri unul altuia; că acești doi proroci au chinuit pre cei ce lăcuesc pre pământ.

11. Si după acele trei zile și jumătate Duh de viață de la Dumnezeu a intrat întru ei, și au stătut pre picioarele lor; și frică mare a căzut preste cei ce îi vedea pre ei.

12. Si au auzit glas mare din cer zicând lor: Suiți-vă aici. Si s'au suit în cer pre nor; și i-au văzut pre ei vrășmașii lor.

13. Si întru acel ceas s'a făcut cutremur mare, și a căzut a zecea parte din cetate, și s'a omorât întru acel cutremur nume de oameni șapte mii; și ceilalți s'au înfricoșat, și au dat slavă Dumnezeului cerului.

14. Al doilea vaiu a trecut; al treilea vaiu iată vine degrabă.

10. c. 8, 12; Est. 9, 22. 11. Ez. 37, 5; Luc. 7, 18. 13. c. 16, 18. 14. c. 9, 12.

15. Si al șaptelea inger a trâmbițat; și s'au făcut glasuri mari în cer, zicând: Făcutu-s'au împărățiile lumiei ale Domnului nostru, și ale Hristosului lui; și va împărăti în vecii vecilor.

16. Si cei douăzeci și patru de bătrâni, cari înaintea lui Dumnezeu sed pre scaunele lor, au căzut pre fețele lor, și s'au închinat lui Dumnezeu.

17. Zicând: Mulțumim ţie, Doamne, Dumnezeule Atot-țitorule, cel ce ești, și cel ce erai, și cel ce vii; că ai luat puterea ta cea tare, și ai împărăti.

18. Si neamurile s'au mâniat, și a venit mâniea ta, și vremea celor morți, ca să se judece, și să dai plată robilor tăi prorocilor, și sfintilor, și celor ce se tem de numele tău, celor mici și celor mari; și să strici pre cei ce strică pământul.

19. Si s'a deschis biserică lui Dumnezeu în cer, și s'a văzut scrierii legii lui în bi-

15. c. 10, 7; 12, 10; Dan. 2, 44. 16. c. 4, 4. 17. c. 4, 8. 18. c. 6, 10; 19, 12. 19. 8, 5, 10; 18, 21; 15, 5.

serica lui: și s'au făcut fulgeri, și glasuri, și tunete, și cutremur, și grindină mare.

CAPITOLUL XII.

Femeea și Balaurul. Goanele Bisericii. Răsboiu între sfintii ingeri și puterile cele rele. Căderea Balaurului.

Si semn mare s'a văzut în cer; muiere îmbrăcată cu soarele, și luna supt picioarele ei, și pre capul ei cunună din douăsprezece stele:

2. Si având în pântece stri-gă, chinuindu-se și muncindu-se să nască.

3. Si s'a văzut alt semn în cer; și iată un balaur mare roș, având capete șapte și coarne ceze, și pre capetele lui șapte cununi.

4. Si coada lui trage a treia parte din stelele cerului, și le-a aruncat pre ele pre pământ; și balaurul a stătut înaintea muierii cei ce vreă să nască, ca când va naște, pre fiul ei să-l mânânce.

5. Si a născut fiu parte bărbătească, care va să pască

XII. 1. c. 15, 1. 2. Mich. 4, 10. 3. c. 13, 1; Eș. 20, 5. 5. c. 2, 12; 19, 15; Ps. 2, 9.

toate neamurile cu toiac de fer; și s'a răpit fiul ei la Dumnezeu și la scaunul lui.

6. Si muierea a fugit în puștie, unde are loc gătit dela Dumnezeu, ca acolo să o hrănească pre ea zile o mie două sute șasezeci.

7. Si s'a făcut răsboiu în cer: Mihail și ingerii lui au dat răsboiu cu balaurul; și balaurul a dat răsboiu și ingerii lui,

8. Si nu au biruit; nici loc să aflat lor mai mult în cer.

9. Si s'a aruncat balaurul cel mare, șarpele cel vechi, care se chiamă Diavolul, și Satana, cel ce însălă toată lumea: s'a aruncat pre pământ, și ingerii lui cu el s'au aruncat.

10. Si am auzit glas mare în cer zicând: Acum s'a făcut măntuirea, și puterea, și împărățiea Dumnezeului nostru, și puterea Hristosului lui: că s'a aruncat părătorul fraților noștri, cel ce pără pre ei înaintea Dumnezeului nostru ziua și noaptea.

11. Si ei l-au biruit pre el

6. Dan. 12, 11; Mat. 2, 13. 7. Dan. 10, 13; 12, 1. 9. c. 20, 2. Luc. 10, 18; Ioan 12, 21; Fac. 3, 1. 10. c. 11, 15; 19, 1. 11. Rom. 8, 37.

pentru sângele Mielului, și pentru cuvântul mărturiei lor; și nu și-au iubit sufletele sale până la moarte.

12. Pentru aceasta, bucurăți-vă, cerurile, și cei ce lăcuiți într-insele. Vai celor ce lăcuesc pământul și marea! că s'a pogorît diavolul la voi, având mânie mare, știind că puțină vreme are.

13. Si când a văzut balaurul că s'a aruncat pre pământ a gonit pre muierea care a născut parte bărbătească.

14. Si muierii s'au dat două aripi de vultur mare, ca să sboare în pustie la locul său, unde se hrănește acolo vreme, și vremi, și jumătate de vreme, de către fața șarpelui.

15. Si a slobozit șarpele după muiere din gura sa apăca un râu, ca să o ducă râul pre ea.

16. Si a ajutat pământul muierei, și și-a deschis pământul gura sa, și a înghițit râul care l-a slobozit balaurul din gura sa.

17. Si s'a mâniat balaurul

12. c. 18, ₂; Ps. 95, ₁₁. 13. Fac. 3, ₁₅. 14. Is. 40, ₂₁; Dan. 7, ₂₅. 15. c. 17, ₁₆. 17. c. 14, ₁₂; 1 Ioan 5, ₁₀.

pre muiere, și s'a dus să facă răsboiu cu ceilalți din seminția ei, carii păzesc poruncile lui Dumnezeu, și au mărturia lui Iisus Hristos.

CAPITOLUL XIII.

Hiara cea cu șapte capete și zece coarne. Altă hiară cu două coarne în ajutorul celei dintâi. Numele hiarei.

Si am stătut pre năspipul mărei, și am văzut suindu-se din mare o hiară, care avea capete șapte și coarne zece, și preste coarnele ei zece steame, și preste capetele ei nume de hulă.

2. Si hiara care o am văzut era asemenea pardosului, și picioarele ei ca și ale urșului, și gura ei ca gura leului: și i-a dat ei balaurul puterea sa, și scaunul său, și stăpânire mare.

3. Si am văzut unul din capetele ei ca cum ar fi junghiat spre moarte; și rana morței ei s'a vindecat: și s'a mirat tot pământul dinapoia hiarei.

4. Si s'a închinat balaurului celui ce a dat putere hia-

XIII. I. c. 17, ₃, s.; Dan. 7, ₇. 2. c. 12, ₃. 3. c. 17, ₈. 4. c. 18, ₁₈.

rei: și s'au închinat hiarei, zicând: Cine este asemenea hiarei? cine poate să se bată cu ea?

5. Si s'a dat ei gură care grăiă mari și hule; și s'a dat ei stăpânire să facă răsboiu luni patruzeci și două.

6. Si și-a deschis gura sa spre hulă asupra lui Dumnezeu, ca să hulească numele lui, și cortul lui, și pre cei ce lăcuesc în cer.

7. Si s'a dat ei să facă răsboiu cu sfintii, și să-i biruiească pre ei: și s'a dat ei stăpânire preste toată semințiea, și limba, și neamul.

8. Si se vor închină ei toți cei ce lăcuesc pre pământ, ale căror nume nu sănt scrise în carteia vieții Mielului celui junghiat dela întemeierea lui mei.

9. De are cineva urechie, audă.

10. De adună cineva robie, în robie merge: de va ucide cineva cu sabie, trebue și el de sabie să se ucidă. Aici este răbdarea și credința sfintilor.

5. Dan. 7, ₈, ₁₁; c. 11, ₂.
7. c. 11, ₇; Dan. 7, ₂₁. 8. c. 17, ₈; Fil. 4, ₃. 9. c. 2, ₇, s. 10. Fac. 9, ₆; Is. 33, ₁; Ier. 15, ₂; Apoc. 14, ₁₂.

11. Si am văzut altă hiară suindu-se de pre pământ; și avea două coarne asemenea mielului, și grăiă ca un balaur.

12. Si toată stăpânirea hiarei celei dintâi o face înaintea ei, și face pământul și pre cei ce lăcuesc pe dânsul ca să se închine hiarei celei dintâi, a cărei rana cea de moarte s'a vindecat.

13. Si face semne mari, ca și foc să facă să se pogoare din cer pre pământ înaintea oamenilor,

14. Si înșală pre cei ce lăcuesc pre pământ pentru semnele care i s'au dat ei să facă înaintea hiarei; zicând celor ce lăcuesc pre pământ, să facă chip hiarei care are rana sabie, și a trăit.

15. Si s'a dat ei a dă duh chipului hiarei, ca să și grăiească chipul hiarei, și să facă ca căți nu se vor închină chipului hiarei să se omoare.

16. Si face pre toți, pre cei mici și pre cei mari, și pre cei bogăți și pre cei săraci, și pre

12. c. 7, ₄, ₃; 13. Mat. 24, ₁₄, ₂.
Tes. 2, ₁₄. A doua Leg. 13, ₁.
15. c. 14, ₉; Dan. 3, ₅. 16. c. 19, ₂₀.

cei slobazi și pre cei robi, ca să le deă lor semn preste măna lor cea dreaptă, sau preste frunțile lor.

17. Si ca nimeni să nu poată cumpără sau vinde, fără numai cel ce are semnul, sau numele hiarei, sau numărul numelui ei.

18. Aici este înțelepciunea. Cel ce are minte socotească numărul hiarei; că număr de om este, și numărul ei, șase sute șasezeci și șase.

CAPITOLUL XIV.

Mielul pe muntele Sion cu cei 144 mii. Trei îngeri vestitori. Cel ce șade pre nor cu secerea. Un înger secerător și unul culegător de vie.

Si am văzut, și iată, un Miel stând pre muntele Sionului, și cu el o sută patruzeci și patru de mii, carii aveau numele Tatălui lui scris pre frunțile lor.

2. Si am auzit glas din cer, ca un glas de ape multe, și ca un glas de tunet mare; și glas am auzit de alăuturi zicând cu alăutele lor:

3. Si cântă ca o cântare

17. c. 14, ¹¹; 15, ². 18. c. 17, ⁹.
XIV. 2. c. 1, ¹⁴.

nouă înaintea scaunului, și înaintea celor patru viețuitori, și a bătrânilor; și nimeni nu poate cunoaște cântarea, fără numai cele o sută patruzeci și patru de mii, cei cumpărăți de pre pământ.

4. Aceștia sănăt carii cu mulieri nu s'au întinat; că sănăt feociorelnici. Aceștia sănăt carii merg după Miel ori unde se va duce. Aceștia sănăt cumpărăți din oameni, pârgă lui Dumnezeu și Mielului.

5. Si în gura lor nu s'a aflat vicleșug: că nevinovați sănăt înaintea scaunului lui Dumnezeu.

6. Si am văzut alt înger sburând în mijlocul cerului, având evanghelie veșnică ca să binevestească celor ce lăcuesc pre pământ, și la tot neamul, și semînțea, și limba, și norodul,

7. Zicând cu glas mare: Temeti-vă de Dumnezeu, și dați lui slavă; că a venit ceasul judecăței lui: și vă închinăți celui ce a făcut cerul, și pă-

8. c. 5, ⁹. 5. Sof. 3, ¹³.
6. c. 8, ¹³. 7. A doua Leg. 32, ³; Fapt. 14, ¹⁵.

mântul, și marea, și izvoarele apelor.

8. Si alt înger a urmat, zicând: A căzut, a căzut Vavilonul, cetatea cea mare, că din vinul mâniei curviei ei a adăpat toate neamurile.

9. Si al treilea înger a urmat lor, zicând cu glas mare: Oricine se închină hiarei și chipul ei, și ia semnul ei pre fruntea sa, sau pre mâna sa,

10. Si acesta va bea din vinul mâniei lui Dumnezeu, cel dres neamestecat în paharul mâniei lui; și se va chinui cu foc și cu piatră pucioasă înaintea sfintilor îngeri, și înaintea Mielului:

11. Si fumul chinului lor în vecii vecilor se sue: și nu au odihnă ziua și noaptea, cei ce se închină hiarei și chipului ei, și cel ce ia semnul numelui ei.

12. Aici este răbdarea sfintilor: aici cei ce păzesc poruncile lui Dumnezeu, și credința lui Iisus.

13. Si am auzit glas din cer

8. c. 18, ²; Is. 21, ⁹; Dan. 4, ¹⁷; Ier. 51, ⁷. 10. c. 16, ¹⁹; Ps. 74, ^{8, 9}; Is. 51, ²²; Ier. 25, ¹⁵. 11. c. 19, ³; Is. 34, ¹⁰. 12. c. 13, ¹⁰; 12, ¹⁷. 13. c. 19, ⁹; Evr. 4, ¹⁰.

zicând mie, scrie: Fericiți cei morți, carii în Domnul mor de acum: Aşa, zice Duhul, că să se odihnească de ostenelele lor; iar faptele lor vor urma cu ei.

14. Si am văzut, și iată nor alb, și cel ce ședeă pre nor secemea cu Fiiu al Omului, având în capul lui cunună de aur, și în mâna lui secere ascuțită.

15. Si alt înger a eșit din biserică, strigând cu mare glas celui ce ședeă pre nor: Trimite secerea ta, și seceră: că ți-a venit ție ceasul de a seceră; că s'a uscat secerișul pământului;

16. Si a aruncat cel ce ședeă pre nor secerea sa pre pământ; și s'a secerat pământul.

17. Si alt înger a eșit din biserică cea din cer, având și el secere ascuțită.

18. Si alt înger a eșit din jertfelnic, având stăpânire preste foc; și a strigat cu glas mare celui ce avea secerea cea ascuțită, zicând: Trimite secerea ta cea ascuțită, și cu-

14. c. 1, ¹⁸; Ez. 1, ²⁶; Dan. 7, ¹³.
15. Ioil 3, ¹²; Mat. 13, ³⁹.
18. Ioil 3, ¹⁸.

lege strugurii viei pământului; că s'au copt strugurii ei.

19. Si a aruncat îngerul seceră lui pre pământ, și a cules viaea pământului, și o a pus în teascul cel mare al mâniei lui Dumnezeu.

20. Si s'a călcăt teascul afară de cetate, și a eşit sânge din teasc, până la frâele cailor, de o mie și săsesute de stadii.

CAPITOLUL XV.

*Cei șapte îngeri aducători de rane.
Marea cea de stică.*

Si am văzut alt semn în cer, mare și minunat, șapte îngeri având șapte rane cele de apoi; că întru acelea s'a săvârșit mânia lui Dumnezeu.

2. Si am văzut ca o mare de stică amestecată cu foc; și pre cei ce biruiau din hiară, și din chipul ei, și din semnul ei, și din numărul numelui ei, stând pre marea cea de stică, având alăute ale lui Dumnezeu.

3. Si cântă cântarea lui

20. Is. 63, 5; Plâng. 1, 13.
XV. 1. c. 12, 1; 17, 1. 2. c. 4, 6;
12, 11; 5, 5. 3. Es. 15, 1; Ps. 110,
și 144, 18; A doua Leg. 32, 1.

Moisi robului lui Dumnezeu, și cântarea Mielului, zicând: Mari și minunate sănt lucrurile tale, Doamne, Dumnezeule Atotțitorule; drepte și adevărate căile tale, Impărate ale sfintilor.

4. Cine nu se va teme de tine, Doamne, și nu va slăvi numele tău? că tu ești unul sfânt: că toate neamurile vor veni și se vor închină înaintea ta; că dreptățile tale s'a arătat.

5. Si după acestea am văzut, și, iată, s'a deschis biserică cortului mărturiei în cer;

6. Si au eşit cei șapte îngeri din biserică, carii aveau cele șapte rane, îmbrăcați cu în curat și strălucit, și încinși împrejurul pieptului cu brâe de aur.

7. Si unul din cei patru vieturiori a dat celor șapte îngeri șapte cupe de aur pline de mânia lui Dumnezeu, celui viu în vecii vecilor.

8. Si s'a umplut biserică de fum din slava lui Dumnezeu, și din puterea lui; și ni-

4. Ier. 10, 7. 5. c. 11, 19.
6. c. 1, 13; Ez. 9, 2. 7. c. 4, 9;
Ez. 22, 31. 8. Is. 6, 4; Es. 40, 35.

meni nu putea să intre în biserică, până se vor sfârși cele șapte rane ale celor șapte îngeri.

CAPITOLUL XVI.

Vârsarea celor șapte cupe ale mâniei lui Dumnezeu.

Si am auzit glas mare din biserică zicând celor șapte îngeri: Duceți-vă și vărsați cupele mâniei lui Dumnezeu pre pământ.

2. Si s'a dus cel dintâi, și a vărsat cupa sa pre pământ; și s'a făcut rană rea și mare în oamenii cei ce aveau semnul hiarei și în cei ce s'a închinat chipul ei.

3. Si al doilea înger a vărsat cupa sa în mare; și s'a făcut sânge ca de mort; și tot sufletul viu a murit în mare.

4. Si al treilea înger a vărsat cupa sa în râuri și în izvoarele apelor; și s'a făcut sânge.

5. Si am auzit pre ingurul apelor zicând: Drept ești, Doamne, cel ce ești, și cel ce erai, și cel cuvios, că ai judecat acestea.

XVI. 1. Es. 17, 10; c. 15, 7.
2. Es. 9, 10. 5. Ps. 118, 137.

6. Că săngele sfintilor și al prorocilor au vărsat, și sângele ai dat lor să beă; că vrednicii sănt.

7. Si am auzit pre altul din jertfelnici zicând: Aşa, Doamne, Dumnezeule Atotțitorule, adevărate și drepte sănt judecările tale.

8. Si al patrulea înger a vărsat cupa sa preste soare; și i s'a dat lui să pălească pre oameni cu foc.

9. Si s'a pălit oamenii cu pălitură mare, și au hulit numele lui Dumnezeu, celui ce are stăpânire preste ranele acestea: și nu s'a pocăit că să dea slavă lui.

10. Si al cincilea înger a vărsat cupa sa preste scaunul hiarei; și s'a făcut împărățiea ei întunecoasă; și își mușcau limbele lor de durere.

11. Si au hulit pre Dumnezeul cerului de durerile lor și de ranele lor, și nu s'a pocăit de faptele sale.

12. Si al șaselea înger a vărsat cupa sa preste râul cel mare Eufratul; și a secat apa

7. c. 19, 2; 18, 8. 9. c. 13, 6 și
9, 20. 10. c. 13, 2. 11. c. 9, 20.
12. Is. 11, 15.

lui, ca să se gătească cale împăraților celor dela răsăriturile soarelui

13. Si am văzut din gura balaurului, și din gura hiarei, și din gura prorocului celui mincinos, trei duhuri necurate asemenea broaștelor.

14. Că sănt duhuri ale draconilor, care fac semne, care merg la împărații pământului și a toată lumea, ca să-i adune pre ei la răsboiul zilei cei mari a lui Dumnezeu Atotătorului.

15. Iată, viu ca furul. Fericit este cel ce priveghiază, și păzește veșmintele sale, ca să nu umble gol, și vor vedea rușinarea lor.

16. Si i-a strâns pre ei la locul ce se chieamă evrește Armageddon.

17. Si al șaptelea înger a vărsat cupa sa în aer; și a eşit glas mare din biserică celului, dela scaun, zicând: S'a făcut.

18. Si s'au făcut glasuri, și fulgere, și tunete; și cutremur mare s'a făcut, în ce fel nu

14. 3 Imp. 20, 21; Mat. 24, 26;
2 Tes. 2, 9. 15. 1 Tes. 5, 2; 2 Cor. 5, 2; Luc. 12, 31. 16. Zah. 12, 11.
17. c. 21, 6. 18. c. 4, 5.

s'a făcut de când oamenii s'au făcut pre pământ, ca acest cutremur, aşa mare.

19. Si s'a făcut cetatea cea mare în trei părți, și cetățile neamurilor au căzut: și Vavilonul cel mare a venit într-o pomenire înaintea lui Dumnezeu, ca să-i dea lui paharul vinului mânieră iuțimei lui.

20. Si tot ostrovalul a fugit, și munții nu s'au aflat.

21. Si grindină mare ca talantul s'a pogorât din cer preste oameni: și au hulit oamenii pre Dumnezeu de rana grindinei; că mare este rana ei foarte.

CAPITOLUL XVII.

Unul din cei șapte îngeri descopere Evanghelisluui surparea cetăței. Cele șapte capete și zece coarne. Tânărul curvelor și a spurcăciunilor pământului.

Si a venit unul din cei șapte îngeri carii aveau cele șapte cupe, și a grădit cu mine, zicând: Vino să-ți arăt ție judecata curvei cei mari, care săde preste apele cele multe;

19. c. 14, 10; 17, 5; Is. 51, 22.
20. c. 6, 14.
XVII. 1. c. 15, 1; Ier. 51, 13;
Naum. 3, 4.

2. Cu care au curvit împărații pământului, și s'au imbatăbat de vinul curviei ei cei ce lăcuesc pre pământ

3. Si m'a dus pre mine în pustie în duh: și am văzut o muiere șezând pre o hiara roșie, plină de numi de hulă, care avea capete șapte și coarne zece.

4. Si muierea era îmbrăcată cu porfiră și cu roș, și poleită cu aur și cu piatră scumpă și cu mărgăritari, având pahar de aur în mâna ei plin de urăciuni și de necurăție curviei sale:

5. Si în fruntea ei nume scris: **Taină, Vavilonul cel mare, maica curvelor și a spurcăciunilor pământului.**

6. Si am văzut pre muiere beată de sângele sfintilor, și de sângele marturilor lui Iisus: și m'am mirat, văzându-o pre ea, cu mirare mare.

7. Si mi-a zis îngerul: Pentru ce te-ai mirat? eu voi spune ție taina muieri, și a hiariei ce o poartă pre ea, care

2. c. 14, 8; 18, 9. 3. Mat. 4, 1; Is. 21, 1; c. 21, 10; 13, 1. 4. c. 18, 18; Ier. 51, 7. 5. c. 14, 8; 2 Tes. 2, 7. 6. c. 18, 24.

are cele șapte capete și cele zece coarne.

8. Hiara care o ai văzut eră, și nu este; și va să se sue din adânc, și în peire să meargă: și se vor mira cei ce lăcuesc pre pământ, ale căror nume nu sănt scrise în carteia vieței dela intemeierea lumii, văzând pre hiara că eră, și nu este, măcar că este.

9. Aici este mintea ceea ce are înțelepciune. Cele șapte capete sănt șapte munți, unde săde muierea preste ci.

10. Si împărați șapte sănt: cinci au căzut, și unul este, și celalăincă n'a venit; și când va veni, puțin trebuie el să rămâne.

11. Si hiara care eră, și nu este, și acesta al optulea este, și din cei șapte este, și într-o peire merge.

12. Si cele zece coarne, care le-ai văzut zece împărați sănt, carii incă n'au luat împărtie; ci stăpânire ca niște împărați intr'un ceas ieau cu hiara.

13. Aceştia un gând au, și
8. c. 11, 7, și 13, 3; Eș. 32, 22;
Dan. 12, 1. 9. c. 13, 11, 18;
10. c. 20, 3. 12. Dan. 7, 24.

puterea și stăpânirea lor o vor dă hiarei.

14. Aceștia cu Mielul vor face răsboiu, și Mielul îi va birui pre ei: că este Domnul domnilor, și Impăratul împăraților: și cei cu el sănătăieți, și aleși, și credincioși.

15. Și îmi zice mie: Apele care le-ai văzut, unde săde curva, sănătoroade și gloate, și neamuri, și limbi.

16. Și cele zece coarne care le-ai văzut la hiară, aceștia vor urî pre curvă, și pustie o vor face pre ea și goală, și cărnurile ei vor mânca, și pre ea o vor arde cu foc.

17. Că Dumnezeu a dat în inimile lor ca să facă sfatul lui, și să facă un gând, și să dea împărațiea lor hiarei, până ce se vor sfârși grajurile lui Dumnezeu.

18. Și muierea pre care o ai văzut este cetatea cea mare, care are împărațiea preste împărații pământului.

CAPITOLUL XVIII.

All inger vestește căderea celălei, și strigă norodului să fugă.

Si după acestea am văzut înger pogorându-se din cer, care avea putere mare; și pământul s'a luminat de slava lui.

2. Și a strigat întru tările cu glas mare, zicând: A căzut Vavilonul cel mare, și s'a făcut lăcaș dracilor, și pază a tot duhul necurat, și pază a toată paserea necurată și urâtă.

3. Că din vinul mâniei curviei ei au băut toate neamurile, și împărații pământului cu ea au curvit, și neguțătorii pământului din puterea desfășărilor ei s'au îmbogățit.

4. Și am auzit alt glas din cer, zicând: Ești dintr'insa, norodul meu, ca să nu vă împărtășiți cu păcatele ei, și ca să nu luați din bătăile ei.

5. Că au ajuns păcatele ei până la cer, și și-a adus a-

14. c. 19, ¹⁶. 15. Is. 8, ⁷; Ier. 47, ².
16. c. 18, ⁸. 17. c. 10, ¹.
18. c. 16, ¹².

mine Dumnezeu de nedreptățile ei.

6. Răsplătiți ei precum și ea v'a răsplătit vouă, și îndoiti ei îndoite dupre faptele ei: cu paharul cu care a dres, dregeți ei îndoite.

7. Cât s'a slăvit pre sine, și s'a desfătat, pre atâtă dați ei chin și plângere: că întru inima ei zice: Sed împărateasă, și văduvă nu sănătă, și plângere nu voiu vedeă.

8. Pentru aceea într'o zi vor veni ranele ei, moarte, și plângere, și foamete; și cu foc se va arde: că tare este Domnul Dumnezeu cel ce o judecă pre ea.

9. Și o vor plângere pre ea, și vor tânguți de ea împărații pământului, cei ce au curvit și s'au desmierdat cu ea, când vor vedeă fumul arderei ei.

10. Departe stănd pentru frica muncei ei, zicând: Vai, vai, cetatea cea mare Vavilonul, cetatea cea tare! că într'un ceas a venit judecata ta.

6. Num. 25, ¹⁷; Ps. 136, ⁸.
7. Ier. 50, ²⁹; Is. 47, ¹, s.
8. Is. 47, ⁹; Ier. 50, ³¹; c. 17, ¹⁶.
9. c. 17, ²; Ez. 26, ¹⁶; 27, ³⁰.
10. c. 14, ⁸; Is. 21, ⁹; Ier. 51, ⁸.
27, ¹², s. 13. Ier. 50, ²³. 16. c. 17, ⁴.

11. Și neguțătorii pământului plâng și o jelesc pre ea; că povara lor nimeni nu o cumpără mai mult:

12. Povară de aur și de argint și de piatră scumpă și de mărgăritar și de vison și de porfiră și de mătase și de roș și tot lemnul de tiin, și tot vasul de elefant și tot vasul de lemn scump și de aramă și de fer și de marmoră.

13. Și scorțioară și tămăieră și mir și tămâie și vin și untdelemn și făină de grâu și grâu și dobitoace și oi și cai și căruțe și robii și suslete de oameni.

14. Și poama pottei susținutului tau s'au dus dela tine, și toate cele grase și luminate s'au dus dela tine, și mai mult nu le vei mai află pre ele.

15. Neguțătorii acestora, carri s'au îmbogățit dela ea, de parte vor stă pentru frica pedepsei ei, plângând și tângându-se.

16. Și zicând: Vai, vai, cetatea cea mare, cea îmbrăcată cu vison și cu porfiră și cu roș și poleită cu aur și cu pia-

11. Ez. 27, ³⁶. 12. c. 17, ⁴; Ez. 27, ¹², s. 13. Ier. 50, ²³. 16. c. 17, ⁴.

tră scumpă și cu mărgărităruri!

17. Că într'un ceas s'a puștiit atâtă bogăție. și tot cārmaciul, și toată gloata cea din corăbii, și corăbierii, și ori cătă lucrează marea, de depesteau stătut,

18. Si strigau văzând fulmul arderei ei, zicând: Care era asemenea cu cetatea cea mare!

19. Si își puneau țărâna pre capetele lor, și strigau, plângând și tângându-se, zicând: Vai, vai, cetatea cea mare, întru care s'au îmbogățit de prețul ei toți cei ce au corăbii în mare! că într'un ceas s'a puștiuit.

20. Veseleste-te de ea, cerule, și voi sfinți apostoli și proroci; că a judecat Dumnezeu judecata voastră despre dânsa.

21. Si un înger tare a ridicat o piatră mare ca de moară, și o a aruncat în mare, zicând: Așa cu pornire se va arunca Vavilonul cetatea cea mare, și nu se va mai află.

17. Is. 23, 14; Ez. 27, 27.

18. Is. 34, 10. 19. Is. N. 7, 6; Iov 2, 12. 20. Is. 44, 23; 49, 13; Ier. 51, 48. 21. Ier. 51, 63.

22. Si glas de lăutari și de muzici și de fluerași și trâmbițași, nu se va mai auzi întru tine; și tot meșterul și tot meșteșugul nu se va mai află întru tine; și sunet de moară nu se va mai auzi întru tine;

23. Si lumină de făclie nu se va mai ivi întru tine; și glas de mire și de mireasă nu se va mai auzi întru tine: că neguțătorii tăi erau boerii pământului: căci cu fermecătoarea ta s'au înșelat toate neamurile.

24. Si într'insa s'a aflat sănge de proroci, și de sfinți, și de toți cei junghiați pre pământ.

CAPITOLUL XIX.

Cântarea sfinților pentru căderea Babilonului. Nunta și cina Mielului. Evanghelistul vede pe Hristos. Antihrist și ai săi aruncăți în Gheena.

Si după acestea am auzit ca sun glas mare de gloată multă în cer, zicând: Alliluia, Mântuirea și slava și cinstea și puterea, Domnului Dumnezeului nostru:

22. Is. 24, 8; Ier. 26, 13.

23. Ier. 7, 34; Is. 23, 8.

24. c. 17, 6; Mat. 23, 35.

XIX. I. c. 12, 10; Ps. 103, 36.

2. Că adevărate și drepte săntă judecătile lui: că a judecat pre curva cea mare, care a stricat pământul cu curvieasa, și a izbăvit săngele roibilor săi din mâna ei.

3. Si a doua oară au zis: Alliluia, și fumul ei se sue în vecii vecilor.

4. Si au căzut bătrâni cei douăzeci și patru și cei patru vietuitori și s'au închinat lui Dumnezeu celui ce săde pre scaun, zicând: Amin; Alliluia.

5. Si glas din scaun a eşit, zicând: Lăudați pre Dumnezeul nostru, toți robii lui, și cei ce vă temeți de dânsul, și cei nici și cei mari.

6. Si am auzit ca un glas de gloată multă, și ca un glas de ape multe, și ca un glas de tunete tari, zicând: Alliluia, că a împărățit Domnul Dumnezeu Atotățitorul.

7. Să ne bucurăm și să ne veselim, și să dăm slava lui: că a venit nunta Mielului, și muierea lui s'a gătit pre sine.

8. Si s'a dat ei ca să se îmbrace cu visson curat și stră-

2. c. 16, 7; Ier. 51, 21; Ps. 9, 12;

Ioil 3, 26. 3. Is. 34, 10. 4. Ps. 105, 48.

6. c. 11, 15. 7. Ps. 117, 21; Mat.

22, 2; 25, 10. 8. Ps. 44, 14, s.

lucită că vissonul săntăndrepătările sfinților.

9. Si îmi zice mie, Scrie: Fericiti cei chiamați la cina nunței Mielului. Si îmi zice mie: Aceste cuvinte adevărate săntă ale lui Dumnezeu.

10. Si am căzut înaintea picioarelor lui ca să mă închin lui. Si îmi zice mie: Vezi, nu împreună cu tine rob săntă, și cu frații tăi carii au mărturiea lui Iisus: lui Dumnezeu te închină: că mărturiea lui Iisus este duhul prorociei.

11. Si am văzut cerul deschis, și iată un cal alb; și cel ce sedea pre el se chiama cedincios și adevărat, și întrudreptate judecă și dă răsboiu.

12. Ochiile lui ca para focului, și pre capul lui steme multe; având nume scris, care nimeni nu-l știe, fără numai el.

13. Si îmbrăcat în haină văosită cu sânge: și se chieamă numele lui Cuvântul lui Dumnezeu.

14. Si ostile cele din cer urmau după el pre cai albi, îm-

9. Luc. 14, 16. 10. Fapt. 10, 25.

11. c. 6, 2. 12. c. 1, 14.

13. Fac. 49, 11; Is. 63, 1; Ioan

1, 1. 14. c. 4, 4.

brăcați fiind în vison alb și curat.

15. Si din gura lui ese sâbie ascuțită, ca cu dânsa să lovească neamurile: și el le va paște pre ele cu totag de fer: și el calcă teascul vinului mâniei și iușimei lui Dumnezeu Atoțiiorului.

16. Si are preste haina și preste coapsa sa numele scris: **Impăratul împăratilor, și Domnul domnilor.**

17. Si am văzut pre un înger stând în soare; și a striat cu glas mare, zicând tuturor paserilor celor ce sboără în mijlocul cerului: Veniți și vă adunați la cina marelui Dumnezeu;

18. Ca să mâncați trupuri de împărați și trupuri de căpitani și trupurile celor tari și trupurile cailor și ale celor ce sed pre ei și trupurile tuturor celor slobozi și celor robi și celor mici și celor mari.

19. Si am văzut pre hiară, și pre împărații pământului, și oștile lor, adunate ca să

15. Ps. 2, ⁹; Is. 63, ³; 16. c. 17, ¹⁴; 1 Tim. 6, ¹⁵; 17. Ez. 39, ⁴.
18. Is. 49, ²⁶.

facă răsboiu cu cel ce șade pre cal, și cu oastea lui.

20. Si s'a prins hiara, și cu ea prorocul cel mincinos, care a făcut semnele înaintea ei, cu care a amăgit pre cei ce au luat semnul hiarei, și pre cei ce s'au închinat chipului ei. Vii s'a aruncat amândoi în iazărul cel de foc care arde cu piatră pucioasă.

21. Si ceilalți s'au ucis cu sabiea celui ce ședeă pre cal, care eșia din gura lui: și toate paserile s'au săturat din trupurile lor.

CAPITOLUL XX.

Satana legat. Mia de ani. Scaunele gâtile mărturisitorilor lui Hristos. Invierea cea dintâi și moartea a doua, Gog Magog. Invierea cea de obște.

Si am văzut înger pogorându-se din cer, având cheiea adâncului și lanț mare în mâna lui.

2. Si a prins pre balaur, pre șarpele cel vechi, care este Diavolul și Satana, și l-a legat pre el o mie de ani.

3. Si l-a băgat pre el în a-

20. c. 13, ¹, ₁₅; Is. 30, ₃₃; Dan. 7, ¹¹.
XX. 1. c. 1, ¹⁸; 2. c. 12, ⁹.

dânc, și l-a închis, și a pecluit d'asupra lui, ca să nu înșale mai mult pre neamuri, până se vor plini o mie de ani: și după acestea trebuie el să se deslege puțină vreme.

4. Si am văzut scaune, și au șezut pre ele, și judecată li s'a dat lor: și pre sufletele celor tăieți pentru mărturiea lui Iisus, și pentru cuvântul lui Dumnezeu, și cari nu s'au închinat hiarei, nici chipului ei, și n'au luat semnul pre fruntea lor, și pre mâna lor; și au viețuit și au împărațit cu Hristos o mie de ani.

5. Iar ceilalți morți n'au înviat până nu se va sfârși miea cea de ani. Aceasta este invierea cea dintâi.

6. Fericit și sfânt este cel ce are parte întru invierea cea dintâi: preste aceștia moartea cea de a doua nu are putere, ci vor fi preoți ai lui Dumnezeu și ai lui Hristos, și vor împărații cu el o mie de ani.

7. Si dacă se va plini acea mie de ani, se va deschide și carte s'a deschis, care este a vieței: și s'au judecat morții din cele scrise în cărțile aceleia, dupre faptele lor.

8. Si va ești să înșale nea-

4. Dan. 7, ⁹; 5. Is. 26, ¹⁴.
6. c. 5, ¹⁹; 8. Ez. 38, ².

murile cele ce sănt în cele patru unghiiuri ale pământului, pre Gog și pre Magog, să-i adune pre ei la răsboiu: al căror număr este ca năsipur marei.

9. Si s'a suiat pre latul pământului, și au încungjurat tabăra sfintilor, și cetatea cea iubită: și s'a pogorît foc dela Dumnezeu din cer, și i-a măncat pre ei.

10. Si diavolul cel ce îi înșala pre ei s'a aruncat în iazărul cel de foc și de piatră pucioasă, unde este hiara și prorocul cel mincinos, și se vor chinui ziua și noaptea în vecii vecilor.

11. Si am văzut scaun alb mare, și pre cel ce ședeă pre el, de a cărui față a fugit pământul și cerul; și loc nu s'aflat lor.

12. Si am văzut pre morții, pre cei mici și pre cei mari, stând înaintea lui Dumnezeu; și cărți s'au deschis; și altă carte s'a deschis, care este a vieței: și s'au judecat morții din cele scrise în cărțile aceleia, dupre faptele lor.

9. Ez. 39, ⁶; 10. c. 19, ²⁰; 14, ¹⁸.
12. c. 3, ⁵; Fil. 4, ².

13. Si marea a dat pre morții cei dintr'însa; și moartea și iadul au dat pre morții cei dintr'înșii; și s'a judecat fiecare dupre faptele lor.

14. Si moartea și iadul s'a aruncat în iazărul cel de foc. Aceasta este moartea cea a doua.

15. Si oricare nu s'a aflat scris în carteia vieței s'a aruncat în iazărul cel de foc.

CAPITOLUL XXI.

Cer și pământ nou. Ierusalimul cel de sus. Cuvintele celui ce săde pe scaun. Îngerul ce măsură cetatea sfinților.

Si am văzut cer nou și pământ nou: că cerul cel dintâi și pământul cel dintâi au trecut; și marea nu mai este.

2. Si eu Ioan am văzut cetatea cea sfântă, Ierusalimul cel nou, pogorându-se dela Dumnezeu din cer, gâtită ca o mireasă împodobită bărbatului său.

3. Si am auzit glas mare din cer zicând: Iată, cortul lui

13. Is. 26, ¹⁹; 14. c. 6, ⁸; 1 Cor. 15, ²⁸; 15. Mat. 25, ⁴¹.
XXI. 1. Is. 65, ¹; 2 Petr. 3, ¹⁰.
2. Gal. 4, ²⁵; 3. 2 Cor. 2, ¹⁶; Is. 37, ²⁷.

Dumnezeu cu oamenii, și se va sălășlui cu ei, și ei vor fi noroade ale lui, și însuși Dumnezeu va fi cu ei, Dumnezeu al lor.

4. Si va șterge Dumnezeu toată lacrima dela ochii lor; și moartea nu va fi mai mult, nici plângere, nici strigare, nici durere nu va fi mai mult: că cele dintâi au trecut.

5. Si a zis cel ce ședează pre scaun: Iată, toate le fac nouă. Si imi zice mie: Scrie, că cuvintele acestea adevărate și credincioase sănt.

6. Si mi-a zis mie. S'a săcute. Eu sănt Alfa și Omega, începutul și sfârșitul. Eu celui însetat voiu dă în dar din isvorul apei vieței.

7. Cel ce va birui va moșteni toate; și eu voi fi lui Dumnezeu, și el va fi mie fiu.

8. Iar celor fricoși, și necredincioși și păcătoși și spurcați și ucigași și curvari și fermeicatori și închinători de idoli și tuturor celor minciinoși, partea lor în iazărul cel ce arde cu foc și cu piatră pu-

4. c. 7, ¹¹; Is. 35, ¹⁰. 5. c. 4, ²; Is. 43, ¹²; 2 Cor. 5, ¹⁷. 6. c. 1, ⁸. 7. c. 2, ²⁶; Zah. 8, ⁸; Evr. 8, ¹⁰. 8. c. 22, ¹⁵.

21, 9. cioasă; care este moartea cea a doua.

9. Si a venit către mine unul din cei șapte îngeri carii aveau cele șapte cupe care erau pline de cele șapte rane cele mai de pre urmă, și a grăbit cu mine, zicând: Vino, să-ți arăt ție muierea, mireasa Mielului.

10. Si m'a dus pre mine în duh într'un munte mare și înalt, și mi-a arătat mie cetatea cea mare, Ierusalimul cel sfânt, pogorându-se din cer dela Dumnezeu,

11. Având slava lui Dumnezeu: și luminătorul ei asemenea cu piatră prea scumpă, ca cu piatra iaspis, ce este ca cristalul;

12. Si având zid mare și înalt, având porți douăsprezece, și la porții îngeri doișprezece, și nume scrise d'asupra, care sănt cele douăsprezece seminții ale fililor lui Israel:

13. Despre răsărit porții trei; despre miazânoapte porții trei; despre miazăzi porții trei; și despre apus porții trei.

9. c. 15, ¹; 6, ⁷; 19, ¹.
10. Ez. 40, ². 11. Ez. 48, ³⁵.
12. Ez. 48, ³¹.

14. Si zidul cetăței aveă temelii douăsprezece, și într'însele numele celor doișprezece apostoli ai Mielului.

15. Si cel ce vorbiă cu mine avea trestie de aur ca să măsurre cetatea, și porțile ei, și zidul ei.

16. Si cetatea este în patru colțuri, și lungimea ei este atât cât și lățimea; și a măsurat cetatea cu trestiea, la stadii de douăsprezece mii. Lungimea și lățimea și înăltimea ei întocma sănt.

17. Si a măsurat zidul ei, de o sută patruzeci și patru de coți, măsură a omului, care este a îngerului.

18. Si era zidirea zidului ei, iaspis: și cetatea, aur curat, asemenea sticlei cei curate.

19. Si temeliile zidului cetăței erau cu toată piatra scumpă împodobite. Temelia cea dintâi, iaspis; a doua, safir; a treia halchidon, a patra smaragd;

20. A cincia, sardonix; a șasea, sardion; a șaptea, hrisolitos; a opta, viril; a noua, topaz; a zecea, hrisoprasos; a

14. Efes. 2, ²⁰. 15. Ez. 40, ³.
19. Es. 28, ¹⁷; Is. 54, ¹¹.

unsprezecea iachint; a douăsprezecea, ametist.

21. Si cele douăsprezece porți erau douăsprezece mărgăritari; fiecare poartă era dintr'un mărgăritar: și ulița cetăței era aur curat, ca sticla cea luminoasă.

22. Si biserică n'am văzut întru dânsa: că Domnul Dumnezeu Atotțitorul este biserică ei și Mielul.

23. Si cetatea nu are trebuință de soare, nici de lună, ca să lumineze întru ea: că slava lui Dumnezeu o a lumenat pre ea, și luminătorul ei este Mielul.

24. Si neamurile celor ce se măntuesc întru lumina ei vor umblă: și împărății pământului aduc slava și cineaște lor întru dânsa.

25. Si porțile ei nu se vor închide ziua: că noapte nu va fi acolo.

26. Si vor aduce slava și cineaște neamurilor întru dânsa.

27. Si nu va intra întru dânsa tot ce este spurcat, și face spurcăciune, și minciună:

21. c. 22, 2; 23. c. 22, 5; Is. 60, 19.
22. Is. 60, 3; 25. Is. 60, 15; c. 22, 5.
27. Fil. 4, 3.

fără numai cei scriși în carteia vieței Mielului.

CAPITOLUL XXII.

Rău! cei împedează eșind din scaun. Vedenia Apostolului vrednică de credință. Hristos Dumnezeul prorocilor și stăpân al tuturor. Porunca de a propovedui Apocalipsa, Chemarea arătării cei slăvite a lui Hristos. Blestem asupra celor ce vor strica această carte.

Si mi-a arătat mie râu împedea al apei vieței, luminos ca cristalul, eșind din scaunul lui Dumnezeu și al Mielului.

2. In mijlocul uliței ei, și a râului de o parte și de alta, lemnul vieței, făcând roduri douăsprezece, în fiecare lună dându-și rodul său; și frunzele lemnului spre sănătatea neamurilor.

3. Si tot blestemul nu va mai fi acolo; și scaunul lui Dumnezeu și al Mielului vor fi întrînsa; și slugile lui vor sluji lui;

4. Si vor vedea fața lui; și numele lui pre fruntele lor.

5. Si noapte nu va fi acolo;

XXII. 1. Ez. 47, 1, 11; Zah. 14, 8.
2. c. 21, 21; 3. Zah. 14, 11.
4. Ps. 16, 15. 5. c. 21, 25; Ps. 35, 10.

și trebuie să nu au de făclie, și de lumina soarelui; că Domnul Dumnezeu îi luminează pre ei: și vor împărați în veții vecilor.

6. Si mi-a zis mie: Aceste cuvinte sunt credincioase și adevărate: și Domnul Dumnezeul sfintilor proroci a trimis pre îngerul său să arăte robilor săi cele ce trebuie să fie degrabă.

7. Iată, vin degrabă: fericit este cel ce păzește cuvintele prorociei cărței acesteia.

8. Si eu îoan cel ce văd și aud acestea. Si când am auzit și am văzut, am căzut sămăedinchin înaintea picioarelor îngerului ce îmi arăta mie acestea.

9. Si îmi zice: Vezi, nu: că dimpreună cu tine rob sănătă, și cu frații tăi prorocii, și cu cei ce păzește cuvintele cărței acesteia; lui Dumnezeu te închină.

10. Si îmi zice: Să nu păctești cuvintele prorociei cărței acesteia: că vremea a proape este.

7. c. 3, 11; 1, 3, 8. c. 19, 10.
9. Mat. 4, 12, 10. Dan. 8, 26; 1, 3; 12, 4; Fil. 4, 3.

11. Cel ce face strămbătate, mai facă strămbătate: și cel ce se spucă, mai spurgește: și cel drept, mai facă dreptate: și cel sfânt, mai sfîntească-se.

12. Iată, viu degrabă: și plata mea este cu mine, ca să dau flecăruia precum va fi faptă lui.

13. Eu sănăt Alfa și Omega, începutul și sfârșitul, cel dințai și cel de pre urmă.

14. Fericiti cei ce fac poruncile lui, ca să fie stăpânirea lor preste lemnul vieței și pre porții să intre în cetate.

15. Iar afară cainii, și fermecătorii, și curvarii, și ucigașii, și închinătorii de idoli, și tot cel ce iubește și face minciună.

16. Eu Iisus am trimis pre îngerul meu ca să mărturisească voră acestea în biserici. Eu sănăt rădăcina și sămânța lui David, steaua cea strălucitoare și de dimineață.

17. Si duhul și mireasa zic: Vino. Si cel ce aude să zică:

11. 2 Tim. 3, 13; 12. c. 3, 11; Rom. 2, 6; 13. c. 1, 8; 2, 8; 21, 6; Is. 41, 4; 44, 6; 48, 12; 15. c. 21, 8;
1 Cor. 6, 10; 16. c. 1, 1, 2; c. 5, 5; Is. 11, 10; Rom. 15, 12; 2 Petr. 1, 19; 17. c. 21, 6; Is. 65, 1; Ioan 7, 37.

22. 18.

APOCALIPSIS

Vino. Si cel insetat sa vie. Si cel ce voește, ia apa vietei in dar.

18. Că mărturisesc la tot cel ce aude cuvintele prorociei cărței acesteia. De va adăogă cineva la acestea, va pune Domnul Dumnezeu preste el toate ranele cele scrise în cartea aceasta:

19. Si de va scoate cineva

19. A doua Leg. 4, 2; Fil. 4, 8. 20. c. 1, 7.

22. 21.

din cuvintele cărței prorociei acesteia, va scoate Dumnezeu partea lui din cartea vietei, si din cetatea cea sfântă, si din cele scrise in cartea aceasta.

20. Zice cel ce mărturisește acestea: Aşa, viu curând. Amin. Aşa, vino, Doamne Iisuse.

21. Darul Domnului nostru Iisus Hristos cu voi toţi. Amin.

Sfârşit si lui Dumnezeu slavă.